

**1632**  
**MAGYAR ZENEMŰVÉSZ-PEDAGÓGUS**  
**2026.**  
**ÉVI „KEREK” ÉVFORDULÓJA**

---

**IV. tervezet**

---

Az évfordulókra vonatkozó ismertetéseink – néhány kivételtől eltekintve – kizárólag a figyelemfelkeltést szolgálják, minden teljességre való törekvés nélkül csak azonosításra szolgálnak. Legfőbb cél az EMLÉKEZTETÉS kiváló jelenlegi és egykori kollégáink „KEREK” születésnapjára!

Köszönettel fogadjuk a további évfordulós információkat éppen úgy, mint az alábbi évszámokkal kapcsolatos hiány-pótlásokat, kiegészítéseket, korrekciókat, netán önálló írásokat! Erre minden bizonnyal szükség lesz, mert az interneten kívül rendelkezésre álló magyar nyelvű lexikonok, lexikonszerű nyomtatott kiadványok is már 30-35 évesek, és a legtöbb esetben csak a születési dátumokat rögzítik... Megjegyezzük, hogy az életmű / legfontosabb munkahelyek-városok / rövid jellemzésén, bemutatásán túl egyéb konkrétumokra (pl. tanárok, tanulmányok helyszínei, időpontjai, fontos szereplések, kitüntetések stb.) a csak kivételes esetekben vállalkoztunk, viszont ilyen irányú kiegészítéseknek szívesen adunk helyet az „évfordulókról” szóló külön írásokban!

**Köszönöm Vavrinecz Veronika zenetörténész szerkesztői közreműködését, rendkívüli tájékozottságát, tudását!**

Olvasóink értesítését előre is köszöni:

**Zelinka Tamás**

[tamas.zelinka@gmail.com](mailto:tamas.zelinka@gmail.com)

0630/826-1746

## 520 éve született

**Bakfark Bálint** (Brassó 1506. /v. 1507/ – Padova 1576. augusztus 22. lantművész, zeneszerző. Szapolyai János erdélyi vajda udvarában lantművész, 1540-es években Franciaországban Tournon gróf szolgálatában állt, 1549-ben II. Zsigmond Ágost lengyel király udvarában muzsikus, utána német, francia területek következtek, majd 1554-től Vilniusban dolgozott 10 évig. 1566-ban Bécsbe telepedett és 1569-ig Miksa császár és magyar király szolgálatában állt. 1570-ben János Zsigmond udvarában muzsikált 1576-ban bekövetkezett haláláig. Itáliába családjával együtt a pestis járvány áldozata lett;

## 405 éve született

**Marckfelner Sámuel** (Kassa, 1621 – Lőcse, 1674) 1647–1648. Szepesolasziban, 1649-től Lőcsén organista. Művei: orgonára írt praeludiumai, fantáziái és korálelőjátékai a Lőcsei tabulaturás kötetekben maradtak ránk;

**Ács Mihály** / Aachs, Aács / (Kemenesszentmárton, 1631. július 9. Nemescsó, 1708. január 18 előtt.) evangélikus lelkész, énekszerző, műfordító. A magyar pietizmus első képviselője. 1666 és 1669 között, valószínűleg Vitnyédi István pártfogoltjaként, Wittenbergben és Tübingenben tanult. 1669-től Győrben rektor. 1673-ban a szilvágyi zsinaton avatták lelkésszé. 1673–1674-ben Farádon lelkész. A protestánsüldözés idején, 1674-től bujdosott, titokban gyakorolta hivatását. 1680 táján a vázsonykői (nagyvázsonyi) végvárban prédikátor, majd Thököly seregében tábori pap. Később több helyen, 1701 és 1706 között Devecserben prédikátor. 1706-tól kemenesaljai esperes, egyúttal lelkész Simonyiban. 1707-től Nemescsón prédikátor. Egyik szerkesztője, részben szerzője a Zengedező Mennyei Kar c. énekeskönyvnek, amely a válogatott magyar énekörökség mellett német fordításokat is tartalmaz, és 1696-ban Lőcsén jelent meg;

## 350 éve született

*Apor Péter* báró altorjai (Altörja, 1676. június 3. – Altörja, 1752. szeptember 22.) történétíró, főispán. *Metamorphosis Transylvaniae* (Erdély átalakulása) c. munkájában a régi magyar világ szokásait ismerteti. Ebben több nagybecsű feljegyzése olvasható a régi erdélyi házi-muzsikáról, énekről és táncról;

## 315 éve született

*Czinka Panna* / Cinka Panna / (Sajógömör, 1711–1772) legendás cigányzenész, virtuóz hegedűs, az első mai értelemben vett cigányprímás. Már 9 évesen olyan tisztán hegedült, hogy a szépreményű gyermeket több gömői földbirtokos saját költségén Rozsnyóra küldte, hogy ott hegedűjátékát tökéletesítsék. Elsősorban földesura, Lányi János támogatta. Tizenkét éves korára bámulat tárgya lett a muzsikája. fivérével, 1728-ban megalapította kis zenekarát. Czinka Pannáé volt az első igazi cigánybanda, amelyben két hegedűs (egyikük a prímás, a másikuk a kontrás), egy cimbalmos és egy bőgős játszott. Az ezernyolcszázad években gróf Fáy István és Káldy Gyula adták ki Czinka Panna műveit (A régi magyar zene kincsei c. gyűjteményben), ezek azonban sajnos nem eredetiek, köztük a híres Czinka Panna-nóta sem. A legenda szerint az ő műve a Rákóczi-induló, de az is csak a 19. század elején, jóval halála után keletkezett. Nem maradt fenn hiteles műve. Fáy gróf egyéb tekintetben is legendateremtő volt: feltűnő szépségű, drágakövekkel díszített ruhájú cigányasszonynak írta le Pannát, akinek Amati-hegedűje volt. Végakarátának megfelelően férfiruhában, kedvenc hegedűjével és pipájával együtt temették el 1772-ben a gömői temetőben;

## 285 éve született

*Dettelbach Hilár Antal* (Magyaróvár 1741. május 31. – Esztergom, 1804. október 13.) organista, zeneszerző, ferences szerzetes 1761– Malackán, majd Kismartonban, 1769– Győrött, 1787– Boldogasszonyban a rendi templom organistája;

**Zimmermann Antal** (Siroká Niva (CZ) 1741. december 25. – Pozsony, 1781. október 6.) zeneszerző, tanár. 1773-ban már Pozsonyban működött, később ugyanitt gróf Batthyány József karmestere és a dóm orgonistája lett;

## 280 éve született

**Deppisch Bálint** /Depisch, Valentino/ (Ausztia, 1746 – Pécs, 1782. március 14.) orgonaművész, zeneszerző, karnagy. A pécsi Székesegyház orgonistája (1769–), zenekarának karnagya;

**Lotz Theodor** (1746 –) klarnétművész-tanátr Batthyány József pozsonyi (1778), bécsi zenekarának (1791-99) klarinétosa, pozsonyi hangszerkészítő, Anton Stadler hangszereinek készítője, a basszetskürt megalkotója, a bécsi zenészek társasága tagja (Wiener Künstler Societät);

## 250 éve született

**Pacha Gáspár** (1776 – 1811) zeneszerző, karmester. 33 évesen lett a pesti karmester, tanár és az operaszövegek szerzője. Művei: – daljátékok (Aurora vagy a pokol csodája, 1804; Aranyidő vagy Inkle és Járíkó, 1808; Az első hajós, 1810; Perseus és Andromeda, 1810); kantáta (A magyaroknak hívsége és nemzeti lelke, 1809);

## 245 éve született

**Arnold György** (Taksony, 1781. június 5. – Szabadka, 1848. október 25.) zeneszerző, karmester, egyházi karnagy, tanár. Nagyon fiatalon, mindössze tizenkilenc évesen, 1800. április 19-én benyújtotta folyamodványát tanára, Pöhm Pál ajánlásával a szabadkai Szent Teréz templom karnagyi állására. Mint a nagytemplom zenei felelőse, nevéhez fűződik a rendszeres zenei nevelés elindítása. Majd ötven éves szabadkai tevékenysége során egy egész kórust és zenekart nevelt ki, a komolyzenei élet elindítója a rendkívül gyorsan fejlődő városban. Nevéhez fűződik Szabadka első, hivatalos hangversenyének a megszervezése, amelyet 1809-ben mutattak be;

**Román József** (1781 –) a 32. Eszterházy huszárezred verbunkos dudása, kora híres dudajátékosa, Bihari János bandájában is játszott. Román József 1781-ben született, Észak-Magyarországon. Életéről keveset tudni, kizárólag zenei vonatkozású adatok állnak rendelkezésre róla. Ez alapján elmondható, hogy az Eszterházy huszárezred cifraszűrös verbunkos dudásaként kezdte. 1812-1815 években már sokféle eseményen fellépett, Pesten is. Toborzói tisztségében meg is örökítették színezett könyomaton, amelyet Bikkessy Heinbucher József készített, és az 1816-ban megjelent A Magyar és Horváth országi Leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek című albumában adtak ki. Később a kor híres dudajátékosa volt, a pesti magyar színházban, valamint főúri bálokban is fellépett. Bihari János bandájában is zenélt egy ideig. Dudáját a 32. ezred tulajdonosa, maga Eszterházy Miklós „a magyar muzsika fenntartása végett” ébenfából csináltatta, kecskefejjel, drágagyöngy szemekkel díszítve;

## 240 éve született

**Fáy András** fáji (Kohány, 1786. május 30. – Pest, 1864. július 26.) író, politikus és nemzetgazda, a magyar reformkor irodalmi és társadalmi mozgalmainak egyik legtevékenyebb alakja, 1837-től 1841-ig a Kisfaludy Társaság igazgatója, aki a zenével is behatóan foglalkozott. Mikszáth Kálmán egyik Fáy Andrásról szóló írásában írta: ha nem Széchenyit illetné „a legnagyobb magyar” jelző, akkor ez Fáy Andrásnak járna ki, és ha nem Deák Ferenc volna a „haza bölcse”, akkor Fáy Andrást illetné ez a cím; így azonban csupán „a nemzet mindenese”. Zenei vonatkozású írásai közül különösen a „Nefelejts” 1859. évfolyamában közzétett visszaemlékezései (Sárospatak, 1794 tájból) és egy „Zampa”-előadása kapcsán Vörösmartyhoz intézett levele (1838. VII. 27.) figyelemre méltóak; utóbbiban a magyar opera és operanyelv kérdéseit fejtegeti;

**Ruzitska György** (Bécs, 1786. február 10. – Kolozsvár, 1869. december 2.) zeneszerző, zongoraművész, zenepedagógus. 1819-ben költözött Kolozsvárra, itt Nemzeti Színháznál dolgozott, mint korrepetitor és karmester. 1835-ben alapította a zenedét Kolozsvárt, melynek később igazgatója lett. 1851-től az ottani katolikus főgimnáziumban is énektanár volt;

**Menner Bernát**, Mennersdorphi (Tata, 1786 körül – Tata, 1846. április 27.) sziléziai származású magyar hegedűs és zeneszerző. A zeneszerző 1806-

tól 1846-ig a tatai „hangászkar” igazgatója. A zenekar megszervezését és a hangszerek beszerzését Menner a megbízatása után azonnal megkezdte. 1807 januárjától hét zenésszel megkötötték a szerződést, akik közül ketten az „Uradalmi Zeneiskolában” a gyermekek zenetanítását végezték. A zenészek és az énekesek létszáma 1812-ben már 14 fő, 1830-ban pedig 15 főre emelkedett. Kották rendszeres vásárlásával Menner a lakásán (ispotály) komoly kottatárat létesített. Európa zenéjének legújabb műveit (pl. Beethoven, Ludvig van: szimfónia VI., F-dúr; Haydn, Joseph: szimfóniák 93. d-dúr, 95. C-moll.; Mozart, W.A. szimfóniák: D-dúr, K. 395., C-dúr, „Linzi”, K. 425.) megszerezte, s előadták a templomban, valamint a gróf kérésére rendezett házi koncerteken. A katalógust 1829-ben a zenekar tagjai készítették el. Tematikus jegyzék volt. Menner Bernát irányításával a tatai zenei élet 1806–1846 közötti években élte fénykorát. A zenészek és az énekesek a plébániatemplomban a pénteki és szombati szentmiséken az orgonálás mellett énekeltek. Vasárnapi és az ünnepnap szentmiséken, valamint a gyászmiséken a zenekar is szerepelt. Menner Bernátnak, mint zeneszerzőnek a jelenleg még meglévő 40 műve és jó néhány átirata alapos zenei készségről, jó rutinról tanúskodik: 1 szimfónia, 3 opera, 1 kantáta, 6 mise, 8 motetta, indulók, 1 magyar dal kísérettel, alkalmi művek jó néhány átirása;

## 235 éve született

**Debály Ferenc József**, Francisco José Debali (Kajántó, Kolozs vármegye, 1791. július 26. – Montevideo, Uruguay, 1859. január 13.) magyar származású zeneszerző, karnagy, Uruguay és Paraguay nemzeti himnuszának zeneszerzője. Debály már korán Joseph Haydn-nál tanult katonazenész apja örökébe lépett, és 1820-ig az osztrák seregben szolgált, mint zenész. Miután leszerelt, Lipcsében és Bécsben tanult, majd a szárd hadsereg karmestere lett. A nyughatatlan vérű magyar mégis valami másra vágyott, és 1838-ban olasz feleségével nekivágott Brazíliának. A sárgalázjárvány miatt azonban sem Rio de Janeiróban, sem Santosban nem engedték őket partra szállni, így kényszerűségből Montevideóban kötöttek ki, ahol a komoly zenei ismeretekkel rendelkező Debály a helyi Caja de Comedia zenekarában rögtön helyet is kapott. Így telepedtek meg Debályék Uruguayban a küszöbön álló polgárháború ellenére, sőt, mikor Juan Manuel de Rosas diktátor argentin csapatai újra megtámadták az országot, Debály önként jelentkezett új hazájának védelmére. A Fructuoso Rivera elnök tábori zenekarának karmesterévé kinevezett magyar azonban nemcsak dirigálással foglalkozott, hanem folyamatosan komponálta

újabbnál újabb szerzeményeit, és a Cagancha melletti győzelmes csata hatása alatt írt Himno a Cagancha című műve által hamarosan általános hírnévre tett szert. Így érthető a megtiszteltetés, hogy a Francisco Acuña de Figueroa költő által írt uruguayi himnusz megzenésítésére éppen őt kérték fel. Ebben az időben született a barátság a magyar muzsikussal és az uruguayi hadserők főparancsnoka, a későbbi olasz szabadsághős, Giuseppe Garibaldi között is, aki 1848-ban olasz légiója élén visszatért Itáliába, hogy ott – többek között az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emigránsai segítségével – kivívja az egységes olasz állam függetlenségét. Közben Debály zeneszerzői képességének híre az általa írt számos valcer, induló, illetve variáció révén egyre tovább terjedt, és neve hamarosan új hazáján kívül az egész régióban ismertté vált. Ennek köszönhető, hogy az uruguayi himnusz megzenésítése után 1846-ban, az ugyancsak Francisco Acuña de Figueroa által írt paraguayi himnusz zenéjének megírására is őt kérték fel. Ezzel az 1859-ben bekövetkezett halálakor 143 zeneművet hátrahagyó Debály örökre beírta magát a dél-amerikai zene történetébe;

**Dömény Sándor** (Békés, 1791. november 26. – 1837 után) ügyvéd, zeneszerző, zongoratanár. Iskoláit Debrecenben végezte, ahol magánszorgalomból a jogot is megtanulta. 1816-ban Pestre ment, hogy az ügyvédség mellett a zenében is kiképezze magát, melyben Malovetzky és Becker voltak mesterei; nemsokára, mint keresett zongoraművész igen jó hírnévre tett szert. Ez időben zongoratanulmányokat szerzett, melyeket később két kötetben ki is adott; az 1830-as években zeneiskolát nyitott a fővárosban, melyben Joachim, a híres hegedűművész is tanult;

**Wagner József** (Stockerau, 1791–1861 után) gordonkaművész, tanár, pesti zeneműkiadó- és kereskedő. Fiatal korában (1814) vándorolt Magyarországra, s itt kezdetben előkelő házak zenetanára, majd a pesti Városi Színház első csellistája volt. A gyakorló zenész-pályáról egészségi okokból visszavonulva (1837) hangjegykereskedést nyitott. Erkel, Egressy Béni, Thern, Rózsavölgyi, Mátray, Doppler művei nála jelentek meg először. Üzlete 1855-ig állott fenn: kiadványai utóbb a Rózsavölgyi és Társa tulajdonába mentek át. Wagner József zeneműkiadó könyv- és zenemű-kereskedő, valamint hangversenyrendező cég a 19. század első felének jelentős tényezője volt. 1839 és 1858 között működött, 1859-ben a vállalkozást a Rózsavölgyi és Társa megvásárolta. A Wagner kiadó az 1890-es évek végén politikusok és államfők könyomatú arcképeit készítette el és nagy sikerrel árusította. Ebből az ötletből erőt merítve a Rózsavölgyi cég

mellszobrokat tervezett és készített gipszöntvények formájában. Az 1853-ban forgalomba került gróf Széchényi István mellszobra nagy sikert aratott: egy bécsi kiállításon díjat nyert. A 36 cm-es alkotást a nagy zeneszerzők – Bach, Beethoven, Haydn, Mozart – mellszobrai követték. Hogy a lojalitáson ne essen csorba, I. Ferenc József mellszobrát is elkészítették 49 cm-es nagyságban.

## **230 éve született**

**Apáthy János** (1796–1861) sárospataki zenetanár, Ő vezette be a református kollégiumi oktatásba a mai hangjegyek szerinti, korszerű zened- és énektanítást (1829-51). Tanulmányait Bécsben végezte; orgonista tanítványai országszerte keresettek voltak. Zongorát is tanított;

## **225 éve született**

**Fayl György** (Bonyhád, 1801–Budapest, 1875) orgonista, tanár. pozsonyi nemzeti főiskolán Klein Henrik tanítványa. 1822-től a pesti evangélikus egyház orgonistája volt;

**Feigerl /Figési / Illés** (1801–) Morvaországról elszármazó zeneszerző, zenetanár, orgonista, hegedűs, énekes. 1829–30. Sopronban működött, majd Pozsonyban élt. Zongoraművei jelentek meg;

**Fogarasi János**, alsóviszti (Abaúj vm. Felsőkázsmárk, 1801. április 17. – Budapest, 1878. június 10.) nyelvtudós, jogász, zeneszerző, néprajzkutató, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Fő műve az első magyar értelmező szótár, A Magyar Nyelv Szótára, amelyet 1845-től Czuczor Gergellyel közösen szerkesztett, 1866-tól (Czuczor halála után) pedig egyedül. Sárospataki diákotában (1814–1824), 1818–1820 mint altista, majd, mint tenorénekes a főiskolai énekkar tagja volt s 1823–1824 között ő volt a kórus praecentora. Zenei tanulmányait – egy cigánymuzsikuson lívül – Táborszkyknál, Beneschnél, Böhmnél és Maysedernél végezte. Az énekkar színvonalát addig el nem ért magaslatra emelte. Zenekart is szervezett, amelynek ő volt a prímása és a karmestere;

**Földváry Miklós**, bernátfalvai és földvári (Tápiószentmárton, 1801. szeptember 2. – Péteri, 1837. október 1.) megyei főszolgabíró, zeneszerző;



**Fraimann Károly** (Szilézia, 1801 – Pozsony 1843) zeneszerző, karnagy, tenorista. Pozsonyi ének- és zongoratanár (1832–), győri székesegyház organistája (1838–1843), pozsonyi Egyházi Zeneegyesület karnagya és dómtenorista;

**Kumlik József** (Bécs, 1801 – Pozsony, 1869) zenetanár, zeneszerző, a pozsonyi Egyházi Zeneegyesület karnagya. Pozsonyban Kunnert Jakab majd Klein Henrik tanította, 1828-tól Bécsben Simon Sechter. Visszatérve Pozsonyba Klein Henrik helyettese, majd 1832-től utóda a pozsonyi főnemzeti iskolában. Számos egyházi művet írt, ezekből a legfontosabbak a D-dúr nagymise, a Veni sancte, két Te Deum, egy nyolcszólamú Tantum ergo, litániák stb. 14 világi művet is komponált: dalokat, zongoradarabokat, férfikarokat. 1834. január 4-én a budai helytartótanács jóváhagyja az egy Kumlik József első karnagyi ciklusa négy évig tartott. Ő adta meg az egyesületnek a kezdő lendületet, és ő alapozta meg az oly sok évig szilárdan kitartó egyesületi hagyományokat. Az egyesület kottatárának a magját is ő gyűjtötte. Tevékenységének első négy évében a következő fontosabb egyházi műveket adták elő: 1834 P. Winter miséje kettős karral; Mozart: Requiem; Cherubini: Requiem (I. Ferenc király halálára); 1835 Beethoven: Missa Solemnis (erre külföldről is jöttek hallgatók, többször ismételték); 1836 Haydn: Krisztus hét szava (nagypénteken); 1837 Mozart: Requiem (Hümmel halálára);

**Müller Adolf** /Schmid / (Tolna, 1801. október 7. – Bécs, 1886. július 29.) magyar származású osztrák zeneszerző, karmester. Zenei tanulmányait Brünnben végezte. Dolgozott Prágában, Lembergben és Brünnben, majd 1823-ban Bécsbe költözött. Itt kezdetben dalokat, zongoraműveket komponált, majd 1825-ben átváltott a "könnyebb" műfajú zenés színpadi művekre. 1826-tól a Kärntnertortheater énekese és zeneszerzője volt, két év múlva átszerződött a Theater an der Wienhez, ill. a Leopoldstädter Theaterhoz, ahol zeneszerzőként és karmesterként tevékenykedett 1865-ig. Népszerűsége Pestre is eljutott: 1827 és 1846 között a pest-budai német társulat is bemutatta több mint ötven színpadi darabját. 1847-től már csak a Theater an der Wienben dolgozott;

**Perlasca Domokos** (Bécs, 1801 – Pest, 1846) gordonkás, grafikus, réz- és acélmetsző. Jelentős kottaadománya alapozta meg a Nemzeti Zenede kottatárát. 1815-től Budapesten élt. Sok divatképet, metszetet készített a Honderűnek, Életképeknek és a Pesti Divatlapnak. 1841-től saját rajziskolát nyitott. Kiadót alapított, majd szerb folyóiratot jelentetett meg. Pesten több hangversenyt adott gordonkaművészként. 1840. február 6-tól Mátray mellett a Hangászegyleti Zenede igazgatója volt;

## 220 éve született

**Chwatal János** (1806 –) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrségei: 1827–1829 Hódmezővásárhely, 1829–1831 Ó-Arad;

**Menner Károly** (Pest, 1806 – Eger, 1896. augusztus 25.) hegedűs, zenetanár. 1844–54 a pesti Nemzeti Színház zenekarának tagja, 1854-től az egri káptalan zenésze volt (1887-ben még hegedült is az együttesben). 1854–1868 az egri ciszterci gimnáziumban rajzot, közben néhány éven át az angolkisasszonyok iskolájában rajzot és hangszeres zenét is tanított;

**Mertz János Gáspár** /németül: Johann Kaspar Mertz/ (Pozsony, 1806. augusztus 17. – Bécs, 1856. október 14.) magyar-osztrák zeneszerző, gitárművész. Az 1840-es évektől Bécsben tevékenykedett, ahol ez idő tájt több prominens gitárvirtuóz is alkotott. Művei Chopin, Mendelssohn és Schubert zongoraművészi modelljeit követte. Kortárs operák ismert dallamainak gitárátirataival is nagy sikert aratott. Bécsben alkotott, amely város a gitárzene fellegvárának számított az Osztrák–Magyar Monarchián belül. Morvaországban, Lengyelországban és Oroszországban rendszeresen turnézott, de tartott előadást Berlinben és Drezdában is;

**Turányi Károly** (1806 – 1872) zongoraművész, tanár, zeneszerző. Mosonyi Mihály pozsonyi tanára. 1842–1859 Aachenben volt karmester, az ottani zeneünnepségeken került kapcsolatba Liszt Ferencsel;

## 215 éve született

**Baumgartner János** / Baumgartner / (1811 – Kecskemét, 1878. július 25.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. 1831. június 24-én lép a cs. kir. 3. számú és Estei Ferdinánd főherceg nevét viselő huszárezred köteléklébe, mint karmester. 1839-ben a Budán állomásozó 5. tüzérezred zenekát veszi át. Az 1851. április 8-i rendelet feloszlatja a tüzéreznekárokat. Ezt követően a cs. kir. 14. számú felső-ausztriai sorgelegezredhez megy át, de 1852. október 1-jével már a 2. dragonysezred karmestere. Itt szolgál 1864-ig, Élete utolsó éveit Kecskeméten töltötte;

**Bognár Ignác** (Csepreg, 1811. október 9. – Budapest, 1883. november 1.) zeneszerző, a Nemzeti Színház ének-karnagya, és a Tudor Mária című opera szerzője. A gimnáziumot Kőszegen és Sopronban végezte. Ezután négy évig zongoratanító volt a Jankovich- és Semsei-családoknál. 1833-ban mint tenorista a bécsi udvari színháznak (Hoftheater) lett tagja, majd 1835-ben a coburg-gothai színházhoz szerződött, mint első énekes. 1839-ben a pesti Nemzeti Színházhoz szerződtették Nyáry Pál meghívására, egy év múlva a brünni és innsbrucki színházakhoz került. 1841 és 1847 között a kolozsvári színház operarendezőjeként működött, majd 1847-ben ismét visszaszerződtették a Nemzeti Színházhoz, mint első tenoristát;

**Fahrbach Frigyes** (Bécs, 1811. július 17. – Verona, 1867. március 19.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 14. határőrgyalogezred 1848–1850; I. gyalogezred 1850–1853; 53. gyalogezred 1853–1855;

**Janotyckh János** (1811 – 1861) zongoratanár, zongoraiskola író, aki ez utóbbi munkájában a magyarázatokat már magyar nyelven fogalmazta meg;

**Liszt Ferenc** (*Doborján*, 1811. október 22. – Bayreuth, 1886. július 31.) Minden idők legnagyobb zongoraművésze, neves zeneszerző, karmester és tanár. A magyar Zeneakadémia alapító elnöke és professzora. Rendkívüli hírnévre és elismertségre tett szert a 19. században, virtuóz zongora játéka ámulatba ejtette közönségét. Kortársai azt mondták róla, hogy technikailag korának a legfejlettebb zongoraművésze, sőt talán minden idők legnagyobbja. Liszt Ferenc volt az egyetlen kortárs művész, akinek a zenéjét Richard Wagner elismerte és hatással is volt rá. Tartós hírnevet szerzett rendkívüli digitális képességével – billentyű játéka a történelem legjobbja páratlan ösztönű előadóművész, zenei

fantáziája korát meghaladta. Zeneszerzőként is a XX. századi zene előfutára volt, aki ezen a téren is utánozhatatlan módon írta be nevét a zene történelmébe;

**Merkel József** (Tolna, 1811 – Tolna, 1887) zeneszerző, tanár. Zenetanárként működik (egy ideig magán-zeneiskolát tartott fenn);

**Müller Mátyás** (1811–1881) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 40. gyalogezred 1843. október 10. – 1851. február 6., 45. gyalogezred 1851. február 7. – 1868. június 30. Helyőrségei: 1852. Zágráb, 1853 Fiume, 1856–1858 Fiume;

**Pokorny Ferenc** (Eger, 1811 –) egyházi zeneszerző, tanár. Egy ideig az egri székesegyház orgonistája volt;

**Praun Zsigmond**, báró (Nagyszombat, 1811. június 1. – Krakkó, 1830. január 5.) hegedűművész. Már 1815-ben (4 évesen) közreműködött egy bécsi, Burgtheater-i hangversenyen, 1816-ban és 1819-ben Pozsonyban játszott, 1820-ban Milánóban, 1821-ben Rómában, 1824-ben Málta szigetén, 1825-ben Párizsban, 1829-ben Lipcsében, 1829-ben Krakkóban tüdőgyulladásban hunyt el;

**Schodelné Klein Rozália** (Kolozsvár, 1811. szeptember 29. – Nyáregyháza, 1854. szeptember 29.) az első nemzetközileg is jelentős magyar opera-énekesnő, tanár. Schodel János, aki akkor Kolozsváron zenetanító volt, már 5 éves korától (1816) kezdve tanította a rendkívül csengő hangú gyermeket, 15 éves korában (1826) nőül vette és Olaszországba vitte, ahol teljesen kiképezte nemcsak az ének művészetében, hanem a játékban is. 1829-ben *Agathe* szerepében (Weber: A bűvös vadász) debütált Pozsonyban. Bécsben tovább képezte magát, s ottani társulatok tagja lett évekre. Közben Európa-szerte vendégszerepelt. 1836. szeptember 26-án Kolozsvárott a Nemzeti Színházban koncertet adott jótékony célra. 1837-ben a Pesti Német Színházban szerepelt, s ekkor szerződtette az éppen nyíló (magyar) Nemzeti Színház. 1841–1842-ben nyugat-európai színházakhoz szerződött. 1843-ban újra a pesti magyar társulat tagja lett, immár pályája végéig;

**Wieth József** (1811–1889) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 5 könnyűlovas (9. dicsiad) ezred 1840–1842, 13. gyalogezred 1844. augusztus–1866. február 28;

## 210 éve született

**Binder Károly** (Bécs, 1816– Bécs,1860) színházi karmester, zenetanár Bécsben, Hamburgban, Pozsonyban, majd újra Bécsben;

**Füredi Mihály** /*Aszalkovics*/ (Vác, 1816. április 18.–Újfalu, 1869. május 3.) operaénekes, dalszerző, népdalgyűjtő, színész, operaénekes, tanár. Eredeti szakmája kovácsmester. Csakhamar megtanult énekelni, s 1837–1838-ban a Pesti Magyar Színház kórusának tagja volt, majd Kassán és Kolozsvárott lépett fel vándortársulatokkal. 1842-ben debütált budapesti Nemzeti Színházban Belcore szerepében Donizetti: *Szerelmi bájital* c. darabjában. Prózai szerepeket is megformált kezdetben, később népszínművekben is láthatta a közönség. Sobri (Szigligeti Ede: Két pisztoly) szerepében volt igazán sikeres. Ezután Bécsben folytatott énektanulmányokat. 1845-ben lett a Pesti Magyar Színház tagja, egészen 1863-ig játszott ott. Zeneszerzéssel és dalgyűjtéssel is foglalkozott, kiadott több dalgyűjteményt. Énekesként különböző vándortársulatoknál működött, majd 1842-ben visszatért Pestre. Ő volt az első Petur, Rigoletto, Luna, Germont, Nabucco;

**Haynald Lajos** (Szécsény, 1816. október 3. – Kalocsa, 1891. július 4.) teológiai doktor, erdélyi püspök, kalocsai bíboros érsek, a művészetek nagy pártfogója. Bár Liszt Ferenc zenei újításait nem mindenben értette meg, mégis kölcsönösen igen nagyra becsülték egymást. Liszt többször vendégeskedett Haynaldnál Kalocsán; neki ajánlotta a Szent Cecília c. kantátát;

**Szuk Mátyás** / **Schuck** / (1816. szeptember 20. – 1871. április 9.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 42. honvédszászlóalj 1848–1849. Helyőrsége: Pest-Buda. Az Isaszegi indulót az 1849. április 6-án lezajlott, osztrákok elleni győzedelmes isaszegi csata századik évfordulója alkalmából írta Raics István. A dalt Szuk Mátyás hangszerelte. Az induló alapja az 1836-ban Gungl József által írt Magyar-induló.

**Travnyik János** (Vizsolaj, 1816 – 1864. április 2.) zongoraművész, népdalgyűjtő, ügyvéd;

## 205 éve született

**Asbóth Vilmos** (Radautz, 1821. május 20. – Budapest, 1877. március 6.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helyei: 10. huszárezred 1838–1839, 58. gyalogezred 1842–1877. Helyőrségei: 1849 Selmecbánya, 1850 Komárom, 1860 Zágráb, 1861–1864 Fiume, 1865–1866 Zágráb, 1867–1875 Budapest, 1876–1877 Pozsony)

**Bartalus István** (Bálványosvárálja, 1821. november 23. – Budapest, 1899. február 9.) zenetanár, zenetörténész, népdalgyűjtő. Kolozsvárott tanult jogot, bölcsészetet és teológiát és egyidejűleg az ottani konzervatórium növendéke is lett. 1843-tól a zsibói Wesselényi-házban zenei nevelő volt, 1846-tól zongoratanításból élt Kolozsváron. 1851-ben történt Pestre költözése után néhány évig koncertezett, majd 1852-ben Gönczy Pál nevelőintézetének tanára lett. 1858-tól publikált. A Zenészet Lapok szerkesztőbizottságának tagja (1860–1863), írásait később a Budapesti Szemle és a Koszorú közölte. 1867-ben a Kisfaludy Társaság felvette tagjai sorába. 1875-től a Magyar Tudományos Akadémia tagja. A magyar zenetörténeti kutatás egyik megindítója volt, s munkássága alapvető a magyar zenetudomány történetében. Mint népdalgyűjtő és kutató korának legjelesebb úttörője. Számos zenetörténeti, zenepedagógiai művet írt, és zenetörténeti forráskutatásokat is végzett;

**Brandl Károly** (Szombathely, 1821 – Pest 1864) hegedűkészítő, tanár. 1862-ben a londoni világkiállításon hegedűivel érmet nyert. Hegedűit többnyire Maggini, néha Amati és Gueneri mintái után készítette;

**Bunzmann Károly** (1821 – Fehértemplom, 1871) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrsége: 1863–1871 Fehértemplom;

**Doppler Ferenc** / Franz Doppler / (Lemberg, 1821. október 16. – Baden bei Wien, 1883. július 27.) osztrák–magyar fuvolavirtuóz és zeneszerző. Bécsben először 1834. december 28-án adott koncertet. Öccsével, Doppler Károllyal az 1830-as években települt át Pestre, ahol előbb a német színház első fuvolásaként működött 1838 és 1845 között, majd a Nemzeti Színház zenekarának volt a tagja. 1858-ban a bécsi udvari operához szerződött, mint első fuvolás, később,

mint balett igazgató, másodkarnagyi minőségben. 1865-ben a bécsi konzervatórium fuvolatanára lett;

**Kracher József** (1821–Pécs, 1861. szeptember 16.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 17. vadászzászlóalj 1850. május 1.–1861. szeptember 16. Helyőrségei: 1850 Nyitra, 1860–1861 Pápa;

**Mocker Károly** (1821–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 4. dragonos ezred 1852. december 1.–1858. augusztus 31., 13. ulánus ezred 1861. január 1.–1867. július 31. Helyőrsége: 1857–1858 Kőszeg;

**Müller József** (Reichenau, 1821. április 9. –Menaggio, 1876. november 7.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 62. magyar gyalogezred 1840–1851, és 1856–1868 39. gyalogezred 1869–1874. június 30. Helyőrségei: 1842–1849 Pest-Buda, 1858 Zágráb, 1869 Brassó, 1871 Gyulafehérvár. Müller József a szabadságharc kitörése előtt már írt indulót: 1845–1846. évben adta ki a pesti Wagner cég „Erinnerungen an F.David Marsch” (Emlékezés Dávid Feliciánra) címmel (az indulót kiadták Bécsben is, a Wiener Allgemeine Music-Zeitung 1848. IV. 11-i számában jelent meg). Müller Józsefet az 1848-1849-es szabadságharc zeneszerzőjének tekintik, aki indulóival a történelem eseményeit örököltte meg, a kor divatjának megfelelően, alkalmakra és személyeknek ajánlva írta indulóit. Ezek az indulók különféle, az együttesek összetételétől függően, egészen szokatlan hangszer-összeállításban szólaltak meg. Az igazi hadizenei hagyományok szellemében alkalmazták a dobjeleket a gyalogság, valamint a trombitajeleket a lovasság, vadászok, honvédszekerészet körében. Az 1848.évben született meg a Batthyány-induló, az első független magyar minisztérium kinevezése alkalmából, mely induló 1848. IV. 14-én, gr. Batthyány Lajos és a magyar minisztérium Pestre érkezésének ünnepélyén hangzott fel először (zongora kivonatát a Treichlinger cég adta ki még abban az évben). Ugyanebben az évben írta Müller József a Kossuth-indulót, mely népszerűsége és eredetiségére nézve méltó párja a világhírű Rákóczi-indulónak. 1848. V. 17-én szólaltatta meg először a Turszky-ezred zenekar a Toborzó- indulót, mely később Damjanich-indulóként szerepelt a köztudatban (Az induló két magyar dalból: „Megfűjták már a trombitát” - jelenlegi szövege: „Söprik a pápai utcát” - és Szerdahelyi József: „Szederinda buj-buj” állította össze; az első dal Damjanich János tábornok kedvence volt, így később az ő nevére emlékezve emlegették az indulót.). 1848. VI. 24-én a pest-budai nemzetőr zászlóalj táborba szállt és az előtte lévő napon tartották

azászlóavatást és az ünnepélyes eskütételt, mindezt hadizene kíséretében, melyet Müller Pesti önkéntesek (vagy Pesti csatár) címmel komponált és az eredeti zongorakivonat címlapján Szentkirályi Móricznak, jászok és kunok főkapitányának. Müller József négy magyar indulója zongorára Pesten, Rózsavölgyinél jelent meg (1857. körül). A „Magyar indulót”, vagy „Kossuth indulót” Németh János (Szirmay Elemér) Müller neve nélkül adta ki, „Lajos bácsi” (Kossuth) nótája címmel, „Fel, fel vitézek” kezdetű szöveggel;

**Nagy Károly**, szotyori (Révkomárom, 1821. augusztus 5. – Debrecen, 1897. április 2.) református kántor-organista és főiskolai zenetanár Debrecenben. 1838-tól kollégiumi zenetanárként dolgozott. 1841-ben Bécsbe ment, hogy a híresebb zenetanároktól nyerje további kiképeztetését. Atyjával, akit Debrecenben 1838-ban választottak meg kántornak, oda költözött. 1843-ban atyja halála után (aki először zendített meg orgonát a kálvinista Rómában, amelyet a puritán reformátusok sokáig századokon keresztül az ördög hangszerének tartottak), 1844. április 24-én szintén kántornak megválasztották. A debreceni presbitérium engedelmével a bécsi, drezdai, lipcsei és berlini konzervatóriumokban gyarapította zenei ismereteit; főleg az orgonaépítést és a protestáns zeneirodalmat tanulmányozta. A zeneiskolában, melynek kezdettől fogva tanára, közben igazgatója is volt, 1897 januárjában ülte meg ötvenéves tanári jubileumát, midőn a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. Ezen 50 évi működése alatt 6000 fiú és leánynövendéket tanított. Ezenkívül sok orgona- és zongoradarabot és férfinegyest is írt;

**Nechwalsky Antal** (1821–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrségei: 1848–1850 Temesvár, Segesvár, 1850 Kézdivásárhely, 1853 Kolozsvár;

**Paksyné Mochonaky Amália** / Mochovszky / (Pest, 1821. június 29. – Pest, 1866. október 28.) énekesnő. 1841-ben a nemzeti színházi bemutatkozása után egy évig, majd bécsi tanulmányútját követően 1845–47-ben volt a színház tagja. Koncerteken is gyakran közreműködött. Az első magyar Lammermoori Lucia (Donizetti) volt;

**Palotási János** / Palotásy, Pecsényánszky / (Jászberény, 1821. május 4. – Jászberény, 1878. február 3.) zeneszerző, tánckomponista, levéltáros. Gimnáziumi tanulmányai után elkerül a városból, 1848-ban tér vissza a Jászságba, Jászapátin tölti be az aljegyzői tisztséget. Pályáját ettől kezdve



kettősség jellemzi, hiszen élete végéig közhivatalnok, ugyanakkor muzikalitása zeneszerzésre, a zenei életben való aktív részvételre ösztönzi. Élete legtermékenyebb időszaka a Jászapátin töltött évek. 1861-től Jászberény lakosa, ebben az évben változtatja meg családi nevét. Mint Jászkun kerületi levéltáros, a város közösségének, társadalmi életének tevékeny résztvevője volt. Szervezője, elnöke az 1860-as évek elején megalakuló Jászsági-kör, majd Palotási-dalkör néven működő dalárdának. Palotási Jánost a jászberényi Fehértói temetőben helyezték örök nyugalomra. Emlékét őrzi a város, nevét utca viseli, a róla elnevezett zeneiskola előtt áll mellszobra;

**Perl József** (1821 – 1873) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 13. határőr gyalogered 1847. december 1. – 1856. november 30., 9. határőr gyalogezred 1859. november 1. – 1870. március 31. Helyőrségei: 1847 1856 Karánsebes, 1859–1870 Mitrovica;

**Sawerthal Vencel Hugó** (Polepp, 1821. augusztus 31. – 1899. szeptember 8.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 54. gyalogezred 1850-től;

**Stark Kristóf** (1821–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 24. gyalogezred 1846. szeptember 1.–1850. augusztus 29., 42. gyalogezred 1851. január 26. – 1854. november 22., 36. gyalogezred 1856. december 23. – 1864. január 30., császári és királyi haditengerészet 1864–1869. Helyőrségei: 1849–1850 Debrecen, 1850 Nagyvárad, 1852–1853 Pest, 1854 Dész, 1854 Kolozsvár;

**Strausz József** (Lajthaszentmiklós, 1821. január 31. –) zeneszerző, zenetanár.

**Szuk Lipót** (1821–1897. április 18.) gordonkaművész, zeneszerző. 1873-tól három évtizeden át a Nemzeti Színház első gordonkása, 1844-től a Nemzeti Zenede gordonkatanára 1850–1858 a Ridley-Kohne Vonósnégyes tagja. 1853-ban a Filharmóniai társaság alapító tagjainak egyike;

**Szerdahelyi Ede** /Szerdahelyi Edward; tévesen: Zerdahelyi Károly; angolul: *Edward Zerdahelyi* / Nyitraszerdahely, 1821. – Philadelphia, 1906. augusztus 16.) magyar zongoraművész, honvédtiszt; az amerikai polgárháború hadnagya. Bécsben tanult, a zongoraművészi pályát választotta hivatásának, Liszt Ferenc tanítványa és baráti körébe tartozott.

Szerdahelyi a Szent Szív Zárda zenetanáraként működött élete utolsó évtizedeiben. Szerdahelyi philadelphiai évtizedeiről nem sokat lehet tudni, pedig a 19. század utolsó évtizedeiben sok új magyar emigráns telepedett itt meg;

## 200 éve született

**Adler Vincent** /Adler Vince/ Győr, 1826. április 3. – Genf, 1871. január 4.) zongoraművész, zeneszerző. Kezdetben apja, Adler György tanította, majd sógora, aki nem más volt, mint Erkel Ferenc. Tanulmányai befejezése után Bécsbe, majd Párizsba utazott. Párizsban Richard Wagner, Hans von Bülow, Edouard Lalo és Ernst társasága tett rá nagy hatást. Az 1860-as években Párizs legjobb zongoraművészei közé tartozott. Kompozíciói közül briliáns etűdjei és értékes zongoradarabjai nevezeteseek;

**Eisenkolb Gáspár** (Lovriu, 1826. május 24. –) zenetanár, zeneszerző. Lovriuban Torontál megyében 1826. máj. 24-kén. Az aradi zenedében tanult, később taniitóképzőt is végzett. Nákófalván volt főtanító. Néhány sikerültebb műve Rózsavölgyinél jelent meg;

**Grünbaum József** (1826 – 1900) nagykanizsai zeneművész, zenekarvezető, zenetanár;

**Hennig Alajos** (Rajka, 1826. június 31. – Pozsony, 1902. július 10.) egyházi zeneszerző, iskolai énekkar-vezető, iskolai igazgató-tanár, Liszt Ferenc unokatestvére, jezsuita szerzetes, zeneszerző. Gimnáziumi éveit Pozsonyban és Győrben töltötte, a teológiát Nagyszombatban és Esztergomban végezte. 1850-ben szentelték pappá. Fiatalon lett a nagyszombati egyetem tanára, később az esztergomi főszékesegyház karkáplánja volt. 1860-ban belépett a jezsuita rendbe, 1864-1874 között a kalocsai főgimnázium igazgatója. Liszt Ferenc itt többször is meglátogatta és bízta a zeneszerzésre. A következő tíz évben rektor a nagyszombati rendház élén, 1897-től superior Budapesten, később Pozsonyban. Művei szinte kizárólag orgonakísérettel írt egyházi énekek;

**Hopf János** (Lautenbach, 1826. június 20. – 1887. július 9.) katonakarmester, zeneszerző;

**Hulbe Ferenc** (1826–1905) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 13. huszárezred 1859–1860. augusztus 15., 14. huszárezred 1860. október 1. – 1868., 27. gyalogezred 1868. augusztus – 1869. május. Helyőrsége: 1868–1869 Pozsony;

**Ivánka Sámuel**, draskóczi és jordánföldi (Belényes, Bihar megye, 1826. – Sárospatak, 1886. július 15.) evangélikus református főiskolai ének- és zenetanár. Tanulmányait szülőföldjén kívül a kisújszállási, s a debreceni iskolában végezte, ahol 1842-ben lépett a felsőbb osztályokba. Ez utóbbi helyen szegénysége, s a nehéz önfenntartási gondok miatt le kellett mondania vágyáról, hogy az egész kollégiumi pályát elvégezze, s 1843-ban Füzesgyarmatra (Békés megye) ment tanítónak. 1845-ben pedig Tordára (Sárrét) rektornak, s orgonistának; 1848-ban bihari leánytanító és orgonista lett; innét 1850-ben gyomai (Békés megye), 1854-ben pedig szentesi (Csongrád megye) kántor lett. 1860-ban a sárospataki főiskolához választott meg ének- és zenetanárnak;

**Leitermayer Sándor** (Bécs, 1826. május 4. – Bécs, 1898. december 29.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 2. magyar gyalogezred 1849. június 1–1851. június 30., 7. gyalogezred 1856. március 1.–1869. június 1., 74. gyalogezred 1869. november 1. – 1871. március 30., 49. gyalogezred 1871. április 1. – 1874., 59. gyalogezred 1875. április 1. – 1883. Helyőrségei: 1859 Temesvár, 1865–1866 Pétervárad, 1868–1869 Arad;

**Melusin Rudolf** (1826 – Eszék, 1887) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 59. gyalogezred 1859. október 1.–1875. április 1., 78. gyalogezred 1875. szeptember 1.–1885. augusztus 31. Helyőrségei: 1875–1878 Temesvár, 1882–1885 Eszék;

**Polzer Ferenc** (1826–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 3. vértés (3. dragonyos) ezred 1856–1859., 2. vértés (2. dragonyos) ezred 1863. március 1.–1868. március 1. Helyőrségei: 1860–1866 Kecskemét, 1866–1868 Érsekújvár;

**Seifert Antal** (Pressnitz, 1826. szeptember 2. – Krakkó, 1873. november 28.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 12. gyalogezred 1846. május 1. – 1873. november 28. Helyőrségei: 1848–1850 Kolozsvár, 1850

Pétervárad, 1851 Temesvár, 1851–1852 Nagyvárad, 1859 Temesvár, 1859 Zágráb, 1869–1873 Komárom;

## 195 éve született

**Čížek** /Cicek/ **Károly** (1831 –) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrsége: 1866–1868 Zimony;

**Fetter János** (Pest, 1831 – Pest 191?) zongoratanár. A Nemzeti Zenedében tanult. 1848-ban magánzenetanár volt előkelő családoknál. Polgári iskolai énekzenetanár, 1876–1901 a Nemzeti Zenede tanára volt;

**Garsó Zsigmond** (Tisza-Vezseny, 1831. szeptember 17. – Bécs, 1915. március 8.) énekes, pedagógus. *Gentiluomo* tanítványa volt. 1850–1854-ben a Nemzeti Színház karéneke, 1855-től Aradon, majd Kasselban énekelt. A frankfurti színház vezető énekeseként 1858-ban újra fellépett Pesten. Később Brémában híres énektanár lett, szakkönyvei is megjelentek;

**Joachim József** /Joseph Joachim / (Köpcsény, 1831. június 28. – Berlin, 1907. augusztus 15.) hegedűművész, karmester, tanár és zeneszerző. Sokszor őt emlegetik minden idők legjobb hegedűsének. Ötéves korától kezdve rendszeres hegedűoktatásban részesült. Ezután Bécs és Lipcse következett, ahol Mendelssohn támogatását élvezte. Mendelssohnnal együtt jutott el először Londonba, amely várost pályafutása során sokszor meglátogatott. Itt játszotta el 1844-ben, tizenkét évesen Mendelssohn vezényletével Beethoven akkor még újrafelfedezésre váró D-dúr hegedűversenyét. Mendelssohn halála után Weimarba költözött, ahol koncertmesteri státuszba került, és itt ismerkedett meg Liszt Ferencel és Richard Wagnerrel. Baráti viszonyba került Robert és Clara Schumann-nal, illetve Johannes Brahmsszal, akivel rendszeresen kamarazenélt. 1866-ban került Berlinbe, ahol 1869-ben elvállalta az akkor alakuló Berlini Zeneakadémia igazgatója állását, amely tisztséget egészen haláláig töltött be. Itt alapította első együttesét, a Joachim vonósnégyest, 1869-ben. A korban szinte páratlanul széles repertoárja Johann Sebastian Bach műveitől az akkori kortárs zenéig terjedt. Felix Mendelssohn is vele konzultált e-moll hegedűversenyének komponálásakor, s Antonín Dvořák neki írta a hegedűversenyét, ennek ellenére Joachim sosem adta elő. Charles Jean Baptiste Collin-Mezin francia hangszerkészítő által készített hegedűn játszott;

**Matzek Domonkos** (1831–1868) katonakarmester, zeneszerző;

**Pistl József** / Pistel / 1831 – 1888) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 2. vértesezred 1853–1859., 30. tábori vadászzászlóalj 1860. január 1. –1868. Helyőrségei: 1860–1861 Fiume, 1862 Verőce;

**Rabengruber Mátyás** (1831–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: Raketen-Corps 1855–1857., 33. tábori vadászzászlóalj 1866–1868. Helyőrsége: 1866–1868 Szeged;

**Simonffy Kálmán** (Tápiószele, 1831. október 5. – Budapest, 1888. december 15.) népszerű dalkomponista. A szabadságharcban főhadnagy, utána Cegléd főjegyző volt. Itt dalárdát is szervezett és vezetett. 1858-ban hangversenykörutat tett az országban, 1860 – 62-ben pedig külföldön Fátyol Károly cigány származású gordonkaművész kíséretében. 1861-ben Pest vármegyei jegyző, 1865-ben Esztergom vármegye főjegyzője volt; 1872–75 közt országgyűlési képviselő. Zenei ösztöndíjakat alapított és az országos magyar Zeneak. létrehozásán munkálkodott. Életének utolsó éveit elborult elmével élte végig. Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály és más költőink verseinek megzenésítője. Dalai a köztudatban hosszú ideig népdaloknak számítottak. Elborult elmével hunyt el;

**Singer Ödön** /Edmund/ (Tata, 1831. október 14. – Stuttgart, 1912. január 23.) hegedűművész, tanár. Zenei pályára Pesten készült, ahol Ridley-Kohne Dávidnál (Böhm-növendék) tanult, Bécsben pedig Böhm Józsefnél. 1846-tól a pesti Királyi Városi Színház – más elnevezéssel német színház – koncertmestere lett. A bécsi zenekonzervatóriumban és Párizsban tanult, s azután a pesti Nemzeti Színház szólistája lett. Európa-szerte nagy sikerrel hangversenyezett az ötvenes években, főleg Lipcsében a Gewandhausban. Weimarban Liszt Ferenc oldalán működött. Kora legnagyobb mestereivel találkozhatott. 1854-ben Liszt ajánlatára kinevezték koncertmesternek Weimarba, ahol az udvari színházban hangversenymesterként dolgozott. 1861-től kezdve Stuttgartban lett a zenekonzervatórium tanára. Itt tagja volt a híres Singer-Cossmann-Bülow triónak. Max Seifrizzel közösen adta ki Stuttgartban Grosse Theoretisch-Praktische Violinschule című hegedűtankönyvét, amely a legátfogóbb munkának számított akkoriban a modern hegedűpedagógia terén. Az általa kifejlesztett ujjgyakorlatokra napjainkban is sokat hivatkoznak szakemberek;

**Stern József** (1831. december 22. – 1913) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: tiroli vadászezred 4. zászlóalj 1859–1868., 17. gyalogezred 1869–1878. július, 99. gyalogezred 1882–1885., 86. magyar gyalogezred 1885–1895. Helyőrsége: 1890–1895 Budapest;

## 190 éve született

**Barta Vencel** (1836–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye: tiroli vadász 6. zászlóalj 1867–1868; 4. huszárezred 1868. Helyőrsége: Nagyszeben;

**Bogyó Alajos**, verebélyi (Panu, 1836–) énekművész-tanár. 1870-től a pesti Nemzeti Színházhoz szerződött;

**Gindra Ferenc** (Prága, 1836. február 8. – Dobrotin, 1907. május 14.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 31. magyar gyalogezred, 1856. július 1. – 1869; Helyőrségei: 1856 Zágráb; 1867 Fiume;

**Glüch Sámuel** (1836. november 3. – 1912) zeneszerző, zongoraművész, tanár;

**Huber Ida** /Schleimer Ida Alojzia/ (Varjas, Temes megye, 1836 – Debrecen, 1869. november 11.) opera-énekesnő, tanár. A Pest-budai Hangászegyesületi Énekiskolában tanult. Debütálása 1859. február 15-én volt a Nemzeti Színházban, az Ördög Róbert Izabella hercegnőjeként. 1865. július havában az aacheni színházhoz szerződött, majd Kölnben énekelt. 1866–68-ban Kolozsvárott, 1868–1869-ben pedig Debrecenben játszott;

**Kapossy György** /Kaposy/ (Szántó, 1836. július 17. – Pécs, 1912. április 10.) kántortanító. Esztergomban kezdett tanulni. 1852– Pécs-Szigeti külvárosban a ferences templom orgonistája. 1853– Felsőíregen, 1854– Perkátán tanító. A tanítóképző első évét Esztergomban, a másodikat 1857– Nagyváradon járta, ekkor a kormány megbízásából a bukovinai Andrásfalván tanított. Nagyváradon tanítói oklevelet szerzett. 1858 – Újkigyóson, Döbröközben, Ozorán, Tamásiban, majd Nakon kántortanító és orgonista;

**Marczell Géza** (Újszőny, 1836 – Baja, 1893. december 11.) színész, operaénekes, tanár. 1859-ben Szabó József és Filippovits operatársulatánál kezdte pályáját. 1862-ben a Nemzeti Színházban vendégszerepelt, majd Ressler

Istvánhoz került Debrecenbe. 1872-ben Follinusz János társulatánál játszott. 1883-ban Aradon, utána a Budai Színkörben lépett fel, 1885–1892 között ügyelő volt az Operaházban;

**Panhans Antal** (Pest, 1836 – Tulln, 1888. február 18.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 6. huszárezred 1836–1866., 30. gyalogezred 1867–1887. Helyőrségei: 1867–1869 Debrecen, 1869–1870 Nagyvárad;

**Piringer Henrik** (1836–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 2. magyar gyalogezred 1859–1867. július 1., 8. határőr gyalogezred 1867–1873. Helyőrsége: 1867–1873 Újgradiska.

**Podhola József** (1836 – Pécs, 1867. december 31.) karmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 1. vértess (1. dragonos) ezred 1867–1868. Helyőrsége: 1867 Pécs;

**Preuss Adolf** (1836 – Pécs, 1908. augusztus 29.) zongoraművész-tanár;

**Riepl Gáspár** (1836 – Pécs, 1895. május 15.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 52. magyar gyalogezred 1887. február 1. – 1895. május 15. Helyőrségei: 1887–1892 Pécs, 1893–1895 Budapest;

**Scharoch Ferenc** (Gyulafehérvár, 1836 – Mühldorf bei Spitz, 1899. március 15.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 72. magyar gyalogezred 1864. augusztus 16. – 1898. december 31. Helyőrségei: 1871–1874 Pozsony, 1884–1898 Pozsony;

**Schinzl János** (1836 – 1895. október 30.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: Tirol-i vadászrezred 7. tábori zászlóalj 1866. november 1. – 1868. július 5., 46. magyar gyalogezred 1868. július 6. – 1876. január 5., 58. gyalogezred 1877. március 15. – 1885. március 10., 38. magyar gyalogezred 1885. március 11. – 1886., 101. magyar gyalogezred 1886. november 1. – 1895. október 30. Helyőrségei: 1877 Pozsony, 1878 Zágráb, 1887–1895 Zágráb;

**Szentirmay Elemér** /Németh János/ (Horpács, 1836. november 9. – Budapest, 1908. október 3.) zeneszerző. Az 50-es évek elejétől foglalkozott

komponálással, csárdásai, dalai egyre nagyobb számban jelentek meg. 1865-ben biztosítási tisztviselő, Pesten telepedett le. Ettől kezdve elsősorban népszínműdalbetétek komponálásával foglalkozott. A 80-as években az Országos Daláregyesületnek volt alelnöke. 1903-ban Cinkotára vonult vissza. A 19. századi csárdás és népies műdalirodalom egyik legszínvonalasabb képviselője volt;

**Zsák Vilmos** (Temesvár, 1936 –) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 73. gyalogezred 1863–1864., 15. gyalogezred 1864–1867., 29. vadászzászlóalj 1867–1868., 4. gyalogezred 1883–1885. Helyőrségei: 1864 Pest, 1865–1866 Debrecen;

## 185 éve született

**Allaga Géza**, nemesmiliticsi (Óbecse, 1841. március 25. – Baja, 1913. augusztus 19.) zeneszerző, gordonka- és cimbalomművész, zenetanár. Jelentős szerepet játszott a magyar cimbalomoktatás elindításában. A gimnáziumot Baján végezte; 1855-ben kezdett gordonkázni, 1857-ben már a bécsi konzervatóriumon tanult, a zeneszerzéssel együtt, 1861-ig. 1865-ben Pécsre ment színházi karnagynak, Szigeti Imre társulatához; s Bényei Szakállas farkas című operettszövegét zenésítette meg. Szabadkán az akkor új „zenede” tanára és dalegyesületi karmester volt, Bajára költözve pedig 1870-ben az állami tanítóképzőben lett a zene tanára. 1871-től ismét Pesten élt, mint a Nemzeti Színház, majd az 1884 őszén megnyílt magyar királyi operaház zenekari tagja. 1880 óta foglalkozott a cimbalommal, melynek javítását is igényesen előmozdította. Cimbalom-iskolát írt két részben, több zeneművet a haladók számára; főleg neki köszönhető a hangszer nagy elterjedése. 1890-től szerkesztette a Cimbalom családi körben c. havi folyóiratot. A Nemzeti Zenedében az ő számára alapított cimbalom-tanszékét 1891-ben foglalta el;

**Bachrich Zsigmond** (Zsámbokrét, 1841. január 23. – Bécs, 1913. július 16.) hegedűművész. A bécsi konzervatórium növendéke volt. 1851 – 1857 közt Böhrn tanította. Rövid ideig Bécsben működött, mint színházi karmester, majd 1866-ban Párizsba költözött. 1869-ben visszatért Bécsbe, ahol a Hellmesberger-féle vonósnégyes brácsása lett. Tizenkét évig működött ebben a kvartettben. Ezután 1899-ig a bécsi Zeneakadémia tanára, a filharmonikusok szóló-brácsása, a Hofoper zenekarának hangversenymestere és a Rosé vonósnégyes tagja volt;



**Czapik János** (Kecskemét, 1841 – Szeged, 1884) zenetanár, zeneszerző. Apja kántor volt, akitől zongorázni tanult, majd tanulmányait a Nemzeti Zenedében folytatta Thern Károlynál. A zenei oklevél megszerzése után Szegeden jó nevű tanárként működött. Ő volt a szegedi Dalárda újjászervezője (1870), és a Belvárosi templom orgonistája (1873);

**Gobbi Henrik** /Enrico Gobbi-Ruggieri, Gobby Henrik Alajos Béla/ Pest, Józsefváros, 1841. június 7. – Budapest, Lipótváros, 1920. március 20.) zongoraművész-tanár, zeneszerző. Tanárai között voltak Thern Károly, Volkmann Róbert és Dunkl Nepomuk János, aki az általa megrendezett estélyeken és hangversenyeken szerepeltette növendékét. 1858-ban tartotta első nyilvános hangversenyét a Zeneakadémián, számtalanszor fellépett az Európa Szállóban is. Zongoraművészi pályájánál fontosabb szerepet játszott a zenetanítás. Az 1860-as években sem javult nehéz anyagi helyzete, így továbbra is zongoraórákat adott, többek között Acsán a báró Prónay családnál két ízben is: 1859-ben és 1861-ben; itt születtek első zeneművei is. Az évtized közepére összeszedett annyi pénzt, hogy Bécsbe utazhatott egykori mesteréhez, Dunklhez. Itt találkozott Brahms-szal, Herbeckkel, Hellmesbergerrel, valamint Anton Rubinsteinnel is. Rubinstein és Carl Tausig hatást gyakoroltak zongoratechnikájára. Miután visszatért Pestre, újból komponálni és tanítani kezdett. Az egyik ekkor szerzett trióját Volkmann Róbertnek is megmutatta, akitől zeneszerzést tanult. 1866-ban megpályázta a Nemzeti Zenede zongoratanári állását (melyről Thern Károly előzőleg lemondott), azonban zsenge kora miatt nem nyerhette azt el. Gobbi 1870-től tanított a Budai Zeneakadémián, 1877/78-tól a Zeneakadémia rendes, majd 1879 őszétől 1889-ig rendkívüli tanáraként működött, 1888-ban helyettesítette az akkor betegeskedő Erkel Ferencet. Gobbi tanítványai közül öten kerültek Liszt osztályába: Forster Stefánia, Schuk Anna, Kun Margit, Hegyei Géza és Szendy Árpád. Kun Margit, Kelen (Kohn) Ida és Hollósy Kornélia rendszeresen adtak kézzongorás hangversenyeket, s többnyire tanáruk, Gobbi átiratait játszották, népszerűsítették. 1911-től a Fodor Zeneiskola tanára volt;

**Goll János** (Bátaszék, 1841. június 25. – Budapest, 1907. október 20.) zenepedagógus és zeneszerző. Thern Károly, Zapf Antal és Feigler Géza tanítványa. 1865-től polgári iskolai énektanár volt. 1874-től a Tánc c., 1886-tól az Apolló c. folyóirat szerkesztője. A Nemzeti Zenedében Thern, Zapf és Frigler növendéke; 1865-től polgári iskolai énektanár volt Budapesten. 1875-től a Tánc

c. folyóirat szerkesztője. 1886-ban átvette az Apollo zenemű-folyóirat szerkesztését;

**Mayer György** (1841–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 34. gyalogezred 1863. november 1. – 1872. január 1. Helyőrsége: 1871–1872 Kassa;

**Oláh Károly** (Szatmár, 1841 – Nagykőrös, 1900. július 10.) zeneszerző, a nagykőrösi református tanítóképző igazgató-tanára A középiskolát szülőföldjén kezdte és gimnázium elvégeztével Debrecenbe ment a felsőbb tudományok hallgatása végett, ugyanitt végezte a bölcséleti osztályokat is. 1864-ben Derecskén lett kántor és orgonista. Még abban az évben a nagykőrösi református képezdéhez hívták meg zenetanárnak. Oláh Károly később az intézmény igazgató-tanára lett. Zenepedagógiai cikkeket és leveleket írt a Zenészeti Lapokba, melynek rendes munkatársa volt;

**Perotti Gyula** /Julius Prott/ (Ueckermünde bei Stettin, 1841. március 13. – Miláno, 1900. február 20.) énekes, tanár. Berlinben végzett zongora és karmester szakon. Boroszlóban debütált 1863-ban, majd Európa és Amerika számos városában lépett fel. Pesten előbb a német színházban, majd 1875 októberében a Nemzeti Színházban is bemutatkozott (Gounod: Faust). Ettől kezdve itt, majd az Operaház színpadán állandó vendég volt. 1878-tól magyar nyelven is énekelt. 1879–1880-ban a Nemzeti Színház, 1892–1899 között pedig az Operaház szerződött tagja. 1888-ig 92 szerepben 1585 alkalommal lépett fel;

**Tallián János** (Szeged, 1841. július 19. – 1902. május) énekes-tanár. 1870-től a Nemzeti Színház, majd az Operaház tagja volt 1896-ig. Kiváló muzikalitása, hatalmas orgánuma és termete másodrendű szerepekben ugyan, de rendkívül kedvelt és sokat foglalkoztatott művésszé tették;

**Thiard-Laforest József** /Thiard-Laforest/ (Pozsonypüspöki, 1841. május 16. – Pozsony, 1897. március 2.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 23. gyalogezred 1866–1869., 64. gyalogezred 1871. május – 1874, Helyőrsége: 1866 Temesvár, 1867–1869 Eszék, 1869 Pétervárad, 1871–1872 Eger, Arad, 1873–1874 Fehértemplom;

## 180 éve született

**Bachmann Jakab** (Kisinyov, 1846 – Budapest, 1905) zsidó kántor, tanár. Oroszország és Románia legkeresettebb kántorai közé tartozott. Apósának utóda lett a konstantinápolyi főkántori állásban. Odesszából került a budapesti Rumbach utcai zsinagógába. Zeneirodalmi hagyatéka rendkívül értékes. A legnépszerűbb és legtiszteltebb magyar kántorok egyike volt és a zsidó vallási zene fejlesztése körül komoly érdemeket szerzett.

**Bánfi Sándor** /ered. Deutsch/ Lovasberény, 1846. október 30. – Budapest, 1890. október 15.) zeneszerző, zeneesztéta, újságíró, a budapesti izraelita tanítóképző zenetanára. Lovasberényben született, ahol apja tanító volt; innen Kecskemétre, majd Pestre költöztek és itt a gimnázium első két osztályát magánúton végezvén, az evangélikus gimnáziumban folytatta tanulmányait; onnan az akkori német Staatsgymnasiumba lépett az 5. osztályba; a nyolcadikat a reformátusoknál végezte. Ezután Párizsba ment a világkiállításra, ahol megismerkedett Offenbachcal és Delibessel. Visszatérvén a fővárosba, az izraelita tanítóképzőben hat évig volt zene- és énektanár; ezután az egyetemre iratkozott be és két évig jogot hallgatott és államvizsgát tett. Több zeneesztétikai szakmunkája jelent meg;

**Bátori Lajos** /1881-ig Bauer/ (Pest, 1846. december 20. – Budapest, 1920. április 21.) képző-intézeti zenetanár. A főreáliskola négy osztályát, továbbá a tanítóképzőnek akkor még két évi folyamát Budapesten bevégezvén, 1864. október 25-én fővárosi tanítóvá neveztetett ki; mint ilyen 1868. július 2-ig működött. 1863. október 8-tól 1868. január 25-ig a budapesti nemzeti zeneiskolának, az 1868/69. tanévben pedig a prágai orgonaiskolának volt növendéke. Hazatérve 1870. szeptember 22-én a csurgói állami tanítóképzőhez a zene- és 1872. október 7-én ugyanott a rajz tanárának nevezték ki. Összhangzattana Magyarországon elsőként foglalkozik a modális hangnemekkel és a gregorián dallamok harmonizálásával. Az elemi énekoktatásra vonatkozó módszertani értekezései megjelentek a Népiskolai Szemlében (1884-1885);

**Benza Ida** / Benza Ida Rozália / (Pest, 1846. március 9. (keresztelés) – Budapest, 1880. március 10.) operaénekes, tanár. A milánói Scalában aratott sikere után Európában turnézott. 1872 elején Moszkvában és Szentpétervárott lépett fel. 1871-ben Valentine szerepében (Meyerbeer: Hugonották) mutatkozott

be, majd leszerződött a Nemzeti Színházhoz, amelynek vezető drámai énekesnője lett;

**Erkel Sándor** (Buda, 1846. január 2. – Békéscsaba, 1900. október 14.) karmester, zeneszerző, az operaház főzenei igazgatója, a Budapesti Filharmónia Társaság elnöke, Erkel Ferenc negyedik fia. Apja, majd Mosonyi Mihály tanította. Karrierjét a Nemzeti Színházban ütősként (üstdob) kezdte, majd karvezetőként. Folyamatosan képezte magát, főleg zongoratudását tökéletesítette, majd cimbalmozni is megtanult, így a Bánk bán ősbemutatóján apja ráosztotta a hangszer kezelését. Karmesterré 1868-ban vált. 1874-ben a Nemzeti Színháznál kartanító lett. 1876-ban Richter János távozó igazgató javaslatára nevezték ki a színház operatagozata igazgatójának, mely tisztséget 1884-ig töltötte be. 1884-től 1886-ig az új Operaház igazgatóságát is vállalta, amiről később lemondott. 1898-ban Meyerbeer Hugennóták című operája dirigálása alatt agyvérzést kapott, ezután visszavonultan élt. Az operaházban 1900-ig dolgozott vezető karnagyként;

**Erney József** (Pest, 1846. február 7. – Budapest, 1929. január 23.) zenepedagógus. A párizsi Conservatoire növendéke volt. 1867-től a Nemzeti Zenede tanára, 1901-től igazgatója. 1875-ben polgári iskolai énektanár lett. 1882-ben Aggházy Károllyal szerkesztette a Harmónia c. zenei folyóiratot;

**Förster Ferenc** (1846, Würzburg–) klarinétművész-tanár (a budapesti Operaház zenekari klarinétművésze, a Zeneakadémia tanára 1910-1933 között)\*;

**Korbay Ferenc** (Pest, 1846. május 8. – London, 1913. március 9.) énekes, zongorista, tanár, zeneszerző. Szülei amatőr zenészek voltak. 1866–1870 között a Nemzeti Színházban kisebb szerepeket alakított. Énektechnikai problémák miatt Liszt Ferenc tanácsára zongoristaként folytatta pályáját;

**Mányik Ernesztina** (Vámosmikola, 1846 – Pest, 1867. június 7.) Az első zenei oktatást Langer János tanártól nyerte s gondos oktatás mellett nagy haladást ért el. Reményi Ede biztatására Párizsba ment, ahol Rossini oktatta, azután Milanóban folytatta tanulmányait, itt a hírneves Corsi-nál végleges kiképeztetését nyerte. 1865-ben Asti-ban lépett fel a »La Favorita« c. operában, majd Modenába hívták, onnan Fiuméba szerződött. 1864. április 28-án fellép a Nemzeti Színházban a Verdi: A trubadúr c. előadásának Leonórájaként;

**Perlasca Domokos** (1846 –) gordonkás, réz-és acélmetsző. Jelentős kottaadományokkal alapozta meg a Nemzeti Zenede kottatárát. Mátray mellett a Hangászegyleti Zenede aligazgatója volt. A Ferenczy István szobrász által kiadott történeti arcképcsarnok képeit Lenhardt és Perlasca metszették, de a vállalkozás érdeklődés hiányában abbamaradt;

**Stowasser János** (Graslitz, Csehország, 1846. május 21. – Budapest, 1923. február 9.) hangszergyáros, császár és királyi udvar szállító, az „Első magyar hangszergyár Stowasser” alapítója. A javított Ócskái- és Rákóczi-tárogatók feltalálója;

**Wachtel Aurél** (Temesvár, 1846 –) zeneszerző, tanár;

**Zsasskovszky Károly** (Eger, 1846. november 1. – Eger, 1918. január 8.) egri székesegyházi karnagy és tanítóképezdei zenetanár. Zenét Prágában Joseph Proksch növendékeként tanult;

## 175 éve született

**Adami Rezső** (Sempte, 1851 – 1917) zongoratanár, zeneszerző, karnagy. A Nemzeti Zenedében tanult. Tagja lett a Nemzeti Színház operai zenekarának. Besztercebányán egyházi karmester, zeneszerző és zongoratanár. 1879 körül kapcsolatot tartott Zichy Géza körével;

**Adler Ignác** (Ungvár, 1851. május 2. – Bécs, 1871 után) zeneszerző, zenei gyorsíró, népdalíró, zeneesztéta. Tanulmányai után nyelvtani, zenei és gyorsírási stúdiumokkal foglalkozott. Legérdekesebb ötlete a zenegyorsírás, a zenei hangoknak a beszéd mintájára való gyors leírása. 1870-ben már megjelent a hangversenyeken és lemásolta az előadott műveket. Két esztendeig küzdött a terv megvalósításáért, de anyagi segítséget nem tudott szerezni találmánya népszerűsítésére;

**Erdélyi Marietta** (Kassa, 1851. december 22. v. 1858. június 3. – Budapest, 1928. február 4.) operaénekes, tanár. 1866-ban Stoll Péternél és Salvinál tanult. Pályafutását 1875-ben Debrecenben kezdte, majd Arad, Kolozsvár és a Nemzeti Színház színpada fellépéseinek sorrendje. Ezt követően Lipcsébe, 1877-ben

Bécsbe szerződött. A következő esztendőben ismét Kolozsvárott működött, majd a budapesti Operaházban énekelt. 1892-ben társulatot szervezett, de ez rövid életűnek bizonyult;

**Farkas Ödön** (Jászmonostor, 1851. január 27. – Kolozsvár, 1912. szeptember 11.) zeneszerző, zenepedagógus volt. Szülei akaratának megfelelően előbb mérnöki tanulmányokat folytatott. A budapesti Zeneakadémiára iratkozott annak megnyílása, 1875 után, s itt végzett a felsőbb zeneszerzési osztályban. Ábrányi Kornél és Nikolics Sándor tanítványa volt. 1879-től haláláig Kolozsvárott élt és a zenei élet irányítója lett. A konzervatórium igazgatója volt. Kiváló énektanár, s 1882–83-ban a kolozsvári színház karmestere is volt. Híressé vált tanítványai voltak: Sándor Erzsí és Székelyhidy Ferenc. Zeneelméletre tanította Kacsóh Pongrácot is. Népszerű zeneszerző volt, főleg operákat és kamarazeneműveket írt. Zeneelméleti és zenepedagógiai munkássága is jelentős volt. (A konzervatórium 1903. és 1904. évi évkönyveiben írt cikkeket e tárgyban). „Az énekhang” címmel 1907-ben módszertani és elméleti könyvet jelentetett meg;

**Forgács Béla** ghymesi és gácsi (Gomba, 1851. január 24. – Keszthely, 1940. október 6.) zeneszerző, tanár. 1884-ben zongorával összekapcsolt kottairó-gépet talált fel. Más apró találmányai is voltak, pl. betű- és számkódos zár, zsebre tehető esernyő. Az 1880-as években kezdett behatóbban foglalkozni zenéléssel, zeneszerzői diplomát is szerzett. Játszott orgonán és zongorán, cimbalmon és hárfán. 63 dalt szerzett: magyar nótákat, dalokat és táncdarabokat. Dalait saját vagy más szövegírók magyar, v. német nyelvű szövegeire, ill. költők verseire írta. Összhangzattant is írt. Tagja volt a Zeneszerzők és Szövegírók Egyesületének;

**Főkövy Lajos** (Gyöngyös, 1851. szeptember 22. – Szeged, 1900. április 9.) zenetörténész, tanár. 1879-ben végzett Budapesten a Zeneakadémián, utána Szegeden telepedett le, ahol magániskolát nyitott. 1888-tól a városi zeneiskola tanára, 1890-től zenetörténetet is tanított. Éveken át vezette a Szegedi Híradó színházi és zenei rovatát. Állandó munkatársa volt a Zenészeti Közlönynek. Számos kritikát és zenetörténeti tanulmányt írt;

**Gaszner Károly** (1851 – Temesvár, 1908. május 25.) zenetanár;

**Geiger Mór** (Szabadka, 1851–) zeneszerző, tanár;

**Hodoly Katalin, Árkövyne** (Páloc, 1851 – 1941) zongoratanár. Liszt Ferencnél is tanult zongorázni. 1877–1879 a Nemzeti Zenede zongoratanára volt;

**Jaksch Ferenc** (Neu Bistritz /Csehország/, 1851 – Bregenz /Ausztria/, 1931. március 3.) karmester, hegedűművész-tanár. A prágai zenekonzervatóriumban tanult. 1875-ben került Pécsre. A városi zenekar karmestere (1878-tól, majd 1882-től a bécsi konzervatórium tanára;

**Kerner József** (Nyomja, 1851. március 18. – Debrecen, 1916. augusztus 9.) karnagy, tanár. 1869: színházi zenész, 1874: Sopronban orgonista és templomi karnagy, 1882: Kassán a székesegyház karnagya, orgonistája és a Városi Zeneiskola igazgatója. 1904: Debrecenben zenetanár;

**Krecsányi Katalin** (Pest, 1851. február 17. – Szentendre, 1913. június 2.) színésznő, énekesnő, színigazgató, tanár;

**Matys József** (Velke Petrovice, 1851. július 7. – Terezin, 1937. május 23.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 94. gyalogezred 1882–1911. Helyőrsége: 1882–1885 Lőcse,

**Nádayné Vidmár Katalin** /névváltozat *Widmár*, külföldön *Katharina von Náday*/ (Pest, Ferencváros, 1851. november 24. – Budapest, 1935. július 28.) opera-énekesnő-tanár. Tanulmányait 1867-től a színiakadémia operaszakán végezte. Színpadi pályafutását a Nemzeti Színházban kezdte 1872-ben, ugyanebben az évben a Carmen magyarországi bemutatóján ő énekelte a címszerepet kiugró sikerrel. 1883 – 1888 között a bécsi udvari opera tagja volt;

**Ravasz Ilona** (1851– 1922) zongoraművész-tanár, Liszt Ferenc növendéke. 1878 nyarán Weimarba is elkísérte Lisztet;

## 170 éve született

**Bürger Zsigmond** (Bécs, 1856. február 8. – Budapest, 1908. május 14.) gordonkaművész, tanár. Moser és Popper Dávid voltak a tanárai. 1887-től haláláig az Operaház első szólócsellistája. 1894-től a Nemzeti Zenede tanára volt;

**Gáthy Zoltán** / Gáty Zoltán/ (Ajka, 1856. március 5. – Pápa, 1928. július 17.)  
ének- és zenetanár, karnagy, zeneszerző. A Zeneakadémián Erkel Ferenc  
tanítványaként szerzett diplomát. Pályáját 1890-ben a pápai Református  
Nőnevelő Intézet Tanítóképzőjében kezdte. Volt karvezető és gyakran  
hangversenyt adó hegedűművész. A Református Főiskolán az 1901–1902.  
tanévben 83 tagból álló énekkart szervezett, mellyel többször szerepelt. Pályája  
kezdetén zenetanfolyamot indított, melynek legjobbjai alkották a 25 fős  
zenekart;

**Gerster Etelka** / Gardininé Gerster Etelka / Kassa, 1856–) zongoraművész-tanár;

**Hegedűs Ferenc** (Szabadka, 1856. május 16. – Budapest, 1929. augusztus 3.)  
operaénekes, tanár. Várnay Fábán és Csóka Sándor társulatában kezdte  
pályafutását. Énekelt többek között Kassán és Kolozsváron is. A budapesti  
Operaházban 1886. szeptember 9-én mutatkozott be Bartolo doktor szerepében  
Rossini A sevillai borbély című operájában. A következő évben szerződtették az  
intézményhez. Csaknem négy évtizedes pályafutás után, 1924-ben nyugalomba  
vonult, de még ez után is fellépett. A következő évben az Operaház örökös tagja  
lett;

**Herzfeld Viktor** (Pozsony, 1856. október 8. – Budapest, 1919. február 20.)  
zeneszerző és zenepedagógus. Bécsben Krenn, Riedl és J. Hellmesberger  
tanítványa. 1881–1882-ben Linzben, 1882–1883-ban Lipcsében operai  
karmester. 1883–1885 között Berlinben a zeneszerzés mesteriskoláján Fr. Kiel  
és E. A. Grell tanítványa. 1886-ban Budapestre költözött, ahol a Hubay-Popper  
vonósnégyes társaság tagja (2. hegedűs) lett (1889-ig, majd másodízben 1897–  
1899). 1888-tól a Zeneakadémia zeneelmélet tanára, 1908-tól a zeneszerzés  
tanára;

**Jankó Pál** (Tata, 1856. június 2. – Konstantinápoly, 1919. március 17.)  
zongoraművész, akusztikus és feltaláló, tanár. Bécsben H. Schmitt és A.  
Bruckner tanítványa. Ezen kívül technikai főiskolát végzett és a berlini  
egyetemen matematikát is tanult. H. Ehrlich zongoratanítványa volt. 1882-ben új  
zongoraszerkezetet talált fel (Jankó-klaviatúra), mely hat terasz szerűen egymás  
fölé helyezett és nem ugyanazon a hangon kezdődő billentyűsorból áll. A  
klaviatúra nemcsak az oktáv fogását rövidíti egyötödére, hanem új  
hanghatásokra is módot ad (pl. kromatikus glisszandók). Zongorájával  
hangversenykörutakat tett, többen komponáltak az új hangszerre és 1905-ben



Bécsben egyesület alakult, 1906-ban a berlini Scharwenka konzervatóriumon megkezdtek a Jankó-féle klaviatúrán való játék tanítását is, komolyabb elterjedést mégsem ért el, 1892-től Konstantinápolyban élt, mint az állami dohányjövedék tisztviselője;

**Juhász Aladár** (Pest, 1856 – Budapest, 1922. június 12.) zongoraművész, zeneszerző, tanár. Ábrányi Kornél, Liszt Ferenc, Volkmann Róbert tanítványa. A Budai Zeneakadémia zeneiskolájában tanított. A Zeneakadémia tanárává – Liszt javaslata ellenére – nem nevezték ki. Ritkán hangversenyezett, utoljára az 1911. évi centenáris Liszt-ünnepségeken szerepelt. Mint zeneíró és filozófus is működött;

**Kerlinger Nándor** (1856 – Győr, 1904. szeptember 24.) zenetanár, székesegyházi karnagy;

**Legény József** (1856 – Kolozsvár, 1881. január 2.) népzeneész, tanár;

**Máder Rezső** /Raoul/ (Pozsony, 1856. június 25. – Budapest, 1940. október 16.) karmester, zeneszerző, tanár. A bécsi konzervatóriumban tanult. 1882-től a bécsi operaház korrepetitora és a bécsi konzervatórium tanára. 1895-től a budapesti Operaház karnagya, 1901-től helyettes igazgatója, 1902-től igazgatója. 1907-től 1908-ig a Népszínház-Vígopera igazgatója, majd 1917-től 1919-ig a bécsi Volksoper vezetője. 1921 – 1925 között ismét a budapesti Operaház igazgatója és örökös tagja;

**Mazalik József Ferdinánd** (Ivancice, 1856. március 13. 1936) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 50. magyar gyalogezred 1881. január 1.–1888., 31. magyar gyalogezred 1889. augusztus 1. –1899. április 30., 44. magyar gyalogezred 1899. május 1. – 1901. Helyőrsége: 1881–1882 Gyulafehérvár, 1889–1898 Nagyszeben, 1899 Pécs, 1899–1901 Budapest;

**Pavlis János**, ifj. (Prága, 1856. augusztus 21. – Győr, 1915. július 13.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 4. bosnyák ezred 1895–1915. július 13. Helyőrsége: 1915 Győr;

**Sztanik Gusztáv** (1856 – Rozsnyó 1941. november 1.) székesegyházi karnagy, zenetanár;

**Szupper Alfréd** (Rőt, 1856. március 24. – Bécs, 1943.) karnagy, tanár. A középiskolai tanulmányainak befejezése után tanító, majd Bécsben J. Schmidt, Fr. Krenn és Jacques Dont növendékeként egyházzent tanult. Rövid ideig Kőszegen organista és egyházi karnagy, majd a kalksburgi jezsuita iskola zenetanára és organistája. 1885–1935 között Csornán templomi karnagy is. Alapításától az Országos Magyar Cecília Egyesület bíráló bizottsági tagja;

## 165 éve született

**Ábrányi Emilné, Wein Margit** (Lezsnyek, 1861. december. 15. – Budapest, 1948. november 28.) énekesnő, tanár. 1884–1899 között a budapesti Operaház tagja, Bécsben is fellépett (1897). 1901–1916-ban a Zeneakadémia tanára. Több operai címszerep első alakítója volt Budapesten;

**Bácskay Julcsa** (Szabadka, 1861. február 15. – Budapest, Ferencváros, 1945. november 10.) énekes, tanár. 1877-től vidéki társulatok primadonnájaként megfordult többek közt Újvidék, Pozsony, Székesfehérvár, Győr, Szombathely, Székelyudvarhely színpadain, játszott a Népszínházban, a Népligeti Színkörben és igazgató is volt Máramarosszigeten;

**Bánfi Rezső** /Raimann Rezső/ (Veszprém, 1861. május 7. – Bécs, 1913. szeptember 26.) zeneszerző, zongoraművész-tanár. Tanulmányait Veszprémben kezdte. Kilenc éves korában Pesten zongoristaként lépett először a nyilvánosság elé. Első zongorakompozíciója, a *Füredi búcsúzó* is ebből az időből való. Balatonfüreden csodagyerekként koncertezett a régi fürdőház előtti platánok alatt. Esterházy Miklós gróf tatai színházának karmestere, majd Bécsben telepedett le;

**Bokor József, ifj.** (Kolozsvár, 1861. február 12. – Budapest, 1911. október 23.) zeneszerző, karmreiter, színházi rendező, tanár. A szabadkai városi zeneiskola zenetanára (1883–1893); közben Eperjesen, Újvidéken, Székesfehérvárott és Győrött alkalmi társulatok színházi karmestere is. A budapesti Népszínház karmestere (1893–1896), a Király Színház karmestere és főrendezője (1903–1911). Élete utolsó éveiben énektanítással foglalkozott. A századforduló népszerű zeneszerzőjeként számos operettet, zenés játékot, népszínművet, vígjátékot írt és komponált. A budapesti Népszínház Garay-pályázatán három

dalművét is jutalmazták (A pacsirta; Falusi történet; Komédiások, 1893). A siker után a Népszínház azonnal szerződtette, s ettől kezdve a budapesti vidéki és bécsi színházak sorra játszották – ma már azonban elfeledett – zenés műveit. Újvidéken nyolc darabját adták elő (1893–1908 között), egyik népszerű művét hat ízben újítták fel (A gyermekasszony, 1879–1918 között). Elnyerte a Kolozsvári Színház pályadíját (Boris asszony c. népszínművéért, 1898-ban), ill. a Népszínház pályázatán száz aranyat nyert (Kurucfarsang c. népszínművéért, 1899-ben). Karmesterként ő vezényelte Kacsóh Pongrác János vitézének ősbemutatóját (1904-ben);

**Doppler Ilka** (Pest, 1861 – Bécs, 1894. július 15.) énekesnő, tanár.

Tanulmányait a bécsi konzervatóriumban végezte. 1881-ben szerződött a pesti Nemzeti Színházhoz, majd az Operaház megnyitásakor 1884-ben oda szerződött át, és 1894-ig tagja maradt. Főként mezzó-karakter szerepkörben lépett fel;

**Grossauer Lajos** (Losenstein, 1861. május 21. – Nagyszombat, 1911. december 29.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 48. gyalogezred 1889. április 1. – 1909; Helyőrségei: 1889–1893 Komárom, 1894–1897 Pozsony; 1898–1909 Sopron;

**Habits Antal** (Győrszentmárton-Pannonhalma, 1861–) hangszerkészítő. A cimbalom reformálását ő vitte keresztül; ő alkalmazta először a kettős pedált és a másfél oktávval nagyobb cimbalmot. E két újítással a cimbalmot rögtön elsőrendű hangverseny-hangszerré tette;

**Kleinecke Rudolf** (1861–1940) nagybögőművész-tanár. A bécsi konzervatóriumban tanult Simandlnál nagybögőt, valamint A. Brucknernél és R. Fuchsnál zeneszerzést. Zenei paródiákat írt zongorára és zenekarra, ezeket a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara és más együttesek mutatták be. Művei a rádióban is elhangzottak. 1886-tól 1916-ig a budapesti Operaház, 1903-tól a Filharmóniai Társaság Zenekarának tagja. Ez utóbbinak az 1914-1915-ös szezonban ügyvezető elnökévé is megválasztották. Nyugdíjazása után zenei íróként működött, és Johann Strauss életrajzát, valamint C. M. v. Weber műveinek gyűjteményét adta ki. Nagybögőre írt egyetlen műve a "Magyar fantázia";

**Lányi Ernő** / Langsfeld/ (Pest, 1861. július. – Szabadka, 1923. március 13.) zeneszerző, tanár és karmester. Négyéves korától Párizsban nevelkedett, serdülő

ifjúként a müncheni konzervatóriumban tanult. Hazatérése után az 1880-as évektől karmester volt több vidéki városban. Már neves dalszerzőként a budapesti Zeneakadémián is tanult, majd egy évig volt az Operánál korrepetitor, 1889-től 1892-ig az egri főszékesegyház karnagya. 1901-től a Miskolci Városi Zeneiskola igazgatója, 1907-ben Szabadkára költözött, ahol élete végéig egyházi karnagy, a városi zeneiskola igazgatója és a helybeli dalárda karnagya;

**Örley Flóra** (Nagyvárad, 1861–) operett énekes, tanár. Bár 1880-ban végezte el a SzAk-t, de már 1878–1879-ben fellépett a Nemzeti Színházban, ahol kétéves szerződést kapott. 1881-től 1887-ig Debrecenben játszott; ezután Szeged (1887–1889), Kolozsvár (1889–1892), Miskolc (1893–1895) következett. 1892 telére ismét visszatért Debrecenbe. 1898 és 1905 között *Somogyi* Károly társulatának volt tagja. 1905-től nyugdíjazásáig (1912) a Magyar és Király Színház szerződtette. 1922-től a Színészegyesületi iskola operett szakán tanított. Ekkor még fellépett a Városi Színházban is;

**Szilágyi Arabella** /Spiegel/ (Sárvár, 1861. november 17. – Budapest, 1918. április 27.) operaénekesnő, tanár. Bécsben Csillag Rózánál tanult, az udvari operaházban lépett fel. 1886–1888 között az Operaház magánénekes, majd Boroszlóban működött. 1894–1895-ben ismét az Operaház tagja. Külföldön is megbecsült énekes volt. 1898-ban vált meg a színpadtól. 1908-tól a Fodor-zeneiskola tanára;

**Szommer Endre** (Pest, 1861. április 1. – Szeged, 1936 után?) zenetanár. A pesti Nemzeti Zenedében Gobbi Alajostól, Huber Károlytól és Enghofer Mátyástól tanult, majd Münchenben képezte tovább magát. 1882–83 a veszprémi székesegyház zenekarának tagja. 1884-től a szegedi Városi Zeneiskola hegedűtanára. 1891-től a szegedi reáliskola ének- és zenetanára. Hegedűművészként vidéki hangverseny-körutakon szerepelt; megalapította a Szegedi Vonósnégyes Társaságot, majd a Trió Társaságot. Szegedi dalárdák karnagya;

**Takáts Mihály** (Nagybánya, 1861. szeptember 13. – Keszthely, 1913. augusztus 20.) operaénekes, tanár. Eleinte papi pályára készült; Nagyváradon teológiát tanult. Bubics Zsigmond támogatta énekesi törekvéseit. A Nemzeti Színház ösztöndíjasa volt. A Zeneakadémián Pauli Richárd és Passy-Cornet Adél oktatta. 1884–1913 között a Magyar Állami Operaház tagja volt. 1886-ban kitűnő

eredménnyel végezte el a Zeneakadémiát. 1894-ben Bayeruthban is vendégszerepelt. Lírai és hősi szerepekben is nagyot alakított. Meleg tónusú, tömör, nagy kiterjedésű *hang*, sokoldalú szerepformálás jellemezte művészetét. Széles repertoárral rendelkezett, több mint száz darabban volt látható;

**Waldbauer József** /Josef Waldbauer/ (1861–1920) zeneszerző, hegedűművész, zenepedagógus. Ausztriában született. Budapesten tanult hegedülni a Nemzeti Zenedében Gobbi Lajosnál. 1888 és 1898 között a Hubay-Popper vonósnégyes hegedűse volt. Ugyanakkor zeneiskolai tanárként is dolgozott különböző iskolákban: 1891/92-ban a kereskedelmi fiú fiúk középiskolájában, amely a Soroksári út 35. utcájában található, és 1896/1897-ben a fiúiskolában, amely a 17. Knézits utca. 1898-ban elhagyta a kvartettet, mert kinevezték a Budapesti Kamarazene Társaság titkárává. 1910–1914 között a budapesti professzionális zenei tanfolyamok hegedű szakának felügyelője volt;.

## 160 éve született

**Dalnoky Viktor, dr.**/írásváltozata Dalnoki, eredeti nevén Dalnoki Győző Emil/ (Nagyvárad, 1866. június 20. – Budapest, 1955. február 13.) operaénekes, tanár, rendező, fogorvos. Az orvosi pálya iránt is vonzódva, nem tudott a kettő között dönteni, egész életében mindkettőt párhuzamosan művelte. Színpadi pályája 1900-ban Pozsonyban indult, a következő évben Budapestre jött, és a Nép-, majd a Magyar Színház művésze volt, főként operettekben szerepelt. 1902-ben néhány hónapra a bécsi Udvari Opera tagja lett. 1903 elején szerződtette a Magyar Királyi Operaház, melynek szülei megnyitása óta tagjai voltak;

**Drumár János** / írói álneve: Tycho / (Arad, 1866. augusztus 4. – Debrecen, 1922. január 20.) író és zenetörténész. A budapesti Nemzeti Zenedében tanult. Mivel mindkét keze megsérült, az aktív muzsikálással fel kellett hagynia, s csak zeneelmélettel foglalkozott. 1885-től az Államvasutaknál dolgozott, ahol főfelügyelő lett. Hosszú ideig Debrecenben szolgált. 1900–1910 között a debreceni városi zeneiskola tanára volt. Debrecenbe visszatérve 1912-től ismét tanított. Számos cikket, tanulmányt írt a különböző szaklapokba. Írt regényeket és elbeszéléseket is;

**Hoppe Rezső** (Budapest, 1866. január 24. – Budapest, 1927. június 4.) polgári iskolai igazgató. 1855– tanítói, 1888– a Paedagogiumban polgári iskolai

zenetanári oklevelet, 1889– a Zeneakadémia orgona, zeneszerzés és karének tagozatán végbizonyítványt szerzett. A budapesti Koronaőr u. (ma Kosciuszko Tádé u.) leányiskola tanára, 1910–1912 a VIII. ker. Práter u. fiú-, 1912–1927 a Koronaőr u. leányiskola igazgatója, egy ideig a női kereskedelmi szaktanfolyamok igazgatója is. 40 éven át a Budai Dalárda karnagya, utóbb tiszteletbeli karnagya;

**Kárpáth Lajos** (Budapest, 1866. április 27. – Bécs, 1936) zeneíró, tanár. Tanulmányait a magyar fővárosban végezte. 1894-től a Neues Wiener Tageblatt zenekritikusa. Művei: Siegfried Wagner als Mensch und Künstler; Zu den Briefen Richard Wagners an eine Putzmacherin; Richard Wagner der Schuldenmacher;

**Kiss János** (Újverbász, 1866–) karmester, tanár. A Nemzeti Zenedében hegedűt tanult, a Zeneakadémián karmesteri vizsgát tett. A nyíregyházi lutheránus gimnázium és a Bessenyei Kör zenekarát vezette;

**Mészáros Imre** (1866–1913) az Operaház igazgatója volt 1907. április 1. – 1913. január 31.) között. A Nemzeti Zenedében Huber Károly és Gobbi Alajos voltak a hegedűtanárai. 1882-ben lett a Nemzeti Zenede tanára, 1887-től a Budapesti Filharmónia Társaság titkára, 1889-től alelnöke;

**Pete Lajos** (Hetes /Somogy m./ 1866 október 3. – **Budapest**, 1924. augusztus 2.) műkedvelő dalénekes és dalkomponista, népszerű csárdások szerzője;

**Pewny Irén** /Futtakyné Pewny Irén, Futtaky Gyuláné, Bruchsteiner Imréné, külföldön Irene Pewny/ (Zimony, 1866. április 17. – Budapest, 1916. december 29.) operaénekes, tanár. Tanulmányait 1881-ben Bécsben végezte. 1890 – 95-ben Hamburgban, Frankfurt am Main, München, Hannover operaszínpadain, később New Yorkban aratott sikereket. 1895-ben hazatért és az Operaházhoz szerződött. Később már csak koncertpódiumokon lépett fel;

**Sztankó Béla** (Szolnok, 1866. április 13. – Budapest, 1939. március 28.) tanítóképző intézeti tanár. Debrecenben tanult, a Budapest II. kerületi állami tanítóképző elvégzése (1888) után 40 évig annak tanára, később igazgatója, majd főigazgatója, az Állami Polgári Iskola Tanárképző (Pedagógium) zenetanára, 1919: a VKM előadója. 1929: az áll. tanítóképző intézetek ének- és

zeneoktatási felügyelője és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára. Tanított az énekszaktanítói és énektanári továbbképző tanfolyamokon;

## 155 éve született

**Alföldi Irén** (külföldön Irene Alföldy, született Schvarz Rebus) (Eger, 1871. július 24. – 1940 után) operaénekesnő, tanár. Egerben született Schvarcz Simon lisztkereskedő és Klein Betti lányaként. 1888 és '91 között az Országos Magyar Királyi Zene- és Színművészeti Akadémia magánének szakán tanult. Nevét 1891-ben Alföldire változtatta. Bécsben a Gesellschaft der Musikfreunde konzervatóriumában Johannes Reßnél (1839–1916) képezte tovább hangját. 1895-ben a prágai Német Színház tagja lett, ahol a Lohengrin Brabanti Elzájaként debütált. Itt 1903. november 15-én Martát énekelte Eugen d'Albert Hegyek aljánjának ősbemutatóján. (Partnere Pedróként Arányi Dezső volt.) Többször fellépett Magyarországon is, míg külföldön énekelt. 1906-ban végleg hazatért. Visszavonulása után énektanárként, karvezetőként működött az egri Angolkisasszonyok Polgári Leányiskolában;

**Bárany Dezső** (Pest, 1871. május 17. – Budapest, 1942. február 26.) aranykoszorús hegedűkészítő mester, tanár. Tanulmányait 1887-ben kezdte Bécsben, majd néhány év elteltével Reményi Mihály hangszergyárába került. 1907-től saját műhelyében kopírozta a régi mesterhegedűket (Stradivarius, Guarneri, Guadagnini, Zanolli), az egyedülálló lakktalálmánya segítségével. Hangszerei java része Amerikába került. Fred Chamier amerikai műgyűjtő is felfigyelt találmányára és Budapesten műhelyt rendezett be számára. Olyan világhírű hegedűművészek hangszereit tartotta karban, mint Hubay Jenő, Plotényi Nándor, Vecsey Ferenc. 1928-ban Magyarország Aranykoszorús Mesterévé választották;

**Baumann Károly** /eredeti nevén *Grünbaum Lipót* / (Pest, 1871. október 29. – Budapest, 1920. október 22.) magyar színész, dalénekes. Baumann Károly olyan korban mert magyarul énekelni amikor Magyarországon a német volt a hivatalos nyelv. Divatba hozta, sikeressé tette a magyar dalokat;

**Berény Henrik** (Kassa, 1871. január 1. – Budapest, 1932) hegedűművész-tanár és zeneszerző. Tanulmányait Bécsben végezte Joachim alatt. A művészképző elvégzése után kezdte sikeres turnéinak sorozatát. 1886-ban Liszt Ferenc levelével Párizsba utazott, ahol lassan az elsők közé emelkedett. Több kamarazeneműve mellett értékes zenés színpadi műveket is komponált;

**Buttykay Ákos** /Buttykay Ákos Jenő Győző/ (Halmi, 1871. július 22. – Debrecen, 1935. október 26.) zeneszerző, zongoraművész, tanár. Thomán István tanítványa volt, majd Weimarban tanult B. Stavenhagennál. 1907 és 1922 között Zeneakadémián tanított. Többnyire operettek írt, melyek közül többet külföldön is bemutattak. Kísérőzenét írt Madách Imre *Az ember tragédiájához*, valamint Kacsóh Pongrác *János vitézét* áthangszerelte az Operaház számára;

**Čermak József** (Prága, 1871. november 10. – Novi-Sad, 1938) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrségei: 1899–1909 Pétervárad, 1910–1913 Zágráb, 1914–1918 Budapest;

**Demény Dezső** (Budapest, 1871. január 29. – Budapest, 1937. november 9.) egyházi karnagy és zeneszerző, tanár. Herzfeld Viktor és Bachó István tanítványa. 1893-ban szentelték pappá. 1897-től udvari káplán Budán és gimnáziumi tanár. 1913-tól a Szent István-bazilika karnagya. 1902-ben megalapította a Zeneközlöny c. folyóiratot, melyet 1925-ig szerkesztett, 1926-tól a Magyar Cecília Egyesület elnöke. 1926–1928-ban a Zeneművészeti Főiskola tanára. Elsősorban egyházi zenét szerzett;

**Kárpáti Sándor** (1871-1939) soproni tanítóképző-intézeti tanár, zenetanár, a Magyar Dalosegyesület Országos Művészeti Bizottságának tagja, a soproni Dalosegyesület Művészeti Bizottságának elnöke;

**Kemény Rezső** (Nyíregyháza, 1871. március 21. – 1945. július 7.) hegedűművész és pedagógus. Hubay Jenő és Joachim József tanítványa. 1890-től Königsbergben működött, mint karmester és a városi zeneiskola tanára, majd igazgatója. Több évig tartó hangversenykörútja után 1898–1934 között a Zeneművészeti Főiskola tanára. Sok éven át a Hubay–Popper-vonósnégyes tagjaként lépett fel. 1918-ban önálló vonósnégyes-társaságot alapított;



**Kern Aurél** (Pest, 1871. május 17. – Budapest, 1928. január 20.) zenei író, zenekritikus, zeneszerző, tanár. Gimnáziumi és egyetemi tanulmányaival párhuzamosan Koessler János tanítványaként a Zeneakadémia zeneszerzési szakát is elvégezte. 1890-től magyar és külföldi folyóiratokban tevékeny írói munkásságot fejtett ki. 1893-tól a Budapesti Hírlapnál előbb, mint zenekritikus, később a zenén kívül, mint színházi, képző- és iparművészeti cikkíró, majd 1902-től a lap irodalmi és művészeti rovatának vezetője volt 1915-ig. Több éven át a Berliner Börsen Courir és a Dresdner Zeitung levelezője volt, ahol a millennium évében számos Magyarországot ismertető cikke jelent meg. Több tanulmányát közölte francia nyelven a Revue de Hongrie, német nyelven az Ungarische Rundschau. Évekig munkatársa volt a Hét című folyóiratnak. 1898-ban a Reviczky-dalok című ciklusával elnyerte a millenniumi zenei királydíjat. Somogyi Péterrel közösen operalibrettót írt, amely Czobor Károly zenéjével 1896-ban került színre az operában. 1915-ben az Operaház igazgatójává nevezték ki. 1917-ben megvált az Operaházról és a Nemzeti Zenede igazgatója, majd 1922-ben elnökgazgatója lett. Jelentős szerepe volt a Nemzeti Zenede fellendülésében. Előadója volt az Országos Zeneművészeti Tanácsnak. Két évig mint a Képzőművészeti Társulat titkára működött, majd 1923-ban a Petőfi Társaság választotta rendes tagjává. 1925-től a rádió zenei tanácsadója volt;

**Koller Ferenc** (Hódmezővásárhely, 1871–) hegedűtanár. A Nemzeti Zenedében és a Zeneakadémián tanult, majd az Operaház zenekarának és a Filharmóniai Társaságnak lett a tagja. A Népszínház zenekarának a koncertmestere is volt. 1893-ban a Kecskemét, majd a szabadkai Városi Zeneiskola tanára lett. 1913-ban lett Miskolc Városi Zeneiskola tanára, 1918-ig igazgatója is. Megszervezte a miskolci Filharmóniai Társaságot;

**Kun Margit** (Miskolc, 1871 – Bártfa, 1897) zongoraművész-tanár. Tanulmányait a Zeneakadémián végezte. Kelen Idával és Hollósy Kornéliával kétféle zongorás hangversenyeket tartott;

**László Ákos** /Lőw / (Nagyenyed, 1871. november 10. – Zürich, 1946) hegedűművész, tanár, zeneszerző, zenei szakíró. 1873-ban atyjával Szegedre költözött. 1888 elején, mint 17 éves fiú a német nyelv ismerete nélkül utazott Berlinbe és ott tartózkodása alatt megtanulta a nyelvet. 1893-tól 1897-ig a királyi zenefőiskola növendéke volt, Emanuel Wirthnél tanult, majd Joseph Joachim tanítványa volt. 1898-tól egy berlini konzervatórium tanáraként működött. Lőw családi nevét Lászlóra változtatta;

**Leopold Franciska** (Budapest, 1871 – Budapest, 1912) operaénekes-tanár. 1896-tól a kolozsvári Nemzeti Színház szólistája, később Debrecenbe, onnan pedig Székesfehérvárra szerződött;

**Papp Zakariás** (1871 – 1967. november 24.) zenetanár, operaházi művész;

**Schmitz Róbert** (1871–1934) nagybőgőművész-tanár. Bécsben Simandl növendékeként végzett 1891-ben. Hazatérve a budapesti Operaház tagja lett 1895–1930-ig. A Filharmóniai Társaság tagja is volt hosszú évtizedeken keresztül. Tanítani 1910-ben kezdett el a Nemzeti Zenedében, amit 1931-ig folytatott. Kiemelkedő tanítványa volt Tibay Zoltán;

**Stephanides Károly** (Budapest, 1871. április 7. – Budapest, 1964. június 19.) karnagy, zeneszerző, tanár. A Markó utcai gimn. VIII. osztályából szerződött el karnagynak. Zongorázni Major J. Gyulától és Hans Koschiertől, zeneszerzést magánúton Vikulicstól tanult. Egy esztendőt töltött az USA-ban, Kansas Cityben, ahol egy zeneiskolában működött. Hazatérése után (1894) a zombor-bajai színházhoz, majd a szegedi Városi Színházhoz (1896) szerződött. Bölöny József intendánsága alatt (1898–1905) a Kolozsvári Nemzeti Színház karnagya. 1905-ben került Budapestre a Népszínházhoz. 1908 őszén, Kálmán Imre kívánságára a Vígszínház karnagya lett, ahol 18 évig működött. Közben a Városi Színházban, az Operett Színházban és a Várszínházban is vezényelt. 1926-tól 5 éven át az Ufa Filmszínház zeneigazgatója, filmzenék szerzője és összeállítója. A 30-as években a rádió operett előadásait vezényelte. Több operett, daljáték és szimfonikus mű szerzője;

**Striczl József** (Bécsújhely, 1871. január 23. – Sopron, 1849) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: magyar királyi IV. honvédkerület 1898. március 1.–1918. november, magyar királyi 5. honvéd gyalogezred 1921–1926. Helyőrségei: 1898–1918 Pozsony, 1919 Mosonmagyaróvár, 1920 Kecskemét, 1921–1926 Sopron;

**Szalai István**, vatai (1871 – Budapest, 1919. január 10. (fővárosi egyházzenei karnagy, énekkari igazgató;

**Tóth Lajos** (1871–1907) zongoraművész-tanár, zeneszerző. 1897-től a Nemzeti Zenede tanára lett;

## 150 éve született

**Bárdy Gabi** /született: *Heckel Gabriella Mária Róza*, névváltozat: *Bárdi*/ (Újpest, 1876. szeptember 7. – Budapest, 1965. június 16.) magyar színművésznő, operett-primadonna, tanár;

**Blaha Sári** /*Soldos Sára Lujza Klára Mária*/ (Budapest, 1876. október 20. – Budapest, Józsefváros, 1956. február 12.) népszínmű-énekesnő. Első színi kísérlete Debrecenben volt 1896. március 14-én, a *Télen* című népszínmű Annuska szerepében; ugyanez évben fellépett a Népszínházban is. Azután 1898-ban a színház szerződött tagja lett és október 21-én lépett föl a *Nagyapóban*. Innen Pozsonyba ment, Relle Iván társulatához. 1900. október 18-án a Magyar Színház tagja lett, ahol először a *New-York szépe* című operettben mutatkozott be. Miután sikerei nem voltak, a színészi pályáról lemondott;

**Bodrogi Lajos** (Szabadka, 1876–) egyházkarnagy, tanár. A szabadkai konzervatóriumban, a Nemzeti Zenedében és a Főiskolán tanult. Tanárai: Ernyei, Gaál F., Koessler, Erkel Gyula. 25 évig volt a Verbőczy gimnázium énektanára és zenekarának vezetője, és évtizedeken keresztül a krisztinavárosi plébániatemplom karnagya;

**Czobor Károly** (Pozsony, 1876. április 29. – Budapest, 1957. szeptember 14.) zeneszerző, zenetanár. Czobor Károly és Weiss Franciska (1850–1899) fia. Tanulmányait a Zeneakadémián végezte zongora és zeneszerzés szakon. Ismertségét elsősorban daljátékainak és operettjeinek köszönheti. *Karen* című daljátékát (szöveg: Kern Aurél és Somogyi Péter) 1896-ban mutatta be az Magyar Királyi Operaház. Zenepedagógiai tevékenysége is jelentős volt, saját zeneiskolát működtetett. Az államvasutak szolgálatában állt, előbb segédfogalmazóként, majd főintézőként;

**Feifer Gusztáv** (Pilsen, 1876. augusztus 27.–) katonakarmester, zeneszerző-tanár. Szolgálati helye, ideje: 83. galogezred 1904. február 1. – 1918; Helyőrsége: 1904–1918 Komárom;

**Grut Miklós** (Budapest, 1876 –) zeneszerző, tanár;

**Guttman Miklós** (Budapest, 1876 – Auschwitz, 1944) erdélyi zenekritikus, zeneszerző, zongoraművész, tanár. Zenei tanulmányait Budapesten végezte

Gobbi Henriknél, Várkonyi Bélánál és Reschofsky Sándornál. Az 1920-as években Nagyváradon telepedett le. Zenekritikáit, zeneesztétikai és zenetörténeti írásait a *Nagyvárad Napló*, *Zenei Szemle* s a *Nagyvárad* című napilap közölte. Dalokat és kisebb zongoradarabokat komponált, ezek nyomtatásban is megjelentek. Előadóművészként többek között a Waldbauer-vonósnégyessel, Tötössy Béla zenekarával, Basilides Máriával, Medgyaszay Vilmával, Rita Marcuş-sal lépett fel. Az 1929-es Erdélyi Lexikon említésre méltónak ítéli 3000 kötetre menő kottagyűjteményét és zenei szakkönyvtárát. A fasiszta terror áldozata lett;

**Hatvani Lajos** (Makó, 1876 – Pápa, 1939) tanítóképző intézeti ének-zenetanár. Koessler Jánosnál tanult zeneszerzést. Sepsiszentgyörgyön, a tanítóképzőben tanított. 1920-ban Erdélyből kiutasítva került Pápara, a Magyar Királyi Állami Tanítóképző Intézethez zenetanárként. Érdeme, hogy a tanítójelöltek részére Pápán megszervezte a kántorképzést. 1927-től több kitűnő kántortanítót nevelt. Tizenhat évi pápai tanári pályája során szolgálatával három területen tűnt ki kortársai közül: éveken át nagyszerű orgonaképzést nyújtott a kántori pályára is készülők tanítójelölteknek; ő volt az egyetlen tanítóképző-intézeti tanár az országban, aki a húszas években már relatív szolmizációs módszerrel tanított; megalapította és vezette a Kárpát Dalkört;

**Lavotta Rezső** /Rudolf/ (Budapest, 1876. május 1. – Budapest, 1962. március 23.) karmester, zeneszerző, tanár. A budapesti Zeneakadémián Koessler János tanítványa; később Párizsban nyolc évig Vincent d'Indy francia zeneszerző iskolájában tanult. Hazatérése után, 1913-tól 1919-ig a Kolozsvári Konzervatóriumot vezette, majd 1920-tól Budapesten a Nemzeti Újság kritikusa, a Nemzeti Múzeum zenei könyvtárának vezetője, 1944-ben igazgatója volt. Közben 1922-32-ben a Nemzeti Színház karnagya;

**Mulvić Iván** / Muhvić) (Fiume, 1876. március 3. – Zágráb, 1942. április 19.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: magyar királyi VII. (1912 után VI.) honvédkerület 1901–1912., a magyar királyi VI. honvédkerület 1912–1918. Helyőrsége: 1901–1918 Zágráb;

**Nagy Géza, benkepatonyai** (Budapest, 1876. december 23. – Budapest, 1938. október 12.) zongoraművész, zeneszerző, akadémiai és főiskolai tanár. A budapesti Zeneakadémián Szendy Árpád, majd Berlinben Busoni tanítványa volt. 1902-től előbb a csáktornyai, majd a kolozsvári tanítóképzőben tanított.

1906 és 1936 között a Zeneakadémia tanára volt. Több országban, így Németországban, Észtországban és Finnországban hangversenyezett;

**Szabó Sándor** (Mezőtúron 1876–) hegedűművész-tanár, nótaszerző. Tanulmányait a Nemzeti Zenedében Kiss Péter tanárnál folytatta. Igen sok hangversenyen működött közre, Budapesten a Zeneakadémián, a Pátria Írók és Művészek Klubjában, Veszprémben és az ország különböző városaiban. Szerzeményei: magyar nóták és műdalok. A Veszprémi Szimfonikus Zeneegyesület tagja és fennállása óta elnöke volt;

**Ujj József** (Tóváros, 1876. december 20. – 1950) karnagy, tanár. A tatai piarista gimnázium tandíjmentes növendékeként 1891-ben végzett. Zenét a Győri Tanítóképző zenetanárától Nemcsovics Antaltól, majd a Nemzeti Zenedében tanult. 10 éves korától a tatai piaristák, majd a váci főgimnázium templomának, később a budapesti terézvárosi templom és a Szerviták templomának orgonistája. Énektanár és karnagy, az 1930-as években a budapesti V. ker. Munkáskaszinó Dalkar, a Pesterzsébeti Polgári és Munkás Dalkör, a Csepeli Weiss Manfréd gyári Dalkör, az Újpesti Ált. Munkásdalkör, a Budapesti Könyvnyomdászok Dalköre, a MÁV Visszhang Dalkör majd az Országos Magyar Dalos Szövetség III. kerületi és a Magyar Munkás Dalos Szövetség karnagya;

**Vidner Antal** (1876 – Kispest, 1934. február 15.) zenetanár;

## 145 éve született

**Ányos László** (Budapest, 1881. január 17. – Budapest, 1936) nótaszerző, tanár;

**Bartók Béla** (1881. március 25. – 1945. szeptember 26.) A 20. század egyik legnagyobb zeneszerzője, zongoraművész, népzene kutató, a közép-európai népzene gyűjtője, a Zeneakadémia tanára. Kodály Zoltánnal együtt behatóan foglalkozott a magyar népzenevel. A parasztzene megismerésének hatására kompozíciós stílusa is átalakult, mely immár a népzene stílusjegyeire támaszkodott. Ennek kiteljesedése a Balázs Béla misztériumjátékára komponált operája A kékszakállú herceg vára. 1940-ben az Egyesült Államokba emigrált és a Harvard Egyetemen tartott előadásokat a magyar zene kérdéseiről. 1945. szeptember 26-án halt meg leukémia következtében New Yorkban. 1948-ban posztumusz Kossuth-díjjal jutalmazták;

**Braun Paula** (Budapest, 1881. május 22. – Budapest, 1962. április 24.) zongoraművész pedagógus. A Zeneművészeti Főiskola zongora szakára járt, ahol Szendy Árpád tanította, majd Edwin Fischernél Berlinben folytatta tanulmányait. Egy ideig Szendy Árpád asszisztenseként dolgozott. 1906-ban külföldi művészi körúton járt Durigo Ilona énekesnővel együtt. 1920-tól 1945-ig a Fodor Zeneiskolában, 1945-től haláláig a Zeneművészeti Főiskolán volt zongoratanár. Szabadalmi között több zenei készülék is szerepel (ujjtorna készülék, Berlin, 1918), kottaépítő szekrényét az 1930-as években bemutatta Bécsben és Párizsban is. Egy olyan billentyűzetet is feltalált, ami hét oktáv hangterjedelemmel bírt és gyermekalkatra, illetve kis kezekre volt szabva;

**Bura Károly** (Debrecen, 1881 – Budapest., 1934. június 1.) cigányprímás, tanár. 1898-ban alakított önálló zenekart Nagyváradon. 1928-ban telepedett le Budapesten. Hamarosan a Rádió és a főváros kedvelt prímásai közé tartozott. Játékát a nemesen egyszerű, de egyszersmind bensőséges előadás jellemezte;

**Durigo Ilona** /férjezett nevén dr. *Kasics Ozmánné* vagy Kasicsné Durigo Ilona, külföldön *Ilona Durigo*/ (Budapest, 1881. május 13. – Budapest, 1943. december 25.) énekművész és tanár, a 20. század első felében világszerte ünnepeelt dal- és oratóriuménekes. 1896-ban lett a budapesti Zeneakadémia zongoristanövendéke Szendy Árpád osztályában. Tanárképzőt is végzett Chován Kálmánnál. Énektanulmányait csak 1899-ben kezdte meg, 1900 és 1902 között Maleczkyné Ellinger Jozefa tanítványa is volt az operaszakon. Hazai képzését befejezve Bécsben Philipp Forsténál, Frankfurt am Mainban Julius Stockhausennál, végül Berlinben Gerster Etelkánál tanult énekelni. Az 1900-as évek kezdetétől szerepelt pesti koncerteken. 1906-ban Braun Paulával európai hangversenykörutat tettek. (Braun rendezte Durigo Ilona énektechnikai feljegyzéseit.) Tanulmányai befejeztével operaénekesi pályára lépett, de gyorsan felhagyott a színpadi szerepléssel. 1912-ben a budapesti Népoperában, 1913-ban az Operaházban mutatkozott be. Később külföldön működött: Frankfurtban, illetve Bázelen. Legemlékezetesebb dalszínházi alakítása az Orfeusz (Gluck: Orfeusz és Eurüdiké) volt. Volkmar Andreae meghívására 1921-től a zürichi konzervatóriumban tanított, egyidejűleg oratórium- és dalénekesként is dolgozott, koncertezett Európában és Amerikában. Ebben az időszakban lett Hermann Hesse és Othmar Schoeck közeli barátja, akinek sok dalát mutatta be. 1938-tól a budapesti Zeneművészeti Főiskolán tanított. Növendékei közül a legjelesebb Zürichben Maria Stader, itthon Sándor Judit volt. Dalénekesként

Schuberttől a kortársakig terjedt repertoárja. 1919-ben Bartók kíséretével mutatta be az Öt Ady-dalt;

**Erdős Richard** (Budapest, 1881. május 18. – Budapest, 1912. június 10.) énekművész, tanár. Gyermekkorában templomi karénekes volt. Innen került 1902-ben az Operaház kórusába, ahol Máder Dezső fedezte fel. Miután zenei tanulmányait a Zeneakadémián, majd állami ösztöndíjjal Münchenben befejezte 1904/05-ben az Operaház ösztöndíjasként szerződött. Itt első nagyobb szerepe A Rajna kincse Fasoltja volt, majd 1906-tól (Sarastrója sikere után) a színház magánénekesé lett (mint Ney Dávid közvetlen utóda) 1910-ig. 1911-ben a frankfurti Operához szerződött, majd 1912. tavaszán a Népopera (ma Erkel Színház) Wagner-ciklusán bayreuthi énekesekkel együtt vendégszerepelt nagy sikerrel, de súlyos szívbetegsége következtében az egyik előadáson rosszul lett és pár nap múlva elhunyt. Váratlan halála éppen induló nemzetközi karrierjét törte derékba;

**Gyurkovics Gizella** (1881 – Budapest, 1940. március 28.) budapesti zenetanár;

**Jászapáti Kaszás Gyula, id.** (1881 – Budapest, 1970. december 29.) ny. főigazgató, karnagy;

**Juhász Antal** (Makó, 1881–) oboa- és angolkürt művésztanár A Nemzeti Zenedében tanult és művészi oklevelet szerzett. 1911-től volt tagja az Operaháznak és a Filharmóniai Társaságnak;

**Koppa Sámuel Frigyes** (Budapest, 1881–) igazgató-tanár. A Nemzeti Zenedében tanult. 1914-től Kispesten volt zeneiskolája. Zongorát, éneket és lapról olvasást tanított. A Kispesti Pedagógus Zeneekar zongoristája és korrepetitora volt. Szólistaként és kamarazenészként koncertezett, színházaknál, dalosegyesületeknél karmesterként működött. A kispesti és pestszentlőrinci templomokban adott orgonahangversenyeket;

**Kovács Dezső** (Kispirit, 1881 –) orgonaművész, zenetanár. Budapesten polgári iskolai tanári oklevelet nyert, s a Zeneakadémián orgonát és zeneszerzést tanult Koessler Jánosnál. Állami tanítóképző intézet tanár 1902 Baján, 1905 Sárospatakon; uo. 1924-1937-ig;

**Kosáry János** (1881–1942) zeneszerző, zongoraművész, zenepedagógus, tanítóképzői-igazgató;

**Nyári Géza** (1881 – Esztergom, 1939. október 30.) zenetanár, zeneszerző, iparművész;

**Papp Viktor** (Szilágysomlyó, 1881. április 13. – Budapest, 1954. május 10.) zenekritikus, zenei író, tanár. Budapesten jogot végzett. Zenét magánúton tanult; hegedűművésznak készült, majd később felhagyott az aktív muzsikálással és zenekritikus lett. 1919-ig a Népszava, majd az Új Nemzedék, a Napkelet és a Budapesti Hírlap zenekritikusa, 1929–1930 között a Muzsika c. zenei lap szerkesztője és a Rádió zenei tanácsadója. Több népszerű zenészéletrajzt írt. Szerk. a Zenei Pantheon c. sorozatot. Ady Endre baráti köréhez tartozott;

**Paulusz Béla** (Kassa, 1881. június 17. – Magyaróvár, 1951) karmester, karnagy, zenész. KCsaládja Csehországból származott. A 20. század elején Esztergomban a 76. császári és királyi gyalogezrednél katonazenekari őrmesterként teljesített szolgálatot. 1903-tól tűnik fel a neve az esztergomi sajtóban kulturális rendezvények szereplőjeként, többnyire hegedűseként. 1904 elején megalapította az esztergomi katolikus legényegylet énekkarát. A katolikus legényegylet keretében emellett színdarabokat, művészi esteket is rendezett, sőt a díszletek elkészítésében is tevékenyen részt vett. Az 1910-es évek elején Pozsonyligetfaluba költözött, katonazenészi pályafutását pedig Pozsonyban a 13. magyar királyi honvéd gyalogezrednél folytatta. A világháborús katonai összeomlás következtében, és miután a cseh csapatok 1919 januárjában bevonultak Pozsonyba, a gyalogezred Magyaróvárra települt át. Első ízben ekkor szerepelt Paulusz Béla Magyaróváron. A Tanácsköztársaság ideje alatt a volt ezred katonái részt vettek a védelmi harcokban. A zenekar 1919 májusában már Miskolcon szerepelt. 1920 tavaszán a volt soproni gyalogezred zenekara Nyíregyházán és Debrecenben lépett fel több alkalommal is nagy sikerrel. A zenekar karnagya, Paulusz Béla ekkora már megírta MOVE indulóját. 1923 körül, zenekar nélkül került Magyaróvárra, de hamarosan párhuzamosan irányított nagy múltú mosoni és magyaróvári kórusokat, zenekarokat. A Magyaróvári Férfidalárda, vegyeskar, zenekar karmestere, prímhegedűse (első hegedűse) volt, neki köszönhető a Magyaróvári Férfidalárda második virágzása, amiért 1925-ben a férfidalárdában ki is tüntették. 1927-től a Mosoni Vas- és Fémmunkások Hajnalpír dalkörének újjászervezője, vezetője és karnagya volt.



Mindemellett tanított is a piarista gimnáziumban, és vezette annak zenekarát. 1939-ben a mosonmagyaróvári leventezenekarral ért el sikereket a város határain túl is. 1949-ben, élete alkonyán elvállalta a mosonmagyaróvári MOFÉM vállalat fúvószenekarának irányítását;

**Ságody Otmár** (1881–) zeneíró. A Nemzeti Zenedében tanult. 1905-ben lett a Nemzeti Zenede segédtanára;

**Sal Gyula** (1881 – Budapest, 1969. március 28.) zenetanár;

**Szamosi Elza** /Szamosy/ (Budapest, 1881. március 8. – Budapest, 1924. július. július 14.) operaénekes, tanár. Színésznői pályafutását Németországban kezdte. Csak 1903-ban lépett fel először Magyarországon, amikor megnyitották a Királyszínházat. Később a Népszínházhoz szerződött, de 1904-ben már az Operaház társulatának tagja. Amerikában vendégszerepelt 1906-ban, de egy évre rá visszatért az Operaházhoz. 1917-ben végleg megvált az Operaházról, és Bécsben énekiskolát nyitott;

**Varró Margit** /Varróné Picker Margit/ (Barcs, 1881. október 22. – Chicago, 1978. május 15.) zenepedagógus. A budapesti Zeneakadémián a zongora tanszakon végzett (1897). Magánúton tanított, majd a Fodor-féle zeneiskolában (1907–1908), a Zeneakadémián (1918–1920). Több neves magyar zongoraművészt tanított, a zongorajáték metodikáját alapvető pedagógiai elvekkel gyarapította zenepedagógiai műveiben és a Zenei Szemlében, a Crescendóban stb. megjelent cikkeiben. 1937-ben a párizsi nemzetközi zeneoktatói munkaértekezleten előadást tartott „A zenét hallgató gyermek. A zenei élmény fejlődése” címmel. 1928-tól az USA-ban élt. Chicagóban a Roosevelti Egyetemen tanított. Magánoktatói tevékenységét csak egy évvel a halála előtt hagyta abba. – Főbb művei: Zongoratanítás és zenei nevelés (Bp., 1921); Der lebendige Klavierunterricht (Bonn, 1929, 1931; Hamburg-London, 1958); Designs to Music (Chicago, 1952.);

**Venczell Béla** (Nyitra, 1881. február 17. – Budapest, 1945. november 17.) énekes, tanár. Tanítóképzőt végzett, majd ösztöndíjasként került az Operaházba. 1906–1930 között az Operaház magánénekes, 1923-tól örökös tagja. 1930-ban német és olasz színpadokon aratott sikereket. Oratórium- és dalénekesként is elismert volt;

**Weber József** (1881 – 1972. január 9.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 64. magyar gyalogezred 1911. március 1.–1918. Helyrtségei: 1911 Marosvásárhely, 1912–1918 Szászváros;

**Zerkovitz Béla** (Szeged, 1881. július 11. – Budapest, 1948. október 23.) műépítész, zeneszerző, színigazgató, népszerű szon- és operett szerző, a századforduló utáni magyar kuplé- és sanzonszerzők egyik legjelentősebb alakja. Szegeden született, építésmérnök lett. Miközben a MÁV alkalmazottja volt, a pesti utca divatos ének mestere lett. Műegyetemi tanulmányai alatt írta meg első dalát, egy társas összejövetelen egy barátja énekelte el az „Integrál Böske” című számát. Néhány nappal később Baumann Károlyt, az orfeum népszerű énekesét is felkereste, aki elkérte a számot tőle, hogy műsorába illessze. A dal sikert aratott, így kezdődött Zerkovitz pályafutása, ami alatt több mint 1000, a nevéhez fűződő sláger született. Rajongott a színházért, évekig volt az Orfeum igazgatója (a mai Madách Színház helyén) és a Városi színház vezetője (ma Erkel Színház). Barátai közé nemcsak magyar, hanem híres külföldi személyek is tartoztak, mint Grock vagy Josephine Baker. Zenei teljesítményét elismerte szinte az egész világ, Giacomo Puccinivel sokszor nyaralt együtt. A dalait a magyar kor legnagyobb alakjai is énekelték: Bilicsi Tivadar, Ajtay Andor, Petress Zsuzsa, Udvardy Tibor, Kishegyi Árpád, Zentay Anna, Rátonyi Róbert, Vámosi János, stb.);

## 140 éve született

**Andor Zsigmond** /született *Ackermann Zsigmond* / (Budapest, 1886. október 31. – Budapest, Erzsébetváros, 1957. május 28.) karmester, tanár, színigazgató. Zenei tanulmányokat végzett, majd 1904 szeptemberében kezdte színészi pályáját. Karmester volt több vidéki színházban, német nyelvterületen is dolgozott. 1915–18-ban a Veszprémi Nemzeti Színház társulatának volt a tagja. 1923-ban pályázott a szegedi színház bérletére, amit el is nyert. Törekedett a budapestitől független műsor kialakítására, nagy létszámú társulatával főként az opera-előadásokra fordított különösen nagy figyelmet. Mivel működése nagy kiadásokkal járt, így anyagilag nehéz helyzetbe jutott, s 1926-ban befejezte a színigazgatást.

**Albert Erzsi** (Szamosújvár, 1886. március 30. – Budapest, 1960. március 30.) operaénekes, tanár. Pályafutását Pozsonyban kezdte. A János vitéz címszerepével, valamint Huszka Gül Baba c. operettjében aratta első sikereit. A Városi Színház opera együttesének tagja volt, mint hangverseny énekesnő is szerepelt;

**Balassa Imre** /született *Schweiger Imre*/ (Szeged, 1886. november 25. – Nógrád, 1974. február 4.) író, újságíró, dramaturg, zenekritikus. 1907-ben diplomázott az Országos Magyar Királyi Színművészeti Akadémián, ahol rendezői és színészi oklevelet szerzett. Mint színésznövendék, az Akadémia nyilvános vizsgaelőadásainak több alkalommal volt a rendezője. Az Akadémia elvégzése után a Nemzeti Színházhoz került, mint segédrendező és titkár. 1912 őszétől már csak irodalommal és hírlapírással foglalkozott. Belső munkatársa volt a *Pesti Naplónak*, *Az Újságnak*, a *Nemzeti Újságnak*, hosszú ideig egyik szerkesztője a *Pesti Hírlapnak*. Hetilapoknak, revüknek is munkatársa volt. Ő alapította 1923-ban az első magyar művészeti napilapot, az *Esti Életet*, majd az *Új Nemzedék* belső munkatársa volt. Irodalmi és művészeti problémákkal foglalkozott. Első könyve még színészkorában jelent meg, a címe: *Színpad-i problémák* (Budapest, 1912). 1939-ig publikált az *Új Nemzedékben*, majd 1946 és 1948 között *A Reggel* c. hetilap munkatársa volt. 1949 és 1967 között, mint az Operaház sajtófőnöke és dramaturgja dolgozott, s 1952-től 1972-ig már idősen és betegen hangversenyeket ismertetett és mikrobarázdás hanglemezbemutatókat tartott;

/ Geiger Béla/

**Bálint Béla** (Budapest, 1886. április 29.- Budapest, 1945. március 16. Rákosi Szidi és Solymossy Elek színésziskoláját végezte el. 1910-től Krecsányi Ignác buda-temesvári társulatának volt a tagja. 1915-ben a Vígszínházban, 1916-ban Debrecenben és a Fővárosi Orfeumban, 1917 júliusától a Pázmán Ferenc vezette Első Magyar Front Színházban lépett fel, amellyel külföldön is sikerrel szerepelt. 1918-ban az Intim Kabaré, 1919-ben a Fővárosi Orfeumban játszott. 1922-től a Kolozsvári Magyar Színház tagja, majd a Városi Színház magánénekes. Ezután külföldön vendégszerepelt. 1925-ben a Fővárosi Operettszínházban, 1926-tól a Magyar Rádióban szerepelt és rendezett, illetve kávéházakban énekelt. 1941-1944 között még fellépett az OMIKE Művészakció színpadán. A náciizmus áldozata lett;

**Basilides Mária Viola Matild**, murányaljai (Jolsva, 1886. november 11. – Budapest, 1946. szeptember 26.) magyar opera-énekesnő (alt) tanulmányait a budapesti Zeneakadémián végezte 1905–1911 között Sík József tanítványaként. Az utolsó akadémiai évben szerződtette a Népopera, aminek nyitóelőadásán debütál Jean Nougues *Quo Vadis?* című operájának Poppea szerepében. Az Operaháznak 1915 novemberében lett ösztöndíjasa. Itt első szerepe *Carmen* volt 1916. május 13-án. 1917-ben rendes tagja lett a társulatnak. A színpad mellett énekelt a Filharmóniai Társaságban, az Ének- és Zeneegyesületben és a Palestrina kórusban is. Úttörő volt Bartók és Kodály népdalfeldolgozásainak megszólaltatásában. 1934-ben kapta meg az örökös tag címet;

**Blažek Rudolf** (Babice u Brna, 1886. január 22. – 1954 május 30.) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrsége: 1912-1918 Gyulafehérvár);

**Bock Károly Albin** (Bécs, 1886 –) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Helyőrsége: 1912–1918 Marosvásárhely, Kolozsvár);

**Csorba Róza Romána** (1886 – Budapest, 1974. november 14.) a volt Ranolderr Intézet főnöknője és igazgatója, zenepedagógus, karnagy;

**Farkas Nándor** (Ceglédbercel, 1886 – Budapest, 1928) egyházkarnagy, tanár. Római katolikus kántor volt Egerben, Mezőkövesden és Bátfán. 1918–1928 között az óbudai templomok karnagyaként tevékenykedett;

**Goll Aladár** (Budapest, 1886 – Budapest, 1957) zeneíró, tanár. Zongorázni és zeneelméletet édesapjától, hegedülni a budapesti Nemzeti Zenedében Kálmán Adolftól tanult. Sajtó alá rendezte a Tudományos Zsebkönyvtárban apja Általános zenetan és zeneműszótár c. művének újabb kiadását. Apja halála után 1907-ben átvette és tovább folytatta az Apolló férfikar gyűjteményes folyóirat szerkesztését, ami a háború alatt és után szünetelt, de 1926-tól újra megjelent negyedévenként. 1936-ig 780 férfikari szerzeményt tartalmazott, s a magyar dalárdák gazdag tárháza volt. 1922-24-ben a Nemzeti Újságban Radnai Miklóssal a zenei rovatot látta el; 1925-ben az Új Nemzedékbe is írt zenei cikkeket. 1906-ban megalapította (többedmagával) a Budapesti Egyetemi Énekkart, amit néhány évig sikeresen vezetett;

**Hajak Károly** (Budapest 1886. augusztus 24. – Kolozsvár, 1970. szeptember 6.) zeneszerző, karmester, tanár. 1910–1913-ig Budapesten és Debrecenben, később Marosvásárhelyen a Városi Konzervatóriumban hegedűtanár. 1948-tól a kolozsvári Magyar Opera brácsása, 1957-től a Kolozsvári Filharmónia zenekarának tagja;

**Herédy Szabó Imre** (Kiskunfélegyháza, 1886–) hegedűművész-tanár, zeneszerző. A Zeneakadémián végzett 1909-ben. Tanított budapesti zeneiskolákban, a Budai Zeneakadémia Egyesületben. Kecskeméten három évig a városi zeneiskola, 1926-tól a Piarista és más középiskolák zenetanára, a kecskeméti ifjúsági szimfonikus és fúvószenekarok szervezője volt;

**Herzog Ferdinánd** (1886–) katonakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 52. magyar gyalogezred, 1913. április 15. – 1918; Helyősege: 1913–1915. április 1. Bród; 1916. május 1. – 1918. Bród;

**Hofmann Vilma, dr. Hébelt Edéné** (Nagysomkút, 1886 – Budapest, 1955. február 7.) zongoraművész-tanár. A Nemzeti Zenedében és a Zeneakadémián is tanult zongorázni. A Nemzeti Zenedében 1915 januárjától tanított zongorát minden tagozaton. Tóth Árpádnál végzett zongorapedagógiai tanulmányokat;

**Ipolyi István / Freistadt István** / (Kúla, 1886. május 16. – Bergen, 1955. január 2.) brácsaművész, a Budapest Vonósnégyes és a Magyar Királyi Operaház tagja, székesfővárosi polgári iskolai zenetanár. Zenetudománnyal is foglalkozott. 1917-től a Budapest Vonósnégyes tagja, az együttes szervező titkára volt. 1936-ban idegösszeroppanást kapott az állandó támadások következtében, ekkor már csak ő volt az egyedüli magyar tag az együttesben, orosz kollégái kirakták. Az Odesszában született Broisz Krojt került a helyére. Ezután Ipolyi osztrák feleségével együtt Norvégiába költözött, itt egészen a német megszállásig gondtalanul éltek. Ekkor őrizetbe vették őket azzal a céllal, hogy haláltáborba szállítsák mindkettőjüket. A Nemzetközi Vöröskereszt vezetője intézkedésének köszönhetően engedték őket szabadon, ezután Svédországba utaztak. 1945-ben Ipolyi visszatért Norvégiába, Bergenbe;

**Kalliwoda Olga /Kürschner Emánuelné Kallivoda Olga/** (Brno, 1886. szeptember 4. – Pécs, 1952. augusztus 25.) énekművész, énektanár. Olga

kezdetben zongorázni tanult, életében csak később kapott nagyobb hangsúlyt az éneklés. Brno után Bécsben Gennsbachernél tanult. Amikor a budapesti zeneakadémiára felvételt nyert még nem bírta a magyar nyelvet. Sík József vezetése alatt végül kiváló minősítéssel végzett. Ezt követően Bécsben, Wisbadenben, Londonban, Milánóban majd Nápolyban a legnagyobb mesterek oktatták. Számos világvárosban adott hangversenyt és szinte az összes európai stúdióban adott rádiókoncertet. Csak Pécsen közel száz alkalommal kápráztatta el a közönséget. Kodály Zoltán dalait elsőként ő mutatta be városunkban. A Pécsi Városi Zeneiskolában 1911 őszétől működött óraadó, majd 1916-tól rendes tanárként. Számos tehetség köszönhette neki kibontakozását. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége pécsi tanügyi csoportja kulturális munkabizottságának (1940), majd rendező munkabizottságának volt elnöke (1943);

**Kiss János** (Újverbászon, 1886. augusztus 19. –) katonakarmester, zeneszerző, tanár. 1911-ben Szentsen magánzeneiskolát nyitott, megszervezte a szentesi Filharmonikus Zenekart, melyet, mint karmester vezetett. 1921-ben Budapesten karmesteri vizsgát tett a Zeneművészeti Főiskolán, s még ebben az évben a nyíregyházi magyar királyi „Rákóczi Ferenc” 12. honvéd gyalogezred karnagya lett;

**Kovács Sándor** (1886. január 26. – Budapest, 1918. február 24.)

zongorapedagógus. Szendy Árpád és Koessler János tanítványa. Bölcsészettudományi doktor (ő volt az első, aki Magyarországon zenetörténetből disszertált). Berlinben Joh. Wolfnál stílustörténeti tanulmányokat is folytatott. 1910-től haláláig a Fodor-zeneiskola tanára. A legkiválóbb magyar zongorapedagógusok egyike. Elsőnek alkalmazta a modern pszichológia eredményeit a zenepedagógiára. A hallási képzeteket helyezte a tanítás középpontjába. Zenetörténettel és zeneesztétikával is foglalkozott;

**László Géza** (Rácszentmiklós, 1886. március 14. – Budapest, 1955. november 16.) énekpedagógus. Budapesten Anthes György tanítványa, azon kívül Berlinben, Milánóban (Vanzo, Sabbati és Anselmi) tanult. Ügyvédi gyakorlatot folytatott, majd az I. világháborútól éneket tanított. Hóstenor volt, de színpadra nem lépett. 1943-tól a Zenei Gimnáziumban tanított. Egyike volt a legkiválóbb magyar énekpedagógusoknak, tanítványai között voltak Székely Mihály, Rösler Endre, Palló Imre, Németh Mária, Anday Piroska;

**Lutz Lambert** 1886 –) zenekari klarinétművész-tanár, az Operaház klarinétművésze, a Nemzeti Zenede tanára (1920)\*;

**Palotai Árpád** Gyula /írásváltozata Palotai, született Schwarz Árpád/ (Újpest, 1886. (wikipédia: 1880) július 17. – Budapest, 1950. december 23.) operaénekes és rendező, énektanár. Budanovits Mária opera-énekesnő férje. Működése legjelentősebb területe a feleségével közös tanítás volt, sok híressé vált énekest indítottak el a pályán. Rákosi Szidi színiiskoláját végezte Budapesten, majd Berlinben tanult énekelni. A Király Színházban operettekkel indult pályája, majd a Népopera-hoz szerződött. Az itteni működés után Berlinben Max Reinhardt társulatának lett tagja. Az első világháború idején visszatért a magyar fővárosba, és a Belvárosi, 1918-ban a Medgyaszay Színház művésze lett. Ennek csődje után, 1919 őszén magánénekesnek szerződött az Operaház. 1919. október 8-án a La Traviata Douphol bárójaként debütált. Főként kisebb, comprimario-szerepeket alakított egészen az 1940–41-es évad végéig. 1933-ban könyvtárossá és segédrendezővé, később rendezővé nevezték ki. Ebben az időszakban kezdett magántanítványokkal foglalkozni. 1945 után az Opera énekmestere lett, és ezt a posztot töltötte be 1948-ig;

**Papp Jenőné Fialka Sarolta** (1886 – Budapest, 1963. augusztus 27.) zenetanár;

**Pogány Ferenc** dr. /Pollák / (Máramarossziget, 1888. december 18. – Buenos Aires, Argentína, 1947. szeptember 21.) magyar operaénekes, ügyvéd, tanár. Dr. László Gézánál tanult énekelni. 1912 és 1929 között az Operaház tagja volt, de 1914-től az első világháborúban harcolt, s az orosz fogságból csak 1920-ban tért haza. 1924-ben Lipcsében vendégszerepelt. 1926-tól ügyvédként is működött. 1930-ban emigrált Magyarországról és Buenos Airesben telepedett le, ahol eleinte hangversenyeket adott és a Teatro Colónban is fellépett, majd fiatalokat tanított énekelni és jogászként dolgozott.

**Rác Aladár** (Jászapáti, 1886. február 28. – Budapest, 1958. március 28.) cimbalomművész, tanár. Cigányzenész családból származott. Jászberényben és Budapesten cigányzenekarokban játszott. Tagja volt 36. Rác Laci zenekarának is. 1910-től Párizsban, 1914-től Svájcban magyar, majd francia cigányzenekarokban játszott. Az I. világháború alatt Svájcban megismerkedett Ernest Ansermet professzorral, Jaques-Dalcroze-zal, Igor Sztravinszkijjal, akik felfigyeltek játékára, művészetének tökéletesítésére ösztönözték és a komoly muzsika irányába terelték. Sztravinszkij cimbalmozni tanult tőle, s komponált is

erre a hangszerre. 1926-ban Lausanne-ban adta első önálló cimbalomhangversenyét. Koncertútjai során majd egész Európát bejárta. 1927 – 35-ben Franciaországban élt, 1935-ben tért vissza Magyarországra, Budapesten 1937-ben a Nemzeti Zenede, 1938-tól haláláig a budapesti Zeneművészeti Főiskola tanára volt, ahol számos kitűnő tanítványt nevelt. A cimbalomjátékot ő emelte művészi színvonalra, a cimbalom általa lett hangversenyhangszer. Barokk és preklasszikus mesterek főként csembalóra írt műveit adta elő többnyire felesége, Yvonne Barblan zongorakíséretével;

**Romagnoli Ferenc** (Bécs, 1886 – Budapest, 1970. december 25.): kürtművész, tanár. Bécsben a Hochschule für Musikon szerezte meg oklevelét (1905), ez évben ő mutatta be Bécsben Richard Strauss I. kürtversenyét. 1909-től 1950-ig a budapesti Operaház zenekarában játszott, sok kürtszámmal szerepelt mind operaelőadásokon, mind a Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenyein. 1917–1959 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán is tanított, hosszabb ideig tanszékvezetőként. Kiváló fúvósjátékosokat nevelt;

**Sebeők Sára** (Sátoraljaújhely, 1886. április 11. – Budapest, 1952. július 24.) operaénekes, tanár. Budapesten Maleczkyné, Bécsben Rosa Papier tanítványa. Egy ideig a bécsi Operaháznál működött, majd Frankfurtban szerepelt. 1908 – 29 között a budapesti Operaház tagja, 1923-ban örökös tag lett;

**Serényi Antal** (Igló, 1886 – Budapest, 1962) pedagógus, zenekritikus, zeneesztéta, karnagy. Budapesten, a Piarista Gimnáziumban érettségizett. A Pázmány Péter Tudományegyetemen államtudományi doktorátust szerzett 1911-ben. Pályáját a kaposvári tanfelügyelőségén kezdte. 1935-ben nevezték ki Székesfehérvár és Fejér megye népoktatási kerületének vezető tanfelügyelőjévé. Zenepedagógusként, az elsők között ismerte fel, hogy énekoktatásunk nem az új magyar zene szellemében történik, s elrendelte annak átszervezését. A Zeneegyesület zeneigazgatója, elnöke újjászervezte a székesfehérvári Városi Vegyeskart, melynek első bemutatkozása 1939. június 3-án volt a Vörösmarty Színházban. A hangversenyen megjelent Kodály Zoltán. 1941-ben a komáromi, 1944-ben a budapesti tankerületi főigazgatósághoz került, majd 1945-ben a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumba helyezték, ahol 1950-ig, nyugdíjazásáig dolgozott;

**Sochor János** (Vozice, 1861. december 15. –Josefstadt, 1899) katomakarmester, zeneszerző, tanár. Szolgálati helye, ideje: 12. magyar gyalogezred 1886. január



1.–1889., 40. gyalogezred 1892–1895., 12. magyar gyalogezred 1896. január 1. –1898. november 31., 98. gyalogezred 1898–1899. Helyőrségei: 1886 Komárom, 1896–1898 Komárom;

**Spur Endre** (Barcs, 1886. május 11. – Pittsburgh, Pennsylvania, USA, 1963. október): zenekritikus, zeneszerző. A budapesti Zeneakadémián, Észt- és Finnországban, majd Olaszországban folytatott zenei tanulmányokat. Magyar és külföldi szaklapokban számos tanulmányt írt a rokon népek zenéjéről és a cigányzenéről. A Szózat (1919–1922), az Új Nemzedék és a Nemzeti Újság zenekritikusa, a Zeneközlöny munkatársa volt. 1945 után kivándorolt az USA-ba;

**Székely Gyula** (1886 – Gyöngyös, 1967. augusztus 16.) zenetanár;

**Turai Mihály** (Szakcs, 1886. szeptember 10. – Budapest, 1978. március 15.) karmester, zeneszerző, tanár. 1906–1926 között vidéki városokban színházi karmester, öt évig a Pécsi Nemzeti Színház zenekarát vezette; majd Székesfehérvárott, Nyíregyházán, Győrött és a budai Várszínházban karmesterkedett. 1926–45 között a budapesti Nemzeti Színház karmestere, itt különböző művek kísérőzenéjét állította össze. 1947-től a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, 1953-tól az Országos Széchényi Könyvtár zeneműtárának munkatársa, ahol az oda került színházzenei anyagot katalogizálta, később pedig az MTA Bartók-archívumának munkatársa lett;

**Unghváry Eszter**, rettegi (1886 – Budapest, 1928. november 11.) zenetanár, a kolozsvári Nemzeti Színház művésze;

**Vannay János** (Arad, 1886. szeptember 6. – Zalaegerszeg, 1967. november 28.) zenetanár, zeneszerző. A Zeneművészeti Főiskolán Siklósi Albert növendéke zenetanári okl. szerzett. 1919– magán oktatással foglalkozott 1926– a nagykanizsai zeneiskola igazgatója, a Nagykanizsai Szimfonikus Zenekar karnagya. Az 1930-a években az Országos Zenepedagógiai Egyesület igazgatója, az Országos Magyar Dalosszövetség 14. ker. „kerületi karnagya” és művészeti bizottsági elnöke, a Zala megyei Népművelési Bizottság 3 évfolyamának karnagyképző tanfolyami vezetője. A Nagykanizsai Szimfonikus Zenekar és a Városi Nőikar karnagya. Szólistaként és kísérőként hangversenyezett. Az 1950-es években Zalaegerszegen telepedett le, a Zalaegerszegi Állami Zeneiskola helyettes igazgatójaként dolgozott;

**Zoltán Vilmos** /Zupancsics Vilmos/ Sopron, 1886. november 27. – Pécs, 1938. augusztus 31.) evangélikus prédikátor, gordonkaművész, zenetanár, karmester-1912-től a pécsi Városi Zeneiskola tanára, a Pécsi Dalárda és a Zenekedvelők Egyesülete karmestere és a Pécsi Kamarazene Társaság egyik alapítója;

**Zsigmondy Gábor** (Budapest, 1886 – Budapest, 1936) zongoraművész-tanár. Budapesten Bartóknál és Szendynél tanult. Művészi oklevelet szerzett. 1911–1914-ban Telmányi Emillel és Csuka Bélával koncertezett. A Fodor Zeneiskolának és a Nemzeti Zenedének (1917–1922) volt a tanára. 1922–1930 között Mexikóban és az USA-ban koncertezett, Észak-Karolinában a Catawba College zenei igazgatója volt, és a minneapolis-i zeneiskola művészképzőjében tanított;

## 135 éve született

**Aggházy Melinda**, *Paulovitsné*, teljes nevén: *Aggházy Melinda Borbála Alice* (Budapest, 1891. augusztus 1.–Budapest, 1970. augusztus 14.) magyar színészsztárok, mezzoszoprán primadonna, Aggházy Károly és Farkas Alice leánya, Aggházy Kamil testvére, Aggházy Katalin féltestvére. Nagybátyja Aggházy Gyula. Rákosi színiiskoláját végezte el 1916–1917-ben, de tanította Szendy Árpád is. 1916–17-ben Pozsonyba volt szerződése. 1918–1920 között Nagyváradon lépett fel. 1921–22-ben Kolozsvárott, majd 1923–24-ben ismét Pozsonyba szerződött. 1926–27-ben újra Nagyváradon játszott;

**Babits Amália Vilma** /Vályiné Babits Vilma, Vályi Béláné / (Arad, 1891. november 6. – Budapest, 1975. szeptember 21.) hangverseny-énekes, énektanár. A középiskolát Budapesten végezte, majd a Zeneakadémián zongoratanárnak készült. Mihalovich Ödön rábeszélésére az ének szakra iratkozott át, ahol 1909 és 1913 között Maleczkyné Ellinger Jozefa növendéke volt. Tanulmányai idején több ösztöndíjat nyert el. Pályáját a buda-temesvári színtársulatnál kezdte, ahol a Rigoletto Gildájaként debütált. Az első világháború kitörése miatt visszatért a fővárosba, ahol Sík Józsefnél tovább képezte magát. Az 1915–1916-os évadban a Városi, ezt követően a debreceni színház tagja volt. Néhány nappal a Tanácsköztársaság kezdete után szerződött az Operaház. Négyhónapos

tagsága alatt ötször lépett fel. Több külföldi opera is szerződteni akarta, de 1921-ben férjhez ment Vályi Béla építészhez, akinek kérésére színpadi pályafutását befejezte. Salzburgban Bianca Bianchinél folytatott újabb énektanulmányokat. Egy ideig hangversenyénekesként működött, majd énektanári képesítést szerzett, és 1927-től a Székesfővárosi Felsőbb Zeneiskola megbecsült tanára lett. A Magyar Zenebarátok Egyesületének választmányi tagja volt, és több más szervezet munkájában is részt vett;

**Bán János** (Dunaszentgyörgy, 1891. augusztus 13. – Budapest, 1979. január 25.) zenetanár, nyelvész. A Nemzeti Zenedében Tomka, a Zeneakadémián Dohnányi tanítványa volt. A szolnoki és a váci, 1922-től a pécsi zeneiskolában tanított;

**Baranyi János** (Galsa, 1891. szeptember 18. – Budapest, 1971. november 14.) zongoraművész, pedagógus, karmester. A budapesti Zeneakadémián Szendy Árpádnál zongoratanári diplomát szerzett, majd a berlini Hochschule für Musik növendéke volt és Dohnányi Ernőnél művészi oklevelet nyert. 1916-ban a szegedi Városi Zeneisk. tanára lett. A Tanácsköztársaság alatti politikai magatartásáért nem igazolta a kormányzat, ezért 1921-ben külföldre távozott. Spanyolországban élt és hangversenyezett. 1924-ben visszatért Szegedre, magánzeneiskolát nyitott. A szegedi tudomány-egyetemen államtudományi doktori diplomát szerzett. 1933–1943 között a debreceni Városi Zeneiskola igazgatója volt. 1934. június 10-én ő szervezte meg Kodály Zoltán Háy János c. daljátékának szegedi bemutatóját, amelyen a szerző is részt vett. 1943-ban a zsidótörvény végrehajtásának megtagadása miatt fegyelmi úton nyugdíjazták. Ekkor ismét Szegedre költözött. 1944 októberében a háború befejezése után a Városi Színház újjászervezésével és igazgatásával bízták meg. 1946-ban újjászervezte az új Szegedi Állami Zenekonzervatóriumot, 1950-ig az iskola igazgatója volt. Kézbántalmai miatt a hangverseny-szereplésekről egyre inkább le kellett mondania. 1950-ben a budapesti zenei gimnázium és Erkel Ferenc Konzervatórium igazgatója lett. 1954-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanított nyugdíjba vonulásáig (1957);

**Calligaris Ferenc** (Budapest, 1891 – Brazília, 1990. december 26.) egyházi karnagy, tanár. A 2. világháború után Dél-Amerikába ment;

**Czeglédy Gyula**, sárospataki (1891 – Sopron, 1966. október 28.) zeneszerző, tanár;

**Demény Art/h/úr** (Budapest, 1891. május 10., – Budapest, 1947 után) operaénekes. 1917-ben diplomázott a Zeneakadémián a szegedi tenorista túlélte a buchenwaldi koncentrációs tábor. Gramofon-felvétele ismert;

**Dénes Oszkár** /született *Deutsch Oszkár*/ (Magyarkeszi, 1891. május 8. – Trento, Olaszország, 1950. július 2.) operetténekes, tanár;

**Grexa Gyula** (Budapest., 1891. január 2. – Budapest, 1977. november 13.) művelődéstörténész, tanár. A budapesti tudományegy. bölcsészkarán végzett, bölcsészdoktorátust szerzett. Áll. ösztöndíjasként tanulmányozta a firenzei Laurentiana könyvtárat, a lipcsei Buchgewerbehaust, a berlini és müncheni állami könyvtárakat. A polgári demokratikus forradalom idején gr. Károlyi Mihály belső munkatársi köréhez tartozott (1918–1919). Könyvtáros a MNM-ban 1919-től, majd 1927-től nyugdíjazásáig, 1949-ig a Werbőczy (ma Petőfi) Gimnáziumban tanított, működését emléktábla őrzi. Gazdag hanglemezyűjteményéből több zenei előadást tartott a Magyar Televízióban;

**Hüni-Mihacsek, Felicie** (Pécs, 1891. április 3. – München, 1976. március 26.) operaénekes, tanár, a két háború közötti időszak egyik legkiválóbb Mozart-szopránja. Énekesi tanulmányait Bécsben folytatta Rose Papier növendékeként, majd 1916-ban a hamburgi operában debütált. A bécsi Staatsoperben először 1919-ben Richard Strauss *Árnyék nélküli asszony* c. operájában lépett színpadra, és 1925-ig ennek a társulatnak a tagja volt. 1926-tól 1945-ig a Bajor Állami Operaház magánénekeseként volt Münchenben. Fellépett a Salzburgi Ünnepi Játékokon, a Frankfurti Operában, Drezdában, Zürichben, a londoni Covent Garden Operában, Prágában és a budapesti Magyar Állami Operaházban is. Közreműködött Paul Hindemith *Cardillac* c. operájának 1926-os, illetve Hans Pfitzner *Das Herz* c. operájának 1931-es ősbemutatójában. 1945-től elsősorban a tanításnak szentelte életét; legnevesebb tanítványa Christa Ludwig német mezzoszoprán. A színpadtól Richard Strauss *A rózsalovag* c. operájának Tábornagyné szerepében búcsúzott 1953-ban;

**Ferenczy Gyula** (Kolozsvár, 1891. április 12. – Budapest, 1962. február 13.) zeneszerző, színművész, tanár. Középiskoláit szülővárosában végezte, egyetemi tanulmányait ugyanitt, Bécsben és Párizsban folytatta. Erdélybe hazatérve 1926-ban megalakította az állandó lakhelyhez nem kötött székelyföldi színtársulatot, játékkrendjén Goldoni, Molière és Gorkij is szerepelt;

**Fleischer Antal** (Makó, 1891. május 30. – Budapest, 1945. október 30.) karmester, tanár. Herzfeld Viktor és Kodály Zoltán tanítványa. A budapesti Népopera korrepetitora, majd karnagya. 1915-től az Operaháznál működött Tango Egisto mellett, mint korrepetitor, 1917–39 között karmester. 1919-től 1935-ig a Nemzeti Zenede tanára. Főként a modern zene kiváló előadója. Nevéhez fűződik Verdi Falstaff c. operájának budapesti bemutatója (1927);

**Göndy Jánosné Izsák Juliann**, özv. (1891 – Budapest, 1981. július 10.) zenetanár;

**Kádár Ferenc** (Dévaványa, 1891–1983) furulyás, klarinétos. Kádár Ferencre az ötvenes-hatvanas években bukkantak a népzene kutatók, hangfelvételek 1961-től, 69 éves korától kísérik Kádár Ferenc életét. Nádsíp- és furulyajátéka a rádióban is sokszor elhangzott, hallható volt játékfilmek kísérőzenéjében is. Otthonában külföldi filmriporterek is felkeresték;

**Kardos István** (Debrecen, 1891. június 6. – Budapest, 1975. december 22.) zeneszerző, karmester, pedagógus. 1913-ban Herzfeld Viktor növendékeként szerzett zeneszerzői diplomát a Zeneakadémián, közben jogot is végzett. Mint színházi karmester Bp.-en, Debrecenben és Bernben; mint rádió-, film- és hanglemez felvétel karmester Berlinben dolgozott. 1913-tól hangversenyek zongorakísérője hazánkban és külföldön. A Fodor Zeneiskolában tanított. 1945 után a Textil Szakszervezet Kulturális Bizottságában dolgozott. A Magyar Zeneművészek Szakszervezetének tagozati alelnöke volt. 1949–1957 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanított. 1952–1963 között a Színművészeti Főiskolán is oktatott;

**Keresztes Károly** (Lécfalva, 1891. június 20. – Gyergyószentmiklós, 1944. szeptember 9.) zeneszerző, lapszerkesztő. Felsőfokú jogi tanulmányait Debrecenben és budapesti Zeneakadémia magántanulója volt, zeneszerzésben Toldy László irányította. Szolgabíró, majd ügyvéd Sepsiszentgyörgyön, az OMP megyei főtitkára, egy ideig a Székely Nép c. lap felelős szerkesztője (1920–22). Írásai itt s a Keleti Újságban jelentek meg. A hangszeres irodalom s a zenés színpad foglalkoztatta. Már 1916-ban hegedűfantáziája jelent meg Lipcsében (Frühling im Kriege). Kapcsolatba került Bartókkal és Kodálllyal, hatásuk alatt a székely népzene motívumanyagát hasznosította hagyományos keretek között. Kodály számára háromszéki népdalokat gyűjtött, megrendezte

Sepsiszentgyörgyön Bartók Béla 1927. március 2-i hangversenyét a Székely Nemzeti Múzeumban;

**Kornstein Egon Ferenc** (Nagyszalonta, 1891. május 22. – Párizs, 1987. december 3.) hegedű- és brácsaművész, zenetudós, tanár. A budapesti Zeneakadémián Hubay Jenő növendéke volt, 1911-ben diplomázott. Évekig a Waldbauer-Kerpely vonósnégyes brácsása. 1923-ban az USA-ban telepedett le, 1947-ben a New York Universityn kapott tudományos fokozatot. Zenetörténetet tanított 1961-ig. 1961-től 1971-ig a Mannes College of Music zenei könyvtárosa volt. Zenetörténészként főleg a XVI. sz. végi velencei zenét tanulmányozta, és zenetudományi cikkeket írt amerikai szaklapokba (Egon F. Kenton néven);

**Lantos Ferenc** (Sopron, 1891 –) tárogatóművész, énekes, tanár. Bécsben és a Nemzeti Zenedében tanult, a Városi Színház tagja volt. 1930-tól a Honvédelmi Minisztérium regőscsoportjánál működött;

**Losonczy Dezső** (1891–1950 zeneszerző, színházi karmester, tanár. Budapesten a Zeneakadémián végezte tanulmányait, majd 1920-tól a Wiener Opernbalett karmestereként turnézott. Utána Budapesten működött, mint operett-karmester;

**Lengyel László Béla** (Pécs, 1891. február 6. – Marosvásárhely, 1957. december 12.) zeneszerző, tanár. Pályáját tanítóként kezdte, feljáró hallgatóként Kacsóh Pongrác tanítványa volt a budapesti Zeneművészeti Főiskolán. Mint hadifogoly került Brassóba (1919), ahol a brassói Magyar Dalárda (1925), majd a Törekvés munkásdalárda (1926) karnagya lett. Utoljára a marosvásárhelyi Magyar Népi Együttes kórusát vezette;

**Melles Béla** (Baja, 1891. június 26. – Budapest, 1939. február 4.) hegedűművész, tanár. Mérnöknek készült, majd zenei pályára lépett. Grünfeld Vilmos, majd hadifogsága idején Szentpétervárt Auer Lipót és Glazunov tanítványa. 1922-ben vonósnégyes-társaságot alakított, mellyel sikeres külföldi hangversenykörutakat tett. Az Operaház tagja (hangversenymester) volt. 1936-tól a Zeneművészeti Főiskola tanára. Az állástalan zenészek szimfonikus zenekarának szervezője és karnagya;

**Némethy Ella**, ilosvai-nyéki /született Némethy Gabriella/ (Sátoraljaújhely, 1891. április 5. – Budapest, 1961. június 14.) operaénekes, tanár. Aktív nemzetközi karrierje operákban és koncerteken 1919 és 1948 között zajlott. Várnai Péter zenetörténész szerint „Ő volt a vezető szoprán a két

világháború között, különösen Wagner műveiben, mint például Brünnhilde, Isolde és Kundry. Estjeit gazdag vokális hangszín és csodálatos szövegmondás jellemezte.” A Zeneakadémián, majd Milánóban tanult, Ettore Panizza növendékeként. 1919. október 23-án lépett fel először az Operaházban Saint-Saëns: Sámson és Delilájában Delila szerepében, majd magánénekesnőként működött ugyanitt 1948-ig. 1934-től az intézmény örökös tagja lett. Vendégművészként számos fontos operaházban fellépett az egész világon, beleértve a Berlini Állami Operaházat, a Teatro Colont Buenos Airesben és más színházakat Olaszországban, Spanyolországban és az Amerikai Egyesült Államokban. A színpadról való visszavonulását követően, 1948-ban Némethyt az Állami Operaház örökös tagjává választották;

**Palló Imre** (Mátisfalva, 1891. október 23. – Budapest, 1978. január 25.) operaénekes (bariton). 1910-ben Kolozsvárott érettségizett. Egy éves megszakítás után tanulmányait Budapesten, a Zeneakadémián folytatta 1911-1916 között. Rövid ideig katona volt, majd az Operaház szerződtette és (1917-től) egészen haláláig tagja volt. Munkája mellett a jogi diplomát is megszerezte. Kodály Zoltán a magyar népdalok mesterdalnokának nevezte. Az Operaház igazgatója volt 1957-től 1959-ig;

**Péter Lajos** (Budapest, 1891–1943. április 19.) zenetanár;

**Petz Hubert** (Leánycsók, 1891–) főkántor, karnagy, tanár. A pécsi papi tanítóképzőben tanítói és kántor oklevelet szerzett, majd a szekszárdi gimnázium énektanára lett. A szekszárdi római katolikus belvárosi plébániatemplom 120 tagú vegyeskarának vezetője;

**Pilinszky Géza** (1891 – Ny. Berlin, 1970, szeptember) brácsaművész, operaénekes, zeneszerző, tanár. A budapesti Zeneakadémián tanult, Szerémi Gusztáv, majd Anthes György tanítványa. A Magyar Állami Operaház (1920–27), a Városi Színház tagja volt (1928). 1928-tól Németországban, előbb Berlinben, majd az elbingi Stadttheaterben hőstenorszerepeket énekelt, 1930-ban részt vett A. Toscanini vezénylete mellett a Bayreuthi Ünnepi Játékokon. Ezt követően főként brácsaművészként lépett fel, 1937-től a berlini Metropol Theater szólóbrácsása. Az 1950-es évek elejétől ének- és zenepedagógus volt. Néhány zenekari művet is komponált;

**Rados Dezső** (Győr, 1891. április 12 – Budapest, 1974. szeptember 17.) hegedűművész-professzor. A XX. század második felének egyik legjelentősebb

magyar hegedűpedagógusa. Még be sem iratkozott a Zeneakadémiára, amikor már tanított: gimnazistaként a nála fiatalabbakat oktatta hegedűre, szolfézásra, zeneelméletre. A Zeneakadémián 1913-ban szerzett diplomát a szólistaként és kamaramuzsikusként is kiváló, de egyúttal nagyszerű pedagógiai érzékkel rendelkező Mambriny Gyula (1874–1928), Hubay Jenő és Koessler János egykori növendéke – osztályában. Mambriny egy évtizeddel később, 1922-ben a hegedű tanárképző vezetője lett, de Rados Dezső tanulóéveiben ezt a szakot még Bloch József (1862–1922) vezette, akit Rados egész életében példaképének tekintett. Bloch a hazai hegedűpedagógia és – metodika úttörőjeként máig alapvető jelentőségű hegedűiskolát, ujjgyakorlatokat, hangsoriskolát, instruktív műveket írt, és *A hegedűjáték módszertana* című könyve még évtizedekkel halála után is kötelező tananyag volt a főiskolán. Rados Dezső folytatta, továbbfejlesztette és bizonyos területeken megváltoztatta a Bloch által kidolgozott metodikai rendszer elméletét és gyakorlatát, s e tevékenységével jelentősen hozzájárult a Hubay Jenő, majd később Székely Zoltán, Szigeti József, Vecsey Ferenc, Zathureczky Ede nevével fémjelzett budapesti iskola sikeréhez, értékeinek megőrzéséhez. Rados Dezső 1920-ban a Fodor Zeneiskola tanára lett: minden évben több tehetséges növendékét vették fel a Nemzeti Zenedébe, illetve a Zeneakadémiára. Pedagógiai módszerének eredményességére – mint a Bartók-archívumban őrzött ajánlólevélből kitűnik – Bartók Béla is felfigyelt. Angol nyelvű ajánlólevelének magyar fordítása a következő: *Rados Dezső urat mint kitűnő hegedűtanárt mindenkinek ajánlom, akit érint. Hosszú gyakorlata van Budapest legkiválóbb magán-zeneiskolájában és briliáns eredményeket ért el tanítványaival.* – Budapest, 1939. június 3. 1940-ben a Goldmark Zeneiskola igazgatójává nevezték ki, és a II. világháború éveiben meghatározó szerepet játszott a hivatalos iskolarendszerből kizárt, zsidó származású növendékek szervezett zeneoktatásának megteremtésében. 1945-től két éven át a Nemzeti Zenedében folytatta a tanítást, majd 1947-ben visszatért alma materébe: a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hegedű tanszakának tanára lett. 1959-ben nyugdíjba vonult, de – a didaktika és a módszertan specialistájaként – ezután is tanított. A vonós tanszék keretein belül az 1966/67-es tanévben kezdte meg működését az általa vezetett hegedűstúdió, amely művész-tanári, illetve hegedűtanári diplomával rendelkező pedagógusok metodikai továbbképzésére vállalkozott. A stúdió indításakor Rados Dezső interjút adott a *Muzsika* című folyóiratnak, amelyben összefoglalta művészi és pedagógusi hitvallását. „A modern hegedűirodalom, de általában a hegedűművészetről vallott modern felfogás a művek mélyebb analitikai ismeretét



*követeli meg a művésztől, nagyobb elméleti, esztétikai, sőt zenetörténeti tudást is [...] A metodikus foglalkozik a vonótartással, a fekvésváltással, a díszítések kivitelezésével, a vonás nemekkel, a vibratóval, az ujjrenddel és talán elsősorban a tónussal, vagyis a hangképzéssel. Az utóbbi egyik döntő feltétele a jó hegedülésnek. A budapesti iskola sikerének legfontosabb tényezője az volt, hogy a mesterek az akkori nyugati iskolákban kialakított legmodernebb hangszertechnikát tanították, és olyan romantikus hangzás elérésére építettek, amit a nagy cigányprímásoktól tanultak el... A cigányprímások játékstílusa rendkívül alkalmas volt a nagy romantika, általában a nagy líra, a forró drámaiság közvetítésére. Ennek a játékstílusnak ma sem csökkent a vonzereje, de az ízlés átalakulása mégis sok változást hozott létre... A hegedű a legérzékenyebb hangszer, mert a legközvetlenebb kapcsolatban áll az emberrel. A hegedű testét és a vonót szervesen kell kapcsolni az emberi testhez."*

*Retkes Attila* (Zeneakadémia honlapja)

**Révhegyi Ferencné Fritsch Olga** (1891–1987. július 25.) a zeneakadémia énekművész-tanára;

**Sándor Jenő** (Székelykeresztúr, 1891. június 30. – Budapest, 1978. december 30.) zeneszerző, tanár. Gyermekkorában tanult meg hegedülni; 15 éves korában diákzenekart alakított. Kolozsvárott jogi doktorrá avatták 1913-ban. A 20-as évek elején keletkeztek első nótái, a Halványsárga rózsát bokrétába szedtem országos sikert aratott;

**Sebestyén Sándor** (Szeged, 1891. november 10. – Budapest, 1962. február 10.) gordonkaművész, zenepedagógus. Zeneakadémián Schiffer Adolf osztályába járt 1902-09-ig. Emellett bölcsészdiplomát szerzett az egyetemen, doktori disszertációjának címe: A primitív népek zenéje. Az egyetem elvégzése után 1914-től néhány évig földrajztermészetről szakos tanár, emellett gordonkát tanít a Nemzeti Zenedében. 1920-ban Berlinbe utazik, hogy Földesy Arnoldnál és Hugo Beckernél képezhesse tovább magát. 1921-től Svédországban él, több, mint négy éven át a göteborgi színház szólógordonkása. Kinttartózkodása idején számos szólóestet ad különböző városokban, a rádió állandó szereplője, rendszeresen fellép a Göteborgi Munkásegylet hangversenyein.<sup>35</sup> Hazatérése után 1925-27-ig az Opera zenekarában játszik, 1926-tól a Székesfővárosi Legfőbb Zeneiskola tanára. 1927-től 1940-ig a Székesfővárosi Zenekar szólógordonkása. Ez idő alatt 31 alkalommal szólístája a zenekar koncertjeinek.

36 Említsünk meg ezek közül néhányat: 1929-ben Csajkovszkij Rokokó variációit, 1932-ben Brahms kettősversenyét (Banda Mártonnal), 1936-ban Boccherini B-dúr koncertjét játszotta. akkori zenekritikák kiemelik kitűnő stílusérzékét, rendkívül fejlett zenei ízlését, mesteri hangszerkezelését, „őszinte átéléstől fűtött meleg gordonkahangját” 1945-től a MÁV szimfonikusok szólógordonkása volt, fő tevékenységi köre azonban egyre inkább a tanítás felé irányult. A Bartók Szakiskola csellótanára lett, még nyugdíjas korában is a szaktanárképző metodika oktatója. Emellett 1948-ban megszervezte és haláláig (1962. február 12.) vezette a Vasutas Szakszervezet Zeneiskoláját. Elméleti munkássága is jelentős. Publikációiban bőséges tanári tapasztalatait kívánta közkinccsé tenni, a gordonkajáték alapjait igyekezett összefoglalni;

**Szenkár Jenő** (Budapest, 1891. április 9. – Düsseldorf, 1977. március 25.) karmester, tanár. A budapesti Zeneművészeti Főiskolán zeneszerzést tanult Koessler Jánosnál, majd Herzfeld Viktornál. 1911-ben egy évadra az Operaházhoz szerződött korrepetitorként, de már a következő évadtól kezdve élete végéig külföldön vállalt szerződést. Ez alól csak az 1913–1915 közötti két év volt kivétel, amikor – egy évadnyi prágai működés után – a budapesti Népopera (ma: Erkel Színház) karnagya volt. Ezután Salzburgban, később Altenburgban volt karmester. 1920-ban három évadra a Frankfurti Operához került, majd egy évadon át Berlinben a Volksoper igazgatója volt. 1924-től Kölnben vezető karnagy. Ott mutatta be 1926. november 27-én Bartók Csodálatos Mandarin c. táncjátékát és Kodály Hány János c. daljátékát. 1934–1939 között Moszkvában a Filharmonikusok vezető karnagyaként működött, és a Moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban vezénylést tanított. 1939–1949 között Rio de Janeiro-ban vállalt szerződést, de közben New York-ban a Metropolitanben is vezényelt. 1950-ben visszatért Európába. Két évadon át Mannheimben és Kölnben működött, majd 1952-től nyerte el utolsó állandó szerződését a Düsseldorfi Színháznál. 1958-ban az ő hangversenye vált a Budapesti Zenei Hetek egyik legnevezetesebb eseményévé. 1963-ban és 1964-ben vezényelt utoljára Budapesten, mindkét alkalommal a Magyar Állami Operaházban. Zeneszerzőként is tevékenykedett: szimfonikus és kamaraművek mellett dalokat és zongoraműveket írt;

**Szücs Gergely** (Kunmadaras, 1891–1953) zenetanár. Tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán végezte, ahol a hegedűtanári és középiskolai ének- és zenetanári tanszakokon oklevelet nyert. Hangversenyezett az általa szervezett magyar cimbalomötössel Debrecenben és környékén. Gyakran szerepelt a

magyar rádióban. 12 évig a kisújszállási református főgimnázium tanára volt, 8 évig a Debreceni Városi. Zeneiskolában tanított, majd magán zeneiskolát alapított, és a debreceni református főgimnázium ének- és hegedűtanára volt;

***Temesváry János*** (Szamosújvár, 1891. december 12. – Budapest, 1964. november 8.) hegedűművész, tanár. Hegedűtanulmányait a Zeneakadémián Hubay Jenőnél végezte. Tagja lett az 1909-ben megalakult Waldbauer – Kerpely-vonósnégyesnek, 1940-ig játszott az együttesben. Mint hegedűtanár 1911-től a Fodor-zeneiskolában, 1914-től a Nemzeti Zenedében működött. 1922 – 1935 között a Postás Zeneiskola. igazgatója, ezután a Zeneművészeti Főiskolára került, amelynek 1959-ig volt tanára. 1927-től nyugalomba vonulásáig (1960) az Operaház zenekarának szólobrácsása volt. 1927–1944 között a Magyar Zeneszövetség alelnöke. 1945-ben Vasvári Istvánnal együtt megszervezte a Hivatásos Zenészek Szakszervezetét, amelynek 1952-ig elnöke volt;

***Woháner Dezsőné Hoffmann Olga*** (1891 – Miskolc, 1976. október 28.) zongoraművész-tanár;

## **130 éve született**

***Ádám Jenő*** (Szigetszentmiklós, 1896. december 13. – Budapest, 1982. május 15.) zeneszerző, karnagy, egyetemi tanár. Az I. világháború hadifoglyaként ének- és zenekart szervezett és azzal műsoros előadásokat tartott egész Szibériában. Hazatérve 1921-től 1925-g a budapesti Zeneakadémián Kodály Zoltán növendéke (zeneszerzés), 1933-ban Felix Weingartnernél karmesterképzőt is végzett. Fővárosi iskolákban tanított. 1929-től 1959-ig (nyugdíjazásáig) a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára, ahol szolfézst, népzénét, kamaraéneket, módszertant, dalirodalmat tanított; az operatanszak, majd az ének-főtanszak vezetője volt. A Zeneművészeti Főiskola énekkarával nagysikerű előadásokat tartott. Nem csak élőszóval, de írásaival is nevelt. Kodály biztatására kidolgozta a későbbi „Kodály módszer” néven ismert ének-zeneoktatás alapjait feltáró Módszeres énektanítás a relatív szolmizáció alapján c. pedagógiai művét, valamint Szó–Mi címmel az általános iskolák énektanításának tankönyvét. Zeneszerzői munkásságának jelentős része a m. népzenehez kapcsolódott;

**Ágoston Imre** (Nemesdéd, 1896. május 15. – Zalabér, 1986. október 29.) tanító, karnagy. Tanítói és kántori oklevelet nyert. 1923 után a sümegi plébániatemplom kántora és karnagya. Alapította és vezette az egyházi vegyeskart, amely 1927-ben, Keszthelyen első díjat nyert. Karnagya volt a város Ének és Zeneegyletének, valamint a Levente Zenekarnak is;

**Banke Antalné Pataky Anna** (1896 – Budapest, 1982. február 1.) zongoraművész-tanár, Bartók Béla tanítványa;

**Bárdos Alice** (Budapest, 1896 – Auschwitz, 1944) hegedűművész-tanár. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Hubay Jenő tanítványa, Szombathelyen élt. Kamarapartnerei között említhetjük többek között a Waldbauer-Kerpely vonósnegyest, Bartók Bélát, Fischer Annie-t, Weiner Lászlót. Fellépési lehetőségei élete végén már csak a javarészt zsidó zenészekből álló szombathelyi Collegium Musicum és a budapesti OMIKE hangversenyekre korlátozódott. Életéről, művészetéről, valamint a Collegium Musicum történetéről Gál József írt könyvet;

**Bihari Teréz** (Budapest, 1896 –) budapesti zenetanár. 1944. november 15-én elhurcolták, eltűnt;

**Dobos Imre** (1896) zenekari klarinétművész-tanár. A budapesti Operaház és a Filharmóniai Társaság zenekari klarinétművésze, Tatabányán tanított, Kovács Béla nála kezdett klarinétozni\*;

**Ember Nándor** (Budapest, 1896 – 1946) zongoraművész, tanár. Laub István tanítványa. Hosszabb időn át Madridban élt, ahol a spanyol zenei élet számottevő reprezentánsa volt. 1935-től 1944-ig a budapesti Zeneművészeti Főiskola tanára;

**Fröhlich Karl** /Fröhlich Krol, „a kis Fröhlich”) (1896 –) szórakoztatóipari zongorista, bárénekes, karmester, tanár;

**Gáldi Ferenc** (1896 – Dorog, 1965. február 24.) zeneiskolai tanár, igazgató, karnagy;

**Guttenberg Goga** / György/ (1896 –) orosz származású hegedűs, szaxofonos, karmester, zeneszerző;

**Hir Sári** / Hirsch / (Budapest., 1896. január 14. – Budapest, 1978. január 30.) zongoraművész, pedagógus. A budapesti Zeneakadémián Szendy Árpád növendéke volt, majd Bécsben Sauer Emilnél tanult tovább; 1920-ban szerzett zongoraművészi diplomát. A húszas években itthon és Európában, mint koncertező művész különösen Liszt-játékával aratott sikert. Zongorakísérőként közreműködött férje dalestjein. 1945 után a Fővárosi Zeneiskola Szervezet keretében tanított;

**Huber Frigyes** (Budapest, 1896. március 4. – Székesfehérvár, 1978. január 2.): római katolikus áldozópap, zenetanár. 1918. szept. 1-én szentelték pappá s egy tanévet prefektus volt Nagyszombatban. 1919–1950 között a bp.-i Szilágyi Erzsébet Leánygimn.-ban tanított hittant. Huber Frigyes volt az első, aki tanítványai körében terjesztette a gregorián énekeket. Bekapcsolódott a Bárdos Lajos – Kertész Gyula vezette Magyar Kórus mozgalomba, ennek a kiadónál jelent meg 1936-ban Sanctus, majd 1938-ban A gregorián korális c. tankönyve. 1947-től 1952-ig az erzsébetvárosi plébánián káplán, majd egy tanéven át Esztergomban, 1953–1959 között a Központi papnevelő Intézetben tanított éneket; 1959-ben nyugdíjazták. Liszt-monográfiája kéziratban maradt;

**Idrányi Tibor** (Legénd, 1896 – 1974), festő, zeneszerző Zenei tanulmányait magánúton és a Zeneművészeti Főiskolán végezte, tanárai ifj. Toldy László és Kodály Zoltán voltak. Művei rendszeresen megszólaltak a korabeli hangversenytermekben, neves művészek (Roth Ferenc, Szeszler Tibor, Pro Ideale Quartet, Budapest Fúvósötös) előadásában. 1918-ban P. G. Caccia hangversenyénekes tűzte budapesti és olaszországi koncertjének műsorára három dalát: Dal (gróf Zichy szövege); Warum (Heine); Traum durch die Dämmerung (O. J. Bierbaum) Második vonósnygyesét (op. 17) 1933-ban a Róth-kvartett játszotta a Hubay Jenő Társaság első díszhangversenyén, majd ugyanezt a művet 1934-ben a az Indig-kvartett adta elő a New York-i rádióban és Párizsban. A Pesti Hírlap revíziós pályázatán Falu Tamás versére írt dalával (Magyar Visszhang) a III. díj nyertesei közé került. Festőként első mestere Sándor Béla volt, majd tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán folytatta Glatz Oszkár tanítványaként. Tájékoztatóival és

figurális kompozícióival 1926-tól szerepelt a Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban;

**Komjáti Károly** (Budapest, 1896. március 8. – Budapest, 1953. július 3.) zeneszerző, karmester. 10 éves korában nyert felvételt a Zeneakadémia zongoraszakára, ahol Nagy Géza, Szendy Árpád, ill. Hegyi Emánuel, később a zeneszerzési főtanyszakon Weiner Leó és Kodály Zoltán tanítványa. Tanulmányait a háború után Berlinben fejezte be. 1922–1923-ban a berlini Staatsoper korrepetitora, 1925-től a Vidám Színpad, 1926-tól a nagyváradi Szigligeti Színház, 1927-től a kolozsvári Magyar Színház karmestere. 1930-ban Budapesten, 1932–1934 között Ausztriában és Németországban dirigált. 1934-től a budapesti Király Színház karmestere. 1944-ben deportálták. 1945-től a Pódium Kabaré karmestere és zenei vezetője, majd 1949 után zeneiskolai tanár;

**Kotányi Erzsébet** (Budapest, 1896. szeptember 18. – Budapest, 1982. május 28.) zongoraművész. A budapesti Zeneakadémián Szendy Árpád növendéke volt. A Kotányi-trió tagjaként kiváló kamaramuzsikusként ismert. 1945 után a budapesti Zeneművészeti Főiskola adjunktusa; 1952–1962 között ellátta a zongorakíséretet és korrepetálást, 1962-től nyugdíjasként is.

**László Imre** (Csongrád, 1896. december 12. – Budapest, 1975. január 1.) nótáénekes. Rákosi Szidi színiiskolájában tanult. 1921 és 1924 között a pécsi Nemzeti Színházban bonviván szerepeket játszott. 1926-tól a budapesti Royal Orfeumban lépett fel. Ettől az évtől kezdve magyarnóta - énekesként működött;

**Mádai Istvánné Präger Gizella** (Budapest, 1896. április 23. – 1944) budapesti zongoratanárnő. Budapestről deportálták 1944 novemberében. Eltűnt;

**Mihalik Kálmán, dr.** (Oravicabánya, 1896. február 21. – Szeged, 1922. szeptember 6.) orvos, zeneszerző, tanár. 1918-ban a kolozsvári egyetemen együtt előbb Budapestre, majd 1920-ban Szegedre került. Kutatóorvos lett az egyetemen, és tanársegédként dolgozott Reinbold professzor mellett. Mindössze 26 éves volt, amikor tífuszban meghalt;

**Nagy Izabella** (Győr, 1896. július 17. – Budapest, 1960. január 31.) énekesnő, tanár. Noseda Károly és Rékai Nándor tanítványa. 1921-ben a Budai Színkörben lépett először színpadra Finum Rózsi (Tóth Ede: A falu rossza) szerepében. A

Vígszínházhoz szerződött, 1922-ben az Operaház tagja lett, ahol a Carmen (Bizet) címszerepében mutatkozott be, 1925-től a Nemzeti Színháznak is tagja volt;

**Pataky Kálmán** *deésfalvi* (Alsólendva, 1896. november 14. – Los Angeles, 1964. február 29.) operaénekes-tanár. Gábor József Andrassy úti énekiskolájában tanult énekelni. melyet 1921-ben a budapesti Operaház szerződtette. Egyedülálló képességeire külföldön is felfigyeltek, így 1926-ban a bécsi operaház szerződtette. Világhírének csúcsán, 1936-ban a Salzburgi Ünnepi Játékokon Florestant (Beethoven: Fidelio) énekelte Toscanini vezényletével. 1946-ban a tengerentúlra ment, egy ideig Buenos Airesben élt, később visszavonult az énekesi pályától és Chilében, végül Kaliforniában telepedett le;

**Pártos Jenő** (született: *Pollák*) (Budapest, 1895. május 26. – Budapest, 1963. szeptember 1.) magyar író, dalszövegíró, zeneszerző. Számos műfajban dolgozott a 20. században;

**Pitzer Hermann** (1896–) zenekari klarinétművész-tanár (Székesfővárosi Zenekar, Városi Színház (1928) zenekari klarinétművésze\*);

**Rozsnyai Sándor** (Bukarest, 1896. február 2. – Sopronkőhida, 1944) zeneszerző, varietégazgató. Pályafutását fiatalon kezdte, előbb, mint énekes, táncos artista. Feleségével, Senger Máriával (Miss Arizona) megszervezték az „Arizona Truppot” és a külföld nagyvárosait járták éveken át. Tekintélyes vagyonteret szert és 1932-ben megnyitották európai hírű mulatójukat, az Arizonát. ~ zeneszerző is volt, számos népszerű dalán kívül a Lámpaláz c. operettjét 1931-ben mutatta be az akkori Magyar Színház nagy sikerrel. 1944-ben a nyilasok Sopronkőhidára hurcolták, ahonnan nem tért vissza;

**Sándor Árpád** (Budapest, 1896. június 5. – Budapest, 1972. február 10.) zongoraművész, kamaramuzsikus. Tanulmányait a budapesti Zeneakadémián Bartók Bélánál és Kodály Zoltánnál végezte (1914). Nem sokkal később az USA-ban járt hangversenykörúton. 1917-ben szerkesztette a Szimfónia c. zenei folyóiratot. 1922-ben Berlinben telepedett le, a fasizmus uralomra jutásáig a Berliner Tageblatt zenekritikusa volt. 1933-ban ismét az USA-ba ment, ahol, mint kamaramuzsikus és zongorakísérő működött. Partnere volt Jascha Heifetznek, Lily Ponsnak és más híres művészeknek. Élete utolsó éveit teljes visszavonultságban Budapesten töltötte;

**Sáray Elemér, ifj.** (Nyíregyháza, 1896. június 17. – Budapest, 1982. október 9.)  
prímás, zenekarvezető. Zenei tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti  
Főiskolán végezte Gobbi Alajos (hegedű) tanítványaként. Saját zenekarával  
bejárta egész Magyarországot;

**Sós Antal** (Nagyszarva, 1896. január 16. – Jánossomorja, 1975. augusztus 8.)  
dudás-hangszerkészítő. A Csallóközből származó családja 1906-ban munkát  
keresve telepedett meg a szigetközi Doborgazszigeten. Később Dunaremetén  
éltek, ahonnan Győrzámolyba szegődött pásztornak. Itt ismerkedett meg egy  
dudáló pásztorral, tőle vásárolta az első hangszert is. Az 1930-as évektől  
Dunaszentpálon volt csordás, innen kiindulva muzsikálta végig a Felső-  
szigetközi községeket. Ügyes kezű emberként számtalan hangszert készített,  
minden anyagot és gyártási módot kipróbált. A második világháború után  
telepedett le Pusztasomorján, ahol csak a 60-as években tűnt fel, mint a környék  
egyetlen dudása;

**Spitzer Pál, dr.** (Fiume, 1896–) zenei író. A Zeneakadémia hegedűszakán tanult,  
a Nemzeti Zenedében pedig zeneszerzést tanult. A Pester Lloyd zenei rovatát  
vezette;

**Szánthó Mihály** (1896 – 1935) karmester, tanár és zeneszerző;

**Szedő Miklós** (Budapest, 1896. június 8. – Budapest, 1978. augusztus 19.)  
orvos, operaénekes. Orvostanhallgató volt, a mentőknél dolgozott, amikor  
felfedezték tehetségét (1921). Krammer Teréznél, Kovács Ferencnél, ifj.  
Ábrányi Emilné Wein Margitnál tanult énekelni. 1922. márc. 15-én mutatta be  
Kodály Zoltán Énekszó c. művét. Az Operaház szerződtette (1924), először a  
Cigánybáróban (Barinkay) lépett fel. 1926-ban a Városi Színházhoz szerződött.  
Ettől kezdve lírai tenorszerepek egész sorát énekelte nagy sikerrel: Cavaradossi  
(Puccini: Tosca); Don Ottavio (Mozart: Don Juan); Tamino (Mozart:  
Varázsfuvola) stb. A Városi Színházban Saljapin és Titta Ruffo partnere volt.  
1933-ban Pécsen orvosi diplomát szerzett. Az 1930-as években ő volt az egyik  
legnépszerűbb magyar slágerénekes. A Magyar Rádió állandó énekese.  
Brazíliában érte a II. világháború kitörésének a híre (1939); csak 1948-ban tért  
haza. Élete végén orvosi gyakorlatot folytatott, de időnként ária- és dalesteken  
még fellépett;



**Szekeres Ferenc** (Budapest, 1896. április 9. – Toulouse, Franciaország, 1960. március 26.) orgonaművész-tanár. Az édesanyja által 1905-ben alapított zeneiskola vezetését, kb. 1918-ban vette át és tovább fejlesztette. Benne Európában elsőként létesített jazz-tanszakot. A kis jazz-együttest propagálta (zongora, nagybőgő, hegedű, gitár). Az iskolája 1941 táján szűnt meg. 1939-től Franciaországban élt;

**Toronyi Gyula**, ifj. (Budapest, 1896. október 18. – Budapest, 1966. január 3.) operaénekes, tanár. A Nemzeti Zenedében és a Zeneművészeti Főiskolán Molnár Imrénél tanult. Pályáját operabonvivánként kezdte, majd a Városi Színház tagja lett. Az Operaházban 1929-ben, mint ösztöndíjas lépett fel először Wagner A nürnbergi mesterdalnokok Moserjeként. 1930-tól 1959-ig volt a színház tagja. A comprimario-tenor szerepek álltak közel egyéniségéhez.

**Tóth Böske** (eredeti neve: Tóth Erzsébet) (Kunszentmárton, 1896. november 22. – Budapest, 1979. december 20.) színésznő, sanzonénekesnő. Rákosi Szidi színiiskolájában tanult. 1918-ban a Margitszigeti Színház tagja volt, ahová Bródy István szerződtette. Ezután a Margit Színházban, 1919-től a Király Színházban, majd 1921-től 1923-ig a Renaissance Színházban játszott. 1923 és 1924, valamint 1928 és 1929 között a Magyar Színházban lépett fel. 1924-től 1925-ig a Belvárosi Színházban volt látható, 1925–1926 között a Vígsház színművésze volt. 1929-ben az Új Színház színésznője volt, 1929 és 1930 között a Művész Színházban játszott. Az 1930-as évektől sörözőkben, kávéházakban sanzonokat és magyar nótákat énekelt. 1931–1932 között kabarékban is fellépett, 1932-től 1933-ig Párizsban szerepelt filmekben. 1935-ben a Royal Revüszínházban szerepelt, 1938 és 1941 között a Victoria sörözőben énekelt. 1947-től 1948-ig a Szegedi Nemzeti Színház tagja, 1952–1955 között az Állami Faluszínházban játszott, 1957-től 1959-ig pedig a Békéscsabai Jókai Színház tagja volt. Eleinte énekes naiva, majd prózai karakterszerepeket kapott;

**Zsaskovszky József** (Eger, 1896. szeptember 24. – Budapest, 1948 után) polgári iskolai tanár, karnagy. A Zeneművészeti Főiskola orgona és zeneszerzés szakán végzett és középisk. énektanár okl. szerzett; tanárai Antalfy-Zsiross Dezső (1885–1945), Zalánfy Aladár (1887–1959) és Siklós Albert (1878–1942). Az I. világháborúban katona, 1921– budapesti polgári iskolában énektanár. 1948(is): a

VIII. ker. Német u. polgári fiúiskola énektanára. A Szent István Bazilika énekkarának helyettes karnagya; az Újpesti Dalkör karnagya;

## **125 éve született**

**Ambarus Géza** (Halmágy, 1901. május 16. – Nagyvárad, 1970. augusztus 15.) tanító, népművelő, tanár, zeneszerző. 1921-ben szerzett tanítói oklevelet Nagyenyeden. Tanított Mezőbándon, Pókán, Csernátfaluban, Marosludason, 1929-től kezdve pedig Nagyváradon;

**Andrády Árpád** (Pesterzsébet, 1901. november 12. –) hegedűművész-tanár. 1919-től különböző szalon- és színházi zenekarokban, 1951–1956. Békéscsabai Jókai Színház, 1956-tól Békéscsaba Állami Zeneiskola, hegedűtanár, 1956–1973 a Békési Városi Szimfonikus Zenekar koncert- mestere;

**Báthy Anna** / *Stampf Anette* / (Beregszász, 1901. június 13. – Budapest, 1962. május 14.) operaénekes, tanár. A Zeneművészeti Főiskolán Maleczki Bianka tanítványa volt. Az évzáró növendék-előadáson Verdi Aida című operájából a címszereplő Nílus-parti jelenetét énekelte. 1927-től a budapesti Városi Színházban énekelt, majd 1929-ben az operaház szerződtette. Báthy Anna több mint harminc éven át volt a Magyar Operaház legrangosabb énekesnője, 1955-ben a társulat örökös tagjává választották;

**Berend Endre** (Keszthely, 1901–?) hegedűművész, tanár, karnagy. Elvégezte a Zeneművészeti Főiskolát, ahol Hubay Jenő tanítványa volt. 1920–1926 között a Városi Színház első hangversenymestereként, 1926–1930 között Norvégiában, a bergeni rádió zenei vezetőjeként és karmestereként dolgozott;

**Böhm Endre** (1901–1952) operaénekes, tanár. 1927-től a lübecki Opera szerződtette, majd Rostock és Bréma következett. A lírai baritonszerepeket hamarosan a drámaiak váltották fel, már az első évben nagy sikert aratva énekelte el az Álarcosbál Renéjét. Amikor 1929-ben szülővárosában, Szegeden lépett fel, már a *Rigoletto* címszerepében és a *Bohémélet* Marcellojaként mutatkozott be (a két este közreműködő másik vendégművész, **Sándor Erzs**i akkor már országos sztár volt). Az 1933-as németországi politikai változások elől előbb Csehországba szerződött (Aussigba), utóbb, 1935-től

végleg Svájcban telepedett le. Előbb Bern, majd 1944-től Zürich volt az otthona, de rendszeresen megfordult Basel és Genf operaszínpadain is. Az óhazával való kapcsolata ekkoriban néhány rádiókoncertre és hangversenyre korlátozódott. Svájcban Andreas Boehm már egyértelműen a drámai repertoár erőssége volt, fokozatosan átvette a legnagyobb hősbariton-szerepeket. 1939-ben sikerrel mutatkozott be Dél-Amerikában, a Teatro Colónban nem kisebb név, mint Erich Kleiber vezényelte az Elektra, A rózsalovag, Az eladott menyasszony és A cigánybáró c. dalművekben (ez utóbbiban Homonayt énekelte, s a Colón-béli tenorpartnere pedig legtöbbször Pataky Kálmán volt). 1946-tól kezdődően, 45 éves korától, a pálya csúcsán gyakorlatilag egymást érték fellépései a világ vezető operaházaiban. Bécs és a Staatsoper végre kinyitja kapuit, mások mellett Hollandi, Kurwenal és Wotan (mind Hans Knappertsbusch-sal), Faust-Valentin (Réthy Eszter, Helge Roswaenge és Otto Edelmann társaságában), Igor herceg (Josef Krips vezényli), Telramund (az egyiket Ferencsik dirigálja), Scarpia, René, Alfio-Tonio, Sebastiano (Hegyek alján) szerepeket éneklő sorozatban. Barcelonában a Liceuban Hollandi és Wolfram, Mexikóban Walkür-Wotan, Münchenben (Soltival) Hans Sachs és Scarpia, a berlini Staatsoperben Hollandi. Londoni bemutatkozása a Walkür koncertszerű előadása volt a BBC Zenekarral, melyen Thomas Beecham vezényelt, Max Lorenz és Hilde Konetzni partnereként. Ez utóbbi kalózzlemezként elérhető. 1947-ben sikerül debütálni a budapesti Operaházban is. Két esztendő alatt 17 előadást teljesít, gyakorlatilag a legfőbb szerepeiben sikerült megmutatnia magát. 4 Mesterdalnokok, 2-2 Fidelio, Lohengrin és Carmen, 1-1 Aida, Álarcosbál, Bajazzók, Tosca, Trubadúr, Tannhäuser, Walkür az itthoni mérleg. A Mesterdalnokokban, a Fidelio-ban és a Lohengrinben Otto Klemperer, amikor tehette, ragaszkodott hozzá. Több körben tárgyalta a Metropolitan vezetésével, de közben zürichi anyaszínházában is rendszeresen fellépett, a meghívásokat egyelőre nem tudta teljesíteni. A váratlan tragédia 1952 augusztusában következett be. A Zürichi Operában A bolygó hollandi próbái közben máig kiderítetlen hiba miatt kinyílt egy színpadi süllyesztő, s az énekes a mélybe zuhant. Három héttel később a kórházban halt bele súlyos sérüléseibe. Egyetlenegy stúdiófelvétel készült vele mindössze, a halála előtti évben Rudolf Kempe vette fel a Lohengrint;

**Böll Ernő** (1901 – Budapest, 1975. június 17.) egyházi karnagy, tanár;

**Burgermann Ferenc** (Kairó, 1901–) zenekari nagybőgőművész-tanár. A Nemzeti Zenedében végezte zenei tanulmányait. A Király Színház és a Fővárosi Operettszínház tagja volt;

**Domokos Pál Péter** / Írói álnevei *Gernyeszeghy Ádám*, illetve *Páldeák Áron* / (Csíkvárdotfalva, 1901. június 28. – Budapest, 1992. február 19.) tanár, történész, néprajzkutató. A csíksomlyói tanítóképzőbe járt, amit az 1916-os román betörés miatt egy időre meg kellett szakítania, Debrecenben végzett egy évet, majd később otthon fejezte be tanulmányait. A csíkkarcfalvi tanítóskodás után Krajovában a román hadsereg katonája. Ez időtáj határozta el, hogy az elszakadt magyarságért tennie kell, így beiratkozott a budapesti Tanárképző Főiskolára, ahol matematika, fizika, kémia, és ének-zene szakon végzett. Tanulmányai után 1926-ban hazatért, és előbb Vulkánban tanított, majd Csíkszeredában kapott állást a tanítóképzőben. Domokos Pál Péter ekkor 1929-ben, huszonnyolc éves korában indult első ízben a csángók közé. Moldvából visszatérve újra tanítani kezdett Kézdivásárhelyen, míg végleg el nem tiltották a pályától. Gyergyóalfaluba került kántornak. Három esztendeig, 1936-ig működött ott. Összegyűjtött anyagát Bartóknak és Kodálynak is bemutatta, akik további kutatásokra ösztönözték. A bécsi döntés fordulatot hozott az életébe. Hóman Bálint kinevezte a Kolozsvári Állami Tanárképző igazgatójává. Hogy megfeleljen az elvárásoknak, 1943-ban summa cum laude doktorált néprajzból, Kelet-Európa történelméből és magyar irodalomból a kolozsvári egyetem bölcsész tudományi karán. 1944 őszén családjával Budapestre menekült, 1945-től a közoktatási, később a Népjóléti Minisztériumban dolgozott. Innen 1948-ban elbocsátották, mert a segélyezéshez amerikai civil adományokat vett igénybe. Szárászpusztán birtokot kapott, gazdálkodásba kezdett, családja ezen idő alatt Budapesten élt. Egyházaskozár, Szárászpusztá és Mekényes községekben tovább folytatta az anyaggyűjtést. Ezután nyugdíjba vonulásáig (1961) Budapesten a József Attila Gimnáziumban, és a Kaffka Margit Gimnáziumban tanított. 1991-ben a könyvtára csángó vonatkozású anyagait átadta a Győrben alapítandó Arrabona Universitas Társadalomtudományi Karán működő Hungarológiai Tanszéknek;

**Duha Julianna, Cs.** (Budapest, 1951. június 18.) zenekari kürtművész-tanár (Pécsi Filharmónikus Zenekar és a Pécsi Nemzeti Színház Zenekara-zenekari kürtművész);

**Fehér Ilona** (Budapest, 1901. december 1. – Holon, Izrael, 1988, január) hegedűművész-tanár. Hubay Jenőnél tanult a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. A két világháború fellépett Európa-szerte, különösen a Willem Mengelberg, és a Royal Concertgebouw Orchestra in Amsterdam, a holland. Fehér Budapesten élt 1942-ig, amikor internálták lányával egy koncentrációs táborban. Úgy sikerült megszöknie 1944 és csatlakozott a magyar és a csehszlovák partizánokhoz. 1949-ben kivándorolt Izraelbe, ahol hegedűt tanított. Tanítványai közé tartozott Pinkas Zukerman, Shlomo Mintz, Hagai Shaham, Ittai Shapira, Moshe Hammer és Yehonatan Berick, kamarazenei játékosok Shmuel Ashkenasi és David Ehrlich, valamint zenekari zenész, Ron Ephrat (Principal brácsaművész Rotterdam Philharmonic), Jakov Rubinstein (koncertmestere a Bamberg Symphony Orchestra) és karmester Yoel Levi. Amellett, hogy tanít a Rubin Akadémián, világszerte mesterkurzusokat is tartott;

**Fellegi Teri** (1901–1987) dizős, sanzonénekes, tanár, Orlay jazzműsorainak állandó közreműködője;

**Flech Imre** (1901–1945) operaénekes-tanár;

**Gallai/y/ Márton** (1901–1967) operaénekes, tanár. Szerepelt az OMIKE zene- és énekkarában. Gallay az 1920-as évek első felében Gyulán, Szegeden, majd Budapesten lépett fel kisebb szerepekben. 1927-től Budapesten játszott, a Városi Színház tagja volt, szerepelt ott a Fidelióban és a Trubadúrban. Ugyanitt részvételével egy vokálkórus alakult, amely a színházon kívül vállalt fellépéseket egészen 1934-ig. Gallai Márton 1943–1944-ben lépett fel az OMIKE Művészakcióban, többek között olyan előadások szereplőjeként, mint a Fidelio, A windsori víg nők, a Figaró lakodalma és a Bajazzók;

**Gerő Frigyes** (Győr, 1901. április 11. – Auschwitz, 1944/45) győri hegedűművész, tanár. Tanulmányait a Győri Ének-és Zeneegylet iskolájában és Bécsben végezte. A Győri Vonósnégyes tagja, a Győri Ének-és Zeneegylet zenekarának koncertmestere volt. Mint szólista is működött. A győri Hírlap zenei munkatársa volt. Deportálták;

**Growald Ernő** (Budapest, 1901–) karmester, zeneszerző. A Fodor Zeneiskolában és a Zeneakadémián tanult. 1920–1923 Pécsi József ny. főkarnagy alatt katonazenész, hangversenymester, 1936-ban II. karmester volt;

**Helényi Gyula** (Felvinc, 1901 – Budapest, 1961) gordonkaművész, katonai karmester, zenepedagógus, határőr alezredes. A budapesti Zeneművészeti Főiskolán 1926-ban Schiffer Adolf növendékeként végzett. Még ugyanabban az évben a győri zeneművészeti szakközépiskola tanára és helyettes igazgatója, valamint a „Győri trió” tagja lett. 1940-től Székesfehérvárott honvédkarmester volt, később a Határőrség zenekarának az alapítója és vezetője;

**Hont Erzsébet** /Hont Erzsí, született Czieger Erzsébet / (Szeged, 1901. május 23. – Budapest, 1954. április 25.) opera-és operetténekesnő, daléneke, tanár. A budapesti Nemzeti Zenedében Rosthy Anni tanítványa volt. 1925-ben Párizsba ment és ott több hangversenyt adott. Az Eiffel-toronyban működő rádióban Bartók Béla és Kodály Zoltán dalait énekelte. 1927-ben visszatért Magyarországra, és előbb a Szegedi Nemzeti Színház, majd Budapesten a Király Színház tagja lett. A 30-as évek közepén több vidéki színházban játszott operettszerepeket és sokat szerepelt külföldön is. 1945-től haláláig a Fővárosi Operettszínház tagja maradt;

**Istók Margit** (Földeák, 1901. március 26. – 1995) zongoratanár. 1936–1952 Államilag Engedélyezett Zeneiskola, Makó, 1953–1965 Zeneoktatói Munkaközösség, Makó, 1965– Állami Zeneiskola, Makó - zongoratanár, tanszakvezető;

**Kiaschek Károly** (Budapest, 1901–) énekművész-tanár. A Nemzeti Zenedében tanult (hegedű, oboa, ütőhangszerek, ének);

**Kiss Pál** (Újpest, 1901–) karmester, jazz-énekes, tanár (A Nemzeti Zenedében hegedűt tanult. Zenekarával Budapesten és vidéki városokban szerepelt, jazz-énekesként is;

**Kotányi Nelly** (Budapest, 1901–) zongoraművész-tanár, újságíró. A Zeneakadémián Szendy Árpád növendéke volt. A Kotányi trió-együtt vezetője,

**Ladányi Ilona** / *Lichtmann Ilona, Ladányi Ilonka*, férjezett nevén *Babos Izsóné* / (Miskolc, 1901. szeptember 3. – Budapest, 1952. december 21.) operaénekes, tanár. Az őt foglalkoztató biztosítóintézet vezetőségével Budapestre helyeztette magát, hogy a Zeneakadémián képezhesse magát tovább. Itt a III. évfolyamra vették fel. Az akadémiát Szabados Béla és Vadnai Frida növendékeként végezte

el, munka mellett. Az 1932–33-as évadban lett az Operaház ösztöndíjasa. 1932. október 25-én debütált a *Figaro lakodalma* első leányaként. Olaszországban tovább képezte magát, majd 1933 őszétől rendes tagként tért vissza az Operába. Nagy feltűnést keltett, mikor beugrott a megbetegedett Szabó Lujza helyére. 1939-ben a második zsidótörvény miatt elbocsátották az intézménytől, utolsó fellépése június 7-én volt, ugyancsak a *Figaró*ban, de már Barbarinaként. Ez után csak a Goldmark Színházban szerepelhetett. 1945 után visszatérhetett az Operaházba. 1949-ben szűnt meg tagsága a Budapesti Operában;

**Lendvai/y/ Andor** /Lendvai-Leopold/ (Vác, 1901. május 20. – Budapest, 1964. május 13.) operaénekes, tanár. Zenei tanulmányait a budapesti Zeneakadémián (1923-ig), majd Bécsben és Münchenben folytatta, az utóbbi helyen Fritz Feinhals asszisztense. 1930–1931-ben a müncheni operaház tagja. 1933 után visszatért Budapestre, 1934-től 1961-ig a budapesti Operaház tagja. 1949-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára;

**Lugossy István** (1901–) klarinétművész, a regős-csoport tárogatós tagja\*;

**Lukács István** (Mindszent, 1901. december 8. – Budapest, 1967. április 3.) cimbalomművész, tanár. Ötéves korától Szabó József hódmezővásárhelyi zongora- és cimbalomtanártól tanult. A 20-as évek végén került fel Budapestre és vált a legkiválóbb primások (Bura Károly, Sovánka Nándor, Farkas Jenő, id. Veres Károly, Magyar Imre, Oláh Kálmán, Kozák Gábor József) zenekarának cimbalmosává. Részt vett a szórakoztató zeneképzés újjászervezésében (1947). A Magyar Rádió Népi Zenekarának cimbalmosa volt (1950–1955). Az ő cimbalmán csendül fel több mint két évtizede a Jó éjszakát, gyerekek meseműsor Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok kezdetű szignálja;

**Major Ervin** (Budapest, 1901. január 26. – Budapest, 1967. október 10.) zenetörténész, zeneszerző, tanár. A budapesti Zeneakadémián Weiner Leónál tanult. Ezzel párhuzamosan a budapesti tudományegyetemen bölcsészdoktorátust szerzett (1924). A Zenei Szemle c. folyóiratot szerkesztője (1926–28), a Muzsika c. lap társszerkesztője (1929–30). A Nemzeti Zenedében 1928-tól tanított zeneszerzést, majd zenetörténetet, közben az iskola könyvtárát is vezette. Itt találta meg 1933-ban azokat a Galánta-vidéki hangszeres dallamokat, amelyekből Kodály Zoltán a Budapesti Filharmóniai Társaság 80 éves jubileumára a Galántai táncok c. zenekari művét írta. 1935-ben kinevezték

a Zeneművészeti Főiskolára a magyar zenetörténet tanárának. Bár 1945-ben a Zeneművészeti Főiskola zenetörténeti tanszékén óradíjas tanár lett, nem ott folytatta pályáját, hanem 1948-tól a budapesti Zenei Gimnáziumban, 1954-től a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában, ahol zeneszerzést tanított. Jelentős munkásságot fejtett ki a magyar zenetörténeti kutatás, főként a 18–19. sz.-i magyar zenetörténet, s Beethoven, Haydn, Mozart, Brahms, Liszt Ferenc stb. magyar vonatkozásainak kutatásában;

**Mühl Aladár** (1901 – Sopron, 1981 október 14.) zenetanár, festőművész;

**Ocsovay Aranka** (Nagykomlós, 1901. május 22.–) zongoratanár (1927–1942 Veszprém-magán zongoratanár; 1942–1944 Városi Zeneiskola, Veszprém-zongoratanár; 1945–1958 igazgató is; Tanítóképző és Líceum-óraadó tanár; 1954 – a peremartoni Ipari Robbanóanyaggyár munkás közösségében előképző-, zongora- és szolfézstanár, karvezető);

**Oláh Gusztáv István László**, lanzséri és talmácsi (Budapest, 1901. augusztus 20. – München, 1956. december 19.) operarendező, jelmez- és díszlettervező. Festőművész édesanyja, Fodor Róza (1868–1961) ismertette meg a képzőművészet elméletével és gyakorlatával. Térszerkezeti tanulmányokat folytatott a Műegyetemen. Építész akart lenni, de nemsokára a zene iránt kezdett érdeklődni. Jelentkezett a Zeneakadémiára, ahol zongora tanszakon végzett. 1921-től a Magyar Állami Operaházban dolgozott, ahol Kémény Jenő asszisztense lett. 1936-tól főrendező, később vezető főrendező volt. Az operai előadásokat modern színpadtechnikai és szcenikai megoldások egész sorával fejlesztette. Külföldön is jelentős sikereket ért el (Svédország, Oroszország, Németország). Festő, muzsikus, tudós, esztéta és technikustehetség, az Iparművészeti Főiskola tanára, a Nemzeti Színház rendezője is volt operai működésével párhuzamosan;

**Ország Tivadar** (Soroksár, 1901. december 5. – Budapest, 1963. október 11.) hegedűművész, zeneszerző, tanár. Tanulmányait a budapesti Zeneakadémián végezte, ahol Hubay Jenő, Szerémi Gusztáv, Zsolt Nándor (hegedű), Kodály Zoltán (zeneszerzés) és Weiner Leó tanítványa volt. 1924-től tanított a Székesfővárosi Zeneiskolában, majd 1927-ben a Zeneművészeti Főiskola oktatója lett. 1961-ben a hegedűszak vezetőjévé nevezték ki. 1927 és 1940 között tagja volt a Waldbauer-Kerpely-vonósnégyesnek, 1930 és '37 között a Kentler-triónak, a Magyar vonóstriónak. 1947 és 1958 között saját



vonósnégyese volt. Több fővárosi zenekar hangversenymestere volt. Alkalmanként vezényelt is. Számos pedagógiai művet írt. Hegedűiskolája két kiadást ért meg Budapesten (1930, 1934), módszertani munkája ugyanott *A hegedűjáték és tanítása* címmel (1935);

**Panajott Pál** (Budapest 1901. december 8. – Budapest 1944. október 19.) dalszerző. 18 éves korában lett a Magyaróvári Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár Rt. tisztviselője, később felügyelője, a gyár fővárosi központi irodájának főtisztviselője. Sok éven át volt a „Mosonvármegye” című lap tudósítója, műkedvelő színész, dal- és operett szerző, szövegíró. 1936 decemberében mutatták be Magyaróváron a Bécsi bácsi című operettet, amelynek szövegét Panajott Pál írta, ő és a helybéli Matusiczky Sándor karmester szerezte a zenéjét, és amatőr színészek játszották Ispánki József polgári iskolai igazgató rendezésében nagy sikerrel;

**Páricsy Pál** (1901 – Budapest, 1980. december 6.) zenekari hegedűművész-tanár;

**Prioler Gyula** (Szarvas, 1901–) egyházi karnagy, tanár. A Liszt F. Zeneművészeti Főiskolán Siklós Albert és Thomán István tanítványaként végzett. A budapesti Szervita téri templom kántor-karnagya, hangversenyeken előadó és kísérő;

**Privorszky Károly** (1901 – Budapest, 1973. október 4.) zeneszerző, tanár;

**Radnai Erzsébet** (1901 – 1983) operaénekes-tanár. Tanulmányait a Zeneakadémián végezte. 1923 – 1925-ben az Operaház, 1927-ben pedig a Városi Színház tagja lett. 1939-től szerepelt az OMIKE Művészakcióban;

**Rajeczky Benjámin** (Eger, 1901. november 11. – Pásztó, 1989. július 2.) zenetörténész, népzene kutató, tanár. 1917-től a ciszterci rend tagja volt. A húszas években teológiát tanult az innsbrucki egyetemen, ahol 1926-ban a teológia doktora lett. 1920–1926 között az innsbrucki egyetemen a zenei tanszakon folytatott zenetörténeti tanulmányokat Rudolf von Fickernél. Hazatérése után 1926–1945 között a budapesti Szent Imre ciszterci Gimnázium tanára volt. 1932–1935-ben Kodály Zoltánnál zeneszerzést tanult a Zeneművészeti Főiskolán. 1933-tól a Magyar Énekközpont Országos Egyesületének főtitkára volt. 1945–1950-ben a ciszterci rend priorja Pásztón.

Ugyanebben az időben a népzene lektora a Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1950-től 1960-ig muzeológus a Néprajzi Múzeum népzenei osztályán. 1960–1967-ig az MTA Népzene kutató Csoportjának igazgató helyettese, majd megbízott igazgatója, 1967-től az MTA Zenetudományi Intézetének ny. tudományos főmunkatársa volt. A Zeneművészeti Főiskola zenetudományi tanszakának megbízott tanára, az International Folk Music Council tagja;

**Rékai András** /eredeti neve: *Riedl András* 1907-ig/ (Budapest, 1901. augusztus 26. – Budapest, 1968. január 19.) operarendező 1919-ben került a Magyar Állami Operaházhoz, ahol 1920–1930 között ügyelő, 1930–1934 között segédrendező, 1934–1942 között rendező, majd 1942–1949 között főrendező volt. 1923-ban Berlinben különböző színházakban dolgozott. 1928-ban alapító tagja volt a Színpadművészeti Stúdiónak. Az 1950-es évektől a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesénél színielőadásokat rendezett. 1963-ig a Zeneműkiadó Vállalatnak helyettes igazgatója volt;

**Serly Tibor** (Losonc, 1901. november 25. – London, 1978. október 8.) zeneszerző, zenetanár, karmester. Gyermekkorában Amerikába került, 1922-ben hazatérve a budapesti Zeneművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait Kodály Zoltánnál (zeneszerzés) és Hubay Jenőnél (hegedű). Diplomájának megszerzése után zenekari játékosként és karmesterként működött az USA-ban, 1937-ben New Yorkban telepedett le, mint zenetanár. Bartók Béla barátja volt, vázlatai nyomán feldolgozta és hangszerelte Bartók posztumusz Brácsaversenyét és a III. Zongoraverseny utolsó 17 ütemét (1945). Jól sikerült zenekari átiratokat készített Bartók Mikrokozmosz-sorozatának darabjaiból;

**Székely Mihály** (Jászberény, 1901. május 8. – Budapest, 1963. március 22.) énekművész-tanár. Énekelni magánúton tanult László Gézánál. 22 éves korában lett az Operaház tagja, és az is maradt haláláig. Már a harmincas években nemzetközi elismerést szerzett magának, énekelt Bécsben és Olaszországban. A világháború után az USA-ban aratott sikert, 1946–50 között minden évadban fellépett a New York-i Metropolitanben. 1948–58 között három alkalommal járt az SZU-ban, bejárta szinte egész Európát. 1956-ban a holland fesztiválon egyik legnagyobb alakítását, Bartók Kékszakállú hercegét énekelte;

**Tasnády László, dr.** (Micskepuszta, 1901. január 17.–) miniszteri tanácsos, zongoraművész, zeneszerző, tanár (Pénzügyminisztérium-főosztályvezető);

**Tóth Erzsébet, P.** (Győr, 1901. december 17.–) operaénekes, tanár. 1926–1929 Magyar Királyi Operaház-magánénekes, 1927–1934 Magyar Rádió-énekművész, 1934– Andrássy uti Színház);

**Toronyi Gyula** (Budapest, 1901–1966) operaénekes-tanár. A Nemzeti Zenedében és a Zeneakadémián tanult. 1928–1929-ben a Városi Színház operaegyüttesének tagja. 1929-ben az Operaház ösztöndíjasa, 1930–1959 rendes tagja volt;

**Urbán Gábor** (Csanádapáca, 1901. július 12. – Budapest, 1984. december 14.) zenetanár, zeneszerző. A Makói Dalárdában és a Makói Petőfi Dalkörben tevékenykedett. Zeneszerzőként főleg szimfóniákat és a színpadi műveket alkotott. Zóra és Erzsébet királyné címmel operákat is írt. Zenetudományi munkát is készített, ami a Hangzatok világa címet viselte;

**Vándor Sándor /Venetianer/** (Miskolc, 1901. július 28. – Sopronbánfalva, 1945. január 14.) karmester és zeneszerző. 1921 – 1924 közt P. Graenernél Lipcsében tanult. Hosszabb ideig Olaszországban működött, mint operai korrepetitor: 1932-ben tért haza. 1936-ban átvette a Szalmás-kórus tagjainak egy részéből alakult énekkar vezetését, amely később Vándor-kórus néven lett ismert. Több más munkaskórust is vezetett. Következésként terjesztette és népszerűsítette Bartók és Kodály műveit. Nevéhez fűződik számos József Attila-költemény megzenésítése;

**Veszprémi Lili /Almár Ivánné/** (Tata, 1901. július 21. – Budapest, 1982. június 3.) zongoratanár, zeneíró. Tanulmányait 1916–1922 között a budapesti Fodor Zeneiskolában (zongora) Tóth Árpád, Vas Sándor; majd 1922–24-ben a budapesti Zeneművészeti Főiskolán (tanárképző) Senn Irén tanároknál végezte. 1949–51-ben a Postás Zeneiskola igazgatója; 1951–1956 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanulmányi osztályvezetője; 1956–1961-ben a Fővárosi Zeneiskola Szervezet szakfelügyelője. Számos írása jelent meg zenei folyóiratokban;

**Walter Rózsi, R.** (Budapest, 1901. szeptember 21. – Budapest, 1974. augusztus 14.) opera-énekesnő, tanár. Hétévesen került az Operaház keretében működő

balettiskolába. 1919-ig a tánckar tagja maradt. Ezt követően a Belvárosi Színházban volt színésznő egy évadon át. A Zeneakadémián Georg Antheshez iratkozott be, majd Milánóban tanult énekelni. Állítólag Puccinival is találkozott. Énekesi debütálása 1921. szeptember 5-én volt a Városi Színházban *Tosca* címszerepében. Hamarosan átszerződött az Operaház, melynek 1948-as nyugdíjba vonulásáig egyik vezető énekese volt;

## 120 éve született

**Agócsy László** (Szeged, 1906. február 27. – Pécs, 1993. február 7.) zenepedagógus, karnagy. Fontos szerepet játszott a Kodály-koncepció egyes elemeinek gyakorlatba történő bevezetésében. A szegedi Dugonics András főgimnáziumban érettségizett, majd jogi egyetemre járt és elvégezte a kántorképzőt. 1926-tól 1959. május 10-ig a pécsi ferences templom kántora, 1926–1944-ig a Pécsi Polgári Fiúiskola tanára. 1927. március 30-án a Budapesti Zeneművészeti Főiskolán középiskolai énektanító oklevelet, a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen állam- és jogtudományi végbizonyítványt szerzett. 1943/44-ben zeneelméletet és népzene-tanított a pécsi Egyetemen, 1945–1966-ig a pécsi Városi Zenekonzervatóriumban dolgozott. 1945-től kezdve gyűjtötte a magyar népdalokat, 1945 őszétől pedig Kodály Zoltán irányításával dolgozott a Kodály-koncepció gyakorlati bevezetésén Pécsen. 1947-ben tanítóképzői ének- és zenetanári oklevelet szerzett a Zeneművészeti Főiskolán. Nagy része volt abban, hogy 1967-ben Pécsen elindulhassanak a Jeunesses Musicales Nemzetközi Zenei Táborok(en), ahol magyarok és külföldiek a Kodály-koncepció gyakorlata szerint tanulhattak. Az 1964. június 26. és július 3. között az International Society for Music Education(en) (ISME), a Nemzetközi Zeneoktatási Szervezet konferenciáján, Budapesten Agócsy László bemutató tanítása prezentálta a Kodály-koncepciót a nemzetközi zenetudós társadalomnak. 1966 és 1971 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanári Intézet pécsi tagozatán tanított. 1970–1979-ig rendszeresen tartott módszertani kurzusokat Olaszországban és Spanyolországban. Szolfézs példatárai közül máig sok forgalomban van. A MÁV Nevelő- és Tápióközti énekkara, a Szegedi Egyetemi Kórus, a pécsi Szeráfi Kórus, a pécsi Polgári Fiúiskola Kórusa, a pécsi Zeneművészeti Főiskola Leánykara alapítója, az Éneklő Ifjúság mozgalom és a Zenélő Ifjúság Mozgalom társalapítója. Közeli rokona Poldini Ede zeneszerzőnek. 1971-es nyugdíjba vonulása után is aktívan részt vett Pécs zenei életében. Nevét a pécsi Agócsy László Zeneiskola őrzi;

**Áts Tivadar** (Csáktornya, 1906 – Budapest, 1942) zeneszerző. Zenei tanulmányait magánúton végezte Bertha István irányításával. Küküllői csata c. 3 felvonásos operettjét 1931-ben mutatták be a rádióban. Táncdalokat, műdalokat, jazz-számokat írt;

**Beider Béla** / Beider bácsi/ (1906 – 198...) klarinétos, C melody-szaxofonos, klarinét és szaxoofontanár, 1936. július 1-től a Magyar Királyi Operaház zenekarának I. klarinétosa;

**Bukucs Károly** (1906 – Budapest, 1981. december 19.) operaházi énekkari művész;

**Csizmadia Imre** (Noszlop, 1906. október 8. – Budapest, 1982. május 9.) zenetanár, nótaszerző. Tanítói képesítését 1927-ben Pápán, az ének-zenetanári oklevelet 1943-ban a Zeneakadémián szerezte. Népzenét Bárdos Lajosnál, karvezetést Vásárhelyi Zoltánnál tanult. Pedagógiai működését 1940-ben Sárobgárdon kezdte. 1953-ban Rákospalotára került, ahol éneket tanított. Az 1930-as évek elejétől foglalkozott nótaszerzéssel;

**Deutsch Imre** /Emery Deutsch/ (Budapest, 1906 – Miami, 1997.) hegedűművész, tanár. Családja 1913-ban az első világháború viszontagságai elől az Amerikai Egyesült Államokba emigrált. Clevelandben telepedtek le. Autodidakta módon kezdett hegedülni, később azonban a New York-i Juilliard School of Music vette szárnyai alá. Korának egyik legnagyobb hegedűművésze volt, egy valódi Stradivari hangszeren játszott, valamint volt neki egy 1728-ban készített Gagliano darabja is. Fellépett a Carnegie Hallban, többek között játszott az angol királynőnek és a spanyol királynak is. Élete során körülbelül huszonötezer fellépése volt, számtalan felvételt készített a CBS azaz a Columbia Broadcasting System rádióadó részére. Főszereplője volt a clevelandi Night of Budapest in Cleveland magyar bálloknak, számtalan hotelben és zenekarban játszott;

**Doráti Antal** /1933-ig Deutsch/ (Budapest, Terézváros, 1906. április 9. – Zürich, 1988. november 13.) karmester, zeneszerző. 1911-től zongorázott, első tanára Braun Paula volt. 1928-ban Stravinsky Petruskájának zongoraszólóját játszotta. Weiner Leónál összhangzattant tanult magánúton, majd a budapesti Zeneművészeti Főiskola diákja volt, ahol kamarazenét

tanult. Kodály Zoltánnál 1920-ban felvételizett, s 1921-ben elsajátította a zeneszerzés-tudományt. Bartók Béla zongoraművészi és emberi magatartása egész életére meghatározó hatású volt. A csodálatos mandarin négykezes előjátszására maga Bartók jelölte ki társául a fiatal korrepetitort 1926-ban. 1925–1927 között a Operaház korrepetitora. 1928–1929 között Fritz Busch asszisztense volt a drezdai Semperoperben. 1929–1933 között a münsteri Városi Színház karmester-zeneigazgatója volt. Párizsban zenekart szervezett, betanította, előadatta Mozart és Gluck kisoperáit. 1933-tól a Ballets Russes de Monte-Carlo karmestere volt Turnézott Franciaországban, Spanyolországban, USA-ban, Monte Carlóban, Londonban és New Yorkban is. 1938-ban Ausztráliában zenekart szervezett. 1939-ben az USA-ba utazott. New York-ban az American Broadcasting Company (ABC) szerződtette egy sor rádió-hangverseny vezénylésére. Yehudi Menuhin-nal Bartók Hegedűversenyét 40-szer játszották együtt, háromszor lemezre vették. 1941–1944 között a New York-i „Ballet Theatre” zeneigazgatója volt, s a New Opera Company zenei vezetője is. 1945–1949 között létrehozta a Dallasi Szimfonikus Zenekart. 1948-ban a budapesti Bartók Fesztiválon a Concertot vezényelte. 1948–1949 között volt az utolsó dallasi évada: fénypontja Bartók: A kékszakállú herceg vára bemutatója volt. 1949–1960 között a Minneapolisi Szimfonikusok vezetője; művészi fejlődésének, kialakulásának legfontosabb évei voltak ezek. 1960-ban elhagyta Minneapolist, Európába jött. 1960–1970 között Rómában élt, de London volt munkája központja. 1965–1974 között a Stockholmi Filharmonikusok vezető karnagya. Közben vezényelte a chicagói, a bostoni, a Los Angeles-i és a washingtoni szimfonikus zenekarokat. 1966-tól rendszeresen hazajárt. 1968-ban átvette a washingtoni National Symphony Orchestra karnagyi posztját. 1974-től a londoni Royal Filharmonikus Zenekar vezetője, „örökös karnagy”-a, de 1977-től ellátta a Detroiti Szimfonikus Zenekar vezetését is;

**Endrődy Alfréd** (1906 – Ják, 1990. május 26.) főiskolai tanár, karnagy;

**Eördögh János** (Erzsébetfalva, 1906. december 3.–) fuvolaművész-tanár, karnagy (Budapesti Hangversenyzenekar - I. fuvola; Országos Postászenekar - karnagy; Zeneművészeti Szakiskola, Győr;

**Erdély Izolda** (Orsova, 1906. október 11.–) magyar zenekritikus, Bartók Béla tanítványa volt. Középiskolát Temesváron végzett, 1930-

ban Bécsben zenepedagógusi diplomát szerzett. 1949-től 1951-ig tanulmányi igazgató és a zenetörténeti tanszék előadótanára a temesvári Művészeti Intézetben. A *Luptătorul Bănăţean*, majd a Szabad Szó c. napilapok szerkesztőségében dolgozott. A Muzica, Rampa, Utunk, Előre, *Scrisul Bănăţean*, Bánsági Üzenet, Szabad Szó, *Drapelul Roşu* zenei munkatársa. Fordítással is foglalkozott;

**Farkas Ernő**, dr. (1906 – Budapest, 1974. január 2.) karnagy;

**Fodor János** (Budapest, 1906. március 2. – Budapest, 1973. augusztus 1.) operaénekes, tanár. Énekelni a harmincas évek elején kezdett alkalmi fellépésekkor a Városi Színházban. Első főszerepét beugróként énekelte (George Germont, Verdi: Traviata). Az Operaház 1938-ban szerződtette ösztöndíjasként, majd magánénekesként. Kezdetben a bariton szerepkört is énekelte, később évtizedekig az Operaház vezető basszbaritonja lett. Minden idők legjobb magyar Wagner-énekesei közé tartozott. Ösztönös, nagyszerű színészi képessége révén karakterénekesként is rendkívüli sikereket aratott. 1973. augusztus 1-jén halt meg. Hamvait a budapesti Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra;

**Friedrich Józsefné Ujvárosy Izabella** (Hajdúböszörmény, 1906, január 16.–) zenetanár. 1924–1930 a Fodor Zeneiskola zongora szakos hallgatója volt, 1947–1948 a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán középiskolai énekenetanári oklevelet szerzett. 1930–1950 zongorát és éneket tanított, 1950-től pedig a debreceni, majd a miskolci konzervatóriumban. 1966–1972 a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet miskolci tagozatának igazgatóhelyettes tanára. 1972–1975 között a németországi Niederkassel zeneiskoláját vezette. Munkásságában elsősorban a szolfézs és a gyakorlati tanítás tekintetében volt jelentős;

**Gárdonyi Zoltán** (Budapest, 1906. április 25. – Herford, 1986. június 30.) zeneszerző, zenetörténész, zenetudós, tanár. A budapesti Zeneakadémián 1923–1927 között Kodálynál zeneszerzést tanult. A berlini Humboldt Egyetem bölcsészeti karán A. Schering és E. M. von Horabostel tanároknál a zenetudományi szakon tanult, és 1931-ben doktorátust szerzett. 1928–1930 között a berlini Zeneművészeti Főiskolán Paul Hindemithnél tökéletesítette zeneszerzői tudását. 1931–1941-ben a soproni Evangélikus Tanítóképző Intézet ének- és zenetanára, 1932–1938 közt a Liszt Ferenc Zeneegyesület karnagya.

1941-től 1967-ig (nyugdíjba vonulásáig) a budapesti Zeneművészeti Főiskolán a zeneelmélet tanára (szaktárgyai: kontrapunkt, formatan, speciálkollégiumok J. S. Bach és Liszt zenéjéről, valamint a continuo-praxisról); 1959–1960-ban a középiskolai énektanár- és karvezetőképző tanszékvezetője. Tagja volt a Zenetudományi Főbizottságának. 1972-től az Németországban élt és dolgozott;

**Gellért István** (Mezőtúr, 1906–) ének-zenetanár, karnagy, orgonista. Zenei tanulmányait a Debreceni Református Tanítóképzőben végezte, ahol kántori oklevelet nyert. 1929-től református tanító volt Mezőtúron. Iskolájában 2-3 szolamú gyermekkorust szervezett. A belvárosi református templom kisegítő orgonistája;

**Graef Matild** /Mestrits Jenőné/ (Pécs, 1906. március 10. – Budapest, 1983. december 7.) hegedűtanár, koncertmester. Zenei tanulmányait 1924–1926 közt a budapesti Zeneakadémia hegedű szakán Mambriny Gyula irányításával tanult. Később Párizsban tökéletesítette tudását (több ízben hangversenyen is szerepelt). A húszas évek végén, s ezt követően szólistaként fellépett külföldön is. 1931–1969 között a Pécsi Szimfonikus Zenekar és a Pécsi Nemzeti Színház koncertmestere; 1969-ig a pécsi Zeneművészeti Szakközépiskola és a Zeneművészeti Főiskola Zeneiskola ZTI pécsi tagozatának tanára. A Pécsi Nemzetközi Zenei Tábor kamarazene-tanára tíz alkalommal. Évtizedeken át a pécsi vonósnégyes első hegedűse volt;

**Havass Imre, dr.** (Szombathely, 1906–) gordonkaművész-tanár. A Zeneakadémián és a Nemzeti Zenedében tanult, majd a Szombathelyi Városi Zeneiskola tanára, és a Kultúregyesület Vonósnégyesének tagja;

**Hegyi Pál** (Budapest, 1906 –) zeneszerző, karnagy, tanár;

**Hernádi Lajos** (Budapest, 1906. március 13. – Budapest, 1986. június 29.) zongoraművész, zenepedagógus. Heimlich Lajos néven született 1906-ban. Gyermekkorától tanult zongorázni, majd felsőfokú tanulmányait 1924-ben kezdte a budapesti Zeneakadémián, ahol Bartók Béla osztályában tanult zongorát. 1927-ben Berlinbe utazott, ahol egy tanév erejéig Artur Schnabel tanítványa volt. 1928-tól ismét Budapesten folytatta zongoratanulmányait, immár Dohnányi Ernőnél. Zongoraművészi diplomáját 1929-ben szerezte meg. 1933-as budapesti nemzetközi Liszt Ferenc Zongoraversenyen a Magyar Rádió díját nyerte el. Az 1930-as évek végétől az egyre fokozódó antiszemitizmus



miatt csökkentek szereplési lehetőségei, végül már csak a lakásában adhatott koncerteket. Később munkaszolgálatra is behívták, egy Munkács mellett erdőben szabadult. 1945-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára lett, és 1975-ös nyugdíjba vonulásáig a zongora főtárgy professzora volt. A folyamatos koncertezés mellett is nagy hangsúlyt fektetett az oktatásra, a későbbiekben híressé vált tanítványok sora került ki keze alól, például Frankl Péter, Vásáry Tamás, de Cziffra György pályafutását is segítette. Fontos volt zenetudományi munkássága is. Egyrészt közreműködött a hazai kottakiadásban, illetve ezzel együtt a zeneoktatás megújításában. Személyes ujjrendjeit, frazírozásait, megjegyzéseit tartalmazó kottáit a Zeneakadémia könyvtára őrzi;

**Herrer Pál** / *Paul Ma De Herrer Y Marche*/ (Nagybánya, 1906. június 9. – 1999. június 9.) zeneszerző, zenekarvezető, zongora-, harmonika-, szaxofon és klarinétművész-tanár. 5 hangszeren zenélt, 4 kontinensen, szárazon és vizen. Zenekarokat szervezett, és több sláger zeneszerzője. Évtizedeken át szerezte a tánczene-utánpótlást, és ezek Herrer Pál 6 éves korában kezdett el zongorázni egy kiváló tanárnál, aki nagyon szigorú is volt egyben. Miután elvégezte a Bánki Donát Műszaki Főiskolát, 1925-ben elment Párizsba, ahol tovább folytatta a zongoratanulást, és itt elkezdte őt érdekelni a könnyűzene. Itt eközben megtanult szaxofonozni, klarinétózni, harmonikázni, és bandoneonozni. 1939 végén hazajött Párizsból, mert az édesanyja elhunyt. 1944. december 4-én tartottak egy országos harmonikaversenyt Magyarországon, amit Herrer Pál meg is nyert, viszont a megnyert hangszert 1945 januárjában elvették tőle. 1957-ben a Béke Kupolában zenélt egy 9 tagú zenekarral, ahol 10 évig zenéltek. Ezután elkezdett saját dalokat írni, amik közül a leghíresebb sláger az *Engem a rumba döntöget romba* lett. Harmonikát, zongorát, klarinétot, és szaxofont is tanított, az utóbbiból írt egy *SzaxofonIskola* című könyvet, ami mai napig kötelező anyag;

**Hirschl Ilma** (Budapest, 1906. január 13.–) zenetanár. 1944. november 10-én deportálták Budapestről, Bergen-Belsenben halt meg;

**Horváth László** (Pinkafő, 1906. szeptember 9. – Jászkisér, 1975. február 23.) operaénekes, tanár. Molnár Imrénél és László Gézánál tanult. 1940-ben a Kolozsvári Nemzeti Színház operatársulatához szerződött. 1956-tól a budapesti Operaház tagja. 1945 után hangversenyénekesként működött; rendszeresen szerepelt oratóriumokban is. A budapesti Mátyás-templomban a nagymiséken állandóan ő énekelte a basszusszólókat;

**Hosszú Lázárné Tóth Brigitta** (Balatonkeresztúr, 1906 –) népi énekes. Férjével, Hosszú Lázárral együtt Együd Árpád kedves somogyi adatközlői közé tartozott. 1955-ben Kerényi György, 1963-ban Sárosi Bálint is készített velük hangfelvételeket: ezek az MTA BTK Zenetudományi Intézetének népzenei archívumában elérhetőek. Férjével, az 1978-as „Röpülj páva” országos seregszemlén különdíjban részesültek;

**Kapi-Králik Jenő** (Sopron, 1906. szeptember 23. – Budapest, 1978. április 9.) zeneszerző, zenepedagógus, orgonaművész. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Siklós Albert növendéke, 1929-ben zeneszerzési végbizonyítványt, majd 1930-ban tanítóképzői zenetanári oklevelet szerzett, 1933-ban Zalánfy Aladár növendékeként végezte el az orgonatanárszakit. Még főiskolás korában rendszeresen orgonált a budapesti Dohány utcai zsinagógában. 1933–1942 között a Deák-téri evangélikus templomban orgonált, az Evangélikus Leánygimnáziumban tanított. 1942-től 1954-ig a kelenföldi evangélikus egyházközség kántora volt. 1954–1958-ban a budapesti VII. kerületi tanítóképzőben oktatott zenét. 1958–1962 között Soroksáron az ének-zene tagozatú általános iskola tanára volt nyugdíjazásáig;

**Kara Imre /Krausz/** (Budapest, 1906 – 1945. január) operaénekes, tanár. Borban volt munkaszolgálatos, utolsó tábori lapját 1944. augusztus 15-én írta. 1945 januárjában szemtanúk Oranienburgban látták;

**Kardos Lajos** (1906 – 1982. március 30.) református lelkész, zenetanár;

**Kókai Rezső, dr.** (Budapest, 1906. január 15. – Budapest, 1962. március 6.) magyar zeneszerző, zenetörténész és -esztéta. A Zeneakadémián Koessler János zeneszerzés- és Hegyi Emmánuel zongoratanítványa volt. Zenetörténetet Freiburgban tanult, doktori disszertációja: Franz Liszt in seinen frühen Klavierwerken (Lipcse, 1933). 1926 és 1934 között a Nemzeti Zenede tanára volt, 1929-től oktatott a Zeneakadémián is, zeneesztétikát, komponálást, pedagógiát, 1952-től stílustörténetet. 1945-től a Magyar Rádió zenei osztályának vezetője, 1946 októberétől a megféleztelt részleg komolyzenei szekciójának első embere 1948-ig, de haláláig kapcsolatban maradt az intézménnyel, mint az új zenei felvételek „szuperlektora”;

**Koréh Endre** (Sepsiszentgyörgy, 1906. április 13. – Bécs, 1960. szeptember 21.) operaénekes, tanár. Már 15 éves korában basszust énekelt a kolozsvári

református kollégium énekkarában. A budapesti Zeneakadémiát Noseda Károly tanítványaként végezte el. 1929-ben debütált Sarastróként a budapesti Operaházban, ahol Székely Mihály mellett a társulat második basszistája volt. 1943-ban még vendég, emigrálása után, 1946-tól tag volt a bécsi Állami Operában. 1948-tól rendszeresen fellépett a Salzburgi Ünnepi Játékokon. Szerepelt a Glyndebourne-i fesztiválon és a New York-i Metropolitanban is. 2006-ban posztumusz örökös tag címet adományozott neki a budapesti Operaház;

**Kraszner Károly** (1906–) énekes-tanár;

**Kurucz Imréné Révay Ilona** (Salgótarján, 1906. október 14. –) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Salgótarján);

**Lehner Jenő** (Pozsony, 1906. július 5 – 1997. szeptember 13.) brácsaművész és tanár. Bartók Béla ösztönzésére került a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, ahol Mambriny Gyula, Hubay Jenő (hangszeres) és Weiner Leó (kamarazene) növendéke volt. Itteni tanulmányait 1925-ben félbehagyva, Jemnitz Sándor közvetítésével Bécsbe ment, ahol a zenetörténeti jelentőségű Kolisch Vonósnégyes brácsása lett – a kvartettben annak feloszlásáig, 1938-ig játszott. A '40-es években (Serge Koussevitzky hívására) szólóbrácsásként a Bostoni Szimfonikus Zenekarhoz szerződött – az együttesnek a '80-as évekig tagja maradt. Életének második felében az Egyesült Államok egyik meghatározó vonósnégyes- és kamarazene-pedagógusaként tevékenykedett: többek közt ő tanította be a Juilliard Vonósnégyesnek Bartók hat és Schoenberg négy kvartettjét. Tanított a Bostoni Konzervatóriumban és Tanglewoodban, valamint különféle kurzusokat vezetett európai országokban is;

**Málczay Márky Andor** (Sátoraljaújhely, 1906 –) karnagy, tanár, zeneszerző. A Nemzeti Zenedében énekelni és zongorázni tanult, 1925–1926 a Regnum Marianum orgonistája, majd énekes és zeneszerző;

**Molnár László** (Budapest, 1906 –) operaénekes, tanár. Tanulmányait a Nemzeti Zenedében végezte 1932-ben. 1933-tól 1966-ig tagja volt a Magyar Állami Operaház énekkarának;

**Montag Lajos** (Budapest, 1906. május 26. – Budapest, 1997. április) nagybőgőművész-tanár. Tanulmányait 1921 és 1927 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gordon szakán Tintner Bertalan és Schwalm

Ferenc növendékeként végezte. 1929-től 1977-ben történt nyugalomba vonulásáig a budapesti Operaház gordon szólamvezetője. 1931-től 1945-ig a Nemzeti Zenedében, 1945-től 1985-ig a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézete Budapesti Tagozatának tanára. Nevéhez nagybőgő-kompozíciók, átdolgozások, metodikai művek, nagybőgő-történet és nagybőgő-lexikon fűződik és világhírűek nagybőgőiskolái;

**Murányi Matild** /*Szekrényi Ferencné*/ (Budapest, 1906. június 24. – Budapest, 1988. április 28.) zongoraművész-tanár 1922–1926-ig Steinitz Elza a zongoratanára, 1926–1930-ig Keéri Szántó Imre professzor tanította, aki abban az időben Cziffra György tanára is volt. 1931-ben Székely Arnoldnál végzett metodikai tanfolyamot. 1939-ben a Liszt Zeneművészeti Főiskolán zongoraművész-tanári diplomát szerzett. Mint főiskolás, 1935-től Vecsésen szervezett – elsőként – rendszeres zeneoktatást, bizonyítványt adó zeneiskolát. 1941-ben elköltözött Vecsésről Budapestre, ahol a háború után a Thököly utca 73. sz. alatti lakásán a haláláig zeneoktatói munkaközösség igazgatóként folytatta a tanítást. Kiváló zongorakísérő, kitűnő szonátapartner és briliáns technikájú szólista volt. Több alkalommal adott szólóestet Vecsésen Ország Tivadar hegedűművésszel;

**Nemcsicsné Szabó Mária** (1906. február 14 –) tanítóképzői zenetanár (1934–1938. R. k. Tanítóképző, Zsámbék - zenetanár, 1938–1948 Római Katolikus Tanítóképző, Pápa - zenetanár, 1948–1959 Állami Tanítóképző, Pápa - zenetanár, 1959–1961 Ének-zenei Általános Iskola, Pápa, ének-zenetanár, karvezető);

**Ney Tibor** (Budapest, 1906. április 20. – Budapest, 1981. február 6.) hegedűművész, pedagógus. 1914–1926 között a budapesti Zeneművészeti Főiskolán előbb Bloch József, majd Hubay Jenő tanította. Művészi pályáját az Operaház zenekarában kezdte, majd 1938–1972 közt a Magyar Rádió zenekarában játszott koncertmesterként (utolsó aktív éveiben néha brácsásként is). 1948–1960 között a Magyar Vonóstrióban hegedült; ezzel az együttessel több magyar és francia kamaraművet mutatott be. 1960-tól 1974-ig a budapesti Zeneművészeti Főiskolán részben hegedülni, részben zenekari játékot tanított. A Zeneműkiadó Vállalatnál Paganini-albumot adott közre, valamint Tartini szonátaiból és hegedűversenyeiből, Nardini hegedűversenyeiből szintén. Kókai

Rezső Hegedűversenyét Budapesten 1953-ban mutatta be a Rádiózenekar közreműködésével;

**Ország Margit** (Rimaszombat, 1906. július 5.–) zeneművészeti szakiskolai tanár. 1930–1944. Református Polgári Leányiskola, 1944–1966. Pécsi Zenekonzervatórium tanár, 1966– nyugdíjban, 1950– a pécsi Liszt Ferenc Kórus tagja;

**Pátzay János** (Gyöngyös, 1906. november 23. – Gyöngyös, 1955. szeptember 6.) orgonaművész, karnagy, tanár. Iskoláit Gyöngyösön végezte, majd Budapesten a Zeneművészeti Főiskolán folytatta az orgona tanszakon. Visszatér Gyöngyösre és a Szt. Bertalan templom kántoraként dolgozott évtizedeken át. Az 1930-as évek közepétől templomi hangversenyek, zongoraversenyek, rádiós szereplések, valamint az énekkari munka tette nevét ismertebbé az országban. A Katolikus Énekkar karnagyaként országos sikereket ér el a dalosokkal. Jelentős érdeme volt abban, hogy Gyöngyöst "dalos városként" emlegették a 30-as, 40-es években. A háborús események elől Szombathelyre menekül, majd a front elmúltával visszatér Gyöngyösre, és folytatja munkáját a Szt. Bertalan templom kórusával, emellett éneket és zenetörténetet tanít a mezőgazdasági iskolában. Aktívan részt vesz a gyöngyösi zenei élet szervezésében is. A gyöngyösi Zeneiskola fennállásának 35. évfordulóján, 1993-ban vette fel Pátzay János nevét, méltó emléket állítva az egykori zenésznek;

**Pertis Pali** (Miskolc, 1906 – Budapest, 1947. augusztus 27.) kora egyik vezető cigányprímása. Gyermekkorában került Budapestre, gimnáziumi tanulmányait megszakítva különböző zenekarokban segéd-prímáskodott, majd húszévesen megalakította saját együttesét;

**Péterffy Ida** (Hódmezővásárhely, 1906. május 15. – Budapest, 1984. december 26.) ének-zene tanár, zenei író, tanár. Tanulmányait a budapesti Zeneművészeti Főiskolán végezte: középiskolai énektanári, énektanárképző diplomát szerzett. 1935-től Budapesten énektanár, 1946–1949 között és 1960-tól énekoktatási szakfelügyelő. Kodály Zoltán módszerének kiváló ismerője és tolmácsolója volt. Eredményeket ért el zenei szakkörök vezetésével. Az 1941-ben indult Éneklő Ifjúság c. szaklap főmunkatársa volt. A Magyar Rádióban a magyar zene történetét sorozatokban ismertette. Nyugdíjba vonulása után Pálóczi Horváth Ádám életét kutatta, feltárta az író és muzsikusz Kazinczy Ferencsel, Csokonaival való levelezését, csillagászati megfigyeléseit, térképeit. Első írása

1967-ben jelent meg a Magyar Zenében Pálóczi Horváth Ádám nyomában Balatonfüreden címmel. Cikkei az Irodalomtörténeti Közleményekben, a Látóhatárban, a Somogy megye múltjából c. kaposvári levéltári évkönyvben jelentek meg. Kezdeményezésére újíttotta fel a Siotours Pálóczi Horváth Ádám egykori majorját Szántódpusztán;

**Pethes Sándor** (Heves, 1906 –) karnagy, zenetanár. Hevesen született 1906-ban. Kántori oklevelét az Egri Tanítóképzőben nyerte. Jászapátiban 1934-ben újjászervezte a 25 tagú Levente Fúvószenekart, amely több hangversenyen, hazafias ünnepélyen és a budapesti Országzászló előtt is játszott. Az elemi iskolában 22 tagú szájharmonika zenekart szervezett. Tagja volt a helybeli úri zenekarnak;

**Radics Gábor** /Radic /Radicz Gábor / Gabriel / (Budapest, 1906 – Sao Paulo, 1968) jazzhegedűs, jazz tenorszaxofonos, zenekarvezető, az egyik első jelentős jazzhegedűs, tanár. Először klasszikus zenét tanult a Zeneakadémián, ahol Hubay Jenő növendéke volt. Később cigányzenekarokkal és tánczenekarokkal egyaránt muzsikált. Bár szaxofonon is játszott, elsősorban jazzhegedűsként vált ismertté. A világ számos helyén vendégszerepelt. Hosszú ideig élt Párizsban, ahol Josephine Baker zenekarában játszott;

**Rajter Lajos**, szlovákul *Ludovít Rajter* (Bazin, 1906. július 30. – Pozsony, 2000. július 6.) szlovákiai magyar karmester, zeneszerző, pedagógus. A pozsonyi evangélikus líceumban érettségizett (1924). Zenetanárai édesapja, id. Rajter Lajos, majd a pozsonyi Városi Zeneiskolán Albrecht Sándor, a pozsonyi Hudobná a dramatická (Zenei és drámaművészeti) akadémián Frico Kafenda (elmélet, zongora) és Rudolf Rupník (gordonka) voltak. Zeneszerzésben a bécsi Akademie für Musik Und darstellende Kunst-on (1924–1929) a pozsonyi születésű Franz Schmidt és Joseph Marx (zeneszerzés), Clemens Kraus és Alexander Wunderer (dirigálás), majd a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Mesteriskoláján a szintén pozsonyi születésű Dohnányi Ernő tanítványa volt. A salzburgi karmesteri mestertanfolyamon Clemens Kraus tanársegédje (1929–1933). 1934-től a Magyar Rádió karnagya, majd első karnagya (1935–1945), ugyanakkor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára és a Budai Zeneakadémia Zenei Igazgatója. A pozsonyi Szlovák Rádió Szimfonikus Zenekarának két ízben vezető karnagya (1945–1949, 1968–1977). A Szlovák Filharmónia alapító első karnagya (1949–1976), pozsonyi Zene- és Drámaművészeti Főiskola karvezető tanszakának pedagógusa (1949–1976).

1976-ban nyugdíjazták, de karmesteri és zeneszerzési tevékenységét intenzíven tovább folytatta;

**Rékai Miklós** (Budapest, 1906. november 9. – Budapest, 1959. január 21.) hárfaművész, tanár. Mosshammer Ottó tanítványa. 1926-tól a budapesti Operaház tagja, 1937-től a Zeneművészeti Főiskola tanára (haláláig betöltötte mindkét állást). 1934-től a Filharmónia Társaság titkára, 1938-tól főtitkára, 1940 – 41-ben ügyvezető alelnöke volt;

**Rónai Antal** (Szeged, 1906. július 22. – Kolozsvár, 1996. február 9.) operakarmester, igazgató, tanár. A Kolozsváron található konzervatóriumban tanulmányait 1926-ban fejezte be. 1924 és 1940 között a kolozsvári Román Opera karmestere volt. 1940-ben a városban maradt, de nem vezényelhetett, 1944-ben Nagybányán volt munkaszolgálatos. 1944 őszétől ismét a Román Operában vezényelt, 1948 és 1970 között a kolozsvári Állami Magyar Opera karmestereként dolgozott, ő vezényelte 1948. december 11-én az opera avatásán Kodály Zoltán daljátékát, a *Háry Jánost*. 1951-től 1957-ig az opera igazgatója is volt. 1940 és 1973 között karvezetést, partitúraolvasást, hangszerismerettant tanított a konzervatóriumban. Pályafutása folyamán vezényelt ötvennél több operát és zenés színpadi művet, több mint ezer előadás alatt, többek között a következőket: *Carmen*, *Fidelio*, *Igor herceg*, *Hoffmann meséi*, *Pillangókisasszony*, *Turandot*, *Aranykakas*, *Az eladott menyasszony*, *Falstaff*, *Otello*, *Rigoletto*, *A nürnbergi mesterdalnokok*;

**Solt Ilona** (Budapest, 1906. október 24. – Budapest, 1987. november 29.) zongoraművész, zenetanár. Zenei tanulmányait 1925-ben a Budapest Székesfővárosi Felsőbb Zeneiskolában kezdte, majd a budapesti Zeneművészeti Főiskola zongora tanszakán folytatta 1931–1933 között. A zongora tanárképző szakon Hernádi Lajos és Ungár Imre tanároknál; a kamarazene főtanszakon Weiner Leónál és Banda Edénél tanult és diplomázott. 1927-től elsősorban, mint pedagógus működött, de a negyvenes évektől már Európa szerte hangversenyezett zongora-szólistaként és kamara-muzsikusként;

**Somogyi Piroska /Piri/ (1906–1983)** operaénekes. 1930–1931-ben már a budapesti Operaház tagja volt és szerepelt *A mosoly országa* című „regényes operett”-ben. Ezt követően marad az Operaházban és kisebb szerepeket játszott. 1946 novemberében található az első hír újbóli fellépéséről, ekkor Miskolcon

vendégszerepelt a *Traviatá*-ban. Maradt az Operaházban, ahol 1949-től karfelügyelő lesz, nőként az első;

**Svéd Sándor** (Budapest, 1906. május 28. – Budapest, 1979. június 9.) operaénekes, tanár. Tanulmányait Olaszországban végezte, Mario Sammarco és Riccardo Stracciari növendékeként. A budapesti Operaházban 1928-ban debütált Silvio szerepében Leoncavallo *Bajazzók* című operájában. 1928–1936 között az Operaház magánénekes volt, közben 1931-ben sikerrel vendégszerepelt Bécsben, ahol a Staatsoper állandó tagja lett 1936-tól. 1940–1950 között New Yorkban énekelt a Metropolitan operaházban, de több alkalommal fellépett a milánói Scalában is. 1950–1957 között visszatért Budapestre. Korának egyik legjelentősebb baritonjaként tartják számon, elsősorban Verdi-operákban aratott kimagasló sikereket;

**Szabó Lajosné** (Kisszállás, 1906. február 15.) zongoratanár (Orsolya –rendi apácák, Eger – zongoratanár; Állami Zeneiskola, Tatabánya – igazgató-helyettes és igazgató is);

**Szalay Lajos** (Budapest, 1906. május 24. – Budapest, 1968. február. 11) orgonaművész, karnagy, tanár. Zenei tanulmányait a budapesti Lovass Izsó Zenekonzervatórium zongora szakán kezdte, a gimnáziumot a szalézi rend keretében végezte el. Otthagyva a rendet 1925-ben és beiratkozott a Zeneművészeti Főiskola orgona-, egyházzenei és karmesteri tanszakaira, tanára orgona szakon Zalánfy Aladár, zeneszerzésen Siklós Albert, karmesterképzőn Unger Ernő. Közben 1926-tól az erzsébetvárosi főplébánia orgonistája, 1927–35 között pedig a Várplébánia karmestere. 1927-től pár évig a budapesti UFA Filmszínház orgonistája is. 1932-ben fejezte be a főiskola orgona és karmesteri tanszakát. 1941-ben a Zeneakadémián egyházkarnagyi, 1947-ben pedig középiskolai ének- és zenetanári oklevelet szerzett. 1933-tól az egri főszékesegyház karmestere, a Papnevelő Intézet énektanára és a főegyházmegye orgonaszakértője, 1941-től az Egri Tanítóképző énektanára. 1946-tól az országban elsőként egyházi zeneigazgató. Több mint 50 orgonát építettek v. alakítottak át tervei alapján. 1952-ben orgonista és zeneigazgatói tevékenységéről, mert az Egri Állami Pedagógiai Főiskola ének-zene tanszékére nevezték ki. 1955-től a tanszék megszűnése után az Egri Zeneiskola zongoratanára lett. 1956-tól Budapesten a terézvárosi plébániatemplom kántorkarnagya;



**Szekrényiné Murányi Matild** (Budapest, 1906. június 24.–) zongoratanár (1935–1945 Murányi M Zeneiskolája-igazgató; 1945–1947 Zeneiskolai munkacsoport-igazgató; 1957– Zeneoktatói munkaközösség-igazgató);

**Székely Júlia** (Budapest, 1906. május 8. – Budapest, 1986. március 19.) író, zongoraművész, tanár. Zongoratanulmányait Szatmári Tibornál kezdte a budapesti Nemzeti Zenedében, majd Kodály Zoltánnál tanult, és Bartók Béla növendékeként 1934-ben szerzett zongoratanári diplomát. Közben a Színművészeti Akadémián rendezői tanfolyamot végzett. 1929-ben Bécsben mutatkozott be, mint zongoraművész. 1952-68-ban a pécsi Tanárképző Főiskolán énektanárképzéssel foglalkozott, adjunktus, majd docens. Jelentős irodalmi tevékenységet folytatott;

**Szerdahelyi János** (Abony, 1906. június 7. – Budapest, 1988. augusztus 24.) magyar nótá- és táncdalszerző. Zenei tanulmányait 9 éves korában (hegedű) kezdte Busztin Dezsőnél; 1938–1940-ben a Budai Zeneakadémián zeneszerzést tanult Kereszthy Jenő tanítványaként. Ezt megelőzően, 1930-ban a debreceni tudományegyetem matematika-fizika szakán szerzett tanári oklevelet. Egyetemi éve alatt egy debreceni moziban muzsikált saját zenekarával. 1932–1937-ben a mátyásföldi gimnázium tanára; 1946–1948-ban a balassagyarmati gimnázium 1948–1952-ben a váci gimnázium igazgatója; 1952–1953-ban Pest megyei Tanács szakfelügyelője; 1953–1967 között az Ybl Miklós Építőipari Technikum, közben 1954–1957-ben az Épületgépészeti Technikum tanára;

**Szokolay Bálint** (Orosháza, 1906. január 28. – Sopron, 1997. március 18.) karnagy. Tisztviselő volt, de műkedvelő muzsikusként minden szabadidejét a zenélésnek szentelte. Már fiatalon hegedült, s zenei tanulmányait felnőttfejjel, családapaként is folytatta. Amikor beíratta Sándor fiát (Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerzőt) a békés-tarhosi Zeneiskolába, döbbsent rá, hogy nem az egy szál hegedű, hanem a közös dalolás, a kóruséneklés az, ami őt leginkább vonzza. Első kórusa az Orosházi Madrigálkórus volt. 1977-től Solymáron élt és az ottani Női Kórust vezette. Bár Sopronban halt meg, de végakarata szerint Solymáron lett eltemetve;

**Sztankay Lajos** (1906–1980) zongoraművész-tanár (Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola). Sztankay Lajos, mint Bartók tanítvány, szólistaként Dohnányi Ernő

vezényletével többször is fellépett, majd Dohnányi rektorsága alatt ő volt a Zeneakadémia titkára;

**Sztáray/i/ Márton** /helyenként: Sztárai/ (született: Sarlós Márton/ (Kalocsa, 1906. január 20–1972) énekes-színész-tanár. 1926-tól kezdve hat évig dr. László Gézánál tanult énekelni. A szegedi operatársulathoz kapott volna szerződést, de apja váratlan halála miatt, amikor családfenntartói szerepre kényszerült, operai ambícióitól le kellett mondania. Színészi pályafutása 1931-ben az Óbudai Kisfaludy Színháznál kezdődött. A következő évben, a Magyar Színházban 150 estén szerepelt az Egy csók és más semmi című operettben. Játszott még a Belvárosi és a Vígszínházban, valamint a Fővárosi Operettszínházban;

**Tihanyi Alfréd** (Nagyszombat, 1906. február 1.–) hangversenyrendező, dramaturg;

**Ucsnay Gusztávné Radákovics Margit** (1906 – Szekszárd, 1984. április 8.) zenetanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola tolnai fiókiskolája-vezetőtanár;

**Váradi Józsefné Farkas Klára** (Csíkbalánbánya, 1906. február 26. –) zongoratanár (Fővárosi Zeneiskola Szervezet; Fővárosi IX. kerületi Állami Zeneiskola);

**Várnagy Viktor** (Stolac, Bosznia-Hercegovina, 1906. február 21.–Pécs, 2003. május 15.) zenetanár. Pécsett a ciszterci gimnáziumban érettségizett, a ferencesek templomában vesperás-szólókat énekelt, rövidesen megalapította a Szeráfi Kórust. 1936–55: sport és cipő kiskereskedő. 1956–82: nyugdíjazásáig az Országos Filharmónia pécsi irodájának kirendeltség vezetője. A Pécsi Liszt Ferenc Kórus alapító tagja, a Pécsi Szimfonikus Zenekar adminisztratív vezetője;

**Verbőczy Ila** (Budapest, 1906. október 16. – Budapest, 1968. július 12.) énekművész, operett énekesnő, tanár. Rákosi Szidi színésziskoláját végezte, 1929-ben a Király Színház, 1930-ban a Teréz körúti Színpad, 1931–33-ban a Bethlen téri Színpad tagja. 1934-ben visszatért a Király Színházba, 1935-ben a Városi Színházban operettek címszerepeit játszotta. Számos hangversenyen működött közre a Zeneakadémián és állandó szereplője volt a Magyar Rádiónak. Műsorán operettek, szonok és dzsessz-számok szerepeltek;

**Vincze Ottó** (Visegrád, 1906. július 9. – Budapest, 1984. augusztus 14.) zeneszerző, karnagy. 1922–1929 közt a budapesti Zeneművészeti Főiskolán Siklós Albertnél tanult komponálni. 1942-ig az állástalan zenészeket tömörítő Melles Béla-zenekart vezényelte. 1942-től a háború végéig a Magyar Rádiónál dolgozott karmesterként és zeneszerzőként. 1946–1949 között a Miskolci Nemzeti Színháznál, majd egy évadon át az Állami Bányász Színháznál, ezután az Úttörő és Ifjúsági Színháznál dolgozott művészeti vezetőként. Közben az 1953-ban megrendezett II. Zenei Plénum keretében a Fővárosi Operettszínházban bemutatták daljátékát (Boci-boci tarka), amellyel kimagasló sikert ért el. 1957-60-ban a Fővárosi Operettszínház, majd 1966-ig a Petőfi Színház zenei vezetője és karnagya volt;

**Viski János** (Kolozsvár, 1906. június 10. – Budapest, 1961. január 16.) zeneszerző, zenepedagógus. Előbb hegedűművésznek tanult, Antal Gyula, Sipos Gábor és Kolár Gusztáv voltak a tanárai, majd 19 éves korában, három önálló hegedűest után egyre inkább a zeneszerzés kezdte érdekelni. 1927-ben – felvételt nyert a budapesti Zeneművészeti Főiskolára, ahol Kodály Zoltán tanítványa volt. Zenei tanulmányai mellett a Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetemen filozófiai és művészettörténeti tanulmányokat is folytatott. A főiskolán 1932-ben diplomázott, majd ezt követően hazaköltözött Szilágyzoványba. A birtokon gazdálkodott és komponált. 1939-ben írta a Balassi Bálint verse által ihletett *Enigma* című szimfonikus költeményét, amely egyik legismertebb zeneműve lett, és amelyet a Kisfaludy Társaság Greguss Pál- emlékéremmel tüntetett ki. 1940-ben a Nemzeti Zenede főtíkára és hangszerelés tanára lett, és hetenként utazott Zoványból Budapestre és vissza. Egy év múlva a kolozsvári Zene- és Színművészeti Konzervatórium igazgatója lett (erről a megbízásról már 1932-ben is szó volt, de akkor elmaradt a kinevezés). 1942 őszén a budapesti Zeneakadémia zeneszerzés főtanszak tanárává nevezték ki (ekkor végleg Magyarországra költözött), és haláláig tevékenykedett az intézményben. Működése idején számos, később híressé vált hallgató mestere volt, például Dobszay László, Eötvös Péter, Földes Imre, Hidas Frigyes, Láng István, Károlyi Pál, Lendvay Kamilló, Petrovics Emil, Simon Albert, Soproni József, Szöllősy András, Szőnyi Erzsébet és sokan mások;

**Zacher Lajos** (Homokbödöge, 1906. augusztus 1. – Budapest, 1993. május 7.) ének-és zenetanár. A pápai Tanítóképző Intézetben 1927. június 25-én kapott tanítói oklevelet. 1927. szeptember 1-jén kezdte meg pedagógusi pályáját. Első

iskolája a Győri Evangélikus Népiskola volt, amelyben két évtizeden át dolgozott. 1953. június 28-án kapott ének-zene szaktanári oklevelet. A Győri Állami Tanítóképző Intézetben, majd a Nagy Jenő utcai Állami Általános Iskolában dolgozott, innét 1959. július 1-jei hatállyal ének-és zenetanárként a győri Felsőfokú Tanítóképző Intézetbe került. Itt egészen az 1966. augusztus 31-én bekövetkezett nyugdíjazásáig tanított. Több kórusnak, így a Győri Textilipari Vállalat, a Magyar Államvasutak győri énekkarának volt elismert karnagya;

**Zipernovszky Fülöpke** /Mály Elemérné/ 1906–1974) hegedűművész, tanár;

**Zsögön Lenke**, osdolai /férjezett nevén dr. mohai Szabó Andorné, majd Laczó Istvánné/ (Kolozsvár, 1906. február 11. – Budapest, 1995. április 17.) operaénekes, tanár. Gimnáziumot, felsőkereskedelmi iskolát, végül a Zeneakadémia opera szakát végezte el. 1924-től rendszeresen fellépett operettszerepekben. 1929-ben mutatkozott be az Operaházban Myrta szerepében (Massenet: Thaïs). 1929–1930 között a Magyar Állami Operaház ösztöndíjasa volt. 1930-ban a Városi Színházhoz szerződött. 1941–1942 között a Kolozsvári Nemzeti Színház tagja volt;

## 115 éve született

**Adorján Ilona** (Kolozsvár, 1911. augusztus 9. – Budapest, 2004) énekművész, tanár. Tanulmányait a kolozsvári konzervatóriumban és Zeneakadémián végezte zongora és ének szakon, Mihályffy Irén és Mátyásné Lévay Ilona növendékeként. Szülővárosában a leánygimnáziumban, a tanítóképzőben, majd az ottani Zeneakadémián húsz éven át tanított magánéneket; ezzel egy időben a kolozsvári magyar opera énekmestereként is működött. 1983-ban áttelepült Magyarországra. Budapesten az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar Zenei Tanszékén magánéneket oktatott, egyúttal a győri Kisfaludy Színház opera együttesének énekmestereként tevékenykedett, később a Kodály Zoltán Kórusiskolában kórus-hangképzést vezetett. Kurzusokat tartott többek közt Szegeden, Debrecenben, Szombathelyen, Esztergomban, Kecskeméten, Majkon. Haláláig a budapesti Operaház számos énekesének és énekesnőjének tanára volt, sok nagyhírű művészt ő indított el a pályán. Több mint hatvan évig művelte az énekoktatás valamennyi ágát;

---

**Alpár Géza János** (Kristyor, 1911. szeptember 28.–) nótaszerző;

**Artner Gyula** (Berlin, 1911 –) jazz-szaxofonművész, tanár;

**Bacsák Erzsébet dr. Zelliger Ernőné** (Pozsony, 1911. szeptember 27. –) zongoraművész, zenetanár. Pozsonyban 1918-tól Albrecht Sándor tanítványa, majd a budapesti Zeneakadémiára került, ahol először Keéri-Szántó Imre, majd 1936–1940 között a művészképzőben Bartók Béla. 1945-től Fővárosi IX. kerületi Állami Zeneiskola - tanszakvezető zongoratanár;

**Bágya András** (Arad, 1911. december 8. – Budapest, 1992. november 4.) zeneszerző, tanár, az 1960-as évek magyar könnyűzenéjének egyik meghatározó alakja. 1927 és '32 között Kolozsvárt végezte a zeneakadémiát Martian Negrea és Alexandru Schelletti tanítványaként. A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium ének-zene tanára (1932–1944) és a református tanítóképző óraadó tanára (1941–1943). Áttelepült Magyarországra (1945). A Székely Nemzeti Múzeum őre (1936–1944). A Magyar Rádió külső munkatársa (1947–1949), majd a Zenei Osztály szerkesztője (1949–1956), egyúttal a Stúdió 11 néven újjászervezett tánczenekar vezetője (1956-tól), a rádió zenei rendezője és a Könnyűzenei Osztály vezetője (1956–1981: megszakításokkal), a Magyar Rádió és TV külső munkatársa (1981–1992). Operetteket, filmzenét, zenekari művet (Concertino hegedűre és zenekarra), rádiójátékok kísérő zenéjét és igényes slágerzenét írt. Az 1960-as években elsősorban Révész György könnyedebb hangvételű filmjeihez írt zenéivel lett ismert;

**Bakos Géza** (Szeged, 1911. február 26. – Budapest, 1988. október 31.) zeneszerző. Zenei tanulmányait a Szegedi Állami Zeneiskolában végezte. 1934-ben jogtudományi doktorátust szerzett a szegedi tudományegyetemen. 1932-től 1950-ig a Szeged Városi Tanács kultúratanácsosa. 1951-től Budapesten élt;

**Balogh Géza** (Vrdnik, 1911. december 31. – 1994. július 5.) gitárművész-tanár, hangszerkészítő;

**Békefi Aladár Gábor** (Románd, 1911. április 4. – Szombathely, 1986. szeptember 30.) ének-zene szakos tanítóképző-intézeti tanár. Tanulmányait a pápai tanítóképzőben, és a budapesti Zeneakadémián végezte. 1933-ban Pápan tanítói, 1948-ban Budapesten középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1933-39-ig Marcaltón, 1939–1944-ig Felsőörsön, 1946–51-ig a pápai Zalka Máté Általános Iskolában, 1951–1958-ig az Állami Tanítóképző Intézetben, 1958–1959-ben a

Türr István Gimnáziumban, 1959–1986-ig a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán tanított. Pápán és Szombathelyen is tevékenyen részt vett a város zenei életében. Pápán 1945–48 között egy ideig ő vezette a pápai Perutz Gyár énekkarát, 1957–59-ig a Petőfi Gimnázium zenekarát;

**Bencze Miklós** (Budapest, 1911. június 19. – Dothan, 1992. január 24.) operaénekes-tanár. Lendvay Miklós tanítványa volt. 1947-ben ösztöndíjjal Olaszországban Manfredo Polverosinál képezte tovább magát. 1946-ban szerződött az Operaház, ahol *Ferrando* (Verdi: *A trubadúr*) szerepében debütált. 1957-ig maradt a társulat tagja, akkor emigrált az USA-ba, ahol előbb a rövid életű Petőfi Színpadon játszott New Yorkban, majd különböző társulatoknál énekelt, később főként tanított;

**Bergl Hédi** /Bergl Hedvig / (Budapest, 1911. szeptember 8. – Budapest, 1985. április 19.) zenepedagógus, főiskolai oktató. Bergl Arnold (1882–1947) magánhivatalnok és Fehér Friderika (1892–1972) lánya. 1932-ben Keéri-Szántó Imre növendékeként a Zeneakadémián zongoratanári oklevelet szerzett. 1945-ig magánúton tanított. 1947-től egy évig az Apáczai Csere János Gimnáziumban, majd két évig a Szendrey Júlia Gimnáziumban énektanárként dolgozott. 1948 és 1951 között a Pedagógiai Főiskolán tanított zongorát, zenetörténetet, zeneelméletet és szolfézst. 1949-től 1967-es nyugdíjazásáig a Színház- és Filmművészeti Főiskolán oktatott, 1952-től docens, 1953-tól egyetemi tanár, 1950–1961 között tanszékvezető volt. Nyugdíjazása után 1975-ig a főiskola művészetelméleti tanszékén és a Magyar Televízió asszisztensképzésében oktatott,

**Bontó Ilona, N.** (Budapest, 1911. december 16.–) zenetanár, zongoraművész (1936– magánzeneiskolai tanár; 1961–1972 Állami Balettintézet - zenetanár);

**Bor Kálmán** (Rákosszentmihály, 1911–) zeneszerző, trombitatanár. A Nemzeti Zenedében trombita szakon végzett, tanára volt többek között Lajtha László és Keszler Lőrinc. 1928-tól a Szekeres zeneiskola tanára volt;

**Boros István** (1911 – Kolozsvár, 1976) erdélyi operaénekes-tanár;

**Brózik Jánosné Máté Katalin** (Nagyvárad, 1911. december 27. –) zongoratanár (Zenei munkaközösség, Békéscsaba; Bartók Béla Állami Zeneiskola, Békéscsaba);

**Czeizer Pál** (1911 – Sződliget, 1973. február 24.) zenetanár;

**Dallóné Turóczy Magda** (Korompa, 1911. augusztus 10.–) hegedűművész-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr - igazgató; Győri Filharmonikus Zenekar - koncertmester; Budai Járási Körzeti Zeneiskola - tanszakvezető, vezetőtanár);

**Darvas Gábor** /Steinberger Gábor / (Szatmárnémeti, 1911. január 18. – Budapest, 1985. február 18.) zeneszerző, zenetörténész, tanár. Családjával 1918-ban Budapestre költözött, ott végezte gimnáziumi és főiskolai tanulmányait. Kilencéves korától zongorázni tanult, 1926-tól 1932-ig a budapesti Zeneakadémia növendéke volt, előbb hangszeres majd zeneszerzői tanszakon (Kodály Zoltán tanítványaként). A harmincas években zenekari szerzeményeit hangversenyen és a Magyar Rádióban mutatták be. 1939-ben külföldre távozott; a második világháború idején Dél-Amerikában élt, egy ideig Erich Kleiber közvetlen munkatársa volt, később cikket írt zenei folyóiratok részére. 1948-ban tért vissza Magyarországra, ahol különböző kulturális intézményeknél működött zenei szakértőként, 1972-ig. Szerzői tevékenységét 1951-ben újította fel; a komponáláson kívül az európai múlt zenei értékeinek feltárásával és közreadásával, feldolgozásával és hangszerelésével, valamint szakkönyvek írásával;

**Décsi Borbély Tekla** (1911 – Vecsés, 1997. november 29.) zenetanár;

**Déri Ottó** (Bécs, 1911. október 5. – New York City, 1969. április 18.) gordonkaművész és jogász. 1929–1933 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Kerpely Jenőnél végezte el a gordonkatanulmányait. 1935-ben a budapesti tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. 1938-ig a Budapesti Hangversenyzenekarban játszott. Ausztria német megszállását követően Párizsba emigrált, ahol az École Normale-on Maurice Eisenbergnél tanult tovább. 1939-től az USA-ban élt. Több szimfonikus zenekarban játszott, majd 1945–1948 között a Léner-vonósnégyesben, 1951–1961 között a New York Trióban, 1962-től haláláig a City College vonósnégyesében;

**Dincsér Oszkár** (Eger, 1911 – Bern, 1977) népzenekutató. Kodály Zoltán növendékeként zeneszerzői és karnagydiplomát szerzett a Zeneakadémián. 1935-ben az Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárához került gyakornoknak, ahol Lajtha László útmutatása alapján kezdett népzenei gyűjteni, többek közt felvidéki dudások, a gyimesi csángó hegedűsök és gardonosok, valamint a szentesi tekerősök körében (ez utóbbit az ún. Pátria népzenei lemezsorozat számára is), 1939-ben. 1938–1942 között a Pázmány Péter Tudományegyetemen tanult, ahol néprajzból, filozófiából, esztétikából és művészettörténetből doktorált. 1942-ben kinevezték az Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztálya vezetőjévé. 1944-ben Németországba, Wiesengrundba deportálták, ahonnan két hónap után sikerült megszöknie. Hosszas bujkálás után és menekülttáborokban töltött évek után Bernben telepedett le. Kimagasló érdemeket szerzett a hangszeres népzenei kutatás területén a modern szemléletű (az egyén és a közösség, illetve a hangszer és a hangszerjátékos viszonyát vizsgáló) gyűjtésmódjával, az anyag tudományos feldolgozásával;

**Dóry József** (Szabadszállás, 1911. augusztus 12. – Szabadszállás, 2002. május 22.) főkönyvelő, dalénekes, szövegíró. 1984-ben Szabadszálláson is megünnepezték az 50 éves pályafutását. 1986-ban Szabadszállás díszpolgára. Emlékét a Szabadszállás város Helytörténeti Gyűjteményében állandó kiállítással őrzi;

**Erőss László** /születésekor Erős/ (Csíkszereda, 1911. december 21. – 1993. július 12.) magyar kántortanító, -tanár, tanfelügyelő. A csíkszeredai római katolikus tanítóképzőben végezte el középiskolai tanulmányait. Itt Domokos Pál Péter tanítványa is volt. Később, 1930-ban érettségizett. 1937. szeptember 1. és 1943. szeptember 1. között rendes tanítóként és igazgatóként munkálkodott a római katolikus népiskolánál Lövétén. 1939. augusztus 20-tól az egyházközség főkántora is volt. Az iskolán kívüli népművelő munkában is kiemelkedő volt;

**Faludi Béla** (Rábcakapi, 1911. február 4. – Budapest, 1966. február 18.) karnagy, zenetanár. 1929: a kalocsai tanítóképzőben kántori, a budapesti Zeneművészeti Főiskolán Harmat Artúr tanítványaként 1933-ban egyházkarnagy, 1935-ben középiskolai énektanári oklevelet szerzett. 1927– a kalocsai érseki székesegyház orgonistája, 1931– a budapesti Jézus Szíve-



templom kántora, a Szent Család-plébániatemplom, a Mesterek és Ifjak Mária Kongregáció férfikarának alapító karnagya, 1935– az Állami Kölcsey Reálgimnázium, az angolkisasszonyok Váci u. iskolájának és tanárképző főiskolájának ének- és zenetanára;

**Farkas Edéné Földes Livia** (Budapest, 1911. március 30. –) zongoratanár (Bartók Béla Állami Zeneiskola, Békéscsaba – alapító tanár, tanszakvezető; Fővárosi XV. kerületi Állami Zeneiskola;

**Farnadi Edit** /Edith / (Budapest, Erzsébetváros, 1911. szeptember 25. – Graz, 1973. december 14.) magyar zongorista, pedagógus. Kilencéves korában került csodagyerekként a budapesti Zeneakadémia tanulói közé; 3 év múlva (12 évesen) már karnagy nélkül adta elő Beethoven C-dúr zongoraversenyét zenekari kísérettel. Bartók Bélánál, Székely Arnoldnál, Weiner Leónál tanult. Alig volt 16 éves, mikor diplomát kapott. Két ízben tüntették ki Liszt-ösztöndíjjal. Az 1930-as években Hubay Jenő mesteriskolájában kamaramuzsikusként és kísérőként dolgozott, gyakran szerepelt a Hubay-palota rendezvényein Richard Strauss, Bronisław Hubermann, Zathureczky Ede partnereként. Az OMIKE Művészakcióban 1939 decemberében mutatkozott be, a Hollán Ernő utcai hangversenytérben megrendezett Beethoven-esten. 1942 januárjában két alkalommal játszotta el Beethoven G-dúr zongoraversenyét, májusban az Adler vonósnégyessel együtt lépett el, majd 1943 novemberében Saint-Saëns ritkán játszott zongoraversenyével szerep 1946-ban. Ausztriába ment, rendszeresen hangversenyezett Nyugat-Európában. Élete utolsó évtizedében Grazban tanított, Kodály és Bartók minden zongoraművét hanglemmezre játszotta. Az 1960-as évektől vendégszerepelt hazánkban is. 1972-ben lépett fel utoljára;

**Geiger Magda** (Nyíregyháza, 1911–) zongoraművész-tanár. A Nemzeti Zenedében és a Zenekadémián tanult és Nyíregyházán tanított;

**Gergely János** (1911–1996) zeneszerző, zeneíró. A Zeneművészeti Főiskolán Siklós Albert tanítványaként zeneszerzői, a Tudományegyetemen (ahol Kodály népzene-óráinak hallgatója) magyar-francia tanári oklevelet szerzett. 1938 óta élt Párizsban. Számos tanulmányával gazdagította a magyar zenére és különösen a Bartókra vonatkozó francianyelű irodalmat (Bónis Ferenc);

**Goszleth Ervinné** (Budapest, 1911. november 7.–) zongoratanár (Fővárosi Hernád utcai Ének-zenei Általános Iskola-zongora; Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár;

**Gödel Hilda** / Vági Istvánné/ (Budapest, 1911. december 25. – 2015. március) énekművész-tanár, színművész. 1932–1939 Volksoper, Bécs- operaénekes; 1952-71 között a pécsi Tanárképző Főiskola - a PTE Művészeti Kar elődjének – elhivatott magánének – hangképző tanára volt, de a vezető pécsi énekkarok hangképzését is ellátta. A híres pécsi kórushangzás Tillai Aurél és tanítványai (dr. Kamp Salamon, Kertész Attila, dr. Kutnyánszky Csaba, dr. Szabó Szabolcs, Nagy Ernő, dr. Lakner Tamás, ifj. Dobos László, Schóber Tamás stb.). Horváth Mária énekművész Gödel Hilda hangképző műhelyének szintén sokat köszönhetett, mert 2005-ben saját énektanodát alapított Gödel-Pauk Hangnevelő Iskola néven. Magyar nyelvű publikációi mellett számos német nyelvű írása jelent meg a Schweizerische Musikzeitung hasábjain. 1932–39 között a Volksoper Wien magánénekese volt. Több száz műfordítás (dalok, kórusművek) szerzője. "Daloljatok! A hangnevelés művészete" című könyve tanítványi magánkiadásban jelent meg 2004-ben és a kötelező és ajánlott irodalmi jegyzékben szerepel a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen BA zenekar- és kórusvezető tanszak hallgatói részére készült tantárgyleírások között. A Gödel tanítványok egyike: *Tihanyi József* (Parlando 2015/4. szám-részlet)

**Gyöngyösi János** (Budapest, 1911. augusztus 28. –) zenekari gordonkás (1929-1932. 2. honvéd gyalogezred zenekar zenekari tag, 1933–1944 Honvédzenekar, Kecskemét, 1948–1958 Honvéd Központi Zenekar, 1958–1966. Magyar Néphadsereg Művészegyüttese Szimfonikus Zenekara - zenekari művész);

**Goszleth Ervinné** (Budapest, 1911. november 7. –) zongoratanár (Hernád utcai ének-zenei általános iskola-zongoratanár);

**Gyöngyösi János** (Budapest, 1911. augusztus 28. –) zenekari gordonkaművész-tanár (1929–1933 2. honvéd gyalogezred zenekari tag; 1933–1944 honvédzenekar, Kecskemét; 1948–1958 Honvéd Központi Zenekar, 1958–1966 Magyar Néphadsereg Művészegyüttese Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Hamvas László** (Budapest, 1911. október 4. – Budapest, 1996. augusztus 14.) zenekari hegedűművész (Honvéd Művészegyüttes, Magyar Állami Hangversenyzenekar);

**Harangozó János** (Mezőtúr, 1911–) énekművész, tanár. Énektanulmányait magánúton dr. László Gézánál, majd az Operaház ösztöndíjával dr. Székelyhidynél folytatta;

**Hazslinszky Tibor** (Budapest, 1911–) karnagy, zeneszerző, tanár;

**Henszelman Erkel Sarolta** (Marosvásárhely, 1911. június 23. –) zongoraművész-tanár. A Zeneakadémiát 1928–1935 között Budapesten, a zongora- és tanárképző tanszakon végezte. Weiner Leónál 4 évig kamarazenét tanult. A pályát zongoratanárként kezdte, de sokat koncertezett is. 1935–1940-ig Mezőtúron tanított. 1940-ben tanári munkásságát Marosvásárhelyen folytatta az ottani Zenekonzervatórium zongora- és kamarazene tanáraként. 1952–1970-ig, nyugalomba vonulásáig az időközben szakközépiskolává vált marosvásárhelyi tanintézet igazgatója volt;

**Horváth Imre**, szentgyörgyi (1911 – 1973. július 23.)

**Jaczkó Gyula** (1911 – Budapest, 1964. május 5.) zenetanár;

**Jámbor László** (Mende, 1911. május 18. – Budapest, 1995. május 1.) magyar operaénekes-tanár. Már gyermekként kórusban énekelt. A szépen szavaló gimnazista akkor fordult végleg az éneklés felé, mikor tanára, Bárdos Lajos felfigyelt kivételes hangai adottságaira. Az érettségi után pékmesterséget tanult, s a katonai szolgálatot követően, 1933-tól a sütőiparban dolgozott, de magánúton tovább képezte hangját Makkay Pálnál. Előéneklés útján lett az Operaház ösztöndíjasa 1937-ben. Palotay Árpád vette át képzését. 1938. június 7-én debütált az öreg pap szerepében Mozart Varázsfuvolájában. Az 1940-es évek végén Rómában Manfredo Polverosinál tanult tovább. Közel négy évtizeden át, 1974-ig volt a társulat egyik vezető énekese, később nyugdíjasként is fellépett. Elsősorban Wagner műveinek bariton szerepei álltak hozzá legközelebb;

**Kapitánffy né Katona Magdolna** (Munkács 1911. március –hangversenyénekes, énektanár (1947–1976. Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest, 1976 – uo. nyugdíjas szerződéses énektanár);

**Keresztes Mihály** (Pereg, 1911. november 13. –) zeneszerző, tanár;

**Keuler Jenőné Bajkó Éva** (Kovászna, 1911. április 13.–) zenetanár (1949–1966. Fővárosi Zeneiskola Szervezet, zongora- és szolfézstanár);

**Kilényi Edward, ifj.** (Philadelphia, 1911–) zongoraművész, tanár.) zongoraművész, tanár. 1927–1930 között Dohnányi Ernő tanítványa volt Budapesten. Amerikai bemutatkozó koncertje 1941-ben volt;

**Kókai Rezsőné** (Budapest, 1911. március 26. –) zongoraművész-tanár (1963–1965. Fővárosi Zeneiskola Szervezet - zongoratanár; 1965– Magyar Zeneművészek Szövetsége Zenei könyvtár és hangtár, Zenei Információs Központ - vezető);

**Kovács János** (Tamási, 1911. február 2. –) általános iskolai ének-zenetanár, kórusvezető (Nagybajom- tanító és karnagy; Tamási- tanító, ének-zene- és zongoratanár, karnagy);

**Kósa Ferenc** (Budapest, 1911. június 12. – Székesfehérvár, 1999. december 23.) karnagy, zenetanár. A Zeneakadémián középiskolai ének- és zenetanári oklevelet szerzett. 1935. VI. 15: Székesfehérvárott szentelték pappá. Káplán Ráckevén, 1937–1941 a Zeneakadémia egyházkarnagyi tanszakán egyházzenei tanulmányokat folytat. Székesfehérvárott 1941–1996 nyugdíjazásáig a székesegyház karnagya, 1941–1944 a Leánynevelő Intézet lelkésze, 1944–1994 az egyházmegyei kántorképző igazgatója;

**Lackó Mária** (Tiszaföldvár, 1911–1984) énekesnő, tanár. Budanovics Máriánál és Palotásy Árpánál magánúton tanult énekelni. 1945-ben Sergio Failoni hívására a fővárosi Operaház társulatához szegődött, Turandotként. Két évtizeden keresztül a színház egyik jelentős drámai hősnője volt (Aida, Santuzza, Senta, Tosca stb.) 1965-ben vonult vissza a színpadtól;

**Lakatos Vince** (Budapest, 1911. július 13. – Budapest, 1970. február 2.) cigányprímás, tanár. Tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán végezte (1932), Zsolt Nándor tanítványa volt. Számos fővárosi vendéglátó ipari helyiségben játszott szórakoztató zenét, magyar nótát és klasszikus darabokat is;

**Marschall József** (Soroksár, 1911. július 18.–) zenekari harsonaművész (1940–1944 Budapesti Hangversenyzenekar - zenekari harsonaművész; 1944–1973 Magyar Állami Operaház / Budapesti Filharmóniai Társaság-zenekari harsonaművész);

**Máté Áron Lajos** (Budapest, 1911. szeptember 4. –) zenekari klarinétművész, tanár (Magyar Rádió Szalonzenekara; MRT Szimfonikus Zenekar-alapító tag, a a Budai Zeneakadémia tanára;

**Matherni Géza** (Diósgyőr, 1911. december 21. –) középiskolai ének- és zenetanár (MÁVAG és MÁV Szimfonikus Zenekar – hegedűs; Fráter György Gimnázium, Miskolc-tanár, ének és zenetanulmányi felügyelő; Miskolci Szénbányák Szimfonikus Zenekara – betanító karmester, korrepetitor-uo. vezető karmester is; Zrínyi Ilona Gimnázium, ének-zenetanár);

**Molnár Dezső** (Alsóág, 1911. május 26.–) orgonista, kántor, zeneiskolai igazgató (Csöngye – orgonista, kántor; Általános Iskola, Celldömölk – magyar-, történelem- és ének-zenetanár; Munkaközösségi Zeneiskola, Celldömölk, szolfézs- és gordonkatanár, igazgató; Állami Zeneiskola, Celldömölk, szolfézs- és gordonkatanár, igazgató);

**Nagy Béla /C. Nagy/** (Székesfehérvár, 1911. február 16. – Budapest, 1974. május 2.) népzene-tudós, pedagógus. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Siklós Albertnél zeneszerzés szakon végzett (1937). Helsinkiben a Sibelius Akadémián Martenssonnál orgonálni tanult (1938). Előadóművészi pályája véget ért, minthogy a II. világháború alatt egy bombatámadás során balkarját elvesztette. Finnországi tartózkodása alatt fordult érdeklődése az ének-pedagógia felé. Hazatérése után 1941–1943 között a kolozsvári konzervatóriumban tanított zeneelméletet, majd a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Művészeti Osztályán dolgozott (1943–1946). 1946-ban az akkor megalakult Állami Zenei Gimnázium zenei tagozatának, 1954-től jogutódjának, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolának szolfézs, összhangzattan, népzene, s egy ideig zeneszerzés tanára. Emellett 1966-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ének- és zenetanárképző tagozatának megbízott tanára is volt. Elvégezte a budapesti tudományegyetemen a néprajz szakot (1948). Tanulmányozta a magyar, finnugor, afró-amerikai népzene-t. Cikkeit a Magyar Zene, az Énekszó, a Parlando közölte;

**Nagy Lídia** (Kiskunfélegyháza, 1911. június 20. – Veszprém, 1987. július 1.) ének-zenetanár. Ének-zenetanári képesítéssel 1939-ben kezdett tanítani. 1941-ben a visszacsatolt Újvidéken előbb magyar nyelvű gimnáziumban, később tanítóképzőben tanár. Az iskolában kórust és zenekart vezetett, szervezte az Éneklő Ifjúság hangversenyeit, a városi filharmonikus zenekar első hegedűseként dolgozott. 1944 nyarán Budapestre menekült. 1945-ben Dombóvárra küldték, ahol később tanítóképzőben tanított. 1949-ben büntetésből Tárkánypusztára helyezték. Itt néhány évig a puszta mindenese volt. 1952 után Veszprémbe élt, a Dózsavárosi Általános Iskolában tanított, ahol 1953-ban ének-zenei tagozat indult. 1956 őszén önálló ének-zenei tagozatú általános iskolát szervezett, amelynek első igazgatója volt. 1958-ban megszervezte a Veszprémi Munkás Vegyeskart, a későbbi Liszt Ferenc Kórust, amelyet 1963-ig vezetett;

**Negrelli Henrik** (1911–1993) zeneszerző, költő, dalszövegíró. Leghíresebb műve a Várj reám c. dal volt Darvas Iván előadásában;

**Németh Józsefné, dr.** (Szatmárnémeti, 1911. április 23. –) zongoratanár (Zeneoktatói Munkaközösség, Celldömölk; Állami Zeneiskola, Celldömölk; Zeneiskolai Munkacsoport, Debreceni Helyőrségi Tiszti Klub);

**Oláh László** „Laci” (1911. november 22. – 1989. augusztus 19.) jazzdobos, a „szovjet jazztörténet ásza” (S.G.G.);

**Perényi Sándor** (Budapest, 1911. január 18. – Budapest, 1987. február 22.) gordonkaművész, tanár, zenekarvezető. Zenei tanulmányait a jogi tanulmányok mellett végezte a budapesti Zeneművészeti Főiskolán 1931-ben a gordonka szakon Schiffer Adolf tanítványaként. Sokoldalúságát megmutatta a harmincas évek szalonzenekaraiban, az Ilniczky-zenekarban, de maga is vezetett ilyen – korában divatos – zenekarokat. Gordonkásként játszott a Városi (később Erkel) Színház zenekarában, több hangszeren is játszott a filmgyárban és hanglemefelvételeken. Tagja volt a Budapesti Hangversenyzenekarnak: 1946-48-ban a Zeneművészek Szakszervezetének vezetője volt. 1948-tól különböző színházakban játszott, később a budapesti MÁV Szimfonikusok gordonkása, innen ment nyugdíjba 1976-ban;

**Péter József** (Budapest, 1911. szeptember 29. – Bern, 1976. január 21.) kóruskarnagy és zenepedagógus. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán

középiskolai énektanári, tanítóképző intézeti ének- és zenekari, valamint r. k. egyházkarnagyi oklevelet szerzett. 1931-től fővárosi iskolákban tanított, majd szakfelügyelőnek nevezték ki. 1940-től vezette a Pénzjegynyomda amatőr énekkarát, 1949 – 1973 között az újjáalakult Fővárosi Énekkart. 1950-től a Köznevelési Minisztériumban volt nevelésügyi főelőadó 1956-tól a Pedagógiai Tudományos Intézet, 1962-től az Országos Pedagógiai Intézet ének- és zenetanári részlegének főosztályvezetőjeként dolgozott. Az 1956-ban életbe lépett ének-zenetanítási tanterv kiadványainak nagy részét, mint Ádám Jenő munkáinak társszerzője szerkesztette, majd 1963-ban az újabb tantervhez szükségessé vált hanglemezsorozat szerkesztője volt (1964–1972). Nyugdíjazása után Svájcba távozott. Kórusműveket, népdalfeldolgozásokat írt;

**Pető István** (Budapest, 1911. június 17. – Budapest, 1978. december 21.) zeneszerző, tánczenekar-vezető, tanár. A budapesti Zeneművészeti Főiskolán kapott hegedűművészi, zongoratanári diplomát; az OSZK-nál A-kategóriás zongorista, hegedűs, zenekarvezető volt. Játszott Rósz Emil zenekarában, továbbá kabarékban muzsikált. 1947-től a Magyar Rádió-Stúdió Kisegyüttesének vezetője, itt hegedűn és brácsán is játszott. 1958-ban hosszabb turnén volt a Szovjetunióban, később Brüsszelben muzsikált; 1968-69-ben az OSZK Stúdióban hegedű- és énektanár; 1971–1975 között a Vasutas Szakszervezet zeneiskolájában énektanár, korrepetitor volt;

**Rác Vali** (Gölle, 1911. december 25. – München, 1997. február 12.) színész- és énekesnő. Teréz körúti Színpadon énekelt, miközben megtartotta a városi színházi állását is. Kiváló színészi adottságokkal is rendelkezett: különösen sikeres volt az ifjabb Strauss Denevér című operettjében, amelyben Orlovsky herceget alakította, és Offenbach Orfeusz az alvilágban című dalművében, ahol Orfeuszt játszotta. Prózai filmszerepekre is felkérték. Huszonegy filmben szerepelt, amelyek közül az 1941-ben készült *Magdolna* és az 1943 kora őszen forgatott *Majális* című filmek a legemlékezetesebbek;

**Rissay Pál** (1911 – 1980. augusztus 25.) operaénekes, tanár. 1938–1948 között az Operaház férfikarának tagja, 1938-ban Richard Strauss Daphnéjának egy kisebb szerepében is bemutatkozott. 1948–1960 között az Operaház magánénekes, 1960–1966-ban a Szegedi Nemzeti Színház énekes volt. Különösen drámai basszus-szerepekben voltak emlékezetes alakításai. Oratóriumszólistaként is sikereket aratott. A Gördülő Opera egyik kezdeményezője volt;

**Schlotthausner József** / Jóska / (Budapest, 1911. január 7. – Budapest, 1962. augusztus 22.) jazz bőgős, sousaphonos, hangsterelő, tanár. A Nemzeti Zenedében tanult (fagott, nagybőgő, susafon). 1928-tól játszott az Egyetemi Hallgatók Zenekarában, az Alex Heinemann jazzban, a Parisien Grill, Orlai Jenő zenekarában és a Moulin Rouge zenekarában is;

**Sík Olga** (eredeti nevén **Shőn Olga**) (Máramarossziget, 1911. augusztus 11. – Budapest, 2007. december 30.) operaénekes, művésztanár. A 20. század második felének legjelentősebb énekpedagógusának tartják. A Zeneakadémia elvégzése után az Operaház énekesnője lett. Leghíresebb szereplése Verdi Trubadúrjának *Azucena* szerepének megformálása volt, melyről a korabeli kritika Sík Olga nagyszerű előadókészségéről számolt be. Itt ismerkedett meg későbbi mesterével Szamosi Lajossal, aki a közel 20 évnyi közös munka során rábízta a „*Szabad éneklés*” módszerének tanítását is. Az operaházi évek után a Filharmónia énekesnője, illetve ekkor kezdte el hangképző énektanári misszióját. Sík Olga korszakalkotó volt mind a modern énekhangképzés, mind a művészi önkifejezés fejlesztése területén. Úgy tartotta a hangképzés független az énekstílusoktól és ennek jegyében tanított komolyzenei és könnyűzenei énekeseket is. Gyakran ismételt mondata: „...*határ a csillagos ég...*” Sík Olga a Bartók Béla Konzervatórium és az Országos Szórakoztatózenei Központ majd rövid ideig a Kőbányai Zenei Stúdió énektanára lett. Olyan ismert énekesek jártak hozzá, mint Kukely Júlia, Kincses Veronika, Pitti Katalin, Presser Gábor, Zorán, Katona Klári, Falusi Mariann, Kádek Heni, László Boldizsár, Szekeres Adrien, Kovács Péter (Kovax), Szűcs Gabi, Zséda... Valamint Sík Olga ötlete volt a Cotton Club Singers formáció is. Életének utolsó éveiben már csak otthonában vállalt növendékeket. Munkahelyeit a Kőbányai Zenei Stúdióban és az OSZK-ban Kádek Heninek adta át, akire a 20 évnyi szoros együttműködés közben a módszer tanítását is átörököltette, amelynek jelmondata: „*Énekelj szabadon!*”;

**Simon Sándor** (1911 – Eger, 1983. június 11.) kanonok, főszékesegyházi karnagy;

**Szabó Ilonka** /eredeti és a polgári életben használt neve *Szabó Ilona*, férjezett nevén *dr. Hivess Henriknél* (Budapest, 1911. december 27. – Budapest, 1945. január 29.) operaénekes. A Zeneművészeti Főiskolán végzett. Kezdetben a budavári Mátyás-templom szólistája volt. 1934. május 24-én debütált az Operaházban Rosinaként Rossini A sevillai borbély című



operájában. 1936-ig ösztöndíjas, akkortól haláláig szerződött magánénekes volt. Főleg koloratúrszoprán és szubrett szerepeket énekelt. A második világháború alatt, Magyarország német megszállása után második férjével együtt részt vett az ellenállási mozgalomban, a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottságának iratait csempészte. Halálának körülményeiről nincs egyetértés. Az egyik változat szerint kiütéses tifuszban halt meg, és egy órával halála előtt hét hónapos koraszülött fiút szült. A másik szerint titkos iratkézbetés közben fogták el a nyilasok és halálra kínozták. A halotti anyakönyvben a halál okaként gyermekágyi lázat jelöltek meg;

**Szarvas-Weissberger Klári** (Budapest, Ferencváros, 1911. május 12. – 2007. január 12.) magyar származású izraeli hárfaművész- és tanár.

**Szegedi Ernő** /született Ketter/ (Szeged, 1911. április 29. – Budapest, 1992. január 31.) zongoraművész, főiskolai tanár. Szegedi Anikó zongoraművésznő édesapja. Tanulmányait Budapesten, a Zeneművészeti Főiskolán végezte kitüntetéssel: 1936-ban Stefániai Imre keze alatt tanári, 1939-ben Dohnányi Ernőnél művészi oklevelet szerzett. Kétízben nyertese a Budapest székesfőváros által alapított Liszt Ferenc-ösztöndíjnak. 1925-től Európa-szerte hangversenyezett. 1938-tól 1942-ig a Nemzeti Zenede, 1939-től a Zeneművészeti Főiskolának megbízott, majd 1942 júliusától rendes tanára volt 1981-es nyugdíjazásáig;

**Székbíró Rezső, dr.** (1911–1957. május 13.) bíró, zenetanár;

**Szekér Jenőné Rumi Emma** (Izmény, 1911.szeptember 29. –) ének-zenetanár, énekművész (Zeneművészeti Szakközépiskola, Pécs- magánénektanár;

**Szelényi József** (Szeged, 1911. október 8. –) zenekari hegedűművész-tanár (Budapesti Hangversenyzenekar; Fővárosi Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész; Fővárosi X. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár és zeneiskolai zenekar vezető);

**Szervánszky Endre** (Kistétény, 1911. december 27. – Budapest, 1977. június 25.) klariunétművész, zeneszerző, zenepedagógus. A Zeneakadémián 1922-ben kezdte klarinét tanulmányait, és 1927-ben diplomázott. Több zenekarban játszott, és Olaszországban, Törökországban járt tanulmányúton. 1931-ben ismét beiratkozott a Zeneakadémiára, ezúttal zeneszerzést tanult Siklós Albertnél. Az

oklevelét 1936-ban szerezte meg. Az 1930-as évek közepétől bekapcsolódott az illegális kommunista mozgalomba, baloldali értelmiségi és művészcsoporthoz tagja volt. A német megszállás idején üldözött emberek megmentésében vett részt, amit (jóval halála után) posztumusz Világ Igaza kitüntetéssel ismertek el. 1941-ig zeneelméletet tanított több zeneiskolában, majd 1941-től 1948-ig a Nemzeti Zenedében tanított zeneszerzést, zeneelméletet, partitúraolvasást. Ezután – egészen haláláig – a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés tanára volt. Növendéke volt többek között Balassa Sándor, Bogár István, Huszár Lajos, Lehotka Gábor, Madarász Iván, Sári József, Sárosi László és Serej Zoltán. 1945 és 1949 között a Szabad Nép című napilapba írt zenekritikákat. Zeneszerzői stílusára először Kodály Zoltán munkássága hatott, ebben az időben születtek Honvédkantáta (1949) és Zenekari rapszódia című művei, amiért Kossuth-díjat kapott. Második alkotói korszakában egyre inkább Bartók Béla nyomdokain járt, de már a dodekafon (tizenkét fokú, hangnem nélküli) szerkesztésmód is megjelent műveiben, amiben úttörő volt Magyarországon. Ennek az időszaknak volt a termése például a három nagy Petőfi-kórus és a Klarinetszerenád, amiért másodszor is kitüntették a Kossuth-díjjal. Harmadik stíluskorszakára – amit a Concerto József Attila emlékére (1954), a II. vonósnégyes (1957) és a Hat zenekari darab (1959) vezetett be – már főleg a dodekafónia volt a jellemző. A korszak legjelentősebb alkotásai a Variációk zenekarra (1965), a Klarinétverseny, a Hét fuvolaetűd és a Pilinszky János szövegére (Sötét mennyország) írt Requiem című oratórium. Szervánszky jelentős zeneszerző volt, akiről Kroó György ezt írta a József Attila-concerto és a II. vonósnégyes kapcsán: „Bartóknak ezt a magányos, éjféle hangját és a Mandarin halálzenéjét itt folytatja először az utódok zenéje”. A dodekafóniával és a Hat zenekari darabbal kapcsolatban: „Belépett az avantgárd effektus- és színbirodalmának kapuján. [...] Ez a kompozíció ütötte az első betömhetetlen rést a régi stílus kapuján.”;

***Szervánszky Jenőné Krémer Valéria*** (Mohács, 1911. január 7. –) zongoratanár (Városi Zeneiskola, Pápa; Délvidéki Konzervatórium, Újvidék; Fővárosi Zeneiskola Szervezet, zongora- és szolfézstanár, szakfelügyelő);

***Szmrecsányi Magda*** (1911 – Tahi, 1984. február 15.) zeneiskolai szolfézstanár, tankönyvíró;

**Vajdalfy Emil** (Budapest, 1911–) a Nemzeti Zenede igazgatóválasztmányának tagja, 1900-tól titkára. 1905-től az igazgatótanács tagja volt. Szolgálatára idején szerkesztette a Nemzeti Zenede könyveit;

**Vönöczky Géza** (Budapest, 1911. június 19. –) zeneelmélet-tanár (Tanítóképző, Baja, ének-zenetanár; Tanítóképző, Kalocsa, ének-zenetanár; Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr, zeneszerzés és zeneelmélet-tanár és uo. művészeti igazgató-helyettes is), Észak-Dunántúli Zeneiskolák szolfézs szakfelügyelője);

**Zolnai Jenő** /az 1940-es évekig **Zeitinger Jenő**/ (Budapest, 1911. október 3. – Budapest, 1971. július 27.) magyar zongoraművész, zeneszerző, zongoratanár. A budapesti Zeneakadémián előbb Stefániai Imre, majd Dohnányi Ernő tanítványa volt. Miután 1932-ben elnyerte művészi oklevelét, több sikeres hangversenyt adott bel- és külföldön. Az 1930-as évek második felében helyettesként az Újpesti Zeneiskolában is tanított. A második világháború alatt munkaszolgálatos volt. 1949–1950-ben a Magyar Zeneművészek Szabad Szervezetének utolsó főtitkára, majd az 1949-ben alapított Hangversenyrendező (Muzsika) Nemzeti Vállalatnak, az Országos Filharmónia elődjének első vezérigazgatója lett. 1950-től a Fővárosi Zeneiskolai Szervezet továbbképző tanszakán tanított zongorát. 1957-ben ünnepelte művészi pályafutásának 25 éves jubileumát, s ez alkalomból koncertet adott a Zeneakadémián. Pedagógiai célzatú kompozíciói vitákat váltottak ki. Művei között szerepel két kantáta, két zongoraverseny, hegedűszonáta, vonósnégyes és két dalciklus (József Attila- és japán versekre). 1971. július 27-én baleset következtében elhunyt.

**Zsoldos Ernő** (1911 – 1968) pozanos, a Bartók Rádió 2007-es Jazzharsona Tehetségkutató Versenyének névadója;

## 110 éve született

**Ádám Gyuláné, dr.** (Kisgaram, 1916. június 21.–) zongoratanár. (Állami Zeneiskola - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Nógrádverőce - zongoratanár; Dunavarsány, Állami Zeneiskola - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Monor - zongoratanár);

**Angster Imre** (Pécs, 1916. december 24. – Pécs, 1990. október 31.) orgonaépítő-mester;

**Bánszegi Albertné Cseperkálóvits Erzsébet** (Budapest, 1916. szeptember 22. – zeneiskolai hegedűtanár (1939–1941 Államilag engedélyezett Zeneiskola, Esztergom-hegedűtanár; 1942–1943 Államilag engedélyezett Zeneiskola, Budapest-hegedűtanár; 1953 –1959 Állami Zeneiskola, Kecskemét-hegedűtanár, igazgatóhelyettes; 1959 –1972 Fővárosi XX-XXI. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár);

**Barabás Ernő** (Kékkő, 1916. december 7.–) zongoraművész-tanár. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Ambrózy Béla és Kadosa Pál tanította. (Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár; Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola-zongoratanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Németország, zongoraművész-tanár);

**Bartai Ferencné Pazeller Edith** (1916 – Budapest, 1973. szeptember 30.) ének-művész-tanár;

**Birkás Lilian** /Hübner Lilianna/ (Prága, 1916. február 5. – Budapest, 2007. február 2.) operaénekes. Tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte 1941 és 1944 között, Walter Margit irányításával. 1944-ben lépett fel először a Magyar Állami Operaházban, A rózsalovag Octavianjaként. A színház magánénekeseként működött. Pályája kezdetén mezzoszoprán szerepeket énekelt, később a lírai majd a drámai szoprán szerepkörre tért át;

**Bognár Rezsőné Halász Ilona** (1916 – Debrecen, 1970. szeptember 11.) zenetanár, főiskolai adjunktus;

**Bondi György** (1916 – 1944/45) karnagy, zeneszerző, tanár.

**Bőze Tibor** (Sirak, 1916. augusztus 30.–) ének-, zenetanár (Általános Iskola, Hatvan - tanító, Általános Iskola, Jászapát, tanító, igazgató-helyettes, Állami Zeneiskola, Hatvan - szolfézstanár, igazgató;

**Deák István** (Budapest, 1916 – London, 1999) hegedűművész, tanár. „Hegedűtanulásom első napjától kezdve bátyám rendszeresen felügyelte gyakorlásomat (eleinte naponta, később ritkábban). Ő volt az első, aki felhívta a

figyelmemet arra, hogy a lecke sokszori, gépies eljátszása, ha nem javítom ki a hibát, csak felesleges időtöltés, nem eredményes gyakorlás. „Így csak az idő telik, és minden hiba egyre jobban berögződik” – mondta. Amikor 1939-ben, hegedűművészi diplomája (Zathureczky Edénél) megszerzése után – részben továbbtanulás céljából, részben a háború fenyegetése miatt – elhagyta Magyarországot (Brüsszelbe, Gertler Endréhez utazott), egy ideig kollégája, Zöldy Sándor vette át ezt a feladatot.” (Deák Ágnes);

**Fogarassy Györgyné, dr.** (Mátészalka, 1916. július 1.–) zongoratanár (Zeneiskolai Munkaközösség, Mátészalka - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Mátészalka - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Nyíregyháza Mátészalkai Fiók Zeneiskola - zongoratanár; Állami Zeneiskola Mátészalka -zongoratanár, igazgató-helyettes is;

**Gazsó János** (Budapest, 1916. augusztus 19.–) operaénekes, tanár (1951–1957 Magyar Állami Operaház énekkari művész; 1957–1976 Debreceni Csokonai Színház-magánénekes);

**Gulyás György** (Köröstarcsa, 1916. április 1. – Debrecen, 1993. november 11.) magyar karnagy, főiskolai tanár, a Békés-tarhosi Állami Énekiskola és a debreceni Kodály Kórus alapítója. A középiskolát a Debreceni Református Kollégiumban végezte, ahol 1936-ban tanítói oklevelet szerzett. Először Bélmegyeren volt tanyai tanító, a következő évtől Békésen. 1939 és 1942 között Ádám Jenő növendékeként elvégezte a Zeneakadémia középiskolai tanárképző szakát. Magánúton zeneszerzést tanult Siklós Albertnél és Kodály Zoltánnál. 1943-ban az Apponyi Kollégium tanítóképzőjében tanult. 1941-től 1946-ig a Debreceni Református Kollégium Dóczy Tanítóképzőjének zenetanára. 1946-ban visszakerült Békésre, és a községhez tartozó Tarhos Wenckheim-kastélyában létrehozta a Békés-Tarhosi Énekiskolát, ami vezetésével Magyarország első ének-zenei általános iskolájává, gimnáziumává és tanítóképzőjévé nőtte ki magát. Az iskola 1954-ben szűnt meg. Gulyás a debreceni zeneművészeti szakközépiskola igazgatója lett 1966-ig. Az intézmény 1957-ben vette fel Kodály Zoltán nevét, a zeneszerző engedélyével. 1955-ben alapította meg az iskola növendékeiből a Kodály Kórus elődjét leánykarként, 1959-ben már vegyeskar volt az együttes. Gulyás 1966-ban a tanárképzés felsőfokra emeléséért alapította meg a Zeneakadémia debreceni tagozatát, aminek tíz éven át igazgatója volt, akkor saját kérésére nyugdíjazták.

1983-ban a Hajdú-Bihar Megyei Tanács megszüntette állását az énekkarnál. 1960-tól a Debreceni Zenei Hét, 1961-től a Bartók Béla Kórusverseny, 1976-tól a Békés-tarhosi Zenei Napok szervezője is volt. Számos hazai és külföldi kórusversenyen volt zsűritag. Több zenei szervezetben töltött be vezető tisztséget;

**Halmy Lujza** /Somogyi Vilmosné/ (Budapest, 1916. június 6. – Budapest, 2000. október 19.) ének- és mozdulatművész, tanár. 1934–1938 között Dienes Valéria orkesztikai iskolájának növendéke. 1944-ben végzett a Nemzeti Zenede ének tanszakán Rosthy Anna, majd Haromy Júlia tanítványaként. Ezzel egyidejűleg balett-tanulmányokat folytatott. 1939–1944, majd 1945–1947 között önálló balettiskolát vezetett. 1943-ban, majd 1945-től rendszeresen fellépett a Magyar Rádióban. 1946–1948 között a Vígopera énekes szólistája. 1951-ben a Budapesti Zeneművészeti Főiskolán énektanári oklevelet szerzett. 1950-től 1954-ig a Magyar Rádió Énekkarának (alapító) tagja. 1955-től 1960-ig a Színművészeti Főiskola énektanára;

**Jeszenszky Ilona** (Budapest, 1916 –) zongoraművész-tanár. A Nemzeti Zenedében tanult. Főként zenekari szólistaként szerepelt;

**Kenessey Ferenc, dr.** (Jászberény, 1916. június 19. –) operarendező, művészettörténész, színész (1938–1941 Nemzeti Színház-színész, rendező; 1941–1946 Kolozsvári Nemzeti Színház-színész, rendező; 1946–1950 Szegedi Nemzeti Színház-színész, rendező, 1950– Magyar Állami Operaház-rendező);

**Kovács Géza, dr.** (1916 – Budapest, 1999. január 19.) tudományos kutató, a zenei munkaképesség-gondozás pedagógiájának hazai megteremtője. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola meghívására 1959-től évtizedeken át tartott kondicionáló-testnevelő foglalkozásokat a Zeneakadémián. Muzsikuskok számára olyan speciális edzés módszert dolgozott ki, amely minden szükséges hatást magában foglal ahhoz, hogy a zenélő ember optimális testi és lelki állapotban szolgálhassa hivatását. Dr. Kovács Géza, a magyar zeneélet mindenki által szeretett és tisztelt Géza bácsija 40 éven át – haláláig – töretlen lendülettel dolgozott, segítségével és tanácsait követve muzsikuskok ezrei váltak egészségessé és kiegyensúlyozottá. 1980 óta zenetanárok részére is rendszeresen tartott tanfolyamokat;

**Lázár Mihályné Kecán Johanna** (Nyíradony, 1916. augusztus 10.–) népi énekes. 1971-ben csatlakozott a Nyíradonyi Pávakörhöz, melynek alapító tagja és szólóénekeese lett. Életének utolsó szakaszában fiával, Lázár Györggyel élt Debrecenben. Itt keresték fel azok, akik énekelni tanulni szerettek volna tőle. Mindenkit nagy szeretettel fogadott. Énekelt anyaga mennyiségi és minőségi szempontból is különlegesen gazdag. A sok szerelmes, lírai dal, a balladatöredékek mellett sok katonadalt is tudott, de dalolt gyermekjátékdalokat, párosítókat, lakodalomban énekelt dalokat, egyházi népénekeket, siratókat. Díszített előadásmódja, mely kivételes előadói képességét bizonyítja, az egyéni megvalósításokon túl, magán hordozza mindazokat a stílusjegyeket, melyek a tájat jellemzik. Nagyon szép, „egyenes” hangja, a felfele törekvő „bizonyos” hangközök intonálása különös jellegzetességet adott előadásmódjának, melyet sok felvétel őriz;

**Legányi Dezső** (Szombathely, 1916. január 19. – Budapest, 2006. június 13.) zenetörténész, tanár, zeneszerző. 1933 és 1937 között a Pécsi Tudományegyetemen jogot tanult, majd a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán 1941-től 1947-ig Viski János zeneszerzés-tanítványa. 1951 és 1958 között a Zeneakadémia docense, 1958-tól 1973-ig a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára. 1973 és 1983 között az MTA Zenetudományi Intézet tudományos főmunkatársa, majd osztályvezetője. A Liszt Ferenc Társaság elnökségi tagja, az Amerikai Liszt Társaság és a Stockholmi Nemzetközi Liszt Központ tiszteletbeli tagja. A zenetudományok kandidátusa (1973), doktora (1981);

**Madarassy Albert** (Budapest, 1916. július 29. – Budapest, 1999. május 21.) karmester, korrepetitor a Magyar Állami Operaház örökös tagja. Zenei tanulmányait – zongora, zeneelmélet – magánúton végezte. 1949–51-ben a Postás Operaegyüttes és Szimfonikus Zenekar karmestere, 1951–57-ben, 1968–1972 között az Operaház korrepetitora, 1957–78 között vezető korrepetitora volt;

**Mikó Béláné Kisteleki Ilona** (Székesfehérvár, 1916. március 16.–) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Székesfehérvár-zongoratanár);

**Pavlánszky Edina** (Budapest, 1916. február 13.–) operaénekes, tanár. Szilágyi Erzsébet (Erkel F.: Hunyadi László) szerepében debütált az Operaházban 1946-

ban. Koloratúrénekesként rövid, de nagy sikerű pályát futott be, majd további működése során, 1972-ig karakterszerepeket alakított;

**Pécsi István** (Budapest, 1916. március 7. – Budapest, 1984. január 22.) karmester, tanár. Tanulmányait a budapesti Nemzeti Zenedében végezte 1940-ben, a zeneszerzést Lajtha Lászlónál, a karmesterképzőt Ferencsik Jánosnál. 1946-80 között a budapesti MÁV Szimfonikusok karmestere, ezzel párhuzamosan 1946-tól a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar, majd 1956–1959-ben a Debreceni MÁV Filharmonikusok vezető karmestere volt. 1980-tól haláláig a Népművészeti Intézet fúvós-karnagyképzőjének vezetője és a Zenekari Szakbizottság tagja, az Intézet fővárosi szakfelügyelője. Ezek mellett vezette 1947-ben az Északi Járműjavító, majd 1962-64-ben az Egyesült Izzó kórusát; 1955–1964 között a Landler Jenő Járműjavító, 1963–1971-ben a Dunakeszi Járműjavító, 1965–1970-ben a Vác Város fúvószenekarát; 1971–1980 között a Vasutas Szakszervezet Szimfonikus Zenekarát. A Vasutas Szakszervezet Központi Zeneiskolájában karvezetést; a Honvéd Zenei Konzervatóriumban fúvós zenekari gyakorlatot tanított;

**Petneki Jenő** (Győr, 1916. július 20. –) ének-zenetanár, szerkesztő (Délvidéki Konzervatórium, Újvidék - tanár; Tankönyvkiadó, Budapest-felelős szerkesztő; Művelődésügyi Minisztérium-főelőadó;

**Rejtő Gábor** (Budapest, 1916–1987) gordonkaművész-tanár. Tellér Frigyes volt első csellótanára, 1933–35 között volt a Zeneakadémián Schiffer tanítványa. 1936–38-ig Pablo Casalsnál tanult Barcelonában, majd Prades-ban. Ezek az évek nagy hatással voltak művészi fejlődésére.<sup>70</sup> Sikeres koncerteket adott Budapesten, Bécsben, Varsóban, Rómában. 1939-ben Amerikába emigrált. A Gordon Quartetben<sup>71</sup> játszott, majd 1942 és 1945 között – Hartmann Imre kiválása után – a Léner- vonósnégyes tagja volt. Ezután egy ideig 68 International Who is Who in Music. (Cambridge, England: International Biographical Centre 2000/2001) 69 Kvartettkollégája, Székely Zoltán élete utolsó éveiben a Banff Centre rezidens tanára volt. Tanított a Manhattan majd az Eastman School of Music-ban (1949–54-ig, Rochesterben). 1952-ben öthetes újjélandi turnén vett részt, melynek során 25 koncertet adott Yaltah Menuhin-nal. Ugyanebben az évben a Magyar Vonósnégyeshez csatlakozott San Franciscóban, Schubert kvintettjének előadására. (1956-ban ismét együtt játszottak a Santa Barbara-i Brahms Fesztiválon.) 1954-től Stephen Deák



utódjaként a University of South California tanára lett, majd vonós tanszékvezetője. E pozícióját 1987-ben bekövetkezett haláláig megtartotta. Amerikaszerte elismert professzor volt, 1972-ben elnyerte „Az év tanára” címet. Alapító és állandó tagja volt az Alma Triónak, mellyel rendszeresen koncertezett és hanglemezeket készített. (1963-ban a Szovjetunióban is felléptek.) Szólistaként is sok koncertet adott, Budapesten 1970. január 24-én volt szólóestje. 1968-ban bemutatta Halsey Stevens amerikai szerző gordonkaversenyét, 1973-ban ugyancsak Stevens kettősversenyét. Kaliforniai éve alatt Heifetz és Piatigorszkij partnereként is sok kamarazenei produkcióban vett részt. Ezekről hanglemezfelvételek is készültek: Schubert vonósötös, Dvořák szextett, Brahms G-dúr szextett, Mendelssohn oktett. Szóló lemezen Bloch csellószongora szvitjét adja elő Adolf Ballerrel, akivel Brahms szonátáit is felvette. Az Alma Trióval Beethoven, Schubert, Brahms hármassokat rögzítettek;

**Rév Livia** / Rauchwerger / (Budapest, 1916. július 5. – Párizs, 2018. március 28.) zongoraművész. Csodagyerekként kezdte karrierjét, már 9 évesen fellépett, 12 évesen pedig önálló zenekari koncertet adott (Mozart *Esz-dúr kétzongorás versenyművének* egyik szólistájaként). Már gyerekkorában fontos díjakat nyert. Mint kiugró tehetség, Varró Margitnál és Máthé Kláránál tanult, majd a Zeneakadémián Weiner Leó és Székely Arnold tanítványa volt, 1938-ban diplomázott Bartók, Kodály és Dohnányi jelenlétében, de egyúttal a tanárképzőt is elvégezte. Ezt követően még Lipcsében Robert Teichmüllernél és Bécsben Paul Weingartennél is tanult. A háború alatti évek végét a Wallenberg-féle svéd Schutz-pass birtokában élte át édesanyjával és húgával. A háború után hat hónapos koncertsorozatot adott Bukarestben. 1946-ban Párizsba utazott egy zenei versenyre, és – noha nem tudott franciául – letelepedett a francia fővárosban. Csakhamar elindult a világkarrierje, Magyarországon pedig elfelejtették. Miután hatalmas sikereket aratott Nagy-Britanniában, Európa számos országában, Japánban, Hongkongban, Afrikában, 1963-ban New Yorkban mutatkozott be szólóhangversenyen, ott is nagy sikerrel.

Különösen érzékenyen tolmácsolta Chopin, Debussy, Mendelssohn és Jolivet darabjait. Kevés számú hangfelvétele csak töredékesen képes bemutatni művészi kvalitását, de az 1990-es években a BBC által készített „vakteszt” alapján Rév Livia Chopin *Nocturne-sorozatát* a valaha készült legjobb felvételnek ítélték. Magyarországon az 1960-as évek elején adott először hangversenyt, de a fellépését nem tartotta sikeresnek. Ezután csak 2003 novemberében lépett fel újra itthon (87

esztendősen), s ennek rendkívüli sikere jelentette itthoni „felfedezését”. Utolsó hazai fellépése Szegeden volt 2012 áprilisában, zsúfolásig telt teremben, előzőleg pedig 2010 áprilisában adott Érdi Tamással közös Chopin-koncertet a Művészetek Palotájában. Itthon, 2006-ban, 90. születésnapja alkalmából Pro Cultura Hungarica díjjal tüntették ki, 2009-ben pedig megkapta a francia Becsületrendet. Mácsai János és Pálos György 90. éves születésnapjára egyórás portréfilmet készített róla *Rév Livia zongorista* címmel, egy amerikai író pedig könyvet írt életéről;

**Schwarz János, ifj.** (Újszentanna, 1916. június 19. –) ütőhangszeres-művész, tanár. Tanulmányait 1934 és 1938 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán végezte. 1934-től 1937-ig a Székesfővárosi Zenekar, 1937-től 1939-ig a Budapesti Hangversenyzenekar, végül 1937-től 1978-ban történt nyugalomba vonulásáig az Operaház zenekarának tagja. Tagja volt a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának is;

**Serényi Emma** (1916. december 1. –) középiskolai ének-zenetanár. (1937 –1941 leánygimnázium, Székesfehérvár; 1938–1941 Székesfehérvári Városi Vegyeskar -karnagy; 1941–1945 általános iskola és leánygimnázium, Komárom; 1945–1949 Veres Pálné Gimnázium, Budapest-ének-zenetanár; 1951–1955 Kertész utcai általános iskola, Budapest, ének-zenetanár; 1955–1971 ELTE gyakorlóiskola, Budapest-vezetőtanár);

**Simándy József** (Kistarcsa, 1916. szeptember 18. – Budapest, 1997. március 4.) operaénekes, tanár. Tanulmányait Posszert Emília magániskolájában, majd 1943 és 1945 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ének szakán Székelyhídi Ferenc növendékeként végezte. 1940-től 1945-ig az Operaház Énekkarának tagja, 1945 és 1947 között a Szegedi Nemzeti Színház, 1947-től 1973-ig a Magyar Állami Operaház magánéneke, 1990-től örökös tagja. 1978-tól 1986-ig a Zeneakadémia tanára, 1956 és 1960 között a Müncheni Staatsoper magánéneke;

**Soltész Elekné, dr. /Soltész Erzsébet /** (Budapest, 1916. augusztus 21. – Budapest, 2011. május 17.) ének-zenetanár, zeneiskolai igazgató, szövegíró. 1936–40 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola középiskolai énektanárképzőjében tanult, majd 1940–1942 között Ádám Jenő irányításával elvégezte a tanítóképző intézeti ének- és zenetanárképzőt (Apponyi Kollégium)

is. 1945–1949 között ének-szakfelügyelő, 1949–1951 között a Zeneakadémia tanulmányi osztályának vezetője, 1951–1955 között pedig a budapesti Pedagógiai Főiskola ének-zene tanszékén tanár. 1955 és 1975 között zenetanárként, szolfézs szakfelügyelőként, majd igazgatóként vett részt a fővárosi alsófokú zeneoktatásban; 1975-ben a Fővárosi VIII. kerületi Vándor Sándor Zeneiskola alapító igazgatójaként ment nyugdíjba, melyet 8 évig vezetett. Többek között aktívan részt vett a Magyar Zeneművészek Szakszervezete Országos Zenepedagógus Szakosztály és a TIT Művészeti Szakosztály munkájában, számos szakmai kiadványt szerkesztett, ifjúsági dalokhoz írt szöveget, vagy fordított magyarra. Tanuljunk zenét c. felnőttek részére készült nagy sikerű szolfézs-könyv megalkotásában Bognár Rezső volt a partnere. Megszámlálhatatlanul sok cikket írt a Parlando, a KÓTA, Az ének-zene tanítása és az Ifjú Zenebarát c. folyóiratok számára;

**Törzsök Béla** (Battonya 1916. május 11. – Tiszanagyfalu, 2009) karnagy, zenepedagógus. 1936-ban a Debreceni Református Tanítóképzőben tanító és kántori, 1942-ben a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán énekszaktanító, 1948-ban ugyanott középiskolai ének-zenetanári oklevelet szerzett. 1937–1945 és 1946–1951 Kisújszálláson református kántor, karnagy és zenetanár, 1945–1946 a debreceni tanítóképzőben ének-zenetanár. 1951–1952 a békéstarhosi Zenei Gimnázium és Általános Iskola tanára. Énektanárként és karnagyként működött Sopronban, 1952–1971 különböző közép- és felsőfokú tanintézetben, valamint Szarvason 1971–1979 az Óvónőképző Intézetben;

**Zareczky Endre** (Budapest, 1916. november 29. –) zenekari hegedűművész-tanár, koncertmester (Fővárosi XI. kerületi Állami Zeneiskola / Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskola és Zeneiskola - hegedűtanár, tanszakvezető; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, koncertmester);

**Veszely Gyula** (1916 – Budapest, 1970. október 28.) orgonaművész-tanár;

**Weiner László** (1916. április 9. Szombathely – 1944. július 25. Lukó [Lukov, Szlovákia]) zeneszerző, karmester, zongoraművész, tanár. Zenei tanulmányait szülővárosában, Szombathelyen kezdte meg. Középiskolás korában mély benyomást tett rá Kodály Háy Jánosának előadása a budapesti Operaházban, és szakmai fejlődésében is meghatározó fordulatnak bizonyult. 1934-ben Kodály

Zoltán irányításával folytatta zeneszerzői tanulmányait. Bár minden tantárgyban a legjobb előmenetelt tanúsította, úgy döntött, hogy az utolsó évét megismétli, így 1940-ben kapta meg diplomáját. Első zenekari bemutatóját (Nyitány kis zenekarra) Rajter Lajos vezényelte. A következő években sikeresen vezényelte Händel két oratóriumát (Saul, Judás Makkabeus). Sajnos azonban a történelem félbeszakította pályafutását és alig huszonnyolc évesen a lukovi munkatáborban érte a halál. Munkái közt számos olyan remek darab maradt fenn, mint a Duó hegedűre és mélyhegedűre (1939), a Vonóshármas-Szerenád (1938), a Lukács Pálnak ajánlott Szonáta mélyhegedűre és zongorára, valamint a Concerto zongorára, fuvolára, mélyhegedűre és vonósenekarra;

**Zádor Mária** (1916–) jazzénekesnő, tanár, a Columbia és az Odeon lemezmarkákon számos jazz és nemjazz felvétele készült, többek között Orlay Chappy jazzbandjeivel;

**Zsurka Péter** (Budapest, 1916. november 17. – Kolozsvár, 1982. május 29.) hegedűművész, tanár. Zenei tanulmányait a Fodor Zeneiskolában, valamint Rados Dezsőnél végezte. A harmincas évek második felétől rendszeresen szerepelt hangversenyeken és a Magyar Rádióban. 1943-ban Kolozsvárra került, ahol előbb a Szimfonikus Zenekar tagja, majd 1948-tól az új onnan alakult Magyar Állami Opera zenekaránál koncertmesterként, emellett a Kolozsvári Filharmonikusok szólistájaként működött. Vonósnégyes-primáriusként, valamint trióban is játszott. 1959-ben kezdte meg pedagógusi munkáját; egy tanéven át a Gheorghiu Dima Zeneművészeti Főiskolán, majd 1977-ig, nyugdíjazásáig a Zenelíceumban tanított;

## 105 éve született

**Ajtay Viktor** /*Ajtay-Adler Viktor* / (eredeti neve *Adler Viktor*, külföldön *Victor Aitay*) (Budapest, 1921. április 14. – Highland Park, Illinois, 2012. július 24.) magyar származású amerikai hegedűművész, hangversenymester. Első hegedűjét apjától kapta ötéves korában. A következő évtől Studer Oszkár növendéke a Zeneakadémián, a kamarazenében mestere Weiner Leó volt. Pályakezdése egybeesett az első és második zsidótörvénnyel. Még debütálhatott Komor Vilmos egyik koncertjén Glazunov hegedűversenyével, ez alapján ajánlatot tett neki egy svájci művészügynökség, de a második világháború kitörése miatt ez nem realizálódott. Ilyen indulás után a hazai

viszonyok közt már csak az OMIKE Művészakció keretében működhetett, mint az ottani zenekar egyik hangversenymestere, ill. kamaraesteken játszott. Az OMIKE-ben töltött időszaknak a munkaszolgálat vetett véget. Több táborban megfordult, többször megszökött, az életét először az mentette meg, hogy az utolsó szökésénél egy zenekedvelő bíró elé került az ügye. Raoul Wallenberg segítségével bekerült egy svéd védelem alatt álló házba. 1945 után megalakította első saját vonósnégyesét Starker Jánossal. 1946 júniusában Weiner Leó ajánlólevelével elindultak emigrációjukba. Július 5-én hajóztak ki Brémából és tíz napi utazás után érkeztek New Yorkba. Ajtaynak először az akkor épp a Pittsburghi Szimfonikus Zenekart vezető Reiner Frigyes adott munkát. 1948-ban, Reinerrel együtt elhagyták a zenekart, Ajtay a Metropolitan Opera Zenekarának lett tagja, 1952-től már „associate” hangversenymester. 1954-ben újra Reiner Frigyes hívta, aki ekkor már a Chicagói Szimfonikus Zenekar élén állt. Ezt a posztot megőrizte Solti György korszakában is, egészen 1986-ig, majd 2003-as végleges visszavonulásáig, mint tiszteletbeli koncertmester szolgált. Az 1950-es években kamarazenei felvételeket készített a Budapestről ismert muzsikustársakkal a Period Recordsnak. 1981-ben Bartók fiatalkori hegedűversenyét játszotta Solti György vezényletével. Tanított a chicagói DePaul University zenei fakultásán. A vezetésével vált professzionális zenekarrá a Lake Forest Symphony. Primáriusa volt a Chicago Symphony String Quartetnek. Chicagóban a zenekar tulajdonában lévő, 1715-ben készült „Baron von der Leyen” Stradivarin játszott;

**Anda Géza** (Budapest, 1921. november 19. – Zürich, 1976. június 14.) magyar zongoraművész, zenepedagógus. Zongoratanulmányait 12 évesen kezdte, tanárai Stefániai Imre, Hegyi Emánuel és Keéri-Szántó Imre voltak. 1939 és 1941 között Dohnányi Ernő tanítványa volt. A nagyközönség előtt 1939-ben, 18 évesen mutatkozott be Budapesten, Willem Mengelberg vezényletével Brahms B-dúr zongoraversenyével. 1943-ban Svájcba menekült, feladva a Wilhelm Furtwangler vezette Berlini Filharmonikus Zenekar szólista posztját. Svájcban 1955-ben állampolgárságot is nyert, és rendszeresen tartott mesterkurzusokat Zürichben és Luzernben is. Nemzetközi karrierje 1947-től kezdett kibontakozni, előbb a virtuóz romantikus zongorairodalom, később pedig Bartók műveinek specialistájaként vált elismertté. Utolsó koncertjét 1976. június 1-jén tartotta Innsbruckban;

**Balogh Géza** (Vrdnikcy /YU/ 1911. december 31. – Budapest, 1994.-július 5.) jazz gitárművész;

**Bánk László** (Batiz, 1921. április 14. – 1940) zenekari művész (1961) honvédzenész, 1961–1976 Magyar Néphadsereg Művészegyüttes-zenekari művész);

**Bányay Lajos** (Hódmezővásárhely, 1921. augusztus 28. –) jazz- ütőhangszeres művész, zenetanár;

**Bárdos Kornél Albert**, OCist (Felsőmindszent, 1921. november 1. – Budapest, 1993. november 9.) katolikus pap, ciszterci szerzetes, egyházkarnagy, zenetörténész. Tanulmányait a pécsi Székesegyházi Énekiskolában, majd a pécsi ciszterci gimnáziumban folytatta. 1940. augusztus 29.-én Zircen lépett a ciszterci rendbe. A teológia elvégzése után 1945. május 8-án ugyanott Mindszenty József szentelte pappá. 1945–1949-ig a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen magyar-latin szakon végzett és doktorált. Közben 1946-50 között a Budapesti Zeneművészeti Főiskola egyházzenei, illetve középiskolai ének- és zenetanárképző szakát is elvégezte. Naszályi Emil, Rajeczky Benjámin, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Harmath Arthur, Werner Alajos tanítványa volt. 1948–1951 között zeneakadémiai lelkész. A rend feloszlata után 1950–1951-ben esztergomi egyházmegye káplán a budapesti Szent Imre plébánián, majd elbocsátották az egyházmegye szolgálatból. 1951–1955 között Miskolcon, 1955–1979 között Budapest XI. kerületében állami zeneiskolai szolfézs- és zeneirodalom tanár. 1950–1961 között vezette a Villányi úti Szent Imre plébánia, 1956–1979 között a zeneiskola diákkórusát. 1979-ben a Zenetudományi Intézet tudományos főmunkatársa, 1982-től a Magyar Zenetörténeti Osztály vezetője. 1967-ben a zenetudományok kandidátusa, 1987-ben doktora. 1988-tól tudományos tanácsadó, megkapta a Zenei Alap nagydíját. 1989-től a ciszterci novíciátus zenetörténet és gregorián tanára, az ELTE Bölcsészettudományi Karán címzetes egyetemi tanár. Fő kutatási területe a 16-18. század magyar zenetörténete, azon belül (1953-tól) a magyarországi protestánsok gregorián éneke, (1970-től) a városi (egyházi és világi) és főúri zene;

**Berceli Tibor** /Mrávik/ (Bercel, 1921. szeptember 14. – Pécs, 1987. április 19.) operaénekes, tanár. 1946–1950 között a postások Erkel Ferenc Zeneiskolájában, majd magánúton Révhegyi Ferencnél tanult énekelni. 1951–1957-ben az

Operaház énekkari tagja, 1957-től 1987-ig, haláláig a Pécsi Nemzeti Színház magánénekeese volt;

**Bogdán Emilia** (Jászapáti, 1921. május 6. –) zongoratanár (Városi Zeneiskola, Miskolc; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc - zongoratanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Miskolci Tagozat – zongoratanár);

**Borsay Pál** (Budapest, 1921. július 15. – Pécs, 1976. október 10.) zongoraművész, zenetanár. A Zeneakadémián Keéri-Szántó Imre növendéke volt (1927), művészi oklevelet Böszörményi Nagy Béla mesteriskolájában nyert (1943), 1942–1943-ban Németországban, Olaszországban, Finnországban, Svédországban és Dániában hangversenyezett. 1948–1952-ben a Békéscsabai Zeneművészeti Szakiskola igazgatója volt, majd Pécsen hangversenyezett, főleg preklasszikus műveket játszott. 1956-tól a Pécsi Zeneművészeti Szakiskola, majd 1966-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Szakiskola Pécsi Főiskolai tagozatának tanára volt;

**Buday Péter** (Derecske, 1921 – 2004) zenetanár, karnagy. A családi hagyományoknak megfelelően pedagógusnak készült. A Szegedi Tanítóképzőben tanult, ott kezdett zenével foglalkozni. Szolnoki karnagyi tevékenysége a Belvárosi Templom Kórusában kezdődött, melynek másodkarnagya lett. Nevéhez számos rangos zenei rendezvény és kórus létrehozása kötődik. Ő hívta életre a Bartók Béla Kamarakórust. Évtizedekig volt a MÁV Járműjavító Férfikarának és a Kodály Kórus karnagya. A Kórusok Országos Tanácsának tiszteletbeli elnöke, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei KÓTA titkára volt 20 éven át. A szolnoki Ádám Jenő Zeneiskolában terem viseli nevét;

**Cziffra György** (Budapest, 1921. november 5. – Longpont-sur-Orge, Franciaország, 1994. január 15.) zongoraművész, tanár. Dohnányi Ernő segítségével, nyolcévesen került be a Zeneakadémiára, Dohnányi, Weiner Leó és Ferenczi György, Kéry Szabó Imre voltak a tanárai. Tizenhárom évesen, csodagyerekként már számtalan sikeres koncertet adott Magyarországon, de külföldi koncertkörútjai (például Skandinávia, Benelux államok) is sikeresek voltak. Hogy családját eltartsa, 1933-tól lokálokban lépett föl, de 1934-ből fennmaradt egy filmfelvétele egy hangversenyéről, ahol Schubertet játszott – matrózruhában. 1942-ben – még meg sem született fia, György – behívták katonának. Szovjet fogságba került, többször megszökött. 1946. szeptemberében

tért haza, és 1947-től folytatta tanulmányait Ferenczinél, egyidejűleg ismét a pesti éjszakák virtuóza lett. 1950-ben feleségével és kisfiával együtt megpróbált disszidálni, de elfogták és kényszermunka-táborba zárták. Kőfaragó üzemben és a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem építkezésén dolgozott, rabtársainak koncertet is adott. 1953-ban szabadult. 1956 őszén családjával elhagyta Magyarországot. Először egy ausztriai táborba kerültek, de három nap múlva kikerültek onnan, és Cziffra a bécsi Brahms Saalban adott fergeteges sikerű zongorahangversenyt, amelyről még a The New Yorkerben is kritika jelent meg. Az év végén Franciaországba hívták. 1956 decemberében érkeztek Párizsba, és már első hangversenyével szinte üstökösként robbant be a világ zenei életében. André Malraux író, akkor kulturális miniszter javaslatára Senlisben telepedtek le, ahol 1966-ban elindította a Festival de la Chaise Dieu-t, megvásárolta és felújította a rendkívül rossz állapotban lévő, addig autójavító műhelyként használt senlisi Saint Frambourg-kápolnát, ahol koncertek sorát adta, de képzőművészeti kiállításoknak is helyet adott benne. A kápolna új üveglakait Joan Miró készítette, a felújított kápolnát Raymond Barre miniszterelnök avatta fel. Létrehozta a Cziffra-alapítványt (Foundation Cziffra), ami fiatal zenészek és képzőművészek támogatását tűzte ki céljául. 2013-ban emléktáblát avattak tiszteletére a budapesti Muzsikus cigányok parkjában. 2013-ban gyermekkori lakóhelyének, az egykori Tripolisznak a közvetlen közelében parkot neveztek el róla. Ugyanebben az évben a Budapest XVIII. kerületi Sallai Imre utca nevét Cziffra György utcára változtatták;

**Domján József** (Solt, 1921. április 20. –) zenekari hegedűművész-tanár (Hivatásos szimfonikus zenekarok; Állami Zeneiskola, Kecskemét - hegedűtanár; Fővárosi IX. és XX. kerületi Állami Zeneiskola - hegedűtanár; Állami Zeneiskola, Érd -hegedűtanár);

**Erdélyi Zsuzsanna** (Dobozy Eleménné) (Komárom, 1921. január 10. – Budapest, 2015. február 13.) néprajztudós, folklorista. 1931-1942 között a Fővárosi Zeneiskola zongora szakán tanult. 1939-1940 között a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának hallgatója volt. 1940–1944 között a budapesti egyetem magyar–olasz–filozófia szakjain folytatott tanulmányokat. 1943-ban beiratkozott a Római Egyetemre. 1944–1948 között a Külügyminisztérium sajtóosztályán volt diplomata, de politikai okokból elbocsátották. 1953–1963 között a Művelődésügyi Minisztérium népzenei kutatócsoportjában, 1964–1971 között a Néprajzi Múzeum népzenei osztályán dolgozott. 1971–1987 között a Magyar



Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatócsoportjának lett munkatársa. 1987-ben nyugdíjba vonult, e mellett 1987–1990 között a Filozófiai Intézet tudományos munkatársaként működött. 2001-től a Szent István Akadémia, 2002-től a Magyar Művészeti Akadémia tagja. Szakrális szövegfolklórral, a népköltészet szimbolikájával foglalkozott. (Ethnographia, 1961). 1968-ban hallott először archaikus népi imádságot a nagyberényi Babos Jánosné Ruzics Rozáliától, azóta ezt a középkori eredetű szöveghagyományt, a népi Mária-költészetet, a szóbeliség és az írásbeliség kapcsolatát és a népi vallásosságot kutatta. Több tízezer szöveget gyűjtött. 1980-ban Esztergomban létrehozta a népi vallásosság gyűjteményét;

**Erdey Károly** (Derecske, 1921. április 3.) zenekari trombitaművész-tanár (Kolozsvári Nemzeti Színház Zenekara-zenekari trombitaművész, szólamvezető; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar zenekari trombitaművész; Szegedi Nemzeti Színház Zenekara és a Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari trombitaművész, szólamvezető; Szabolcsi Szimfonikus Zenekar, Nyíregyháza-zenekari trombitaművész, szólamvezető);

**Farkas Gyula** (Budapest, 1921. augusztus 18. – Budapest, 1990. május 14.) művészeti vezető, hegedűs, tanár. Tanulmányait Rados Dezsőnél és Ország Tivadarnál végezte. 1950-től 1960-ig a Magyar Állami Népi Együttesben szólamvezetőként és korrepetitorként dolgozott. 1953-tól a KISZ Központi Művészegyüttesben a Rajkózenekar művészeti vezetője volt;

**Farnadi Edit** (Budapest, 1921. szeptember 25. – Graz, 1973. december 14.) zongoraművésznő, pedagógus. Kilencéves korában került csodagyerekként a budapesti Zeneakadémia növendékeinek sorába s 3 év múlva már karnagy nélkül adta elő Beethoven C-dúr zongoraversenyét zenekari kísérettel. Bartók Bélánál, Székely Arnoldnál, Weiner Leónál tanult. Alig volt tizenhat éves, mikor elnyerte diplomáját. Két ízben tüntették ki Liszt-ösztöndíjjal. A harmincas években Hubay Jenő mesteriskolájában kamaramuzsikusként és kísérőként működött és gyakran szerepelt a Hubay-palota rendezvényein Richard Strauss, Bronisław Hubermann, Zathureczky Ede és mások partnereként. A háború éveit teljes visszavonultságban töltötte, 1946-ban férjhez ment Sugár Pál tenoristához és Ausztriába távozott, rendszeresen hangversenyezett Nyugat-Európában. Az 1960-as évektől kezdve vendégszerepelt hazánkban is. 1972-ben lépett fel utoljára. Élete utolsó évtizedében Grazban tanított, Kodály és Bartók minden

zongoraművét (Bartók I. zongoraversenye kivételével) hanglemezzre játszotta. Kívánságára Budapesten temették el;

**Fényes Kató** (Budapest, 1921. május 13. –) magyar énekművész, az 1940-es évek egyik legnépszerűbb hazai táncdal- és jazzéneke, tanár. Alig volt 15 éves, amikor magán énekórákat kezdett venni Pünkösdi Andortól, nem sokkal később, még 1936-ban be is mutatkozott a Royal Színház közönsége előtt, a 3:1 a szerelem javára című operettben. Sok korai fellépését Károlyi Kató néven vállalta, első lemezeit is e néven adta ki. 1942-ben ismerkedett meg Leonard Schellerrel, aki a Wehrmacht budapesti hadtápfőnöke volt. A zsidóüldözések idején együtt zsidók tucatjainak életét mentették meg, részben Károly körüti lakásukon, részben vidéken. A háború után újból Fényes Kató néven folytatta pályáját, korának igazi sztárja lett, aki angol és francia nyelvű számokat is kitűnően énekelt, így számos előkelő klub, sőt nagykövetségek sűrűn visszatérő fellépője is volt. Rendszeres zongorakísérője volt Horváth Jenő és Cziffra György, elsőként énekelt Magyarországon Frank Sinatra- és Judy Garland-számokat, amerikai musical-részleteket. Talán legnépszerűbb, ma is ismert slágerei a Csupa könny a szobám és a Van egy kislány, Anikó voltak. 1947. december 6-án távozott az országból. Egy ideig Svájcban és Belgiumban élt, közben Amerikában is turnézott, majd 1958-ban Münchenben telepedett le, ahol egy lelkesegély-szolgálat pszichológusaként helyezkedett el. 1964-65-ben újra adhatott néhány koncertet idehaza is, de visszatért Németországba. A rendszerváltás után, 1991 nyarán és 1992 őszén ismét szülőhazájába látogatott, előbbi alkalommal az akkor megjelent lemezét dedikálta Budapest számos pontján, utóbbi látogatása idején a róla megjelent életrajzi könyvet dedikálta;

**Füzes Zsigmond** (Budapest, 1921. november 26. – 2006) hegedűtanár (1956 – 1977 Állami Zeneiskola, Salgótarján - hegedűtanár, 1977– u.o tanszakvezető; 1952–1972 Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar koncertmester és zenekari titkár; a salgótarjáni úttörőház vonósszenekarának megalapítója és vezetője, karmestere;

**Galli János** (Bátaszék, 1921. szeptember 24. –) zeneiskolai igazgató (Csongrád-Szentes Zenepedagógiai Munkacsoport - szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Szentes - szolfézstanár, uo. igazgató is; Ének-zenei Általános Iskola és Állami Zeneiskola, Csongrád - igazgató). Zenetanárként számos vonós és fúvós együttest, kórust vezetett, százával készített fúvósszenekari átiratokat, hangszerelt műveket különböző méretű és összetételű zenekarok számára. Saját kompozíció

közül indulói, népdalfeldolgozásai és egyházzenei füzetsorozata a legjelentősebbek. Kiváló hangszerelő volt. A magyar államalapító király emlékére írt művét jó hangzása és könnyű játszhatósága miatt ajánlják az ifjúsági fúvószenekarok és karnagyaik számára. Galli János nevét viseli a Csongrádi Művészeti Iskola, ahol igazgatóként dolgozott 1982-ig;

**Gergely Anna** (Budapest, 1921. február 3.–) nótá-, népdal- és operetténekes, tanár;

**Gergely Pál** / született Gergely Béla Pál /Budapest, 1921. június 10. – 1993. május 25.) karmester, zeneszerző, fordító, lapszerkesztő, újságíró. Tanulmányait a Berzsenyi Gimnáziumban, majd a Zeneművészeti Főiskolán (korábban Nemzeti Zenede) kezdte, a II. világháború lehetetlenné tette tanulmányai befejezését, erre csak a háború után került sor. 1946-ban a Magyar Színháznál (a későbbi Nemzeti Színháznál) kezdte meg pályafutását, 1946 novemberétől 1947 október végéig ösztöndíjasként azon kevesek egyike, akik Párizsban Nadia Boulanger-nál tanulhattak. 1948 végétől nyolcvan fővel szervezte újjá a Postás Zenekart, annak vezető karnagya lett, meghatározó személyiségévé vált. Az ötvenes évek sematikus, központosító és polgári értékeket tagadó kultúrpolitikája következtében a zenekar átmenetileg szüneteltetni kényszerült működését. 1952-től a Honvéd Központi Művészegyüttes Zenekarának karnagya, majd a Magyar Néphadsereg Színházának (Vígsház) művészeti, zenei vezetője, számos kortárs magyar mű bemutatóját vezényelte. Mindeközben karmester és zeneszerzés szakon befejezte tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, ahol tanárai többek között Ádám Jenő, Kodály Zoltán voltak, mentora, zeneszerzésben, karmesterségben szakmai útvalasztását Ferencsik János segítette. 1959 nyarától 1960 végéig a párizsi Magyar Intézet zenei vezetője lett. 1961-ben a Magyar Zeneművészek Szövetségénél, majd a Magyar Hanglemezgyártó Vállalatnál dolgozott, utóbbinál a komolyzenei kiadás egyik irányítójaként. 1964-ben alapítóként vett részt a Tükör (később Új Tükör) című képes hetilap elindításában, Bognár Károly főszerkesztésével, kezdetben külsősként, 1966-ig itt végezte, sorozatok, zenei kritikák írásával és szuperlektorként. Majd a Film Színház Muzika munkatársa. Lapkiadói tevékenysége végén a Sajtódokumentációban dolgozott, erős ellenérzésekkel. 17 könyvet fordított le, jórészt a Kossuth Könyvkiadó és a Zeneműkiadó megbízásából és számos könyv kontrollszerkesztését, lektori munkáját végezte el;

**Görög Péter** (1921– 1998) koncertrendező,

**Hidegkuthy Edith** (Debrecen, 1921. július 1. –) zongora- és szolfézstanár. Állami Zeneiskola, Debrecen; Állami Zeneiskola, Újfehértó - zongoratanár; Ének-zenei tagozatú Általános Iskola, Újfehértó - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Leninváros - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Hajdúnánás - zongoratanár);

**Horváth A. Béla** (Budapest, 1921. január 15. – 2006) fuvolaművész-tanár. Zongorázni autodidaktaként tanult, majd – hazatérése után – Kósa György zeneakadémiai tanár lett a mestere 1935-ben. Mestere javaslatára áttért a fuvolatanulásra. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán a fuvola szakon Dömötör Lajos növendéke volt, zeneszerzést Siklós Albert, majd Kókai Rezső tanítványaként tanult. Fuvolaművészként 1952-ben végzett a Zeneakadémián – immár id. Türr István növendékeként -, mellette a tanár szakot is elvégezte. Művészi pályája már felsőfokú tanulmányaival párhuzamosan elkezdődött: 1949-ben első fuvolás lett a Honvéd Együttes akkor alakult szimfonikus zenekarában. Többek között Dávid Gyula, Gergely Pál, Kertész István volt a karmestere, az együttesel bejárta a szocialista tábor országait. 1953-ban került Sztálinvárosba, ahol a zeneiskola fúvós tanszakának tanára lett. Horváth Béla az 1957-ben alakult Városi Pedagógus Kórus alapítója, majd átélője volt a város két énekegyüttese egybeolvadásának, a Központi Énekkar megszületésének is 1960-ban. Az együttes tagja, a tenor szólam vezetője volt. Egészen a kilencvenes évek végéig énekelt a Dunaújvárosi Vegyeskarban. Emellett 1957-től volt tagja a fuvolaszólam vezetőjeként a Dunai Vasmű Tűzoltózenekarának – egészen 1995-ig -, évekig a VasasTáncegyüttes állandó kísérője. Alapító tagja a városban szerveződött hangszeres együttesek többségének, így az 1967-ben Székely István létrehozta Dunaújvárosi Szimfonikus Zenekarnak is: első fuvolás a kezdetektől egészen az együttes 1991-ben bekövetkezett felbomlásáig. Szintén alapítója és első fuvolása volt a zeneiskola kamarazenekarának. 1953-tól 1957-ig szerződéssel tanított az Állami Zeneiskolában, majd az intézmény állandó tanára lett a fúvós tanszakon: fuvolát, oboát, klarinétot és fagottot tanított. Több száz növendékkal foglalkozott 1981-es nyugállományba vonulásáig;

**Husek Rezső** (Budapest, 1921. január 6. – 2009. november) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Cegléd-zongoratanár; Állami Zeneiskola, Szekszárd-zongoratanár, igazgató is). ([Husek Rezső emlékére \(Lányi Péter\)](#) (Parlando 2010/2. szám);

**Kálmán Lajo, dr.** (1921. szeptember 5.–) tanár, népzenekutató, főiskolai énekzene tanár, népzenekutató, orgonaművész, zeneszerző. Középiskolai tanulmányait a debreceni kollégiumban kezdte meg, majd családja fővárosba költözése után Budapesten, a Lónyay utcai református gimnáziumban érettségizett. Egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészkarának történelem-földrajz és néprajz szakán végezte el. Később a Zeneakadémia orgona és ének szakán is diplomát szerzett. Doktori címét 1965-ben szerezte meg Kecskemét néprajzáról, népzenejéről készített disszertációjával. Ének és zenetanárként dolgozott a Kecskeméti Református Tanítónőképző Intézetben és annak jogutódjaiban 1947-től nyugdíjazásáig. Pedagógust pályáját a Kecskeméti Óvónőképző Főiskolán fejezte be. A pedagógusi hivatás, a magyarság, a népművészet és a zene iránti elkötelezettsége 2000-ben emlékszobát avattak tiszteletére egykori munkahelyén, a főiskola zenei tanszékén. A népzenevel már gyermekkorában megismerkedett. Szabadszállási nagyapja, a segédlelkész Kálmán Farkas kéziratot dalgyűjteményt készített, amiből 15-20 lapot megtalált és ez további kutatásra ösztönözte. Vargyas Lajos és Balla Péter hatására kerékpáros gyűjtőútjain összegyűjtötte Kecskemét környéke és a bugaci pásztorvilág több mint 1500 népdalát. 1999-ben jelent meg a „Kecskemét környéki népdalkincs kistükre” című népdalgyűjteménye, mely népzenekutatói munkásságának összegzése. Az ő nevéhez fűződik az 1967-ben első alkalommal megrendezett és még napjainkban is élő Kecskeméti Népzenei Találkozók sorozatának elindítása neves írók, költők, zeneszerzők részvételével. A tanítás mellett folyamatosan publikált, gyűjtött és folytatta aktív tevékenységét a Református Egyháznál is. Szenvedélye az orgonálás volt, a kilencvenes években behatóan foglalkozott egyházzenevel;

**Kerényiné Kéri Margit** (Budapest, 1921. március 23. – Budapest, 2000. november 24.) énekművész, énektanár. Munkahelyei: 1947–1949 Munkás Kultúrszövetség Énekiskolája; 1949–1978 Színház- és Filmművészeti Főiskola - énektanár, egyetemi adjunktus; 1953–1999 Fővárosi XIII. kerületi Szabó Ferenc Állami Zeneiskola – énektanár. Munkái: Énekiskola I-II-III. kötet (Kerényi Miklós Györggyel), Társas ének (Kerényi Miklós Györggyel), Százszínű csokor (Kerényi Miklós Györggyel), dalszövegek, műfordítások;

**Kersics Anka** (Mohács, 1921. december 15. –) operaénekes, énekkariművész, tanár (Magyar Néphadsereg Művészegyüttes - szólista; Magyar Rádió Énekkara - énekkariművész;

**Kovács Ödön** (Dorog, 1921. február 24. –) gitártanár (Állami Zeneiskola, Leninváros - gitártanár);

**Lantos Magda** (Veszprém, 1921. június 5. – Veszprém, 1985. július 8.) zenetanár, zongoraművész. Szülővárosa zeneiskolájában kezdte zenei tanulmányait. Tizenhat éves korában a Zeneakadémián tanult, ahol 1940-ben, Keéry Szántó Imre és Weiner Leó tanítványaként végzett, 1959-ben zongora szakon újabb diplomát szerzett. 1940-ben Veszprémbe visszakerülve a megkülönböztető törvények miatt állást nem kaphatott, így magánúton tanított. 1944 nyarán szüleivel gettóba vitték, majd Auschwitzba deportálták, ahol hozzátartozóit és rokonainak többségét elpusztították. 1951-től a Veszprémi Tanítóképzőben, 1953-tól 1983-ig, nyugállományba vonulásáig a Csermák Antal Zeneiskolában tanított. Részt vett Veszprém Város Vegyeskara és a Szimfonikus Zenekar munkájában, ahol énekelt is. Gyakran szerepelt zongorakísérőként és szólistaként Veszprémben a Kállai Gimnázium együttese, a Liszt Ferenc Kórus, az Ajkai Vegyeskar és a Zirci Munkáskórus fellépésein. Évekig Ajkán is tanított. Szakfelügyelőként és szakszervezeti elnökként aktív irányítója és résztvevője volt a megye zenei életének. A Petőfi Színházban több zenés darab betanítását, és zongorakíséretét vállalta. Kezdeményezésére 1965-ben alakult meg a Veszprémi Zongoraötös. Számos tanítványa tanárként és művészként Veszprémben, hazánkban és a nagyvilágban képviseli a magyar zenekultúrát;

**Lengyel Anna** (1921 – Budapest, 1971. november 10.) zenetanár;

**Lukács Antal, dr.** (Újpest, 1921. október 9. –) főiskolai tanár, filmdramaturg (Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Budapesti Tagozat - filozófia, esztétika);

**Majláth Júlia** (Budapest, 1921. január 20. – Budapest, 1976. október 11.) zeneszerző, tanár. Eredetileg zongoraművésznak tanult, karrierjét azonban 1940-ben bénulásos betegsége félbeszakította. Később zeneszerzést tanult, ezzel a könnyűzene felé vette az irányt. Az évek során több száz, nagy sikerű slágert írt, több fiatal énekest indított el pályáján. Szécsi Pál 1966-tól volt növendéke. 1948-ban és 1968-ban megnyerte a Magyar Rádió slágerversenyét. A táncdalfesztiválok népszerű szerzője volt, 1967-ben nagydíjas lett a Rövid az élet és a Nem várok holnapig című számaival. A Csinibaba című filmben több

szerzeménye szerepel (pl. Valaki kell nekem is, Különös éjszaka volt, Imádok élni);

**Mihályi Gyuláné Potyondy Eszter** (Nagyhantos, 1921. június 9. –) karnagy, középiskolai ének-zenetanár, zenetanár (Állami Tanítóképző, majd Vasvári Pál Gimnázium, Székesfehérvár-középiskolai ének-zenetanár; Ének-zenei Általános Iskola, Székesfehérvár, ének-zenetanár igazgató-helyettes; Állami Zeneiskola Székesfehérvár - zongora- és szolfézstanár, Pedagógus Énekkar, Székesfehérvár - karnagy);

**Mona Ilona** (Tápiósüly, 1921. június 18. – Budapest, 2019. július 2.) zenei könyvtáros, középiskolai tanár (Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola) 1956-ban beiratkozott az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-könyvtár szakára, ahol 1961-ben diplomázott. 1961–1962-ben a Zenei Lexikon Szerkesztőségében korrektor, 1962-től 1976-ig a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, az egykori Nemzeti Zenede könyvtárosa, könyvtárvezetője volt. Fő kutatási területe a magyar zeneműkiadás, a Liszt Ferenc Társaság és a Szociális Testvérek Társaságának története volt. A Szociális Testvérek Társaságára vonatkozó dokumentumok gyűjtésére, a Társaság történetének, valamint Salkaházi Sára és Slachta Margit életének feldolgozására az akkor már nagybeteg Slachta Margittal történő 1964-es buffalói találkozása indította. 1976-tól, nyugdíjazásától kezdte el gyűjteni a Társaság történeti dokumentumait a Magyar Országos Levéltárban, az Országos Széchényi Könyvtárban, Esztergomban, a prímási levéltárban, a fővárosi és a parlamenti levéltárban, testvérek hagyatékaiban. Így került hozzá Salkaházi Sára testvér naplója is. Kutatók, egyetemi hallgatók és sokan mások használták forrásként az általa létrehozott archívumot;

**Oeller Ottó** (Rajka, 1921. július 21. –) tanító, karvezető, népdalgyűjtő, prímás, Járási Művelődési Osztályvezető (1945–1949 Rajka-állami tanítóképző, karvezető; 1949–1957 Sérfenyősziget-tanító, kórusvezető; Járási Hivatal Művelődési Osztály, Mosonmagyaróvár-járási tanulmányi felügyelő, osztályvezető; A mosonmagyaróvári Agrártudományi Egyetem Óvári Gazdász néptáncgyűttes zenekarának vezető prímása, népdalgyűjtő);

**Oláh József** (Aszód, 1921. július 5. –) nagybőgős (BM Duna Művészegyüttes);

**Ordassy Carlotta** (Budapest, 1921. május 2. – Cortland, NY, October 2006. 11.) énekművész, tanár;

**Osváth Viktor** (Budapest, 1921. szeptember 19. – Kecskemét, 1985. szeptember 15.) református lelkész, karnagy, zeneszerző. A gimnáziumot Kecskeméten (1931-1939), a teológiát Budapesten (1939–1944) végezte. Tanítói, énektanári és karvezetői oklevelet is szerzett (1948). Segédlelkész volt Cecén (1945–1947). Vezsenyben (1947–1949), Budapesten (1949–1952), lelkipásztor Vezsenyben (1952–1959), lelkész-karnagy Kecskeméten (1960–1981). 1981-ben nyugdíjba vonult. Egyházzenei tárgyú írásai, feldolgozásai, letétei, prédikációi nyomtatásban is megjelentek;

**Palánkay Klára** (Budapest, 1921. június 3. – Budapest, 2007. január 24.) operaénekes, tanár. A középiskolát az „angolkisaszonyoknál” kezdte, és ott természetesnek vették, hogy apáca lesz belőle. Mikor kiderültek énekesi ambíciói, át kellett iratkoznia a Veres Pálné Gimnáziumba. Rendszeresen szerepelt az iskolai ünnepségeken. A Zeneakadémián 1938 és 1944 között Rosthy Annie éneknövendéke volt. (Zeneelmélet: Laurisin Miklós, zongora: Wehner Tibor). Az akadémia befejezése után (a háborús viszonyok miatt rendes záróvizsgája nem volt) azonnal szerződött az Operaház, ahol 1944. október 19-én debütált Amnerisként az *Aidá*ban. Magánúton továbbtanult a Palotay Árpád–Budanovits Mária-házaspárnál. 1947 nyarán az Opera hét pályakezdő énekesével együtt vett részt Manfredo Polverosi mesterkurzusán Rómában. A társulatnak 1970-ig volt tagja, egyben kiemelkedő mezzoszoprán énekes;

**Palócz László** (Budapest, 1921. április 27. – Budapest, 2003. november 28.) Tanulmányait a Nemzeti Zenedében végezte. 1943-tól 1947-ig az Operaház kórusában énekelt. Verdi Otellójában debütált, Jago szerepében. 1947–1949 között a Szegedi Nemzeti Színház magánénekes volt, majd visszatért a fővárosba, ahol az Operettszínházban énekelt 1955-ig. 1976-ig ismét az Operaház magánénekes volt;

**Papp Magda** (Kolozsvár, 1921. március 10. – Békéscsaba, 1992. május 25.) dal - opera - és operetténekes, művésztanára, A Magyar Királyi Kolozsvári Zenekonzervatóriumban operaénekesi képezést nyert. 1944-ben a Városi Zeneiskola magánének tanára lett. Azonnal bekapcsolódott a város zenei életébe, A tanári- kamarazenei- és szimfonikus hangversenyek, az egyházzenei hangversenyek, az irodalmi estek állandó fellépőjeként vált a város megbecsült művészévé. Élete végéig hivatásának tekintette a tanítást, a tehetséges fiatalok énekesi karrierjének segítségét. Az általa főiskolára felkészített, operaénekesekké



vált növendékei: Andrásy Gábor (Florida), Badea Alexandru (Bécs), Băcilă Șerban (Kolozsvár), Bancsov Károly (Kolozsvár), dr. Boros Konrád Erzsébet (Kolozsvár), Drimba Nóra (Bécs), Mányoki Mária (Kolozsvár) Merk István (Kolozsvár), Orth Éva (Kolozsvár), Orth Miklós (Budapest), Pánti Anna (Budapest), Szilágyi Károly (Kolozsvár, Essen) voltak. Várady/ Tőzsér Júlia (Kolozsvár és nemzetközi operaszínpadok) első énektanára volt. Több növendéke zenei pályát választott, Életének utolsó két évében a békéscsabai Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola magánének tanára volt. Papp Magda az 1954/1955 – ős évadban a Kolozsvári Állami Magyar Opera szólistája lett. A kolozsvári és bukaresti rádió, a TVR archívuma őrzi Papp Magda egykori felvételeit. 1982-ben *Szállunk a nyárból* címmel nagylemeze jelent meg a bukaresti Electrecord Kiadó szerkesztésében. 2003-ban, az Erdélyi Hangok sorozatban a *Papp Magda énekel* című CD a kolozsvári Kriterion Kiadó gondozásában jelent meg. A CD 2011-ben a nagyváradi Europrint Kiadó által megjelentetett Banner Papp Mária: *Papp Magda emlékkönyv* kísérő lemezeként hozzáférhetővé vált.

**Pécsy Györgyné Tóth Katalin** (Szepesváralja, 1921. december 6. –) zongoratanár (1948–1954 XVI. ker. Zeneoktatói Munka-Közösség - zongoratanár, 1954– Fővárosi IV. Kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Pehl András** (Budapest, 1921. augusztus 4. – Budapest, 1983. május 30.) harsonaművész, főiskolai tanár. Tanulmányait 1940–1945 között a budapesti Zeneművészeti Főiskolán végezte Hollay professzornál (harsona). 1943-tól a Magyar Állami Operaház zenekari tagja, 1944-től első harsonása volt. Az Operaház zenekarának zenekari titkára és felügyelője, 1960-tól a Zeneiskolai Tanárképző Intézetének tanára. A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának, valamint a Budapesti Kamaraegyüttesnek tagja. Fő műve: Harsonaiskolák (I-IV.), Tubaiskolák (Újfalusi Lászlóval, ill. Perlaki Józseffel),

**L. Pekker Zsuzsanna** (Kiskunfélegyháza, 1921. január 15. –) magánének-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc, igazgató-helyettes is; Tanítóképző Főiskola, Miskolc - magánénektanár);

**Plattner Éva dr. Fekete Gyuláné** (Szatmárnémeti, 1921. február 2.) zongoratanár (Székesfővárosi Zenekonzervatórium-zongoratanár; Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár);

**Puka Dezső** (Makó, 1921. március 30.–) hegedűs (1935–1940. Hungária Szálló, Szeged, 1941–1943 Budapesten BszKRt. Zenekar, 1949–1978 BM. Zenekar – zenekari hegedű- és brácsaművész);

**Rádai Béla** (Budatétény, 1921. június 17. –) kürtművész-tanár (Fővárosi Villamosvasút Zenekara; Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari kürtművész; Székesfővárosi Szimfonikus Zenekar-zenekari kürtművész / Magyar Állami Hangversenyzenekar- zenekari kürtművész);

**Romhányi József** (1921–1983) író, költő, műfordító, ahogy barátai és az utókor emlegeti „Romhányi, a rímhányó”. Romhányi eredetileg muzsikusnak készült, brácsán játszott. 1951-ben lett a Magyar Rádió munkatársa és 1962-től haláláig a Rádió Zenei Főosztályának dramaturgja volt. Írt operaszövegeket, fordított operalibrettókat (pl. Gluck: MAGYAR IRODALOM 25 Orfeusz) és musicaleket (pl. 1983 Macskák), forgatókönyveket írt rajzfilmekhez (Ludas Matyi, Hófehér) és ő írta olyan híres magyar rajzfilmek szövegét, mint a Mézga család, Dr. Bubó vagy a Mekk mester. Ő írta a Frédi és Béli, avagy a két kőkorszaki szaki című amerikai rajzfilmsorozat magyar szövegét, melyet – mint a 60-as évekbeli USA kertvárosi középosztályának paródiáját – a Magyar Televízió is műsorra tűzte az 1960-as évek végén. A sorozat magyarországi népszerűségének egyik oka az volt, hogy Romhányi az eredetivel szemben, végig rímekbe szedett és nyelvi játékokkal tűzdelt párbeszédet írt az epizódokhoz. Az már csak városi legenda, hogy fordítása annyira jól sikerült, hogy az amerikai változatot újraszinkronizálták a magyar szöveg alapján. Költőként elsősorban játékos állatverseiről ismert, melyeket halála után Szamárful néven adtak ki;

**Sándor János** (Mindszent, 1921. szeptember 22.–) zenekari tubaművész-tanár (Szegedi Rendőrzezenekar-zenekari tubaművész; BM Szimfonikus Zenekar-zenekari tubaművész; Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari tubaművész);

**Simon István** (Szeged, 1921. április 7.–) fúvószenekari-tanár, karnagy (Szegedi 9. Honvéd Gyalogezred Zenekara; Budapesti Rendőrzezenekar; Állami Zeneiskola, Nagykőrös);

**Steinert Mária** (Budapest, 1921. június 23. – Budapest, 2005. november) zongoraművész-tanár. Tanulmányait 1929 és 1940 között a Nemzeti Zenedében, 1940-től 1945-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán, Kabos Ilonka, Faragó György és Szegedi Ernő növendékeként végezte, ugyanott 1946 és 1949 között Weiner Leó kamarazene-óráit látogatta. 1943-ban 3. helyezést ért el a budapesti nemzetközi Liszt Ferenc Zongoraversenyen. 1950-től a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában tanított, 1957 és 1966 között a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesében dolgozott, 1969-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára volt;

**Szabóné Angyal Enikő, dr.** (Budapest, 1921. július 26. –) zongoratanár (Állami Zenei Gimnázium, Budapest; közismereti iskolák, Debrecen; Zeneművészeti Szakközépiskola, Debrecen - zongoratanár; Simonffy Emil Állami Zeneiskola, Debrecen - zongoratanár; Fővárosi Zeneiskola Szervezet - zongoratanár; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - zongoratanár);

**Szóllósy András** (Szászváros [Orăștie, Románia], 1921. február 27. – Budapest, 2007. december 6.) zeneszerző, zenetudós, tanár. Zenei tanulmányait Csipkés Ilona magánzeneiskolájában kezdte Kolozsváron, később ugyanitt a Református Gimnázium diákja lett. 1939-ben Budapestre költözött, ahol a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés szakára, valamint a Pázmány Péter Tudományegyetem magyar-francia szakára iratkozott be, tagja lett az Eötvös Kollégiumnak. 1943-ban bölcsészdoktori címet, 1944-ben tanári oklevelet szerzett. A Zeneművészeti Főiskolán zeneszerzést először Kodály Zoltántól, majd Siklós Alberttől, később Viski Jánostól tanult 1939 és 1946 között. A főiskola elvégzése után, 1947-től 1948-ig ösztöndíjjal Goffredo Petrassi növendékeként képezte tovább magát a római Accademia di Santa Cecilia-n. A háború után kezdett publikálni, kezdetben zenekritikai írásai jelentek meg Debrecenben a Magyarok című folyóiratban. 1950-ben a Zeneművészeti Főiskola zenetörténet és zeneelmélet tanára lett, Szabolcsi Bence és Bartha Dénes mellett segédkezett a hazai zenetudományi tanszék alapításánál. 1953-ban jelent meg Kodály műjegyzéke, 1955-ben Bartók nagy bibliográfiáját, 1956-ban teljes, kronológiai sorrendbe rendezett műjegyzékét adta közre, 1960-ban Arthur Honeggerről írt könyvet. Az 1960-as évektől kezdve zeneszerzőként is aktívabbá vált. 1964-ben született meg Tre pezzi per flauto e pianoforte című műve, melyet Severino Gazzelloni Darmstadtban, Madridban és Velencében is bemutatott. Nemzetközileg is jelentős sikereket ért el az 1969-ben bemutatott, Sándor Frigyes és a Liszt Ferenc Kamarazenekar felkérésére írt III. Concerto-

val, amellyel 1970-ben Párizsban első díjat nyert a rádiótársaságok nemzetközi Tribünjén. A IV. Concerto-t 1970-ben Sándor János és a Győri Filharmonikus Zenekar megrendelésére komponálta. 1972-ben két nagyzenekari művet alkotott, a Trasfigurazioni a huszonöt éves Rádiózenekar számára, a Musica per orchestra a főváros megrendelésére, Pest, Buda és Óbuda egyesítésének századik évfordulója alkalmából íródott. 1973-ban a Musica concertante-t a Mihály András vezette Budapesti Kamaraegyüttes számára, a Preludio, adagio e fuga című művét a Dresdener Staatskapelle felkérésére komponálta. Az 1975-ben keletkezett Lehellet (V. Concerto) a Magyar Rádió megrendelésére, Lehel György ötvenedik születésnapjának alkalmából íródott. Szőllősy az alkalmazott zenék tekintetében is aktív volt, 1954 és 1977 között harmincegy filmhez, tizenhét színpadi darabhoz és tizennyolc rádiójátékhoz komponált zenét. (BMC);

**Tabányi Mihály** /Tabany Mihály/ (1921–2019) jazz harmónika művész, a „Pinocchio” együttes és más formációk vezetője, zeneszerző, hangszerelő, és dzsesszenész. Ötévesen kezdte el zenei tanulmányait hegedűn, majd nyolcévesen zongorán. 1933-tól 7 éven keresztül tanult harmonikázni az akkor világelsőnek számító – magyar származású, Franciaországból visszatelepült – Bobula Lajostól. Ezzel párhuzamosan felvételt nyert a Zeneakadémiára, de mivel abban az évben nem volt harmonika szak az akadémián így, orgona és gordon szakon végzett, majd templomi organista lett. 1940-ben megnyerte az első Országos harmonikaverseny hivatásos első helyét, majd két évvel rá az Országos tangóharmonika királya választási versenyt, s még ebben az évben elnyerte az Tangóharmonika Olimpiázt. Később elkészítette első dzsessz-felvételeit a Radiola Electro Record kiadónál.

1945 előtt főleg triókban lépett fel. 1946-ban szerződést kapott Svájcban, két évvel rá megalapította saját harmonika iskoláját. 1949-től hét éven keresztül az Emke Kávéházban muzsikált zenekarával, majd 1956-ban az együttes feloszlott. 1950-ben elnyerte az ország legnépszerűbb jazz muzsikusa címet. 1956-ban Prágában közel egy évig vendégszerepelt és Karlovy Varyban a nemzetközi filmfesztivál zenekara lett, majd a Szovjetunióba tért át vendégszereplőnek. 1957 szeptemberében elkészítette az első magyar west coast felvételét a Qualiton kiadó részére. 1960-tól éveket töltött Nyugat-Németországban és koncerteket adott Európa számos országában, s ekkor már világszerte elismert művészként tartották számon. 1976-ban meghívást kapott az Amerikai Egyesült Államok 200-éves fennállásának ünnepi rendezvény-sorozatára. 2009. október 17-én a zenész 70. évfordulójára koncertet szerveztek a Vasúttörténeti Parkban,

ahol Zséda, Miller Zoltán, Payer András, Géczy Dorottya, Ullmann Ottó és két tanítványa, Babicsek Bernát és Kovács Dániel is felléptek. 2016. február 27-én a Harmonikások Országos Társasága a művész születésnapját, február 1-jét, a Magyar Harmonikások Napjává nyilvánította. 2017-ben, a Társaság a harmonikaművész nevével fémjelzett, Tabányi Mihály-díjat alapított.

2017-ben a kultikus piros Hohner Gola és a Bobula Lajostól kapott Hohner Morino harmonikáit felajánlotta a Zenetörténeti Múzeum számára;

**Tamássy Zdenkó** (Verseny, 1921. szeptember 6. – Budapest, 1987. június 9.) zeneszerző. 1940- 46 között Böszörményi Nagy Béla tanítványaként elvégezte a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongoratanszakát. A kompozíció művészetét Kókai Rezsőnél sajátította el. Diplomáját megszerezve a Magyar Rádiónál helyezkedett el. 1953–1954-ben a Zenei Osztály vezetője volt. Utóbb lektora a Könnyű Zenei Osztálynak, elnöke a Sanzon és Táncdal Bizottságnak;

**Tegzes György** (1921 – Budapest, 2002. szeptember 9.) ének-zenetanár, karnagy. Tegzes György fővárosi szakfelügyelő (1956–1981) új zenepedagógiai, módszertani koncepció kidolgozásával vált ismertté. A 60-as évektől kezdte el a csepeli Ligeti Károly Általános Iskola tanulóival a zenei írás-olvasás módszertani kísérleteit. 1970-ben *“A zenei írás-olvasás korszerű tanítása az általános iskolában”* c. munkájával a Kodály szisztéma általánossá tételét szorgalmazta. Az OPI felügyeletével 1973-ban országos kísérletek indultak *Budapesten, Pécsen és Veszprém megyében*, köztük a pápai Kilián György Általános Iskolában (ma *Weöres Sándor Általános Iskola*);

**Tekeres Sándor** (Csíkménaság, 1921. június 1. – Budapest, 1977. július 11.) énekművész, tanár. 1945–1947 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Molnár Imrénél, majd két éven át az operaszakon Lendvai Andornál tanult. Ugyanebben az időben már a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének, 1963–67 között az 1951–1963 között szólistája volt a Fővárosi Operettszínháznak, majd 1967-től a Néphadsereg Művészegyüttesének. A közbe eső időben az Országos Rendező Iroda által szervezett hangversenyeken énekelt népdalokat, időnként magyar nótákat is, melyekről számos hangfelvétel készült;

**Vácsi Károly** (Budapest, 1921. május 22. – Budapest, 2007. december 12.) zongoraművész, tanár, fővárosi zeneiskolai vezető szakfelügyelő. Tanulmányait 1935 és 1943 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán Kósa György, Stefániai Imre, Székely Arnold, Faragó György, Weiner

Leó és Dohnányi Ernő növendékeként végezte. 1942 és 1953 között fővárosi zeneiskolák tanára, 1953-tól 1970-ig a Fővárosi Zeneiskola Szervezet központi igazgatóhelyettese, 1970-től a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola docense. A Liszt Ferenc Társaság és a Kodály Társaság alapító tagja. Művei átiratok, közreadások. [\(Egész életében a magyar művészetoktatást szolgált! \(Egy névfelvételi kísérlet után - Váczi Károlyra emlékezve\) \(Deák Ágnes, dr. Kovács Ilona, Demény Attila, Devich Márton, Czigány György korábbi írásai és Felvégi Andrea fényképe alapján összeállította: Zelinka Tamás. Parlando 2015/5. szám\);](#)

**Varga Erzsébet** (Győr, 1921. március 29. – Győr, 1985. június 17.) énektanár, karnagy, zenetanár. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végzett 1946-ban. Tanított a budapesti Erzsébet Nőiskolában (1945-1951), majd a XI. Kerületi Általános Iskolában, 1962-től a győri Zrínyi Ilona Gimnázium- és Óvónőképző Szakközépiskolában. A Győri Vagongyár Kórusának karnagya volt;

**Varga Gáborné** (Diósgyőr, 1921. augusztus 16. – Miskolc, 1980. április 9.) hegedűművész, zeneíró. Zenei tanulmányait 1940–1944 között a budapesti Zeneművészeti Főiskolán (középiskolai tanárképző) Ádám Jenő, majd 1942–46-ban (hegedűtanár-képző) Waldbauer Imre tanároknál végezte. 1950–62-ben a Miskolci Tanítóképző, majd a Herman Ottó Gimn. igazgatója. 1965-ig hangversenyező művész Miskolcon. 1958–76-ban országgyűlési képviselő; 1972–1976 között a Kórusok Országos Tanácsának (KÓTA) társelnöke;

**Varga Tibor** (Győr, 1921. július 4. – Grimsuat, 2003. szeptember 4.) hegedűművész, karmester. Első leckéit hegedűs és hegedűkészítő édesapjától kapta. 1931-ben, Hubay Jenő ajánlására kezdte meg 1938-ig tartó tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, Gábrriel Ferenc (hegedű) és Weiner Leó (kamarazene) növendékeként. Tizenhárom éves korától koncertező és hangfelvételeket készítő művész. A második világháború idején egy évig orvosi tanulmányokat folytatott, négy esztendeig filozófiát hallgatott Budapesten. 1946-ban Londonban telepedett le, 1949-től a nyugatnémet Detmoldi Főiskola tanára, 1954-ben növendékeiből megalapította a Varga Tibor Kamarazenekart. 1956-ban Svájcba költözött. Sionban 1964 óta rendezi meg a hegedűversennyel egybekötött Varga Tibor Fesztivált. Detmoldban, a salzburgi Mozarteumban és Svájcban vezet mesterkurzusokat. Hegedűsként a 20. századi zeneszerzők műveinek specialistája, komponista kortársai több darabot neki

ajánlottak. Schoenberg, Krenek és Seiber Mátyás egyaránt művei legautentikusabb előadójának nevezte;

**Varjas Anna** (Budapest, 1921. január 10. – Budapest, 1999. december 10.) zongoraművész, tanár. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán 1938 és 1941 között Faragó György és Weiner Leó növendéke volt, 1941-től 1944-ig a Goldmark Zeneiskolában Kadosa Pálnál tanult zeneszerzést és zongorát. 1946 és 1949 között – ismét a Zeneakadémián – nála végezte el a művészképzőt is. Az 1949-es varsói Chopin Versenyen a lengyel kormány különdíját nyerte el. Nevéhez számos magyar kompozíció bemutatása – többek közt Horusitzky Zoltán kétfonós szonátájának rádiós premierje – fűződik. Az ötvenes évek elején tanított a szegedi konzervatóriumban, majd 1953-tól a Fővárosi Zeneiskolában, végül 1976-tól a Gödöllői Állami Zeneiskolában. (Dr. Esztó Zsuzsa: [Varjas Anna emlékére-halálának 10. évfordulóján](#), Parlando 2011/2.);

**Várnagy Lajos** (Pécs, 1921. október 31.–) hegedűművész-tanár. Pécsen született 1921. október 31-én. Hegedű tanulmányait 1930 és 1936 között a Zeneakadémián Zsolt Nándornál, majd 1936-tól 1945-ig Waldbauer Imrénél végezte. 1938 és 1945 között a Budapesti Hangversenyzenekarban és a Rádiózenekarban játszott. Közben 1946-ban magyar közjogból, egyházjogból, politikából, jogbölcseletről és nemzetközi jogból szigorlatot tett a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen. A háború utáni igazolási eljárás határozatát is az ottani Igazoló Bizottság állította ki róla. Ebben az évben került Szegedre koncertmesternek, majd 1949-től a konzervatórium kinevezett rendes tanára lett;

**Vasadi Balogh Lajos, dr.** (Budapest, 1921. január 26 – Budapest, 2002. május 9.) karmester, zeneszerző, zongora- és orgonaművész. Tanulmányait 1938 és 1943 között a Nemzeti Zenedében, majd a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola orgona, zeneszerzés, karmesterképző és zongora szakán végezte Wehner Géza, Szervánszky Endre, Lajtha László, Viski János, Ferencsik János, Faragó György és Szegedi Ernő növendékeként. 1942-től 1953-ig a Budai Zeneakadémia zeneszerzés-, zongora- és orgonatanára, 1953 és 1956 között a Postás, a Nyomdász és a MÁVAG Művészegyüttes vezetője, 1956-tól 1961-ig az Állami Operaház karmester-korrepetitora, 1958-tól 1981-ig a Postás Szimfonikus Zenekar karnagya, 1968-tól ugyanott főzeneigazgató. 1966 és 1971 között a Szabadtéri Színpadok igazgatója, 1976-tól a Compagnia



Italiana di Opera Milano főzeneigazgatója. Zeneszerzőként operát, szimfonikus és kamarazenét, vokális és hangszeres darabokat írt;

**Vasváryné Csáth Emőke** (Budapest, 1921. június 27.–) gordonkatanár (Újpesti Zeneművelő Egyesület Zeneiskolája / Fővárosi 8. számú Körzeti Zeneiskola-gordonkatanár; Fővárosi 2 sz. Körzeti Zeneiskola-gordonkatanár; Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola-gordonkatanár;

**Vermes Zoltán** (Budapest, 1921. január 20. –) zenekari hegedűművész-tanár (Fővárosi Operettszínház Zenekara- zenekari hegedűművész; MRT Szimfonikus Zenekara- zenekari hegedűművész, zenekari felügyelő és titkár is;

**Weszprémi Ilona** (Debrecen, 1921. május 7. –) ének-zenetanár, karnagy (Állami Zeneiskola és Állami Tanítóképző, Debrecen; Konzervatórium, Miskolc; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Miskolci Tagozata-főiskolai tanár). 1951. szeptembertől a Miskolci Zeneművészeti Szakközépiskolában zeneelmélet tantárgyat tanított és igazgatóhelyettesi feladatokat látta el. Egyik alapító tanára volt a miskolci Zenei Általános Iskolának. Ő indította el Miskolcon a zeneóvodai oktatást. Több kórus szervezése és vezetése fűződik a nevéhez, pl. a Miskolci Zeneművészeti Szakközépiskola női és vegyes kara, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem 120 tagú férfi kara, a Megyei Tanács Központi Kórus elnevezésű vegyes kara, a MÁV Járműjavító férfi kórusa, a Miskolci Kisipari Szövetkezetek vegyes kórusa. 1966-tól a Miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Egyetemen adjunktusi beosztásban tanított, szolfézs-zeneelmélet, zongorakötelező tanárként, valamint korrepetitorként a fuvola, oboa, harsona, ütő. gordon és hegedű tanszakon. Tanítványa volt többek között Eötvös Péter zeneszerző, Szabó Dénes karnagy, Keresztfalvi Gizella zenekari művész, Regös Zsolt zenetanár, karnagy, Nádassy Lászlóné zenetanár és Gergely Péter zenetanár, karnagy;

**Wilheim Ferenc** (Győrszentmárton, 1921. szeptember 2. – Budapest, 2004. december 29.) gordonkaművész, tanár. Művészdiplomáját Friss Antal növendékeként szerezte meg 1957-ben a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. Ugyanebben az évben a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának tagja lett, majd az együttes szólamvezetője volt több mint három évtizeden keresztül, nyugalomba vonulásáig. Zenekari munkája mellett folyamatosan tanított is: az 1950-es években a Székesfehérvári Állami Zeneiskola, 1957-től a Fővárosi Zeneiskola Szervezet 1. számú körzeti iskola, később a Bartók Béla



Zeneművészeti Szakközépiskola tanáráként számos kiváló növendéket indított el a gordokaművészi pályán;

**Záborszky Erzsébet** (Tokaj, 1921. augusztus 6.–) zenekari hárfaművész-tanár. 1947–1951 Harmónia Hangversenyzenekar - zenekari hárfaművész; 1951–1952 SZOT Zenekar - zenekari hárfaművész; 1952–1954 Magyar Néphadsereg Művészegyüttese - zenekari hárfaművész, 1954–1958 Madách Színház - zenekari hárfaművész; 1958– Magyar Néphadsereg Művészegyüttese - zenekari hárfaművész);

**Zilcz György** (Budapest, 1921. október 12. – Mottenrenn, Ausztria, 1975. július 31.) harsonaművész, tanár. Oklevelét 1953-ban a Zeneművészeti Főiskolán szerezte. 1954-től a Magyar Állami Operaház zenekarában játszott. Emellett 1957-től a Győri Zeneművészeti Szakiskolában tanított. 1970-től a Budapesti Kamaragyüttesben is játszott. Tankönyvek társszerzője volt: Harsonaiskola (szerk. Steiner Ferencsel, Völgyi Ernővel, Bp., 1971); Bevezetés a társas zene gyakorlatába (posztumusz, Máriássy Istvánnal, Vasady Friggyessel, Bp., 1976);

## 100 éve született

**Ács Ferenc** (Fertőendréd, 1926. június 9.) ének-zenetanár (Répceszemere, ének-zenetanár, Színház utcai általános iskola, Sopron, ének-zenetanár; Berezsényi Dániel Gimnázium, Sopron, ének-zenetanár);

**Albert Annamária** (Torda, 1926. szeptember 12. –Kolozsvár, 2016. május 25.) énekes, tanár. Tanulmányait a kolozsvári Konzervatóriumban végezte. 1972-ig volt a Kolozsvári Állami Magyar Opera magánénekes. Lírai és drámai szerepeket egyaránt alakított. Hangversenyénekesként is széles repertoárt énekelt;

**Aranyi Gábor, dr.** (Szentés, 1926 – Szentés, 1999) köztisztviselő, hegedűoktató. Lehota Lajos primás és Briher István magántanítványa. Jogi doktori végzettségét a Királyi Magyar Pázmány Péter és a Szegedi Tudományegyetemen szerezte meg. Szívesen foglalkozott helytörténeti kutatómunkával. 1954–84-ig hegedűoktató. Egész életében aktívan kivette részét a város zenei életének fejlesztésében.

**Arató Szilvia** (Budapest, 1926. november 6.–) zongoraművész-tanár a Zeneakadémiát Ambrózy Béla növendékeként végezte el. 1978-tól nyugdíjazásáig tanított a szegedi Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézet (LFZF ZTI) előkészítő tagozatán. További munkahelyei voltak: Magyar Rádió-zenei vezető; Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár;

**Bacsik Elek** (Budapest, 1926. május 22. – Glen Ellyn, Amerikai Egyesült Államok, 1993. február 14.) dzsesszgitáros, tanár. Hegedülni tanult a budapesti Zeneakadémián, de érdeklődése hamar a gitár felé fordult. Később Svájcba, majd Franciaországba került. 1966-ban az USA-ba ment;

**Bakonyi Árpád** (Pécel, 1926. június 7.– 2014. június 7. előtt) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (Állami Óvónőképző Intézet és Petőfi Sándor Gimnázium, Aszód, középiskolai ének-zenetanár, karnagy Török István Gimnázium és Óvónői Szakiskola, Gödöllő, középiskolai ének-zenetanár, karnagy);

**Bálint Erzsébet**, Kostyákné (Gyergyószentmiklós, 1926. november 19.– Az MI szerint: 1988. július 28.) zenetanár, művészeti író, népművelő. A székelyudvarhelyi tanítóképző s a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneművészeti Főiskola elvégzése után 1953-ig szülővárosában, majd Kolozsvárt középiskolai zenetanár s a zeneművészeti főiskola pedagógiai gyakorlatainak vezetője. Zenei írásait hozta a Tanügyi Újság, Dolgozó Nő, A Hét s a napisajtó, iskolai tudományos ülészekokon módszertani dolgozatokkal szerepelt. Balladajátékok (1958) című kötete az Ifjúsági Könyvkiadónál jelent meg, Leánykérő című népi játék összeállítását K. Gábor Aranka iskolai énekeskönyve (1965), dramatizált balladáit a Napsugár melléklete (1972/4) közölte. Ifjúsági kórusa gyakran szerepelt a román rádió és televízió magyar műsorában

**Bánát Gábor** (1926–2013) hegedűművész-tanár. Hatévesen kezdett hegedülni. Kilencévesen meghallgatta Bartók Béla, aki beajánlotta Zathureczky Edéhez, a fiú Zarthureczky tanítványa lett a budapesti Zeneakadémián. A háború után Bukarestbe ment, ahol Georges Enescuval lépett fel. Romániát a genfi nemzetközi zenei versenyre utazva hagyta el. Pályafutását Amerikában folytatta;

**Bánhalmi György** (Budapest, 1926–USA, 1985) zeneszerző, tanár;

**Bánhegyi Mária** (Magyarkeresztúr, 1926. július 12.–) zongoratanár (Baja, Veszprém és Cegléd zeneiskolái; 1960 –Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár);

**Baráz József** (Füzesabony, 1926. január 27. – Szombathely, 2012. szeptember 21.) karnagy, középiskolai ének-zenetanár. (Bányász Szakszervezet-zenei szakreferens, központi kórus karnagya, II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskola-tanárt, budakeszi és budaörsi gimnáziumok tanára, a Fóti Zenebarátok és a STELLA kamarakórus karnagya);

**Békefi Antal** (Bakonyoszlop, 1926. május 19. – Szombathely, 1982. szeptember 27.) zeneszerző, zeneíró, karnagy, kántor, pedagógus. Középiskolai énektanári és egyházkarnagyi oklevelét a budapesti Zeneakadémián szerezte 1947 és 1949 között. Ezzel párhuzamosan kántortanító volt szülőfalujában 1950-ig. 1950-től 1959-ig általános iskolai ének-zenetanárként és karnagyként dolgozott Zircen, 1955 és 1957 között zeneszerzést tanult a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában. 1959-től haláláig tanított a szombathelyi Tanárképző Főiskolán, mint tanszékvezető tanár. A Kóta országos elnökségének és a Tanárképző Főiskolák Országos Bizottságának is tagja volt. Mint karnagy, fellépett Ausztriában és Csehszlovákiában is. Számos néprajzi, zenetörténeti, népzenei tárgyú cikke jelent meg, de emellett dalokat és kórusműveket is komponált;

**Bende Zsolt** (Budapest, 1926. május 23. – Budapest, 1998. június 27.) operaénekes, tanár. Tanulmányait a Zeneakadémián végezte 1948–1955 között Révhegyi Ferencné és dr. Sipos Jenő osztályában. 1956-ban a Szegedi Nemzeti Színház, 1957-ben pedig a Magyar Állami Operaház alkalmazta, magánénekesként. 1974-ben egyetemi docens lett a Zeneakadémia ének szakán. Pályafutása során végigénekelte a repertoár csaknem valamennyi jelentős bariton szólamát a lírai szerepkörtől a vígoperai hősökön át a nagy karakterszerepekig. Európa számos operaházában vendégszerepelt. Énekelt oratóriumokat is. Számos hanglemez készítésében működött közre, ezek közül hat a Francia Akadémia nagydíjában részesült. Zsűrizett énekversenyeken és számos mesterkurzust is tartott;

**Bíró Józsefné Sulyok Klára** (Tiszalök, 1926. március 25.–) magyar- és ének-zenetanár (Nyirád, Kunmadaras, Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Pilisvörösvár, ének-zenetanár);

**Bojtár László** (Mohács, 1926. február 21. – Mohács, 1995. november 13.) zeneszerző, kántor, helytörténész, tanár. A gimnáziumot szülővárosában kezdte, majd a ciszterek pécsi Nagy Lajos Gimnáziumában folytatta, ahol 1944-ben érettségizett. A háború után a pécsi egyetem Jog- és Államtudományi Karán szerzett abszolutóriumot, de jogászként soha nem dolgozott. 1949-től 40 éven át katolikus kántori szolgálatot látott el szülővárosában, Mohácson. Az ökumené Bojtár László működésének idején széles körben nem volt elfogadott, de ő kézenfekvő természetességgel közreműködött alkalmanként minden felekezet rendezvényein (református, evangélikus, izraelita.) Pécsi Sebestyén zeneakadémiai professzor 1948-ban mutatta be egy bírálatra hozzá küldött művét a budapesti Bazilikában. Mérföldkő volt életében, hogy egy Magnificat pályázat eredményeképp Bárdos Lajossal került kapcsolatba, aki későbbi fejlődését irányította. 1978-ban részt vett a református egyház által meghirdetett korálvariáció pályázaton, ahol munkája bekerült az általuk publikált kötetbe;

**Bolla Tibor** (Adorjánháza, 1926. augusztus 7. – Budapest, 2019. szeptember 27.) operaénekes, tanár. Lendvai Andor és Hetényi Kálmán magántanítványa volt. 1949-ben került a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének Énekkarába. Itt 1955-től szólista volt. 1960-ban, nem sokkal a Pécsi Nemzeti Színház operatagozatának megalakulása után magánénekesnek szerződött az intézményhez, s 1979-es nyugalomba vonulásáig a társulat tagja maradt;

**Bordás Dezső** (Budapest, 1926. szeptember 13.–) operaénekes, tanár (MN Művészegyüttes, Miskolci Nemzeti Színház, Szegedi Nemzeti Színház, Népszínház Operatársulata);

**Boros Emil Ervin** (Szeged, 1926. december 31.–) hegedű- és középiskolai énekzenetanár (Általános Iskola, Rákospalota-hegedűtanár, Ének-zenei Általános Iskola, Soroksár-hegedűtanár);

**Czakó Éva** (India, 1926–1978) A zeneakadémiai előkészítő osztályba hatévesen került, ahol a nála két évvel idősebb Starker János foglalkozott vele. Schiffer növendéke volt 1933-tól, művészdiplomát 1943-ban kapott Czakó Éva Luciaként. A Nemzeti Filharmónikus Zenekar emlékkönyve szerint a BHZ-ban is játszott. 1946-ban már a Végh Vonósnyeggessel együtt érkezett a genfi nemzetközi versenyre, amelyen Antonio Janigro mögött az előkelő harmadik

helyet szerezte meg. Ekkorra már privát életét összekötötte Janzer Györggyel, a Végh-Quartett brácsásával. 1972-ben, férjét követve, az indianai Bloomingtonba költözött, ahol egy ideig Starker János asszisztense, majd tanártársa lett. Starker szerint kiváló művész és tanár volt;

**Cserfalvi Elíz** (Budapest, 1926 – Az MI szerint 1975 körül halt meg, de a pontos dátum jelenleg nem igazolt) hegedűművész-tanár. Zathureczky Ede növendékeként végezte tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán, s már növendékkorában sierreket aratott (Huba és Reményxi-díjat nyert). 1948 óta Svájcban élt. Deák Ágnes hegedűművész-tanár szerint „Cserfalvi Elíz Rados Dezsőtől került Zathureczky Ede osztályába. Tőle hallottam először Rados Dezsőről; sokat beszélt Rados tanítási módszeréről, a hegedűs egyensúlyozásról (nem csak bal lábon, hanem két lábon állás), a jobb kar súlyérzetéről, a jobb felkar nagyobb szerepéről, ami erőlködés nélkül teszi lehetővé a teltebb hegedűhangot”;

**Csire József** (Nagyvárad, 1926. április 14. – Bukarest, 2011. május 19.) zeneszerző, tanár, karmester, művészeti író. 1945-ben, a bukaresti Ciprian Porumbescu Zenekonzervatóriumban 1957-ben zenetanári és karmesteri, 1964-ben zeneszerzői oklevelet szerzett. Zenekari tagja volt a Nagyvárad Szimfonikus Zenekarnak (1940–1945) és a kolozsvári Állami Magyar Operának (1948–1949); Bukarestben osztályvezető a Művelődésügyi Minisztérium Zeneigazgatóságán (1951–1954); a bukaresti Román Opera zenekari tagja (1954–1965) és karmestere (1958–1965). Miután leszorították az előadói pályáról, zenepedagógus lett: a bukaresti 1. Számú Zenei Líceum tanára (1957–59), majd a bukaresti Zeneakadémiára került, ahol 1961-től 2007-ig tanított, ebből 1990–1996 között a Zeneszerzés, Zenetudomány, Zenekari Karmester és Zenepedagógia kar dékánja. 1996–2001 között a Spiru Haret Egyetem magántanáraként működött;

**Csűri Zoltán** (Budapest, 1926. május 30. –) zenekari hegedűművész (1955 – 1957. Állami Faluszínház - zenekari hegedűművész; 1957–1970. Budapesti MÁV. Szimfonikusok - zenekari hegedűművész, 1970-től u.o. II. hegedű szólamvezető);

**Czimer Sándor** (Büdszentmihály, 1926. december 15.–) zenekari oboa-, angolkürtművész

(1946–1949 BM Vidéki Főkapitányság Zenekara - zenekari oboa-, angolkürtművész; 1949–1957 Honvéd Művészegyüttes, zenekari oboa-, angolkürtművész; 1957–1963 Miskolci Nemzeti Színház, zenekari oboa-, angolkürtművész; 1963 – Miskolci Szimfonikus Zenekar, zenekari oboa- és angolkürtművész);

**Demeter Antalné János Anna** (Gerle, Bákó megye, 1926 –) népdalénekes. Mint kiváló nótafát, Kallós Zoltán fedezte fel őt az 1960-as években. Attól fogva többször is megfordult Magyarországon. Útjáról nótát is szerkesztett: „*Mikor Budapesten jártam, / Jaj de milyen boldog voltam.*”;

**Dőry Zoltán** (Budapest, 1926. március 13. – Budapest, 2004. március 1.) zenekari hegedűművész. Tanulmányait 1940 és 1947 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hegedű szakán, Gábrriel Ferenc növendékeként végezte. 1947-től 1956-ig az Állami Hangversenyzenekar tagja, 1956-tól 1992-ben történt nyugalomba vonulásáig ugyanott koncertmester. Zenekarával turnézott Európa összes országában, Ausztráliában, Amerikában és Japánban;

**Ébert Tibor** (Pozsony, 1926. október 14.–) író, zenekari művész, tanár (MRT Szimfonikus Zenekara; Magyar Állami Hangversenyzenekar);

**Fehér Sándor** (Tápiószele, 1926. szeptember 28. –) zenekarvezető, prímás;

**Fentős Ferenc** (Lenti, 1926. február –) zenekari hegedűművész-tanár, koncertmester (Állami Zeneiskola, Nagykanizsa-igazgató-helyettes és igazgató is; Nagykanizsai Szimfonikus Zenekar-koncertmester;

**Fodor Artur** (Vásárosszentgál, 1926. június 19.–) zenekari kürtművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar- zenekari kürtművész; MRT Szimfonikus Zenekar- zenekari kürtművész);

**Forrai Katalin, Vikár Lászlóné** (Debrecen, 1926. szeptember 25. – Budapest, 2004. december 30.) zenetanár, karnagy. 1951-ben középiskolai ének- és zenetanár, kórusvezető oklevelet szerzett. 1946-tól tanár a budapesti Dózsa György úti Általános Iskolában. 1951 és 1959 között a Budapesti Óvónőképző tanára. 1959-től az Országos Pedagógiai Intézetben munkatárs, főmunkatárs. 1966-tól a fővárosi Bölcsődék Országos Módszertani Intézetének tudományos

főmunkatársa. 1975-től 1983-ig az Országos Pedagógiai Intézet docense. 1983 után nyugdíjas. 1953-tól 1988-ig a Magyar Rádióban óvodások számára zenei műsorokat vezetett. 1976-tól a Nemzetközi Zenei Nevelési Társaság (ISME) igazgatósági tagja, 1986 és 1992 között elnöke, 1994-től tiszteletbeli elnökségi tagja. 1979–1983 a Nemzetközi Kodály Társaság alelnöke. 1990-től 1994-ig a Magyar Zenei Tanács elnöke, 1996-tól rendkívüli egyéni tagja. 17 ország egyetemén és főiskoláján tartott előadásokat Kodály Zoltán pedagógiai elveiről. Világszerte zenei nevelési tanfolyamokat vezetett, előadásokat tartott. Szabadidejét 1962 után családja körében Balatonszepezden, 1988 után saját házukban töltötte. Kutatásainak területe: iskola előtti zenei nevelés Kodály Zoltán szellemiségében. Művei: Óvodai énektanítás. Bp., 1951 (4 kiadás). – Ének-zene az óvodában. Bp., 1957 (6 kiadás). – Szomszédos népek dalai. Bp., 1965. – Művészetre nevelés a családban. (Tsz.) Bp., 1972. – Ének az óvodában. Bp., 1974 (14 kiadás). – Jár a baba jár. Bp., 1976, 1997 – Európai gyermekdalok I-II. Bp., 1985. – Zenei nevelés Magyarországon. (Tsz.) Bp., 1985 – Ének a bölcsődében. Bp., 1986 (4 kiadás). – Music in Preschool. Bp., 1985. (Japán nyelven, Tokió, 1991). – „Eszterlánc” „Katalinka” magyar gyermekjátékok. Bp., 2000. A Kodály Zoltán pedagógiai öröksége (1990) című angol és japán nyelvre is lefordított négy órás videofilm pedagógiai szaktanácsadója;

**Fülep Tamás** (Debrecen, 1926. január 27. – Budapest, 2004. december 25-én) zongoraművész, tanár. 1952–1957-ig a Textilszakszervezet Központi Művészegyüttesének vezetője. 1959-67-ig a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola zongora főtárgy tanára, 1967-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Budapesti Tanárképző Tagozatán docensként zongora főtárgytanár, 1980-tól a Metodikai Kabinet vezetője. Munkásságát nyugdíjba vonulása után is számos szakfordítás jelzi, amelyek a Polifon Könyvtár sorozatban jelentek meg, s az egész zenei szakma alapvető forrásmunkának, kézikönyvnek tekint.

**Friss Gábor** (Budapest, 1926. június 28. – 1996) középiskolai ének-zenetanár, karnagy. A Nemzeti Zenekör (hegedű), majd a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola növendéke (zeneszerzés, 1947–1950, karvezetés, 1950–56). 1948–1957 öntevékeny kórusok és zenekarok karnagya; 1957–1959. I. ker. Attila utcai fiúiskola tanár; 1959-1966. II. ker. Lorántffy Zs. utcai ének-zenei ált. isk. zenei ig. h.; 1957–1966 általános iskolai énektanár; 1966-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézete Budapesti Tagozat tanára, igazgatóhelyettese; 1962–1973. Ifjú Zenebarát c. folyóirat pedagógiai

szerkesztője; 1958 – az Országos Filharmónia műsorismertetője, a Magyar Rádió állandó külső munkatársa);

**Gábori Elemér** (1926 –) hegedűművész-tanár;

**Gerenday Endre** (Bogyiszló, 1926. április 19. – Budapest, 2014. április 28.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető. 1936–1941 között a nagykőrösi Arany János Gimnáziumba járt. Ezután, mivel nehéz anyagi körülmények között élt a család, 1941–1944 között a soproni és pécsi gyalogsági hadapród iskolába került. A második világháború miatt felavatására hamarabb sor került és a német frontra vitték. Kilenc hónapot töltött amerikai fogságban, sokszor embertelen körülmények között tartották. Hazatérése után 1946–1947 között a nagykőrösi tanítóképző hallgatója lett, ahová egy különbözeti vizsga letétele után felvették ötödévre. Kántortanítói oklevelét 1947-ben szerezte meg, ezzel került a Zeneakadémiára, ahol énekszaktanítói tagozaton folytatta tanulmányait. Egyik tanára közbenjárására kapott állást a főváros egyik általános iskolájában. Ezután a Zeneakadémia egyházzenei tanszakára felvételizett, mivel azonban egy év után a tanszakot megszüntették, átkerült a Középiskolai Énektanár és Karvezető szakra, ahol 1952-ben diplomázott. Tanárai voltak többek között Kodály Zoltán, Ádám Jenő, Zalánffy Aladár, Gárdonyi Zoltán, Viski János, Vásárhelyi Zoltán, Bartha Dénes, Szabolcsi Bence, Gaál Margit, Nagy Olivér. Gerenday Endre 1948–1951 között a Lajos utcai Általános Iskolájában volt énektanár, egy évig az Attila utcai általános iskolában tanított, majd 1952–1962 között a Fényes Adolf (korábban Kiskorona) utcai Általános Iskolában szintén énektanár. 1962–1968 között a Budapesti Tanítóképző Gyakorló Iskolában működött, mint énektanár, 1968–1970 között a jászberényi Felsőfokú Tanítóképzőben tanított, 1970–1995 között a Budapesti Tanítóképző Intézet (később: Tanítóképző Főiskola) docense és főiskolai tanára volt. 1988-ban vonult nyugalomba, de az esti tagozaton még tovább tanított. 2004 végéig a Nemzetközi Pető Intézet tanára volt, itt a leendő konduktorok oktatásával foglalkozott. 2006-ban a KAIROSZ Kiadó jelentette meg Negyedszázad vándorútján – Bogyiszlótól a heilbronni fogolytáborig című önéletrajzi könyvét. 1948-tól megszakítás nélkül, mint kórusvezető működött (VBKM Ganz Kapcsolók és Készülékek Gyára Új Világ Férfikar, BKV Egri Ferenc Férfikar, Kőbányai Általános Munkásegylet, Volánbusz Liszt Ferenc férfikar, Kalevala kórus (amelyet ő alapított), Solymári Férfikar, Solymári Hagyományörző Asszonykórus, Láng-Acélhang kórus), énekkaraival a legmagasabb minősítési fokozatokat érte el, számos nemzetközi kórusversenyen nyert díjat. Óbudai fiúkórusával nagy sikert aratott a



Zeneakadémián, a produkciót a jelen lévő Kodály Zoltán is méltatta, aki kiemelte a fiúkórus kiváló előadását. Zenés színpadot alakított a Fényes Adolf utcai és Tímár utcai általános iskolás gyermekekkel, itt Kacsóh Pongrác János vitéz című daljátékát és Kodály Hány Jánosát adták elő a szerző jelenlétében. Az Attila utcai általános iskolában színpadra állították a Székelyfonót, és a kórus mellett zenekart is alapított. Többek között Mozart: Gyermekszimfóniájának előadásával érték el nagy sikert;

**Görgei György** (Budapest, 1926. július 23. – Budapest, 2019. július 19.) karmester, művészeti vezető Zenei tanulmányait 7 éves korában kezdte. Zeneszerzési tanulmányait gimnazistaként kezdte. A Székesfővárosi Felsőbb Zeneiskolában tanult Sugár Rezsőnél, Farkas Ferencnél, Sándor Frigyesnél. Karmesteri pályafutását 1949-ben a Néphadseregben kezdte. 1982-ben ezredesi rangban vonult nyugdíjba. 1957-ben és 1958-ban a Szegedi Nemzeti Színház első karmestere. 1959-től a Néphadsereg Művészegyüttesének karmestere, majd az Együttes művészeti vezetője. A magyar ének-, zene-, színház- és táncművészet magas színvonalú produkcióit vitte színpadra, laktanyákba és művelődési házakba, színházakba és a Zeneakadémiára, közeli és távoli országokba. 1984-ben és 1985-ben zenekari tanárként és karmesterként működött Szíriában. Életcélul tűzte ki a katonák közötti zenei ismeretterjesztést. Kora legnagyobb zeneszerzőit, előadóművészeit, zenetudósait nyerte meg a koncertjein való közreműködésre Kodály Zoltántól Szabolcsi Bencéig. Felkérésére egyebek mellett Petrovics Emil, Szokolay Sándor, Lendvay Kamilló, Aram Hacsaturjan írt új műveket. E koncertek rádió és TV közvetítései széles hallgatói és nézői körhöz juttatták el a kortárs zeneművészet értékeit;

**Györffy Sándorné Ganz Marina** (Leningrád, 1926. június 8. – Budapest, 1998) zongoratanár, szaktanácsadó. Tanulmányait 1949 és 1954 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán Hernádi Lajos növendékeként végezte. 1954-től 1974-ig a Fővárosi Zeneiskola Szervezet VI. kerületi zeneiskolájának zongoratanára volt, 1974-től a fővárosi VIII. kerületi Vándor Sándor Állami Zeneiskola zongoratanára. 1960-tól zongora szakfelügyelő, 1966 és 1976 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gyakorlóiskolájának gyakorlatvezető tanára; a MÜDOSZ Országos Zongora Szakosztályának tagozatvezetője, választott vezetőségi tagja;

**Guttman Mihály** (Petrozsény, 1926. július 21. – 2013. május 20.) zenetanár, karnagy, zenepedagógus, az erdélyi kórusmozgalom kiemelkedő egyénisége.

Iskolai tanulmányait szülővárosában kezdte, majd az aradi katolikus gimnáziumban fejezte be. Kolozsvárott végezte el a konzervatóriumot, emellett a Bolyai Tudományegyetem geológia-csillagászat szakán is diplomát szerzett. 1950-58 között a kolozsvári zeneiskola intézményalapító igazgatója volt, 1959-75 között a Kolozsvári Állami Filharmónia művészeti titkári teendőit látta el. 1986-os nyugdíjazásáig kamarazenét tanított a zeneiskolában, kórust és zenekart vezetett, sokszor vezényelte a Kolozsvári Állami Magyar Opera és a Kolozsvári Állami Filharmónia zenekarát. A kommunista diktatúra 1989-es bukása után újraalapította a Romániai Magyar Dalosszövetséget, amelynek haláláig tiszteletbeli elnöke volt;

**Harnóczy Mária** (Temesvár, 1926. február 21. – Budapest, 1999. március 10.) zongoratanár (Szentesi zenepedagógus munkacsoport- zongoratanár; KPVDSZ Kultúrotthon - zenei vezető; Fővárosi XXI. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár);

**Horváth Gyula, vitéz** (Visznek, 1926. augusztus 14. – 2015. július 16.) magyar kirtályi tűzér zászlós, ny. honv. alezredes, ny. karmester és hegedűtanár, a Vitézi Rend tb. Törzskapitánya, az egykori Sztálinvárosi Zeneiskola ig. helyettese, a Komlói Erkel Ferenc Zeneiskola igazgatója, a Soproni Liszt Ferenc Zeneiskola igazgatója, a finnországi Rovaniemi Városi Szimfonikus Zenekar főzeneigazgatója volt. Koncertezett különböző hazai és külföldi zenekarokkal, tagja volt a Magyar Művészeti Szövetségnek. Már bevonulása előtt zenei tanulmányokat kezdett, ekkor nyílt alkalma folytatni tanulmányait a konzervatóriumban. Sztálinvárosban (ma Dunaújváros) az alakuló zeneiskolánál óraadó tanári állást kapott 1953–1955 között. Majd Komlón szervezte meg az állami zeneoktatást. 1957-ben hegedűtanári diplomát is szerzett. 1970-ig Baranya megyei zeneigazgató volt, miután Mohácson és Szigetváron is megszervezte a zeneoktatást. A karmesterképzést magánúton végezte, mesterei voltak Ferencsik János, Vaszy Viktor, Kóródi András és Arvid Jansons. 1970–80 zenekari oboa-, angolkürtművész 80 között a Soproni Állami Zeneiskola igazgatója és a Soproni Szimfonikus Zenekar karmestere. 1980–87 között Rovaniemi (Finnország) vezető karmestere, és a városi konzervatórium hegedűtanára. Hazatérte után 1991-ben megszervezte a volt hadapród iskolája bajtársi körét, amelyet elnökként vezetett. 1993-ban avatták vitézzé Visegrádon. (Teljes írás: [Elhunyt vitéz Horváth Gyula \(1926-2015\) hegedűtanár, karmester, ny. honv. alezredes. Parlando 2015/5.](#))

**Horváth János** (Braunschweig, 1926. március 22. – Budapest, 1986. szeptember 17.) zenekari hegedűművész, tanár. Zenei tanulmányait Pécsen a Zenei Szakközépiskolában Sirio Piovesannál és a budapesti Zeneművészeti Főiskolán Ország Tivadarnál végezte. 1944–1948 között a Pécsi Nemzeti Színház zenekarában és kamarazenekarokban játszott, 1948-tól Budapesten különböző zenekarok tagja, így a Magyar Állami Népi Együttes zenekarának is. 1958-tól haláláig az Állami Operaház és a Budapesti Filharmonikus Társaság zenekarának tagja. 1957–1968 között a karcagi Állami Zeneiskola hegedűtanára volt;

**Horváth Sándor** / Nagy Patkány „Big Rat” / (Jánosháza, 1926. március 8. – jazz-gitárművész-tanár;

**Jakuts Éva, J.** (Budapest – Rákosszentmihály, 1926. április 12.–) zongoraművész-tanár (Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár);

**Kallós Zoltán** (Válaszút, Románia, 1926. március 26. – Válaszút, 2018. február 14.) a Nemzet Művésze, erdélyi magyar néprajzkutató, népzene gyűjtő, a Magyar Művészeti Akadémia Népművészeti, Néprajzi Tagozatának tagja (2005). Középiskolai tanulmányait Kolozsvárt és Sepsiszentgyörgyön folytatta, Kolozsvárt tanítói oklevelet szerzett (1946). Tanító a kalotaszegi Magyarvistan (1946–50) és a moldvai Lészpeden (1956–1957), közben elvégzi a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémiát (1955), szakirányító a marosvásárhelyi Népi Alkotások Házánál (1957–1958), 1958-ban rövid időre bebörtönözték politikai nézetei miatt, újra tanító, majd faipari vállalati alkalmazott Gyimesben (1959–1968). Szabad művészi pályára lépve Kolozsvárt az ifjúsági táncmozgalom egyik tanácsadója. A Mezőségen, Kalotaszegen, Moldvában és Gyimesben gyűjtötte a folklórnak úgyszólván minden műfaját, különösen az énekes és hangszeres zenét, a népszokásokat és a szokásköltészetet. Nagy sikert aratott gyűjteménye, a Balladák könyve (Szabó T. Attila gondozásában és bevezető tanulmányával, 1971) Budapesten három új kiadást ért meg (1973, 1974, 1977). Tartalmával – 259 ballada és további 8 ballada meseváltozata – a leggazdagabb magyar balladagyűjtemények egyike, mennyiségi értékét pedig megsokszorozza minősége: négy néprajzilag jelentős táj balladaköltészetének újabb termésével együtt a feledésre ítélt archaikus típusokat és változatokat mentette meg a művelődés számára, jórészt dallamokkal. Új guzsalya mellett c. másik könyve (1973) egy klézsei öregasszony, a 76 éves Miklós Gyurkáné Szályka Rózsa énekes repertoárjának (balladák és dalok) monografikus gyűjteménye: szövegtár

dallamokkal és hanglemezmelléklettel, egyszersmind első kísérlet a magyar balladakutatásban egy személyi monográfia összeállítására. 1992-ben létrehozta a Kallós Zoltán Alapítványt, amelynek keretében szórványvidékeken élő magyar gyermekek anyanyelvi oktatását szervezik meg Válaszúton bentlakásos rendszerben, s ezen kívül foglalkozásokat tartanak számukra, megismertetik velük a hagyományos eszközöket, mesterségeket, népdalokat, néptáncokat. Az Alapítvány ma is hatékonyan működik, évente számos népzenei tábort szervez. Kallós Zoltán Kolozsvárt és Válaszúton él és alkot;

***Kelemen Zoltán*** (Budapest, 1926. március 12. – Zürich, 1979. május 9.) operaénekes (basszbariton), tanár, aki különösen Mozart- és Wagner-szerepekben vált ismertté. 1954 és '56 között a budapesti Zeneakadémián, majd – emigrálása után – a római Accademia di Santa Cecilia (Maria Teresa Pediconi) tanult. Rendszeresen fellépett a Bayreuthi Ünnepi Játékokon (1962-ben Gustav Neidlingertől vette át Alberich szerepét, amit 1978-ig énekelt), a salzburgi tavaszi és nyári fesztiválon, a New York-i Metropolitanban. Számtalan lemezfelvételen működött közre;

***Kistétényi Melinda /Kaindl /*** (Budapest, 1926. július 25. – Budapest, 1999. október 20.) magyar zeneszerző, karvezető, orgonaművész, zenepedagógus. A Zeneakadémián Bárdos Lajosnál egyházzene, Viski Jánosnál zeneszerzést tanult, Ferencsik Jánoshoz karnagyképzőre járt, végül 1949-ben középiskolai énektanár és karvezető diplomát szerzett. Helyettes karnagy és korrepetitor volt a SZOT-kórusnál, majd a Zeneakadémián először énektanárok mellett, majd a karvezetés tanszakon dolgozott korrepetitorként. 1955-től óraadó tanár, majd 1957-től kinevezett szolfézstanár volt, 1989-es nyugalomba vonulásáig. Növendékei közé tartozott többek közt Schiff András, Kocsis Zoltán, Fischer Iván, Ránki Dezső, Dráfi Kálmán, Sass Sylvia és Kincses Veronika is. A zeneelmélet, a szolfézs és az improvizáció kiemelkedő tudású oktatója volt. Orgonistaként többször is fellépett Prágában és Budapesten, legendás rögtönző volt, hangversenyeit gyakran úgy állította össze, hogy a második rész improvizációból álljon. Foglalkozott dalok, kórusművek és oratóriumok szövegeinek fordításával és írásával is, pl. ő írta Kodály Epigrammáinak szövegét,

***Konrádné Zátony Márta*** (Budapest, 1926. július 20.–) zenekari brácsaművész, hegedűtanár (Honvéd Művészegyüttes-zenekari brácsaművész; Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari brácsaművész;

**Kovács Apollónia** /Grabócz Miklósné, Grabócz-Kovács Apollónia/ (Volkány 1926. szeptember 20. – Budakalász, 2012. november 17.) előadóművész, népdalénekes, színésznő. A második világháború idején, Kolozsvárott figyeltek fel hangjára, de csak a béke beállta után, 1945–1946-ban a Józsa Béla Athenaeum Művészképzőjében tanulhatott. Tanárai Borbáth Magda, Maczalik Gabriella és Poór Lili voltak. Magánúton képezte tovább hangját Lorenz Kornéliánál és Szikossy Gizellánál. A végzés után színésznő volt egy nagyenyedi magántársulatnál. 1949-ben a Nagyvárad Szigligeti Színházhoz szerződött. Rendszeresen énekelt a város római katolikus székesegyházának kórusában. 1961 novemberében települt Magyarországra, szabadfoglalkozású előadóművészként Budapesten élt, és magyar cigánydalokat adott elő. Már 1962-ben elkezdett külföldön szerepelni. A következő évtizedekben egészen Kanadáig, Új-Zélandig eljutott. Nemcsak előadta, hanem férjével gyűjtötte is a dalokat, illetve egyes dalokat ő fordított le magyar nyelvre;

**Kovács János** (Alsócsöpöny, 1926. június 8. – Kisújfalu, 2014. október) karnagy, pedagógus, népművelő. A lévai Állami Tanítóképzőt kétéves különbözeti vizsga megtételével 1942–1944 között végezte el. 1946–1949-ben Kiskunfélegyházán tanult tovább a tanítóképzőben. Pedagógiai pályafutását Nádsházán kezdte 1950–1952-ben iskolaigazgatóként. Innen az 1952/53-as tanévben a Galántai Járási Nemzeti Bizottság tanügyi osztályára került tanfelügyelőnek, majd újabb állomása 1951 –1956 között Felsőszeli volt, ahol az alapiskola igazgatója lett. 1956–1970-ben Kisújfalu tanított, ezt követően az 1988-as nyugdíjba vonulásáig a kúrti alapiskola pedagógusa volt. Tagja volt a Csehszlovákiai Magyar Tanítók Énekkarának (1963–1990). Gyermekkórusokat alapított és vezetett;

**Körössy János** (1926–2013) magyar származású román, majd amerikai dzsesszzongorista Körössy Jancsi néven lépett fel általában, sőt Janci Körössynek is írták. Népszerű volt Közép-Európában, a legértékesebb romániai dzsesszenészként tartják számon, Magyarországon lemeze is megjelent (János Körössy és együttese – 1964, Qualiton LPX 7301), gyakori szereplője volt magyar rádió- és tévéműsoroknak. Bukarestben alapította nemzetközi sikerű együttesét, a Jancsi Körössy Triót (Körössy – zongora, Johnny Răducanu – basszus, Bob Iosifescu – ritmushangszerek). A hatvanas években a keleti blokk országaiban, főleg Magyarországon, Csehszlovákiában és Lengyelországban aratott sikert. 1969-es nyugati koncertkörútján az Egyesült Államokba disszidált. Emiatt az 1976-ban megjelenő román dzsesszlexikonból a rá vonatkozó cikket

egyszerűen kihagyták; Romániában többet nem beszéltek róla. 2006-ban, 80. születésnapja alkalmából koncertezett a Román Atheneumban, ekkor vehette át a Kulturális Érdemrend parancsnoki fokozatát. Nyolcvanévesen, 2006 decemberében a bukaresti Román Atheneumban négyórás koncerttel állt a dzsesszkedvelő közönség elé.

**Kroó György** (Eger, 1926. augusztus 26. – Budapest, 1997. november 12.) a 20. századi magyar zenekritika és zenetörténet-írás egyik legnagyobb alakja Tóth Aladár és Szabolcsi Bence mellett, de maradandót alkotott zeneakadémiai professzorként is. Tanulmányait 1949 és 1952 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hegedű szakán Rados Dezsőnél, 1951 és 1956 között a zenetudományi szakon Szabolcsi Bence irányításával végezte. 1957-től a Magyar Rádió munkatársaként, 1958-tól a Zenei Népművelési rovat vezetőjeként, 1991-től főmunkatársként dolgozott. Rádiós tevékenységével megalapozta és felvirágoztatta a magyar zenei ismeretterjesztést és zenekritikát. Az 1960-as évek elejétől kritikái rendszeresen elhangzottak a Magyar Rádió általa alapított Új zenei újság című műsorában (a Rádió A mikrofonnál Kroó György címmel kiadta elhangzott kritikáit). Népszerű ismeretterjesztő rádiós sorozata volt a Hallgassuk együtt! Az Élet és Irodalom hetilapban 1964 és 1996 között mintegy 240 írása jelent meg, többnyire kortárs magyar művekről. Stílusát egyedülállóvá és a mai zenekritikusok számára mértékadóvá tette közérthetőséggel párosult. Halálára két nagy magyar zeneszerző is komponált darabot: Kurtág György In memoriam Kroó György (cselló szólóra); Szőllősy András: Addio Kroó György emlékére (szólóhegedűre és vonós kamaraegyüttesre, 2002);

**Kukucska Ernő** (Magyargéc, 1926 – Nógrádmegyer, 1993) nógrádi pásztor, dudás és furulyás. Pásztorcsaládban született Magyargécen. A szomszédos Nógrádmegyerre – ahol élete végéig lakott. A zenetudást a juhászmesterséggel együtt édesapjától, Kukucska Jánostól vette át, aki híres dudás és furulyás volt. A pásztorkodást 1958-ig folytatta. A Volán alkalmazottjaként ment nyugdíjba, de a juhászkodással soha nem tudott igazán szakítani;

**Kurtág György** (Lugos, Románia, 1926. február 19.) zeneszerző, zongoraművész és kamarazene-tanár. Ötéves korától zongorázik, felsőfokú tanulmányait Temesváron kezdte Kardos Magdánál (zongora) és Max Eisikovitsnál (zeneszerzés). 1946-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán

tanult Kadosa Pálnál (zongora), Veress Sándornál, Farkas Ferencnél (zeneszerzés) és Weiner Leónál (kamarazene). Zongoraművészi és kamarazenei diplomáját 1951-ben, a zeneszerzőit 1955-ben szerezte meg. 1957–58-ban Darius Milhaud és Olivier Messiaen óráit látogatta Párizsban, de saját zeneszerzői útját ugyanekkor Marianne Stein segítségével találta meg. 1960–1968: az Országos Filharmónia korrepetitora. 1967–1986 a Zeneakadémia zongora-, majd kamarazene-tanáraként kiváló magyar zenészekre hatott életre szólóan. Tanítványa volt többek között Csalog Gábor, Kocsis Zoltán, Keller András, Schiff András és Takács-Nagy Gábor. Mesterkurzusokat tartott szerte a világban, emellett feleségével, Kurtág Mártával 2013-ig rendszeres szereplője volt a nemzetközi hangversenyéletnek. Nagysikerű négykezes zongoraestjeiket több hanglemez- és filmfelvétel őrzi. 1971–1972-ben DAAD ösztöndíjjal egy évet Nyugat-Berlinben töltött. Külföldi zeneszerzői elismerését A megboldogult R. V. Truszova üzenetei 1981-es párizsi bemutatója indította el. 1993-ban és 1998-ban kétéves meghívást kapott a berlini Wissenschaftskollegba (ez idő alatt a Berlini Filharmonikus Zenekar rezidens zeneszerzője volt), majd Bécsben, Hágában, Utrechtben, Amszterdamban, Párizsban, 2002-től a Bordeaux melletti Saint André de Cubzacban élt és dolgozott. 2015-ben hazaköltözött Magyarországra, azóta Budapesten él. 2001-től Budapest díszpolgára;

**Kusztos Piroska** /Kusztosné született Szabó Piroska/ (Alsósófalva, 1926. január 1. – Budapest, 1985. november 7.) népzenekutató, folklorista. A tanítóképzőt Marosvásárhelyt végezte (1945), kántori képesítést is szerzett. Szülőfalujában tanított (1945–1948), a kolozsvári Zeneművészeti Főiskolán oklevelet szerzett (1954). Pályáját a Kolozsvári Zenei Középiskola tanáraként kezdte (1954–1956), majd Szovátán ének- és zenetanár nyugalomba vonulásáig (1981). Több folklórkiadványban szerepelt népi dallamgyűjtéssel (az 1954-es Faragó-Jagamas-féle Moldvai csángó népdalok és népballadák c. munkában Szabó Piroska II. néven). Ő jegyezte le hangszalagról Ráduly János Kibédi népballadák (1975) és Elindultam hosszú útra (1979) c. köteteinek dallamanyagát. Társszerzője a Szovátai zöld erdőben (1971) c. kiadványnak. Összegyűjtötte és lejegyezte Sóvidék népzenei anyagát;

**Kutrucz Éva** (Budapest, 1926. február 3. – Budapest, 1997. augusztus 3.) énekművész, tanár. Tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán 1938 és 1942 között D. Csiby József és Szegedi Ernő, 1941-től 1948-ig ugyanott az ének szakon Durigo Ilona, dr. Székelyhidy Ferenc,

dr. Molnár Imre és Molnár C. Pálné növendékeként végezte. 1949-től 1962-ig a szegedi Zeneművészeti Szakiskola magánének-tanára, 1961-től 1984-ig a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola magánének-tanára, majd 1984-től egyetemi tanára volt. 1946 és 1962 között rendszeresen fellépett dalénekesként;

**Külkey László** (Budapest, 1926. március 22. – Budapest, 2011. március 1.) operaénekes. A Zeneakadémián Maleczky Oszkár és Sipos Jenő tanítványa volt. Jogi diplomát is szerzett ezzel párhuzamosan a Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1946-ban mutatkozott be az Operaházban. Első alakítása az Ifjú hajós szerepe volt Wagner Trisztán és Izolda című operájában. Több mint hatvan szerepet játszott, köztük lírai tenor és comprimario szerepeket és karakteralakításokat is. A Budapesti Operabarátok Egyesületének elnökségi tagja, a Budapesti Operabarát Alapítvány örökös tiszteletbeli elnöke volt;

**Lajos Attila** (Budapest, 1926. április 15. – 1994) zenekari fuvolaművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar- zenekari fuvolaművész, szólamvezető; MRT Szimfonikus Zenekar-zenekari fuvolaművész, szólamvezető, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola-tanár; a Magyar Fúvósötös tagja;

**Lehel György** (Budapest, 1926. február 10. – Budapest, 1989. szeptember 25.) Kossuth-díjas magyar karmester. Zenei tanulmányait Kadosa Pál és Somogyi László magántanítványaként folytatta. Kadosa zeneszerzésre, Somogyi vezénylésre oktatta. 1946 őszétől forgatóként alkalmazták a Magyar Rádióban, majd rövidesen zenei rendezővé, majd főrendezővé léptették elő. 1947 nyarán vezényelte először a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarát, és ettől kezdve hivatali elfoglaltságai mellett rendszeresen dirigált is a Magyar Rádió stúdiójában. 1948-ban kinevezték a rádió főszerkesztőjévé, ezt a posztot 1956-ig töltötte be, majd ezután a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának karnagya lett, melynek 1962-től igazgatója és vezető karnagya volt. Lehel élete végéig figyelemmel kísérte a kortárs zeneszerzők munkásságát, és nagy érdemeket szerzett a kortárs magyar szerzők műveinek itthoni és külföldi népszerűsítésében. Közreműködésével hatvankét huszadik századi magyar zeneszerző kétszázötvenhat műve került előadásból vagy stúdió felvételből rögzítésre. Külföldi fellépései alkalmával rendszeresen műsorra tűzte Bartók, Kodály, Liszt, Dohnányi és Kadosa műveit, de nagy érdemeket szerzett Bach, Haydn, Mozart és Beethoven műveinek tolmácsolásával is;



**Lukin László** (Baja, 1926. január 30. – Budapest, 2004. augusztus 18.)

zenepedagógus, karnagy, műfordító, előadóművész, zenei ismeretterjesztő. A bajai III. Béla Ciszterci Gimnáziumban érettségizett 1944-ben. Zenei vezetői Recska Ilona (zongora) és Bálint Ferenc (elmélet) voltak. 1944–1948 között a budapesti Zeneakadémián egyházkarnagyai szakon végzett Bárdos Lajos tanítványaként. Az 1948–1949-es esztendőben pedig középiskolai ének- és zenetanárképző szakon tanult, ahol Ádám Jenő volt a mestere. Orgonálni Pécsi Sebestyéntől tanult. 1950-1982 között a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium énektanára volt, emellett több énekkart irányított: a Budapesti Kórus helyettes karnagyaként, 1950-1954 között a Dunakeszi MÁV Férfikar, 1954–1964 között a Vasutas Szakszervezet Központi Kórusának karnagyaként tevékenykedett és 1954-től haláláig vezette az Országos Filharmonia ifjúsági hangversenyeit. 1958 és 1968 között a „Muzsika” című folyóirat „Tücsökmuzsika” rovatát szerkesztette. 1960–1965 között a Zenélő órák című tévéműsort vezette. Haláláig a Magyar Rádió külső munkatársa is volt. Több szakkönyvvvel gazdagította a magyar zenepedagógiát, ő készítette el például az Ének-zene a gimnáziumok I-III. osztálya számára című tankönyvet, illetve az általános iskolák 7-8. osztályának szóló ének-zene tankönyvet. Nevét viselő intézmények: Érd (2005): Lukin László Alapfokú Művészetoktatási Intézmény; Baja (2006): Lukin László Ének-Zenei Általános Iskola és AMI;

**Melles Károly** (Budapest, 1926. július 15. – 2004. április 24.) karmester, tanár. Tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte. Bécsben él. Vezényelte Európa jelentős zenekarait, többek közt a Bécsi és a Berlini Filharmonikusokat, a londoni Új Philharmonia Zenekart, a milánói Scala Zenekarát. Együtt lépett fel korának legjelentősebb szólistáival, köztük Fischer Annie-val, Zino Francescattival, Wilhelm Kempff-fel, Enrico Mainardival, Nathan Milsteinnel, David Ojsztrahhal, Itzhak Perlmannal, Maurizio Pollinival, Jean-Pierre Rampallal, Szvjatoszlav Richterrel, Msztyiszlav Rosztropoviccsal és Artur Rubinsteinnel. Vezényelt a Salzburgi és a Bayreuthi Ünnepi Játékokon, a Prágai Tavaszon és a Bécsi Ünnepi Heteken;

**Mérnök János** (Pécs, 1926. november. 29. – Budapest, 1988. október 20.) zongoraművész, tanár. Szülővárosában Takács Jenő zeneszerzőnél, majd Budapesten a Zeneművészeti Főiskolán Kadosa Pálnál tanult, oklevelét 1953-

ban szerezte meg. Rövid ideig Szegeden tanított, majd a fővárosba került. Előbb a Fővárosi Zeneiskola Szervezetnél tanított, majd 1961-ben egy évig az Országos Filharmónia művészeti vezetőségében dolgozott, 1966-tól a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetének tanára volt;

**Mucsi Sándor** (Szeged, 1926. február 21. – Budapest, 2006. június 1.) színművész, magánénekes. Hatvanegy évet töltött a pályán, ezalatt számos vidéki teátrumban játszott, majd három évtizeden át a Fővárosi Operettszínház tagja volt. Pályafutása alatt végigénekelte a klasszikus tenorbonviván-szerepek teljes sorát. Pályafutását a Hódmezővásárhelyi Színjátszó Társaság Színházában kezdte 1946-ban, majd a Békés Megyei Jókai Színház tagja lett. 1949-ben a Katona József Színházhoz helyezték, Kecskemétre. Első komoly szerepét 1952-ben kapta: Nemorinót, a félszeg parasztlegényt játszotta Gaetano Donizetti operájában, a Szerelmi bájitalban. A következő években számos nagyoperett bonvivánját alakította. 1955-ben mutatkozott be szülővárosa teátrumában, a Szegedi Nemzeti Színházban, ahol – kisebb kecskeméti és szolnoki megszakítással – egy évtizeden át lépett fel. A sok operett mellett számos operában is énekelt. Ebben az időszakban, 1957-ben készült a Bátyasétány 77 című rádiójáték, amelynek férfi főszereplője volt. Később játszott a darab szegedi és fővárosi színházi feldolgozásában is. 1966-1968-ban a Miskolci Nemzeti Színház, majd 1969-től két éven át a szolnoki Szigligeti Színház művésze volt. 1971-ben a Sybill című nagyoperett szolnoki előadásán a Nagyherceg szerepével búcsúzott a bonviván szerepkörétől. 1972-ben Budapestre, a Fővárosi Operettszínházba szerződött, amelynek társulatához 2003-ig tartozott. A My Fair Ladyben mutatkozott be. Kiemelkedő szerepe volt Sancho Panza a La Mancha lovagjában, Ámos Hart a Chicagóban, illetve Mordcha kocsmáros a Hegedűs a háztetőn című darabban. Az 1990-es években a Fővárosi Operettszínház társulatával tíz szezonban lépett fel a müncheni a Deutsches Theaterben;

**Mudry Lajos** (Budapest, 1926. november 23.–) zenekari hegedűművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész; Magyar Állami Hangversenyzenekar- zenekari hegedűművész);

**Nagy Mártonné** (Hajdúszoboszló, 1926. április 17.–) ének-zenetanár (Leányiskola, Püspökladány, ének-zenetanár; Általános Iskola és Gimnázium, Budaörs, ének-zenetanár; a budaörsi kultúrotthon kamarakórusának karnagya);

**Orosz János** (Békéscsaba, 1926. május 5.–) zongoraművész. Első két elemi Svájcban, Lausanne-ban járta. 11 éves korában kezdett el zongorázni, akkor kapta első hangszerét. 6 éves korától trombitált is. 1946-ban került Budapestre, felvételizett a Magyar Zeneakadémiára, és Antal István tanítványaként három akadémiát végzett. Az első munkahelye a Pax Bár volt, pár házzal tőle Cziffra György játszott a Café de Paris-ban;

**Ozváry Rudolf** (Kaposvár, 1926. július 13. –) zenekari harsonaművész-tanár (Magyar Állami Operaház-zenekari művész; Budapesti Filharmóniai Társaság-zenekari művész);

**Pallagi Jánosné Demetrovis Judit** (Győr, 1926. július 9.–) zongoratanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Győr- zongoratanár; Fővárosi VII. kerületi Állami Zeneiskola/Molnár Antal Zeneiskola- zongoratanár);

**Pálvölgyi Sándorné Matisz Gizella** (Pesterzsébet, 1926. február 25. – Budapest, 2021. február 24.) zongora- és hárfaművész-tanár iskoláit is Pesterzsébeten végezte, 1944-ben érettségizett. Eközben folyamatosan zenei tanulmányokat is folytatott és 1945-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára iratkozott be, ahol 1947-ben Hernádi Lajos irányításával zongoratanári, majd 1958-ban Rékai Miklós mesterképzőjében hárfa művész-tanári diplomát szerzett. 1945-66-ig az Erzsébeti „Széchenyi” zeneiskolai munkaközösségben dolgozott, mint zongora főtanészak tanár, s emellett 1957-től a Fővárosi Operettszínház zenekarának volt hárfaszólam vezető művésze egészen 1987. december 31-ig, azaz nyugdíjba vonulásáig. Ezután sem szakadt el a zenétől és a tanítástól, mivel 1988-2003-ig még visszament a pesterzsébeti Lajtha László Zeneiskolába félállásban zongorát tanítani. Februárban bekövetkezett haláláig jó kapcsolatot ápolt mind a későbbi és fiatalabb „hárfás társadalom” tagjaival és volt színházi kollégáival;

**Pap Pál** (Döbrököz, 1926. február 2. –) zenekari hegedűművész (Állami Déryné Színház- zenekari hegedűművész; BM Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész;

**Pásztor Béla** (Újpest, 1926. január 18.–) zenekari oboa- és angolkürtművész (MRT Szimfonikus Zenekara, zenekari oboa- és angolkürtművész; Magyar Állami Operaház, zenekari oboa- és angolkürtművész, zenekari felügyelő is);

**Perlstein Klára** (Zombor, 1926. március 26.–) zongoratanár, népművelő (Népművelési Intézet- főmunkatárs; Vándor Kórus titkára);

**Pesovár Ernő** (Herend, 1926. szeptember 5. – Budapest, 2008. március 2.) tánc-történész, néptánckutató, tanár. A budapesti ELTE bölcsészettudományi karán muzeológusi oklevelet szerzett (1951), majd bölcsészdoktorátust (1966). Muzeológus vidéki múzeumokban, 1951– a Népművészeti Intézet néptánc részlegének vezetője (1952–), a Néprajzi Múzeum népzenei osztályának munkatársa (1958–). Kutatási területe a táncfolklór, azon belül rendszerezéssel, formatannal, tánc-történettel, az új táncstílussal, páros táncokkal foglalkozik. Tánckritikusként is működik. Cikkei, tanulmányai az Ethnographia, a Néprajzi Értesítő, az Acta Ethnographica című szakfolyóiratokban, a Tánc-tudományi Tanulmányok, a Táncművészeti Értesítő, az IFMC-évkönyv című kiadványokban jelennek meg, 1983–1988 között pedig a vezetője volt, közben 1987-ben kandidátusi címet is szerzett. A Népművelési Intézet oktatóképző tanfolyamain tanított, majd 1970–1971 és 1975–1976 között a kölni és drezdai tanári táncakadémián, 1974-ben Kubában. Évekig tanított a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskolán, 1980–1989 között elnöke volt az Amatőr Néptáncosok Országos Tanácsának is. 1984-től meghívott előadó a Magyar Táncművészeti Főiskola és az ELTE Néprajzi Tanszékén. Kutatási területe volt a magyar- és európai táncfolklór, azon belül rendszerezéssel, formatannal, tánc-történettel, az új táncstílussal, páros táncokkal foglalkozott. Tánckritikusként is működött. 5 könyve és körülbelül 150 írása jelent meg;

**Petri Miklós** (Siklós, 1926. szeptember 8. –) énekkari művész, operaénekes (MRT Énekkara; Honvéd Művészegyüttes Énekkara – szólista; Magyar Állami Operaház –magánénekes, és később színpadi főügyelő);

**Rafael Márta** (Budapest, 1926. február 26.– Woltersdorf /bei Berlin/, 2017. szeptember 7.) énekművész, színésznő. Budanovits Mária, Makay Margit és Lehotay Árpád magántanítványa volt. 1946–1947-ben a Víg, 1947–1948-ban a Magyar Színház szerződtette. Énekelt a Magyar Rádióban, 1953-ban a Honvéd Művészegyüttes szólistája lett. 1957-ben fellépett a Miskolci Nemzeti

Színházban is. 1960-ban az akkori Német Demokratikus Köztársaságba települt, és a berlini Metropol Theaterben, Lipcsében és Rostockban szerepelt. A német televízióban és rádióban zenei műsorok vezetőjeként is bemutatkozott;

**Remsey Győző** (1926 – 1982. február 6.) operaénekes-tanár;

**Rozsnyai Zoltán** (Budapest, 1926. január 29. – San Diego, Kalifornia, 1990. szeptember 10.) karmester és zenei igazgató. Tíz éves korában koncertzongoristaként lépett fel, és később a Liszt Ferenc Zeneakadémia egyik legfiatalabb hallgatója lett. Mesterei többek közt Kodály Zoltán, Bartók Béla, Dohnányi Ernő és Ferencsik János voltak. A diploma elnyerése után, 24 évesen, kinevezték a Debreceni Opera karmesterének. 1954-ben a Magyar Állami Hangversenyzenekar karmestere lett. 1956 májusában a római nemzetközi karmesterverseny második díját nyerte el, amire meghívták Rómába a Santa Cecilia zenekart dirigálni. A forradalom alatt a Magyar Rádió zeneigazgatását ajánlották fel neki, ezért a forradalom leverése után, 1956. november 29-én Rozsnyai feleségével és kislányával menekülni kényszerült. Bécsben azonnal hozzáfogott egy menekült zenészekből álló zenekar szervezéséhez, mely 1957 elejétől Philharmonia Hungarica néven vált világhírűvé. Doráti Antal, a Rockefeller és a Ford Alapítványok támogatásával a zenekar 1959-ben az Egyesült Államokban turnézott. 1961-ben Rozsnyai az Egyesült Államokban telepedett le. 1962-ben a New York Philharmonic zenekar asszisztens karmestere lett Leonard Bernstein mellett. 1963-ban a Cleveland Philharmonia Orchestra zenei igazgatója lett, és a következő évben a New York állambeli Utica Symphony Orchestra zenei igazgatását is elvállalta. 1967-ben Rozsnyait több mint 130 jelentkező közül kiválasztották a kaliforniai San Diego Symphony zenei igazgatójának. 1982-ben, a Világkiállítás alkalmából, a Tennessee állambeli Knoxville szimfonikus zenekarát építette fel, majd 1987-ben, ismét San Diegóban, megalapította az International Orchestra of San Diego-t;

**Simon Albert** (Makó, 1926. augusztus 18. – Budapest, 2000. február 17.) karmester, zenetudós és zenepedagógus. A 20. század második felének egyedülállóan nagy hatású muzsikusa, aki a zene, a közös muzsikálás lényegét tanította növendékeinek. 1947-ben a budapesti Zeneakadémia zeneszerzés tanszakára nyert felvételt Viski Jánoshoz, ezzel egy időben vezényelt és

ütőhangszeresként játszott a Vegyipari Szakszervezet zenekarában, amelynek hamarosan vezető karmestere lett. Az ütőkön kívül több más hangszeren is játszott, így gordonkán, fuvolán, kürtön, zongorán. 1948-tól a Zeneakadémia karmesterképző főtan szakán tanult, Ferencsik János és Somogyi László növendékeként. Már 1946-tól rendszeresen látogatta Weiner Leó kamarazene óráit. Harmadéves karmesterszakosként bérleti hangversenyeken dirigálta a Magyar Állami Hangversenyzenekart és a Magyar Rádió szimfonikus zenekarát. Karmesterként Bukarestben képezte tovább magát Constantin Silvestrinél és George Georgescunál. Tanulmányai végeztével, 1952 őszétől a Magyar Állami Hangversenyzenekar karmestere lett, 1953–1955 között a Szegedi Operában tevékenykedett. Ezután a budapesti Operaházban dirigált, 1958-tól az Országos Filharmónia szólistakarmestereként működött. 1962-ben Otto Klemperer meghívására több hónapot töltött Londonban a nagy német karmester mellett. 1969-ben lett a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára. A zenekari gyakorlat vezető tanáraként irányította az Akadémia zenekarát. Együttesével sok felejthetetlen hangversenyt, hangversenysorozatot adott. 1970–1981 között számos nagy koncertturnén ünnepelte a külföldi közönség is. Ebben az időben több lemezfelvételt készített. 1978 őszén Nyugat-Berlinben a nemzetközi Karajan zenekari versenyen ezüstérmet nyert együttesével. 1980-ban a párizsi Conservatoire-ba hívták meg vendégprofesszornak, ahol három évig tanított. Ő kezdeményezte 1969-ben az Új Zenei Stúdió megalapítását. Az 1980-as évek második felétől egyre visszavonultabban élt, a tanítás mellett Bartók-könyvein dolgozott és egy zeneértő közönség felnevelésén munkálkodott;

**Straky Tibor** (Nyíregyháza, 1926. szeptember 12. – 2011. április 13.) zongoraművész-tanár, szakközépiskolai igazgató. Tanulmányait 1945/46-ban a Nemzeti Zenede zongora szakán Antal István, majd 1946 és 1948 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora tanárképző szakán Böszörményi-Nagy Béla növendékeként végezte. 1950-től 1961-ig a nyíregyházi Állami Zeneiskola zongoratanára, majd igazgatóhelyettese, 1958 és 1966 között a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskola zongoratanára, 1966-tól ugyanott igazgató. 1976 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézete debreceni tagozatának zongoratanára, adjunktusa. Zenekritikusként, zongoraművészként és zongorakísérőként egyaránt tevékeny - két utóbbi minőségében nevéhez külföldi vendégszereplések is fűződnek. Számos tanulmányt, cikket írt, rendszeres zenekritikusi tevékenységet folytatott;

**Szabó József** (1926 – Budapest, 1963. január 6.) zongoraművész, zeneszerző;

**Szabó Lajosné Mihalusz Gabriella** (Esztergom, 1926. március 7.–) zongoratanár (Fővárosi Zeneiskola Szervezet - zongoratanár; Fővárosi XIX. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Szécsi József** (Szeged, 1926. január 26. – Szeged, 1995) gimnáziumi énekzenetanár (Szegedi Ifjúsági Kiskórus - alapító karnagy; Szegedi Ipari Tanuló Iskola és Kollégium-kórusvezető; 600. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet, Kollégium Vegyeskara és Fiú Kórus vezetője; Gimnázium, Békéscsaba; Juhász Gyula Általános Iskola, Szeged – tanár; József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium – kórus- és zenekarvezető tanár; Szegedi Egyetemi Tánckar Zenekara – vezető; Szegedi Egyetemi Énekkar és Zene- és Táncegyüttes művészeti vezetője; az „ÉDOSZ Szeged” ének-zene- és táncegyüttes művészeti vezetője; Szegedi Városi Tanács VB zenei szakreferens);

**Szendrei Imre** (Kalocsa, 1926. július 6. – Budapest, 1983. december 5.) zongoraművész, tanár. 1945 után a budapesti Zeneművészeti Főiskolán, Szegedi Ernő növendékeként művészi és tanári oklevelet szerzett. A budapesti Pedagógiai Főiskolán tanított, majd a Szegedi Tanárképző Főiskolán 1969-ig. Ezután haláláig a Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetének tanára volt;

**Szilvásy László** (Budapest, 1926. július 1. – Budapest, 2018. február 25.) gordonkaművész-tanár. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Kerpely Jenőnél tanult, továbbá tanárai voltak Kurtág György, Rados Ferenc, Tátrai Vilmos, Németh Géza, Botvay Károly és Mező László gordonkatanár, majd 1943–1944 között Gaspar Cassadónál a Salzburgi Mozarteum növendéke. 1944–1990 között a Magyar Állami Hangversenyzenekar (ÁHZ) tagja, szólócsellistája. A Tátrai Vilmos vezette Magyar Kamarazenekar szólócsellistája. Magyarországi bemutatón és ösbemutatón szólaltatta meg számos hazai és külföldi szerző - köztük Igor Stravinsky, Paul Hindemith, Frank Martin, Bohuslav Martinu, Kadosa Pál, Kósa György, Geszler György, Veress Sándor – műveit;

**Szőnyi Ferenc** (Budapest, 1926. december 28. – Budapest, 1990. november 29.) operaénekes a Magyar Állami Operaház örökös tagja/posztumusz/. Pályafutását a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének Énekkarában kezdte, majd 1956-ban a drezdai Semperoperhez került, mint ösztöndíjas. Magánénekesi karrierje

az egykori NDK-ban kezdődött, előbb Karl-Marx-Stadtban (ma Chemnitz), majd Stralsundban volt szólólista. Az Operaházban 1961-ben vendégként, a Turandot Kalaf herceg szerepében mutatkozott be. 1963-ban szerződött vissza szülővárosába, a budapesti dalszínháznak 1978-as nyugdíjazásáig maradt tagja. Másfél évtizedes karrierje alatt a legváltozatosabb tenor főszerepekben lépett színpadra. Énekelte a hőstenor szólamokat (Caniót, Don Josét, Manricót és Otellót), Wagner-figurákat (Lohengrin, Tannhäuser, Loge, Siegmund), fellépett operettekben (A cigánybáró – Barinkay Sándor, A denevér – Eisenstein). Alkatához, elmélyült színjátszókészségéhez a nagyszabású karakterszerepek – Salome – Heródes, Katyerina Izmajlova – Szergej, Várnász – Vőlegény, Hamlet, Jim Mahonney – Mahagonny – álltak a legközelebb. Visszavonulása után jeles énektanár lett;

**Tálas Ernő** (Jászládány, 1926. július 23. – Budapest, 2018. január 17.) magyar operaénekes. A jászapáti Gróf Széchenyi István Gimnáziumban érettségizett 1944-ben. A Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett német–olasz szakos tanári oklevelet, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán énekművész–énektanári képesítést kapott 1956-ban. Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése után elhagyta Magyarországot. A Stockholmi Királyi Opera tenorja lett. A rendszerváltás után nyugdíjas éveiben visszatért hazájába. Dalestek állandó vendégeként szerepelt. Tagja lett a Krúdy Körnek;

**Tonté László** (Debrecen, 1926. március 24.–) zeneiskolai rézfúvóstanár, harsonás (Határőrőrség Fúvószenekeara; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar - zenekari harsonaművész, Állami Zeneiskola, Nyíregyháza - fúvóstanár);

**Tóth Mihály** (Nógrádmárcal, 1926. november 24. – Budapest, 2009. február 6.) karvezető, középiskolai ének-zenetanár (Magyar Állami Népi Együttes – karnagy; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Tanárképző - tanár; KÓTA főtitkár helyettes). [90 ÉVE SZÜLETETT TÓTH MIHÁLY - Parlando](#)

**Törökné Iván Ágnes** (Budapest, 1926. július 24.–) zenekari hegedűművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész; MRT Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész);

**Udvardy Lászlóné** (Szeged, 1926. szeptember 25. –) középiskolai ének-zenetanár (Magyar Rádió-zenei rendező; Fővárosi I. ker. Gellérthegy utcai



Általános Iskola, ének-zenetanár; Fővárosi V. kerületi Deák téri Általános Iskola, ének-zenetanár; Tanítóképző Főiskola Esti Tagozat, ének-zenetanár;

**Vadas Zsuzsa** (Budapest, 1926. március 6. – Budapest, 1999. július 1.) jazz- és táncdalénekesnő, tanár, az 1940-es évek egyik népszerű táncdalénekeseként volt. Lakner Artúr gyermekszínházában kezdődött a pályafutása. Kezdetben komika szeretett volna lenni, de 1945 után felfedezte magának a táncdal. Hangja bársonyos, mély hangfekvésű volt;

**Vámos Ágnes** (Budapest, 1926. július 29. – Budapest, 2016. november 20.) opera-énekesnő (szoprán). Férjével, Mátray Ferenc (1922–2003) tenoristával az Operaház egyik híres párosát alkották. 1945 és 1949 között a Zeneakadémián Maleczky Oszkár növendéke volt. (Az előkészítő éveket összevontan végezte el.) Mátray Ferencsel még diákként házasodott össze. A végzés után szerződtette az Operaház, ahol Iluska (Kacsóh Pongrác: János vitéz) szerepében debütált 1949. december 26-án. Harminc éven át volt a társulat sokat foglalkoztatott művésze. Búcsúfellépte 1978. május 21-én volt a Varázsfuvola első hölgyeként. 1977-től a Színház- és Filmművészeti Főiskola hangképzőtanára is volt 1989-es nyugdíjazásáig;

**Vázsonyi János** (Budapest, 1926. április 27. –) zenekari hegedűművész-tanár (Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola; Fővárosi Operettszínház-zenekari hegedűművész, szólamvezető; Állami Zeneiskola, Gödöllő-hegedűtanár;

**Veress Gyula** (1926. október 31. – Budapest. 1992. május 28.) operaénekes. 1958 óta volt tagja az Operaháznak. 1961-től részben comprimario-basszus, részben karakter-szerepek alakítója (Hunding, Daland, Fiesco, Sparafucile, Ozmin stb.);

**Vincze Imre** (Kocs, 1926. november 26. – Budapest, 1969. május 3.) zeneszerző, tanár. 1945-ben felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, Budapestre. Itt Szabó Ferenc növendékeként diplomázott 1951-ben. Lediplomázva, volt tanára mellett tanársegéd lett, majd 1968-ig tanárként dolgozott. Súlyos betegségben, 43 évesen hunyt el Budapesten. Pályája során komolyzenével, népdalfeldolgozással, filmzenével foglalkozott és színpadi művet is komponált;

**Visy László** (Tatárszentgyörgy, 1926. április 7.–) ének-zene-, és testnevelés tanár (Általános Iskola, Kevermes, ének-zene-, és testnevelés tanár; Mikes Kelemen Gimnázium, és Szakközépiskola, Battonya, ének-zene-, és testnevelés tanár);

**Záray Márta** (Tatabánya, 1926. augusztus 28. – Budapest, 2001. március 31.) énekesnő, tanár. 1946-ban elvégezte az Országos Színészképzőt. 1950-től az EMKÉ-ben kezdett énekelni, ahol megismerte későbbi férjét, Vámosi Jánost. 1953-ban házasodtak össze, a későbbiekben együtt énekelte. Az 1955-ben készült *2x2 néha 5* című filmben is feltűnt;

**Zareczkyné Szentlőrinczy Mariann** (Budapest, 1926. május 18.–) zenekari hegedűművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, koncertmester);

**Zátony Márta** (Budapest, 1926. július 20.–) zenekari brácsaművész. (1949–1953 Honvéd Művészegyüttes zenekari hegedűművész; 1953– Magyar Állami Hangversenyzenekar - zenekari hegedűművész);

**Zentai Anna** (Budapest, 1926. június 29. – Budapest, 2017. január 24.) énekesnő, színésznő. Miután elvégezte a Színiakadémiát, a Szegedi Nemzeti Színházhoz került, ahol egyaránt játszott prózai szerepeket, operettet, valamint operát. 1950 és 1979 között a Fővárosi Operettszínház tagja volt, később szabadfoglalkozású művésznőként dolgozott. Mozgékony, derűs figurák megformálója, melyeket sugárzó derűvel alakít. Természetes színészi képességinek köszönhetően magával ragadó lendülettel és egészséges humorral arat sikert. Kiváló szubrett, illetve naiva-primadonna, gyakorta vendégszerepelt a Magyar Állami Operaházban és külföldön is. Sokoldalúságát magyar nótaénekesként is bizonyította;

**Zsebedits Pál** (Mosonmagyaróvár, 1926. szeptember 20. – Budapest, 2012) zenetanár, főostályvezető (Győri Székegyházi-organista, karnagy; Gimnázium, Mattersburg, ének-zenetanár; St. Margarethen-i Passió-Játékok zenei vezetője; Nemzetközi Koncertigazgatóság (Interkoncert) osztályvezető/főosztályvezező);

**95 éve született**

**Abody Béla** (Budapest, 1931. június 14. – Budapest, 1990. augusztus 17.) író, műfordító, irodalmi- és zenekritikus, szerkesztő, színházigazgató. 1953-ban kapta meg a diplomáját az ELTE Bölcsészettudományi Karán, utána az Írószövetség Fiatal írók munkaközösségének főtíkári tisztségét látta el. 1956-1957-ben a Magvető Kiadó irodalmi vezetőjeként dolgozott, 1960–1965 között általános iskolában tanított. 1965-től az Élet és Irodalom főmunkatársa, 1970-ben a Magyar Állami Operaház és az Új Írás munkatársa. 1971-ben nevezték ki a Vidám Színpad igazgatójának, ezt a tiszteket 1975-ig látta el. 1978-tól 1985-ig szerkesztette a Négy Évszak című lapot, 1987-től haláláig a Pallas Lap- és Könyvkiadó főszerkesztője volt. Írt drámát, novellát, rádiójátékot, kritikát, karcolatot, fordított angol klasszikusokat. Első kötete 1957-ben jelent meg Indulatos utazás címmel. Az operák iránti rajongása közismert volt, operakalauza, a Gyere velem operába 1973-ban, összegyűjtött kritikái, interjúi, a Tündöklések, bukások 1983-ban jelent meg. Visszaemlékezéseit, önéletrajzi írásait az Arcok, képek önarcképek (1985), az Emlékezetem pályája (1987), valamint a Fondorlatok (1988) című kötet tartalmazza. 1990-ben, halála évében látott napvilágot utolsó esszékötete, az Indulás, érkezés;

**András Jánosné** Gergely Erzsébet (Magyarvita / Viștea, Kolozs megye, 1931– népdalénekes, mesemondó. Hozzá hasonló tudású és előadói készséggel rendelkező egyéniség Kalotaszegen nincs;

**Bali György** (Vilonya, 1931. augusztus 5.–) közgazdász, az Országos Rendezőiroda igazgatója;

**Bálintné Hegyesi Júlia** (Gyula, 1931. november 9.–) bibliográfus és zenei könyvtáros (Városi Könyvtár, Karcag-könyvtárvezető; Verseggy Ferenc Gimnázium, Szolnok-iskolai könyvtáros, tanár; Verseggy Ferenc Megyei Könyvtár, Szolnok-bibliográfus, zenei könyvtáros);

**Balogh Albert** (Gyöngyös, 1931. június 21.–) zenekarvezető, zenekari hegedűművész-tanár (Magyar Néphadsereg Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész; Vasutas Szakszervezet Zeneiskola- hegedűtanár);

**Baloghné Arany Olga** (Derecske, 1931. szeptember 8.–) ének-zene- és testnevelés tanár, karvezető (Általános Iskola, Szikszó, ének-zene- és testnevelés

tanár, karvezető; Általános Iskola, Derecske, ének-zene- és testnevelés tanár, karvezető; Gimnázium, Derecske, ének-zene- és testnevelés tanár, karvezető);

**Bari Ferenc** (Kunhegyes, 1931 – 2003) hegedűművész. 1954-ben vált zenekarvezetővé, és a kunhegyesi étteremben dolgozott közel három évtizeden keresztül. Nagyon sok hangversenyen, zenekari versenyen szerepelt az együttesével;

**Bella Klára** (Budapest, 1931. március 18.–) zongoraművész-tanár (Fővárosi XXI. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár; Fővárosi VIII. kerületi Állami Vándor Sándor Zeneiskola-zongoratanár);

**Berta Pál** (Felsőgalla, 1931. június 15. –) zenekari klarinétművész-tanár (Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari klarinétművész; Állami Zeneiskola, Kisbér-klarinéttanár);

**Borgulya András** (Szarvas, 1931. szeptember 15.– Érd, 2005. május 3.) zeneszerző, kottatárvezető, tanár. Tanulmányait 1950 és 1958 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés szakán Viski János, majd Szabó Ferenc növendékeként végezte. 1959 és 1963, majd 1967 és 1974 között a Zeneműkiadó munkatársa volt, 1975-től az Operaház kottatárát vezette, 1976-tól a Zeneakadémia zeneelmélet-tanszékén tanított. Írt színpadi művet (Johanna - musical), tömegdalokat és egyéb kórusokat, kísérőzenét, oratorikus kompozíciókat, szimfonikus darabokat, versenyműveket, kamarazenét. Több kompozíciója nyert díjat zeneszerzői versenyeken. 1975-ben ő fejezte be és hangszerelte tanára, Szabó Ferenc Légy jó mindhalálig című, torzóként fennmaradt háromfelvonásos operáját;

**Bors Jenő** /eredeti neve *Biermann Jenő*/ (Moszkva, 1931. január 24. – Budapest, 1999. március 26.) a magyar lemezkiadás meghatározó alakja, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat igazgatója (1965–90), a Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége örökös tiszteletbeli elnöke volt. 1948 és 1952 között a Magyar Közgazdaságtudományi Egyetemen tanult. 1950 és 1956 között igazi lelkes kommunistaként dolgozott az ifjúsági mozgalom apparátusában (DISZ, DIVSZ). 1957-ben az Express Ifjúsági Utazási Iroda igazgatóhelyettese lett. 1959-ben főelőadóként a Külkereskedelmi Minisztériumba került. Itt később az „elvi-távlati tervek” osztályát vezette. 1965-ben az addigi, iskolázatlan lemezgyári vezetővel elégedetlen Művelődésügyi Minisztérium új

igazgatót keresett a vállalat élére, így esett a választás a korábbi munkáját megunt, zenekedvelő Bors Jenőre, aki február 15-én lépett be. Az 1970-es évek elején indult rendkívül tehetséges muzsikusközpontból (pl. Kincses Veronika, Kocsis Zoltán, Perényi Miklós, Ránki Dezső, Sass Sylvia, Takács Klára, az ekkorra beérő Liszt Ferenc Kamarazenekar) kiválasztott 15–20 nevet, akiket a következő két évtizedben a Hungaroton menedzselte a lemezipiacon. 1976-ra tudta kilobbizni a saját gyártóüzemet Dorogon. Ezzel sikerült a minőséget világszínvonalúra, a termelést évi 10 millió hanghordozóra növelni. A nyolcvanas években Bors és a vállalat nemzetközi megbecsülése a csúcsára jutott. A rendszerváltás után saját céget alapított Quint Hanglemezkiadó Kft. néven. 1992-ben ezzel sikerült a korábban tervezett EMI-fúzió. Hét évig vezette vállalkozását, aztán fáradtságra hivatkozva visszavonult;

**Csabai Ottó** (Budapest, 1931. június 15.–) zenekari oboa- és angolkürtművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar, Harmónia Hangversenyzenekar, SZOT Művészegyüttes, Magyar Állami Operaház, zenekari oboa- és angolkürtművész, Állami Zeneiskola, Salgótarján, oboa- és angolkürttanár; Zeneművészeti Szakközépiskola, Pécs oboa- és angolkürttanár; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest, oboa- és angolkürttanár);

**Csányi János** (Nagykőrös, 1931. október 28. – 2024. július 20.) énekes, színész. 1955 és 1957 között a Postások Erkel Ferenc Zeneiskolájában tanult énekelni, 1958-tól magánúton folytatta tanulmányait Possert Emíliánál és Hetényi Kálmánnál. 1959 és 1961 között a kaposvári Csiky Gergely Színház operettnél lett énekes színész. 1962-ben lépett fel először, mint operaénekes a Pécsi Nemzeti Színházban, 1966-tól 1969-ig a Fővárosi Operettszínház szerződtette. 1969-től az Operaháznál magánénekesként működik;

**Csősz Sándorné Németh Erzsébet** (Nyíregyháza, 1931. március 9. –) zenekari fuvolaművész-tanár (Állami Zeneiskola, Nyíregyháza-fuvolatanár és uo. igazgató is; Szabolcsi Szimfonikus Zenekar- zenekari fuvolaművész, szólamvezető);

**Czigány György** (Budapest, 1931. augusztus 12. – 2026. április 6.) író, költő, újságíró, szerkesztő, zenei rendező, műsorvezető. 1951–1956 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemre járt, ahol zongoraművész tanári diplomát szerzett, Kadosa Pál tanítványaként. 1956-tól 20 évig a Magyar Rádió munkatársa, illetve zenei fősztályvezetője volt. Közben rendszeresen orgonált a

krisztinavárosi templomban. 1976–1996 között a Magyar Televízió munkatársa, 1990 januárja és áprilisa között az elnökség tagja, 1990–1992 között művészeti producere, 1993–1996 között a zenei műsorok stúdióvezetője volt. 1999-től az Írószövetség költői szakosztályának elnöke;

***Daróczi Bárdos Tamás*** (Budapest, 1931. szeptember 27. – Budapest, 2019. augusztus 27.) zeneszerző, karmester, tanár. Zenei tanulmányai kezdetén gordonkázni tanult Zsámboki Miklós, majd Friss Antal növendékeként. Középiskolai tanulmányait a Zenei Gimnáziumban végezte. Ezt követően a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanult zeneszerzés szakon, Szervánszky Endre tanítványaként. 1958-ban kitüntetéssel diplomázott. 1958-tól 1961-ig a Fővárosi Zeneiskola Szervezet szolfézsstanáraként dolgozott. Ekkoriban már több néptáncegyüttes számára készített feldolgozásokat, táncjáték-kíséreteket. 1961-től 1970-ig a Duna Művészegyüttes karmestereként és zenei vezetőjeként dolgozott. A szolnoki és zalaegerszegi néptáncfesztiválokon több alkalommal is elnyerte a zeneszerzői díjat. 1971-től 1990-ig a Magyar Állami Népi Együttes zenekarvezető karmestere volt. 1990-től a Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskola zeneelmélet-, zeneirodalom-, és népzene-tanára volt. Nős, hét gyermek édesapja. A Bárdos Lajos Társaság társelnöke, a KÓTA tiszteletbeli társelnöke, a Magyar Muzsikusz Fórum elnökségi tagja volt;

***Dévényi Róbert*** (Budapest, 1931. április 14. – Budapest, 1987. június 27.) operarendező, dramaturg, író, tanár. 1951–1956 között a budapesti Zeneművészeti Főiskolán Nádasdy Kálmán és Oláh Gusztáv tanítványa volt az operarendező szakon. 1962-től a Népművelési Intézetben, 1966-tól a Népművelési Propaganda Irodában dolgozott szerkesztőként. A Múzsák Kiadó munkatársa volt 1986-ig. Írt operaismertetőket, opera- és zenésfilm-bírálatokat, gyakran publikált a napilapokban és folyóiratokban; rendezett a Magyar Rádió és a Magyar Televízió számára (kisfilmek, rádió- és tévéjátékok). Drámákat is írt. Munkásságának legfontosabb része az amatőr színjátszómozgalomhoz kötődik;

***Dinnyésné Lehoczky Ilona*** (Kiszsombor, 1931. március 21. – 2020 v. 2021?) Somogy Könyvtár, Szeged-könyvtáros, részlegvezető; Országos Széchényi Könyvtár-tudományos munkatárs; Hungaroton Magyar Hanglemezgyártó Vállalat-archívumvezető);

**Dobai Jenő** (Köblény, 1931. február 28. –) zongoraművész-tanár (Zeneművészeti Szakiskola, Pécs-zongoratanár; Pedagógiai Főiskola, Pécs-zongoratanár;

**Dobos Kálmán** (Szolnok, 1931. július 22. – Budapest, 2013. július 1.) zeneszerző, zenei író, tanár. A Zeneakadémia elvégzése után, 1957 és 1991 között Dobos Kálmán szerkesztőként dolgozott a rádiónál. Zeneszerzői tevékenysége elsősorban a kamarazene és a kórusmuzsika terén bontakozott ki. Zongoraművészként magyar alkotásokat tartott repertoárján: Bartók, Kodály, Weiner, Liszt műveit, valamint saját kompozíciókat. 14 évesen, 1945 áprilisában egy robbanás következtében veszítette el látását. Szülei döntöttek úgy, hogy kezdjen zenét tanulni, első tanára Bocskay Imre vak zenetanár volt. 1946-ban a család Debrecenbe költözött, a zenei tanulmányokat a város "zenedéjében" folytatta, ahol az intézmény nagytekinélyű tanára, Szabó Emil, az egykori Kodály-tanítvány kezdett vele foglalkozni. Egyre inkább a komponálás került érdeklődése homlokterébe, de a zongorázás sem szorult háttérbe. Később Budapesten Zempléni Kornél volt a zongoratanára, zeneszerzést Szelényi Istvánnál tanult. Többször megkísérelt bejutni a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés szakára, de a felvételi bizottságok a vakságot leküzdhetetlen akadálnak tartották. Viski János zeneszerző kollégái ellenében úgy határozott, mégis felveszi az osztályába. 1957-ben diplomázott és abban az évben került a Magyar Rádióba. Az aktív zenélésen kívül zenei monográfiák összeállításával is foglalkozott, egyik könyvét mesterének, Viski Jánosnak szentelte;

**Dőry Dénes** (1931–1994) karmester. Hat éves korában kezdte el a zongoratanulmányait, 15 éves korától fagottozni tanul. 1957-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán művésztanári oklevelet szerez. Ezután a MÁV Szimfonikus Zenekarban fagottozik. 1961-ben szerzi meg a karmesteri diplomáját. 1964–66 között a római Accademia Nazionale di S. Cecilia mesterkurzusán vesz részt, s 1966-ban nyer diplomát. 1965-től az Operaház korrepetitora, majd 1967-től a karmestere. Operaházi működése mellett más zenekarokat is vezényel. 1967 és 1968 nyarán Rómában vendégkarmester. Az 1988–1991 években a Műegyetemi Zenekar vezető karmestere;

**Erdélyi Sándor, dr.** (Budapest, 1931 – 2008) zenetörténész, hegedűszakértő, zenepedagógus. Három évtizeden át hegedűt és gitárt tanított a Váci Zeneiskolában, ahol 1968-ban létrehozta a Musica Humana Kamarazenekart,

melynek 1989-ig vezetője volt. Az együttes ez idő alatt közel ezer hangversenyt adott, kialakult repertoárjuk meghaladta a félezer darabot, több rangos kitüntetést kaptak. 1984-ben alakult meg a Váci Szimfonikus Zenekar, aminek Erdélyi tanár úr sok éven át koncertmestere volt. Aktív közreműködésével kezdődtek meg városunkban az Országos Gitárversenyek, és a Hegedű-duó Találkozók is. A Magyar Nemzeti Múzeum, majd az MTA Zenetudományi Intézetének tanácsadója volt, tudásával segítette a hangszergyűjtemények gyarapítását, és több kiállítást is rendezett. 1991-től haláláig oktatott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen;

**Fábián József** (Cégénydányád, 1931. január 14. –) középiskolai kémia tanár, kórusvezető-tanár (Általános Iskola, Tépe - tanár; Ady Endre Gimnázium, Csenger - iskolai kórusok vezetője);

**Faragóné Böröcz Gabriella** (Balatonkiliti, 1931. február 9. –) középiskolai ének-zene-, és szolfézstanár, karvezető, korrepetitor (Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola - szolfézstanár; Vasas Központi Művészegyüttes - korrepetitor; Egészségügyi Dolgozó Semmelweis Kórusa - korrepetitor);

**Fazekas Pálné Teszárik Mária** (Dávod, 1931. április 25. –) ének-zenetanár, karnagy (Budapest VIII. ker. Horváth Mihály téri Gyakorló Általános Iskola, ének-zenetanár, karnagy; XIV. kerület, Május 1. úti Ének-zenei Tagozatú Általános Iskola, ének-zenetanár, karnagy; Szamuely Tibor Ének-zenei Általános Iskola, ének-zenetanár, karnagy);

**Fekete Szücs Gyula** (Mezőmegyer, 1931. február 17. –) segédlelkész, zenekari nagybőgőművész-tanár (Debreceni Református Egyház - segédlelkész; Háziipari Szövetkezet - műszaki rajzoló; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar - zenekari nagybőgőművész, szólamvezető);

**Fonó Erzsébet** (Budapest, 1931. július 19. – Budapest, 2020. november) zenetudós, zeneelmélet-, szolfézs- és zongoratanár (Felsőfokú Tanítóképző Intézet, Budapest, zeneelmélet-, szolfézs- és zongoratanár; Fővárosi I. kerületi Állami Zeneiskola, zeneelmélet-, szolfézs- és zongoratanár; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Békéscsaba, zeneelmélet-, szolfézs- és zongoratanár; Dohnányi Ernő Zeneművészeti Szakközépiskola, Veszprém, Continuo Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola-alapító igazgató);



**Földesné Szilágyi Margit** (Debrecen, 1931. augusztus 23. –) zongoratanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szeged-zongoratanár; Zeneművészeti Szakközépiskola Szaktanárképző, Szeged, zongora- és gyakorlatvezető tanár);

**Für Éva** (Szatmárnémeti, 1931. december 5. –) ének-zenetanár, karvezető (Általános Iskola és Zeneiskola, Veszprém, ének-zenetanár, karvezető; Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola, Balassagyarmat, ének-zenetanár, karvezető; Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, Szombathely, ének-zenetanár, karvezető főiskolai tanár);

**Garay Attila, dr.** / Névváltozat: Garai / (Orosháza, 1931. december 2. – 2013. április 25.) magyar dzsesszzongorista, zeneszerző, énekes, zenepedagógus. A 20. század második felének egyik legendás zenésze volt. Szólistaként, zenekarvezetőként egyaránt nagy sikerrel játszott. Triókat és kvartetteket vezetett. Játszott a kor szinte minden kiemelkedő muzsikusával. Élete utolsó éveiben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen docensi beosztásban éneket tanított fiataloknak;

**Gáspár Tiborné** (Isztambul, 1931. február 1.–) zongoratanár (Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár);

**Gombai József** (Nagyberény, 1931. június 22. –) ének-zenetanár, karvezető (Általános Iskola Simontornya, ének-zenetanár, karvezető; Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium, Simontornya, ének-zenetanár, karvezető; Tolna-megyei ének-zene szakfelügyelő;

**Győriványi Béláné** (Budapest, 1931. február 20. – Budapest, 2011. február 9.) zeneiskolai zongora- és szolfézstanár, általános iskolai ének-zenetanár (1954–1977 Fővárosi XIII. kerületi Szabó Ferenc Állami Zeneiskola, zongora- és szolfézstanár, 1977- uo. igazgató);

**Hambalkó Edit** (Csepel, 1931. június 9. – Budapest, 2019. szeptember 10.) zongoraművész-tanár. Édesanyja hangszerén kezdett zongorázni, zenész nem volt a családban. Tanulmányait 8 éves korában a csepeli magánzeneiskolában kezdte Dr. Lengyel Józsefnénél. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára 1949-ben vették fel, ahol Kadosa Pál, Nemes Katalin, Mihály András és Járdányi Pál növendéke volt. Diplomáját 1957-ben szerezte. 1959 és 1972 között a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti

Szakközépiskola zongoratanára, Vásárhelyi Magda halála után ugyanott 1972-től 1981-ig tanszékvezető. 1981-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézete budapesti tagozatának adjunktusa, 1985-1994 közt párhuzamosan a Zeneművészeti Főiskolán is tanított. 1995-től docens, 2001-ben vonult nyugalomba. Művészi pályája 1957-ben indult, két évig az Országos Filharmónia ösztöndíjasa, majd még nyolc évig szólistája volt. 1961-ben a budapesti Nemzetközi Liszt Zongoraverseny különdíjasa, majd Sepsey József hegedűművésszel megnyerték a bukaresti Enescu Szonátaverseny harmadik díját. Szólóművészként és kamaramuzsikusként is számos koncertet tartott hazánkban és külföldön. Szívén viselte a kortárs magyar szerzők műveinek bemutatását, előadását, pl. ő mutatta be Horusitzky Zoltán zongoraversenyét, Soproni József és Sári József több zongoraművét. Több Liszt mű újkori- és ősbemutatóját játszotta, pl. a Via Crucis szóló zongora változatának ősbemutatóját is. Tanítványai voltak többek közt Klukon Edit, Eckhardt Gábor, Wagner Rita, Kékesi Judit, Székely István;

**Hepke Péter** (Budapest, 1931. december 26. –) zongoraművész-tanár (Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola - korrepetitor; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI budapesti tagozata - főiskolai tanár, korrepetitor; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola - korrepetitor;

**Hetényi Margit** (Miskolc, 1931. július 15. –) zongoratanár. Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc-zongoratanár, tanszakvezető; Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Zeneoktatói Munkaközösség vezetője);

**Horváth József Mária** /Josef Maria Horvath / (Pécs, 1931. december 20. – Salzburg, 2019. október 21.) magyar-osztrák zeneszerző, a salzburgi Mozarteum emeritus professzora. A pécsi konzervatóriumban zongora szakot végzett Opritia Máriánál, és Takács Jenőnél tanult összhangzattant. Majd 1949 és 1956 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Solymos Péter volt zongoraprofesszora, zeneszerzést Szabó Ferencnél, vezénylést Somogyi László karmesternél tanult. 1956-ban hagyta el Magyarországot. Zeneszerzés és zongora tanulmányait 1957-61 között a salzburgi Mozarteumban folytatta, ahol 1962-től 2000-ben való emeritázásáig zeneelméletet, ellenpontot, valamint az új zene elméletét és gyakorlatát tanította. Alapító tagja a Salzburgi Számítógépes Zenei Központnak;

**Horváth Miklósné Tövisháti Annamária** (Arad, 1931. február 16. –) magyar nyelv- és irodalom, valamint ének-zenetanár (III. sz. Általános Iskola, Békéscsaba, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Békéscsaba-szolfézstanár; Fővárosi XI. kerületi Bartók Béla úti Ének-zenei Általános Iskola, ének-zenetanár; Fővárosi XI. kerületi Állami Zeneiskola-furulyatanár és uo. igazgató is);

**Hoványi Éva** (Miskolc, 1931. április 4. –) zongoraművész-tanár, korrepetitor (1959–1968 Fővárosi Zeneiskola Szervezet - zongoratanár; Fővárosi VII.kerületi Zeneiskola - zongoratanár; 1968– Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár, korrepetitor);

**Juhász József** (Somogyhárshegy, 1931. január 23 –) operaénekes, tanár (Kaposvári Csiky Gergely Színház; Szegedi Nemzeti Színház);

**Junger Ervin** (Temesvár, 1931. május 28. –) magyar zeneszerző, zenetudós és zenepedagógus egyetemi tanár. Kolozsvárt érettségizett (1948), a Gheorghe Dima Zenekonzervatóriumban zeneszerzés, zongora és karmesteri szakot végzett. 1950-től ugyanitt gyakornok, majd tanársegéd és adjunktus, 1969-től előadótanár. 1975-ben *A barokk funkcionális összhangrendje Bach műveiben* c. értekezésével zenetudományi doktorátust szerzett. Zenekritikáit, a zenei alkotás és a zenei élet időszerű kérdéseinek szentelt tanulmányait az Utunk, Igaz Szó, A Hét közölte, számos szakdolgozata román szakfolyóiratokban (Lucrări de Muzicologie, Muzica) jelent meg. 1976-ban, a Ceaușescu-diktatúra idején Kolozsvárról áttelepült Izraelbe. Az 1989-es romániai forradalom után Kolozsvárt adta közre köteteit. Később az izraeli Új Keletben publikált zenei írásaiból adott közre válogatást *Szentföld zenéje* címen (Bukarest, 2004);

**Kalmár László** (Budapest, 1931. október 19. – Budapest, 1995. május 27.) zeneszerző, kottakiadói főszerkesztő, tanár. Zenei tanulmányait 1950–56 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában folytatta, valamint magánúton zeneszerzést tanult. 1958–61 között Farkas Ferenc tanítványa volt. 1957–72 között a Zeneműkiadó zenei szerkesztője, 1972-től főszerkesztője, 1987 és 1991 között zenei vezetője;

**Kárpáti Ernő** (Budapest, 1931. január 9. – Budapest, 2013. június 11.) magyar operaénekes (bariton). Tanárai Possert Emilia, Lendvai Andor és Giuseppe Taddei voltak. Pályafutását a Fővárosi Operettszínháznál kezdte bonvivánként,

majd a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének szólistájaként működött. 1974-1988-ig a Magyar Állami Operaház magánénekese volt;

**Katona Ágnes** (Budapest, 1931. április 4. – Budapest, 2019. június 2.) zongoraművész. Tanulmányait 1947 és 1953 között a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán, Ambrózy Béla növendékeként végezte. 1956-ban lett az Országos Filharmónia szólistája. Művészetét hanglemezek örökítették meg. 1988 és 1993 között a Magyar Zongorakettős tagjaként Dévai Tibor zongoraművésszel Európa több országában koncerteztek. Magyar és külföldi művek ősbemutatója fűződik nevükhöz. Játékukat bel- és külföldi rádiófelvételek őrzik;

**Kelemen Imre, dr.** (Salgótarján, 1931. október 29. – Eger, 2023. március 1.) zenetörténet-tanár (Pedagógiai Főiskola, Szeged, zenetörténettanár; Állami Zeneiskola, Nagybátony, zenetörténettanár, igazgató-helyettes; Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 1962 – 2009, zenetörténettanár, tanszékvezető is);

**Kelen Dénes** (Budapest, 1931. május 26.–) zenekari klarinétművész-tanár (Állami Déryné Színház-zenekari) zenekari klarinétművész; Népszínház-zenekari klarinétművész, zenekari titkár);

**Kertész Gyula** (Hatvan, 1931. január 29. – Debrecen, 1991. október 8.) opera-rendező, tanár. Első munkája a szegedi Nemzeti Színházban az 1956-os Don Juan-előadás volt. E színházban, az Operaházban, majd 1963-tól a debreceni Csokonai Színházban működik rendezőként, utóbbinak 1974 óta igazgatóként is;

**Kinczler Gyuláné Rögöz-Rothermel Emma** (Pécs, 1931. november 18. –) szolfézs- és zongoratanár (Tanítóképző, Dombóvár, szolfézs- és zongoratanár, Állami Zeneiskola, Komló, szolfézs- és zongoratanár; Fővárosi Zeneiskola Szervezet, szolfézs- és zongoratanár; Fővárosi X. kerületi Állami Zeneiskola, szolfézs- és zongoratanár, tanszakvezető szolfézsstanár);

**Klocok Gyula** (Budapest, 1931. november 10.) zenekari obaaművész-tanár (BM Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Kocsis Albert** (Hatvan, 1931. május 12. – Kassel, 1995. március 14.) hegedűművész. Az általános iskolát Hatvanban végezte, itt kezdte el a gimnáziumot is. Zenei tehetsége felismerése után tanulmányait (1946-tól) a

budapesti zenei gimnáziumban folytatta. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hallgatójaként Gabriel Ferenc, Zathureczky Ede, Kodály Zoltán és Weiner Leó tanítványa volt. 1955-ben szerzett hegedűművész diplomát. Művészi pályája mellett tanított is, elsősorban Németországban, ahol 1982-től a Kasseli Zeneakadémia professzora volt. Szülővárosában a zeneiskola a nevét viseli;

**Koós Kálmán** (Kisterenye, 1931. február 27.–) hegedűtanár (Fővárosi 5. sz. Körzeti Zeneiskola- hegedűtanár; Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola- hegedűtanár; Egyetemi Számítóközpont-tudományos munkatárs);

**Kovács Árpád** (Budapest, 1931. június 20.–) zenekari hegedűművész (MN Művészegyüttes-zenekari hegedűművész; Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari hegedűművész; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész;

**Kovács József** (Regöly, 1931. március 12.–) magánének-tanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szekszárd-magánének-tanár, az Országos Filharmónia szólistája);

**Körmendy Vilmos** / Körmendi / (eredeti nevén Keilwert Vilmos) (Budapest, 1931. április 3. – Budapest, 2016. október 5.) zongorista, hangszerelő, zenekarvezető, zeneszerző, karmester, zenei rendező. 1950 óta hivatásos zongorista. 1951–1953 között a Konzervatóriumban zeneszerzést tanult Szelényi István tanítványaként. 1953–1954 között a Pedagógiai Főiskola ének-zene szakán tanult. 1957-ben saját együttest alapított. 1960–1990 között több európai rádió és hanglemezcég stúdiózenésze volt. 1962–1996 között a Magyar Rádió zenei főosztályának munkatársa, hangszerelője, karmestere, zenei vezetője és rendezője volt;

**Kröpfi Ferenc** / Francisco / Szeged, 1931. február 26.–) magyar származású argentin zeneszerző. 1959-ben megbízták az első-latin-amerikai elektronikus zenei stúdió létrehozásával és vezetésével a Buenos Aires-i egyetemen. 1967-től a Centro Latinoamericano de Altos Estudio Mus. (CLA-EM) elektronikus zenei osztályának igazgatója;

**László Margit** (Kolozsvár, 1931. március 17. – Budapest, 2019. április 15.) operaénekesnő, énektanár. 1941-ig a kolozsvári konzervatóriumban zongorázn

tanult Farkas Ferencnél. Ezután háborús ausztriai gyermekévek következtek, itt megtanult jódlizni is. 1947 óta él Magyarországon. Női szabóként dolgozott s a Budapesti Kórusban énekelt alt(!) majd szoprán szólamot. 1951 és 1953 között magánúton énekelni tanult Koranek Jánosnénál. Berg Ottó amatőr operatársulatának szabadtéri előadásán debütált Gilda (Verdi: Rigoletto) szerepében. Berggel énekelt még Rosinát is (Rossini: A sevillai borbély). 1953-ban szerződtette magánénekesnek a Magyar Állami Operaház. Itt is Gilda lett első szerepe, majd kisebb szerepek után egy 1960-as beugrással (Mozart: A varázsfuvola - Pamina) került az őt megillető helyre a társulatban. Gyakori szereplője lett koncerteknek, mert otthonosan mozgott az oratórium- és daléneklés Magyarországon mostohán kezelt területén is. Énekesként 1986-ban búcsúzott a közönségtől, de az Operaháznak ma is tagja, 1994-óta immár örökös tagként. 1970-ben kezdett éneket tanítani, előbb magántanítványai voltak, majd 1986-tól a budapesti Szent István Gimnázium magánénektanára lett, 1989-től az Operaház énekmestere, később docens is lett a Zeneakadémián,

**Lengyel Endre** (1931. augusztus 31. – Budapest, 2018. március 8.) gordonkaművész-tanár. Tanulmányait 1948 és 1950 között a Nemzeti Zenedében, 1950-től 1959-ig a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gordonka szakán, Friss Antal és Banda Ede növendékeként végezte. 1960-tól a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola főtanszakvezető gordonkatanára. 1964-ben kezdett tanítani a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, 1968-ban lett tanár a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetének Budapesti Tagozatán. Gordonka-metodikát írt;

**Lőrincz László** (Budapest, 1931. július 26.–) zenekari trombitaművész (1957–BM Szimfonikus Zenekar - zenekari trombitaművész);

**Lukács Endre** (Szerencs, 1931. március 13.–) rézfúvóstanár (Állami Zeneiskola, Sátoraljaújhely - rézfúvóstanár);

**Lukács Loránd** / Roland Lukas / (Budapest, 1931. január 1.–) karmester, zeneszerző (Békéscsabai Jókai Színház; Állami Déryné Színház; Pécsi Nemzeti Színház; DDR színházak: Rudolstadt, Berlin, Stendal - karmester; Magyar Jégrevű);

**Marczisz Demeter** (Ostoros, 1931. november 29. – Budapest, 2008. április 28.) operaénekes, tanár. A Zeneakadémia elvégzése után 1959-ben szerződött az

akkor alakult pécsi operatársulathoz, melynek első bemutatóján Sparafucile szerepét énekelte Verdi *Rigolettójában*. Ezt követően évtizedeken át volt a színház meghatározó művésze, ahol a zeneirodalom szinte összes jelentős basszusszerepét elénekelte a Mozart-hősöktől. Számos alkalommal vendégszerepelt a Magyar Állami Operaházban is;

**Máté János** (Budapest, 1931. november 15.–) karnagy, zeneiskolai igazgató (Fővárosi XX. kerületi Állami Zeneiskola- alapító igazgató; karnagyi munka: Budapest IV., V. és XX. kerületi iskolai és felnőttkórusok vezetése, Kiskőrösi Petőfi Vegyeskar, Magyar Néphadsereg Központi Kórus, Bőripari Szakszervezetek Központi Vegyeskara, Budapesti Műszaki Egyetem Vegyeskara; közreműködés az új zeneiskolai dokumentumok tervezésében, szerkesztésében;

**Mikita István** (Olesnik, 1931. január 21.–) tanár, karnagy (Tanárképző Főiskola, Kosztroma - docens; Tanárképző Főiskola, Taganrog - tanszékvezető docens; Tanítóképző Főiskola, Debrecen - tanár);

**Miskolci Balogh János** (Miskolc, 1931. június 5. –) zenekarvezető hegedűs;

**Mohay Mohyla Klára** (Budapest, 1931. szeptember 13.–) zongoratanár (Eperjes, Kassa, Örkény, Dabas, Hernád, Salgótarján - zongoratanár; Rózsavölgyi Márk Állami Zeneiskola, Balassagyarmat - zongoratanár);

**Moldován Stefánia** (Sajóudvarhely /Románia/, 1931. augusztus 24. – Budapest, 2012. április 12.) opera-énekesnő, tanár. 1948 – 1953 között a Zeneművészeti Főiskola tanulója volt dr. Sipos Jenő tanítványaként. Pályáját az Operaház énekkarában kezdte. 1954-ben Mimi (Puccini: Bohémélet) szerepében debütált a Szegedi Nemzeti Színházban, ahol 1954 – 1961 között tagja volt. 1961 – 2012 között az Operaház magánénekesse volt;

**Molnár Miklós Béla, dr.** (Parasznya, 1931. szeptember 17.–) zenekari gordonművész-tanár (Szegedi Nemzeti Színház Zenekara - zenekari gordonművész; Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonművész, szólamvezető helyettes);

**Mondvay György** (Budapest, 1931. októbert 30.–) karmester, zenekari

hegedűművész. 1962-től a Magyar Néphadsereg Művészegyüttes zenekari tagja, 1962–73 között a Postás Szimfonikus Zenekar hegedű szólamvezetője volt. Ebben az időben: 1971–74 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola hegedű és vonós-kamarazene tanára, illetve 1973 – 76 között a Magyar Honvédség Központi Zenekarának művészeti vezetője, ezt követően 1976-tól a Belügyminisztérium Szimfonikus Zenekarának karmestere, majd 1981-től a MÁV Szimfonikus Zenekar igazgatója volt;

**Nagy Pál** (Debrecen, 1931. december 17.–) zongoratanár (1954–1964 Állami Zeneiskola, Szolnok - zongortatanár, 1964– uo. igazgatóhelyettes; 1964– 1975 szakfelügyelő, zenekritikus (Szolnoki Megyei Néplap); hivatásos zongorakísérő);

**Nagy Zoltán** (Baja, 1931. május 13. – Győr, 1967. augusztus 11.) hegedűtanár (Határőr Zenekar-koncertmester; Állami Zeneiskola, Várpalota- hegedűtanár; Fővárosi XXI. kerületi Állami Zeneiskola-tanszakvezető hegedűtanár, vezetőtanár);

**Olsvai Imre** /Vavrinecz/ (Budapest, 1931. április 2. – Budapest, 2014. február 19.) népzenekutató, zeneszerző. Vallomása szerint, tudat alatt, már gyermekkorában fogékonnyá vált a népdal iránt. Részben külső környezetéből, részben pedig az esztergomi Bencés Gimnáziumba járó bátyjától (Vavrinecz Béla). Így egyenes útja volt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, ahol – többek között, Kodály Zoltán és Szervánszky Endre tanítványaként 1956-ban zenetudományi–népzenekutatói, majd 1958-ban zeneszerzői diplomát kapott. A Népművészeti Intézetben, utána a Magyar Tudományos Akadémia Népzenekutató Csoportjának külső (1951–), majd belső munkatársa (1957–). A Magyar Népzene Tára zenei elvű rendszertani kiépítésén, továbbá a magyar népzene törzsrétegében variáns-vizsgálattal foglalkozott. Sajtó alá rendezte a Magyar Népzene Tára VI. kötetét Járdányi Pállal együtt (Népdaltípusok, 1973). Kodály Zoltán kitüntető kívánságára, Egyiptomban és Kubában is végzett kutatásokat, a környező országokon kívül. Fő tevékenysége mellett, intenzíven foglalkozott oktató-közművelő feladatokkal is. Ennek megfelelően, az ELTE Folklór Tanszékén időszakosan, a Miskolci Egyetemen 6 évig (itt avatták díszdoktorrá), a Nyíregyházi Főiskolán folyamatosan tanított népzeneismeretet, gyűjtésmódszertant, gyakorlati hagyományörzést és ápolást. Az egyik legfontosabb munkája a Bartók és Kodály által szerkesztett Magyar Népzene Tára, amelynek néhány kötetét – részben Járdányival – elemezte, rendszerezte,



tudományos útmutatóval látta el. Mintegy 7000 népzenei dallamot gyűjtött, és magyar mellett, nemzetiségi anyagot is. Szinte a teljesség szintjéig jutott Somogy, Tolna, Baranya és Zala megye népzenei kincseinek megmentésében. Saját anyagát a kétszázézeres akadémiai összegyűjteménybe illesztette, és szinte haláláig végezte összehasonlító vizsgálatait;

**Pándiné Hoványi Éva** (Miskolc, 1931. szeptember 4.–) zongoraművész-tanár (Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár, korrepetitor);

**Parokai Pál** (Tibolddaróc, 1931. március 24.–) trombitás (Budapesti Rendőrkapitányság Fúvószenekara-zenekari tag);

**Peperő Gyula** (Istvándi, 1931. október 24.–) ének-zenetanár, karnagy, szaktanácsadó (Általános Iskola, Berzence, ének-zenetanár, karnagy és igazgató-helyettes, majd mb. igazgató; megyei szakfelügyelő; 1. sz. Általános Iskola, Csurgó, ének-zenetanár, karnagy megyei szaktanácsadó);

**Potrik Iván** (Budapest, 1931. április 2.–) jazzdobos, zenetanár, diplomás közgazdász, az Országos Szórakoztatózeneipari Központ (OSzK) budapesti stúdiójának igazgatója;

**Pribojszky Mátyás** (Okány, Békés megye, 1931. június 24. – 2014. október 17.) citeraművész, citeraoktató. Nagy érdeme, hogy a citerát, ezt az ősi népi hangszert hangversenypódiumra emelte. 1973-tól az 1990-es évekig citerás-továbbképzéseket tartott országszerte citerazenekarok számára. Az ifjúságnak országos zenenépszerűsítő koncertsorozatot adott az Országos Filharmónia szervezésében. 1981-ben megalakította a Citerabarátok Klubját (CBK), melynek vezetője is volt. Pribojszky Mátyás külföldön is nagy sikerrel szerepelt. Egy kivételével minden európai országba elhívták citerázni. Többször muzsikált Bagdadban. Észak-Amerikában és Japánban is megfordult. A nyolcvanas évek közepétől komolyzenét is játszott, pl. Brahms: V., VI. magyar tánc. Azonnal népszerűvé vált ez az új irányzata is. A citerás társadalom rögtön a nyomába szegődött. Később citerazenekaroknak is készített átiratokat. Mozart, Brahms, Erkel, Bartók, Kodály, Vivaldi, Beethoven, Schubert, Strauss, Albinoni művei hangzottak föl négy vagy több citerán;

**Puska László** (Kunágota, 1931. december 6.–) ének-zenetanár, fúvószenekari vezető (Fóti Gyermekváros- zenetanfolyam és fúvószenekari vezető; KISZ

Központi Művészegyüttes Ifjú Gárda Fúvószenekar-művészeti vezető; Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-tanár és fúvószenekari vezető);

**Ráfi Péter** (Gyula, 1931.–) általános iskolai tanár. 1955-ben a Szegedi Pedagógiai Főiskolán történelem-énekzene szakos általános iskolai tanári diplomát szerzett. 1969-től általános iskolai szakfelügyelőként, majd 1985-től megyei vezető szakfelügyelőként egyengette az iskolai ének-zene oktatás Kodály-módszer szerinti megvalósulását. Hosszú évtizedeken keresztül nagy szeretettel szervezte az Éneklő Rajok, Éneklő Ifjúság hangversenyeit;

**Rázga József** (Budapest, 1931. december 18.– Békéscsaba, 2010. május) zenetanár, karnagy. Rázga József 1954-ben szerzett középiskolai énektanári és karvezetői diplomát a budapesti Zeneakadémián. Tanári pályáját a budapesti XVII. kerületi zeneiskolában kezdte, majd huszonegy év után került Békéscsabára, ahol a Bartók Béla Zeneiskola igazgatója lett. Neve és tevékenysége az elmúlt harminc év alatt összeforrt a békéscsabai zeneoktatással, zenei élettel, hiszen már az első évben kamarakórust szervezett az iskola tanulóiból. Ebből a kezdeményezésből nőtt ki a városi Békéscsabai Bartók Béla Vegyeskar, mely a mai napig résztvevője a város kulturális rendezvényeinek. 1981-ben kitartó szervezőmunkája eredményeként megalakult a zeneművészeti szakközépiskola. Ekkor vált egyigazgatású, összevont intézménnyé az alap- és a középfok. 1992-ig, nyugdíjba vonulásáig lankadatlan lelkesedéssel irányította a békéscsabai „Bartókot”. A szakiskolával együtt született a Bartók Béla Leánykar, mely – akárcsak a Bartók Béla Vegyeskar – hosszú éveken át nemzetközi sikereket ért el az ő vezetésével. Működése alatt a zeneiskola és a szakközépiskola a város meghatározó zenei művészeti intézményévé vált. Munkássága a város határain is túlnyúlt, 1976-tól 2002-ig a gyulai Erkel Kórust is vezette;

**Reményi János** (Almamellék, 1931. május 8. – Balatonfüred, 1996. július 20.) karnagy, ének-zenetanár. ahol Vásárhelyi Zoltán növendéke lett. 1954-től friss diplomásként a szolnoki Bartók Béla Zeneiskolához nevezték ki szolfézstanárnak. 1956-tól a miskolci Erkel Ferenc Zeneiskolában tanított szolfézst. A Diósgyőr-Vasgyárban végzett oktató munkájával párhuzamosan a miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában is tanított (1961-től kinevezett oktatóként), szolfézst és zeneelméletet, valamint a szakiskola leánykarát vezette. 1961-ben egy korábban baráti társaságból alakított kórusból, amely az újdíósgyőri templomban működött, létrejött a Rónai Sándor

Művelődési központ Kamarakórusa, aminek később a vezetője lett. Ebből a vegyeskarból alakult meg 1975-ben a Miskolci Bartók Kórus. A Bartók Kóruskal kortárs művek sorát mutatta be (Kocsár Miklós, Soproni József és mások), majd egyre jobban előtérbe kerültek az oratórium bemutatók (Purcell, Mozart, Haydn, Beethoven, Händel, Bach, stb.). 1966 szeptemberétől meghívást kapott a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet miskolci tagozatára karvezetést tanítani. 1977-től főiskolai docens, majd főiskolai tanár. 1970-től a miskolci 6. sz. Általános Iskola ének-zene tagozatának a kórusát vezette. Ebben az időben vezette a szerencsi pedagógus kórust is. 1985-ben elhagyta Miskolcot, és a Magyar Rádió Gyermekkórusának a művészeti vezetője lett, egészen 1995-ig. A Gyermekkórus mellett az ELTE Énektanárképző és Karvezető szakán tanított;

**Rudas Tamás** (Budapest, 1931. április 6.–) zenekari ütőhangszeres művész-tanár (Magyar Állami Operaház-zenekari ütőhangszeres művész, zenekari felügyelő);

**Ruha István** (Nagykároly, 1931. augusztus 17. – Kolozsvár, 2004. szeptember 28.) romániai magyar hegedűművész, kamarazenész. Nagykárolyban a Hubay-tanítvány Orosz Rózsika tanítványa, majd a kolozsvári konzervatóriumban Balogh Ferenc tanítványa volt, aki szintén a Hubay-iskolát képviselte. Pályafutása során volt hangversenymester a Kolozsvári Magyar Operában (1949–1957), első hegedűs (1957–1958) illetve szólista (1958–) a Kolozsvári Filharmóniánál, majd tanár a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémián (1963–2003). 1964-ben megalapította a Napoca vonósnégyest. Tanítványai között voltak többek között Ágoston András, Fátyol Rudolf, ifj. Boros Mátyás, Gátai Tibor;

**Sass Józsefné Várady Sarolta** (Nagykároly, 1931. február 17.–) hangversenyénekes, magánének-, szolfézs- és zongoratanár (Fővárosi IX. kerületi Tanács; Budai Járási Tanács VB Művelődési Ház – zongora- és szolfézsstanár; Érd Községi Tanács VB. Kultúrotthon – magánének-, zongora- és szolfézsstanár; Körzeti Állami Zeneiskola, Érd-tagozatvezető zongoratanár);

**Sebestyén János** (Budapest, 1931. március 2. – Budapest, 2012. február 4.) orgona- és csembalóművész. 1970-ben ő alapította a Zeneakadémia csembalószakát. Élete nagy részében rádiós személyiségként és zeneíróként is tevékenykedett. Maga is a Zenedében kezdett tanulni (zongora: Antal István,

orgona: Hammerschlag János, zeneszerzés: Major Ervin), 1946 és 1951 között tanult ott, de közben 1950-től a Magyar Rádióban kezdett dolgozni. 1952-től a Zeneakadémián Gergely Ferenc orgona- és Szabó Ferenc zeneszerzés-tanítványa volt. 1955-ben diplomázott. Utána Prágában Zuzana Růžicková-nál tanult csembalózni;

**Simor András** (Tab, 1931. – Budapest, 1965.) hegedűművész-tanár. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Waldbauer Imre és Garai György növendékeként 1956-ban nyert művészoklevelet. 1957-ben lett az Országos Filharmónia szólistája, 1958-tól a Rádiózenekar koncertmestere. Az 1960/61 1963/64-es tanévekben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára volt

**Sívó József** (Arad, 1931. november 26. – Bécs, 2007. augusztus 13.) hegedűművész, a Bécsi Filharmonikusok koncertmestere és több évtizeden át a Bécsi Zeneakadémia professzora. Zenész családban született, apai ágról nagybátyja a híres Hároméves korában kezdett hegedülni első tanára édesapja volt, első igazi tanára George Enescu volt. Budapesten folytatta tanulmányait Országh Tivadarhoz került és ő készítette fel a Zeneakadémiára. 16-17 évesen felvételt nyert a Zeneakadémiára Rados Dezső lett a mestere. Barátja és riválisa volt Banyák Kálmán akivel a Zeneakadémián ismerték meg egymást. A Bartók teremben a Forradalom napján 1956. november 23-án adott koncertet hatalmas sikerrel. Bécsben Ricardo Odnoposoff karolta fel a tehetséges muzsikust felvette a Bécsi Zeneakadémiára ösztöndíjjal, 1957-ben részt vett a Philharmonia Hungarica zenekar megalakulásában Konzerthausban egy fergeteges bemutatkozó koncertet adtak, alapító karmestere Rozsnyai Zoltán volt, szólistája Starker János a világhírű csellóművész, Látva a zenekar művészi minőségét, Yehudi Menuhin is a magyar muzsikuskok mellé állt - következő hangversenyükön ő volt a szólista, Bartók hegedűversenyét játszotta 1958-ban rendezték meg a Concours International d'Execution Musicale de Genève a híres Genfi versenyt itt 2-ig helyezést ért el. A Verseny után az Osztrák államtól állampolgárságot kapott, ezután 1959-ben jelentkezett a Filharmóniához felvették, mint Tuttista hegedűst utána elsőhegedűs és 1963-tól Koncertmestere lett a Zenekarnak. 1970-es évek közepén felkérést kapott a Bécsi Zeneakadémia Professzori tanár tisztének betöltésére;

**Somogyvári Kálmánné dr., Száyer Éva** (Kőszeg, 1931. január 22.–) középiskolai ének-zenetanár, karvezető, koncerténekes (SZOT Művészegyüttes – énekes; Óvónőképző Főiskola Esti Tagozat, ének-zenetanár, karvezető, ének-

és módszertantanár; Bem József Óvónőképző Szakközépiskola, Budapest, középiskolai ének-zenetanár, karvezető);

**Steiner Ferenc** (Bánhida, 1931. június 12.–) harsonaművész, tanár. 1952–1956 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában Pehl András, 1956 – 1961 között pedig a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Ujfalusi László növendéke. 1960-tól a Magyar Állami Operaház, 1964-től a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának, 1972-től a Magyar Rézfúvós Együttesnek is tagja. 1961 –1967 a pécsi Zeneművészeti Szakközépiskola, 1969–1979 a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára. 1977-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanított;

**Steinert Mária** (Budapest, 1931. június 23.–) zongoraművész-tanár (1949–1950 magánzeneiskolai zongoratanár; 1950– Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola-zongoratanár; 1957–1966 Honvéd Művészegyüttes-zongora szólista; 1969– Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola-egyetemi docens);

**Sudár Imréné Földi Erzsébet** (Pápa, 1931. október 23.–) ének-zenetanár (Hámán Kató Általános Iskola, Pápa, ének-zenetanár; Erkel Ferenc Ének-zenei Általános Iskola, Pápa, ének - zenetanár; Petőfi Sándor Gimnázium, Pápa, ének-zenetanár);

**Szabó János** (Budapest, 1931. március 24. – Budapest, 1987. augusztus 21.) brácsaművész, tanár. Zenei tanulmányait 1947 – 1956 között a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában, ill. a budapesti Zeneművészeti Főiskolán végezte Országh Tivadar és Sándor Frigyes (hegedű), valamint Lukács Pál (brácsa) tanárnál. 1960-tól haláláig a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának volt a tagja, 1974-től zenekari felügyelője; 1955 – 67 között a Fővárosi Zeneiskola Szervezet hegedű-tanára;

**Szabó Miklós** (Szentgotthárd, 1931. április 15. – Budapest, 2020. június 11.) a Győri Leánykar alapítója és kórusvezetője, együttesével 1968 óta számos európai országban és az Egyesült Államokban, Japánban, Izraelben, Kanadában tartott elméleti és gyakorlati bemutatókat, szemináriumokat vezetett, koncerteken lépett fel és lemezfelvételt készített. A Leánykart 1958-ban alapította. A győri Konzervatórium zeneelmélet professzora és külföldön is keresett vendégprofesszor. 1984 óta a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola professzora;

**Szalai Sándor** (Komárváros, 1931. január 19.–) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Nagykánizsa-tanszakvezető hegedűtanár);

**Szoboszlai Ferenc** (Búj, 1931. április 19.–) általános iskolai ének-zenetanár, karnagy, középiskolai magyar nyelv- és irodalomtanár, kollégiumi nevelő, gimnáziumi ének-zenetanár (1952–1963 2. sz. Jókai Mór általános iskola, Nyíregyháza; 1963–1968 12. sz. általános iskola, Nyíregyháza-ének-zenetanár; 1968–1972 Kölcsey Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola, Nyíregyháza; 1972–1975 Münnich Ferenc Középiskolai Fiúkollégium, Nyíregyháza-nevelő; 1975– Bessenyei Gy. Középiskolai Fiúkollégium-nevelő);

**Szokolay Sándor** (Kunágota, 1931. március 30. – Sopron, 2013. december 8.) zeneszerző, egyetemi tanár. Zenei tanulmányait 1947-től a Gulyás György vezette békés–tarhosi zenei gimnáziumban kezdte, ahol 1950-ben érettségizett. 1950-től a Zeneakadémián Szabó Ferenc majd Farkas Ferenc tanítványaként tanult zeneszerzést. Zeneakadémiai tanulmányai alatt már szolfézst tanított a Fővárosi Zeneiskolai Szervezet keretében, a Fodor-féle zeneiskolában (1952–1955). Diplomája megszerzése után, 1957-től 1961-ig a Magyar Rádió zenei lektora és szerkesztője lett, ezt követően független művészként kereste megélhetését. 1966-tól 1994-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán középiskolai énektanár és karvezető, valamint zeneszerzés tanszakán ellenpontot, prozódia és zeneszerzést tanított, 1982-től egyetemi tanárként. 1994-ben a Zeneakadémiáról vonult nyugdíjba. 1978–1988 között a Magyar Televízió zenei lektora volt. Rendkívül termékeny és sokoldalú zeneszerzői tevékenysége eredményeképpen számos énekes és hangszeres alkotást írt, életművének gerincét azonban operái alkotják. Művei, különösen operái, külföldön is ismertek. Az 1964-ben komponált *Vérnász* című operájával egyszeriben közismert lett európai zenei életben is; szövegét tucatnyi nyelvre lefordították és nagy sikerrel mutatták be a világ huszonhárom városában. Szokolay Sándor sokat tett azért, hogy az ifjúság komolyzene iránti érdeklődése a könnyűzene térhódítása mellett is megmaradjon. Letagadhatatlanul vokális ihletésű számos hangszeres szerzeménye is. Több versenyművet is komponált (Zongoraverseny, Hegedűversenyek, Trombitaverseny, Fuvolaverseny, Kettősverseny). Öt balettet, három szimfóniát, száznál is több kamaraművet (Vonósnégyes; Szextett), huszonhét kantátát, oratóriumokat, dalokat és kétszáz kórusművet. Opusainak száma felül van a négyszázon. Kórusműveiben több mint harminc magyar költő versét zenésítette meg. Szövegválasztása szinte missziót teljesít. Számos művét történelmi múltunk ihlette. A Magyar Kodály

Társaság elnöke (1978), a Fészek Művészklub alelnöke (1980), a budapesti Operabarátok kuratóriumi elnöke (1985), a Magyar Zenei Kamara elnöke (1991–1992), a Nemzeti Alapítvány kuratóriumának elnöke (1991–1992), a Magyar Művészeti Akadémia tagja (1992);

**Szütsné Hencidai Judit** (Budapest, 1931. augusztus 27.–) okleveles óvónő és zeneiskolai szolfézstanár (Óvónői feladatok után Állami Zeneiskola, Salgótarján-szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Nagybátony/Bátonyterenye-szolfézstanár);

**Takács Istvánné Katona Júlia** (Szolnok, 1931. október 4.–) karvezető, középiskolai ének-zenetanár, zeneiskolai zongoratanár (Állami Zeneiskola, Abony-zongoratanár; Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár; Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola- igazgató);

**Teleki Lajos** (Budapest, 1931. augusztus 6.–) zongoraművész-tanár (Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola-korrepetitor; Fővárosi Zeneiskola Szervezet / Fővárosi XX. kerületi Állami Zeneiskola- zongoratanár; Fővárosi IX. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár, GANZ-MÁVAG Művelődési Központ Acélhang Férfikórus karnagya);

**Tessényi János** (Budapest, 1931. július 2. – Washington, 1987. augusztus 19.) operaénekes, tanár. Zenei tanulmányait a budapesti Bartók Béla Zenei Szakközépiskolában kezdte Molnár C. Pálné tanárnál. A budapesti Színház- és Filmművészeti Főiskolán két évet végzett. A debreceni Csokonai Színház operatársulatának tagja 1954 –1962 között. 1964-től az oberhauseni (NSZK) színház magánénekes, majd Mainzhoz kötötte szerződése 1968-ig, ezt követően a müncheni Staatsoper magánénekes volt. 1976-ban Kanadában (Toronto) telepedett le, s egy ottani operatársulat tagjaként több városban is szerepelt;

**Tréfas György** (Budapest, 1931. október 6. – 2016. július 2.) operaénekes. Zenei tanulmányait magánúton végezte a Honvéd Együttes Kariskolában, ahol dr. Werner Alajos, Makai Mihály és Hetényi Kálmán növendéke volt. 1952–1957 között a Honvéd Művészegyüttesben énekelt. 1957–1961 között a debreceni Csokonai Színház énekes-színésze volt, 1961 óta magánénekes. Oratóriumokban is énekelt. Számos európai és tengeren túli országban is fellépett, az antwerpeni Királyi Opera pedig az ő címszereplésével mutatta be Bartók A kékszakállú herceg vára című operáját;

**Turpinszky Béla, dr.** (Léva, 1931. december 10.–2016. augusztus 26.) operaénekes. tanár. Az ELTE jogtudományi karán végzett stúdiumaival párhuzamosan énekelni tanult Lendvai Andor, Maleczky Oszkár, Svéd Sándor és Réti József növendékeként. 1957-től a Magyar Állami Operaház magánénekes. Főbb szerepeit Leoncavallo (Bajazzók - Silvio), Gounod (Faust - Valentin), Kodály (Háry János - címszerep) operáiban alakította, énekelt számos Wagner-zenedrámában, vendégszerepelt több európai országban;

**Urbán Katalin** (Szeged, 1931. november 24. – Budapest, 2011) nótaszerző- és énekes (Magyar Állami Népi Együttes; MRT Énekkara, KISZ Központi Művészegyüttes Rajkó Zenekara - szólista. A szegedi származású Urbán Katalin pályafutását az Állami Népi Együttesnél kezdte, ahol karnagya a Földeshez is kötődő Csenki Imre volt. Innen a Magyar Rádió énekkarához került, majd a híres Rajkó zenekarral bejárta a világot. Az egyik rádiófelvételen találkozott a Sápon született Bojtor Imrével, akivel később házasságot kötött. Közös fellépéseik során a magyar nóta pároséneklését a közönség megkedvelte, megszerette. A magyar nóta lelkes híveként Bojtor Imrével alapító tagja lett a Jákó Vera Nemzeti Nótaszínháznak. Közös énekléseik során megtanulták, hogy a nóta és a népdal édestestvérek, közös tehetségük teljesség;

**Várkonyi István** (Budapest, 1931. június 16.–) hegedűművész, tanár. Tanulmányait 1945 és 1955 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hegedű szakán Ország Tivadar és Garay György növendékeként végezte. 1950 és 1966 között az Állami Hangversenyzenekar tagja volt, 1966-ban a Rádiózenekar koncertmestere lett. 1961-től 1968-ig a Weiner vonósnégyes, 1968-tól a Tátrai vonósnégyes tagja volt;

**Vass Mihályné Lődi Jolán** (Tószeg, 1931. április 10.–) általános iskolai énektanár (1. sz. Általános Iskola, Szekszárd, 2. sz. Általános Iskola és a Szekszárdi Liszt Ferenc Állami Zeneiskola kihelyezett tagozata, Tolna – szolfézstanár);

**Végh László** (Budapest, 1931. január 17.–) röntgenorvos, zeneszerző. Szülei 1919-ben települtek át ErdélVégh egyházi gimnáziumba járt, majd 1949-től a Zeneakadémián tanult, tanulmányait azonban az egyházzenei és orgona tanszak megszüntetése és az ő orvosi egyetemi felvétele (1950) miatt abbahagyta. Később rövid ideig az Állami Konzervatóriumban is tanult zongora és zeneszerzés szakon, azonban zenei elképzelései nem illeszkedtek az intézmény



profiljába, ezért konzervatóriumi tanulmányait sem fejezte be. Diplomát az orvosi egyetemen szerzett. Röntgenorvosként dolgozott, emellett rendszeresen orgonált különböző budapesti templomokban, továbbá zeneműveket komponált, nevéhez fűződnek az első konkrét és elektronikus zenei kísérletek Magyarországon. Színpadi és filmzenék szerzőjeként is ismert;

**Végyvári Rezső** (Budapest, 1931. július 26.– 2023. december 14.) zeneszerző, tanár, koreográfus. Tanulmányait a Színház és Filmművészeti Egyetemen végezte, 1955-ben diplomázott, mint koreográfus. Zeneszerzést a Bartók Béla Zenekonzervatóriumban, Major Ervinnél tanult. Pályáját főiskolásként a Vasas Központi Művészegyüttesben kezdte, ahol 1962-ig vezette a tánckart. Közben és később is, több amatőr néptáncegyüttesnél dolgozott koreográfusként és zenei vezetőként. Gödöllőn megalapította, majd 20 éven át irányította a "Csárdás" Együttest. Táncosaival, zenészeivel Európa-szerte sok nemzetközi fesztiválon vett részt, jelentős díjakat nyerve (pl. 1961-ben Dijonban az "Ezüst nyaklánc"-ot). 1974-82 között a BM Duna Művészegyüttes karnagya volt. 1969-től kezdve a Magyar Rádió zenei rendezőjeként szerteágazó feladatkört látott el: amellet, hogy számtalan zenei felvételt készített, előadásokat tartott zenei témákról, és a magyar tánc kultúráról. Számba vette és bemutatta a romániai magyar zeneszerzőket. Ujjászervezte és irányította a rádió nagy múltú népzene karát. Saját műveiből mintegy 300 rádió felvétel készült. Dolgozott a 100 Tagú Cigányzenekar nál is mint zeneigazgató; 1987-88-ban részt vett az ausztrál- új-zélandi turnén és ez időben készült az együttesről a mindmáig egyetlen lemez felvétel. 1950-es évektől kezdve az alkotói munka mellett néptánc- és népzene kutatással foglalkozott. A gyűjtött hangzó anyagokból készített feldolgozásai rádió-televízió műsorokban és hanglemezek en jelentek meg;

**Virizlay Mihály** (Budapest, 1931. november 2. – USA, 2008. október 13.) gordonkaművész-tanár. Hétéves korától a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hallgatója, Schiffer Adolf, majd Starker János, Zsámboky Miklós, Banda Ede, Kodály Zoltán, Weiner Leó és Járdányi Pál növendéke. 1950-ben debütált Budapesten, művészi diplomáját 1955-ben szerezte. 1956-tól az USA-ban élt első feleségével, Radó Ági zongoraművésszel. Művészi kibontakozásának és tevékenységének főszíntere az Egyesült Államok volt, de jelentős koncerteket adott Európa fontos zenei központjaiban is. Emigrációjának első hat évében, 1962-ig a Dallasi Szimfonikusok és a Chicagói Szimfonikus Zenekar első csellistája és szólógordonkása volt. 1962-től Baltimore-ban

telepedett le, és itt a Baltimore-i Filharmonikusok első gordonkásaként működött évtizedeken át. Egyidejűleg a Peabody Hopkins Egyetem professzora volt. Pályája utóbbi periódusában jelentős kamarazenei koncerteket adott feleségével, Robin Kissinger zongoraművésznővel. Egész életében a magyar zeneművészet lelkes propagátora maradt, többek között ő mutatta be Veress Sándor Gordonka-szólószonátáját 1967 márciusában. Az anyaországgal is kapcsolatban maradt és mindenkor kiemelt hangsúllyal képviselte a magyar zene kimagasló értékeit nemcsak az Egyesült Államokban, hanem koncertkörútjain szerte a világban. Az elmúlt években többször haza látogatott, kapcsolatait szívéen viselte és ápolta; (Berlász Melinda nyomán) (Parlando 2009/1.)

## 90 éve született

**Antal István** (Iai, 1936–) zenekari nagybőgőművész-tanár. Zeneművészeti Főiskolán S. Variorinál. Nagyváradon a Filharmonikus Zenekar szólamvezetője. Időnként koncertezik, pedagógiai munkát is végez;

**Antal Zoltán** (Gyimesközéplak, 1936. október 24.) hegedűs, népzénész, tanár. A környéken „Finánc”-ként vagy „Vak Zolti”-ként ismerik. Látását gyermekként veszítette el, amiről így mesél: „Világtalanként születtem, s nagyapám gondolta, hogy valamilyen megélhetést ad a kezembe. Így a Halmágyiakhoz adott, hogy tanítsanak meg zenélni. Meg is tanítottak úgy, hogy tízéves koromban már lakodalmat mozsikáltam. Tízéves voltam, tavasszal nekifogtam mozsikálni, három hónapig tanított Pulika János, de elvitték katonának, akkor saját magamtól kezdtem összeszedni a nótákat. Többet nem tanított senki. Ősszel már Görbepatakban lakodalmat mozsikáltam.” A népzene-tudomány és a táncház-mozgalom számos jeles képviselője – tudósok, zenészek, táncosok, énekesek egyaránt – jártak nála. Gyűjtött és tanult tőle Kodály Zoltán, Domokos Pál Péter, Martin György, Kallós Zoltán és Sárosi Bálint. A kezdetek óta minden nyáron gyimesi tanít tánc-táborban;

**Badits Józsefné Keresztúry Gabriella Mária** (Tokaj, 1936. szeptember 29.) zongora- és szolfézstanár (Reformárus Egyházközség, Mezőkövesd-kántor; Körzeti Állami Zeneiskola, Dunakeszi, zongora- és szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Dunaföldvár, zongora- és szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Ercsi, zongora- és szolfézstanár;

**Bajor István** (Sellye, 1936. szeptember 9.) ének-zene-, szolfézs-, rézfúvóstanár (Állami Zeneiskola, Zalaszentgrót, ének-zene-, szolfézs, rézfúvóstanár, igazgató);

**Balázs János** (Budapest, 1936. márcus 9.) zenekari hegedűművész-tanár (Magyar Állami Operaház-zenekari művész, szólamvezető);

**Balázs Oszkár** (Budapest, 1936. augusztus 31. – Budapest, 2018. augusztus 16.) zenepedagógus, zeneszerző, hangszerkészítő. 1956 és 1959 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában folytatott zenei tanulmányokat. 1956 és 1969 között a Belügyminisztérium Szimfonikus Zenekarának a tagja volt. 1969-től Soroksáron, 1975-től Óbudán dolgozott zenetanárként az Állami Zeneiskolában. tőhangszerre és kamarazenére oktatta a gyerekeket. A Budapesti Ütőegyüttes alapítója és művészeti vezetője volt. 1989-ben Igric Sándorral létrehozta a XiloTon ütőhangszergyártó céget, ahol hazai alapanyagból állítanak elő ütőhangszereket. Tanítványa volt többek között Héja Domonkos, Bojtos Károly, Rácz Zoltán és Dorozsmai Péter;

**Bálint Ákos** (Debrecen, 1936. december 28.) zongora- és szolfézsstanár (1961 – 1968 Felsőfokú Tanítóképző Intézet, Jászberény-tanár; 1967–1969 Palotási János Állami Zeneiskola, Jászberény-igazgató; 1962–1969 Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, Kecskemét-tanár);

**Balla György** (Sátoraljaújhely, 1936. március 5. – Budapest., 1986. május 19.): zongoraművész, tanár, zenei szerkesztő. Zongoratanulmányait Vásárhelyi Magdánál kezdte. 1950–1954-ben a budapesti Bartók Béla Zenei Szakközépiskolában (zeneszerzés) Sugár Rezsőnél, C. Nagy Bélánál; 1954–1959-ben a budapesti Zeneművészeti Főiskola (zongora) Solymos Péternél és Gát Józsefnél tanult. 1951–1964 között Székesfehérvárott; 1964–1971-ben Budapesten a IX. kerületi Állami Zeneisk. zenetanára, majd haláláig a Zeneműkiadó Vállalat zenei szerkesztője volt;

**Barabás Kásler Magda** (Déva, 1936. július 18. – Budapest, 2012. június 26.) erdélyi énekművész, tanár. A kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémián végzett cselló szakon 1960-ban, majd énekművész szakon 1964-ben. 1960–1961-ben a kolozsvári filharmónia csellistája, 1961–1967 között zeneiskolai csellótanár Kolozsvárott, majd ugyanott 1995-ös

nyugdíjazásáig énektanár a zenelíceumban. A Romániai Magyar Zenetársaság tagja volt;

**Bauer Vendel** (Szulok, 1936. február 19.) szolfézsztanár, zeneiskolai igazgató, karnagy (Általános Iskola-énektanár, Barcs, Állami Zeneiskola, Barcs-igazgató) Számos helyi és országos kezdeményezésnek volt elindítója. Nevéhez fűződik az Országos Karmester Szeminárium és az Országos Rézfúvós Kamarazenei Tábor megszervezése. Az általa vezetett Zeneiskola 1975 szeptemberében vette fel Vikár Béla nevét;

**Bánhidi Zoltán** (Nyíregyháza, 1936. november 19.) fafúvós- és szolfézsztanár (Liszt Ferenc Zeneiskola, Orosháza, szolfézsztanár, fúvós tanszakvezető, igazgató, fúvószenekar-vezető is;

**Bánki Horváth Sándor** (Sashalom, 1936. március 4.) zenekari hegedűművész-tanár (Győri Filharmonikus Zenekar, Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Győr-megyei szakfelügyelő is, Állami Konzervatórium, Ankara és Bilkent Egyetem, a magyarországi állami zeneiskolák hegedű tantervének szerkesztőbizottsági tagja, 1981);

**Barabás Kásler Magda** (Déva, 1936. július 18. – Budapest, 2012. június 26.) erdélyi énekművész, tanár. A kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémián végzett cselló szakon 1960-ban, majd énekművész szakon 1964-ben. 1960–1961-ben a kolozsvári filharmónia csellistája, 1961–1967 között zeneiskolai csellótanár Kolozsvárott, majd ugyanott 1995-ös nyugdíjazásáig énektanár a zenelíceumban. A Romániai Magyar Zenetársaság tagja;

**Bella Gáborné** (Győr, 1936. április 9.) zongora-, szolfézsztanár, tanszakvezető (Állami Zeneiskola, Kapuvár, zongora-, szolfézsztanár, tanszakvezető);

**Bódás Péter** (Szombathely, 1936. június 11. – 1995) zongoraművész-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Szeged, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Szegedi Tagozata, az Országos Filharmónia szólistája) ([Dr. Maczelka Noémi: Zongorajáték és zongoratanítás. Bódás Péter művészete / Parlando 2015/5. szám](#));

**Bodnár László** (Budapest, 1936. június 19. – Budapest, 2005. július 4.) A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora tanszakán Kadosa Pál és Nemes

Katalin voltak a tanárai; 1961-ben zongoraművész tanári oklevelet szerzett. 1961–1974 között az egykori Fővárosi Zeneiskola Szervezet 9. számú, majd a XIV. kerületi Állami Zeneiskola zongora tanára, 1974–1996 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola főiskolai docense volt. 1974 –1985 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatán zongora főtárgyat tanított, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolából kikerült, karvezetés szakot végző hallgatók számára pedig kötelező zongora-melléktárgyat, de ellátott korrepetitori feladatokat is. 1980-tól tanított a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Budapesti tagozatán is. Kidolgozta a lapról-játék - korrepetíció tárgy metodikáját és tanmenetét, melyet később az összes tanárképzőn bevezettek. Főállása mellett, mint zongoratanár és korrepetitor dolgozott a Komáromi városi Zeneiskolában (1986–1999), a Pomázi Zeneiskolában (1998–2000), a Solymári Hunyadi Mátyás Német Nemzetiségi Általános és Művészeti iskolában (1998–2004) is. 1961-től rendszeresen szerepelt a Magyar Rádióban, mint szólista és kamaraművész, de művészetét külföldön is ismerték és elismerték. 1985-től 5 évig a Népszínház (Déryné Színház) Operatársulatának volt a korrepetitor-karmestere;

**Bodvay Károly** (Szeged, 1936. november 1.) zenetanár, zenekari hegedűművész (Szegedi Nemzeti Színház Zenekara - zenekari hegedűművész II. hegedű; Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, II. hegedű szólamvezető-helyettes);

**Bogányi Tibor** (Újpest, 1936. május 15. – 2023. február) karnagy, zenetanár (Bartók Béla Állami Zeneiskola, Vác, szolfézs-, zeneelmélet-, zeneirodalom-tanár, Vác Városi KISZ Kórus - alapító karnagy; finnországi zeneiskolák);

**Csaby József Csaba** (Dunaföldvár, 1936. augusztus 16.) karmester, tanár. Tanulmányai: 1957 Pedagógiai Főiskola, Szeged, magyar-történelem szak. 1965 felsőfokú karvezető képző tanfolyam Bp. Munkahelyek: a veszprémi Dózsa György Általános Iskola énektanára, 1957 és 1997 között kórusvezetője. Az iskola gyermekkarának alapítója és 40 évig vezetője, számtalan aranyminősítés, „Év Kórusa” elismerés, dicsérő oklevelek, rádiófelvételek, a kórusnak ajánlott művek eredeti bemutatása, közreműködés oratóriumi előadásokban, külföldi turnék (Lengyelország, Csehszlovákia, Románia) részese. Alapító karnagya, és 1961 és 1969 között vezetője az ajkai vegyeskarnak és a kórusral külföldi turnék

Csehszlovákiába, Lengyelországban. 1969-ben alapította és másfél évtizedig vezette a veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola leánykarát;

**Csehi Ferenc** (Hernádszentandrás, 1936. augusztus 23.) zeneiskola szolfézs- és fagott-tanár, karvezető (Állami Zeneiskola, Sátoralaújhely - Sárospataki Fiókiskola, szolfézs- és fagott-tanár, karvezető; Állami Zeneiskola, Sárospatak - szolfézs-tanár, uo. igazgató; sárospataki Művelődési Ház Kórusának és a hercegkúti Nemzetiségi Népdalkörnek a vezetője, karnagya);

**Csukly Ödön** (Mosonmagyaróvár, 1936. november 1.) hegedűtanár, zenekari brácsaművész (1954-től Győri Filharmonikus Zenekar - brácsa szólamvezető helyettes; 1957–1965-ig Állami Zeneiskola Mosonmagyaróvár - hegedűtanár; 1965-től Liszt. Ferenc Állami Zeneiskola, Győr - hegedűtanár; Arrabona Kamazenekar tagja);

**Darvas Gyula** (1936–) nagybőgőművész-tanár. Győrben Tárnai Antalnál kezdte meg és Salzburgban a Mozarteumban fejezte be nagybőgős tanulmányait. Fiatalabb éveiben koncertezett. Jelenleg Konstanzban a Szimfonikus Zenekar tagja, pedagógiai tevékenységet is folytat;

**Demeter Lajosné Padányi Iringó** (Debrecen, 1936. február 26.) zongoratanár (Állami Zeneiskola Hajdúböszörmény - zongoratanár, Hajdúnánás, és Püspökladány zongoratanár; Simonffy Emil Állami Zeneiskola, Debrecen - zongoratanár);

**Demeter László** (Balassagyarmat 1936. január 3.) zenekari brácsaművész-tanár. 1957–1963 Pécsi Filharmonikus Zenekar - zenekari brácsaművész, 1959–1962 Pécsi Nemzeti Színház, zenekari brácsaművész, szólamvezető-helyettes, 1962-től Állami Zeneiskola, Sopron - zenetanár, a Soproni Szimfonikus Zenekar - zenekari brácsaművész, szólamvezető, a Soproni Quartett brácsása, a soproni József Attila Gimnázium, ének-zenetanár;

**Domokos Kinga** (Balassagyarmat, 1936. december 24.) zongoraművész-tanár (Fővárosi III. kerületi Állami Zeneiskola, Visegrádi Gyógyintézet - zeneterápiás foglalkozások vezetése; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest-zongoratanár, tanszakvezető; Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem - zongoratanár;

**Dunszt Mária** (Budapest, 1936. október 10. – Budapest, 1994. augusztus 26.) énekesnő, tanár. Középiskolai tanulmányait a képzőművészeti gimnáziumban végezte. Egy zenei rendezvényen figyelt fel rá Kenessey Jenő és Vaszy Viktor. 1955–1961 között a Zeneakadémia hallgatója volt, ahol dr. Molnár Imre és Maleczky Oszkár növendéke volt. 1961–1976 között a Magyar Állami Operaház magánénekesnője volt. Melindaként debütált Erkel *Bánk bán*jában. 1965–1967 között a gelsenkircheni opera állandó vendége volt. 1975-ben autóbalesetet szenvedett, aminek következtében többé nem szerepelhetett színpadon;

**Egri Vera** (Budapest, 1936. február 19.–) harmonikaművész-tanár (Vasutas Szakszervezet Központi Iskolája - harmonikatanár; Fővárosi XX. kerületi Állami Zeneiskola - harmonikatanár; Fővárosi X. kerületi Állami Zeneiskola - harmonikatanár);

**Erőd Iván** (Budapest, 1936. január 2. – Bécs, 2019. június 24.) magyar-osztrák zeneszerző, zongoraművész, egyetemi oktató, orgonaművész. Ötéves korától tanult zongorázni Kálmán Györgynél és Káldi Magdánál. Tízéves korától Kadosa Pál privát növendéke volt. Később a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán (ma Egyetem) kezdte meg tanulmányait zeneszerzés és zongora szakon Szabó Ferenc, Vincze Imre, Kadosa Pál tanítványaként. Az 1956-os forradalom után Ausztriába menekült, és a bécsi Zeneakadémián tanult zeneszerzést Karl Schiskénél, zongora szakon Richard Hausernél. A Bécsi Operaházban korrepetitor, koncertezett, mint szólista, kamarazenész és dalkísérő. 1967-től 1989-ig kinevezett professzorként zeneelméletet és zeneszerzést tanított a grazi Zeneművészeti Főiskolán (Hochschule für Musik und darstellende Kunst Graz), 1989-től a bécsi Zeneművészeti Egyetemen (Universität für Musik und darstellende Kunst Wien). 2004 óta professor emeritus. Műveit jelentős művészek adják elő szerte a világon, számos LP, CD és rádiófelvétel készült róluk. 2009-től a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes tagja volt;

**Farkas Tivadar** (Pápa, 1936. május 9.) zenekari hegedűművész-tanár. 1959–1961 Pécsi Nemzeti Színház - zenekari hegedűművész; 1961–1964 Bartók Béla Zeneiskola, Zalaegerszeg-hegedűtanár, 1967–1969 Pirnai Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész, II. koncertmester, 1974– Szombathelyi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, II. koncertmester;

**Fekete Győr István** (Kisgyőr, 1936. március 28.) zenetanár, zeneszerző. 1960 és 1965 között Szervánszky Endre tanítványa volt a Zeneakadémián. 1972 óta a Budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola zeneszerzés tanára. Tanítványai voltak többek között: Dukay Barnabás, Tihanyi László, Serei Zsolt, Király László, Horváth Barnabás, Erős Csaba, Szervác Attila, Horváth Balázs, Gyöngyösi Levente, Hamar Zsolt, Sály Bánk, Bolcsó Bálint, Dargay Marcell, Dinyés Dániel, Horváth Márton Levente, Kákonyi Árpád, Derecskei András. Mintegy 50 éves eddigi pályája során csak kevés, de annál jelentősebb alkotással gazdagította a magyar zeneirodalmat;

**Fettich Zsuzsanna Ács Lajosné** (1936. január 11.) zenekari brácsaművész-tanár (Magyar Állami Operaház - zenekari brácsaművész, Liszt Ferenc Kamarazenekar - zenekari brácsaművész;

**Gábor Artemis** (Debrecen, 1936. augusztus 21. – 1922. december 28.) opera- és hangversenyénekes, tanár. Főiskolás korában, 1957-ben az Éj királynőjeként debütált az Operaházban. 1960 – 61 a szegedi Nemzeti Színház, 1962-től pedig az Operaház tagja volt, a koloratúr szerepkörben. 1964 óta rendszeresen vendégszerepelt Grazban, az ottani főiskolán tanított;

**Gerse József** (Szekszárd, 1936. június 7.) ének-zenetanár (Általános Iskola, Szekszárd; Tolna-megyei ének-zene vezető szakfelügyelő; Garay János Óvónői Szakközépiskola, Szekszárd);

**Gulyásné Balogh Márta** (Eszeny, 1936. április 19.) zongoratanár, korrepetitor (Palotási János Állami Zeneiskola, Jászberény - tanszakvezető, vezetőtanár is);

**Gurszky János** (Vác, 1936. június. 15.) operaénekes, tanár. Zeneiskolai tanulmányait Vácott végezte, majd *Hoór-Tempis* Erzsébetnél tanult magánúton. 1967–70-ben az Operaház kórustagja, 1970–74-ben a Pécsi Nemzeti Színház, majd 1974–81-ben az Operaház magánéneke, 1981-től a Honvéd Művészegyüttes férfikarának szólistája;

**Gyarmati Vera** (Budapest, 1936. április 9. –) hegedűművész, tanár. Tanulmányait 1945 és 1953 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti



Főiskola hegedű magát. 1961-ben az Országos Filharmónia szólistája lett, szólistaként és kamaramuzsikusként Európa számos országában fellépett;

**Gyurcsán János** (Nagymágocs, 1936. február 6.) zenekari harsonás. 1953-tól a BM. Szimfonikus Zenekar harsona szólamvezetője;

**Hideg Anna** (Ördögösfüzet, 1936. július 30.) népiénekes. Népi hagyományok iránti érdeklődése már gyerekkorában kialakult, elmondása szerint szívesen hallgatta a falu akkori mesemondó asszonyait. A vidék máig legjelesebb néprajzos személyiségét, Kallós Zoltánt már gyerekkorában jól ismerte, aki később is többször felkereste, többnyire kolozsvári és magyarországi tánc- és zenekutatók (Szenik Ilona, Martin György és mások) társaságában. Énekesi repertoárja mintegy háromszáz darabot tartalmaz, melyekben nagy számban lelhetők fel archaikus rétegzettségű, régi stílusú népdalok és népballadák, továbbá kántáló énekek. Hideg Anna a magyar folklórtörténet „klasszikus” jellegű mesemondóinak egyik utolsó képviselője. Feljegyzett szövegfolklór-repertoárja: 29 mese, 56 monda, 10 egyéb történet;

**Horkai Rózsa** (Újvidék, 1936. február 26.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető (Magyar Rádió - zenei szerkesztő, művészeti csoportvezető);

**Horváth Jenő Kálmán** (Budapest, 1936. április 15.) magánének művésztanár (Állami Zeneiskola, Tatabánya; Magyar Állami Népi Együttes - énekes; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI győri tagozata - magánénektanár; Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr - magánénektanár);

**Janota Gábor** (Torda, 1936. január 27. – 2021. április 6.) fagottművész, tanár. Tanulmányait 1956 és 1961 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola fagott szakán végezte Rudas Imre növendékeként. 1962-től 1970-ig a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus zenekarának fagottosa; 1970 és 1972, illetve 1974 és 1976 között a kanadai Londoni Szimfonikusok fagottosa; 1977-től a Magyar Állami Hangversenyzenekar első fagottosa. 1972-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára, egyetemi docens. Hat szólólemeze látott napvilágot, kanadai egyetemeken tanított, Belgiumban nyári kurzust vezetett;

**Karikó Teréz** (Budapest, 1936. március 31. – 2021. november 8.) operaénekes-tanár, 1960-tól a Szegedi Nemzeti Színház magánénekes, 1974–1979 között a

KISZ Központi Művészegyüttesének szólistája, 1992-től a Szegedi Nemzeti Színház örökös tagja, 2012-ig énekmestere. Aktív éneklése ideje alatt hat éven keresztül tanított a LFZF Zeneiskolai Tanárképző Intézet Szegedi Tagozatán;

**Kaszás Margit** (Zsigárd, 1936. január 24.) karnagy, pedagógus. 1951–1955-ben a Pozsonyi Tanítóképzőben szerzett tanítói oklevelet. Ezekben az években tagja volt a Janda Iván vezette iskolai kórusnak, és énekelt a Csehszlovák Rádió Pozsonyi Gyermek Kórusában. Vágfarkasdon kezdte tanítói pályafutását. Felnőtt- és gyermektáncsoportot alapított. Feldolgozza Vágfarkasd élő néphagyományát, a „Tőkehúzást”. 1964–1989 között tagja volt a Csehszlovákiai Magyar Tanítók Központi Énekkarának. 1970-ben megalapította a Komáromi Béke Utcai Alapiskola Kicsinyek Kórusát. 1976-ban elvégezte Kecskeméten a IV. Nemzetközi Kodály Szemináriumot. Lelkes híve a Kodály-módszernek. Részt vett az alsó tagozatos zenei nevelés tervének kidolgozásában;

**Katrycz Richárd** (Barcelona, 1936. január 1.) harmonikaművész-tanár (Steinitz Elza Zeneoktatói Munkaközössége, Budapest - harmonikatanár; Fővárosi XI. kerületi Állami Zeneiskola - harmonikatanár; Budapesti harmonikatanári munkacsoport - vezető, a szakszervezet harmonika tagozatának vezetőségi tagja;

**Kenéz Heka Etelka** /születési neve: Heka Etelka/ (Hercegmárok (Gajić), Jugoszlávia (ma Horvátország), 1936. október 26.) /születési neve: Heka Etelka/, magyar író, költő, énekesnő, Kenéz Ernő operaénekes özvegye. A szabadkai tanárképző után magánúton énekelni tanult Markovics Margit operaénekesnőtől, az újvidéki rádiónál énekelt, és fellépett az újvidéki színházban is, majd pedig 1966-ban Bécsben, utána pedig az NSZK-ban és Dániában énekelt. 1974-ben járt először Magyarországon, és ekkor ismerkedett meg a férjével, Kenéz Ernő operaénekeskel Budapesten, de Bécsbe költöztek, ahol összeházasodtak, majd pedig az osztrák fővárosban egy éttermet vezettek. 1998-ban tértek haza Magyarországra, azonban a férje röviddel ezután a szülővárosában, Hódmezővásárhelyen elhunyt. Három ország állampolgára is jelenleg: Horvátország, Magyarország, Ausztria, és bár már többnyire Hódmezővásárhelyen tartózkodik, Bécsben és Szegeden is tart fenn lakást. 90 könyvet írt, verses, prózai és szakácskönyveket;

**Kertész Ferenc** (1936. július 6. – Budapest, 1993) zenekari mélyhegedűművész-tanár, főiskolai tanszékvezető (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar - zenekari

mélyhegedűművész, szólamvezető; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Budapesti Tagozata - tanszékvezető, főiskolai tanár);

**Keszler György** (Lánycsók 1936. január. 17. – Budapest, 2017. február 11.) zenekari fagottművész-tanár. Fagottozni 17 éves korában kezdett Dulánszky Rajmundnál, és 1963-ban szerzett diplomát Pécsen a Liszt Ferenc Egyetemi Tanárképző Intézetében. Még hallgató volt, amikor felvételt nyert a Pécsi Nemzeti Színház Zenekarába, melynek egészen 1966-ig oszlopos tagja maradt. Művészi munkájával párhuzamosan a pedagógiai pálya felé is fordult: 1965-től kezdődően több mint két évtizeden át, 1987-ig volt a Pécsi Zeneművészeti Szakközépiskola meghatározó és nagy hatású tanáregyénisége. Életének következő jelentős állomása Budapest volt, ahol 1966 és 1996 között játszott a Magyar Állami Operaház Zenekarában, túlnyomórészt első fagottosi pozícióban. Zenekari pályafutását hatvanéves korában zárta le, és utána zenészként már nem vállalt alkalmi munkákat sem. 1987-ben a tanári székhelyét is áttette Pestre, ugyanis a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Tanárképző Intézetének oktatója lett, 2007-től, nyugdíjazása után pedig az egyetem Fagott Tanszékének főiskolai docenseként dolgozott tovább. Emellett rendszeresen járt mesterkurzust tartani az ausztriai Raumbergbe. Keszler a 2015/16-os tanév végéig tanított a Zeneakadémián és az István konziban. Egyre rosszabbodó egészségi állapota már nem tette lehetővé, hogy tovább dolgozzon. 81 esztendősen korában;

**Keuler Jenő** (Budapest, 1936. május 16.) zeneszerző, zeneszerzés-elmélettanár. Tanulmányait 1958 és 1963 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés szakán végezte, Farkas Ferenc növendékeként. 1964-től a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola zeneszerzés- és zeneelmélet-tanára, 1970 és 1985 között ugyanott tanszakvezető, 1991-től 1997-ben történt nyugalomba vonulásáig igazgató. Zeneszerzés-tanári tevékenységéről így ír önéletrajzában: „Látva a zeneszerzői gyakorlat sokféleségét, zeneszerzéstanárként parancsoló szükségét éreztem, hogy a rengeteg, egymással gyakran összeegyeztethetetlen zenei szabályrendszer mögé tekintve a zene általánosabb érvényű törvényeit kutassam. Megértettem, hogy ehhez nem elég a humán irányból való közelítés. A zenei szakirodalom mellett tanulmányozni kezdtem a zenével kapcsolatba hozható társtudományi kutatások irodalmát is (akusztika, pszichoakusztika, hallásfiziológia, pszichológia, szemiotika stb.). Rendkívül gondolatébresztő volt számomra az általános rendszerelmélet tanításainak megismerése. Az általános rendszerelméleti

törvények mutattak utat, hogy hogyan célszerű a zene áttekinthetetlenül sokrétű világának rejtetten munkálkodó törvényeit kutatni, hogyan lehet a nagy egész elemibb és átfogóbb rendszersíkjait elkülöníteni, különböző rendszerszintek közvetlenebb és absztraktabb rétegeinek viszonyait vizsgálni. Jól körülhatárolható kutatási síkként kínálta magát a hangrendszerkutatás, melyben a rendszerelméleti megközelítésnek köszönhetően egységes nézőpontból vizsgálhattam igen különböző zenéket, legyen az népi egyszólamúság vagy akár 12-fokú műzene. Vizsgálódásaim eredményét Hangrendszer-elmélet című pedagógiai munkámban foglaltam össze. (A debreceni szakközépiskola kiadványa.) Gyarapodó felismeréseimet késedelem nélkül megosztottam tanítványaimmal. Kezdeményezéseimre egy sajátos integráló tantárgyat indítottunk iskolánkban, amit a minisztérium eleinte kísérleti tárgyként, később hivatalos óratervünkbe is iktathatóan „modernzene-ismeret” néven engedélyezett. A tantárgy elősegítette, hogy óráimon a hetvenes-nyolcvanas évek kortárs zenéjének legfrissebb termésével is foglalkozzak. A rendszerelméleti szemlélet, a jelenségtől a lényeg felé való haladás útját kínálva, alapot nyújtott olyan művek tárgyalásához is, melyek a szűkebb hangrendszerelméleti síkról kiindulva nemigen voltak megközelíthetők. Pedagógiai munkásságom eredményeiről kollégáimat a hetvenes-nyolcvanas években országos szervezésű bemutató tanítások révén tájékoztattam. Ezekben az években nem üztem aktívan a zeneszerzés mesterségét, de zeneszerzéstanárként a kompozícióalkotás mesterségbeli problémáival mindennaposan foglalkoztam. Saját alkotói törekvéseim a modernzene-ismeret tárgy tananyagának összeállításában, tankönyvének megírásában, a tanórák lefolyását ismertető foglalkozási naplók készítésében merültek ki” 1977–1978-ban a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézete debreceni tagozatának zenetörténet tanára. 1984-től 2004-ig az MTA Zenetudományi Intézetének szisztematikus zenetudományi kutatócsoportjában dolgozott külső munkatársaként. Zenetudományi kutatással összefüggő kompozíciói: Éremtárlat, Oktávparadoxonok. Az utóbbi években a Magyar Rádió HEAR elektroakusztikus stúdiójában alkot. A Weiner Leó zenepedagógiai díj kitüntetettje. (Forrás: Debrecen.Hu);

**Kilyénfalvi Ödönné Somogyi Vera** (Szeged, 1936. február 28.) zongora- és szolfézstanár. Munkahelyek: 1957-től 1962-ig a szegedi Rókusi Zenei Általános Iskolában zongoratanár. 1962 és 1990 között zongora-szolfézs tanár, igazgató-

helyettes, megbízott igazgató, igazgató az ajkai Zeneiskolában. 1993-tól nyugdíjasként zongora-tanár Szegeden, Kiszomborban.

**Kocsis Lajos** (Hatvan, 1936. január 25.) zenekari hegedűművész-tanár (Berliner Sinfonie-Orchester- zenekari hegedűművész; Staatl. Sinf. Orchester, Halle-zenekari hegedűművész, II. koncertmester; Sinf. Orch., Hannover-zenekari hegedűművész; Basler Sinf. Orch. - zenekari hegedűművész, III. koncertmester);

**Kisbocskói Lilla** (Szolnok, 1936. szeptember 20.) zongoratanár (Bartók Béla Állami Zeneiskola, Szolnok - zongoratanár);

**Kocsis Lajos** (Hatvan, 1936. január 25.) zenekari hegedűművész-tanár (1961–1963 Berliner Sinfonie-Orchester-II. koncertmester; 1963–1966 Staatl. Sinf. Orchester, Halle-II. koncertmester; 1966–1968 Sinf. Orch, Hannover-zenekari művész; 1968– Basler Sinf. Orch. -III. koncertmester);

**Kohl József** (Dorog, 1936. július 9.) zenekari hegedűművész-tanár (MN Művészegyüttes Szimfonikus Zenekara - zenekari hegedűművész);

**Kollár Tibor** (Bácsalmás, 1936. június 21.) harmonikatanár (Zeneoktatói Munkaközösség, Bácsalmás - harmonikatanár; Zeneoktatói Munkaközösség, Baja - harmonikatanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Baja - harmonikatanár);

**Koltai Róbert** (Budapest, 1936. április 7.) zongora-, harmonika-, vibrafon-előadóművész, harmonikatanár);

**Korondi György** /írásváltozata Korondy, eredeti nevén Kummer György/ (Győr, 1936. február 18. – 2015. június 30.) operaénekes, tanár. Nagy kultúrájú énekes, aki különösen az olasz repertoárban nyújtott kitűnő alakításokat, de oratóriumszólistaként is emlékezetes fellépései voltak. Kisgyermek korától énekelt templomi, iskolai és munkahelyi kórusban. Gépipari technikumban tanult, majd vasesztergályosként dolgozott, közben szülővárosa zeneiskolájában tanult énekelni Walter Margitnál és Szabó Miklósnál. A fizikai munkát feladva, 1957-ben Budapestre került, ahol a Bartók Béla Konzervatóriumban Feleki Rezsőnél képezte tovább hangját. 1959-ben felvették a Zeneakadémiára, ahol Rösler Endre lett a mestere. Korondi is azok közé tartozott, akiket Tito Schipa kiválasztott budapesti mesterkurzusára. Rösler rábeszélése a harmadik évben megszakította akadémiai tanulmányait és az 1962–63-as évadtól a debreceni

Csokonai Színházhoz szerződött, ahol első jelentős feladata (immár Korondi néven) Gounod Faustjának címszerepe volt 1962. október 20-án. 1964-től rendszeresen vendégszerepelt az Operaházban (Osváth Júlia ajánlotta a pesti vezetők figyelmébe), az 1966–67-es évadtól pedig már a fővárosi társulat tagja lett. Szerződöttetett magánénekesként első szerepe Don Ottavio volt Mozart Don Juanjában 1966. szeptember 10-én. Évtizedekig a társulat vezető lírai és spinto tenorja volt, aki főként az olasz és francia romantikus repertoárban működött, de számos barokk vagy kortárs műben is színpadra lépett. Néhány hőstenor szerepet is megformált. Operai pályájával párhuzamosan rendszeresen közreműködött oratórium koncerteken is, leggyakrabban Kodály Psalmus Hungaricusának zsoltárosaként. Ezt a művet Európa-szerte énekelte;

**Kovács Endre** (Budapest, 1936. június 5. – Budapest, 2015. április 3.) orgonaművész, komolyzenei hangversenyrendező és szerkesztő. Az egész életét végig kísérő példakép, Albert Schweitzer, az orvos-orgonaművész volt. A Bartók Béla Konzervatóriumban, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, később Hollandiában tanult, zenei versenyt is nyert, majd Bécsben folytatta zenei tanulmányait. Legkedvesebb tanárai Zalánfy Aladár, Gergely Ferenc, Marie-Claire Alain francia orgonatanár és Anton Heiller bécsi professzor voltak. Zeneszerzéstanára Major Ervin volt. 1962-től az Országos Filharmónia főmunkatársaként, mint hangversenyrendező, műsorszerkesztő dolgozott, majd 1996-ban az intézmény igazgatóhelyetteseként vonult nyugdíjba. Ezután még néhány évig a Dél-Dunántúli Filharmónia Kht. (Pécs) művészeti tanácsadója volt. 1962-től rendszeresen koncertező művész is volt, Magyarország és Európa sok híres templomában és orgonáján játszott. Az aktív koncertezést 2008-ban, 72 évesen fejezte be. Johann Sebastian Bach, Liszt Ferenc, César Franck orgonaműveit játszotta koncertjein a legszívesebben. 1970-ben saját tervei alapján újítták fel a köröshegyi római katolikus plébániában a 19. század végi orgonát. Ezt követően nyílt lehetőség az országos hírű Musica Antigua Hungarica, majd a Cantus Pannonicus elnevezésű nyári hangversenyek megrendezésére. A Salétrom utcai református gyülekezet orgonistája, majd főorgonistája volt;

**Kriská György** (Budapest, 1936. május 30.) zenekari harsonaművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari harsonaművész; Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari harsonaművész);

**Kryzewsky Sándor** (Ózd, 1936. szeptember 11.) énektanár, karnagy, hangszerész (Terézvárosi plébánia-templom, karnagy; Vasas Kórus-karnagy;

**Kunsági Kálmán** (Budapest, 1936. január 14. – 2017. március 31.) énekes, tanár. 1957 és 1962 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola ének szakán tanult Kerényi Miklós Györgynél. 1969-ben került az Operaházhoz, ahol Petrovics Bűn és bűnhődés című operájában debütált és 1971-ig, mint ösztöndíjas magánénekes működött, Később 1971-től 1981-ig az intézmény magánénekeseként volt. Repertoárjában a comprimario szerepkör 75 szerepe megtalálható;

**Lakatos Ferenc** (Sonkád, 1936. március 11.) zenekari hegedűművész-tanár (1963–1974 Zeneoktatói Munkaközösség Jánkmajtis, Tyukod, Porcsalma - hegedűtanár; 1973–1977 Szabolcsi Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész, 1974–1976 Nyírbátori Zeneiskola - hegedűtanár, 1976–1978 Nagyecsed, Állami Zeneiskola - hegedűtanár, 1978– Mátészalka, Állami Zeneiskola - hegedűtanár, kórusvezető);

**Lasky Mária** (Nagykanizsa, 1936. október 22.) zongora- és szolféztanár (Zeneoktatói Munkaközösség Nagykanizsa- zongoratanár; Állami Zeneiskola, Nagykanizsa - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Kőszeg, zongora- és szolféztanár);

**Lente Lajos** (Hajdúnánás, 1936. március 9.) operett- és dalénekes, tanár;

**Lovass Lajos** (Nádudvar, 1936. május 19.) operett- népdal- és dalénekes, tanár;

**Lődy György** (Budapest, 1936. február 25.) zenekari hegedűművész (1954–1955 Kecskeméti Katona József Színház - zenekari hegedűművész, hangversenymester; 1955–1957 Budapesti Vámórség Zenekara - zenekari hegedűművész, hangversenymester; 1957–1958 Kecskeméti Katona József Színház - zenekari hegedűművész, hangversenymester; 1958–1960. Magyar Hanglemezgyártó Vállalat Művészeti meős; 1960–1961 Állami Operaház-zenekari hegedűművész; 1961–1966 Mecklenburgi Szimfonikusok és Freiburgi Városi Színház -zenekari hegedűművész, hangversenymester; 1966–1974 Debreceni MÁV-Filharmonikus Zenekar-zenekari hegedűművész hangversenymester; 1974– Budapesti MÁV Szimfonikusok - zenekari hegedűművész);

**Lukács János** (Kecskemét, 1936. szeptember 22.) zenekari oboaművész-tanár (Kecskeméti Katona József Színház - zenekari oboaművész; Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, Kecskemét - fafúvó tanár; Városi Szimfonikus Zenekar, Kecskemét - zenekari oboaművész, uo. zenekari titkár is; Kecskeméti Fúvósötös);

**Mähr Iván** (1936) zenekari klarinétművész-tanár (bajor Áll. Operaház és a Philharmonica Hungarica zenekari klarinétművésze, a Saarbrücken Főiskola tanára\*);

**Markovich Judit** (Bácsborsod, 1936. szeptember 27.) zeneiskolai zeneelmélet-, szolfézs-és fuvolatanár (Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola-tanulmányi vezető; Állami Zeneiskola, Szentendre - igazgató-helyettes is; Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, fuvola-, furulya- és klarinéttanár);

**Mátai Györgyi** (1936. május 11.) újságíró, zenekritikus. Többek között az Operaélet és Táncművészet című lapokban publikált. Írásait objektív kritikai szemlélet, korrekt tájékoztatás és anyanyelvünk kiváló használata jellemezte;

**Mátyás Csaba** (Kapoly, 1936. október 8.) zeneiskolai hegedűművész és hegedű- valamint szolfézsstanár (Állami Zeneiskola Pápa; Simonffy Emil Zeneiskola, Debrecen; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar, zenekari hegedűművész; Állami Zeneiskola, Hajdúböszörmény- hegedű-, valamint szolfézsstanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Debreceni Tagozata-metodika tanár);

**Medveczky András** (Budapest, 1936. május 5. – Budapest, 2014, augusztus) kürtművész, tanár. Tanulmányait 1955 és 1960 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola kürt tanszakán folytatta Romagnoli Ferenc növendékeként. 1960-tól 1997-ig a Magyar Állami Operaház és a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának első kürtöse, 1962-től az együttes megszűnéséig, 1989-ig a Budapesti Fúvósötös tagja, 1963 és 1974 között a Magyar Kamarazenekar első kürtöse. 1980-tól 2003-ig a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola kürttanára;

**Mészáros Ferenc** (Karcag, 1936. november 21.) zeneiskolai hegedű- és szolfézsstanár, karmester, karnagy (Karcag Városi Énekkar karnagya és a Városi Kamarazenekar alapító karmestere; Állami Zeneiskola, Karcag - hegedű- és



szolféztanár, uo. vonóostanszak vezető; Karcagi Ipari Szakmunkásképző Intézet vegyeskarának, a Gábor Áron Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola Női Karának, továbbá a Mezőgazdasági Szakközépiskola Fiúkórusának karnagya;

**Molnárné Németh Ilona** (Győr, 1936. december 30.) énekkari művész (Pécsi Nemzeti Színház-énekkari művész; Oratórikus Kórus, Győr-énekkari művész, Budapesti Kórus-énekkari művész);

**Nagy Alajos** (Vasszilvág, 1936. július 1. – Budaörs, 2009. június 22.) színész, színházrendező, zenetörténész;

**Nagy Tamás, Cs.** (Újfehértó, 1936. március 4. – 2001.) történelem-, ének-zene- és szolféztanár, zeneiskolai igazgató (1957–1960 Általános Iskola, Abony, ének-zenetanár; 1960–1963 Körzeti Állami Zeneiskola, Abony-szolféztanár; 1963– Állami Zeneiskola, Vác-igazgató);

**Nemes László** (Pápa, 1936. szeptember 21.) zenetanár, a Nádasdy Kálmán Művészeti Iskola alapító és címzetes igazgatója, karnagy, több országos zenei szervezet, intézmény és együttes alapítója, zenepedagógiai és művészetoktatási szakértő, a zenén kívüli művészetek oktatásának, a művészeti iskolai modell megteremtője.

- 1955–1962 Pápai Bartók Béla Zeneiskola, gordonka tanár
- 1956–1964 Győri Filharmonikus Zenekar, zenekari művész, gordonka
- 1962–1964 Győri Liszt Ferenc Zeneiskola, tanár
- 1964–1970 BM Duna Szimfonikus Zenekar, szólamvezető zenekari művész
- 1964–1970 Fővárosi Zeneiskola Szervezet 6. körzeti Zeneiskola (Budafoki tagiskola), gordonka tanár; a gordonka oktatás beindítása, megszervezése Budafokon, az iskola megszervezése
- 1966–1970 Szegedi Szabadtéri Játékok zenekarának művésze
- 1970 XXII. kerületi Zeneiskola megalapítása
- 1970–1999 XXII. kerületi Állami Zeneiskola, igazgató (1987-től Nádasdy Kálmán Zenei és Művészeti Iskola, 1996-tól Nádasdy Kálmán Művészeti és Általános Iskola)
- 1970- mai napig Nádasdy Kálmán Művészeti Iskola, gordonka- és kamarazene tanár

- 1975 Budafoki Ifjúsági Zenekar megalapítása, vezetése, karnagy
- 1981–1988 Művészetoktatási kísérlet (társzművészet oktatásának kísérleti megkezdése)
- 1985 A Budafoki Ifjúsági Zenekarának Szimfonikus Zenekarrá alakítása
- 1993 A Dohnányi Zenekar hivatalos zenekarrá alakulása, alapító igazgató
- 1985–1993 Dohnányi Szimfonikus Zenekar, karnagy (1987-től Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar)
- 1993–2000 Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar, alapító igazgató
- 1980–1986 Országos Pedagógiai Intézet, külső munkatársa, zenei szakközépiskolai referens
- 1990 Magyar Zene- és Művészeti Iskolák Szövetsége alapítása, 2002-ig elnöke
- 1995–2001 Európai Zeneiskolák Uniója, elnökségi tag
- 1999–2003 A Művelődési Minisztérium Közoktatás-politikai Tanács tagja
- 1999–2000 Budapesti Fesztiválzenekar, ügyvezető igazgató
- 2001–2013 Kőbányai Művészeti Szakiskola, tanulmányi igazgató;

**Németh Géza** (Beregszász, 1936. július 23.) brácsaművész-tanár, a Bartók vonósnégyes alapító tagja. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanult brácsát Lukács Pálnál, de mesterei voltak még Weiner Leó és Mihály András is. 1957-től 1960-ig a Magyar Állami Operaház zenekarában brácsázott, 1960-tól szólamvezető, szólóbrácsás volt. Tagja volt a Bartók Vonósnégyest 1957-ben megalapító kvartettnek (Komlós Péter – első hegedű, Devich Sándor – második hegedű, Mező László gordonka társaságában). 1962-ben elnyerte a genfi brácsaverseny első helyezését. 1980-ban a Zeneakadémia kamara tanszékének tanára lett. Vonóstrióban Kovács Dénes és Banda Ede muzsikuspárnere volt. Több nemzetközi brácsa- és vonósnégyes-verseny zsűrijében volt tag;

**Neubrandt Ferenc** (Pilisszentiván, 1936. január 19.) egyházzenesz, karnagy, a Pilisszentiváni Vegyeskórus és a Pilisvörösvári Vegyeskar kórusvezetője. 1936. január 19-én született Pilisszentivánon, német nemzetiségi családban, felmenői részben földművesek, részben paraszti iparosok voltak. Elemi iskolai tanulmányait a szülőfalujában végezte, tanárai – elsősorban Sziván János iskolaigazgató – hatására már diákként a zene és a kóruséneklés felé fordult az érdeklődése. Zenélni először harmonikán tanult, de már tizenévesen elkezdett orgonálni is, e hangszeren első tanítómestere Hollai Keresztély orgonaművész (akkoriban a terézvárosi templom orgonistája) volt.

Családja anyagi lehetőségei nem tették lehetővé, hogy komolyabb zenei tanulmányokat folytathasson, netán hivatásos zenésznek menjen, ezért kitanult egy „tisztos” polgári szakmát is – géplakatos lett. Első munkahelye 1951-től egy budapesti kisvállalat volt, ahol autóvillamossági szerelőként dolgozott, később, 1957 és 1960 között a pilisszentiváni szénbányánál helyezkedett el, ahol nemcsak fizikai munkát végzett, de kulturális programokat – főként színielőadásokat – is szervezett a bányászok számára és a bányászkarvezetésében is részt vett. 1960-tól a Pest Megyei Műanyagipari Vállalat központi, solymári telephelyén dolgozott, közben elvégezve az általános gépipari technikumot is; végül üzemvezetőként ment nyugdíjba, 1992-ben;

**Nigóné Papp Anna** (Budapest, 1936. augusztus 18.) középiskolai énekzenetanár, karnagy (Fővárosi Lorántffy Zsuzsanna Ének-zenei Általános Iskola, énekzenetanár, karnagy, Dózsa Általános Iskola, Szombathely, énekzenetanár, karnagy; Tanítóképző-Tanárképző Főiskola, Szombathely, énekzenetanár, karnagy);

**Oberfrank Géza** (Budapest, 1936. január 26. – Budapest, 2015. január 12.) karmester. 1961-ben szerzett karmesteri diplomát a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. 1961-től 1980-ig az Magyar Állami Operaház tagja, közben 1973-tól 1976-ig Berlinben a Komische Oper főzeneigazgatója, Walter Felsenstein vezető zenei munkatársa. 1976-tól 1983-ig a Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar vezető karmestereként állandó szereplője volt a koncertéletnek és egyben 1980-tól 1983-ig a Budapesti Operettszínház művészeti vezetőjeként is működött. 1983-tól 1989-ig Szegeden főzeneigazgató, a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató karnagya és a Szegedi Nemzeti Színház operaigazgatója volt, számos előadást dirigált a Szegedi Szabadtéri Játékokon, szegedi operaprodukciókkal évente turnézott Nyugat-Európában. 1989-ben a budapesti Operaház zenei vezetését vállalta, a kilencvenes években főzeneigazgatója volt, majd címzetes főzeneigazgatója lett, az intézmény stúdióját irányította 2010-ig. Operák rendezőjeként is bemutatkozott, számos műfordítás fűződik nevéhez;

**Pauk György** (Budapest, 1936. október 26. – Budapest, 2024. november 18.) hegedűművész, a londoni Royal Academy of Music professzora. 1945-ben került be a Zeneakadémiára, ahol előbb Waldbauer Imre, majd Temesváry János volt a mestere. A művészképzőt Zathureczy Edénél végezte, aki meghatározó hatással volt stílusára. Mellettük Weiner Leó és Kodály Zoltán növendéke volt.

1952-től koncertezett. 1956-ban a főiskolán alakított vonósnégyesének brácsásával elhagyta az országot. Előbb Hollandiában élt, majd Yehudi Menuhin nógatójára, 1961-ben Londonban telepedett le. A brit fővárosban zenekarral Lorin Maazel vezényletével debütált. Nemzetközi szólista karrierje a Solti Györggyel való együttműködés után ívelt fel. Az 1980-as évektől Londonban kezdett tanítani, előbb a Guildhall Schoolban, majd 1987-től a Royal Academy of Musicon hegedűsök posztgraduális képzésében vesz részt. Mellette nyolc éven át a svájci Winterthurban is oktatott. A koncertezéstől 2007-ben vonult vissza. Bár repertoárja felöleli az egész hegedűirodalmat, különös előszeretettel játssza a 20. századi műveket. Hangszere a Massart-Stradivarius, 1714-ből;

**Petheő Zsolt** (Budapest, 1936. július 24. – Budapest, 2016. július 10.) zongoraművész-tanár, korrepetitor (Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár; Magyar Állami Operaház-vezető korrepetitor);

**Pintér Györgyi** (Budapest, 1936. május 19.) népdal- és nótáénekes;

**Pongrácz Péter** (Győr, 1936. június 16 – Budapest, 2010. május 25.) oboaművész-tanár. 1954–59 között a Zeneművészeti Főiskolán tanult, tanárai Gáti Zoltán és Scwáb Nándor voltak. 1956-ban, még az egyetemi tanulmányai alatt, ösztöndíjasként került az Operaházba, melynek 25 évig volt oboistája. Játzott a Liszt Ferenc Kamarazenekarban, a Mihály András vezette Budapesti Kamaraegyüttes tagjaként, valamint a Magyar Fúvósötös alapító tagjaként számos magyar kortárs zeneszerző művét játszotta. Negyven évig volt a Zeneakadémia tanára, tanszékvezetői és rektor-helyettesi posztot is betöltött. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Professor Emeritusa volt haláláig;

**Presitsné Nemes Nagy Marianne** (Budapest, 1936. január 24.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Gyöngyös, zongora- és szolfézstanár; Fővárosi XI. kerületi Állami Zeneiskola, zongora- és szolfézstanár);

**Pröhle Henrik** (Pozsony, 1936. június 8. – Budapest, 2022. január 19.) fuvolaművész-tanár. A budapesti József Attila gimnázium diákjaként párhuzamosan a Bartók Béla Zenei Szakközépiskolában Jeney Zoltánnál folytatta zenei tanulmányait. 1956-ban felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, ahol 1961-ben végzett Hartai Ferenc növendékeként. Részt vett Aurèle Nicolet mesterkurzusán. 1957-től első fuvolista a MÁV szimfonikus zenekarban, 1961-től a Magyar Állami Operaház és a Budapesti

Filharmóniai Társaság zenekarában. Az 1965-től rendszeresen játszott versenyműveket a Budapesti Filharmóniával, a Miskolci Filharmonikusokkal. Mintegy húsz magyar bemutató fűződik nevéhez, játszott mások mellett Petrovics Emil fuvolaversenyét és Fekete-Győri István, Kalmár László neki írt darabjait, amiket a Magyar Rádió zenei felvételeken rögzített. Tanári pályája a Győri Zenei Szakközépiskolában 1964-ben indult, majd folytatódott 1971-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Győri Tagozatán. 1975-től a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán docens, 1992-től egyetemi tanár. 1996 és 2006 között a fúvós tanszék vezetője volt. A magyar zenepedagógiai élet aktív részese, az Országos Zenepedagógiai Szakosztály fafúvós tagozatának vezetője. Tantervek írásában, továbbképzések, fuvalás találkozók szervezésében és közreműködésében vett részt. Átiratai és közreadásai jelentek meg a Zeneműkiadónál, e tevékenységével a fuvalirodalom repertoárjának bővítésében vállalt jelentős szerepet. Jeles tanítványa, Fülep Márk fuvalaművész írja 75. születésnapjának köszöntőjében: *„Tudom, hogy bármikor meglátogathatom, fellépéseim előtt megkereshetem. Ebben is példa előttünk: nem csak énekeseknek fontos az állandó külső ellenőrzés, hangszeres játéknál ez éppoly jól eső és hasznos. Annak ellenére, hogy a tanítástól lassan, de megelégedéssel, békességesen elbúcsúzott, széleskörű szakmai jelenléte változatlan és mindig érdeklődéssel van növendékei iránt.”*

**Rába Tamásné** (Nyíregyháza, 1936. január 8.) zenei szakkönyvtáros (Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár, Nyíregyháza-csoportvezető is);

**Rácz Vilmos** (Apc, 1936. június 3.) zenész, hegedűs, koncertmester, tanár (KISZ Központi Művészegyüttes-primás, BM Duna Művészegyüttes-koncertmester);

**Rákossy Péter** (Nagyatád, 1936. október 19. – Budapest, 2000. március) középiskolai tanár, kiadói igazgató. Rákossy Péter a magyar hanglemezkiadás legfontosabb éveinek tanúja és alakítója volt. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett középiskolai tanári diplomát, majd az 1970-es években a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete, később a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége titkáráként tevékenykedett. 1980-ban lett a Hungaroton Magyar Hanglemezgyártó Vállalat kiadói igazgatója - tudása, ügyszeretete itt bontakozhatott ki leggazdagabban. Természetesnek számított, hogy Bors Jenő után ő is elhagyta a Hungarotont, s részt vett az új hanglemez-

műhely, a Quint létrehozásában, később pedig – haláláig – az EMI Quint, illetve az EMI Magyarország munkatársaként szolgálta a hanglemezkultúrát;

**Regenhart Pál** (Rákospalota, 1936. február 7.) zenekari hegedűművész - tanár (Magyar Állami Hangversenyzenekar - zenekari hegedűművész; Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola - hegedűtanár);

**Réti Csaba** (Mezőberény, 1936. november 11. – Deszk, 2009. április 2.) magyar operaénekes a Szegedi Nemzeti Színház örökös tagja. Kezdetben testnevelő tanárnak készült. Énektanulmányait a szegedi Zeneművészeti Szakközépiskolában végezte 1955–1960 között. 1953–1963 között a Szegedi Nemzeti Színház énekkari tagja volt. 1957 tavaszán énekelt először szólószerepet. 1963-ban Vaszy Viktor nevezte ki magánénekekké. 1965-ben szerzett országos hírnevet, amikor a budapesti Nemzetközi Erkel Énekversenyen III. díjat nyert. Az 1971–1972-es évadban a Pécsi Nemzeti Színház szerződtette, majd 1972-től visszatért a Szegedi Nemzeti Színházhoz;

**Rissay Ibolya** (Újpest, 1936. január 2.) zongora- és szolfézstanár (Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Róth József** (Veszprémvarsány, 1936. március 17. – 2020. november 24.) zenekari gordonművész-tanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Győr-igazgatóhelyettes; Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari gordonművész, gordonszólam-vezetőhelyettes; Győri Pedagógus Kórus-énekkari művész);

**Rózsa Árpád, ifj.** (Győr, 1936. április 26.) zenekari ütőhangszeres művész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari ütőhangszeres művész);

**Rozsnyay Tiborné Vasvári Erzsébet** (Budapest, 1936. november 2.) zongoraművész-tanár (Állami Zeneiskola, Szombathely - zongoratanár; Fővárosi IX. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár, tanszakvezető is);

**Sándor Györgyné Gladics Margit** (Miskolc, 1936. június 6.) zongora- és szolfézstanár (Ének-zenei Általános Iskola, Rudabánya, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola Kihelyezett Tagozata, Rudabánya- zongora- és szolfézstanár, tagozatvezető is; Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Miskolc, zongora- és szolfézstanár);

**Sárosi Katalin** (Budapest, 1936. június 23. – Budapest, 2000. november 1.) táncdalénekesnő, tanár. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola elvégzése után a Napsugár énekegyüttes tagjaként kezdte zenei karrierjét. Igazi sztárrá viszont szólóénekesként vált 1959-ben, az ugyanakkor feltűnt Mikes Évával, Toldy Máriával és Koós Jánossal. Az egyik legnépszerűbb, legkedveltebb énekesnő volt a hatvanas évek elején, többször turnézott külföldön is (1968-ban például a Szovjetunióban, ahol díjat is nyert). Több száz rádiófelvétele készült, állandó résztvevője volt a táncdalfesztiváloknak. A beat előretörésével, a hetvenes években már veszített népszerűségéből, visszavonult a színpadtól. 1985-ben férjével, Zsoldos Imrével autóbalesetet szenvedett, amelyben férje életét vesztette. A nosztalgiahullám még többször divatba hozta: 1979-ben *Sárosi Katalin énekel* címmel megjelent egy válogatáslemeze; 1987-ben Putnoki Gáborral osztozott egy nagy lemezen; 1997-ben pedig a *Csinibaba* című film elevenítette fel egyik legnagyobb slágerét, a *Különös éjszakát*;

**Schmidtné Petreczky Edit** (Budapest, 1936. április 10.) zenekari gordonkaművész-tanár (Fővárosi Operettszínház - zenekari gordonkaművész; Fővárosi Zeneiskola Szervezetet - gordonkatanár; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész);

**Schmidt Miklós** (Miskolc, 1936. június 5.) zeneiskolai hegedűtanár, zenekari brácsaművész (1956 – 1960 Miskolci Szimfonikus Zenekar - zenekari tag; 1960–1975. Állami Zeneiskola, Nyíregyháza - hegedűtanár; 1975– uo. Igazgatóhelyettes, 1970– Szabolcsi Szimfonikus Zenekar - zenekari brácsaművész, szólamvezető);

**Simon István** (Kiskundorozsma, 1936. március 9.) zenekari harsonaművész (1960 – 1969 Szegedi Nemzeti Színház - zenekari harsonaművész; 1969 – Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari tag, szólamvezető, Tömörkény István Zeneművészeti Szakközépiskola, Szeged - harsonatanár;

**Sinkóné Hortobágyi Éva** (Békéscsaba, 1936. augusztus 13.) általános iskolai ének-zenetanár (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 1. sz. gyakorló Általános Iskolája, Szeged, ének-zene szakvezető tanár; Mozart Kórus-karnagy);

**Sinkovits Georgette** (Brüsszel, 1936. május 5. – Budapest, 2017) karnagy, középiskolai ének-zenetanár, dramaturg (Tanárképző Főiskola, Pécs-tanár; Országos Filharmónia-dramaturg); A karénekes hangképzés c. jegyzet és példatár szerzője;

**Somos Margit, Górné** (Beled, 1936. április 20.) zeneiskolai igazgató, karnagy (Ének-zenei Általános Iskola, Veszprém-tanár; Állami Zeneiskola, Várpalota-igazgató; a Várpalotai Bányászkarórus vezetője);

**Sopronyi Ágota, Tokaji Andrásné** (Budapest, 1936. május 11.) zongoratanár (1958–1963. Fővárosi 1. sz. Körzeti Zeneiskola - zongoratanár, 1963–1968 Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár; 1968– Fővárosi V. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Söptei Géza** (Budapest, 1936. augusztus 27.) zenész (Magyar Rádió Táncczenekara, a Stúdió 11 egyik alapító tagja, egyben az együttes fennállása alatt végig tag volt bariton-, alt-, szoprán szaxofon, továbbá klarinét hangszereken 1963-tól 2006-ig);

**Szabó Csaba** (Ákosfalva, 1936. április 19. – Szombathely, 2003. május 23.) erdélyi magyar zeneszerző, zenetörténeti szakíró, népzenekutató. Marosvásárhelyen érettségizett a Zenei Líceumban (1953), majd a kolozsvári Gh. Dima Zenekonzervatóriumban szerzett diplomát zeneszerzés szakon (1959). Marosvásárhelyen Tróznér József, Kolozsváron Jodál Gábor tanítványa. 1959 – 1967 között a marosvásárhelyi Állami Székely Népi Együttes karmestere, közben 1963-tól a Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskola adjunktusa (1987-ig). 1969 – 1975 között tagja volt a Művelődés szerkesztőbizottságának; közreműködött szakmai tanfolyamok, kórustalálkozók szervezésében. Szerkesztette a Zenetudományi írások első kötetét (Bukarest, 1977). 1988-ban áttelepült Magyarországra, Szombathelyen a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán tanár, egy ideig tanszékvezető volt. Sokoldalú munkásságában szorosan összefonódik a zeneszerzés, a zeneírás és a nevelői munka. Gyakran közölt zenei vonatkozású tanulmányokat, publicisztikát. Zenekutatóként és zeneszerzőként elmélyülten foglalkozott a népi éneklés hagyományaival: az ő előadásai, dolgozatai révén jutott el a köztudatba a szászcsávási harmóniás éneklési mód; ezt mélyíti el a 18. századi erdélyi magyar harmóniás énekek 2001-es kiadása révén. Zeneszerzői munkássága is sokrétű: nagyszabású vokál-



szimfonikus művektől a dalciklusokig, zenekari művektől a kamarazene-darabokig sokféle műfajban és sokat alkotott;

**Szabó Gábor** (Budapest, 1936. március 8. – Budapest, 1982. február 28.) magyar dzsesszgitáros és zeneszerző. Ő volt az első olyan magyar dzsesszmuzsikus, aki nemzetközileg elismert és népszerű. Művészetének adózva 1992-ben a Magyar Jazzszövetség megalapította a Szabó Gábor-díjat, amelyet minden évben olyan művész kap meg a Magyar Kulturális Alapítvány;

**Szalai György** (Hódmezővásárhely, 1936. április 14.) zenetanár, zenekari fagottművész (Általános Iskola, Ruzsa-tanító; Általános Iskola, Algyő; 1958 Állami Zeneiskola, Hódmezővásárhely - tanár; Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari fagottművész);

**Szászné Beke Izabella** (Budapest, 1936. október 4.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Nagykanizsa - zongoratanár; Fővárosi 4. sz. Körzeti Zeneiskola - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Nagykanizsa, zongora- és szolfézstanár, uo. igazgató-helyettes is; Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Szeép Zoltán** (Pécs, 1936. szeptember 18.) hegedű- és brácsatanár, zenekari hegedűművész. (Állami Zeneiskola, Pécs, hegedű- és brácsatanár; Pécsi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Bartók Béla Állami Zeneiskola, Szombathely; Szombathelyi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, uo. ügyvezető igazgató is; Volksbildungswerk für das burgenland, Eisenstadt, hegedű- és brácsatanár);

**Szelényi Pál** (Csorvás, 1936. július 11.) magyar- és ének-zenetanár (Általános Iskola, Szigetvár; Veszprém Megyei Népművelési Tanácsadó-főelőadó; Veszprém megyei Tanács Művelődésügyi Osztály-főelőadó;

**Szentirmai Antal** (Budapest, 1936. december 2.) nagybőgőművész-tanár. Zongora tanulmányai mellett kezdett el nagybőgőzni Sellei Gyulánál. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, ennek elvégzése után a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Tanárképző tagozatának hallgatója lett Montag Lajos növendékeként, 1962-ben fejezte be tanulmányait. 1957–58-ban a Postás Szimfonikus Zenekar tagja volt. 1958–1960-ig az Operaházban működött, majd 1960-ban lett az Operaház Zenekarának tagja. 1964-től A Magyar Állami

Operaház és Filharmóniai Társaság szólamvezetője volt, egészen nyugdíjazásáig 1997. decemberéig. 1964-ig német vonófogással játszott ezután tért át a francia fogásmódra. 1960–1964-ig a Közlekedési Szakszervezet Zeneiskolájában, az 1975–1979-es években a IX. kerületi Állami Zeneiskolában tanított. 1982-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Tanárképző Intézetének (a Főiskolának) tanára. 1997-től docens. Számos szóló fellépése volt, Egyetemi Színpad, szóló estek, Magyar Rádió élő adás, stúdió koncert;

**Szomory György** (Budapest, 1936. március 20.) zenetanár, zenei szakíró, szerkesztő (Munkaközösségi Zeneiskola, Aszód, zongora- és szolfézstanár; Pesti Műsor Szerkesztőség-rovatvezető; Operaélet-főszerkesztő);

**Sztankov Sztefán Marinov** (Alexandrovo, 1936. május 17.) zenekari harsonaművész-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Pécs-harsonaművésztanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Pécsi Tagozata-harsonaművésztanár; 3. sz. Általános Iskola és Zeneiskola, Szentlőrinc-tanár; Állami Zeneiskola, Mohács-tanár; Pécsi Szimfonikus Zenekar- zenekari harsonaművész);

**Szűcs József** (Mezőberény, 1936. január 11.) zeneiskolai tanár (Csermál Antal Állami Zeneiskola, Veszprém, tanár és igazgató-helyettes; Állami Zeneiskola, Tatabánya-igazgató);

**Takács Erzsébet** (Abaújszántó, 1936. szeptember 23.) zongoratanár (Erkel Ferenc Zeneiskola, Miskolc - zongoratanár);

**Tamás János** (1936–1995) zeneszerző, tanár. Zeneakadémiai tanulmányait Farkas Ferencnél kezdte meg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, majd 1956-ban elhagyta az országot. Zeneszerzői diplomáját végül Bernben szerezte meg, ahol Veres Sándor tanítványa volt. Bielben volt operakarmester, majd Aarauban tevékenykedett, mint középiskolai tanár, zongoraművész. Zeneszerzői életműve mintegy 120 műből áll. Életéről Laki Péter tanulmánya olvasható a Magyar Zene 2016/1. számában „Inferno és paradiso Tamás János (1936-95) oratóriumaiban” címmel;

**Tibold Iván** (1936–1994) nagybőgőtanár, zeneiskolai igazgató. Szombathely zenei kultúrájának kiemelkedő személyisége volt, aki 1964-től három évtizeden át vezette a Bartók Béla Zeneiskolát. Múlhatatlan érdemei vannak a város új

zeneiskolájának és hangversenytermének felépülésében, a hivatásos szimfonikus zenekar létrejöttében, a zeneművészeti szakközépiskola megalapításában, a megyei zeneiskolai hálózat megteremtésében, a Nemzetközi Bartók Fesztivál és Szeminárium Szombathelyre kerülésében, az Országos Koncz János Hegedűverseny megszervezésében, a kortárs zenei és a régizenei kultúra támogatásában, a Capella Savaria együttes megalakulásának és működésének segítségével. A zeneoktatás országos feladataiból is jelentős részt vállalt. Tagja volt az Országos Tantervi Reformbizottságnak, a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége Országos Zenepedagógus Szakosztály Választmányának, a Parlando zenepedagógiai folyóirat szerkesztőbizottságának és egyik alapítója a Kodály Társaságnak;

***Tokaji Andrásné Sopronyi Ágota*** (Budapest, 1936. május 11.) zongoratanár (1958–1963 Fővárosi 1. sz. körzeti zeneiskola-zongoratanár; 1963–1968 Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár; 1968– Fővárosi V. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár);

***Tóth Attila*** (Budapest, 1936. április 20.) főszerkesztő (Film- és TV Művészek Szövetsége; Hungaroton Magyar Hanglemezzgyártó Vállalat-irodalmi szerkesztő);

***Tóthpál József, dr.*** (Hódmezővásárhely, 1936. március 13. – Budapest, 2023. december 23.) tanár, művelődéskutató. Tanulmányait a Szegedi Tanítóképzőben, a Szegedi Tanárképző Főiskolán és az ELTE bölcsészettudományi karán végezte. 1958 és 1969 között a Csongrád Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese, 1969-től 1972-ig a szegedi Bartók Béla Művelődési Központ igazgatója, 1975/76-ban a Szegedi Tanárképző Főiskola közművelődési tanszékvezető docense. 1976 és 1980 között a Művelődési Minisztérium közművelődési főosztályvezető-helyettese, 1980-tól 1990-ig a KÓTA főtíkára, 1990 és 1994 között ügyvezető elnöke. 1991-től 1996-ig a Magyar Zenei Kamara, illetve a Magyar Muzsikusz Fórum titkára, 1996-tól elnöke. 1993 és 1997 között a Filharmónia igazgatója, 1998/99-ben a Janus Pannonius Tudományegyetem tudományos főmunkatársa, 1999-től a Veszprémi Egyetem Pápai Pedagógiai Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa. 2000 óta a Zene-Zene-Tánc című folyóirat felelős szerkesztője;

**Török Mária** (Budapest, 1936. december 5. – Budapest, 2013) zenetanár, zenei szerkesztő (Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zenetanár; Magyar Rádió-zenei szerkesztő, uo. Könnyűzenei rovatvezető is);

**Ungvári Tamás** (1936) nagybőgőművész-tanár. Tanára Bonyhádi József volt. 1956–1957-ben a Fővárosi Operettszínház, 1957 és 1969 között a Magyar Állami Hangversenyzenekar tagja volt. 1967-től 1969-ig szólóbőgős és segédkarmester volt a salzburgi Camerata Academia zenekarában. Karmester-, zeneszerző-, és elektronikus, valamint komputerzenei tanulmányokat végzett. 1969-ben Stockholmba költözött, érdeklődése a zeneszerzés, majd egyre inkább az elektroakusztikus és komputerzene felé fordult. A Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Zenetudományi Kutatócsoportjának tanácsadója;

**Várady Ivánné** (Pálosvörösmart, 1936. május 30.) szolfézstanár, ének-zenetanár, karnagy (1966–1980 Általános Iskola, ének-zenetanár, karvezető; 1980– Állami Zeneiskola, Gyöngyös-szolfézstanár);

**Várnai Ferenc, dr.** (Horváthertelend, 1936. február 12.– Pécs, 2024. október 18.) bölcsészdoktor, középiskolai ének-zenetanár, karvezető, népzene kutató, zeneszerző, zenei író, a Magyar Fúvószenesi Szövetség Ügyvezetőségi tagja, Elvégezte a tanítóképzőt, a tanárképzőt, a karnagyképzőt, a történelem szakot a szegedi JATE-n. Tanított Erdősmecskén, Hidason, Szederkényben, Pécsváradon, Szigetváron, Pécsen a Nagy Lajos Gimnáziumban, a zeneművészeti főiskolán, megyei szakfelügyelő volt, kórusokat, zenekarokat alapított. 1987-ben Debrecenben doktorált. Kórustalálkozók, népdaléneklési versenyek, fúvószenesi fesztiválok főszervezője volt (Járási Tanács, Pécsvárad-népművelési felügyelő; Népművelési Tanácsadó, Pécs-művészeti előadó, zenei szakreferens; Baranya Megyei Tanács Művészeti Osztály, Pécs-megyei ének-zenei vezetési szakfelügyelő, megyei oktatási és közművelődési ének-zenei szakfelügyelői munkaközösség vezető);

**Vázsonyi Bálint** (Budapest, 1936. március 7. – Bloomington (USA, 2003. január 17.) zongoraművész, zenepedagógus, zenei író, publicista. Tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán kezdte. 12 évesen már nyilvános hangversenyen játszott. Az 1956-os forradalom után emigrált, 1959-ben az Egyesült Államokban telepedett le. Tanulmányait Floridában, Dohnányi Ernőnél folytatta, aki kivándorlását is segítette; később professzorának első életrajzírója lett (*Dohnányi Ernő*. Budapest: Zeneműkiadó, 1971).

Kezdeményezte, hogy Budapesten utcát nevezzenek el Dohnányiról. Az Indiana Egyetem professzora, a New World School of the Arts (Miami) zenei fakultásának dékánja. Zongora mesterkurzusokat vezetett a Harvard és a Yale Egyetemen, valamint a New England-i konzervatóriumban;

**Végh Imre** (Tök, 1936. augusztus 2.) zeneri tubaművész (Budapesti Rndőfőkapitányság Fúvószenekara-zenekari művész; BM Szimfonikus Zenekar-zenekari művész; BM FRE Zenekar-vezető);

**Veréb Imre** (Makó, 1936. – Szentés, 1982.) zenetanár, zeneiskola-igazgató. 1961-ben Szegeden a Zeneművészeti Szakiskola Szaktanárképző szakán zeneiskolai fagott- és szolfézstanári diplomát szerzett. 1958–1964-ig az Állami Zeneiskola fafúvó tanára, majd 1964-től haláláig igazgatója;

**Veöreös Enikő** (Győr, 1946. június 5.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető, zenei könyvtáros (Országos Széchenyi Könyvtár Zeneműtára-tudományos munkatárs);

**Wasztl Jánosné Sándor Jolán** (Sárbogárd, 1936. november 25.) zenetörténész, zeneelmélettanár (Állami Zeneiskola, Pápa - zeneelmélettanár; Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr - zeneelmélettanár);

**Zoltainé Buzás Katalin** (Törökszentmiklós, 1936. április 26.) zongora- és szolfézstanár (Bartók Béla Állam Zeneiskola, Szolnok; Kodály Zoltán Állami Zeneiskola, Törökszentmiklós - zongoratanár, tanszakvezető és uo. igazgató is);

**Zsizsmann Ilona** (Kolozsvár, 1936. november 16.) erdélyi magyar zenetanár, a zenei műveltség ébren tartója, népdalgyűjtő. Közép- és felsőfokú tanulmányait szülővárosában végezte a Zenei Líceumban (1954), a Gh. Dima Zeneművészeti Főiskolán szerzett tanári oklevelet (1959). 1959–1960-ban a Diákművelődési Ház népi zenekarát irányította. 1960-tól 1990-ig, nyugdíjazásáig a kolozsvári Művészeti Líceum zenetanára volt. Aktív korszakában román ének tankönyvek fordításában, átdolgozásában vett részt. Diákkorában végzett népdalgyűjtése Almási Istvánnal és Szenik Ilonával közös kötetben, *A lapádi erdő alatt* címmel jelent meg (Bukarest, 1957);

**85 éve született**

**Ágoston Imre** (Székesfehérvár, 1941. december 16.) zenekari gordonkaművész-tanár (Pécsi Filharmonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész; Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész, szólamvezető; MRT Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész;

**Aldobolyi Nagy Katalin** (Budapest, 1941. október 24.) zenekari gordonkaművész, tanár (MRT Szimfonikus Zenekara - zenekari gordonkaművész, Magyar Állami Operaház/ Filharmóniai Társaság Zenekara - zenekari gordonkaművész);

**Anda Mária** (Győr, 1941. november 28.) zenekari hegedűművész-tanár (1963-1965. Bartók Béla Ének-zenei Általános Iskola, Győr - tanár; 1965–1966. Budapest MÁV Szimfonikus Zenekar-zenekari művész; 1966-tól Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari művész);

**Apagyi Mária** (Kassa, 1941. október 11.) zenetanár, zongoraművész. Tanulmányait Kaposvárott kezdte, majd 1964-ben végzett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Zenetanárképző Intézetének pécsi tagozatán, zongoraszolfézs szakon. 1965–1985 között a komlói Erkel Ferenc Zeneiskola tanára volt. 1969-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Zenetanárképző Intézetének pécsi tagozatán, oboa szakon végzett. 1985–1992 között a pécsi Apáczai Nevelési Központ Művészeti Iskola zenei vezetője volt. 1990–1994 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem improvizáció tanára volt. 1992 óta Pécsen a Martyn Ferenc Szabadiskola zenei vezetője. 1993–2004 között a Janus Pannonius Tudományegyetem zongora és improvizáció tanára volt. 1968-tól a zenei és vizuális művészeti oktatás integrált rendszerét dolgozta ki férjével. 1984 óta improvizációs mesterkurzusokat vezet. 1988-ban megrendezték az I. országos zeneiskolai improvizációs találkozót. 1990 óta kamarazene-koncerteken szerepel. 1998-ban kidolgozta az alapfokú művészeti oktatásba bevezetett improvizáció tantárgy 12 évre szóló tantervét. 2004-ben elkészítette Zongora-álom című zongoraiskoláját;

**Balán Zsuzsanna** (Budapest, 1941. április 5.) hegedűtanár (Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola - gyakorlóiskolai vezetőtanár; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Budapest - tanár);

**Beleznay Tibor** (Nagykőrös, 1941. február 24.) kürtművész-tanár (Fővárosi Operettszínház - zenekari művész; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar -

zenekari művész; Magyar Állami Operaház - zenekari művész; Budapesti Filharmóniai Társaság - zenekari művész; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium kürt- és kamarazene tanár);

**Bencze Miklós** (1941) nagybőgőművész-tanár. Tanulmányait Sellei Gyulánál, Montag Lajosnál és Tibay Zoltánnál kezdte Budapesten, majd Weimarban H. D. Wenkelnél folytatta, és Kölnben Paul Breuernél fejezte be. Először a budapesti Opera házában dolgozott 1965 és 1970 között, majd Duisburgban szintén az Operaházban és az ottani Szimfonikus Zenekarban játszott. Később a Westfälische Symphoniker tagja lett, közben pedagógiai tevékenységet is folytatott. Jelenleg a marli Philharmonia Hungarica tagja;

**Benczédi Huba Lóránt** (Magyarország, 1941. szeptember 28.) Romániában élő magyar kórusvezető, zenetanár, népzene gyűjtő. Kézdiszent léleken végzett népdalgyűjtő munkája nyomtatásban is megjelent. Baróton a Baróti Szabó Dávid Iskolaközpont zenetanára, kórusvezetője. Népzenei gyűjtéseket végzett Erdővidék falvaiban. Jelenleg Olaszteleken lakik;

**Bényeiné Berki Gizella** (Hatvan, 1941. augusztus 31.) magyar-, orosz- és énekzenetanár (Gimnázium, Selyp-tanár; Bajza József Gimnázium, Hatvan-igazgató helyettes is);

**Berényi Bogáta** (Mezőtúr, 1941. március 5. – 1993) középiskolai énekzenetanár, karvezető, zongoratanár (Bartók Béla Zeneiskola, Szolnok - zongoratanár, Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus-karnagy, Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Ének-Zene Tanszék, Szeged, Dél-Magyarország, Szeged-zenekritikus);

**Berki László**, id. (Budapest, 1941. május 22. – Budapest, 1997. október 24.) magyar zenekarvezető, cigányprímás, zeneszerző. 1948-ban édesapja tanította hegedülni. A Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium zeneiskolájában tanult. 1955–1958 között Horthy és Wersényi tanította. 1955–1958 között magánúton tanult. 1955–1960 között a Rajkó zenekar primása volt. 1958-ban Országos Tivadar és Rados Ferenc tanítványa volt. 1960-tól a Magyar Állami Népi Együttes koncertmestere, 1968–1997 között zenekarvezető primása volt. 1970-ben jelent meg első önálló nagylemeze. 1985-től alapító tagja és művészeti vezetője, majd alelnöke volt a 100 Tagú Cigányzenekarnak. Zeneszerzői, hangszerelői tevékenységet is folytatott,

mintegy 200 feldolgozása került rádió-, tv-felvételre, jelent meg hanglemezen. Készült hegedűverseny-átirata a 100 tagú Budapest Cigányzenekarra, Szenthelyi Miklós szólójátékával;

**Berta Jolán** (Siklós, 1941. április 25.) zenekari hegedűművész-tanár (Komische Oper, Berlin; Staatskapelle, Berlin – koncertmester);

**Bikfalvy Júlia** (Székesfehérvár, 1941. július 1.) énekművész-tanár. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán magánénekesi és tanári diplomát kapott dr. Sipos Jenő növendékeként. Munkahelyek: XXI ker. Állami Zeneiskola, Újpesti Zeneiskola, ETŰD Zeneművészeti Szakiskola, Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskola, Honvéd Művészegyüttes, Magyar Rádió, Stadt Theater Klagenfurt, Fiatalok Budapesti Operastúdiója- művészeti vezető. Leghíresebb növendékek: Rost Andrea, Szőke Nikoletta, Lukin Márta, Keszei Borbála, Hajdú András, Konkoly Balázs;

**Biró Zoltán** (Miskolc, 1941. augusztus 4.) trombitatanár (Kodály Zoltán Állami Zeneiskola, Kazincbarcika-tanár);

**Bodor Anikó** (Zenta, 1941. június 15. – Zenta, 2010. július 9.) vajdasági népzene kutató, tanár. 1960-ban a zentai gimnáziumban érettségizett, majd 1969-ig jogi tanulmányokat folytatott Újvidéken és Zágrábban. 1966–1972 között zenetudományi, művészettörténeti tanulmányokat folytatott Stockholmban és Uppsalában, ahol zenetudományi diplomát szerzett. Tanulmányait 1976–1980 között a belgrádi Zeneakadémia etnomuzikológia szakán folytatta, ahol 1984-ben a népzene tudományok magisztere lett. 1972 és 1973 között az Újvidéki Rádió és Televízió munkatársa, 1975 és 1995 között a zentai alsófokú zeneiskola tanára, 1995-től a Zentai Városi Múzeum munkatársa. Munkásságát bizonyítja a több mint félszáz tanulmány, nagyobb cikk és népzenei kiadvány (*könyv, kotta, lemez*);

**Bozóki Andrásné Nagy Irén** (Budapest, 1941. február 6.) zeneiskolai zongoratanár. 1962-től Szegeden tanít. (Tanárképző Főiskola 1. sz. Gyakorló Iskolája, Szeged-zongoratanár; Liszt Ferenc Zeneiskola, Szeged-zongoratanár; Csongrád megyei zongora szakfelügyelő, szaktanácsadó);



**Csapó György** (Kassa, 1941. október 14.) zenekari hegedűművész-tanár (1964–1966 Magyar Állami Hangversenyzenekar - zenekari hegedűművész; 1966–1972 Postás Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; 1972– Magyar Állami Operaház - zenekari hegedűművész);

**Cseri Győző Gáborné Hatvani Piroska** (Szigetvár, 1941. szeptember 15.) zongora-, magyar- és ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Kiskunhalas - zongoratanár; Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, Kecskemét - zongoratanár);

**Csery Judit** (Pécs, 1941. május 6.) szolfézs- és furulyatanár, karvezető (Zenei Általános Iskola, Szigetvár, ének-zenetanár; Kisegítő és Foglalkoztató Iskola, Pécs - nevelőtanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Pécs, szolfézs- és furulyatanár);

**Czeizer Pálné Ábrahám Mária** (Szeged, 1941. december 23.) zenekari gordonkaművész-tanár (Állami Zeneiskola, Kiskunhalas-gordonkatanár; Fővárosi Operettszínház-zenekari gordonkaművész, Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar-zenekari gordonkaművész);

**Cziglényi László** (Győr, Győr, 1941. november 2. – Győr, 2022) orgonaművész, tanár. Tanulmányait Gergely Ferencnél és Pécsi Sebestyénnél (orgona), Párkai Istvánnál (karvezetés) végezte a Zeneakadémián. 1962–67 Kun Béla Ének-zenei Általános Iskola, Győr - énektanár; 1967– Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr tanár és uo. igazgató is, 1985-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Győri Tagozatán tanít; 1957–1962 a budapesti Szt. István bazilika, 1994– a győri székesegyház orgonistája, az egyházmegye kántorképző tanára; Tervezőként részt vett a győri városháza és a Richter János Zeneművészeti Szakközépiskola orgonájának építésében. Tagja volt a Parlando Szerkesztő bizottságának is;

**Dávid Tamás, dr.** (Budapest, 1941. október 20.) jazz-zongoraművész, ügyvéd (A Benkó Dixiland Band alapító tagja, zongoristája);

**Dávida Jánosné Gasparik Anna** (Berettyóújfalu, 1951. december 3.) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Nyíregyháza-hegedűtanár);

**Delleyné Halama Piroska** (Budapest, 1941. június 13.) középiskolai énektanár és karvezető (Zeneművészeti Szakközépiskola, Szeged-szolfézstanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Szegedi Tagozat-főiskolai tanár, szolfézs-, karvezetés-, szolfézs módszertan, gyakorlati tanítás tanár; SZTE Vántus István Zeneművészeti Szakközépiskola Bella Sorpresa Leánykara - karnagy;

**Dobos Attila** (Budapest, 1941. április 27. – Budapest, 2022. január 4.) zeneszerző, táncdalénekes, fogorvos; Legnépszerűbb szerzeményei: Se veled, se nélküled (Hoffer György) Isten véled édes Piroskám (Aradszky László), Annál az első ügyetlen csóknál (Aradszky László), Kövek a vízparton (Dobos Attila), Rózsák illatozzatok (Dobos Attila), A boldogságtól ordítani tudnék (Dobos Attila), Mama (Mary Zsuzsa), Minden ember boldog akar lenni (Harangozó Teri);

**Dobránszky Zsuzsa** (Munkács, 1941. október 11. – Budapest, 2019. november 7.) operaénekes, tanár. A munkácsi születésű szoprán a Zeneakadémia elvégzése után 1967-től az Opera ösztöndíjasa, majd 1969 és 1988 között magánénekes volt. Pályája során számos opera szerepét énekelhette, volt többek között Berta (Rossini: A sevillei borbély), Clara (Gershwin: Porgy és Bess), Ortlinde (Wagner: A walkür), Leonora (Verdi: A trubadúr), Turandot hercegnő (Puccini: Turandot), Virtus (Monteverdi: Poppea megkoronázása), Amelia (Verdi: Az álarcosbál), Mennyei hang (Verdi: Don Carlos);

**Dósa Károly** (Budapest, 1941. december 17.) hegedűtanár (1968–1970. BM. Tűzrendészet Zenekara, 1970– Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola - hegedűtanár és az I. István Gimnázium Szimfonikus Zenekarának a tagja);

**Dudás Lajos** (Budapest, 1941. február 18.) klarinétművész-tanár, jazz-muzsikusz (modern mainstream). Zenei tanulmányait Budapesten, a Bartók Béla Konzervatóriumban és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte 1958 és 1963 között. Az 1970-es évek elején a Rajna parti Neusst választotta lakhelyéül, ahol hangversenyező művészként - és 2004-ig a helyi zeneiskola klarinét-szaxofon tanáraként is - működött. 1975 és 1985 között a neussi Rajna-vidéki Pedagógiai Főiskola docenseként oktatott. Jazz- és popzenészi karrierje mellett klasszikus zenei szólistaként is számtalan alkalommal bemutatkozott, többek között Carl Maria von Weber Klarinétötösével, Sztravinszkij klarinét szólódarabjaival és nem utolsósorban Alekszandr Glazunov altszaxofonra írt

versenyművével (a Neussi Kamarazenekar kíséretében). Tanári pályájának lezárása óta a Bodeni-tó mellett, Überlingenben él;

**Duka Norbert** (Zirc, 1941) nagybőgőművész-tanár. 14 évesen kezdte meg nagybőgő tanulmányait. 1955–57-ben a Zeneakadémia Ifjú Tehetségek osztályában tanult Tibay Zoltán növendékeként, 1957–1962-ig a Zeneakadémia hallgatója, szintén Tibay Zoltán növendékeként. 1958-ban, 17 évesen megnyerte az egyetem versenyét. Klasszikus tanulmányai mellett fiatal éveiben jazzmuzsikusként is működött. 1972–1974 között már az Akademie der Künste Berlin hallgatója. Tanulmányai még folyamatban voltak, amikor 1973-ban Herbert von Karajan meghívására a Berlini Filharmonikusoknál játszott, majd a Berlini Operház zenekarának tagja lett egészen a közelmúltig. 1979 és 1981-ben a Jungen Deutschen Philharmonie docense. 1984-ben elnyeri a „virtuóz kamarazenész” címet. A Junge Deutschen Philharmonie docense, a Berlini Hanns Eisler Zeneakadémia docense egészen a közelmúltig;

**Faragó Ferenc** (Ócsa, 1946. április 6.) zenekari hegedűművész-tanár, tagiskola vezető (Csermák Antal Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Veszprémi Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész, szólamvezető; a Veszprémi Zongoraötös tagja; a Fűzfőgyártelepi tagiskola vezetője);

**Fellegi Ádám** (Budapest, 1941. december 30.) zongoraművész. Zongoraművész-tanári diplomáját a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerezte kitüntetéssel (1958–1963), majd Paul Badura-Škoda, Jörg Demus és Alfred Brendel tanítványa volt (1966–1968). 1966-ban első díjat kap a Bécsi Internationaler Meisterkurs versenyén. 1962-től a Magyar Állami Operaházban korrepetitor. 1970-től 1990-ig az Országos Filharmónia állandó zongoraszólistája. 1973 és 76 között számos hanglemezt készített a Hungaroton kiadónál, főként Bartók, Schönberg, Berg, Sztravinszkij és kortárs magyar zeneszerzők műveiből. 1989 és 1996 között önálló, 50 perces televíziós műsorokat készít és vezet a Magyar Televízióban. 1992-ben Kodály Zoltán összes zongoraművét készíti el CD formában (kiadó a Hungaroton), 1993-ban. 1994 óta lakáskoncerteket tart budapesti lakásában 30-30 érdeklődő, de például várandós anyukák és kisbabák számára is. Az ezredforduló utáni koncertjein mindig szöveggel kíséri a zeneszámokat, amelyekben részben ismerteti a zenei mű háttérét, alkotóját, vagy a hozzá kapcsolódó érdekességeket, részben pedig hangulati bevezetők ahhoz, hogy a mű élvezetét teljesebbé tegyék;

**Ferencz József** (Eger, 1941. július 15.) középiskolai tanár, orgonaszakértő, hangszerhangoló (Gép-és Műszeripari Szakközépiskola, Eger, Építők AGRIA Vegyeskara, Eger-énekkari tag);

**Flach Karolina, G.** (Miskolc, 1941. október 5.) zongora- és szolfézstanár (Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc-tanár; Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc-tanár);

**Fodor Gábor** (Kápolna, 1941. december 1.) zenekari fuvolaművész-tanár, szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Hajdúszoboszló-fuvolatanár; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar- zenekari fuvolaművész; Óvónőképző Intézet, Sopron-tanár);

**Folthy László, ifj.** (1941 – Budapest, 1986. július 8.) zenekari hegedűművész-tanár;

**Fülöp Attila** (Szombathely, 1941. július 2 – Budapest, 2020. május 9.) opera-, dal- és oratóriuménekes, tanár. 1961 és 1966 között a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki Karának hallgatója volt. Ének-tanulmányait 1965-től 1971-ig magánúton végezte: előbb Budapesten dr. Sipos Jenő, majd Berlinben Dagmar Lange Freiwald növendékeként tanult. 1968 és 1972 között a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat hangmérnöke. 1971-ben a Magyar Állami Operaház ösztöndíjasa lett. 1972-től az Operaház magánénekes-lírai és karaktertenor szerepkörben. 1996 és 2003 között az Operaház főtítkáraként tevékenykedett, 2003-tól 2005-ig az Operaház ügyvezető igazgatója;

**Gerébné dr. Jávor Márta** (Budapest, 1941. augusztus 7.) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Szolnok; Fővárosi Zeneiskola Szervezet - hegedűtanár; Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola – hegedűtanár, igazgató);

**Gombásné Flach Karolina** (Miskolc, 1941. október 5.) zeneiskolai zongora- és szolfézstanár, korrepetitor (Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc - zongora; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc - korrepetitor);

**Gönczfalvi László** (Herceghút, 1941. május 24.) zeneiskolai hegedűtanár, általános iskolai ének-zene- és magyartanár (Kölcsey Ferenc Általános Iskola, Mezőzombor - tanító; Petőfi Sándor Általános Iskola, Sátoraljaújhely, ének-

zene- és magyartanár; 5. számú Általános Iskola, Sátoraljaújhely, ének-zene- és magyartanár);

**Gráf Gábor** (Budapest, 1941. július 29.) zongoraművész-tanár (1967- Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI. Budapesti Tagozat- zongoraművész - tanár);

**Hámori Györgyné** (Miskolc, 1941. december 7.) szolfézs- és ének-zenetanár (Központi Általános Iskola, Kazincbarcika, ének-zenetanár; Kodály Zoltán Állami Zeneiskola, Kazincbarcika - zenetanár);

**Harsányi Frigyes** (Budapest, 1941. április 25.) színművész, zeneszerző, színházmenedzser. 1963-ban diplomázott a Színházművészeti Főiskolán, majd a debreceni Csokonai Színházhoz szerződött. 1966-ban a szolnoki Szigligeti Színháznál játszott, 1967-ben a Fővárosi Operettszínházhoz került. Eleinte prózai szerepekben tűnt fel, azonban muzikalitása és mozgáskészsége révén főszerepeket kapott musicalekben és operettekben. Külföldön is többször fellépett, 1977-től alkalmanként, majd 1988-tól rendszeresen játszott német nyelvterületen;

**Hegedűs József** (Szolnok, 1941. május 2.) operaénekes, tanár (Magyar Állami Operaház-magánénekes; Népszínház Operatársulata - magánénekes);

**Hegyes Gabriella** (Nyíregyháza, 1941. augusztus 21. – Debrecen, 2022. augusztus 30.) operaénekes. Debrecenben kezdte zenei tanulmányait: a debreceni zenei szakiskola ének szakán tanult, majd a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola ének szakán végzett. Ezután magánúton képezte tovább magát, Zádor Endre irányítása alatt. 1967-ben szerződött a Csokonai Színházhoz operaénekesként. A debreceni közönség olyan nagyszerű alakításait élvezhette, mint Blonde Mozart Szöktetés a szerájból című operájában, Pamina a Varázsfuvolában, Marcellina Beethoven Fideliojában, Melinda a Bánk bánban, vagy Mimi Puccini Bohéméletében, hogy csak néhány szerepét említsük;

**Hegyi István, dr.** (Siklós, 1941. július 8. – Pécs, 2025. január) karnagy, középiskolai ének-zenetanár, Diploma: Budapest, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Karvezetés és Énektanár-képző Tanszaka (1966). Tanárai többek közt: Bartha Dénes, Gárdonyi Zoltán, Hegyi Erzsébet, Kroó György, Párkai István,

Szőllőssy András, Szőnyi Erzsébet, Ujfalussy József és Vásárhelyi Zoltán. 1966-75-ig a Pécsi Erkel Ferenc Konzervatórium, majd az abból kivált Művészeti Gimnázium tanára. Tantárgyak: szolfézs, zeneelméletet, zeneirodalom és népzene. 1975-től a Pécsi Tanárképző Főiskola adjunktusa. 1980-81-ben tanár és karvezető Bagdadban, a különleges tehetségek iskolájában, a Music and Ballet School-ban. 1982. Főiskolai docensi kinevezés a Pécsi Tanárképző Főiskolán. 15 évig a Pécsi Bartók Béla férfikar másodkarnagya. Közben 1966-1985-ig megszakításokkal, összesen mintegy 8 éven át a Pécsi Zenetanárképző Főiskola óraadó tanára. 1987–1997-ig a Pécsi Kertvárosi Református Templom Psalmus kórusának a karnagya. Az 1991-92-ben az Indiana University of Pennsylvania (IUP) vendégprofesszora. 1993-2003-ig egyetemi docens a Pécsi Tudományegyetemen. 1990-ben doktori vizsga, a védés elnöke Ujfalussy József, zenei elnök: Szőnyi Erzsébet. Disszertációja könyv alakban: Világunk zeneoktatási öröksége, a zeneoktatás kisenciklopédiája (1997). Fontosabb előadások: sorozat a külföldi zeneoktatásról szlovák főiskolákon és zeneakadémián (Eperjes, Besztercebánya, Nyitra és Pozsony). Két előadás a magyar zenetörténetről: Pittsburgh (PA), a magyar népzeneről California (PA) város. 2004-ben jelent meg: Shinichi Suzuki: Nurtured by Love. A new approach to education (1984). [A szeretet pedagógiája. A tehetségnevelés egyedülálló megközelítése] c. fordítás angolból. (Budapest, Óbudai zeneiskola). Több mint 30 tanulmány, főként a külföldi zeneoktatásról és népzeneről;

**Hormai József** / Horváth József/ (Budapest, 1941. augusztus 10.) operaénekes, tanár. Gimnáziumi tanulmányai mellett zongorázni tanult és kántorképző iskolát végzett. Énektanulmányait a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában kezdte, ahol Fábry Edit énekmester tanítványa volt. További tanulmányokat folytatott Szőnyi Ferenc és Sipos Jenő mestereknél. 1968–1975 között az Állami Népi Együttes tagja volt, 1975-től 2006-ig az Operaház magánénekes. Pályáját Mozart-énekesként kezdte, tenor hangjának lírai árnyalata miatt. Énekelt a *Varázsfuvola* és a *Szöktetés a szerájból* című zeneművekben, majd később egyre több hőstenor szereppel bízták meg. 1979-ben nagy sikerrel kezdett Wagner-szerepeket énekelni, elsők között *A walkür* című operában Siegmund szerepét. A zeneművet később, az 1995-ös felújításában Jurij Szimonov vezényletével vitte sikerre. 1985-ben Doráti Antal vezényletével Beethoven *Fidelio* című operájában Florestan szerepét énekelte. 1979-1987 között állandó tagja volt a debreceni Csokonai Színháznak is, ahol 1979-ben Verdi *Aida* című operájának felújításában mutatkozott be Radames szerepében.

Főszerepei között megtalálhatóak kortárs magyar szerzők operáinak bemutatója. Durkó Zsolt *Mózes* c. operájának ősbemutatóján a címszerepet énekelte, amelyért Nívó-díjban részesült. Széles repertoárja az opera- és operettirodalom számos darabját öleli fel, amelyekben közel 40 főszerepet énekelte, valamint oratóriumok megszólaltatásában is részt vett. Erkel Ferenc *Bánk bán* című operájából Bánk szerepét száz alkalommal énekelte. Simándy József mellett az egyetlen magyar tenorista, aki egy évadon belül 3 Erkel-operának a főszerepét énekelte el;

**Horváth István** /ismert művésznevén Horváth Pista/ (Tiszakeszi, 1941 – Budapest, 1998. június 17.) cigányzenész, népdalénekes. Legismertebb dala a Hej, rigó, rigó volt. Csűry Edit nótaénekes egy rendezvényen fedezte fel. 1968-ban megnyerte a Magyar Televízió Nyílik a rózsá versenyét, ekkor lett országosan ismert előadóvá. Rendszeresen szerepelt Bangó Margittal és Kovács Apollóniával közös műsorokban. Közel hetven lemezt adott ki, melyek összesen több millió példányban keltek el. Betegsége miatt 1996-ban visszavonult. 1998-ban hunyt el AIDS-ben;

**Horváth Viktoria** (Veszprém, 1941. március 28.) zenekari hegedűművész-tanár (1964– Csermák Antal Állami Zeneiskola, Veszprém - hegedűtanár; Veszprém Városi Szimfonikus Zenekar - zenekari mélyhegedűművész, szólamvezető);

**Hruby Mária** (Budapest, 1941. június 25.) hegedűtanár, zenekari hegedű- és mandolinművész, tanár (Fővárosi XI. kerületi Állami Zeneiskola - hegedűtanár; Fővárosi Operettszínház, zenekari hegedű- és mandolinművész);

**Hulin István**, dr. (Jászberény, 1941. május 30.) orvos, jazz-zongorista, zeneszerző, zenekarvezető, tanár (Bartók Béla Művelődési Központ, Szeged-zenekarvezető; Európai Jazz Szövetség-bibliográfiai kutatómunka);

**Josefovics Iván** (1941. december 1941. december 12. – 2016. február 26.) zeneszerző, tanár. Németországban élt;

**Kárász Ilona** (Budapest, 1941. január 1. – Budapest, 2026.) fuvolatanár (Állami Zeneiskola, Vác-fuvolatanár; Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola tanszakvezető fuvolatanár, vezetőtanár; Fővárosi V. kerületi Szabolcsai Bence Állami Zeneiskola - fuvolatanár);

**Kenéz László** (Ormospuszta, 1941. június 3.) zenekari fagottművész-tanár (Magyar Állami Operaház Zenekara- zenekari fagottművész / Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara-zenekari fagottművész);

**Keresztury Erika** (Pécs, 1941. január 19.) operaénekes, tanár (Dombóvár, Bátaszék, Szekszárd, Pécs - magánénektanár; Rudolfstadti Színház-magánénekes);

**Kertészné Bollók Teréz** (Mezőkövesd, 1941. december 2.) ének-zenetanár, karvezető (4. sz. Általános Iskola, Mezőkövesd, ének-zenetanár; I. László Gimnázium, Mezőkövesd, ének-zenetanár; Fővárosi III. kerületi Vihar utcai Általános Iskola, ének-zenetanár; Fővárosi III. kerületi Mókus utcai Ének-zenei Általános Iskola, ének-zenetanár);

**Késmárky Marika** (Budapest, 1941. február 4.) táncdalénekesnő. 1969-ben az NSZK-ba költözött, ahol **Edina Pop** művésznéven vált népszerűvé. A Dschinghis Khan együttes tagjaként nemzetközi sikereket ért el;

**Kiss László** (Budapest, 1941. április 27.) trombitatanár (MN Zenei Szakközépiskola - trombitatanár; Fővárosi V. kerületi Állami Zeneiskola - trombitatanár; Állami Zeneiskola, Bicske-etyeki kihelyezett tagozat - trombitatanár);

**Kiss Lászlóné Csősz Mária** (Debrecen, 1941. decembr 23.) zeneiskolai zongora- és szolfézstanár, énekkari művész (Állami Zeneiskola, Püspökladány; Állami Zeneiskola, Berettyóújfalu-zongora- és szolfézstanár; Debreceni Kodály Kórus-énekkari művész);

**Kocsis Miklós** (Ópályi, 1941. január 20.) magyar- és ének-zenetanár, tanító (Általános Iskola és Gimnázium, Nagyecsed-tanító és igazgató-helyettes; Általános Iskola, Fábíánháza, magyar- és ének-zenetanár, igazgató);

**Kopeczky Péter** (1941) zenekari gordonka- és gordonművész-tanár. 1959– 62 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában tanult: Frank Lajos és Szilvásy László voltak tanárai. Nagybőgő tanulmányait is a Bartók Béla szaktanárképzőn végezte 1962–1965 között, tanára Bonyhádi József volt. 1962–



67-ig a Dorogi Zeneiskola tanára, 1966–1967 között a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának tagja. 1967 óta Svédországban él, 1968–1980 a Göteborgi Szimfonikus Zenekar tagja, 1980 óta tanít koncertezik, és zenekart vezényelt;

**Kótv László** (Budapest, 1941. március 20. – Budapest, 2009. május 8.) hegedűművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanárának életpályája a koncertezés és a tanítás között oszlott meg. Tanulmányainak befejezésétől kezdve (tanárai Lányi Margit, Bihariné Kádár Klára majd Mihail Vajman voltak) tanított. 1966-tól volt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára. Hét évet tanított a Tokiói Musashino Musicae Zeneművészeti Főiskolán vendégprofesszorként. 1989-től a Bartók Béla zeneművészeti Szakközépiskola tanára is volt. Tanítása mellett állandóan koncertezett;

**Kovács Gáborné Schiller Edit** (Diósgyőr, 1941. április 10.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Sárospatak-zongoratanár; Állami Zeneiskola, Sátoraljaújhely-zongoratanár és tanszakvezető is;

**Kovács Kálmán** (Kismarja, 1941. november 26.) zenekari trombitaművész (Magyar Állami Operaház - zenekari trombitaművész, I. trombita; Magyar Állami Hangversenyzenekar - zenekari trombitaművész; Zeneművészeti Főiskola, Novi Sad - tanár);

**Kovács Katalin** (Budapest, 1941. szeptember 29.) zenekari hegedűművész- és szolfézstanár (Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Postás Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Magyar Állami Operaház és Budapesti Filharmóniai Társaság - zenekari hegedűművész);

**Kovács Lajosné Kiss Ágnes** (Temesvár, 1941. február 11.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Berettyóújfalu, zongora- és szolfézstanár, tanszakvezető;

**Kovács Lóránt** (Győr, 1941. augusztus 10.) fuvolaművész, tanár. Tanulmányait 1959 és 1964 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola fuvola szakán, Hartai Ferenc növendékeként végezte. 1968-ban Freiburgban Aurèle Nicolet mesterkurzusán tökéletesítette tudását. 1961 és 1963 között a KISZ Központi Művészegyüttes Zenekarának, 1963-tól 1965-ig a Magyar Állami

Operaház Zenekarának tagja. 1965-ben az Állami Hangversenyzenekarhoz szerződik - itt 1991-ig szólófuvalás. A Filharmónia Fúvósötös alapító tagja. 1967-től a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola egyetemi tanára, 1985 és 1997 között a tokiói Muszasino Zeneakadémia vendégprofesszora;

**Kovács Mihály** (Mindszent, 1941. június 4.) zenekari trombitaművész (MN Zenekar- zenekari trombitaművész; Ganz-Mávag Koncert Fúvószenekar-zenekari trombitaművész, szólamvezető);

**Kovács Zoltán** (Debrecen, 1941. október 3.) zeneiskolai fuvalatanár (Állami Zeneiskola, Hajdúnánás-fuvalatanár, igazgató-helyettes is);

**Kovácsné Schiller Edit** (Diósgyőr, 1941. április 10.) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Sárospatak-zongoratanár; Állami Zeneiskola, Sátoraljaújhely-zongoratanár, uo. tanszakvezető is);

**Kovácsné Simon Krisztina** (Mohács, 1941. február 22.) szolfézs- és zongoratanár (Állami Zeneiskola, Nagykanizsa-zongoratanár; Állami Zeneiskola, Kaposvár, zongora- és szolfézsstanár, megyei vezető szakfelügyelő;

**Környei János** (1941–2016) zenetanár, klarinét–szolfézs szaktanár, karnagy életének. Környei János 1967-től 1974-ig zeneiskolai tanár, igazgatóhelyettes Várpalotán. 1974 és 1998 között tanár, igazgatóhelyettes a veszprémi Zeneiskolában. 1984–1991-es években szaktanácsadó, 1992-től 1998-ig tanszakvezető, 1975 és 1984 között zenekarvezető. Az 1975-ben létrehozott a Veszprémi Úttörő Fúvószenekar vezetésével rövid idő alatt az ország zenekarainak az élvonalába került. 1980-ban létrehozta a veszprémi Szakmunkástanuló Intézet Fúvószenekarát. 1984-től szakfelügyelőként megszervezte a megye fúvós tanárainak rendszeres továbbképzését, majd elindította a megyei zeneiskolai tanulmányi versenyeket. Tanszakvezetőként a veszprémi zeneiskolákban elindította a furulya tanszakot, ahol a furulyát először tanították önálló hangszerként. 1997-ben fafúvósoknak elindította a Szűcs József Emlékversenyt;

**Kövics Zoltán Miklós** (Törökszentmiklós, 1941. július 8. – 2000) középiskolai ének-zenetanár, karnagy. A debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában (zongora, zeneszerzés) és a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán (karvezetés) (Vajda Cecília és Vásárhelyi Zoltán)

végezte tanulmányait. 1967–69 a debreceni Csokonai Gimnázium énektanár karvezetője, 1969–74 u.o. a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola elmélettanára és karvezetője, 1974-től pedig a Liszt Ferenc Táncművészeti Főiskola debreceni tagozatának tanára és a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola Leánykarának karnagya;

**Krause Annamária** /Bodoky-Krause Annamária/ (Budapest, 1941. augusztus 8.) zongoraművész-tanár. Tanulmányait 1960 és 1965 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán, Nemes Katalin növendékeként végezte. 1963 és 1965 között Paul Badura-Škoda, Jörg Demus és Alfred Brendel mesterkurzusait látogatta, 1966-tól 1969-ig a Müncheni Zeneakadémia zongora művészképzőjében Maria Landes-Hindemith tanítványa. 1969-től tanított a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában, 1976-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetének Budapesti Tagozatán, 1970-ben lett az Országos Filharmónia szólistája;

**Kucsera Jenő** (Szőreg, 1941. december 27.) zenekari trombitaművész-tanár (Petőfi Színház, Budapest - zenekari trombitaművész; Magyar Állami Operaház - zenekari trombitaművész, I. trombita; Budapesti Filharmóniai Társaság - zenekari trombitaművész, I. trombita);

**Kuruczné Horváth Viktória** (Veszprém, 1941. március 28.) zenekari hegedűművész és szolfézstanár (Csermák Antal Állami Zeneiskola, Veszprém; Veszprém Város Szimfonikus Zenekara-zenekari hegedűművész szólamvezető, Veszprémi SZMT Kisfaludy Művelődési Ház zongoraötöse-brácsásként);

**Lakatos Vince, ifj.** (Budapest, 1941. november 22. – Budapest, 1988. december 31.) előadóművész, zenekarvezető, tanár. Zenei tanulmányait négyéves korában kezdte a Fodor Zeneiskolában Thomann Máriánál; a budapesti Zeneművészeti Főiskolán Rados Dezső tanítványa volt. 18 éves korában saját zenekart alapított, amellyel Budapest legnevesebb szállodáiban-éttermeiben muzsikált;

**Lovas György** (Budapest, 1941. november 30.) zenekari hegedűművész (Magyar Állami Operaház- zenekari hegedűművész; Állami Opera, Hannover- zenekari hegedűművész; Liszt Ferenc Kamarazenekar-zenekari hegedűművész;

**Lövei Albert** (Püspökladány, 1941. április 4.) zenekari gordonművész, tanár (Debreceni MÁV Szimfonikus Zenekar-zenekari gordonművész, szólamvezető);

**Madarassy Zoltánné Orosz Melinda** (Gyöngyös, 1941. december 12.) zongoratanár (Fővárosi II. kerületi Lorántffy Zsuzsanna Ének-zenei Általános Iskola - zongoratanár; Fővárosi Zeneiskola Szervezet; XIX. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Marczisékné Vereb Eleonóra** (Gyöngyös, 1941. február 19.) szolfézs- és karvezetés-tanár (Állami Zeneiskola, Gyöngyös - szolfézs-tanár; Állami Zeneiskola, Komárom, szolfézs - és zongoratanár, igazgató-helyettes és igazgató is; Állami Zeneiskola, Kazincbarcika, Rudabányai Fiókiskola - szolfézs-tanár);

**Mátrai Zsuzsa** (Budapest, 1941. június 13.) táncdalénekesnő, tanár. Az 1960-as évek elején tűnt fel Majláth Júlia tanítványaként, de igazi sztárrá csak külföldi tanulmányútja után vált. Első nagy slágere, a Látod ez a szerelem című dal volt (1965);

**Mátyás Levente** (Erdőszederkény, 1941. április 12.) középiskolai ének-zenetanár (1965–1975. Általános Iskola, Romhány-tanár, ének-zenetanár; 1975 Gimnázium, Rétság-tanár, ének-zenetanár; a romhányi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola kórusának vezetője);

**Medveczky Ádám** (Budapest, 1941. július 15.) karmester, tanár. A középiskola elvégzése után felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemre. Itt a karmesterképzőben és a zeneelmélet szakon Kórodi András volt a mestere. Közben 1960–1969 között a Magyar Állami Hangversenyzenekar szólamvezető üstdobosaként is működött. Ezután a Magyar Állami Operaház korrepetitora lett. 1974-ben elnyerte a Magyar Televízió első alkalommal megrendezett karmesterversenyének második díját, ami országszerte ismertté tette a nevét. Még ebben az évben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem adjunktusa lett, az intézményben eleinte a zenekari gyakorlatok vezetője volt. 1974-ben kezdte meg karmesteri működését a Magyar Állami Operaházban, elsőként a *Così fan tuttè* vezényelve el. 1976-ban Liszt Ferenc-díjjal tüntették ki. 1982-ben a zeneakadémia Magánének és Zongora tanszékének tanára lett. 1987-ben kinevezték a Magyar Posta Szimfonikus Zenekara (ma MATÁV Szimfonikusok) zeneigazgatójának, ezt a pozíciót 1996-ig töltötte be. Közben egy rövid ideig a Magyar Állami Operaház főzeneigazgatójaként is működött, 1990–1993 között. 1997-ben a Győri Filharmonikusok első karmestere lett. Tanít a Zeneművészeti Egyetemen, e tevékenysége mind az operához

kapcsolódik. Az ének tanszakon az operaénekes-jelölteknek tart szerepgyakorlatot, a korrepetitor szakon operakorrepetálást, a karmester szakon operavezénylést és operatörténetet, oratórium–daltörténetet, műismeretet oktat. 2000 és 2007 között nyaranta nemzetközi zenei tábort vezetett az Enesén, illetve ezzel egy időben három éven keresztül rendszeresen tartott előadásokat a Bocskai István Szabadegyetemen is. Mindeközben rendszeresen dirigálta a Magyar Állami Operaház különböző operaelőadásait;

**Menyhárt Tibor** (Budapest, 1941. február 20.) zenekari nagybőgőművész (Postás Szimfonikus Zenekar - zenekari nagybőgőművész; Teheran Opera Company, Teheran - zenekari nagybőgőművész; Szombathelyi Szimfonikus Zenekar - zenekari nagybőgőművész;

**Mersei Miklós** (Budapest, 1941. szeptember 11. – Budapest, 2020. február 5.) operaénekes, tanár. Fábry Edit növendékeként induló művész 1967-től a Magyar Állami Operaház kórusának tagja lett. Magánénekesként három debreceni évadot követően 1973-ban debütált a budapesti Operaházban;

**Mezei László** (Mezőkövesd, 1941. június 20.) zeneiskolai rézfúvós- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Eger-rézfúvóstanár; Ausztria- rézfúvóstanár, fúvószcenekari karnagy);

**Miró Cortez Carlo, dr.** (Chile, 1941. július 17.) tanár, zenekutató, a zenetudományok kandidátusa (Chilei Egyetem Zenetudományi és Zeneművészeti Kara, Santiago - tanszékvezető; Katolikus Egyetem Zenei Tanszék, Santiago; Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet, Kecskemét - tanár);

**Miskeiné Oberle Anna** (Budapest, 1941. április 29.) zeneiskolai zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Cegléd - zongoratanár; Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Mocsáry Lászlóné Júza Ilona** (Miskolc, 1941. december 27.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Heves, zongora- és szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Gyöngyös, zongora- és szolfézstanár, igazgató is);

**Mocskonyiné Tallér Edit** (Budapest, 1941. április 10. – 2022. szeptember 13.) középiskolai énektanár és karvezető. Fővárosi XXII. ker. Budafok téri Ének-zenei Általános Iskola, ének-zenetanár, karnagy; Fővárosi Pedagógiai Intézet-

ének-zene szakfelügyelő; Fővárosi XXII. kerületi Nádasdy Kálmán Művészeti Iskola-szolfézsztanár);

**Molnárné Bartha Emőke** (Kaposvár, 1941. december 30.) zongora- és szolfézsztanár (Állami Zeneiskola, Dunaújváros - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Salgótarján-zongoratanár; Fővárosi XI. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár és igazgató-helyettes; Fővárosi II. kerületi Járdányi Pál Zeneiskola, zongora- és szolfézsztanár, igazgató);

**Mondvay József** (Mátyásföld, 1941. február 11. – Budapest, 2007. augusztus 2.) énekművész, tanár. Fiatalon az ELTE Bartók Béla Kórusában Baross Gábor, a Mátyás-templom énekkarában Bárdos Lajos irányításával énekelt. Évtizedeken át a Magyar Rádió Énekkarának tagja volt, 1975-től pedig oratóriumszólistaként is rendszeresen szerepelt koncerteken és lemezfelvételeken;

**Mosoni Piroska, N.** (Elek, 1941. január 22.) szolfézsztanár (Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Komló-szolfézsztanár);

**Nagy Józsefné** (Debrecen, 1941. május 2.) zongora- és szolfézsztanár (Állami Zeneiskola, Kisvárda-zongoratanár; 2-3. sz. Általános Iskola, Leninváros-énekzenetanár; Állami Zeneiskola, Leninváros-zongoratanár);

**Nagyné Szabó Mária** (Debrecen, 1941. május 2.) zongora- és szolfézsztanár (Állami Zeneiskola, Kisvárda; Általános Iskola, Leninváros - ének-zenetanár; Vándor Sándor Állami Zeneiskola, Leninváros; Weiner Leó Állami Zeneiskola, Kisvárda - zongoratanár);

**Nemes András** (Budapest, 1941. október 11.) zenei szerkesztő, riporter és műsorvezető. Zenei tanulmányait 1959 és 1963 között a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában Meizl Ferencnél végezte klarinét szakon; majd 1963-tól 1968-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanult, ahol Balassa György növendékeként szerzet klarinét művész-tanári diplomát. 1968 és 1970 között a moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban aspiráns, a mestere Borisz Gyikov. Az 1967/68-as tanévben Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola pécsi tagozatán és a pécsi zeneiskolában tanít. 1970-től 1972-ig a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának tagja. 1972 óta a Magyar Rádió szerkesztő-riportere, számtalan zenei műsor létrehozója és közreműködője;

**Némethné Nyári Katalin** (Győr, 1941. december 10.) zenekari csellóművész-tanár (Állami Zeneiskola, Sopron - csellótanár; Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari csellóművész, szólamvezető; Hacettepe Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı Ankara és Bilkent Üniversitesi, Ankara - csellótanár;

**Orisek Ferencné Péter Vilma** (Tamásfalva, 1941. június 8.) szolfézs és ének-zenetanár (Rókusi Általános Iskola, Szeged, ének-zenetanár; Gagarin Általános Iskola, Szeged, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Cegléd - szolfézs tanár;

**Ormándlaky Zsuzsa, Szentkovné** (Salgótarján, 1941. augusztus 19.) zongoraművész-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Pécs-zongoratanár, szakfelügyelő);

**Papp Károlyné Papp Zsuzsanna** (Budapest, 1941. január 18.) szolfézs tanár, tankönyvíró, országos zenei szakértő. Zenei tanulmányait a nagykőrösi zeneiskolában kezdte. A szegedi Zenei Gimnáziumban Varjú Irma, Holló Sándor, Szatmári Géza növendéke volt. A Zeneakadémián Szőnyi Erzsébet, Bárdos Lajos, Vásárhelyi Zoltán művész-tanároknál a középiskolai énektanár és karvezető tanszakon fejezte be tanulmányait. A szolfézs tanítás egész életpályáját átszötte, azzal a törekvéssel, hogy tanítványai szeressék és értsék a szolfézs és az értékes zenét. Pedagógiai és személyiségformáló munkáját a Kodály elvekre építette, ennek értékrendjét mindig igyekezett mind a maga, mind a tanítványok számára elmélyíteni. A zeneoktatás minden szintjén tanított szolfézs: zeneiskolában (Dunakeszi Körzeti Állami Zeneiskola, Budapest XX. ker. Lajtha László Zeneiskola) és szakközépiskolában, majd szolfézs módszertant a Budapesti Tanárképző Intézetben és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. Vezette a tanárjelöltek gyakorlati tanítását és diploma munkáját. A legutóbbi két szolfézs tanterv írója (Spiegel Mariannával együtt). Tanári továbbképzéseket, bemutató órákat tart. 2012-ben jelent meg a Spiegel Mariannával közösen írt Alapfokú szolfézs tanítás a gyakorlatban c. könyv. /[Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Alapfokú szolfézsoktatás a gyakorlatban \(Parlando 2014/1.\)](#)/ Ennek angol változata a Kodály Intézet kiadásában 2016-ban jelenik meg. A tanári munka mellett az Országos Köznevelési Szolgálat Intézmény (majd jogutódjai) zenei szakértője volt. A zeneiskolai és szakközépiskolai hangszeres – és szolfézsversenyek gondozójaként a Művelődési Minisztérium, a MZMSZ és a feladatot vállaló iskolák segítségével szinte minden zenei tanszakon kialakította és rendszeressé tette a zenei tanulmányi versenyeket. Jelenleg óraadó szolfézs tanár a Budapest XV. ker. Hubay Jenő Zeneiskolában;

**Patak Mária** (Pápa, 1941. június 10.) hegedűtanár (Fővárosi XIII. kerületi Szabó Ferenc Állami Zeneiskola - hegedűtanár);

**Payer András** (Budapest, 1941. július 31. – Budapest, 2011. március 31.) zeneszerző, énekes, tanár. 1961-től a magyar könnyűzenei élet meghatározó alakja volt szerzőként és előadóként egyaránt. Jóformán az egész magyar élvonal énekelte, illetve énekli dalait;

**Páfrány Ferenc** (Miskolc, 1941. november 14.) szolfézs-, ütőhangszer- és gimnáziumi ének-zenetanár (Erkel Ferenc Zeneiskola, Miskolc - szolfézs- és ütőhangszeres tanár; Vasas Művelődési Központ, Diósgyőr - kórusvezető; Kilián György Gimnázium, Miskolc, ének-zenetanár);

**Péceli Istvánné Molnár Mária** (Fülek, 1941. november 12.) szolfézsstanár (1962–1974 Állami Zeneiskola, Salgótarján - szolfézsstanár; 1974– Állami Zeneiskola, Sárospatak - szolfézsstanár);

**Pothof Csaba** (Győr, 1941. május 29. –?) zenekari hegedűművész-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Győri Tagozata - hegedűtanár; Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, koncertmester);

**Prunyi Ilona** (Debrecen, 1941. május 1. ) zongoraművész, tanár. Felsőfokú zenei tanulmányait 1958 és 1963 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán végezte Gát József és Mihály András vezetésével. Diplomája megszerzése után, 1963-tól a főiskola tanársegédje, később egyetemi docense lett. Még növendékként részt vett az 1961-es nemzetközi Liszt–Bartók zongoraversenyen, ahol dicsérő oklevelet kapott. Ösztöndíjasként többször vett részt Yvonne Lefebure párizsi zongorakurzusain. Oktató tevékenysége mellett folyamatosan koncertezik, e minőségében Magyarországon kívül Európa számos országában is. Repertoárja felöleli a zongorairodalom standard alkotásainak sorát, és kortárs magyar szerzők műveit is szívesen játssza, bemutatja (Petrovics Emil, Sári József, Láng István, Bozay Attila, Hollós Máté). Petrovics Emil zongoraversenyt írt számára, amit 1999-ben mutatott be. Dohnányi zongoradarabjainak előadásával gyakorlatilag elindította a hazai Dohnányi-reneszánszt. Kutatja, előadja és lemezre játssza a 19. század ismeretlen zenei értékeit, Ábrányi, Beliczay, Bertha, Mosonyi, Goldmark, Volkmann és mások



elfeledett darabjait. E felvételei közül sok világpremiernek számít. Emellett ötven körüli lemezfelvétele elsősorban a Marco Polo, a Naxos és a Hungaroton lemezkiadóknál jelentek meg;

**Rácz Gáborné Kerekes Éva** (Ungvár, 1941. március 29.) zongoratanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Ungvár - zongoratanár; Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc - zongoratanár);

**Reményi Károly** (Szigetvár, 1941. július 13. – Esztergom, 2020. november 21.) középiskolai énektanár és karvezető, orgonaművész (1965–1970. Állami Zeneiskola, Esztergom - szolféztanár, 1970– uo. igazgató, magánének-, szolfézs-, zeneelmélet tanár; 1968– a Városi Zenekar újjászervezője, vezetője, 1970– a Dobó Katalin Gimnázium vegyes karának vezetője);

**Róka István** (Zalalövő 1941. október 7.) operaénekes, tanár. Zenei- és énektanulmányait magánúton végezte. 1966-tól 1970-ig a Magyar Állami Népi Együttes énekese volt, 1970 óta az Operaház magánéneke. Énekmesterei Ivánkovits Ferencné és Szentendrey Zsuzsa voltak. Kezdeti operaházi szerepeit a nagyszerű muzsikussal, Érsek Mária segítségével tanulta. A Bohémélet Rodolfo szerepét pályafutása során több mint 130 alkalommal énekelte. Híres arról, hogy sokszor beugrott és sok előadást megmentett. Minden szerepét eredeti nyelven énekli. Széles repertoárral rendelkezik, különösen a XIX. századi művek (főleg Puccini) állnak közel hozzá. Szinte minden Puccini tenorszerepben megismerhette a budapesti közönség;

**Sándor Jánosné Anda Mária** (Győr, 1941. november 28.) zenekari hegedűművész-tanár (Bartók Béla Zenei Általános Iskola, Győr- hegedűtanár; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész; Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari hegedűművész;

**Scholtz Annamária** (Budapest, 1941. december 19. –?) gitár-, szolfézs- és ének-zenetanár. 1970– Nádasy Kálmán Művészeti Iskola-gitártanár; REVIVAL Kamaraegyüttes tagja;

**Soltész István** (Budapest, 1941. december 21.) zenekari hegedűművész-tanár (Állami Zeneiskola, Tata-hegedűtanár; Magyar Állami Operaház-zenekari hegedűművész; hegedű szakfelügyelő;

**Sólyom-Nagy Sándor** /Nagy Sándor/ (Siklós, 1941. december 21. – Budapest, 2020. december 30.) operaénekes, tanár. A Zeneművészeti Főiskola ének-opera szakán végzett 1966-ban Maleczky Oszkár és Kutrucz Éva tanítványaként. 1966-tól a Magyar Állami Operaház magánénekese. 1986-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára. 1980– 2001 között rendszeresen részt vett a Bayreuthi Ünnepi Játékokon. 1991 óta a művészeti tanács elnöke és az igazgató állandó helyettese. 1994 óta a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének elnöke. 2007 óta az Operaház örökös tagja. Eredeti neve Nagy Sándor volt, de a színészi pályán ezzel a névvel sokszor összetévesztették mással, így 1972-ben felvette a családban már előforduló Sólyom nevet;

**Somorjai Paula** (Kispest, 1941. május 10.) ének-zenetanár, karnagy. A tanítóképző elvégzése után a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Középiskolai Énektanár és Karvezető szakán, majd magánének szakán szerezte diplomáját. 1964-től Andor Ilona, Liszt-díjas karnagy munkáját folytatva – Kodály Tanár úr ajánlásával – a Leővey Klára Gimnáziumban tanított. 1967-ben férjével Berlinbe költözött, s kiküldetésük idején ott folytatta énektanulmányait. Hazatérése után újraszervezte az Óbudai Zeneiskola ének tanszakát, valamint tanított a Győri Konzervatóriumban. 1978-ban szerződött a Kecskeméti Kodály Intézethez, ahonnan 1996-ban, mint főiskolai docens ment nyugdíjba. Tanári tevékenységével párhuzamosan közreműködött az Országos Filharmónia számos koncertjén, többek között cca. 700 ifjúsági hangversenyen. A Magyar Kodály Társaság elnökségének tagja;

**Stimecz Jánosné Petrich Júlia** (Kacorlak, 1941. szeptember 16.) középiskolai magyar- és ének-zenetanár (Ligetvárosi Általános Iskola, Nagykanizsa, magyar- és ének-zenetanár; Landler Jenő Gimnázium, Nagykanizsa, magyar- és ének-zenetanár);

**Stojanovits Katalin** (Budapest, 1941. május 6.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Dunaújváros; Állami Zeneiskola, Székesfehérvár, zongora- és szolfézstanár; Fővárosi XIII. kerületi Állami Zeneiskola, zongora- és szolfézstanár, Svájc, zongora- és elmélettanár);

**Süle Ferenc** (Alsóság, 1941. április 27.) ének-zenetanár, igazgató (Eötvös L. Általános Iskola, Celldömölk, ének-zenetanár; Vas megyei ének-zene szakfelügyelő; Állami Zeneiskola, Celldömölk - igazgató;

**Szabóky Judit** (Székesfehérvár, 1941. január 4.) gordonkatanár, zenekari magángordonkás (1962– Állami Zeneiskola, Vác – gordonkatanár, igazgatóhelyettes, tanszékvezető, 1968– Musica Humana Kamarazenekar, Vác-zenekari magángordonkás);

**Szántai Ildikó** (Budapest, 1941. december 27.) népdalénekes (BM Duna Művészegyüttes; szabadfoglalkozású előadóművész);

**Szentjóni Miklósné, dr.** (Szeged, 1941. október 16.) zongoratanár (1963 – Állami Zeneiskola, Makó - zongoratanár, zongorakísérő);

**Szentmiklósi István** (Budapest, 1941. január 2.) zenekari ütőhangszeres művész-tanár (Fővárosi Operettszínház - zenekari ütőhangszeres művész);

**Szilvay Csaba** (Budapest, 1941. szeptember 5.) gordonkaművész-tanár. Tanulmányok: 1951–1962 Budai Zeneakadémia; 1962–1965 Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola Tanárképző, Budapest; 1965–1969 Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Budapest-művészképző. Munkahelyek: 1970–1971 Magyar Állami Operaház-szólógordonkás; Göteborgi Operaház-szólógordonkás; 1971–1978 Konzervatórium, Jyväskylä, Finnország-lektor; 1978–1979 Konzervatórium, Helsinki-lektor; 1978–1979 Sibelius Akadémia-tanár. Dr. Szilvay Csaba hegedűművész és dr. Szilvay Géza csellóművész 1971-ben Finnországban óvodás és alsó tagozatos kisdiákok tanítását vállalták. A Kodályi gondolatokat hangszeres oktatásra átültetve páratlan, és világszerte ismert módszert dolgoztak ki Színes Húrok néven. A Kelet-Helsinki Zeneintézet Prof. Szilvay Géza vezetésével húsz év alatt kifejlesztette saját módszerét. Hegedűre és csellóra az alapoktól egészen felsőfokig felépítették oktatási rendszerüket, melyet világszerte eredményesen és sikeresen alkalmaznak;

**Takács László** (Sóly, 1941. november 11.) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (Fővárosi VII. kerületi Hernád utcai Ének-zenei Általános Iskola, ének-zenetanár, karnagy; Madách Imre Gimnázium, Budapest, ének-zenetanár, karnagy; Fővárosi Énekkar - karnagy);

**Tardy László** (Budapest, 1941. július 22.) karnagy, kántor. Zeneszerzést és karvezetést tanult a győri Zeneművészeti Szakközépiskolában. 1961–1965 a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán énektanár és karvezető oklevelet szerzett, közben a Gesualdo énekegyüttes tagja. 1965-ben

ösztöndíjasként részt vett a római Santa Cecilia Akadémia hathetes velencei kurzusán. 1964–1965 a budapesti Szilágyi Erzsébet, 1969– a Szentendrei Ferences, 1975–1978: a budapesti Patrona Hungariae, 1995–1999 a budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium tanára. 1966-tól a Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás)-templom kántor-karnagya. 1967–1973 liturgikát és teológiát tanult a Hittudományi Akadémián, baccalaureátusi fokozatot szerzett. 1967–1983 a budapesti nyári kántorképző tanára, 1967– az Országos Magyar Cecília Egyesület munkatársa, melynek 1972-ben indult kántor-továbbképzőjén és karnagyképzőjén tanár, 1978– e tanfolyamok vezetője. 1968– a Semmelweis Orvostudományi Egyetem kamarazenekarának vezetője. 1978-ban részt vett Rómában a világiak hivatásával és küldetésével foglalkozó ppi szinodus munkájában. Bárdos Lajos utódaként 1985-től az OMCE társelnöke, egyházzenei tanfolyamokat vezet, előadásokat tart szerte a Kárpát-medencében. 1990-től éneket és egyházzenét tanít a KPI-ben. Részt vett a II. Vatikáni Zsinat utáni liturgikus reform zenei munkálataiban (Éneklő Egyház), zenei szakértőként működött közre a *Misekönyv*, az *Olvasmányok könyve* és a *Zsolozsmáskönyv* elkészítésében. Írásai a *Teológia*, *Vigília*, *Musica Sacra*, *M. Kórus*, *M. Egyházzene* c. lapokban. Tagja a Szent Zene Nemzetközi Társaságának (CIMS) és a Katolikus Egyházzenei Szervezetek Európai Szövetsége (CEDAME) elnökségének. A Mátyás-templom ének- és zenekarával klasszikus és romantikus egyházzenei művek mellett számos kortárs magyar szerző (Büky Géza, Dobos Kálmán, Farkas Ferenc, Koloss István, Maros Rudolf, Ottó Ferenc, Sári József, Sárosi László, Szilas Imre, Szőnyi Erzsébet, Vincze Ottó stb.) műveit mutatta be;

**Tardos Lászlóné Jándi Judit** (Budapest, 1941. december 19.) hegedűtanár (Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola / Járdányi Pál Zeneiskola - hegedűtanár);

**Tengerdi Győző** (Szigetvárt, 1941. július 9.) ének-zenetanár, karvezető, népdalgyűjtő (Általános Iskola, Buzsák, ének-zenetanár, karvezető; Általános Iskola, Balatonkeresztúr, ének-zenetanár, karvezető; Karikás Frigyes Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskola, Fonyód, ének-zenetanár, karvezető);

**Tóth Gézáné Kotsis Judit** (Szombathely, 1941. augusztus 14.) zongora- és szolfézstanár, ének-zenetanár (Móricz Zsigmond Ének-zenei Általános Iskola,

Dunaújváros, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Pécsvárad - zenetanár és uo. igazgató; A Pécsvárad Női Kar - karnagy;

**Totzer Józsefné Jordán Judit** (Budapest, 1941. február 20.) zongora- és szolfézsstanár (Állami Zeneiskola, Dorog - zongoratanár; Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár, uo. igazgató-helyettes is);

**Török János** (Szeged, 1941. szeptember 14.) zenekari klarinétművész-tanár (Szegedi Nemzeti Színház - zenekari klarinétművész; Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari klarinétművész, I. klarinét szólamvezető;

**Vannayné Zádory Emőke** (Cegléd, 1941. december 9.) zongora- és szolfézsstanár (Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Cegléd, zongora- és szolfézsstanár; Állami Zeneiskola, Kiskunhalas, zongora- és szolfézsstanár;

**Várady Júlia** /Tőzsér Júlia / (Nagyvárad, 1941. szeptember 1.) énekművész, tanár. Előbb a kolozsvári Zeneművészeti Főiskolán tanult Emilia Popp növendékeként, aztán a Bukaresti konzervatóriumban Arta Florescunál. 1962-ben debütált a kolozsvári Operában, ahol mintegy 10 évig drámai- és mezzoszoprán szerepeket énekelt. Ez alatt többször vendégszerepelt a bukaresti és a budapesti Operaházban. 1970-ben Németországban telepedett le. 1977-ben lett Dietrich Fischer-Dieskau felesége. 1973-tól volt a Bajor Állami Operaház (Bayerischen Staatsoper) tagja. Vendégművészként fellépett a londoni Covent Gardenben, a Milanói Scalában, a New-York-i Metropolitanben, a Bécsi Staatsoperben, Hamburgi Állami Operaházban, a Berlini Német Operában, a Salzburgi Ünnepi Játékokon, az edinburgh-i fesztiválon, a párizsi Bastille Operában. A Berlini Német Operával többször vendégszerepelt Japánban;

**Varga Bálint András** /gyakran rövidítve magyarul *VBA*, németül *B.A.V.*/ (Budapest, 1941. november 3. – 2019. december 31.) zenei újságíró, rádióriporter, a budapesti Zeneműkiadó, majd az osztrák Universal Edition promóciós vezetője. Gyermekeként zongorázni tanult, de a lámpaláz megakadályozta az előadóművészi pályán. Fivére 1956-ban Ausztráliába disszidált. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem angol–orosz szakán tanult 1960–1965 között. 1966–1967-ben oklevelet szerzett a MÚOSZ Bálint György Újságíró Iskolájában. 1965-ben a Magyar Rádió angol nyelvű szekciójában kezdett dolgozni, de a sok nyelven beszélő Varga készített interjúkat a magyar adás komolyzenei műsorainak is. 1971-ben Sarlós László hívására

a Zeneműkiadó külföldi promóciójáért felelős vezetője lett. Számos kortárs magyar mű nyugat-európai bemutatóját sikerült elérnie. 1990-ben vált meg a kiadótól. 1991–1992-ben a berlini Magyar Ház igazgatóhelyettese. 1992 júniusától 2007. decemberi nyugalomba vonulásáig a világhírű Universal Edition kiadónál volt ugyancsak a promócióért felelős vezető. Pályája aktív részének lezárulása alkalmából a Wiener Klaviertrio koncertet adott tiszteletére, ahol Johannes Maria Staud *Für Bálint András Varga* c. műve is elhangzott. Ugyanebből az alkalomból készült Kurtág György *Varga Bálint ligatúrája* c. triója is;

**Varga Ferencné Annus Jolán** (Csanádapáca, 1941. április 17.) zongora- és szolfézstanár Szegeden Höchtl Margit növendéke volt, majd a helyi zeneiskolában tanított 1962-től nyugdíjazásáig (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, zongora- és szolfézstanár);

**Várhidyné Szigeti Edit** (Garé, 1941. július 11.) fuvolatanár (1962–1968. Komlói Állami Zeneiskola mohácsi fiók zeneiskola - fuvolatanár; 1968- Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Pécs - fuvolatanár, tanszakvezető);

**Veszprémi Károly** (Kispest, 1941. május 7.) zenekari mélyhegedűművész-tanár (Magyar Állami Népi Együttes - zenekari mélyhegedűművész);

**Vida Dezsőné Sebestyén Margit** (Hódmezővásárhely, 1941. március 30.) zeneiskolai szolfézstanár, általános iskolai ének-zenetanár (Apáczai Csere János Ének-zenei Általános Iskola, ének-zene- és zongoratanár; Kossuth téri Zenetagozatos Általános Iskola, Siklós, ének-zenetanár és kórusvezető);

**Vukán György** (Budapest, 1941. augusztus 21. – Agárd, 2013. augusztus 12.) zongora- és kamaraművész, zeneszerző, fogorvos. Zongoraművészi diplomáját a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zongora szakán kapta. 1964-ben a Budapesti Orvostudományi Egyetem Fogorvosi Karán doktori címet szerzett. Fogorvosként praktizált. Zenei téren jazz-, valamint zongoraművészként tűnt ki, együttesben és szólístaként is. Végigjárta Európát, két ízben egy-egy hónapos koncertútja volt az Egyesült Államokban (1983, 1993). Pályafutása során olyan művészekkel játszott együtt, mint Philly Joe Jones, Clifford Jordan, Linda Hopkins, Anette Lowman, Frank Foster, Clarck Terry, Kenny Wheeler. 1991-ben a sevillai világkiállításon a Creative Art Jazz Trióval együtt lépett fel. Ugyancsak 1991-ben Japánban is fellépett. 1992-ben ő vezette és vezényelte a

Európai Műsorsugárzók Uniója (European Broadcasting Union) Big Band Workshop-ját, melyben Európa tizenhét országának zenészei szerepeltek.;

**Zoltán Pál** (Budapest, 1941. október 8.) zenekari trombitaművész-tanár (Fővárosi Operettszínház - zenekari trombitaművész, szólamvezető);

**Zsignárné Nagy Mária** (Budapest, 1941. december 12.) zongoratanár, szakfelügyelő (Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc - korrepetitor; Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc - zongoratanár; 6. sz. Általános Iskola Zenei Tagoztat, Miskolc - zongoratanár, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szakfelügyelő);

## **80 éve született**

**Abonyi Irén** (Pécs, 1946. szeptember) hegedűművész-tanár (Fővárosi Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Magyar Állami Operaház-zenekari művész);

**Ácsné Szily Éva** (Bánhida, 1946. március 7.) hegedű- és szolfézstanár, tanszakvezető, szaktanácsadó (Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Tatabánya; Állami Zeneiskola, Oroszlány; Tatabányai Szimfonikus Zenekar-koncertmester, Tóth Aladár Zeneiskola, Budapest). Hegedű, szolfézs és általános iskolai énektanári diplomáját 1967-ben kapta meg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Győri tagozatán. 1987 óta tanít iskolánkban. 1996 és 2008 között a vonós tanszak vezetője volt. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem gyakorlatvezető és didaktika-módszertan tanára. Szakmai továbbképzéseket szervez, valamint bemutató tanításokat tart az ország különböző zeneiskolaiban. Rendszeresen kap felkérést külföldi kurzusok tartására. Hazai és nemzetközi versenyek zsűritagja (Szlovákia, Szerbia, Olaszország). Több éve a hazai Ádám Jenő Zeneiskola által szervezett "Mesterkurzus" meghívott tanára. A Nemzetközi Fehér Ilona Hegedűversenynek alapítása óta zsűritagja. Zenei pályára készülő növendékei a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem különleges tehetségű gyermekek számára létrehozott osztályában és zeneművészeti szakközépiskolákban folytatják tanulmányaikat;

**Adorján Géza** (Zalagyömrő, 1946. november 28. – Tapolca, 2009. március 18.) matematika- és ének-zenetanár (1969–1977. Sümeg Ady E. u.-i Általános

Iskola, matematika- és ének-zenetanár; 1977–1984. Ramasetter V. Általános Iskola, Sümeg, matematika- és ének-zenetanár, igazgató-helyettes; két sümegi általános iskola és a Kisfaludy Sándor gimnázium énekkarának, valamint a Művelődési Ház fúvószenekarának vezetője);

**Alföldy-Boruss István** (Budapest, 1946. november 1.) kórusvezető, folklorista, a Bartók rádió egykori főszerkesztője, a rádió zenei főosztályának egykori vezetője és a zenei együttesek (Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, Énekara és Gyermekkórusa) volt vezetője. Alföldy-Boruss Csilla orgonaművész testvére. Zenei tanulmányai során orgonát, zeneszerzést és karvezetést tanult. 1990-ben szerezte egyetemi doktorátusát etnomuzikológiából. Több fővárosi és vidéki amatőr énekkar (pl. a Kertészeti Egyetem énekkarának) karnagyaként vett részt hazai és nemzetközi fesztiválokon. sikerrel. 1967-től a Magyar Rádió külső munkatársa, zenei rendezői, majd szerkesztői munkaköröket látott el, 1985-től rovatvezető, szerkesztőségvezető, 1996-tól a zenei főosztály vezetője, majd több mint egy évtizeden át ő volt a Bartók rádió főszerkesztője. 2006-tól a Magyar Rádió zenei együtteseinek vezetője. A Bartók rádió főszerkesztőjeként újraindította a rádió zenei versenyait, és az évtizedekig szünetelő operaközvetítéseket a Magyar Állami Operaházból;

**Ambrus Zoltán** (Budapest, 1946. május 16.) zenekari dobos, tanár (Neoton familia);

**Antal Ferenc** (Csíkszentmihály, 1946. február 19.) zenekari fagottművész, zeneszerző, karnagy, tanár (Operaház, Aachen) - zenekari fagottművész, Filharmónia Zenekar - zenekari fagottművész, Remscheid, Albert Schweitzer Gimnázium - zenetanár; Frankfurt am Main, Állami Zeneiskola Gyula - zenetanár; Erkel Ferenc Kórus, Gyula - karnagy);

**Apáthy Árpád** (Szakcs, 1946. november 25.) zeneiskolai rézfúvóstanár, megyei szakfelügyelő, karnagy (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Pécs - rézfúvóstanár; Mecseki Ércbányász Vállalat Fúvószenekar, Népművelési Intézet - a fúvószenekari tanfolyam tanára);

**Baranyay László** (Kiskundorozsma, 1946. január 13.) zongoraművész-tanár. Szegeden tanult alap- (1955–1960) és középfokon (N. Varjú Irma, 1960–1964). 1964-ben lett a budapesti Zeneakadémián Ungár Imre tanítványa. Az 1969-es végzés után három évre a moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban



Sztanyiszlav Genrihovics Neuhaushoz került posztgraduális képzésre. Később Anda Géza, Fischer Annie, Mihály András posztgraduális képzésén vett részt. 1972-től koncertező művész, 1973-tól a Zeneakadémia adjunktusa, jelenleg habilitált egyetemi tanára. 2002 óta a ljubljana-i akadémián is állandó vendégprofesszor. 2005-ben védte meg Budapesten *Gondolatok a zongorajátékról* c. DLA-diszertációját. Zongoraművészként repertoárjának középpontjában a 20. századi és kortárs művek állnak. Több ösbemutató fűződik nevéhez;

**Baross Gábor** (Győr, 1946. július 11. – Győr, 2025. július 13.) zenekari trombitaművész (Már főiskolásként tagja volt a Győri Filharmonikus Zenekarnak, mint I. trombitás, szólamvezető. 1982. április 1-től a győri filharmonikusok igazgatóhelyettesévé nevezték ki, mely beosztásban 1994-ig dolgozott úgy, hogy trombitaművészként a zenekar koncertjein is közreműködött. 1994-től a Győri Filharmonikus Zenekar igazgatója. Győri együttesénél 44 esztendő-t töltött el, ebből 26 évet vezető beosztásban. A szakmai munka mellett számos egyéb téren is tevékenykedett: elnökségi tagja volt a Magyar Szimfonikus Zenekarok Országos Szervezetének, a Pannon TIT elnökségének, több szervezetnél kuratóriumi tag (KÉSZ, Győr Tehetséges Ifjúságért Alapítvány elnök, Pass András Alapítvány). 2008. július 1-től – 2013. a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgatója.

**Bársony László** (Pécs, 1946. február 5.) brácsaművész-tanár. 1969-ben szerzett diplomát a Zeneakadémián, tanára Lukács Pál volt. 1968-ban megnyerte az első Pablo Casals Nemzetközi Cselló- és Brácsaversenyt az utóbbi kategóriában. 1967-től 2010-es nyugdíjba vonulásáig a Magyar Állami Hangversenyzenekar – mai nevén Nemzeti Filharmonikus Zenekar – szólóbrácsása és szólamvezetője volt, emellett folyamatosan fellépett Európa szinte minden országában szólistaként is. 1986-tól 2005-ig a Liszt Ferenc-díjjal kitüntetett Új Budapest Vonósnégyes tagjaként bejárta a világ számos országát, az együttesel lemezt vettek Beethoven, Brahms és Bartók összes vonósnégyesét, valamint Haydn és Spohr több tucat művét. 1970 óta tanít a Zeneakadémián, a Vonós Tanszék nyugalmazott egyetemi docense.

**Bella Gáborné** (Győr, 1946. április 9.) zongora- és szolfézstanár, tanszakvezető (Állami Zeneiskola, Kapuvár, zongora- és szolfézstanár, tanszakvezető);

**Bencsáth Annamária** (Szeged, 1946. szeptember 25.) gordonkaművész-tanár (Németország-szóló csellista, Állami Zeneiskola, Gödöllő-gordonkatanár; Fővárosi Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola-gordonkatanár);

**Bende Tibor** (Pécs, 1946. február 28.) zenekari trombitaművész-tanár (Kaposvári Csiky Gergely Színház - zenekari trombitaművész, Pécsi Szimfonikus Zenekar - zenekari trombitaművész, Állami Zeneiskola, Mohács - trombitatanár);

**Benkóczy Zoltán** (Apátfalva, 1946. április 3.) zenés színházi színész. 1961-1964 között a makói József Attila Gimnázium diákja volt. 1966-1971 között a kecskeméti Katona József Színházban játszott segédszínészként. 1967-ben lépett először színpadra a *My Fair Lady*-vel. 1973-ban szerepelt először filmben, ami a Régi idők focija volt. 1974-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskola operett-szakán Vámos László osztályában. 1972 óta a Budapesti Operettszínház tagja, s játszik a Turay Ida Színtársulatban is. 1980-ban alapító tagja volt a Rock Színháznak. 2006 óta Apátfalva község díszpolgára.;

**Berkes János** (Szentés, 1946. május 24.) operaénekes (tenor). Zenész családban született, édesapja szintén énekes volt. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolát 1971-ben végezte Réti József és Révhegyi Ferencné tanítványaként. A Magyar Állami Operaház szerződtette énekesként, Lenszkij szerepében debütált Csajkovszkij *Anyegin* című operájában. 1981-84 között a bécsi Raimund Theaternek is a magánénekes volt. A Nemzetközi *Toti dal Monte* Énekversenyen, 1976-ban első díjat kapott, a Belga Televízió Opera és Énekversenyén pedig a nemzetközi zsűri különdíját nyerte el, 1979-ben. Sok televíziós műsorban szerepelt operett-előadásokban, de magyarnóta-műsorokban is. Számos hangfelvételen működött közre (elsősorban népszerű operett-slágerekkel). A klasszikus operairodalom szinte minden tenor főszerepét énekelte, melyhez saját, pozitív személyiségét párosította a színpadon;

**Berki Tamás István** (Budapest, 1946. május 16.) zenész, zeneszerző, énekes, gitáros, dobos, pedagógus, egyetemi tanár. 1969-1972 között a Bartók Szakiskola dzsessz-ének tanszakán tanult, ahol Gonda János és Vukán György tanítványa volt. 1966-ban megalakította Vámos Miklóssal a Gerilla protestong-együttest, amelynek 1971-ig volt a tagja. Az Interbrass dzsesszegyüttes tagja, majd vezetője volt. Gonda János együttesének tagja, a Sámánének (1975) című nagylemez énekes és részben szövegírója volt. A

Csík-Fogarasi-Jávori-együttes szólistája volt. A Kőszegi-együttes tagja. 1973-tól gyakori szólista a Benkó Dixieland Banddel. 1973–1978 között tanársegédként dolgozott a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium dzsessz tanszakán. 1978–1997 között a Magyar Művelődési Intézet munkatársa volt. 1987 óta szólistaként saját zenés gyermekműsorai vannak. 1990-ben az Állami Bábszínházban zeneszerzőként debütált. 1994–1998 között a Duna Televízió könnyűzenei, 1998–2000 között pedig dzsessz-szerkesztője, rendezője volt. 1996 óta a Kőbányai Stúdió tanára, 1999 óta az ének tanszék vezetője. 1997 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem dzsessz tanszakán tanít. 2004-ben jelent meg A híd című szerzői CD-je. 2004 óta a Berki Tamás Band vezetője;

**Bianki Iván** (Miskolc, 1946. december 29.) zenekariordonkaművész-tanár, szólóordonkás (Miskolci Szimfonikus Zenekar - zenekariordonkaművész, szólóordonkás);

**Blum József** (Budapest, 1946. május 17.) magyar zongorista, zeneszerző, ének- és zongoratanár. 1968-ban szerzett diplomát Budapesten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola jazz tanszakán. 1990 és 2007 között a Magyar Rádió zenei szerkesztője, producere, 1997 és 2002 között pedig a Soproni Petőfi Színház zenei vezetője volt;

**Bocsi Szabolcs** (Miskolc, 1946. augusztus 18.) alapfokúordonka-, szolféz- és általános iskolai ének-zenetanár, zenekariordonkaművész. 1971– Pécsi Nemzeti Színház - zenekariordonkaművész, Pécsi Filharmonikusok - zenekariordonkaművész);

**Bodnár Imréné Szép Éva** (Debrecen, 1946. február 10.) hegedű- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Nádudvar, hegedű- és szolfézstanár, Állami Zeneiskola, Újfehértó, hegedű- és szolfézstanár; Simonffy Emil Állami Zeneiskola, Debrecen, hegedű- és szolfézstanár);

**Bodó Istvánné Buvári Mária** (Budapest, 1946. március 27.) zenekari hegedűművész, tanár (Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Bodor Zoltán** (Szeged, 1946. november 19.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Csongrád, zongora- és szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Kiskunmajsa, zongora- és szolfézstanár);

**Bognár András** (Budapest, 1946. február 15.) operaénekes (1976-tól Pécsi Nemzeti Színház magánénekes);

**Borgó András** (Budapest, 1946. december 16. – Ausztria, 2024) zenekari hegedűművész (1968–1970 Budapest, Marczibányi téri Ének-zenei Általános Iskola hegedűtanár, 1970–1973. Innsbrucker Symphoniker - zenekari művész; 1973–1974 Fővárosi Operettszínház - zenekari hegedűművész, koncertmester helyettes, 1974– Innsbrucker Symphoniker - zenekari hegedűművész; Tiroler Symphonieorchesters Innsbruck - zenekari művész; tanulmányok, interjúk írása pl. a Muzsika c. folyóiratban);

**Borbély M. Mária** (Rákospalota, 1946. július 29.) zongora-, szolfézs-, és ének-zenetanár (1969– Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola, zongora- és szolfézstanár);

**Boros Dezsőné Bolyóczy Ágota** (Budapest, 1946. december 14.) magyar-, ének-zene- és zenetanár (Székely Mihály Általános Iskola Zenei Tagozat, Jászberény, magyar-, ének-zene- és zenetanár; Tanítóképző Főiskola, Jászberény - főiskolai ének-zenetanár);

**Bródy János Kristóf** (Budapest, 1946. április 5.) énekes, gitáros, zeneszerző, szövegíró. 1969-ben diplomázott a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karán. Műszaki tanulmányait hangmérnökként és zenei rendezőként is tudta kamatoztatni. Hétévesen, második korában kezdett el zongorázni tanulni, amit két évig csinált. Középiskolás kora óta foglalkozott a zenével, hobbi szinten. Gonda János tanította dzsesszzongorázni. Munkásságában jelentős helyet foglalnak el a színpadi művek, amelyeknek szövegét írta (*Kőműves Kelemen, István, a király, Doktor Herz, Fehér Anna, Will Shakespeare, vagy akit akartok*). Több mint 50 nagylemez elkészítésében közreműködött, körülbelül 500 dal szövegét és 100 dal zenéjét szerezte;

**Bucsin Lászlóné** (Munkács, 1946. október 10.) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Munkács- zongoratanár; Koncz János Állami Zeneiskola, Sárvár - zongoratanár);

**Csák József /Dr. Szincsák József /** (Kisvárd, 1946. december 11.) okleveles építészmérnök, operaénekes, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem docense és a Magyar Állami Operaház magánénekes. Jelentősen hozzájárult a fővárosi XXII. kerület építészeti arculatának kialakításához, hiszen mintegy 1200 lakóház tervezési munkáit végezte. Nevéhez fűződik a régi Ifjúsági és Művelődési Központ. Ő tervezte többek között a Baross Gábor-telepi rendelő épületét. 1972-ben egyik kezdeményezője volt a kerületi zeneiskola létrehozásának, hiszen a zene mindig közel állt hozzá. Sokévi énektanulmány után nevet változtatott. A 80-as években a Magyar Állami Operaház magánénekesé lett. Számos külföldi operaház színpadán felléphetett (Spanyolország, Anglia, Svédország, Dánia, Szlovákia, Ausztria, Hong-Kong, Chile, Brazília, Egyesült Államok). Az operaszerepeken túl közismert operett- és magyarnóta-énekes;

**Csányi Ottó** (Tiszapüspöki, 1946. január 21.) ének-zenetanár, karnagy. Érettségi után először a debreceni Kodály Zoltán Konzervatóriumba, majd a Főiskola Debreceni Tagozatán folytatta tanulmányait, ahol még zeneszerzést is tanult. B. Szűcs Ferenc, valamint karvezetést Gulyás György tanároknál. Ekkor már komolyan érdeklődött a kórusmuzsika iránt. Tagja volt a Kodály, és a Maróti Kórusnak. Olyan karnagyok keze alatt énekelhetett, mint Gulyás György és Czövek Lajos. Közben a debreceni évek alatt elvégezte a Tanítóképző Főiskolát, majd a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolán az ének-zene tanári szakot, s a Népművelési intézet által szervezett 4 éves karvezetői stúdiumot is. 1975-ben költözött Mátészalkára, Erdős Jenő hívására. A mátészalkai Esze Tamás Gimnázium tanáráként is két kórust vezet, egy leánykart és egy ifjúsági vegyeskart, (Happy Nation), melyeknek alapítója is. Kórusai immáron 26 éve együtt adják karácsonyi hangversenyeiket Mátészalkán és még a környék 6-7 településén. Az Ádám Jenő Pedagóguskórus élén részt vett szinte valamennyi pedagóguskórus-találkozón és fesztiválon. 2002-ben megalapította és azóta vezeti Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyetlen férfikórusát, a Mátészalkai Férfikart;

**Csengery Adrienne** (Amberg, 1946. január 3.) szoprán énekművész-tanár, a magyar zenei közélet újkori kiválósága. 1965-ben felvételt nyert a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, ahol tanulmányait Kutrucz Éva irányításával végezte, diplomáját 1970-ben szerezte, és Kroó György, Pernye András, Mikó András oktatták. A Magyar Állami Operaházban 1969-ben Mozart: Figaro házassága című operájában debütált Fanchette szerepében. 1970–2005 között a Magyar Állami Operaház szólistája volt. 1974–1977 között tagja volt a Münchener Operaháznak, ahol elsősorban Mozart-szerepeket énekelt.

Hanglemezfelvételeit több nemzetközi díjjal jutalmazták. Mint a kortárs zene hivatott előadója, számos új magyar alkotást mutatott be, a legnagyobb elismerést Kurtág György műveivel aratta. Hangversenyénekesként és régizenei előadóként is nemzetközi hírnevet szerzett. 1995 óta évente tart mesterkurzust a szombathelyi Bartók Szemináriumon. 1996–2006 között a Magyar Zenei Tanács elnöke volt. 2005-től a Szegedi Tudományegyetem és a Debreceni Egyetem Zeneművészeti karának énektanára;

**Csepeli Kinga** (Budapest, 1946. január 24.) zongoratanár (Körzeti Állami Zeneiskola, Erd - zongoratanár);

**Csizmadia Lajosné, dr.** (Makó, 1946. július 31.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (1968– Állami Zeneiskola, Kiskunfélegyháza, zongora- és szolfézsstanár);

**Csontos Ferenc** (Budapest, 1946. március 30.) nagybőgőművész-tanár. Zenei tanulmányait Montag Lajosnál kezdte és fejezte be a Zeneművészeti Főiskolán 1969-ben. Ludwig Streicher mesterkurzusán is részt vett. 1968-ban, 1972-ben Genfben, 1975-ben Markneukirchenben vett részt nemzetközi versenyeken. 1967 óta a budapesti Operaház zenekarának tagja, valamint 1978-tól a Budapesti Filharmóniai Társaság zenekarában is játszik. Rendszeresen koncertezik, fellépett a rádióban és a televízióban is. Több szólólemeze jelent meg;

**Csornai Tiborné Boda Klára** (Győr, 1946. március 5.) hegedű- és szolfézsstanár (Mosonyi Mihály Állami Zeneiskola, Mosonmagyaróvár, hegedű- és szolfézsstanár, tanszakvezető);

**Darska-Havasi Izabella** (Kolo, Lengyelország, 1946. február 3.) zongoraművész, ritmikai zenetanár (Állami Balettintézet-zongorakísérő, zenetanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Budapest-zongorakísérő, Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola) a Nemzetközi Chopin Zongoraverseny, Budapest és a Ferenczy György Alapítvány megteremtője, vezetője.

**Darvas Ferenc** (Budapest, 1946. június 6.) zeneszerző, zongorista. Színházi munkáinak száma meghaladja a százötvenet. Első szerzeménye – 16 évesen – édesapja, Darvas Szilárd egyik verse, A pesti villamos megzenésítése volt, melyet a Magyar Rádióban Mezey Mária előadásában mutattak be. Bátyjával,

Darvas László együtt a papa számos írásának ihletői, szereplői. A legtöbbet foglalkoztatott színházi zeneszerző, alkalmi együtteseivel közreműködő is. Munkássága egyik fontos részét képezik a színházi dalok. Többek közt Bereményi Géza, Rigó Béla szövegeire írt zenét, de a legfontosabb szerzőtársa Várady Szabolcs;

**Demjén Ferenc /József/** (Diósgyőr, 1946. december 21.) énekes, dalszövegíró és basszusgitáros. Beceneve „Rózsi”. Gosztonyi Jánostól tanult zongorázni;

**Dobai Tamásné Kugler M. Zsuzsa** (Lajosmizse, 1946. november 29.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Nagykanizsa, zongora- és szolfézstanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szekszárd, zongora- és szolfézstanár tanszakvezető, szakfelügyelő);

**Domonkos Zsuzsa** (Budapest, 1946. augusztus 25.) magyar színésznő, operetténekes. A Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban érettségizett. Párhuzamosan járt a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolába is. 1972-től a Fővárosi Operettszínház művésze. 1974-ben végzett Vámos László operett-musical osztályában a Színművészeti Főiskolán. Kulturált játéktípusa és iskolázott énekhangja okán operettek mellett operák főszerepeit is énekelte a Magyar Állami Operaházban is (1989). Többször járt külföldi vendégszerepléseken, turnékon. A televízió is gyakran foglalkoztatta. Játékmesterként a Fővárosi Operettszínház több előadásának létrehozásában közreműködött. Rendezéssel és tanítással is foglalkozik. Tanított az Operettszínház Stúdiójában, a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, a Kőbányai Zenei Stúdióban illetve a Théba Művészeti Akadémia ének és zenés osztályaiban színészmesterséget;

**Domoszlai Erzsébet, dr.** (Dunakeszi, 1946. július 7.) zongoratanár, megyei szaktanácsadó. Felsőfokú tanulmányai: Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ELTE BTK- zongoratanár; 1966– Dunakeszi Zeneiskola-zongoratanár, az iskola egyik alapító tanára;

**Erdélyi Csaba** (Budapest, 1946) brácsaművész-tanár. Erdélyi először Lukács Pál növendéke volt, később Yehudi Menuhinál és Bruno Giurannánál tanult. Menuhin hangversenytársa lett, számos országban játszottak együtt versenyműveket és kamarazenét. Erdélyi Csaba számos koncerten és hangfelvételen szerepelt, többek között Jessye Norman, Schiff András, Yong

Uck Kim, Yo-Yo Ma vagy Sir Neville Marriner (Amadeus című film zenéje). Szólólemezeket készített a Decca, Philips és Nimbus cégeknél. Vezető brit zenekarokkal játszott brácsaversenyeket a Royal Festival Hallban, BBC Promenade koncerteken és főbb nemzetközi zenei fesztiválokon olyan karmesterekkel, mint Riccardo Muti, Raymond Leppard, Sir Colin Davis, Andrew Davis. Erdélyi Csaba 1974–1978 között a londoni Philharmonia zenekar szólóbrácsása volt. 1981-től 87-ig a Chilingirian Vonósnégyes mélyhegedűse és egyidejűleg a Guildhall School of London brácsaprofesszora. Világszerte brácsa és kamarazene mesteriskolát tartott. A Man szigetén megrendezett első Lionel Tertis Nemzetközi Brácsaverseny védnöke és zsűritagja volt. Mint Magyarország és Nagy-Britannia kettős állampolgára, Erdélyi jelenleg az Egyesült Államokban, Indiana államban, Bloomingtonban él. Mint brácsa- és kamarazeneprofesszor az Indiana és Rice Egyetemeken tanít, ahol egy új tantárgy oktatását is elindította A brácsa és a brácsisták története címmel. A koncertek, hangfelvételek és a tanítás mellett Erdélyi Csaba sok időt szentel zenekutatásra és kiadásra, az eredeti kéziratok tiszteletben tartásával. Ő volt az első, aki Bartók Brácsaversenyét elismert Bartók-kutatók támogatásával kézirat-hűen restaurálta és előadta. A premierre 1992-ben került sor a Budapesti Filharmónia zenekarának előadásában, Erich Bergel vezényletével. Erdélyi Csaba egy 1991-ben, Joseph Curtin hangszerésszmester (Ann Arborban, Michigan) által készített brácsán játszik;

**Fábián Márta** (Budapest, 1946. április 27.) 8 éves kora óta cimbalmozik, 1956-tól 4 évig énekelt a Magyar Rádió Gyermekkórusában. A Bartók Béla Szakközépiskola cimbalomszakán 1964-ben, a Tanárképzőben Gerencsér Ferenc növendékeként 1967-ben szerzett diplomát. A Budapest Táncegyüttes cimbalmosa 1967 és 73 között, de emellett kapcsolatba került a kortárs zenével, népzenei és régi zenei felvételeket készít, valamint filmzenékben játszik. 1973-ban a Berliini Komische Operhez szerződik, ahol a Felsenstein rendezte Kodály Hány Jánosában játszik. Majd elkészíti első szólólemezét a Cimbalom Recitált. Ekkor már dolgozik Mihály Andrással, illetve Kurtág Györggyel, akinek 3 művét játssza el első lemezén. Az album 1977-ben elnyerte a Francia Lemezakadémia Nagydíját. 1974-től 20 éven keresztül a Filharmónia szólistája. Számos mű ősbemutatója fűződik nevéhez, kortárs magyar és külföldi szerzők műveit állandóan repertoárján tartja;

**Failoni Donatella** (Milánó, 1946. augusztus 29.) olasz, magyar származású zongoraművész. Milánóban született, 1946. augusztus 29-én. Szülei: Sergio



Failoni világhírű karmester és Klier Kornélia balettművész. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola és Gimnáziumban 1965-ben érettségizett, ahol Fischer Magda és Máté Miklósné voltak a tanárai. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Kadosa Pál és Kurtág György növendéke volt. Többször részt vett Salzburgban és Taorminában Carlo Zecchi és Nikita Magaloff nyári mesterkurzusain. 1968-ban sikerrel vett részt a Magyar Rádió zongoraversenyén, 1968 nyarán a taorminai Petrof zongoraversenyen és 1971-ben a seregnoi (Milánó) Pozzeli zongoraversenyen ezüstérmet nyert. 1973 és 1993 között az Országos Filharmónia szólistája volt. 1991-től 1997-ig a Nemzeti Filharmonikus Zenekar impresszáriója, külügyi osztályvezetője. Világszerte koncertezett többek között Lamberto Gardellivel, Carlo Zecchivel, Pinchas Steinberggel, Claudio Abbadoval, Ferencsik Jánossal, Erdélyi Miklóssal. 1981 és 1991 között négy lemeze jelent meg. 2012-ig a Magyar Állami Operaház művészeti főtitkáráként is tevékenykedett.

**Falvai Antal** (Bánhida, 1946. november 17. – 2016. február) harsonaművész-tanár. Zenei tanulmányait Győrben (Zilcz György tanítványaként), majd Budapesten végezte. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán 1975-ben diplomázott Ujfalusi László és Steiner Ferenc növendékeként. 1965 és 1975 között a Győri Filharmonikus Zenekar tagja, 1984–92 között a Budapesti Fesztiválzenekar tagja. 1975 óta a Magyar Állami Operaház Zenekarának, valamint a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának első harsonása. 1992-től a Győri Széchenyi István Egyetem, Zeneművészeti Intézetében tanít. Számos hangversenyt adott a Budapest Opera Brass Quintet, a Magyar Harsonaegyüttes és a Creative Art Ensemble tagjaként;

**Fantó Lilla** (Budapest, 1946. június 22.) könyvszerkesztő, fordító (Zeneműkiadó Vállalat; fordítások orosz és angol nyelvből);

**Farkas Lajos** (1946. április 6.) zenekari hegedűművész-tanár (Warttenbergisches Kammerorchester – zenekariművész; Staatstheater Darmstadt-hangversenymester; Heissicher Rundfunk-zenekari művész; Nordwestdeutsche Philharmonie-hangversenymester);

**Fertőszegi Ernőné Jávorkai Mária** (Szeged, 1946. február 20.) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Kapuvár - hegedűtanár, tanszakvezető is);

**Fodor Éva** (Miskolc, 1946. május 13.) zenekari hegedűművész-tanár (Miskolci Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész, II. hegedű szólamvezető; Gál vonósnégyes II. hegedűse; Balázs trió hegedűse;

**Fodor Ferenc** (Budapest, 1946. május 11.) gitárművész-tanár, kottaszerkesztő (Fővárosi I. kerületi Állami Zeneiskola-gitártanár, igazgató is; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI budapesti tagozata-főiskolai docens; Ádám Jenő Zeneiskola, Szigetszentmiklós - gitártanár; a Parlando szerkesztőbizottságának közel két évtizedig volt a tagja;

**Fodorné Rómer Mária** (Pécs, 1946. június 24.) zongoratanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Pécs - zongoratanár);

**Forrai Zsuzsa** (Budapest, 1946. szeptember 15.) magánénekstanár (Fővárosi VII. kerületi Állami Zeneiskola - magánénekstanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola BTI Budapesti Tagozata-magánénekstanár, igazgató, főiskolai docens; 1968-Budapesti Madrigálkórus tagja);

**Frenreisz Károly** (Budapest, 1946. november 8.) rockzenész, zeneszerző. Először zongorázni tanult, ezután klarinéton és szaxofonon tanult meg játszani, majd legutoljára basszusgitáron. 1965–1971-ig zenélt a Metróban. Legismertebb száma a *Citromízű banán*. Jelentős szerepe volt abban, hogy a Metró a hatvanas évek végén a korszak legmodernebb zenei irányzataival kísérletezett. 1971-ben alapító tagja volt a Locomotiv GT-nek, melynek 1973 januárjáig basszusgitárosa, fúvósa, énekese. Ma már elfeledett tény, hogy Frenreisz ötlete volt a zenekar létrehozása, ő írta meg a Locomotiv GT első slágereit (Boldog vagyok, Érints meg), és az ő egyik dala kapcsán kapta első nemzetközi fesztiválmeghívását a zenekar. 1973-ban alapította meg a Skorpiót, amely a mai napig kisebb-nagyobb megszakításokkal aktív. Ő a frontembere és a zenekarvezetője is az együttesnek;

**Gál György** (Nagykanizsa, 1946. március 6.) zenekari hegedű- és brácsaművész, szolfézstanár, igazságügyi szakértő (Staatliches Dorfensembles, Németország-zenekari brácsaművész, szólamvezető-helyettes; Staatliches Sinfonie-Orchester, Leipzig - zenekari brácsaművész, szólóbrácsás; Állami Zeneiskola, Mohács - hegedűtanár, tanszakvezető; a Pécsi Rádió Német Stúdiója gyermek-zenei sorozatának szerkesztője; Pécsi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész szólamvezető; vonós hangszerkészítő-javító);

**Garamvölgyi Ernő** (Büdszentmihály, 1946. március 31.) zeneiskolai fagott-tanár, zenekari fagottművész (Miskolci Szimfonikus Zenekar - zenekari fagottművész, szólamvezető; Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Miskolc - fafúvós tanár);

**Garay Márta** (Soltszentimre, 1946. szeptember 25.) jazz-zongorista, énekes, korrepetitor (Juhász Gyula Művelődési Központ, Szeged-korrepetitor; Szegedi Nemzeti Színház-korrepetitor; Szegedi Molnár Dixieland Band énekes-zongorista);

**Gárday Gábor** /eredeti neve: *Grundtner Gábor*/ (Budapest, 1946. operaénekes. 1967–1970 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem hallgatója volt Sípos Jenő osztályában. 1974–1977 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanulója volt. 1983-ban végzett a Szt. Cecília Akadémián Rómában. 1970–1977 között a Magyar Állami Operaház kórusában énekelt. 1977–1990 között a Budapesti Operettszínház, 1990 óta pedig a Magyar Állami Operaház magánéneke;se;

**Gárdonyi Zsolt** (Budapest, 1946. március 21.) zeneszerző, orgonista. Felsőfokú zenei tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán orgona és zeneszerzés tanszakon végezte Gergely Ferenc, Ferenczy György, Szervánszky Endre és Farkas Ferenc tanítványaként. 1968 óta Németországban él, neve időközben világszerte koncertező orgonaművészként, zeneszerzőként és zeneelméleti munkássága által egyaránt ismertté vált. 1971 és 1976 között az Észak-németországi Wildeshausen-ben az Alexanderkirche karigazgatója és orgonistája volt és a detmoldi Zeneművészeti Főiskolán tanított, majd a würzburgi Zeneművészeti Főiskola professzora lett. 2001 és 2004 között Budapesten több alkalommal is vendégprofesszora volt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Zeneszerzői Doktoriskolájának. Életművében az orgona központi szerepet tölt be, mind szólóban, mind más hangszerekkel, ill. kórossal együtt. Zenei nyelvezete a bachi hagyományból, az impresszionizmusból és Messiaen stílusából éppúgy merít, mint a jazzből. Harmóniavilágában az akusztikus és distanciális hangkészlet markáns szerepet játszik. 2011-ig mintegy 50 darabja jelent meg nyomtatásban, diszkográfiája számos CD-felvételt foglal magában. Gárdonyi Zsolt művészi hitvallásában hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az istentiszteleten felhangzó zene mindig művészi igénnyel megkomponált és jól előadott kell, hogy legyen;

**Garzol Jenő** (Nagykanizsa, 1946. április 20.) gordonkaművész-tanár (Állami Zeneiskola, Dunaújváros, gordonkaművész - tanár);

**Gerencsér Ferencné Szeverényi Ilona** (Gyula, 1946. augusztus 12.) cimbalomművész-tanár, tankönyvíró. Gerencsér Ferenc tanítványa és később felesége, 1968 óta tanít a Józsefvárosi Zeneiskolában, valamint a jelenleg Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ZTI budapesti intézetében is. Kidolgozója az alsó- és középfokú tantervnek, a Parlando című folyóiratban rendszeresen jelennek meg pedagógiai és metodikai írásai. Szerteágazó tanári munkája mellett gyakorta koncertezik szólóban, duóban és az általa létrehozott Pantaleon együttesel;

**Gombor Márta** (Nagykanizsa, 1946. március 31.) zeneiskolai zongoratanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szekszárd-zongoratanár);

**Gorenstein Márk** (Odessza, 1946. szeptember 16.) zenekari hegedűművész, karmester, tanár (Moszkvai Nagyszínház - zenekari hegedűművész; Állami Akadémiai Szimfonikus Zenekar, Moszkva - zenekari hegedűművész; MÁV Szimfonikus Zenekar - vezető karmester);

**Hajdu Roland** (Budapest, 1946. augusztus 12.) zongoraművész, kamarazene-tanár. Tanulmányok: 1960–1964 Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola – zeneszerzés szak, tanára: Prof. Szelényi István; 1964–1969 Liszt Ferenc Zeneakadémia – zeneszerzés és zeneelmélet szak, tanára: Prof. Farkas Ferenc 1970–1971 weimari Zeneakadémia. Munkahelyek: 1972–1975 Színház és Filmművészeti Főiskola - ének-korrepetíció Budapesti Művelődési Ház - az opera együttes művészeti vezetője 1974–1998 Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem - az ének tanszak tanára 1975-től a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet kamarazene tanára, valamint az évente megrendezésre kerülő nyári Nemzetközi Kodály Szemináriumon tart interpretációs kurzust szóló énekeseknek;

**Halápi Pál** (Felsőgalla, 1946. november 22.) zenekari gordonművész, zeneiskolai gordon-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Általános Iskola, Nagyigmánd, ének-zenetanár; Zeneoktatói Munkaközösség, Komárom - vezető; Állami Zeneiskola, Tata, gordon-, gitár- és szolfézs-tanár; Magyar Rádió Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonművész);

**Halmai Istvánné Ujvári Mária** (Miskolc, 1946. június 30.) általános iskolai ének-zenetanár, karnagy (6. sz. Általános Iskola, Miskolc-a zenei tagozat tanára; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskola Tanárképző Intézet Miskolci Tagozata-tanítási gyakorlatvezető);

**Halmos Béla** (Szombathely, 1946. június 4. – Budapest, 2013. július 18.) népzeneész, népzenekutató, hegedűtanár. A magyarországi hangszeres népzenei és táncházmozgalom egyik elindítója, a Sebő Együttes egyik alapító tagja, 1990-től a Kalamajka zenekar primása. A zenetudományok kandidátusaként tanított a Zeneakadémia Népzene tanszékén, a Magyar Művelődési Intézet tudományos főmunkatársa volt, megszervezte és OTKA támogatással működtette a Hangszeres Népzene Kutató Csoportot, és ő indította el a Táncház Archívum szervezését, aminek később vezetőjeként dolgozott. Mindemellett szabadidejében táncházmozgalmi, társadalmi feladatokat is vállalt. Kiemelkedő szerepe volt abban, hogy 2011 novemberében a magyar táncház módszer fölkerült az UNESCO szellemi kulturális örökség listájára;

**Hantó Erika** (Szombathely, 1946. február 26.) zenekari hegedűművész-tanár (Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Postás Szimfonikus Zenekar -zenekari hegedűművész);

**Hanzsér Árpád** (Komárom, 1946. október 1.) orgonaművész, zeneszerző, zenekarvezető, zenei rendező. 1969-től hivatásos zenész. 1965-től a komáromi Magyar Területi Színház, 1970-ben a kassai Thália Színpad zenei munkatársa volt;

**Haráné Szacs vay Marianne** (Budapest, 1946. július 14.) zenekari hegedűművész-tanár (Fővárosi Zeneiskola Szervezet-hegedűtanár; Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari hegedűművész);

**Hegedűs Mihályné Gerley Sarolta** (Terény, 1946. május 27.) fuvola- és szolfézstanár (1968–1969 Állami Zeneiskola, Salgótarján, fuvola- és szolfézstanár; 1969–1974 Rózsavölgyi Márk Állami Zeneiskola, Balassagyarmat, 1974–1977 uo. igazgatóhelyettes; 1977– Állami Zeneiskola, Vác, fuvola- és szolfézstanár);

**Hernádi Sándor** (Mosonmagyaróvár, 1946. augusztus 4.) zenekari harsonaművész, zeneiskolai harsona-, szolfézs-, rézfúvós- és általános iskolai ének-zenetanár (Győri Filharmonikus Zenekar- zenekari harsonaművész;

Mosonyi Mihály Állami Zeneiskola, zeneiskolai harsona-, szolfézs-, rézfúvós rézfúvóstanár, tanszakvezető);

**Holéci Szilvia** (Körmend, 1946. március 4.) ének-zene-, magánének- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Celldömölk-magánének-, zongora- és szolfézstanár; Berzsenyi Dániel Gimnázium, Celldömölk - ének-zenetanár, karvezető; Óvónői Szakközépiskola; Szombathely - ének-zene- és módszertantanár, kórusvezető; Berzseny Dániel Tanárképző Főiskola, Szombathely-főiskolai hangképzőtanár);

**Horváth Ernő** (Babócsa, 1946. április 5.) zenekari gitárművész (Fővárosi Operettszínház- zenekari gitárművész, szólamvezető);

**Homródiné Engi Zsuzsa** (Vértess, 1946. november 8.) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc-zongora korrepetitor; 6. sz. Ének-zenei Általános Iskola, Miskolc, ének-zenetanár, karnagy; Zrínyi Ilona Gimnázium, Miskolc, ének-zenetanár, karnagy; Borsod-Abaúj-Zemplén megyei középiskolai ének-zene szakfelügyelő, szaktanácsadó; a KÓTA megyei titkára; Zrínyi Ilona Gimnázium Leánykara, Miskolc-karnagy; MÁV Járműjavító Üzem Férfikara, Miskolc-karnagy; Aranykalász TSZ Férfikórusa, Mezőkeresztes-karnagy);

**Horváth Ernő** (Kőszeg, 1946. december 1.) zeneiskolai fagott-, szolfézs-, ének-zene- és történelemtanár, karvezető (Jókai Mór Általános Iskola, Tatabánya, ének-zenetanár, karvezető; Állami Zeneiskola, Oroszlány-fúvóstanár; Eötvös József Gimnázium, Tata, ének-zenetanár, karnagy);

**Horváth László** (Nagykanizsa, 1946. augusztus 7.) zenekari gordonkaművész, gordonka- és szolfézstanár (Ének-zenei Általános Iskola, Dombóvár; Kaposvári Csiky Gergely Színház - zenekari gordonkaművész; Kaposvári Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Kaposvár, gordonka- és szolfézstanár);

**Horváthné Szeibel Márta** (Bánhida, 1946. május 25.) hegedűtanár (Erkel Ferenc Zeneiskola, Tatabánya - hegedűtanár; Bakfark Bálint Állami Zeneiskola, Oroszlány - hegedűtanár);

**Ihász Gábor** (Budapest, 1946. október 29. – Budapest, 1989. június 29.) zeneszerző, táncdalénekes, tanár;

**Imre Gabriella** (Szeged, 1946. július 31.) opera- és operetténekes (1968- Pécsi Nemzeti Színház, opera- és operetténekes; Kaposvári Csiky G. Színház, opera- és operetténekes; Győri Kisfaludy Színház, opera- és operetténekes; 1977– Stadtheater Döbeln, opera- és operetténekes);

**Jakubovics Ferenc** (Munkács, 1946. február 10.) zenekari hegedűművész-tanár (1964–1971 Vinogradovi Gyermekezenekiskola-hegedűtanár; 1971–1974 Huszti Művelődési Szakiskola-hegedűtanár és koncertmester; 1975– Fővárosi Operettszínház-zenekari művész; Hatvani Kamarazenekar-koncertmester);

**Jávor László** (Pécs, 1946. június 17.) zenekari kürtművész-tanár (BM Szimfonikus Zenekar - zenekari kürtművész; Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar - zenekari kürtművész);

**Jávori Ferenc** „Fegya” /született Jakubovics/ (Munkács, 1946. február 10.) zenész, zeneszerző, előadóművész. 1967-ben felvételt nyert a drohobicsi Zeneművészeti Egyetem hegedű tanszakára, ahol zongorázni is tanult. Az egyetem elvégzése után – többek között – Nagyszőlősen és Huszton tanított zenét. Eridán néven együttest is alapított a magyarországi táncdalfesztiválok hatására, amellyel szovjet slágereket játszottak, és bejutottak az ottani „Ki mit tud?” döntőjébe, később a zenekart cionista összeesküvés vádjával betiltották. 1976-ban települt át Magyarországra, ahol a Budapesti Operettszínházba került, mint zenekari hegedűs. Kísérte többek közt Németh Marikát, Feleki Kamillt, Galambos Erzsit és Lehoczky Zsuzsát. Az 1980-as évek végén ismerkedett meg jobban a klezmer zenével az Egyesült Államokban, ennek hatására 1990-ben megalapította a Budapest Klezmer Bandet, amellyel nemzetközi szinten is komoly sikereket ért el. 1990-es években Kerényi Imre a Madách Színház akkori igazgatója felkérte, hogy klezmeresítse a Hegedűs a háztetőn című darabot, ami óriási siker lett és ezzel végképp berobbantak a köztudatba. Több sikeres musicalt szerzett, többek között a Menyasszonytáncot, amely a világ első klezmeroperettje. 2008-ban a budapesti Müpában Purimtól a Menyasszonytáncig címmel tartotta meg szerzői estjét;

**Joó János** (Tótkomlós, 1946. augusztus 19.) zenekari oboaművész-tanár (Szerb Népszínház, Novi Sad - zenekari oboaművész; Magyar Állami Operaház - zenekari oboaművész; Budapesti Filharmóniai Társaság - zenekari oboaművész; Fővárosi XXII. kerületi Állami Zeneiskola - oboatanár);

**Joób Árpád** (Nyíregyháza, 1946. február 24. – 2016. május 9.) zenetanár, arnag, népzene kutató (Megyei Művelődési Központ – zenei előadó; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Debreceni Tagozata; Kelet-Helsinki Zeneiskola; Sibelius Akadémia, Nyíregyházi Főiskola Ének-Zene Tanszékének vezetője. „Zenei tanulmányait Debrecenben kezdte, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskolában, később a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Debreceni Tagozatán nyert diplomát, ahol aztán tanított is. Ettől az időtől kezdve, egyre többet és többet vállalt, a legkülönbözőbb zenei területeken. 1970-ben megalapította a Debreceni Délibáb Együttest, ám közben egy évig vendégtanárként Finnországban dolgozott, utána újra itthon, mint tanár, előadó és zenei népművelő, a szónak a legszorosabb, legszebb értelmében. 1982-1987-ig ismét vendégtanár, a finnországi Jyväskylä-i Egyetemen, ahol aztán a későbbiekben, doktori tanulmányait is végezte. Családjával együtt volt ott, de – ahogy többször emlegette –, hiányzott a Délibáb Zenekar, az itthoni barátok, kollégák, és ezért kellett haza jönniük. 12 éven át, a Debreceni Kodály Kórus igazgatója volt, majd 6 évig a Nyíregyházi Főiskola Ének-zene Tanszékének vezetőjeként viselte szívén a népzene szek képzését. A Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár Bereg megyei tagcsopotjának vezetője, a Magyar Kodály Társaság elnökségének tagja és végül, sajnos végül, a Vass Lajos Népzenei Szövetségnek az egyik szakmai elnöke. Jelenlétével, tanácsaival segítette a Szövetség munkáját, nem utolsósorban, kiadványaival gazdagította az előadások repertoárját.” /részlet/ (dr. Gerzanics Magdolna;

**Juhász Irén, Z. /Zongorné/** (Budapest, 1946. április 21.) zongoratanár, karnagy (Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár, tanszakvezető is; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Budapesti Tagozata - korrepetitor; ELTE BTK Zenei Tanszék - zongoratanár);

**Kállai Marianna** (Nyíregyháza, 1946. november 6.) zongora-, szolfézs- és ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Abony - zongoratanár; Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);



**Kápolnás Mihály** (Nagykanizsa, 1946. augusztus 7.) trombitatanár, karnagy (Állami Zeneiskola, Szeged - trombitatanár; Vikár Béla Állami Zeneiskola, Barcs - fúvós tanszakvezető; Móricz Zsigmond Művelődési Központ, Barcs- ifjúsági fúvószenekar, úttörő fúvószenekar - karnagy);

**Kárpáti Tiborné Megáll Mária** (Győr, 1946. február 12.) zongora- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Csorna - zongoratanár; Állami Zeneiskola, Győr - szolfézstanár; Állami Zeneiskola, Lébénymiklós - zongoratanár);

**Kelemen Gellért Zsuzsa** (Budapest, 1946. november 6.) zongoratanár, korrepetitor (Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc, zongoratanár, korrepetitor; Zeneművészeti Főiskola, Hannover - zongoratanár, korrepetitor);

**Kenéz László** (Ormospusztá, 1941. június 3.) zenekari fagottművész-tanár (Magyar Állami Operaház - zenekari fagottművész; Budapesti Filharmóniai Társaság - zenekari fagottművész);

**Kertészné Bollók Teréz** (Mezőkövesd, 1941. december 2.) ének-zenetanár, karvezető (4. sz. Általános Iskola, Mezőkövesd, ének-zenetanár, karvezető; I. László Gimnázium, Mezőkövesd, ének-zenetanár, karvezető; Fővárosi III. kerületi Vihar utcai Általános Iskola) ének-zenetanár, karvezető; Fővárosi III. kerületi Mókus utcai Ének-zenei Általános iskola, ének-zenetanár, karvezető);

**Kiss Györgyné Rácz Irén** (Tass, 1946. július 11.) történelem-, ének-zene- és szolfézstanár (2. sz. Általános Iskola, Szigetszentmiklós - történelem, és ének-zenetanár; Erdei F. Általános Iskola, Szigetszentmiklós, történelem- és ének-zenetanár; Körzeti Állami Zeneiskola, Ráckeve-szigetszentmiklósi kihelyezett tagozat-szolfézstanár);

**Kiss Gyuláné Radnóti Terézia** (Hatvan, 1946. január 6.) magánének-, szolfézs- és ének-zenetanár (3. sz. Általános Iskola, Sajószentpéter, ének-zenetanár; Bessenyei Gy. Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza, Ének-Zene Tanszék - tanár);

**Klausz Róbertné** (Kaposvár, 1946. december 1.) szolfézs-, zongoratanár (Állami Zeneiskola, Komló - zongoratanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Kaposvár - zongoratanár);

**Klézli Erzsébet** (Szekszárd, 1946. február 21.) ének-zene- és szolfézstanár (Általános Iskola, Szedres, ének-zenetanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szekszárd - szolfézstanár);

**Kolozsváry László** (Budapest, 1946. február 8.) zenekari mélyhegedű-művész-tanár (1967–1969 Állami Zeneiskola, Esztergom - mélyhegedűtanár; 1969–1971 Postás Szimfonikus Zenekar, zenekari mélyhegedű-művész; 1977– Düsseldorf Symphoniker / Deutsche Oper am Rhein, zenekari mélyhegedű-művész);

**Koncz Zsuzsa** (Pély, 1946. március 7.) előadóművész, énekesnő. A magyar beat, pop és rockzene egyik meghatározó egyénisége. Elsősorban verslemezeiért és politikai tartalmú (a rendszerváltás előtt esetenként betiltott) dalairól és választékos előadásmódjáról ismert. Koncz Zsuzsának 97 magyarországi és 24 külföldi önálló lemeze jelent meg, ebből 39 – olykor többször, több változatban is kiadott – album. Erkel színházi és sportcsarnokbeli koncertjeiről (és videóiból) fél tucat DVD készült. Diszkográfiája szerint több mint négyszázötven (457) hazai és külföldi hanghordozó őrzi dalait;

**Kondor Ferenc** (Arad, 1946. március 20 –) karvezető, fúvószenekari karnagy, szolfézs- és zongoratanár (Bakfark Bálint Állami Zeneiskola, Oroszlány - szolfézs- és zongoratanár, igazgató is; Oroszlányi Bányász Fúvószenekar - karnagy; Nádasdy Kálmán Művészeti Iskola, szolfézs- és zongoratanár igazgató);

**Kovács Bálint** (Budapest, 1946. október 7.) zenekari brácsaművész-tanár (Zrínyi Katonai Akadémia - zenekari brácsaművész; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar- zenekari brácsaművész; Postás Szimfonikus Zenekar - zenekari brácsaművész);

**Kovács József** (Budapest, 1946. május 21. – Budapest, 2010. június 26.) opera- és operett énekes, színész, rendező, tanár, vállalkozó, a XXI. kerület díszpolgára. Az 1967-es táncdalfesztiválon tűnt fel. Zenei tanulmányait előbb az Országos Szórakoztató Zenei Központban végezte 1968–1971 között, majd 1971– 1974 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatója volt, ahol Vályi Éva, Sipos Jenő, Nádasdy Kálmán, Vámos László és Seregi László tanította. Közben 1971–1976 között a Budapesti Operettszínház, 1976–1990 között a grazi Opera tagja volt. 1990-től az Interoperett Kft. alapító igazgatója, a

nyári szezonban heti rendszerességgel tart előadást társulata a Pesti Vigadóban, tevékenysége között szerepelt fiatal pályakezdő operett- és operaénekesek számára fellépési lehetőség biztosítása. Majd 1996–1997-ben a Magyar Televízió Közalapítvány kuratóriumának elnökségi tagja (MSZP). 1997 januárja és márciusa között a Magyar Szinkronúszó Szövetség elnöke volt. A 2004-ben alapította a Belvárosi Színházat, amelyet haláláig igazgatott;

**Kovács Zoltán** (Jászkisér, 1946. március 25.) operaénekes (1970–1972 Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari tag, 1973–1974 Magyar Rádió énekkari tag, 1976– Pécsi Nemzeti Színház-magánénekes);

**Kovács Zoltán** (Szeged, 1946. szeptember 16. – Debrecen, 2017. január 13.) karmester, tanár (Debreceni Csokonai Színház; Miskolci Szimfonikus Zenekar, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Debreceni Tagozata-tanár);

**Kőhegyi Andrásné Dobi Mária** (Rudabánya, 1946. november 27.) zenekari ütőhangszeresművész-tanár, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Miskolc-ütőtanár; Miskolci Szimfonikus Zenekar-zenekari ütőhangszeresművész);

**Kulcsár Ferenc** (Litke, 1946. november 25.) zenekari kürtművész-tanár (Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari kürtművész);

**Laffertonné Sida Emese** (Kecskemét, Kecskemét, 1946. október 12.) zongoratanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Pécs - zongoratanár; Zeneművészeti Szakközépiskola, Pécs-zongoratanár, korrepetitor is);

**Lajos Pál** (Kistelek, 1946. június 20.) zenekari kürtművész-tanár (katonazenekarok, BM Szimfonikus Zenekar - zenekari kürtművész, szólamvezető);

**Lantos Sándor** (Kecskemét, 1946. július 20.) hegedű-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár, karnagy, zenekari hegedűművész (Állami Zeneiskola, Kiskunfélegyháza - hegedűtanár; Kecskeméti Városi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Móra Ferenc Művelődési Központ, Kiskunfélegyháza-ifjúsági vonószekerek vezetője);

**Latzin Norbert** (Budapest, 1946. május 16. – Köln, 1984. december) dalszerző, tanár és billentyűs. 1958-ban már a Zeneakadémián tanult, a különleges tehetségek között. Tizennégy évesen ismerkedett meg Bergendy Istvánnal. Egyik alkalommal megnézte a Cherbourgi esernyők című francia zenés filmet, majd még aznap este emlékezetből előadta zongorán baráti társaságban a film teljes zeneanyagát;

**Lisznyay-Szabó Mária** (Tisztaberek, 1946. október 11. – Budapest, 2020. október 26.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető, orgonista (Dohány utcai Zsinagóga - orgonista);

**Lórántffy Miklós** (1946) klarinétművész, a Mosonyi Dixieland Band tagja, Torontóban élő klarinét-szaxofonművész\*;

**Lovas András** (Hajdúböszörmény, 1946. december 28.) zeneiskolai trombitatanár (Állami Zeneiskola, Hajdúnánás - rézfúvóstanár; Állami Zeneiskola, Hajdúböszörmény-trombitatanár; Hajdúböszörményi Fúvós Zenekar szervezője - vezetője);

**Lózszy Bíró János** (Budapest, 1946. június. 8.) operaénekes, tanár. Kezdetben gordonkázni tanult, 1964–1966-ban Érsek Máriánál, majd Jámbor Lászlónál énektanulmányokat folytatott. 1971–1976-ban az Operaház énekkari tagja, 1876–1980 között a debreceni Csokonai Színház magánénekes, 1980-tól 1984-ig a Népszínház szerződtette, majd 1988 óta ismét az Operaház magánénekes;

**Lőrincz Andrea** (Stockholm, 1946. április 16.) zenei szerkesztő (Magyar Rádió);

**Lukács Péter** (Budapest, 1946. május 24.) mélyhegedűművész-tanár. 1969 óta tagja, 1976 óta pedig szólóbrácsása az Operaháznak. Az Opera mellett közreműködött a Budapesti Kamaraegyüttesben és az Osztrák-Magyar Haydn Zenekarban; tagja a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának és 1989 óta brácsa szólamvezetője a Budapesti Fesztiválzenekarnak. Évekig tanított mélyhegedű-módszertant a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán;

**Lux Erika** (Budapest, 1946. december 25.) zongoraművész-tanár. A Zeneművészeti Főiskolán Solymos Péter tanította. Munkahelyeiből: Országos Filharmónia – szólista, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola – tanár,

Hochschule für Musik und Theater in Hannover) 19 éves korában Lux Erika volt az 1966-os budapesti *Liszt Bartók zenei verseny* egyik nyertese. 1990-ben Lux Erikát a Hannoveri Zene és Színház Egyetemen professzornak nevezték ki;

**Madarassy Gáborné** (Makó, 1946. július 7.) zongoratanár (Fővárosi Zeneiskola Szervezet-zongoratanár; Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár);

**Major István** (Tapolca, 1946. augusztus 20.) zenekariordonkaművész-tanár. Felsőfokú tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Pécsi tagozatán végezte 1964-től 1968-ig, ahol zongora és zongoratanári diplomát szerzett. Ezt követően 1968. szeptember 1-től a székesfehérvári Állami (később Hermann László) Zeneiskola kinevezett tanáraként dolgozott, valamint az ALBA REGIA Szimfonikus Zenekar csellistája, 1972-től pedig szólamvezetője és egyben a zenekar titkára is;

**Maros Éva** (Pécs, 1946. február 3. – Budapest, 2026. március 25.) hárfaművész, tanár. 1960 és 64 között a Bartók Béla Konzervatóriumban Rohmann Henrik, 1964-től a Zeneakadémián Lubik Hédy tanítványa volt. A kamarazenében Mihály András és Kurtág György voltak mesterei. Tanulmányait 1972-ban fejezte be. 1968-tól 1973-ig a Győri Filharmonikus Zenekarban játszott. 1973-ban a Magyar Állami Hangversenyzenekar vendégtagja. 1974-től a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának hárfása, szólamvezető. Ezzel párhuzamosan 1991-től az EAR (= electro-acoustic research) kortárszenei együttesnek is tagja. Híressé váltak 1987-től Geiger György trombitaművésszel tartott kamaraestjei. Ihletői lettek számos műnek is, például Hollós Máté *Csendes trombitaszó hárfával* c. darabjának. Több közös lemezfelvételt is készítettek. Maros Évának ajánlotta Hidas Frigyes hárfaversenyét és Láng István klarinét–hárfakettősversenyét;

**Maruzsa János** (Kecskemét, 1946. október 27.) zenekari kürtművész-tanár (1967– 1971. Debreceni MÁV. Filharmonikus Zenekar-zenekari tag, 1971– uo. szólamvezető, 1970–1977. Simonffy Emil. Állami Zeneiskola, Debrecen-trombita-kürttanár; Debreceni Fúvósötös kürtöse);

**Maszlóné Dávid Etelka** (Budapest, 1946. március 2.) középiskolai énektanár, karvezető (Ének-zenetagozatos Általános Iskola, Üllő, ének-

zenetanár, karvezető; Fővárosi XX. kerületi Zalka Máté Ének-zenei Általános Iskola, ének-zenetanár, karvezető, vezetőtanár; Soroksári Német Hagyományokat Őrző Népdalkör - vezető);

**Meleg Károly** (Tiszaladány, 1946. november 25.) zeneiskolai fuvola-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár. 1969 óta pedagógus. Zenei tanulmányait a Debreceni Zeneművészeti Főiskolán végezte. Pályakezdő éveit a törökszentmiklósi zeneiskolában töltötte, ahol 1971 és 82 között az intézmény igazgatója is volt. Már ebben az időszakban is teljes aktivitással szervezte és irányította a város és környéke kulturális, művészeti életét a helyi kórusok és kamarazenekarok vezetőjeként. 1982-ben került Tatabányára, ahol 1987-ig az Erkel Ferenc Zeneiskola igazgatójaként, azóta pedig fuvolatanárként dolgozik. Tanítványai rendszeresen szerepelnek sikerrel tanszaki növendékhangversenyeken éppúgy, mint a város művészeti életéhez kapcsolódó egyéb ünnepségeken, rendezvényeken. Megyei és országos zenei versenyeken számos szép díjjal öregbítette Tatabánya és az Erkel Ferenc Zeneiskola hírnevét az általa felkészített növendékek csapata. A tanítás mellett aktív hangszeres művész, tanári hangversenyeink rendszeres szereplője. Az 1991-ben alakult Budapesti Fuvola együttes alapító tagja és előadóművésze. Számos koncertet adtak itthon és külföldön egyaránt. 2005-ben kitüntetéssel elvégezte a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem ének-zenetanár, karvezető szakát, azóta az Erkel Ferenc Zeneiskolában a zeneirodalom tanítását is ellátja. A Magyar Kodály Társaság alapító tagja;

**Metzger Magda** (Budapest, 1946. április 29.) zenekari gordonkaművész-tanár (Fővárosi X. kerületi Állami Zeneiskola - gordonkatanár; Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola - gordonkatanár; Magyar Állami Operaház - zenekari gordonkaművész);

**Miklós Miklósné Zimmermann Dorottya** (Budapest, 1946. december 29.) zeneiskolai fuvola-, szolfézs- és énektanár; zenei szerkesztő (MAFILM-zenei felelős, zenei szerkesztő);

**Miski Károlyné** (Fehérgyarmat, 1946. december 19.) hegedű- és ének-zenetanár (Általános Iskola, Fehérgyarmat, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Mátészalka - hegedűtanár; Fehérgyarmati Főiskola - hegedűtanár; 1. sz. Ének-zenei Általános Iskola, Fehérgyarmat - hegedűtanár);

**Mithay István** (Győr, 1946. február 7.) zenekari fagottművész (1965–Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari fagottművész; 1973– Kisfaludy Színház, Győr-zenekari fagottművész; Győri Fúvósötös tagja);

**Mogyorosi Erzsébet** (Szombathely, 1946. november 5.) zenekari hegedűművész (1974– Szombathelyi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Muntyán Béláné Kulcsár Margit** (Miskolc, 1946. május 30.) zenekari hegedűművész-tanár (Miskolci Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Vándor Sándor Állami Zeneiskola - hegedűtanár; Senftenberg-i Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Muzsay András** (Budapest, 1946. március 19. – Budapest, 2015. május 12.) zenész, szövegíró, dalfordító, újságíró. 1967 óta foglalkozott zenével. 1969-ben, a Salgótarjáni Amatőr Fesztivál kategória győzteseként ORI és Filharmónia vizsgát tett, majd hivatásos előadóművészként dolgozott. Dalokat írt, verseket zenésített meg, és több száz külföldi, főleg angol, amerikai, ír, és skót dalt fordított le. Műsoraival 25 éven át járta az országot felnőtteknek és gyerekeknek szóló folk-, country-, blues-, ballada-előadóestekkel; több mint 3000 önálló fellépése volt. Az ő szövegét – Paff, a bűvös sárkány – énekelte a 100 Folk Celsius együttes;

**Nádai Éva** (Budapest, 1946. március 8.) zenekari hegedűművész-tanár. A zenei gimnázium és konzervatórium elvégzése után a Bartók Béla Tanárképző Főiskolán tanult, tanárai többek között Halász Ferenc, Szász József és Sepsei József voltak. 1967-ben szerzett diplomát és még ez évben a Magyar Állami Operaház zenekarának a tagja lett, ahol 25 évet töltött. Megalakulása, 1983 óta játszik a Budapesti Fesztiválzenekarban, amelynek a zenekar állandósulása, 1992 óta tagja;

**Nagy Feró** /Nagy Ferenc/ (Letenye, 1946. január 14.) énekes, színész, dalszövegíró, a Beatrice és az Ős-Bikini frontembere;

**Nagy Lászlóné Karczub Judit** (Nagyszőlős, 1946. szeptember 30.) zongoratanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Ungvár - korrepetitor; Litván Állami Zeneművészeti Főiskola - korrepetitor; Zeneiskola, Vilnius-zongoratanár és korrepetitor; Fővárosi XI. kerületi Weiner Leó Állami Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola - zongoratanár, korrepetitor);

**Nagyné Bánfi Judit** (Hódmezővásárhely, 1946. október 8.) zenekari hegedűművész-tanár (1968– Állami Zeneiskola, Békés - hegedűtanár; Békéscsabai Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Németh István** (Csorna, 1946. április 27.) zongora- és szolfézstanár, zenekari ütőhangszeres művész (Állami Zeneiskola, Győr, zongora- és szolfézstanár; Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari ütőhangszeres művész);

**Németh János** (Csepreg, 1946. április 12.) jazzmuzsikus-tanár (szaxofon, fuvola). Zenei tanulmányait 1965–1967 között az Országos Szórakoztatózenei Központ Stúdiójában végezte. Kovács Gyula, majd több éven át Pege Aladár együttesében játszott (utóbbival elnyerte a Zürichi Fesztivál különdíját);

**Nesztor Iván** (Szombathely, 1946. október 28.) jazz ütőtanár, zeneszerző, előadóművész. A jazz-tanszakon Kovács Gyula tanította, akitől rengeteget tanult. A '80-as évek táján kezdett komponálni, s a népzenevel is elkezdett foglalkozni a jazz mellett. Népzeneegyüttessel 1990 óta foglalkozott, saját gyűjtéseiből néhány kiadvány is megjelent – gyimesi, moldvai, mezősegi népdalok. A '80-as évek eleje táján saját zenekart alapított Trencsényi Róbert zongorista és Kunos Ferenc bőgőssel. A Mikroszkóp színpadon játszottak jazzt az előadások előtt. Később Veszményi Imrével, Elek Istvánval, és Trencsényi Róberttel csináltak egy kvartettet, ahova később Gyárfás István és Németh Ferenc szaxofonos is csatlakozott. 1983-ban négy kötetes Ritmusjáték és Jazz-dobolás című dobiskolája jelent meg, mely átfogó ismereteket mutatott be a dobbal kapcsolatosan. Négy éven keresztül improvizatív, pedagógiával, jazzel és free zenével is foglalkozó zenei tábort szervezett Szombathelyen Nyitott Műhely címen, melyet Márkus Tibor és Tímár Péter vitt tovább. A tábor a mai napig is működik. 1974-ben alapító tagja volt a Postás Erkel Ferenc alapfokú Jazz-iskolának, ahol Magyarországon először kezdődött el alapfokon jazz-tanítás. 1983-ban a jazz-tanszakra került tanítani Kovács Gyula mellé, továbbra is ott tanít. A pedagógiában elsősorban az önépítő, alkotószellemű gondolkodást segíti, ezért tanítási módszere improvizatív, a technikai képzést kevésbé tartja fontosnak, mint az önkifejezést. „Nem kell az egész szótárt ismerni ahhoz, hogy az ember jó verseket írjon.” Az ETŰD Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Zeneművészeti Szakközépiskola tanára;



**Onczay Csaba** (Budapest, 1946. december 29.) gordonkaművész, tanár. A szegedi zenei szakiskolában tanult gordonkázni Báthory Sándornál, 1960–1964 között. 1965 és 1970 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta zenei tanulmányait Friss Antal tanítványaként. 1970-ben részt vett Sienában André Navarra mesterkurzusán, majd 1970–1971-ben a moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban Sz. P. Sirinszkijnél tanult. Több nemzetközi versenyen szerepelt eredményesen, a legfontosabbak az 1973-as budapesti Nemzetközi Pablo Casals Gordonkaversenyen és az 1976-os riói Villa Lobos-versenyen elért első helyezései. 1971-től a Zeneművészeti Főiskola tanára lett (1994-től habilitált egyetemi tanára), és 1971-től 1987-ig az Országos Filharmónia szólistájaként koncertezett. 1978 óta mesterkurzusokat vezet Olaszországban, Ausztriában, Németországban, Franciaországban, Svájcban, az Amerikai Egyesült Államokban, Japánban – és természetesen Magyarországon. Az USA-ban vendégprofesszor volt 2002-ben Oberlinben, 2006-tól 2009-ig a bloomingtoni Indiana Egyetemen. Utóbbi helyen a Nyári Vonós Akadémiának is állandó vendégprofesszora. 1990-től a firenzei Camerata Strumentale Italiana kamarazenekar karmestere, művészeti vezetője volt, 1997-től a niederstotzingeni zenei napok művészeti vezetője. Repertoárján a csellóirodalom klasszikus darabjai mellett 20. századi és kortárs zeneszerzők kompozíciói is szerepelnek. Több magyar szerző (például Szokolay Sándor, Lendvay Kamilló, Decsényi János, Borgulya András) írt neki műveket, és ezek ősbemutatója is a nevéhez fűződik. Sok hangfelvételt készített, például Carl Philipp Emanuel Bach, Robert Schumann, Édouard Lalo, Heitor Villa-Lobos, Dohnányi Ernő műveiből, felvette Ludwig van Beethoven összes szonátáját és Johann Sebastian Bach szólószvitjeit;

**Pados Éva** (Bánhida, 1946. december 6.–?) zenekari nagybőgőművész-tanár (BM Szimfonikus Zenekar zenekari nagybőgőművész);

**Pálinkásné Kócsó Mária** (Kecskemét, 1946. október 15.) általános iskola történelem-, és ének-zenetanár (1969–1972 Kisfái Általános Iskola, Kecskemét; 1972–Táncsics Mihály Általános Iskola, Izsák, történelem-, és ének-zenetanár; 1969–1972 Kecskeméti Szimfonikus Zenekar; 1969–1977 Kecskeméti Collégium Musicum kamaraegyüttes tagja);

**Papp Jánosné Nagy Anikó** (Budapest, 1946. május 26.) zeneiskolai zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola/Tóth Aladár Zeneiskola - zongoratanár);

**Patkóné Mező Márta** (Szeghalom, 1946. február 6.) zenekari gordonkaművész-tanár (Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Budapesti Tagozata - gordonkatanár; Magyar Állami Operaház Zenekara - zenekari gordonkaművész);

**Perjésiné Lukács Mária** (Budapest, 1946. július 22.) zongoratanár (Budai Járási Körzeti Állami Zeneiskola, Érd, zongoratanár, és igazgató-helyettes is; Állami Zeneiskola, Monor - zongoratanár és tanszakvezető is);

**Pillinger Mihály** (Eger, 1946. augusztus 1.) zenetanár, előadóművész (1972– Kodály Zoltán Állami Zeneiskola, Kazincbarcika; 1969– Interkoncert előadóművész, művészeti vezető);

**Pólusné Bihari Ibolya** (Karcag, 1946. április 7.) hegedű-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Karcag, hegedű- és szolfézs-tanár);

**Radics Béla** (Budapest, 1946. február 6. – Budapest, 1982. október 18.) rock zenész, gitáros, énekes, a magyar rockzene legendás és nagy hatású alakja. Kiváló gitáros, remek előadó, karizmatikus egyéniség volt. Emlékére egykori lakóházán emléktáblát avattak, 2005. október 22-én pedig szobrot (Kovács Károly alkotása) állítottak a XIII. kerületi Gyöngyösi utcában. A csepeli önkormányzat 2012. július 18-án posztumusz díszpolgári cím odaítéléséről döntött. 2013. április 16-án Budapest XIII. kerületében a Vőlegény utca és a Göncöl utca közötti közterület a Radics Béla utca nevet kapta;

**Rákoshgyi Szabó István** (Budapest, 1946. december 24.) zeneelmélet-tanár, karnagy (Fővárosi XVII. kerületi Bartók Béla Állami Zeneiskola, zeneelmélet- és szolfézs-tanár, korrepetitor; Rákosmenti Zenebarátok Egyesületének elnöke);

**Rigó Éva** (Szolnok, 1946. január 26.) gimnáziumi ének-zenetanár, karnagy (Bartók Béla Zeneiskola, ének-zenetanár, karnagy Szolnok; Kassai úti Ének-zenei Általános iskola-Szolnok, ének-zenetanár, karnagy Beloyannis úti általános iskola, Szolnok, ének-zenetanár, karnagy; 1968– Versegly Ferenc Gimnázium, Szolnok; Szolnoki Kodály kórus vezetője;

**Rózsa Pál** (Szombathely, 1946. március 14.) zeneszerző. Zenét hatéves korában kezdett tanulni, nyolc évig hegedű-tanulmányokat folytatott. Ekkor érdeklődése a természettudományok felé fordult, és egyetemi tanulmányait - Moszkvában - vegyészmérnökként fejezte be. 1970-ben kapott diplomát, ezután az iparban, a külkereskedelemben és az Országos Tervhivatalnál dolgozott. Később a Zeneműkiadó reklám- és propaganda ügyintézője és korrektora, 1986-tól szabadfoglalkozású zeneszerző. Zeneszerzést - magánúton - Szokolay Sándor és Durkó Zsolt irányításával öt és fél évig tanult. Első zeneszerzői sikerét 1982-ben egy dániai, illetve venezuelai pályázat megnyerésével érte el, ezt követően számos pályázaton vett részt, és ennek során összesen tizenhét alkalommal ért még el 1., 2. vagy 3. helyezést, illetve két alkalommal kapott különdíjat;

**Rőmer Mária** (Pécs, 1946. június 24.) zeneiskolai zongora- és szolféztanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Pécs-zongoratanár);

**Sabáli Lászlóné Tóth Ildikó** (Szombathely, 1946. december 30.) magyar- és ének-zenetanár, zeneiskolai szolféztanár (Általános Iskola, Rábapaty, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Körmend - szolféztanár; Szombathelyi Madrigálkórus - énekkari művész);

**Sailer Mária** (Roding, 1946. április 23.) zenekari gordonkaművész (Fővárosi Operettszínház - zenekari gordonkaművész; Magyar Állami Operaház - zenekari gordonkaművész);

**Sándor János** (Sátoraljaújhely, 1946. június 30.) zenekari hegedűművész-tanár (Bartók Béla Állami Zeneiskola, Szombathely – hegedűtanár; Szombathelyi Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész, koncertmester). A szombathelyi Bartók Béla Zeneiskola, majd 1975-től a Művészeti Szakközépiskola tanszakvezető hegedűtanára volt. Vezette, illetve vezeti ezen intézmények ifjúsági vonós- és szimfonikus zenekarait. Tanítványai számos alkalommal sikeresen szerepeltek az Országos Koncz János Hegedűversenyen. 1969-től 2009-ig a Savaria Szimfonikus Zenekar koncertmestere volt;

**Schickné Polyák Gizella** (Zenta, 1946. április 26.) zongora-, ének-, szolféztanár (1968– Fővárosi I. és XII. kerületi Állami Zeneiskola, zongora-, ének-, szolféztanár);

**Schilling Eszter** (Budapest, 1946. április 20.) hegedűművész-tanár. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában Zipernovszky Fülöpke és Szász József, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Tátrai Vilmos volt a tanára. 1969-ben lett a zenekari művésze a Magyar Állami Hangversenyzenekarnak, 1967-től pedig a Tátrai Vilmos művészeti vezetésével működő Magyar Kamarazenekarnak. Rendszeres közreműködője a Gödöllői Szimfonikus Zenekar, a Monarchia Szimfonikus Zenekar, a Szent István Gimnázium Jubileumi Szimfonikus Zenekara, a Mátyás templom Zenekara és korábban a Pest Megyei Szimfonikusok koncertjeinek;

**Schöck Ottó** (Győr, 1946. augusztus 31. – Budapest, 1999. június 16.) zenész és Budapest, 1971. augusztus 24. Schöck Ottó zeneszerző (bal oldalon), Zalatnay Sarolta énekesnő és S. Nagy István szövegíró zeneszerző, a Metro együttes tagja, tanár. 1963-tól 1970 májusáig tagja volt a Metro együttesnek, mint billentyűs. Később megalapította a Schöck együttest, azonban ezzel a formációval már nem ért el jelentős sikereket;

**Schrötterné Kuhár Mária** (Beregszász, 1946. január 16.) zeneiskolai zongoratanár (Szovjet Követség Iskolája - zongoratanár; Fővárosi V. kerületi Szabolcsi Bence Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Soltész István** (Miskolc, 1946. április 16.) zenekari trombitaművész BM Központi Zenekar - zenekari trombitaművész; BM TOP Központi Zenekar - zenekari trombitaművész);

**Sólyom László** (Budapest, 1946. július 5.) televízió-rendező (Magyar Televízió Zenei Főosztály - rendező). Komolyzenei filmek, koncertek felvételei fűződnek művészetéhez);

**Steidl Sándor** (Vác, 1946. szeptember 17.) zongoratanár (Aszód, Bag, Veresegyház, Sződ-zongoratanár; Járási Körzeti Állami Zeneiskola, Monor, zongoratanár, igazgató-helyettes is; HUNGAROTON Magyar Hanglemezgyártó Vállalat - munkatárs);

**Szabó Lászlóné Herczeg Judit** (Debrecen, 1946. január 15.) szolfézstanár (József Attila Gimnázium, Monor, ének-zenetanár; Fővárosi VII. kerületi Dohány u.-i általános iskola, ének-zenetanár; 1973 – Fővárosi XVII. kerületi Bartók Béla Állami Zeneiskola - szolfézstanár);

**Szabó Péterné Mogyorósi Erzsébet** (Szombathely, 1946. november 5.) zenekari hegedűművész (Szombathelyi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Szabó Sándor István** (Törökszentmiklós, 1946. január 28.) zenei könyvtáros (Tiszabő, Klubkönyvtár; Városi Könyvtár, Törökszentmiklós-zenei könyvtáros);

**Szabó Tamás** (Budapest, 1946. február 10.) zenekari hegedűművész-tanár Hétéves korában kezdett hegedülni és már gyermekkorában több budapesti, megyei, majd országos hegedűversenyen nyert díjat. 13 évesen felvételt nyert a Bartók Béla Szakiskolába, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait, Katona Béla és Szűts Mihály tanítványaként. 1969-ben diplomázott. 1967-től a Magyar Állami Hangversenyzenekar tagja volt, ahol 25 évet töltött előbb a prím szólamban, majd a szekund szólam vezetőjeként. 1969-től mindmáig a Kodály Vonósnégyes tagja. A vonósnégyessel 52 országban lépett fel. 1992 óta a Budapesti Fesztiválzenekar szólamvezetője;

**Szalóky Béla** (Székesfehérvár, 1946. április 7.) zenekari zenekari hegedű- és brácsaművész, hegedű- és szolfézstanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Kaposvár fonyódi fiók zeneiskolája - hegedűtanár, fiók iskolavezető; Szabó Ferenc Állami Zeneiskola, Fonyód - hegedűtanár, igazgató; Kaposvári Szimfonikus Zenekar, zenekari hegedű- és brácsaművész, koncertmester);

**Szalóky Béláné** (Győr, 1946. augusztus 22.) fuvola- és szolfézstanár (Liszt Ferenc Zeneiskola, Kaposvár, fonyódi fiók zeneiskola, fuvola- és szolfézstanár; Szabó Ferenc Állami Zeneiskola, Fonyód, fuvola- és szolfézstanár);

**Szeitzné Tóth Erzsébet** (Kecskemét, 1946. május 7.) zenekari gordonkaművész-tanár (Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari művész);

**Szentirmai Zsoltné** (Nagykároly, 1946. augusztus 2.) hegedűtanár (1972. Állami Zeneiskola, Mátészalka, hegedűtanár és igazgató-helyettes);

**Szép Ferencné** (Abony, 1946. július 6.) általános iskolai ének-zenetanár, karnagy (1968– Gyulai Gaál Miklós Általános Iskola, Abony-ének-zenetanár);

**Szepesi Zsuzsanna** (Esztergom, 1946. október 7.) könyvtáros. A Magyar Rádió Dokumentációs Osztályának külső munkatársa volt, majd MTA Zenetudományi Intézet könyvtárvezetője lett. 2016 óta nyugdíjas;

**Szilágyi Zsolt** (Gyulafehérvár, 1946. április 8.) erdélyi előadóművész, karnagy, művészeti író. Líceumi tanulmányait Déván végezte. 1963–65 között zenei tanulmányokat folytatott Marosvásárhelyen, majd 1965–70 között a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneművészeti Főiskolán szerzett karvezetői és zenetanári képesítést, és énekesi képzésben is részesült. 1969–70-ben a kolozsvári Állami Magyar Opera énekes. 1970-től a sepsiszentgyörgyi Művészeti Iskolában tanít zeneelméletet és zenetörténetet, 2002-től annak igazgatója is. Alapító tagja és vezetője a sepsiszentgyörgyi zenetanárok 1972-ben alakult kamarakórusának, amely utóbb fölvette a *Vox Humana* nevet;

**Szödényi Nagy Enikő** /Baranyayné/ (Budapest, 1946. augusztus 2. –) zenekari gordonkaművész-tanár (MRT Szimfonikus Zenekara - zenekari gordonkaművész);

**Szőke Antal** (Szeged, 1946. április 12.) zeneiskolai harsona-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Kiskunhalas, harsona- és szolfézsstanár);

**Szőke Katalin** (Ungvár, 1946. augusztus 10. – Budapest, 2023) zongoraművész-tanárt, kamaraművész, korrepetitor. 1961–1965 között az Ungvári Zeneművészeti Szakközépiskolában tanult, majd ezt követően 1965-1970 között a Kijevi Csajkovszkij Zeneművészeti Főiskolán. Zongoraművész-tanári voltak: B. Arhimovics és V. Topilin. Első munkahelye a Kijevi Csajkovszkij Zeneakadémián volt, ahol korrepetitor tanárként dolgozott, majd 1971-től 2011-ig a Fővárosi IX. kerületi Állami Zeneiskola (a későbbi Ádám Jenő Zeneiskola) korrepetíciós feladatokat is ellátó zongoratanára lett. 2011-be került a Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium és AMI tantestületébe, ahol szakmai munkájával, tehetségével és derűs természetével kivívta kollégái és az énekművészi pályára készülő hallgatók csodálatát, szeretetét.

**Szöllős Beatrix** /Béresné/ (Budapest, 1946. november 5.) cimbalomművész-tanár (Fővárosi VI. kerületi Állami Zeneiskola - cimbalomtanár; Fővárosi III. kerületi Állami Zeneiskola - cimbalomtanár; Óbudai Népzenei Iskola - cimbalomtanár);

**Sztán István** (Kétegyháza, 1946. május 13. – Budapest, 2019. június 7.) trombitaművész; a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola tanára és igazgatója; az iskola fúvószenekarának alapítója, karmestere; a zeneiskolák hivatalos tananyagának, a trombitaiskolának társszerzője, az alapfokú trombitaoktatás tantervének összeállítója;

**Takács Ágnes** (Budapest, 1946. október 13.) magyar-francia-szakos középiskolai tanár, zenei könyvtáros, zenei szerkesztő (Országos Széchenyi Könyvtár Zeneműtára; Magyar Rádió Könyvtára; Zeneműkiadó Vállalat-zenei irodalmi szerkesztő);

**Tallián Tibor** (született: *vizeki és bélaházi báró Tallián Tibor Béla Miklós*) (Salzburg, Ausztria, 1946. április 12.) zenetörténész, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontja Zenetudományi Intézete és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professor emeritusa. Tudományos tevékenysége kimagasló különösen Bartók Béla életműve, a 20. századi zene, illetve a magyar operatörténet kutatása terén. Kiváló zenetörténész, -kritikus és oktató. 1964 és 1969 között a Zeneakadémia zenetudományi szakán Bartha Dénes, Kroó György és Szabolcsi Bence tanítványa. A végzés után az akadémia könyvtárának volt munkatársa. 1971–72-ben a Bécsi Egyetemen tanult. Hazatérve az MTA Zenetudományi Intézetének lett munkatársa, 1995-től igazgatóhelyettese, 1998-tól 2011-ig igazgatója. 1973-tól óraadó tanár, 1976-tól tanársegéd, adjunktus, docens, majd 1998-tól egyetemi tanár a Zeneakadémián. 2016-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 2022-ben rendes tagjává választották, az MTA Zenetudományi Bizottságának tagja;

**Tfirst Zoltán** (Budapest, 1946. június 6.) zenekari hegedűművész (Magyar Állami Hangversenyzenekar - zenekari hegedűművész; Liszt Ferenc Kamarazenekar - zenekari hegedűművész);

**Thész Lászlóné Gombor Márta** (Nagykanizsa, 1946. március 1.) zeneiskolai zongoratanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szekszárd - zongoratanár);

**Tihanyi Gyula** (Pécel, 1946. július 28.) basszusgitáros,

**Tolcsvay Béla** (Budapest, 1946. november 6.) gitáros, énekes, zeneszerző, szövegíró. 1952-től csellózni tanult. 1964–1969 között öccsével, Tolcsvay

Lászlóval a Strangers, a Wanderers, 1968-tól pedig a Tolcsvay-együttes, a Tolcsvay-trió vezetője. 1968-ban folk-beat kategóriában győztek a Ki mit tud?-on. Koncz Zsuzsának írt dalokat. 1970-ben Tolcsvayék és a Trió, 1973-ban Koncz Zsuzsával és az Illés-együttessel KITT-egylet (Koncz-Illés-Tolcsvay Trió) néven léptek fel. 1974-ben erdélyi népdalgyűjtő körutat tett. 1976-ban közreműködött Latinovits Zoltán előadóestjein. 1976–1978 között az Agria Színház zenei vezetője volt. Kútvolgyi Erzsébet Ady-estjeihez verseket zenésített meg. Az 1980-as évek elejétől a pomázi Tolcsvay-tanya vezetője. 1988 óta a Bojtorján együttesnek komponál. 1994-ben Budapesten önálló klubot nyitott;

**Tomsits Rudolf** (Budapest, 1946. május 12. – Budapest, 2003. június 11.) trombitaművész, zeneszerző, főiskolai tanár, nemzetközi hírnév dzsessztrombitás. Zenei tanulmányait magánúton végezte Kelényi György és Keil Ernő növendékeként. Tizenhat éves korától hivatásos zenész. 1962-től tagja a Gonda János által vezetett Qualiton Együttesnek, valamint Kőrössy János és Bergendy István együttesének. 1964-es hazatérése után a Stúdió 11 szólistája, zeneszerzője és hangszerelője lett, egészen 1979-ig. Még 1964-ben megalapította saját formációját, a kvartettben Vukán György (zongora), Berkes Balázs (bőgő) és Rosenberg Tamás (dob) szerepelt. Együttesével több európai országban vendégszerepelt, nagy sikert arattak többek között a montreux-i, a bledi, a bécsi, a palermói és a varsói fesztiválon. Élete utolsó időszakában hét éven keresztül irányította a *Készenléti Rendőrség Zenekarát*. Pedagógusként is aktív volt, 1994-től 1999-ig a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola Jazz Tanszakának volt trombitatanára, később pedig két éven keresztül a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola docense;

**Tormássy Csilla** (Szombathely, 1946. október 27.) zenekari hegedűművész (Magyar Állami Operaház - zenekari hegedűművész);

**Tóth Lajos** (Debrecen, 1946. december 17.) zenekari hegedűművész, tanár (Magyar Állami Operaház-zenekari művész, I. hegedű szólamvezető);

**Tóvári Mária** (Cesky – Krumlov, 1946. június 2.) zenekari gordonkaművész. (1972– Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész);



**Turai Kálmánné** (Baja 1946. január 4.) hegedűtanár. (1968–1970 Állami Zeneiskola, Kiskunhalas - hegedűtanár; 1970– Állami Zeneiskola, Makó - hegedűtanár);

**Újházyné Mészáros Erzsébet** (Hódmezővásárhely, 1946. augusztus 6.) zenekari hegedűművész, hegedű- és szolfézstanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari művész; Állami Zeneiskola, Battonya - hegedűtanár; Bartók Béla Zeneiskola, Békéscsaba - hegedűtanár; Békéscsabai Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Vámos Katalin** (Budapest, 1946. október 22.) magyar- és ének-zenetanár (XVI. ker. Általános Iskola; XVI. ker. Táncsics u. Zenei Általános Iskola-énektanár, kórusvezető; Magyar Állami Operaház - zenei súgó;

**Vámos Péter** (Budapest, 1946. május 20.) zenekari klarinétművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar- zenekari klarinétművész; Magyar Állami Operaház Zenekar- zenekari klarinétművész a; KISZ Központi Művészegyüttes-klarinéttanár, uo. vezető tanár is);

**Varannai István** (Budapest, 1946. április 5.) zongorista, énekes, zeneszerző, tanár (Echo együttes; Pannónia Express Zenekar);

**Varga Ferenc István** (Rákosszentmihály, 1946. április 27.) zenei szerkesztő, hegedűtanár (Fővárosi VIII. kerületi Állami Zeneiskola - hegedűtanár; Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola - hegedűtanár; Magyar Rádió - zenei szerkesztő;

**Várbíró Judit /Goszlethné/** (Budapest, 1946. november 26.) karvezető, ének-zenetanár, szerkesztő, újságíró, rendező, forgatókönyvíró. A Szilágyi Erzsébet Gimnáziumba járt; 1965-ben érettségizett. 1963-ban a Magyar Televízió Ki mit tud? műsorában a Szilágyi trióval (Csengery Adrienne-vel és Zsádon Andreával) megnyerte a zsűri különdíját. 1965–1970 között a Zeneművészeti Főiskola középiskolai énektanár és karvezető tanszakának hallgatója volt; Párkai István, Szőnyi Erzsébet és Vásárhelyi Zoltán oktatta. 1967–1989 között a Budapesti Madrigálkórus tagja volt. 1969–1976 között a Kertész utcai Zenei Gyakorlóiskola korrepetitor tanára volt. 1970–1973 között a Magyar Televízió Művészeti főszerkesztőségének zenei szerkesztője volt Gellért Endre vezetése mellett. 1973–1986 között a Magyar Televízió Zenei

főszerkesztőségének zenei szerkesztőjeként dolgozott Czigány György vezetésével. 1986–2002 között a Magyar Televízió Nemzetközi Karmesterversenyét szervezte. 1986–1991 között a Magyar Televízió komolyzenei osztályvezetője volt. 1991–1993 között a Magyar Televízió komolyzenei főszerkesztője volt. 1993-tól szerkesztőségvezető volt. 1995–1997 között a zenei szerkesztőség vezetője volt. 1997-től rovatvezetőként dolgozott. 1998–2000 között *Gyökerek* címmel dokumentumfilmet készített Bartók Béla életéről és munkásságáról. 2004–2007 között a Kulturális Igazgatóság főmunkatársa, majd vezető szerkesztője volt. 2007–2012 között a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) Zenei Kollégiumának kurátora volt. 2017-től az NKA Zeneművészet Kollégiumának tagja, 2019 óta vezetője. 2023 óta az Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja;

**Varga Júlia** (Győr, 1946. december 8.) zongora- és fuvolaművész-tanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr - fuvolatanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ZTI Győri Tagozata - fuvolatanár és korrepetitor);

**Vass Péterné** (Veszprém, 1946. május 10.) hegedű- és szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Komárom-hegedű- és szolfézstanár, továbbá igazgatóhelyettes;

**Veér István** (Győr, 1946. március 15. – Budapest, 2022. február 12.) zenekari klarinétművész-tanár. A zeneakadémiai diploma megszerzése után lett a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara zenekari klarinétművésze, később szólamvezetője (1972–2009) és a Magyar Rádió fúvósötösének alapító tagja (1976–2005);

**Végh Imre** (Tök, 1946. augusztus 2.) zenekari tubaművész (Budapesti Rendőrfőkapitányság Fúvószenekara - zenekari tubaművész; BM Szimfonikus Zenekar - zenekari tubaművész; BM FRE Zenekar-vezető);

**Végh Tiborné Juhász Mária** (Cegléd, 1946. március 23.) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (Petőfi Sándor Általános Iskola, Nagykőrös-ének-zenetanár; Arany János Gimnázium és Óvónői Szakközépiskola, Nagykőrös, ének-zenetanár);

**Veöreös Enikő** (Győr, 1946. június 5.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető, könyvtáros (1969– Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtára - tudományos munkatárs; Dolgozatok az MTA Zenetudományi Intézetének a kórusirodalom és hanglemeztörténet tárgykörben);

**Veress Ágnes** (Kunhegyes, 1946. december 3.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Ének-zenei Általános Iskola, Kisújszállás, ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Mezőtúr- zongora- és szolfézsstanár);

**Vigh Katalin** (Budapest, 1946. június 30.) zongora- és szolfézsstanár (Fővárosi XV. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár; Fővárosi II. kerületi Állami Zeneiskola / Járdányi Pál Zeneiskola - zongoratanár);

**Virágh Tiborné Gaál Zsuzsanna** (Ortenburg, 1946. július 7.) zongoratanár (II. sz. Gyakorló Általános Iskola, Eger - szakvezető tanár; Körzeti Állami Zeneiskola, Érd, zongoratanár és uo. igazgató-helyettes is);

**Vőfély Mária, Sz.** (Gyöngyös, 1946. július 4.) zenekari hegedűművész-tanár (Miskolci Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, Állami Zeneiskola, Eger - hegedűtanár);

**Wagner Rita** (Csepreg, 1946– Budapest, 2021. augusztus 19.) zongoraművész-tanár. tanult. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában Kadosa Pálné Szabó Mártánál és Hambalkó Editnél tanult. 1969-ben végzett a Tanárképző Intézetben Máthé Miklósné osztályában, majd 1972-ben a Zeneakadémián, ahol Nemes Katalin volt a tanára. Tanított középfokon a miskolci Zeneművészeti Szakközépiskolában 1972-től 1974-ig, valamint a budapesti Bartók Konzervatóriumban 1985-től 1997-ig, emellett 1975-től 30 évig volt a Tanárképző, majd 2005-től a Zeneakadémia oktatója; növendékek tucatjai tanultak nála kamarazenét, a Rendkívüli Tehetségek Osztályában pedig zongora főtárgyat. Vendégtanárként oktatott Spanyolország számos városában, valamint a neves Prussia Cove-i Zenei Szemináriumon;

**Weigelné Imre Gabriella** (Szeged, 1946. július 31.) operett énekes, tanár (Miskolc, Kaposvár, Győr, Stadttheater, Döbeln, énekes-színész);

**Werner Antalné Arató Mária** (Újpest, 1946. június 30.) zenekari hegedűművész-tanár (Pécsi Filharmonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Fővárosi IV. kerületi / Erkel Gyula/ Zeneiskola - hegedűtanár);

**Zelinka Tamás** (Budapest, 1946. november 6.) zeneiskolai nagybögő, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár, szerkesztő, zenei ismeretterjesztő. 1963–1967 Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola-nagybögő; 1963– 1967 Liszt

Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Budapesti Tagozata, nagybőgő-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár. Munkahelyek: 1969–1975 Fővárosi IX. kerület Állami Zeneiskola, nagybőgő és szolfézs tanár; 1975–2008 Fővárosi Tanács, Művelődésügyi Főosztály / Főpolgármesteri Hivatal Kulturális Ügyosztály, vezető-főtanácsos. Fő feladatai voltak: Budapest zenepedagógiai és zenei-kulturális ügyeinek intézése. 1972-től szerkesztője, 1990-től felelős szerkesztője a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete Parlando című zenepedagógiai folyóiratának, 2012-től a [parlando.hu](http://parlando.hu)-nak;

**Zöld Ildikó** (Budapest, 1946. november 5.) operaénekes, népművelő (MN Művész-Együttes - énekművész; Déryné, majd Népszínház operatársulata - magánénekes; Józsefvárosi Művelődési Központ - népművelő);

**Zsádon Andrea** (Debrecen, 1946. október 18.) operaénekes, színész. A Zeneakadémia énektanszékén végzett. 1971-ben a kecskeméti Katona József Színházhoz szerződött. 1972–1975 között Debrecenben és Szegeden játszott prózát, operát, operettet. 1975 óta a Fővárosi Operettszínház magánénekes. 1981-től rendszeresen vendégszerepel Ausztriában, Németországban, fellépett az USA-ban és Japánban. Az Operettvilág c. társulat alapító vezetője;

**Zsákné Fábián Ildikó** (Győr, 1946. június 20.) zeneiskolai zongora- és szolfézsstanár (Állami Zeneiskola, Mosonmagyaróvár, zeneiskolai zongora- és szolfézsstanár igazgató-helyettes is;

**Zsoldos Mária** (Gyömrő, 1946. március 10.) zongoratanár, zenei szerkesztő, hangmérnök. 1965-től nyugdíjazásáig a Magyar Rádió Zenei Főosztályának volt a szerkesztője és hangmérnöke. Kroó György munkatársaként évtizedeken keresztül vett részt az Új Zenei Újság munkájában és közreműködött „A mikrofonnál Kroó György (1998, a Magyar Rádió Új zenei újság című adásában 1981–1997 között elhangzott zenekritikák” (Közreadta: Batta András, Kovács János, Zsoldos Mária), valamint „A mikrofonnál Kroó György, 1981-1997 (válogatta, sajtó alá rendezte: Batta András, Kovács János és Zsoldos Mária, szerkesztette: Sári László; Magyar Rádió, Bp., 1998 + 2 CD) megalkotásában. Írásai megjelentek a Muzsika és a Parlando c folyóiratokban;

## 75 éve született

**Aczél Péter** (Budapest, 1951. március 10.) zongoraművész, megyei szakfelügyelő, ny. főiskolai tanár, zenei rendező. 1974 és 1996 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézete miskolci tagozatán volt zongora főtárgy tanár, mellette tanított a miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában is. A 90-es években a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára lett. 1984-ben lett a Magyar Rádió zenei rendezője, aki munkáival számos hazai és rangos nemzetközi hanglemezdíjat nyert;

**Antal Ágnes** (Pécs, 1951. szeptember 19.) zenei könyvtáros (Megyei könyvtár-könyvtáros, Kaposvár; Művészeti Szakközépiskola, Pécs-könyvtáros;

**Apaceller József** (Pécsvárad, 1951. november 9.) zenekari fagottművész-tanár (Pécsi Nemzeti Színház - zenekari fagottművész; Állami Zeneiskola, Pécsvárad, fagott-tanár);

**Balázs Adrienne** /Boroviczenyi Lydia / (Losonc, 1951. április 18.) zongoraművész-tanár (Konzervatórium, Kassa - zongoratanár; Safárik Pedagógiai Egyetem, Eperjes - zongoratanár; Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Miskolc - zongoratanár);

**Balázs Ferenc** /becenevén *Balázs Fecó* / (Budapest, 1951. március 2. – 2020. Budapest, november 26.) zeneszerző, zongorista. Már a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában tagja volt az iskola zenekarának. 1967-ben a Neoton együttes tagjaként kezdett. 1972-ben Som Lajossal kivált a zenekarból, és megalapították az első magyar hard-rock zenekart, a Taurus XT-t, amely 1973-ban felbomlott. Ezután Balázs Fecó két évet külföldön dolgozott. Hazatérte után, 1976-ban Koncz Zsuzsa kísérezzenekarához került, majd 1978-ban, erre az együttesre építve megalapította a Korál együttest;

**Bálint Mária** (Budapest, 1951. július 31.) hegedűművész, tanár. Mesterei voltak: Zipernovszky Fülöpke, Répássy Györgyi, Halász Ferenc és Szemjon Sznyitkovszkij (Országos Filharmónia - szólista; Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara - koncertmester; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola - tanár);

**Bárkányi Pálné** (Hódmezővásárhely, 1951. április 1.) zenekari fuvolaművész-tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari fuvolaművész; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szeged - fuvolatanár);

**Barta Tibor, dr.** (Kolozsvár, 1981) orgonaművész. 1970-ben érettségizett a kolozsvári Báthory Lyceumban. Orvosi tanulmányokat folytatott, majd szakvizsgázott. Jelenleg a budapesti Országos Baleseti Intézet idegsebésze. 1970–1978 között felsőfokú zenei tanulmányokat végzett Mokos Imre és Terényi Ede professzoroknál (Kolozsvár), valamint Lidia Sumnevici professzornál (Bukarest) az orgona tanszakon. Diploma koncertjére 1978-ban Bukarestben került sor. 1974 óta rendszeren jelen van az erdélyi és európai zenei életben. Hangversenyezett Románia valamennyi erdélyi templomban, részben egyházi, részben filharmóniai szervezésben, illetve fellépett Magyarország, Csehország, Németország, Svédország, Hollandia, számos nagyvárosában. Repertoárja a kora reneszánsztól a XX. századi művekig terjed;

**Becze Lajos** (Tar, 1951. március 15.) zeneiskolai klarinéttanár (Állami Zeneiskola, Nagybátony-klarinéttanár, igazgatóh. majf igazgató is; Salgótarjáni Szimfonikus Zenekar első klarinétos, Nagybátonyi Kamarazenekar-klarinétos);

**Belej Ferenc** (Miskolc, 1951. november 18.) Gordonkatanár (Nádasdy Kálmán Művészeti Iskola-gordonkatanár és igazgató-helyettes is);

**Bellyeiné Horváth Györgyi** (Rém, 1951. november 6.) zeneiskolai Gordonka-és szolféztanár (Állami Zeneiskola, Kiskunhalas- Gordonka-és szolféztanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Baja, Gordonka-és szolféztanár, igazgató-helyettes);

**Bende Judit** (Budapest, 1951. április 10.) zenekari brácsaművész-tanár (Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari művész);

**Biró Klára** (Miskolc, 1951. február 22.) alsófokú fagott-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc, fagott- és szolféztanár);

**Borisz Zoltánné Csáky Rozália** (Vaszar, 1951. december 22.) szolfézs- és zongoratanár (Állami Zeneiskola, Ajka, szolfézs- és zenetanár);

**Bornemissza Larisza** ((Lvov, 1951. április 21.) zongoraművész-tanár (Állami Zeneiskola, Székesfehérvár - zongoratanár);

**Boros János** (Kecskemét, 1951. május 28.) klarinét-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Csongrád; Állami Zeneiskola, Kiskunfélegyháza; Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, Kecskemét-tanár);

**Boros Károly** (Budapest, 1951. február 10.) zenekari hegedűművész-tanár (Fővárosi XXII. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Magyar Állami Operaház-zenekari hegedűművész);

**Boros János** (Kecskemét, 1951. május 28.) klarinét-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Csongrád- klarinét-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Kiskunfélegyháza, klarinét-szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár; Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, Kecskemét, klarinét-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár);

**Borosnyayné Jávorka Katalin** (Budapest, 1951. február 13.) zenekari oboaművész-tanár (Zeneműkiadó Vállalat-kotagrafikus; Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola, oboa- és szolfézs-tanár, furulyatanár; Vasas Szimfonikus Zenekar-I. oboás, szólamvezető);

**Borza István** (Budapest, 1951. augusztus 19.) zenekari kürtművész-tanár (Magyar Állami Operaház - zenekari kürtművész; Magyar Állami Hangversenyzenekar - zenekari kürtművész; Liszt Ferenc Kamarazenekar - zenekari kürtművész);

**Bozsoné Szadai Judit** (Sátoraljaújhely, 1951. augusztus 8.) zenekari fuvolaművész-tanár (Miskolci Nemzeti Színház-zenekari fuvolaművész; Fővárosi VIII. kerületi Vándor Sándor Állami Zeneiskola - fuvolatanár);

**Budai Béla** (1951, Budapest) zongorista. 1969–1975-ig a vendéglátó iparban dolgozott. 1975-től kizárólag műsor kíséréssel foglalkozik. 1981–1990-es évek közepéig rendszeresen járt Kanadában és az Egyesült Államokban;

**Budai Ilona** (Felpéc, 1951. április 3. – Budapest, 2023. december 15.) népdalénekes, előadóművész, az Óbudai Népzenei Iskola népi ének tanára. Első sikerét az 1968-as Ki mit tud? és a Nyílik a rózsza című vetélkedőn aratta, majd az 1970-es Röpülj páva országos népdalversenyen az első díj mellett elnyerte Kodály Zoltánné különdíját is. Ekkor kezdődött meg az együttműködése Halmos Bélával és Sebő Ferencsel a tánccházi mozgalomban. 1971-ben szerzett diplomát a soproni óvónőképzőben, majd 1972 és 1977 között elvégezte a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolát. Az első önálló népdalestjét 1976-ban adta. 1978-ban jelent meg első önálló nagylemeze. Ebben az évben alakult meg budapesti fiatalokból a Vikár Béla Népdalkör, melynek máig ő a vezetője. Az 1970-es évek közepétől gyűjtött a környező országok magyarlakta vidékein népdalokat és népmeséket. 1995-ben jelent meg első CD-lemeze. 1986-tól tanít a III. kerületi zeneiskola népzenei tanszakán, amely ma már Óbudai Népzenei Iskola néven önálló intézmény. Tanított a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzene szakán, 1975 óta vezet népzenei táborokat. A Magyar Rádióban 1987-től tíz éven át Énekeljünk együtt, majd 1997-től Fúvom az énekem címmel volt műsora. 2008-tól a Magyar Katolikus Rádióban szerkeszt és vezet népzenei műsort. A Nemzet Művésze;

**Bujtás Józsefné Barsi Márta** (Budapest, 1951. május 3.) zenekari hegedűművész-tanár (Fővárosi XVII. kerületi Bartók Béla Állami Zeneiskola - hegedűtanár, Gödöllői Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész

**Csajághy Györgyné Duha Julianna** (Budapest, 1951. június 18.) zenekari kürtművész, tanár (Pécsi Filharmonikus Zenekar - zenekari kürtművész; Nemzeti Színház, Pécs - zenekari kürtművész, szólamvezető; Állami Zeneiskola, Szigetvár, kürt- és rézfúvóstanár);

**Csámpai Lajos** (Budapest, 1951. augusztus 5.) zenekari hegedűművész, tanár (Néphadsereg Művészegyüttes - zenekari hegedűművész, szólamvezető; Postás Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész);

**Cselényi László** (Kolozsvár, 1951. február 1.) rendező (Kolozsvári Állami Bábszínház-rendező; Román Televízió magyar nyelvű adásának szerkesztősége, Bukarest, MTV Zenei és Kulturális Főszerkesztőség, Budapest-rendező);



**Cserményi Zsolt** (Kiskőrös, 1951. április 27.) zenekari hegedűművész-tanár (Szegedi Nemzeti Színház - zenekari hegedűművész; Állami Zeneiskola, Ajka - hegedűtanár);

**Csirikné Varga Judit** (Nyíregyháza, 1951. május 4.) általános iskolai történelem és ének-zenetanár (Általános Iskola, Kótaj, általános iskolai történelem és ének-zenetanár; 5. sz. általános iskola, Nyíregyháza, általános iskolai történelem és ének-zenetanár; 1. sz. ének-zene tagozatos általános iskola, Fehérgyarmat - zongoratanár; Általános Iskola, Cégénydaránd, általános iskolai történelem és ének-zenetanár);

**Csötönyi Tamás** (Debrecen, 1951. augusztus 14.) zenekari trombitaművész-tanár (Pirna, Rostock és Frankfurt (Kleist-Theater - zenekari trombitaművész, városi zenekarokban szólótrombitás);

**Dávida Jánosné Gasparik Anna** (Berettyóújfalu, 1951. december 3.) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Nyíregyháza - hegedűtanár);

**Deákné Palotás Éva** (Budapest, 1951. január 18.) hegedűtanár (Körzeti Állami Zeneiskola, Dunaharaszti - hegedűtanár);

**Debreczeni László** (1951. december 29.) zenekari gordonművész-tanár (Zenekari művész svédországi és Norvégiai szimfonikus zenekarokban; Szimfonikus Zenekar, Bagdad /IRQ/ - szólamvezető zenekari gordonművész);

**Demeter Lászlóné Dányi Júlia** (Budapest, 1951. június 12.) alsófokú zongoratanár, zongorakísérő (Állami Zeneiskola, Csongrád - zongoratanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Szegedi Tagozata - zongorakísérő; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola - zongoratanár; Csongrád megyei zeneiskolák zongora-szakfelügyelője);

**Demjén Erzsébet** (Budapest, 1951. augusztus 10.) zongoratanár, zenei munkatárs, szerkesztő (Magyar Rádió Műsorszolgáltatási Igazgatóság - zenei munkatárs, szerkesztő);

**Derecskei Zsolt** (Budapest, 1951. december 7.) operaénekes, tanár. Gyermekkorában (1958–1966) a Magyar Állami Operaház gyermekkórusának

tagja volt. Tanulmányait a Bartók Béla Zeneművészeti Gimnáziumban kezdte hegedű szakon, majd 1970-ben érettségizett az I. István Gimnáziumban. Főiskolai tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte. Énekesi diplomájának megszerzése után rövid ideig tanított. A Magyar Rádió és Televízió kórusának szólistája, majd 1987–1990-ben a Pécsi Nemzeti Színház tagja volt. A Magyar Állami Operaház 1990-ben szerződtette magánénekesként. Oratóriumokat is énekel. 2012. április 19-én a Magyar Állami Operaház rövid, zártkörű ünnepséggel emlékezett az 50 évvel azelőtti pályakezdésre;

**Dologh Sarolta** (Csongrád, 1951. július 20.) zeneiskolai zongora-, szolfézs és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Püspökladány - zongoratanár; Hajdú-Bihar megyei Művelődési Központ, Debrecen-zenei munkatárs; Állami Zeneiskola, Berettyóújfalu, zongora-, szolfézs- és népzzenetanár);

**Dománé Gyöngyösi Ágnes** (Izsófalva, 1951. január 5.) kürt-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Leninváros, rézfúvós- és szolfézsstanár);

**Eszményi Viktória** (Balassagyarmat, 1951. június 14.) énekesnő. Főleg **country**-stílusú dalaival vált országszerte ismertté. Napjainkban szinte kizárólag gyerekeknek énekel.

**Erősné dr. Haincz Erzsébet** (Kecskemét, 1951. október 14.) szolfézsstanár, karvezető (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Ének-Zene Tanszék, Szeged-szolfézsstanár, karvezető);

**Farkas András** (Nagykanizsa, 1951. február 27.) zenekari ütőhangszeres-művész, tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari ütőhangszeresművész; Hódmezővásárhelyi Állami Zeneiskola - ütőtanár);

**Fehér Ferenc** (Cegléd, 1951. április 10.) ének-zenetanár, karnagy. 1974–1975-ben Noszlop, ének-zenetanár, karnagy. 1975 és 1980 között népművelő az Ipari Szövetkezetek Klubjában, 1980-tól a Zalka Máté Általános Iskola tanára, Pápán, ének-zenetanár, karnagy;

**Fehér György Miklós** (Budapest, 1951. június 22.) zeneszerző, zeneelmélet-tanár. Zeneszerzői diplomáját a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerezte. Munkahelyei: Tömörkény István Zeneművészeti Szakközépiskola-Szeged-zeneelmélettanár; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola, Miskolc-zeneelmélettanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Miskolci Tagozata-zenetörténettanár; Fővárosi XV. kerületi „Hubay Jenő” Zeneiskola-tanár; XX. kerületi „Lajtha László” Zeneiskola-tanár; Váci „Pikéthí Tibor” Zeneművészeti Szakgimnázium-tanár. Darabjai Magyarországon kívül az USA-ban, Lengyelországban, Szlovákiában, Ukrajnában, Németországban, Spanyolországban és Franciaországban hangzottak el. A művei bemutatásában közreműködő együttesek között volt a Magyar Állami (Nemzeti) Énekkar (Antal Mátyás), a Monteverdi Kamarakórus (Kollár Éva), az Óbudai Kamarakórus (Erdős Ákos), a Pro Musica Leánykar (Szabó Dénes), a Ráday Kórus (Repkény Anita) és a philadelphiai University of the Arts Symphonic Choir (Sean Deibler). Megjelent művei megtalálhatók a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem könyvtárában is. Munkásságáról, pályájáról Hollós Máté "Az életmű fele" című könyvében olvashatunk;

**Fekete Gyula** (Budapest, 1951. augusztus 26.) zenész, zenetanár;

**Ferencz Éva** (Szolnok, 1951. június 17. – Budapest, 2013. október 17.) énekes, színész. Első komolyabb elismerése a Magyar Televízió Röpülj páva! énekversenyének díja volt 1970-ben. Később a Kaláka és a Honvéd Művészegyüttesek tagjaként lépett fel országszerte. Kőszínházban prózai, musical és operett műfajban egyaránt sikereket aratott. 1993 után Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutatóval gyűjtötte a magyar zenei és prózai néphagyomány kincseit a hazai és a határon túli magyar közösségekben. A Százak Tanácsának egykori tagja, halála utána pedig Örökös Tagja;

**Fischer Iván** (Budapest, 1951. január 20.) karmester, a Budapesti Fesztiválzenekar zeneigazgatója, Budapest díszpolgára. Zongorázni, majd hegedülni, később csellót és zeneszerzést tanult Budapesten. Bécsben karmesteri diplomát szerzett, itt Hans Swarowsky tanítványa volt. 1974-ben a Premio Firenze, 1976-ban a londoni Rupert Foundation-BBC karmesterverseny győztese volt. 1975 óta koncertezik világszerte. 1976-ban a BBC szimfonikus zenekarait vezényelte. 1979–1982 között a newcastle-i *Northern Sinfonia* kamarazenekar zeneigazgatója volt. 1980-tól a Londoni Szimfonikus

Zenekar karmestere lett. 1983-ban visszatért Magyarországra, rövidesen – Kocsis Zoltánnal karöltve – megalapította a Budapesti Fesztiválzenekart. Számos reformot vezetett be az együttes irányításában, felkészítésében. Intenzív próbaidőszak mellett elfogadhatóvá, kötelezővé tette a kamarazenélést, segítve ezáltal az együttes művészeinek fejlődését. Fischer Iván számos új koncertformát valósított meg. A közönség utánpótlását, nevelését hivatottak segíteni „Kakaó” és „Egy forintos” hangversenyei, ismeretterjesztő előadásai. Hasonló céllal lép fel az együttes a Budapesti búcsú keretében a Hősök terén is. Szintén visszatérő esemény, az őszi hangverseny idény kezdetén a *Mahler Ünnepe*. Népszerű kezdeményezése az előzetes műsor nélküli *Titok koncert* is. 1984–1989 a kenti opera zeneigazgatója, 1990–1995 között a Cincinnati Szimfonikus Zenekar vezető vendégkarmestere volt. 1995 óta a Philips exkluzív szerződtetett karmestere. 2000–2003 között a Lyoni Nemzeti Opera zenei igazgatója. 2007-től a washingtoni Nemzeti Szimfonikus Zenekar vezető karmestere is. Az utóbbi években zeneszerzéssel is foglalkozik, műveit Magyarországon kívül a világ számos országában bemutatták. 2013. június 28-án a brit Királyi Zeneakadémia (Royal Academy of Music) tiszteletbeli tagjává választotta;

**Fogarasi Béla** (Budapest, 1951. március 8.) gitártanár (Rózsavölgyi Márk Állami Zeneiskola, Balassagyarmat-gitártanár);

**Gácsik Veronika** (Budapest, 1951. november 2.) zenekari gordonkaművész, tanár (Állami Zeneiskola, Szigetvár-gordonkatanár; Pécsi Nemzeti Színház-zenekari művész; Pécsi Szimfonikus Zenekar-gordonka szólamvezető);

**Gebora György** (Budapest, 1951. szeptember 10.) zenei vezető korrepetitor, dalszövegíró, tanár. Életút: Honvéd Együttes, korrepetitor, karnagy, (1977-től), Magyar Rádió, zenei rendező, zenei szerkesztő (1983-tól), Színművészeti Egyetem, HVDSZ Kórus-karnagy (1980–1990);

**Gelencsér Gábor** (Budapest, 1951. október 22.) zeneiskolai gordonkatanár (Fővárosi XIX. kerületi Állami Zeneiskola - gordonkatanár);

**Gerenday Ágnes** (Budapest, 1951. október 27. – Budapest, 2023. május 6.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető, minisztériumi vezető főtanácsos. egyetemistaként lett az énekkar tagja, később korrepetitorként,

zongorakísérőként vett részt a kórus munkájában. 1986-tól Strausz Kálmán mellett másodkarnagy, 1996-tól pedig a kórus vezető karnagya. A Zeneakadémiát többek között Gaál Margit, Vásárhelyi Zoltán, Maklári József, Ónody Márta, Nagy Olivér és Szokolay Sándor növendékeként végezte. Az Akadémia elvégzése után egy évig az MTA Zenetudományi Intézet Népzene kutató csoportjában dolgozott Sárosi Bálint és Vikár László irányításával, majd a Zsámbéki Tanítóképző Főiskolán tanított öt évig zeneelméletet, zenetörténetet, karvezetést és tantárgy-pedagógiát. 10 évig tanított a Budapesti Tanítóképző Főiskola esti és levelező tagozatán. Külsős zenei szerkesztőként 28 éven át közreműködött a Kossuth és a Bartók Rádió számos zenei és irodalmi műsorának létrehozatalában, munkatársa volt a Calypso Rádiónak és rövid ideig az Egri Katolikus Rádiónak. 1983-tól 2016-ig a mindenkori kulturális minisztérium Művészeti Főosztályán dolgozott a hivatásos zenei élet referenseként. Ezért a munkájáért szakmai tanácsadói címet kapott, majd elnyerte a Magyary Zoltán-díjat. Számos kórusnál töltött be zongorakísérői és helyettes karnagyi szerepet - Ganz Kapcsolók és Készülékek Gyára Új Világ Férfikara, Volánbusz Liszt Ferenc Férfikar, Solymári Férfikar, Láng-Acéhang Férfikar. Ez utóbbi vezetését 2009-től vette át édesapjától, Gerenday Endrétől. Az 1998-ban Strausz Kálmán és Hollerung Gábor, valamint kórusaik által létrehozott Budapesti Nemzetközi Kórusverseny és a nyomában létrejött nemzetközi versenyek egész sorozatának állandó zsűrititkára volt. Jelenleg a KÓTA Művészeti Bizottságának elnöke, valamint nemzetközi kórusversenyek zsűritagja;

**Gergely Péter Pál** (Kazincbarcika, 1951. szeptember 6.) zenekari hegedűművész, tanár (6. sz. Általános Iskola zenei tagozat, Miskolc-zenetanár; Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc-hegedűtanár; Szerencsi Vonósnégyes első hegedűse, a miskolci Vivaldi Kamarazenekar és Énekegyüttes vezetője);

**Gerő Erik** (Budapest, 1951. április 18.) korrepetitor (Népszínház-korrepetitor, másodkarmester);

**Gryllus Vilmos** (Budapest, 1951. október 28.) zenész, előadóművész, zeneszerző. Gryllus Vilmos és Fogarassy Éva gyermekeként született. Testvére Gryllus Dániel. 1976-ban a Budapesti Műszaki Egyetem Építész-mérnöki Karán szerzett diplomát. 1969-ben megalapította a Kaláka együttest. 1980-ban Levente Péterrel és Döbrentey Ildikóval a Ki

kopog? című rádióműsorban lépett fel. 1991-től Levente Péterrel közösen készítették a Magyar Televízióban bemutatott Égből pottyant mesék sorozatot. 1996-tól ismét a Kaláka együttesrel lép fel megzenésített versekkel;

**Gubáné Elek Ilona** (Mezőkövesd, 1951. október 20.) általános iskolai történelem- és ének-zenetanár (Általános Iskola, Cserépfalu, Petőfi Sándor Általános Iskola, Mezőkövesd; László Gimnázium, Mezőkövesd);

**Guman Lilla** (Budapest, 1951. március 19.) alsófokú zongoratanár, énekkari művész (Kodály Kórus, Debrecen - énekkari művész; Fővárosi V. kerületi Szabolcsi Bence Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Gyurókovics Tibor** (Bolhó, 1951. április 10.) rézfúvós-tanár (Állami Zeneiskola, Bonyhád - rézfúvós tanár; Vikár Béla Állami Zeneiskola, Barcs - rézfúvós-tanár);

**Hajnal Ildikó** (Vámosmikola, 1951. július 12.) zeneiskolai szolfézs- és zongoratanár (Állami Zeneiskola, Abony - zongora- és szolfézs-tanár; Erkel Ferenc Állami Zeneiskola, Cegléd, zongora- és szolfézs-tanár);

**Haluska Imre** (Budapest, 1951) előadóművész, DJ, rádiós műsorvezető-szerkesztő, zenei szakíró;

**Hamar Dániel** (Budapest, 1951. január 22.) népzeneész, nagybőgős, a Muzsikás együttes alapító tagja, geofizikus, a földtudományok kandidátusa, az ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszéke Űrkutató Csoportjának tudományos főmunkatársa. 1969-ben érettségizett az I. István Gimnázium matematika tagozatán kitűnő eredménnyel, majd felvették az ELTE TTK-ra, ahol 1974-ben végzett okleveles geofizikusként. Klasszikus zongoratanulmányait magánúton kezdte 7 éves korában, majd az I. István Gimnáziumban klasszikus nagybőgőt tanult a gimnázium szimfonikus zenekarának szervezésében. Egyetemi hallgató korában rövid ideig az ELTE Szimfonikus Zenekarának tagja volt. 1973-ban ifj. Csoóri Sándorral és Sipos Mihállyal megalapította a Muzsikás együttest. Jelenleg is aktív tagja az együttesnek, melynek további zenészei: Sipos Mihály, Éri Péter és Porteleki László;

**Hámos Veronika** (Budapest, 1951. június 26.) ének-zenetanár, zenei szerkesztő (Magyar Televízió Zenei és Kulturális Főosztály - zenei szerkesztő);

**Hárs Borbála** (Budapest, 1951. április 14. – Budapest, 2024. június 14.) zenetanár, középiskolai ének-zenetanár, karvezető. 1968–74 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola középiskolai ének-zenetanár- és karvezető tanszékének volt a hallgatója. Tanárai voltak többek között Vásárhelyi Zoltán, Szőnyi Erzsébet, Párkai István. Hárs Borbála 1974–79 között a Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola szolfézs- és magánének tanára, majd 1981-től az Országos Filharmónia műsorszerkesztője;

**Holló Elemér** (Budapest, 1951. október 2.) zenekari ütőhangszeresművész-tanár (MN Kilián György Repülő Műszaki Főiskola Zenekara, ütőhangszeres-művész; Szolnoki Szigligeti Színház Zenekara, ütőhangszeres-művész; Állami Zeneiskola Szolnok és Abony - ütőhangszeres tanár);

**Horváth Andrea, B.** / *Breinich Miklósné* / (Budapest, 1951. február 13.) középiskolai énekzenetanár, karnagy (1975–1982 Fővárosi Zenewi Általános Iskola-tanár, 1982– Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola-vezető tanár, 1978– Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Középiskolai énektanárképző szakon gyakorlatvezető tanár; A Kodály Kórus karnagya, az Andor Ilona Baráti Társaság alapító tagja-elnöke, a Magyar Kodály Társaság társelnöke, az MMA Köztisztviselői Társaság tagja. Aktív szervezője volt a budapesti Éneklő Ifjúság minősítő hangversenyeknek. 1995 őszén alapította meg az Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Zoltán Női Karát. A Zeneakadémia és az ELTE tanárképzésében hosszú évtizedeken át részt vett, az általános iskolai tankönyvek számos revíziója az ő tolla alól került ki, kerületi-, budapesti- és országos továbbképzéseken segítette a kollégák munkáját szakmai tapasztalataival. Ehhez kapcsolódva számos cikket jelentett meg szakmai folyóiratokban, Ünnepejünk! címmel kórusgyűjteményt adott közre. 2000-ben „Egy mindenkiért, mindenki egyért” címmel emlékkönyvet szerkesztett Andor Ilonáról, 2001-ben ennek folytatásaként emlék cd-t – „annyi áldás szálljon ...” címmel- a legszebb Kodály és Bartók felvételekből, 2015-ben pedig 111- in memoriam Andor Ilona – Képek, emlékek, gondolatok címmel albumot adott ki. 2018 áprilisában az első emlék cd folytatását is megjelentette ezzel teljessé vált a Bartók 27 egyneműkari anyag az MR felvételeiből és néhány Kodály mű is hallható. „A szó-mi-től a klasszikusokig” című magyarul és olasz nyelven írt

könyvéről mindkét ország sajtójában és a médiában méltató híradások és felvételek jelentek meg. A Magyar Kodályi Társaság Hírei főszerkesztője;

**Horváth Márta** (Zalaegerszeg, 1951. május 7.) zeneiskolai gordonkatanár (Állami Zeneiskola, Lenti - gordonkatanár);

**Husznay Mária** (Jászberény, 1951. február 3.) orosz- és ének-zenetanár, karnagy (Gyetvai J. Általános Iskola zenei tagozat, Jászberény-kórusvezető; Tantóképző Főiskola, Jászberény - tanár és kórusvezető; A Palotási János Vegyeskar másodkarnagya);

**Istvánné Kollár Anikó** (Felsőszentiván, 1951. október 16.) zenekari fuvolaművész-tanár (Pécsi Nemzeti Színház és Filharmonikus Zenekar - zenekari fuvolaművész; Állami Zeneiskola, Marcali - igazgató; Pécsi Szimfonikus Zenekar - zenekari fuvolaművész intézményi titkár);

**Jakóné Vratarics Nóra** (Budapest, 1951. január 30.) gordonkatanár (Körzeti Állami Zeneiskola, Dunaharaszti - gordonkatanár; Az Építők Vadrózsák Táncegyüttes zenekari tagja);

**Jánosi András, dr.** (Budapest, 1951. július 3.) hegedűművész-tanár. A budapesti Toldi Ferenc Gimnáziumban érettségizett 1969-ben. Ez az intézmény adott otthont ebben az időben a legendás hírű, Timár Sándor vezette Bartók Táncegyüttesnek. Jánosi 1972-től, indulásától csatlakozott a táncházmozgalomhoz, nem sokkal később pedig a Bartók együttes tagja lett, először táncosként, majd zenészként. 1974-ben bekapcsolódott abba a hangszeres népzene gyűjtő, lejegyző, kutatómunkába, amelyet Martin György a MTA Zenetudományi Intézete Táncosztályának vezetője szervezett a köré csoportosuló fiatalokkal. E munka során Jánosi több száz hangszeres táncdallamot gyűjtött és jegyzett le az Intézet részére, annak megbízásából. 1974-től az erdélyi Mezőségen a legendás Szék város egyik primásától, Dobos Károlytól tanul. Itt kezdte a széki muzsikát tanulmányozni. Dobos hatására ragadta meg az archaikus falusi hegedűstílus, figyelte és gyűjtötte az adatokat. 1975-ben megalapította együttesét, a Jánosi Együttest. Alig egy évvel később, 1976-ban együttesével elnyerte a Kulturális Minisztérium által alapított Népművészet Ifjú Mestere címet, amely nagy lökést adott az együttes további munkájához. Az Együttes a magyarországi táncház mozgalom megalapítói közé tartozik. A zenekar tizennyolc éven keresztül rendszeresen tartott táncházat és



1980-tól állandó törzshelye volt a XII. kerületi MOM művelődési házban. A nyolcvanas évek derekától, ez volt Budapest egyik leglátogatottabb táncháza. Tematikus koncertjeivel az együttes új műfajt teremtett. Harmincegy, huszonnyolc különböző zenei témát feldolgozó tematikus koncertműsorának mindegyike a magyar zenei hagyomány egy-egy fontos területét, korszakát, vagy a műzenére gyakorolt hatását mutatja be közérthető formában (Bartók, Liszt, Haydn, Kodály művek magyar zenei forrásai; 18. századi magyar hangszeres gyűjtemények anyaga és a hangszeres népzene kapcsolata; 18. századi tánczenénk emlékei és az élő néptánc-hagyomány; a Rákóczi szabadságharc valamint az 1848–49-es forradalom és szabadságharc korának zenéje stb.). A nyolcvanas évek közepétől az Együttes működésének legfontosabb területe a magyar hangszeres zenei hagyomány múltjának bemutatása. A magyar falvak vonós tánczenéje a korábbi századok gazdag hangszeres zenei hagyományának öröksége. Ezt a korábbi feltevést Jánosi András több száz dallamra kiterjedő zenei összehasonlító munkája is igazolta. Ennek során derült fény a Liszt rapszódia (és más kortárs művek) korábban ismeretlen népzenei vonatkozásaira, hangszeres népzeneink több száz éves írott emlékeire, valamint arra, hogy a magyar falusi zenészek a régi dallamokkal együtt az évszázadokkal ezelőtti vonós előadásmódot is megőrizték. Az Együttes e témához kapcsolódó műsorai a zenekutatás legújabb eredményeire épülnek, ugyanakkor a nagyközönség érdeklődésére is méltán tarthatnak számot, népszerű, közérthető stílusukkal. Jánosit és együttesét 1978-tól 1981-ig az Állami Budapest Táncegyüttes alkalmazta, mint a tánckar kísérőzenekarát. Jánosi András 1981-ben kezdte hegedűtanári pályáját a budapesti III. kerületi Állami Zeneiskola népzenei tagozatán, amely 1990-től Óbudai Népzenei Iskola néven önálló intézményként működik, és amelynek azóta is tanára. Az iskola Magyarország egyetlen olyan zeneiskolája, amelyben csak népzene-tanítanak. A tanítás mellett folytatta a népzene gyűjtő, kutató, lejegyző munkát, és együttesével is tovább dolgozott. 1985-től kezdte tanulmányozni a 18–19. századi magyar kéziratos tánczenei gyűjtemények anyagát és összehasonlítani korunk még élő hangszeres népzenei hagyományával. Ez a munka az elmúlt több mint három évtized során meghatározóvá vált Jánosi András és együttese pályafutásában. Kutatásainak eredményeit elsősorban előadóként együttese munkájában kamatoztatta (eredménye az együttes négy CD-jén is hallható), de a tanításban is hasznosította. 1993-ban felvették a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolára (ma Nyíregyházi Tanárképző Főiskola), ahol 1996-ban ének-zene, népzene tanári szakon diplomázott. 1993-ban indult Magyarországon először ének-zene, népzene-tanár képzés ezen a főiskolán. A főiskola felkérésére

két éven keresztül a tanszak hegedűtanáraként is dolgozott. 1998-tól bekapcsolódott az Alapfokú Művészetoktatási Tantervek kidolgozásába a népzeneoktatás hegedű tantervének írójaként, amely munka tulajdonképpen a már korábban, 1981-ben a III. kerületi Zeneiskolában (a későbbi Óbudai Népzenei Iskolában) megkezdett tantervíró program folytatása volt. 2003-ban felvételt nyert a norvégiai Høgskolen i Telemark Hagyományos művészet szakára, ahol 2006-ban MA fokozatú képesítést szerzett népzeneészként. (Ekkor még Magyarországon nem lehetett népzeneészként egyetemi diplomát szerezni.) 2006-ban kidolgozta Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen induló népzenei képzés számára a hegedűoktatás tantervét. A vonós tanszak vezetőjeként részt vett az Egyetemen alakuló Népzene tanszék munkájában, amely 2007 szeptemberétől kezdte meg működését. 2015-ben a LFZE doktori Iskolájában megvédte DLA disszertációját *Az archaikus magyar hegedűjáték* címmel. 2015-ben a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagjává választotta. Székfoglaló előadásának címe: A magyar hangszeres népzenei hagyomány 18. századi öröksége. Ebben a dolgozatban Jánosi kifejti a magyar zenei hagyomány jellegzetességeit, jelentőségét, valamint a hegedűmuzsika helyét és szerepét a világ hegedű kultúrájában. (Részletek Tóth Anna (MMA) írása nyomán);

**Jankovits József** (Budapest, 1951. január 3.– Budapest, 2023. március 24.) operetténekes. Táncdalénekesként kezdte, az OSZK Stúdiójában (*Országos Szórakoztatózenei Központ*) Ákos Stefi és Gyarmati István voltak a tanárai, majd Raskó Magda operaénekesnél is tanult énekelni. Ekkoriban már kisebb szerepeket is kapott az Operettszínházban, de - Raskó Magda tanácsára - próbaéneklésre vidékre ment. (Pécsen és Szegeden is sikerrel járt, végül az utóbbit választotta.) A Szegedi Nemzeti Színházhoz, Pál Tamás operaigazgató szerződtette. 1979-től két évadot töltött Szegeden. Közben - 1980 nyarán - egy sikeres beugrásnak köszönhetően a Fővárosi Operettszínházról is kapott szerződési ajánlatot. A Turay Ida Színház örökös tagja;

**Járóka János** (Győr, 1951. december 16.) zenekari nagybőgőművész, tanár (ÁFÉSZ, Mosonmagyaróvár - zenész; Konzumszöv, Balatonszárszó - zenész; Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari nagybőgőművész; Rába Táncegyüttes - zenekari nagybőgőművész);

**Jávor Katalin** /Borosnyayné/ (Budapest, 1951. február 13.) zenekari oboaművész-tanár (Zeneműkiadó Vállalat-kottagrafikus; Fővárosi IV. kerületi

Állami Zeneiskola, oboa-, szolfézs- és furulyatanár; Vasas Szimfonikus Zenekar – zenekari oboaművész, I. oboás);

**Jégerné Pálvölgyi Edit** (Miskolc, 1951. március 22.) zeneiskolai hegedű-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Hatvan - hegedűtanár; Állami Zeneiskola, Füzesabony - hegedűtanár; Állami Zeneiskola, Eger - hegedűtanár);

**Karácsony János** (Budapest, 1951. augusztus 19.) gitáros, énekes. 1967 telétől a Ferm zenekarban játszott, ahol Vincze Viktóriát kísérték. 1971-ben Novai Gáborral, Révész Sándorral, Reck Lajossal, Ákos Istvánnal és Várkonyi Mátyással megalapította a Generált. 1974 októberében csatlakozott az LGT-hez, ahol az Egyesült Államokba disszidált Barta Tamás helyére került. Dalaival és jellegzetes énekhangjával hozzájárult az LGT sikeréhez, legismertebb szerzeményei a Rajongás (1976), az Engedj el (1977), Az utolsó szerelmes dal (1978), A dal a miénk (1980), az Áldd meg a dalt (1980), A síneken (1982) és az Ellenfél nélkül (1984). Karácsony János három szólóalbumot is megjelentetett, ezenkívül producerként és hangmérnökként működött közre a Napoleon Boulevard albumain, de az LGT tagjaival is dolgozott;

**Kárpáti Iván** (Budapest, 1951. március 17.) zongoraművész-tanár (Színház- és Filmművészeti Főiskola - tanár; Entzbruder D. ZSz., Szombathely - zongora főtárgytanár);

**Kaszás Sándorné** (Szolotvino, 1951. október 26.) zongoratanár (Simonffy Emil Állami Zeneiskola, Debrecen - zongoratanár);

**Kékesi László** /becenevén *Bajnok, Janek, Józsi* / (Budapest, 1951. december 30.) énekes, basszusgitáros, 23 évig a P. Mobil, 1997-től 2006-ig a Tunyogi Rock Band/RockBand, 2007–2008-ban ismét a TRB, 2008-tól a Mobilmánia tagja, valamint 2009-ben megalapította a Zöld a Bíbor Bandet, illetve időnként Bajnok Rock Team nevű zenekarával is játszik. 2010-ben visszatért a RockBandbe;

**Király Tibor** (Szeged, 1951. július 22.) zenekari klarinétművész-tanár (Állami Zeneiskola, Esztergom - tanár; Állami Zeneiskola, Szob - klarinéttanár; Magyar Állami Operaház - zenekari klarinétművész);

**Kisné dr. Kenesei Éva** (Kaposvár, 1951. december 24.) zeneiskolai zongoratanár, bölcsészdoktor (Állami Zeneiskola, Dombóvár -zongoratanár; Tanítóképző Főiskola, Kaposvár - tanár; Állami Zeneiskola, Kaposvár - zongoratanár; Kaposvári Egyetem - tanár és mb. igazgató is);

**Kollár Anikó** (Felsőszentiván, 1951. október 16.) zenekari fuvolaművész-tanár (Pécsi Nemzeti Színház és a Filharmonikus Zenekar-zenekari fuvolaművész; Állami Zeneiskola, Marcali-megbízott igazgató; Dombóvári „Kapos” Néptáncgyűttes tagja);

**Kollár Béla** (Budapest, 1951. december 17.) zenekari oboaművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar - zenekari oboaművész, szólóoboás, Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara - zenekari oboaművész, oboa szólamvezető, I. oboista; A Magyar Rádió Fúvósegyüttesének tagja);

**Komáromy Sándor** (Budapest, 1951. június 16.) zenekari gordonkaművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari művész; Állami Zeneiskola, Gyöngyös-gordonkatanár);

**Koncz Tamás** (Budapest, 1951. október 11.) karmester (Magyar Állami Operaház-korrepetitor és karmester; Győri Filharmónikus Zenekar-karmester);

**Kontra Zoltán** (Budapest, 1951. október 28.) karmester, szakközépiskolai zongoraművész-tanár (Budapesti Postás Sportegyesület-zongorakísérő; Fővárosi XXII. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár; Állami Déryné Színház-karmester; Budafoki Kamarakórus-zongorakísérő);

**Kormos Gábor** (Madaras, 1951. április 23.) gitáros, énekes (Prognózis együttes-basszusgitár, gitár, ének);

**Korpás Ferenc** (Budapest, 1951. április 21.) énekművész, zenekari hegedűművész (Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari hegedűművész; Szegedi Nemzeti Színház - magánénekes; Magyar Rádió és Televízió Énekkara - énekkari művész);

**Kovács Dezsőné Nagy Ilona** (Debrecen, 1951. január 9.) zenekari hegedűművész-tanár (Győri Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész;

Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar-zenekari hegedűművész; Magyar Néphadsereg Művészegyüttes Szimfonikus Zenekara-zenekari hegedűművész);

**Kovács János** (Budapest, 1951. augusztus 14.) karmester, a Magyar Állami Operaház első karmestere, 2011. augusztus 9-től főigazgatója. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában érettségizett, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerzett karmesteri diplomát 1973-ban. A főiskola után rögtön a Magyar Állami Operaházhoz szerződött korrepetitorként, majd 1976-tól karmesterként. 1979 és 1981 között három alkalommal a Bayreuthi Ünnepi Játékok zenei asszisztense volt. 1987 és 1990 között az Operaház vezető karmestere, 2001-től Magyar Filharmóniai Társaság első karmestere. 2003-ban, illetve 2006–2007-ben megbízott főzeneigazgató, 2007 őszétől az Operaház első karmestere. Rendszeresen vezényel külföldön, első karmestere volt a Szlovén Filharmonikusoknak, 1992-től a Tokiói Filharmonikusok vendégkarmestere, 1998 óta első vendégkarmestere;

**Körmendy László** (Körmend, 1951. augusztus 12. – Pécs, 2016. június 3.) magyar táncművész, a Pécsi Balett szólistája, koreográfus, táncpedagógus. Az Állami Balettintézetben 1970-ben kapott diplomát. A Pécsi Balett tagja, magántáncosa, kiemelkedő tehetségű szólistája volt. Virtuóz tánctechnikájával és őszinte, szenvedélyes előadásmódjával kiváló hős, drámai és komikus karakterszerepek megformálója volt. Színpadi táncot tanított a Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola táncművészeti tagozatán 1992–2009-ig;

**Kristó Imre** (Budapest, 1951. szeptember 30.) zenekari kürtművész-tanár (Budapest, 1951. szeptember 30.) Fővárosi Operettszínház-zenekari kürtművész);

**Laczó István** (Győr, 1951. XII. 15.) zenekari hegedűművész-tanár (Állami Zeneiskola, Dorog-tanár; Győri Filharmónikus Zenekar-zenekari művész; Győri Kisfaludy Színház-zenekari hegedűs);

**Laczóné Pozsgai Márta** (Esztergom, 1951. december 30.) zenekari hegedűművész-tanár (Állami Zeneiskola, Esztergom-hegedűtanár; Győri Kisfaludy Színház-zenekari hegedűművész);

**László János** (Pécs, 1951. március 30.) zenekari gordonkaművész-tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari gordonkaművész);

**Lehőczné Ari Ildikó** (Ózd, 1951. szeptember 23.) ének-zenetanár (Gagarin Általános Iskola, Ózd, ének-zene- és orosz tanár; Állami Zeneiskola, Salgótarjáni tagiskola-Népi Kamaragyűttes vezető; Állami Zeneiskola, Paks, klarinét-, furulya- és gitártanár);

**Lőrincz Ildikó** (Budapest, 1951. május 14.) középiskolai ének-zenetanár, karvezető, korrepetitor (Hámán Kató Zenei Általános Iskola, Vác, ének-zenetanár, karnagy; Fővárosi Operettszínház-korrepetitor);

**Maczák János** (Kecskemét, 1951. május 22.) zenekari klarinétművész-tanszékvezető docens. 1970-től 1983-ig az Új Zenei Stúdió, 1974-től 1976-ig az Állami Operaház művésze. 1974-től 1977-ig a Tömörkény István Gimnázium és Zeneművészeti Szakközépiskola (Szeged) tanára. 1976-tól 1983-ig az MR Szimfonikus Zenekarában játszik. 1983-tól a kecskeméti Kodály Iskola tanára. 1990-től az SZTE Zeneművészeti Kar Fafúvós Tanszék tanszékvezető docense. A Kodály Iskolában klarinét tanszakot hozott létre;

**Mandowsky Judit** (Budapest, 1951. október 20.) ének-zenetanár, karvezető (Fővárosi Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola, ének-zenetanár, karvezető);

**Martonné Szécsi Éva** (Szeged, 1951. május 23.) magánének-tanár (Magyar Állami Operaház-énekkari művész; Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola-magánének-tanár);

**Méth Ágnes** (Budapest, 1951. április 16.) zenekari ütőhangszeres-művész, tanár, rendező (Grazer Philharmoniker-zenekari ütőhangszeresművész, Opernhaus, Graz-zenekari ütőhangszeresművész; Camerata Hungarica együttes-zenekari ütőhangszeresművész);

**Móczán Péter** (Szeged, 1951. november 4.) zeneszerző, előadóművész, producer, basszusgitáros. Az East együttes alapítója és vezetője, több film és színházi előadás zeneszerzője. 1970–1975 között a szegedi Angyalok rock-, majd dzsessz-együttes tagja volt. 1971-ben az együttesrel a salgótarjáni országos

amatőr fesztivál első helyezését érték el. 1972-ben a „Ki mit tud?” második helyezettei lettek. 1975–1994 között az East együttes alapító tagja és vezetője, 1991-től producere volt. 1983-ban az év basszusgitárosa volt. 1984–1985 között a Pécsi Balettel is dolgozott. 1991 óta produkciós irodát vezet;

**Moharos Katalin, B.** (Budapest, 1951. május 12.) zenekari gordonkaművész-tanár (Fővárosi Operettszínház - zenekari gordonkaművész);

**Müller Péter Iván** / „Sziámi” / születési neve: *Kovalcze Végh Péter Iván* / (Budapest, 1951. december 12.) költő, dalszerző, énekes, filmrendező, kulturális szakember. 1973-ban szerezte meg a Magyar Rádió munkastúdiójában a rádiószerkesztő-riporter diplomát, ezt követően 1974-ben az Állami Artistaképző Iskolában a cirkusz- és varietérendezői képesítést. 1976-ban a ELTE Bölcsésztudományi karán magyar-francia szakos tanári diplomát szerzett. 1981-ben film- és televízió-rendezői diplomát kapott a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Vizsgafilmje az *Ex-Kodex* című alkotás volt. A magyar alternatív kultúra egyik meghatározó egyéniségeként tartják számon. Müller Péter szövegei, és zeneszerzőtársa, Gasner János sajátos, megkötésektől független zenéje alapozta meg zenekaruk, a Sziámi (eredetileg Sziámi Sziámi) sikerét. Gasner János 2009-es halála után Müller bejelentette, hogy a szerzőtárs halálával a Sziámi zenekar, mint olyan, megszűnt létezni. Azóta saját, teljes nevén, illetve 2012-től a Müller Péter Sziámi AndFriends zenekarral, valamint Szakcsi Lakatos Bélával (Pianissimo! duó), Kirschner Péterrel (Felevad duó) és más zenészekkel lép fel. 2019 őszén az Erkel Színházban adott "életHű" koncertet. Müller Péter 1992-től a Sziget Kulturális Szervezőiroda Kft. tulajdonosa és kreatív igazgatója. 1993-ban Gerendai Károllyal megszervezte az első Diákszigetet, (1993. augusztus 19-26.), mely Közép-Európa legnagyobb kulturális rendezvényévé vált azóta: 1998-ban a Miskolci Nemzeti Színház Játékszínének művészeti vezetője volt, 2001-ben az akkor induló Miskolci Nemzetközi Operafesztivál ügyvezető igazgatója lett, melynek a mai napig főtanácsadója. 2005-ben a Magyar Állami Operaház stratégiai igazgatója. 2005-től kezdődően ötletgazdája és házigazdája volt a „Songwriters – ahol a dalok születnek” nevű rendezvénynek, mely a hazai alternatív zenészeknek kínált előadói fórumot. 2008 óta játszik a Baltazár Színházban;

**Nagy Eszter** (Debrecen, 1951. július 29.) zenekari brácsaművész-tanár (Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar-zenekari brácsaművész);

**Nagy Katalin, dr. / L. /** (Vencsellő, 1951. június 7. – Budapest, 2012. november) ének-zene-, tantárgypedagógus-tanár, karvezető, szerkesztő (Budai Nagy Antal Óvónői Szakközépiskola, Nagykálló-kórusvezető, ének-zene óvodai módszertantanár; Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza-tanár; KÓTA főtitkár-helyettes; KPVDSZ Művelődési Ház-karvezető). *Laczó Zoltánnal* dolgozott együtt a fővárosban, tanított a budai képzőben, a fővárosi *Országos Közoktatási Intézetben*. A nyíregyházi temetőben helyezték örök nyugalomra 2012. november 15-én;

**Nagy Lórántné /Kovács Barbara)** (1951) óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus, szolfézs-zeneelmélettanár, író, költő, zeneszerző, illusztrátor;

**Nagy Ottó** (Budapest, 1951. március 14.) gordonkatanár, viola da gamba játékos, zenekari gordonka és viola da gamba művész (Rózsavölgyi Márk Állami Zeneiskola, Balassagyarmat-gordonkatanár; BM TOP Tinódi Kamarazenekar - zenekari gordonka és viola da gamba művész szólamvezető);

**Nagy Ottóné Körös Mára** (Kecskemét, 1951. december 15.) gordonka kamaraművész-tanár (Fővárosi X. kerületi Állami Zeneiskola-gordonkatanár; A Camerata Hungarica együttes gambása);

**Némedi Mari** (Vaskút, 1951. augusztus 4. – Kerepes, 2016. február 11.) magyar színésznő, énekesnő és szinkronsínész. Szabadfoglalkozású színésznő volt. Játszott a Várszínházban, a Fővárosi Operettszínházban és a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon. A színészet mellett énekléssel is foglalkozott. Barátjával, Radics Márkkal közösen járták az országot, valamint énekelt Márk megjelent nagylemezén is. Olyan két nagysikerű könnyűzenei műsornak a meghívott vendégei voltak, mint a Házibuli Attilával (ennek Tilinger Attila volt a névadója és producere) és a Fásy Ádám nevéhez köthető Zeneexpressz. 2011-ben felkérték, hogy nyissa meg a Budapest Pride film- és kulturális fesztivált.

**Németh Ottóné Horváth Györgyi** (Rém, 1951. november 6.) gordonka- és szolfézsstanár (Állami Zeneiskola, Kiskunhalas-gordonka- és szolfézsstanár, Állami Zeneiskola, Baja-gordonka- és szolfézsstanár);



**Oláh József** (Aszód, 1951. július 5. –) nagybőgős (Honvéd Művészegyüttes-zenekari művész, BM Duna Művészegyüttes);

**Palánkai Éva** (Nézs, 1951. augusztus 9.) fuvolatanár (1972–1974 Állami Zeneiskola, Heves-fuvolatanár; 1974–1975 Állami Zeneiskola-fuvolatanár, Salgótarján; 1975– Rózsavölgyi Márk Állami Zeneiskola, Balassagyarmat-fuvolatanár);

**Pálma Ilona** (Baja, 1951. október 11.) hegedűtanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szekszárd-hegedűtanár);

**Pap Rózsa, B.** (Hódmezővásárhely, 1951. április 1.) zenekari fuvolaművész-tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari fuvolaművész; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szeged-fuvolatanár);

**Papp Gyula** (Nádudvar, 1951. november 28.) zenei előadóművész;

**Pappné Baráth Katalin** (Budapest, 1951. május 11.) alsófokú zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zenekiskola, Nagykanizsa-zongora- és szolféztanár);

**Párkányi Katalin** (Budapest, 1951. január 3.) zenekari hegedűművész-tanár (Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara- zenekari hegedűművész);

**Pásztor Ákos** (Budapest, 1951. április 8.) gordonka- és kamarazene-tanár (Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Győri Tagozata-gordonkatanár);

**Pásztor Istvánné** (Szikszó, 1951. IX. 14.) középiskolai történelem-, és ének-zenetanár (Tokaji Ferenc Gimnázium és Óvónőképző Szakiskola, Tokaj - ének-zenetanár);

**Pataki Attila** (Miskolc, 1951. július 2.) magyar rockzenész, 1974-től az Edda Művek énekese. 1985-től szinte az összes Edda dalszöveget ő írta. Neve összefonódott az Eddával. 1980-ban jelent meg első nagylemezük, majd 1981-ben a második, többek között a *Ballagás* című film betétdalaival (Kölyköd voltam);

**Pávai István** (Székelyudvarhely, 1951. december 10.) magyar népzenekutató (etnomuzikológus), egyetemi tanár. 1970-ben érettségizett a Székelykeresztúri Gimnáziumban. 1976-ban szerzett muzikológus diplomát a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémián. Diplomadolgozatának címe: *Sóvidéki népzene*. 2005-ben szerzett PhD zenetudományi doktori fokozatot a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. Doktori disszertációjának címe: *A tánczene és interetnikus kapcsolatai az erdélyi magyar néphagyományban*. 1994 óta dolgozik a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának Zenetudományi Intézetében (Budapest), amelynek jelenleg tudományos főmunkatársa (ugyanott 1999–2002 között a Népzenei Archívum vezetője, jelenleg a Népzene- és Néptánckutató Osztály és Archívum vezetője). 1998 óta tanít a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Zenetudományi és Népzene Tanszékén, amelynek jelenleg habilitált egyetemi tanára. Uo. 2017-től az Egyetemi Doktori Tanács tagja, a DLA Doktori Tanács tagja és a DLA népzenei doktori alprogram vezetője. Oktatott tárgyak: népzenei doktorkollégium, etnomuzikológia főtárgy, magyar népzenei dialektológia;

**Pazár István** (Miskolc, 1951. május 6.) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (1978–1979 Miskolc, Nemzeti Színház-korrepetitor; 1979– Debreceni Csokonai Színház-karnagy, karmester; Debreceni Kodály Kórus-karnagy);

**Petres Csaba** ( Ditró, 1951. július 19.) erdélyi magyar zenepedagógus. Középiskoláit a marosvásárhelyi Művészeti Líceumban végezte ( 1970 ), majd zenetanári diplomát szerzett a kolozsvári Zeneművészeti Főiskolán (1974 ). Tanári pályáját szülőfalujában kezdte Általános iskolai tanárként (1974–1976 ), s Rövid csíkszeredai kitérő (1976–1977 , Művészeti Líceum) UTÁN 1977-től napjainkig ugyanott folytatta.

**Piacsek László** (Kaposvár, 1951. március 13.) zenekari nagybőgőművész-tanár (Pécsi Filharmonikus Zenekar - zenekari művész; Pécsi Nemzeti Színház - zenekari művész);

**Pilbauer János** (Csorna, 1951. július 7.) zenekari klarinétművész-tanár (Győri Filharmonikus Zenekar - zenekari klarinétművész);

**Pintér Istvánné Tyukodi Erzsébet** (Gyula, 1951. szeptember 8.) zeneiskolai zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Iryni J. Vegyipari Szakközépiskola, Kazincbarcika-nevelőtanár; Állami Zeneiskola, Kisújszállás-zongora- és szolfézstanár);

**Pintérné Hárs Borbála** (Budapest, 1951. április 14. – Budapest, 2024. június 14.) műsorszerkesztő, középiskolai ének-zenetanár, karnagy (Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola-szolfézs- és magánének-tanár, uo. igazgató-helyettes is; Országos Filharmónia, műsorszerkesztő-dramaturg);

**Pitti Katalin** (Szentés, 1951. december 7.) operaénekes-tanár. Tanulmányait a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola ének tanszakán kezdte Sík Olga és Bán Melitta tanárnőnél, majd a Zeneakadémiára, a mai Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemre nyert felvételt, dr. Sipos Jenő professzor növendéke lett. Egyetemi évei alatt, 1976-ban részt vett a Lipcsei Nemzetközi Bach Versenyen, ahol második helyezést ért el. Diplomája megszerzésének évében a Magyar Televízió Verdi Otellójából operafilmét készített, melynek női főszerepére választották ki több meghallgatás után. Így pályakezdőként együtt énekelhetett és játszhatott az akkori legnagyobbakkal, Simándy Józseffel és Melis Györggyel. Ferencsik János vezényelte a felvételt, mely a Magyar Rádió 6-os Stúdiójában készült. A film országos ismertséget és szakmai sikert hozott számára. Az 1978/79-es évadtól a Magyar Állami Operaház magánénekeseként szerződtek, ahol az operairodalom legcsodálatosabb szerepeit énekelte. A Színházi Adattárban regisztrált bemutatóinak száma: **55**. Közel húsz éve rendszeresen tanít. Jelenleg a Nyugat-Magyarországi Egyetem SEK (Savaria Egyetemi Központ) Művészeti, Sport és Neveléstudományi Szakán kinevezett docens, a Budai Művészház alapítványi iskolájában oktat és a Tata város Zeneiskolájában hangképző tanár;

**Porzolt Ildikó** (Budapest, 1951. október 17.) zenekari gordonkaművész-tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész; Állami Zeneiskola, Szentés - gordonkatanár);

**Pótz-Nagy Ágoston** (Budapest, 1951. augusztus 16.) magyar gitáros, a Gesarol együttes tagja volt, 1992 óta vezetője;

**Ránki Dezső** (Budapest, 1951. szeptember 8.) zongoraművész-tanár. Tanulmányait Domokos Kingánál és Máthé Kláránál kezdte, majd 1973-ban

szerzett diplomát Budapesten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, Kadosa Pál és Rados Ferenc növendékeként. 18 évesen megnyerte a zwickau-i nemzetközi Schumann-verseny 1. díját. Fellépett Európa legtöbb országában, több ízben Észak- és Dél-Amerikában, és 2-3 évente Japánban. Játszott többek között a Berlini Filharmonikusokkal, a Londoni Filharmonikusokkal, az amszterdami Concertgebouw zenekarával, a párizsi Orchestre Nationallal, a tokiói NHK zenekarával, számos neves karmesterrel, többek között Solti Györggyel, Végh Sándorral, Lorin Maazellel és Zubin Mehtával. A kamarazene jelentős szerepet játszik életében. Az 1980-as évek óta Magyarországon és külföldön egyaránt rendszeresen koncertezik feleségével, Klukon Edittel. Eljátszották a négykezes, illetve kétféle zongorás irodalom legnagyobb részét. Lemezre vették Erik Satie *Socrate*-jének kétféle zongorás és Liszt *Via crucis*-ának négykezes változatát is. Két gyermekük közül az idősebb Soma építész, az ifjabb Fülöp már zeneakadémiai növendékként rendszeresen koncertező zongorista;

**Reményi Krisztina, dr.** (Budapest, 1951. október 23.) közgazdász, zenei impresszárió (Interkoncert);

**Ronkay Ferencné Zeitler Zsuzsanna** (Budapest, 1951. szeptember 2.) alsófokú zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Fővárosi XIII. kerületi Állami Zeneiskola - zongoratanár);

**Rőmer Ottó** (Bárna, 1951. június 3.) hegedűtanár (Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola, Debrecen- hegedű- és brácsatanár);

**Sajti Péter** (Nagyszalonta, 1951. július 7.) zeneiskolai gitártanár (Állami Zeneiskola, Kevcskemét-gitártanár);

**Sass Sylvia** (Budapest, 1951. július 12.) operaénekes, tanár, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja. Zenei tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte 1970 és 1972 között Révhegyi Ferencné növendékeként. A Magyar Állami Operaház színpadán 1971-ben debütált Frasquita szerepében (Bizet: Carmen), 1972 és 1979 között az Operaház magánénekes volt. Több nemzetközi énekversenyen vett részt, 1972-ben a Magyar Televízió Kodály Énekversenyén első díjat nyert, 1973-ban a szófiai énekverseny nagydíját kapta, valamint a legjobb kamaraénekesnek járó

különdíjat. 1974-ben Moszkvában a Csajkovszkij Énekversenyen második díjat nyert, az első díjat nem adták ki. 1975-től egyre többet vendégszerepelt külföldön, fellépett többek között a londoni Covent Gardenben, a Milánói Scalában, a bécsi Staatsoperben, a New York-i Metropolitanben, a Párizsi Operában, a moszkvai Bolsojban, valamint Hamburgban, Frankfurtban, Münchenben, Aix-en-Provence-ban, Salzburgban, Glasgowban, Moszkvában, Prágában, Szófiában, Bostonban, Denverben, Los Angelesben, Pittsburghben, Miami-ban, Tokyóban, Caracasban, Santiago de Chilében. Judit szerepében (Bartók: A kékszakállú herceg vára) énekelt a New York-i Carnegie Hallban, valamint a londoni Royal Albert Hallban. Olyan kiváló énekesekkel, mint Plácido Domingo, José Carreras, Renato Bruson, Alfredo Kraus, Carlo Bergonzi, Boris Christoff, Piero Cappuccilli, Neil Shicoff, Grace Bumbry, Robert Lloyd, Giuseppe Giacomini, valamint rendezőkkel, mint Jorge Lavelli, Jean-Pierre Ponnelle, PierLuigi Samaritani, Hugo de Ana. Huszonnégy év színpadi karrierje alatt negyvenhét főszerepet énekelt. 1995-től koncerteken lép fel. 1996-tól 2000-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán dalirodalmat tanított. 1996-tól mesterkurzusokat tart, többek között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, Budapest, Tokyóban a Musachino Akadémián, Jeruzsálemben a Rubin Akadémián, Santiago de Chilében a Zeneakadémián, Londonban a Kodály Institute of Britain-ben, a Párizsi Magyar Intézetben, 2011-ben a Római Magyar Akadémián, Nantes-ban az Art' Scènes fesztivál keretében. Több mint harminc lemeze jelent meg, melyek között teljes operafelvételek és szólóalbumok egyaránt megtalálhatók;

**Sebők János** (Kunszentmárton, 1951. július 11. – Budapest, 2013. április 20.) közgazdász, zenei újságíró. Sebők János volt az első olyan magyar zenei újságíró, aki komoly szakkönyveket adott ki a nyolcvanas évek elején (*A Beatles-től az Új Hullámig* - 1981, *Magya-rock I-II* - 1983, 1984), az Ifjúsági Magazinban és számos újságban publikált zenei tárgyú írásokat, később a Világ Ifjúsága magazin munkatársa, rovatvezetője lett, fő szakterülete az ifjúsági kultúra és persze azon belül is a popzene volt. Írt könyvet az Ifipark történetéről (*Volt egyszer egy Ifipark* - 1984), Dinnyés Józsefről (*A daltulajdonos* - 1988), Madonnáról sikerei első csúcsán (*Madonna* - 1989) és a könnyűzene és a szocializmus viszonyáról (*Rock a vasfüggöny mögött* - 2002). A kilencvenes években a Popcorn, a 100xSzép és a Top Gun főszerkesztő-helyettese, 2000-2003 között a Zene.net és a She.hu főszerkesztője volt. Rendszeresen publikált a Népszabadságban, a HVG-ben és sok más folyóiratban, kiadványban. Fő művei

a 2000-es években jelentek meg Jávorszky Béla Szilárddal közös kötetek formájában, négy könyvben a nemzetközi és a hazai pop/rocktörténetről. *A rock története 1.* (2005) az ötvenes-hatvanas éveket, *A rock története 2.* (2007) a hetvenes évek végéig tárgyalja a könnyűzene történetét, a sorozat harmadik, nyolcvanas évtizedet tárgyaló része évek óta nagyrészt készen várja a kiadás lehetőségét. A szintén 2005-ben indított magyarországi könnyűzenei életet bemutató *A magyarrock története 1.* az alcím szerint *A beatkezdetektől a kemény rockig*, azaz a nyolcvanas évek elejéig veszi sorra a történetet, a 2006-os *A magyarrock története 2.* pedig *Az újhullámtól az elektronikáig* alcímmel a kétezres évek közepén zárja a hiánypotló és egyedülálló sorozatot;

**Seregély Katalin** (Nyíregyháza, 1951. április 20. – Budapest, 1980. december 29.) operaénekes. Tanulmányait 1971–76-ban a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola (ének) Réti József és Sipos Jenő tanítványaként végezte. 1976-tól a Magy. Áll. Operaház magánénekesé és az Országos Filharmónia énekes szólistája volt. Főbb szerepei: Azucena (Verdi: A trubadúr), Ulrica (Verdi: Álarcosbál), Carmen (Bizet: címszerep), Zita-anyó (Puccini: Gianni Schicci). Fellépett Händel oratóriumaiban (Messiás, Sámson stb.), énekelt Pergolesi Stabat Materjának s más oratorikus művek altszólamát. Szerződéses viszony kötötte a grazi operához;

**Simonffy György**, ifj. (Budapest, 1951. július 19.) zenekari harsonaművész-tanár, zeneszerző, hangszerelő (Veszprémi Petőfi Színház-zenekari művész; MACIVA - zenekari harsonaművész; Theater, Greifswald - zenekari harsonaművész; Ifjúsági Fúvószenekar, Greifswald - zenekarvezető);

**Sisak András** (1951) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (Budai Nagy Antal Gimnázium, ének-zenetanár, karnagy);

**Somodari Józsefné Marton Mária** (Pécs, 1951. október 8.) szolfézs- és ének-zenetanár (Csermák Antal Állami Zeneiskola, Veszprém-szolfézs- és magánénektanár, tanszakvezető);

**Somogyiné Almádi Julianna** (Heves, 1951. december 11.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Salgótarján - zongoratanár);

**Soskó András** (Budapest, 1951. június 13.) zenekari mélyhegedűművész, tanár (Magyar Néphadsereg Művészegyüttes Szimfonikus Zenekara - zenekari mélyhegedűművész);

**Suhanyeczné Kazár Irén** (Nyíregyháza, 1951. március 20.) magánének-tanár, történelem- és ének-zenetanár (Bessenyei Gy. Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza-gyakorló iskolai ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Nyíregyháza-magánének-tanár, uo. igazgató-helyettes is);

**Szabó Ferenc** (Döbrököz, 1951. július 26.) zenekari ütőhangszeres-művész (Pécsi Nemzeti Színház, zenekari ütőhangszeres- művész; Pécsi Szimfonikus Zenekar, zenekari ütőhangszeres - művész; Zeneművészeti Szakközépiskola, Pécs - ütőhangszeres tanár; Komlói Bányász Fúvószenekar - karnagy);

**Szabó János** (Gyöngyös, 1951. június 24.) trombitatanár (Állami Zeneiskola, Nagybátony-trombitatanár; A Nagybátonyi Kamaraegyüttes tagja, a Nagybátonyi Fúvószenekar vezetője);

**Szabó Katalin** / Caterina Crevato-Selvaggi / (Debrecen, 1951. szeptember 3.) zenekari brácsaművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar-zenekari brácsaművész; a Magyar Rádió külső munkatása);

**Szabóné Bíró Klára** (Miskolc, 1951. február 22.) fagott- és szolfézstanár (1973–Egressy Béni Állami Zeneiskola, Miskolc-fagott- és szolfézstanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Miskolci Tagozata fagott tanítási gyakorlat-vezető);

**Szadai Judit** (Sátoraljaújhegy, 1951. augusztus 8.) zenekari fuvolaművész, fuvola-, szolfézs- és ének-zenetanár (Miskolci Nemzeti Színház-zenekari művész);

**Szakály Ágnes** (Budapest, 1951. március 14.) cimbalomművész-tanár. Zenei tanulmányai a kezdetektől, tízéves korától a cimbalomhoz kötődtek (bár zongorázni is tanult), és a diplomával bezárólag végig Tarjáni Tóth Ida volt a mestere. 1974-ben végzett a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, cimbalom–szolfézs–ének szakon. Végzése után, hivatalosan 1976-tól, a budapesti VI. kerületi Állami Zeneiskola (ma Tóth Aladár Zeneiskola) tanára,

majd 1986-tól 2002-ig a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában is tanított. A zenein kívül, ettől némileg eltérő jellegű tanulmányokat is folytatott és szerzett diplomát: 1980-ban elvégezte az Eötvös Loránd Tudományegyetem pedagógia szakát, 2000-ben a Pécsi Tudományegyetem művelődési és felnőttképzési menedzser szakát, 2002-ben pedig a közoktatás vezetői szakát. A hangversenyéletbe 1973-ban kapcsolódott be szólókoncertekkel és zenekari tagként, 1979-től duóban Fábián Mártával. A hazai fellépéseken kívül külföldön is gyakori fellépő művész. Európa szinte valamennyi országában szerepelt, de fellépett Mexikóban, Japánban és egyéb helyeken is. Szívesen játszik modern zenét, kortárs zeneszerzők muzsikáját is (ezért tizennégy alkalommal kapott Artisjus díjat), sőt az ő számára összesen 85 darabot írtak: tizenöt versenyművet, kamara- és szólódarabokat;

**Szalai Ágnes / C. /** (Budapest, 1951. november 7. – Budapest, 2013. február 22.) középiskolai tanár, népművelő, újságíró. Tanulmányok: 1970 Veres Pálné Gimnázium, Budapest; 1976 ELTE Bölcsésztudományi kar, Budapest, 1979 MÚOSZ Újságírói Iskola, Budapest. Munkahelyek: 1971–1973-ban a Kórusok Országos Tanácsa ügyintézője, 1983–1985-ös években főmunkatársa. 1976-tól 1983-ig a KÓTA c. lapnál újságíró, 1985-től 1989-ig olvasószerkesztő. 1992-ben a Száminform Kft. Bp., felelős szerkesztője. 1993-tól 1998-ig a veszprémi Városi Művelődési Központ szervezője, 1998-tól igazgató-helyettese;

**Szántó Éva** (Budapest, 1951. július 5.) ének-zene- és történelemtanár (MTA Zenetudományi Intézet-munkatárs, Művelődéskutató Intézet-zeneszociológiai felmérések készítője);

**Szász Mihály** (Bélmegyer, 1951. március 28.) zenekari brácsaművész-tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész);

**Szélesné Dvorszky Magda** (Bodrogkeresztúr, 1951. július 14.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (1973– Állami Zeneiskola, Nyíregyháza-zongoratanár; Ifjú Zenebarátok Kórusa-zongorakísérő; Nyíregyházi Egyesített Vegyeskar-kórustag);

**Szenthelyi Miklós** (Budapest, 1951. január 24.) hegedűművész-tanár. A Fővárosi Zeneiskolában folytatott alapszintű tanulmányai után, 1964 és 1968 között Lányi Margitnál tanult hegedűt a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti



Szakközépiskolában. 1968-ban került be a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, ahol Kovács Dénes tanítványa lett. 1973-ban végzett, és mestere hívására a főiskola oktatója lett. Először tanársegéd volt, majd 1978-ban adjunktus, 1989-ben pedig docens lett. 1978 óta vezeti a különleges tehetségek osztályát. A koncertéletbe való bekapcsolódását segítette az Országos Filharmónia, amelynek 1974-ben lett a szólistája. 1988-ban, a főiskolán végzett tanítványaiból megalapította a csak vonósokból álló Magyar Virtuózok Kamarazenekart, amelynek művészeti vezetője, 1999 óta karmestere is. Tanítványai között több, komoly nemzetközi szóló karriert befutott hegedűs is van, például Baráti Kristóf, Lendvay József és Falvay Attila. 1976 óta egy 1723-as Guarneri mesterhegedűn játszik. Játékáról számos hangfelvétel készült, felvette például Bach összes szóló hegedűre írt szonátáját és partitáját. Ezt a műsort – egyetlen koncert keretében – elő is adta, ami a világon egyedülálló teljesítmény. Hasonlóan nagyszabású hangverseny-vállalkozása volt 2011-ben is, melynek során egyetlen napon, négy koncert keretében kilenc versenyművet adott elő tanítványaival, a Magyar Virtuózok Kamarazenekar és a MÁV Szimfonikus Zenekar közreműködésével;

**Szijjártó Csaba** (Budapest, 1951. június 28.) zenei előadóművész, karmester, szerkesztő (Mákvirág népzenei együttes alapítója és vezetője; Népszínház-karmester; Magyar Televízió Zenei Főosztály-munkatárs, szerkesztő);

**Szilfai Márta** (1951) operaénekes, tanár. Zenei tanulmányait a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola zongora-zeneszerzés szakán kezdte, melyet később az ének szakra cserélt. A sokat ígérő karrier felé vezető utat azonban hamar megszakította: a fiatal énekesnő anya lett. Ahhoz, hogy mind anyai, mind énekesi szerepének eleget tegyen, Szilfai Márta a Magyar Rádió és Televízió kórusának lett tagja, ahol – titkos szavazással – az "Év énekes" díjat nyerte el 1992-ben. A kórus mellett 1988 óta rendszeresen lépett fel szólistaként is. Az operaszerepek mellett gyakran énekelt koncerteken. Lamberto Gardelli vezényletével Brahms Német Requiemével nagy sikert aratott. 1992 óta tagja a Magyar Állami Operaháznak. Más világhírű karmesterekkel is sokat dolgozott: Kobajashi Ken-ichiro, Milthiades Caridis, Aldo Ceccato, György Pesko, Carlos Trikolidis, Marcello Viotti és Vásáry Tamás;

**Szögi Ágnes** (Jászkarajrón, 1951. október 17.) népművelő, zenei könyvtáros (Bács-Kiskun megyei Művelődési Központ, Kecskemét-népművelő; Kodály

Zoltán Zenepedagógiai Intézet. Kecskemét-zenei könyvtáros, tanulmányok írása, kiadványok szerkesztése);

**Tahi-Tóth Gábor** (Budapest, 1951. március 1.) Dj Tóbiás néven magyar lemezlovas, biológia-kémia szakos középiskolai tanár. 1972 óta műsorvezető, disc-jockey „Tóbiás” néven több klubban. 1980–88 között a Magyar Rádióban külső munkatársként dolgozott, a tudományos-ismeretterjesztő rovatnál riportokat, a zenei főosztályon könnyűzenei összeállításokat (Ötödik sebesség, Poptarisznya), a szórakoztató osztályon önálló műsorokat készített (Itáliai pop-panoráma, Michael Jackson szindróma);

**Tálas Áronné** (Kunszentmárton, 1951. december 11.) általános iskolai ének-zenetanár, karnagy (1. sz. Általános Iskola, Tiszakécske, ének-zenetanár, karnagy);

**Taletovics Márton** (Szombathely, 1951. október 24.) zenekari trombitaművész-tanár (Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari művész, Győri Kisfaludy Színház-I. trombitás, rézfúvós szólamvezető);

**Tarnay György** (Debrecen, 1951. március 6.) zenekari hegedűművész-tanár (Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar - zenekari hegedűművész, II. koncertmester; Állami Zeneiskola, Hajdúszoboszló - hegedűtanár);

**Tauber Gabriella** (Dorog, 1951. október 16.) ének-zenetanár (Kelen J. Gimnázium, Dorog, ének-zenetanár);

**Tárnok Márta** (Mosonszentjános, 1951. december 5.) zenekari hegedűművész-tanár (Szombathelyi Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész);

**Tornyai Jenő** (Kecskemét, 1951. december 25.) zenekari gordonkaművész-tanár (Állami Zeneiskola, Szeged - gordonkatanár; Szegedi Szimfonikus Zenekar - zenekari gordonkaművész);

**Tóth Anna** (Budapest, 1951. XII. 8.) zenetörténész, zenei író-szerkesztő, a Műpa munkatársaként az intézmény marketinges kiadványainak szakmai tartalmáért felel. Tagja a Semmelweis Kamarazenekarnak és a Budapesti Vándor Kórusnak. A Zeneakadémián tanított filozófiát, esztétikát és

vallástörténetet, a miskolci tagozaton zenetörténetet. Mint amatőr kórusban éneklő szakembert felkérték arra, hogy kezdjen kritikákat írni különböző kóruskoncertekről. Később az amatőr fúvós zenekarok is igényelték a nemcsak dicsérően értékelő, de kritikai megjegyzéseit is megfogalmazó szövegeket, s egy hosszan tartó együttműködés alakult ki a Magyar Rádióval, amelynek keretében többrészes adások is születtek különböző fesztiválokról, versenyekről. 2013 óta tagja és elnöke is a VIVART Budaörs Zeneművész Egyesületnek. 1995-től a budaörsi Huszár Kata Alapítvány elnöke;

**Tóth István** (Miskolc, 1951. június 14.) zenekari nagybőgőművész-tanár, kamaraművész (Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara - zenekari nagybőgőművész; A Jeunesses Musicales kamaraegyüttes nagybőgőse, Duna Szimfonikus Zenekar-zenekarui művész);

**Tőke Lászlóné Aradi Katalin** (Szombathely, 1951. november 18.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Sárvár, zongora- és szolfézstanár);

**Turi Gábor** (Nyíregyháza, 1951. június 20.) újságíró (Hajdú-Bihari Napló-munkatársa, Egyetemi Élet-szerkesztő);

**Turós Péterné** (Kolozsvár, 1951. október 19.) zenetanár (1974– 1981) Zeneművészeti Szakközépiskola, Kolozsvár-zongoratanár; 1981– Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-zongoratanár);

**Túry Ferenc** (Nyíregyháza, 1951. július 24.) népzeneész, citerás (Hajdúsági népzenei együttes; Gereben együttes);

**Vándor Ferenc** (Győr, 1951. június 30.) zenekari hegedűművész, tanár (1970– 1978) Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari művész; Győri Kisfaludy Színház-I. koncertmester; Állami Zeneiskola, Komárom-zenetanár);

**Váradi Ferenc** (Mosonmagyaróvár, 1951. március 24.) rézfúvóstanár (Kapuvári Állami Zeneiskola Fiókiskolája, Fertőd - rézfúvóstanár);

**Varga Lászlóné Lévy Erzsébet** (Kaposvár, 1951. április 7.) zeneiskolai szolfézstanár (Tóth László Általános Iskola, Kaposvár - tanító; Állami Zeneiskola Fonyód - szolfézstanár);

**Végyári Ádám** (Budapest, 1951. július 6.) magyar szólógitáros, énekes, zeneszerző. A Metropol, a Volán, hat évig az Universal, a Gemini, majd a Kati és a Kerek Perec együttes tagja volt. 1980-ban került a Neoton Família együtteshez, amelyben 1990-ig játszott. Az együttes feloszlása után Csepregi Évával, Baracs Jánossal, valamint Shaffer Edinával és Rajcs Renátával létrehozták az Éva Neoton zenekart. 1994-ben Adam's Family néven alapított együttest. 2008-ban karácsonyi lemezt adott ki Évával közösen;

**Veilandics Józsefné Vagdalt Ágnes** (Sopron, 1951. november 6.) énektanár, karnagy (1972–1978 Zenei Munkaközösség, Rábapatonai zenei tanár; 1980– Állami Zeneiskola, Kisbér-hegedűtanár);

**Veress Jolán** (Debrecen, 1951. június 24.) zeneszerző, zeneelmélettanár (Magyar Rádió Műsorszolgálati Igazgatóság-zenei munkatárs);

**Vörös Lujza** (Budapest, 1951. december 4.) zenekari hegedűművész (Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari hegedűművész);

**Vratarics Nóra** (Budapest, 1951. január 30.) zeneiskolai gondnoktanár (Körzeti Állami Zeneiskola, Dunakeszi-gondnoktanár; Az Építők Vadrózsák táncgyűttes és a Csepel Táncgyűttes zenekarának tagja);

**Zádor István** (Ungvár, 1951. január 19.) zenekari gondnokművész-tanár (1974–1977 Lvovi Szimfonikus Zenekar-zenekari szólista; 1978– Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Debreceni Tagozata-főiskolai tanár);

**Zádor Jenő** (Ungvár, 1951. V. 11.) zongoratanár (Debreceni Kodály Kórus; Bartók Béla Állami Zeneiskola, Hajdúböszörmény-tanár; Állami Zeneiskola, Újfehértó-tanár);

**Zakariás István** (Budapest, 1951. november 3.) villamosmérnök, hangmérnök (Hungaroton Magyar Hanglemezgyártó Vállalat-hangmérnök);

**Zierkelbach János** (Nagymányok, 1951. szeptember 9.) zenekari kürtművész-tanár (Pécsi Nemzeti Színház - zenekari művész);

## 70 éve született

**Ágota Zoltán** (Békéscsaba, 1956. április 9.) zeneiskolai hegedű- és mélyhegedű-tanár (Állami Zeneiskola, Pécsvárad; Zeneiskola, Kőszeg);

**Andrási Anikó** (Tiszaörs, 1856. április 15.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Dunakeszi Állami Zeneiskola-tanár; Radnóti Miklós Gimnázium, Dunakeszi-tanár);

**Antal József** (Somogyszil, 1956. július 27.) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Tamási);

**Balogh József** (Pécs, 1956. november 24.) klarinétművész, zeneszerző, tanár, több mint 30 éves zenekari, szóló, kamarazenei, oktatási és szervezési gyakorlattal és háttérrel. A hazai és nemzetközi zenei életben aktívan közreműködik koncertekkel, lemezekkel, oktatási tevékenységével, és a különböző zenei szervezetekben végzett tevékenységével. A komolyzene mellett sok más zenei stílus – jazz, klezmer, világzene kitűnő ismerője és művelője. Balogh József zenei tanulmányait 9 éves korában, Pécsen kezdte, itt végezte el a Konzervatóriumot is. 1979-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán szerzett diplomát Kovács Béla tanítványaként, majd 1988 és 1992 között az Akadémia tanára. 1976-tól a Magyar Állami Operaház szólóklarinétosa, 1985-től a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának szólóklarinétosa. 1989-ben elnyerte Solti György ösztöndíjjal a Chicagói Szimfonikus Zenekarhoz került, ahol a zenekar első klarinétosánál, Larry Combsnál tanult;

**Balogh Sándor** (Tiszaszederkény, 1956. augusztus 2.) szolfézstanár (Állami Zeneiskola, Leninváros-tanár, uo. igazgató-helyettes is; Fővárosi VII. kerületi Állami Zeneiskola – tanár; Fővárosi III. kerületi Állami Zeneiskola, Népzenei Tagozat – tanár);

**Bánfalvi Anna** (Budapest, 1956. június 16.) zenekari hegedűművész-tanár (BM Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Banka Sándorné Bakator Anna** (Jászárokszállás, 1956. május 7.) énekkari művész, szolfézs- és elmélettanár (Debreceni Kodály Kórus-énekkari művész; Palotási János Állami Zeneiskola, Jászberény-magánénektanár);

**Barta Katalin** (Tiszalök, 1956. augusztus 5.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Gödöllő);

**Bartha Zoltán Ágoston** (Budapest, 1956. január 8.) népzeneész, kontrás, tekerős; (Szita és Méta Zenekar);

**Bauer Ilona** (Mezőkasszony, 1956. január 27.) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Koszinó-zongoratanár; Állami Zeneiskola, Dunaújváros-zongoratanár);

**Bécsyné Simán Zsuzsanna** (Székesfehérvár, 1956. január 16.) zeneiskolai hegedű-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Kaposvár – zenetanár; Állami Zeneiskola, Keszthely – zenetanár; Kaposvári Szimfonikus Zenekar – zenekari művész);

**Bellai Eszter** (Szigetvár, 1956. május 20.) operaénekes, a Győri Nemzeti Színház örökös tagja. A győri Kisfaludy Színház, későbbi nevén a Győri Nemzeti Színház társulatának tagja 1984 óta. 1985-ben megnyerte az Antwerpeni Nemzetközi Énekverseny opera-, dal- és oratórium-kategóriáját, és így Rossini Semiramisában Montserrat Caballé partnereként állhatott színpadra Brüsszelben. Hazai és nemzetközi színpadokon is számos nagyoperett primadonna szerepében láthatta a közönség. Fellépett többek között Mexikóban (Kálmán Imre: Csárdáskirálynő), Ausztráliában és Németországban (Lehár Ferenc: A víg özvegy), de többször szerepelt a Magyar Állami Operaházban és Magyarország fő játszóhelyein, valamint Ausztráliában, Izraelben és Argentínában is. Közel negyven főszerepet formálhatott meg. 1995-ben megjelent *Swinging sentiments - Szárnyaló szenvedélyek* című CD-je, melyen Verdi és Puccini legszebb áriái hangzanak el;

**Bellai Ferenc** (Sopron, 1956. március 7.) zenekari trombita művésztanár (Állami Operaház zenekari művész; Fővárosi IV. kerületi Állami Zeneiskola-tanár);

**Binder Károly**, dr. (Budapest, 1956. április 2. ) zongoraművész, tanszék-vezető egyetemi tanár és zeneszerző. Klasszikus zenei tanulmányai után – melyet ötéves korában kezdett – 1975-ben felvételt nyert a Bartók Béla Konzervatórium Jazz Tanszakára. 1979-ben diplomázott Gonda János tanítványaként. Tanszakos éve alatt klasszikus zenetanulmányait magánúton folytatta. 2000-ben a Liszt Ferenc Zeneművészeti

Egyetem Budapesti Tanárképző Intézetének Jazz Tanszakán kitüntetéses diplomáját mint jazz-zongora előadóművész, tanár, jazz-zeneszerző és hangszerelő, továbbá jazzelmélet tanárként kapta. 2003-ban a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen kiváló minősítésű diplomát szerzett (ének, zene, szolfézs, zeneelmélet, karvezetés). Tanított az Erkel Ferenc Zeneiskolában /jazz-zongora, jazztörténet, jazzelmélet tanár/, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Jazz szakán /jazz-zongora, jazz-zeneszerzés, hangszerelés/, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – Budapesti Tanárképző Intézet Jazz Tanszékén /docens, tanszékvezető, jazz-zongora, jazz-zeneszerzés, hangszerelés, jazzelmélet tanár/, majd 2007-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – Jazz Tanszakán tanszékvezető, egyetemi docens. 2016 decemberéig 1365 koncertet adott itthon és külföldön. Több formációban is fellép;

**Benkóné Greksa Éva** (Alsómény, 1956. február 22.) zeneiskolai zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Kecskemét-zongora- és szolfézsstanár; Kecskeméti Pedagógus Énekkar – énekkari művész);

**Bódis Miklós** (Sajószentpéter, 1956. december 12.) zenekari gordonkaművész, zeneiskolai gordonkatanár (Állami Zeneiskola, Salgótarján-gordonkatanár; Állami Zeneiskola, Püspökladány-gordonkatanár; Salgotarjáni Szimfonikus Zenekar – zenekari gordonkaművész);

**Bodnár Sándorné Miklovich Angéla** (Vásárosnamény, 1956. szeptember 25.) matematika, ének-zene szakos általános iskolai tanár, népművelő (Váci Mihály megyei és városi Műv. Központ, Nyíregyháza-ének-zene előadó);

**Borbély Mihály** (Szentendre, 1956. szeptember 28.) klarinétos, szaxofonos, de tárogatón és más (népi) fúvós hangszereken is játszik. Alapító tagja a Vujicsics együttesnek, de elsősorban dzsesszmuzsikusként ismerik. Saját zenekarai a Borbély Műhely, Balkán Jazz Project és a Quartet B. Zenei tanulmányait a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta klasszikus klarinét, illetve jazz szaxofon szakon. Pályafutása során eredeti hangszerei (klarinét, altszaxofon) mellett különleges fúvós hangszerek megszólaltatására is specializálódott (például tárogató, népi furulyák, kaval, dvojnice, fujara, okarina, bombard, zurna), továbbá szoprán- és tenorszaxofonon is játszik. A Vujicsics együttes alapító tagja, emellett a nép- és világzene, a jazz és a kortárszene területén egyaránt tevékenykedik, különböző formációk tagjaként vagy szólístaként. Számtalan lemezfelvételen közreműködött; Európa-szerte, az USA-

ban, Mexikóban és Ausztráliában. A tanítás életének és zenefilozófiájának fontos eleme. 1979 óta aktív zenepedagógus. 1986-tól a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola, 1990 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Jazz Tanszékének tanára, 1997 és 2000 között ugyanott tanszékvezető is volt. Emellett számos helyen tartott előadást, s vezetett kurzust idehaza és külföldön egyaránt (például a Birmingham Conservatoryban, a londoni Royal Academy of Musicban, a Conservatoire de Lyonban, a Lamantin Jazz Táborban, a Nemzetközi Klarinétos és Szaxofonos Táborban, a Szombathelyi Bartók Szemináriumon és a Nemzetközi Kreatív Zenepedagógiai Intézetben);

**Csernai Lajosné Erős Ella** (Orosháza, 1956. január 10.) hegedűtanár. (Liszt Ferenc Zeneiskola, Orosháza; Orosházi Kamarazenekar és a Békéscsabai Szimfonikus Zenekar tagja);

**Csernainé Szebenyi Júlia** (Budapest, 1956. december 8. – Budapest, 2025. október 8.) zongoratanár. A konzervatórium után 1976–79-ig a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészet Főiskola tanárképző zongora tagozatán szerzett diplomát. A főiskolát Tusa Erzsébet tanítványaként végezte el. Szakdolgozatát, Schumann gyermekeknek írott műveiből írta, ami olyan jól sikerült, hogy megjelent a Parlando 1978/11. számában. A Főiskola elvégzése után a VIII. kerületi Vándor Sándor állami zeneiskolában kapott zongoratanári állást, és ott dolgozott 20 éven keresztül. 1998-ban munkahelyet váltott és a II. kerületi Járdányi Pál Zeneiskolában dolgozott egy évet. Egy év után ment az I. kerületi Farkas Ferenc Zeneiskolába tanítani, ahol nyugdíjazásáig dolgozott. 1986-ban indult a zenetanárok országos Liszt Ferenc zongoraversenyén, ahol első díjat nyert.

**Csizmadia Gábor** (Nyúl, 1956. szeptember 19.) szabadfoglalkozású zenész;

**Csonka Zsuzsanna /Csonka Zsuzsa/** (Eger, 1956. szeptember 24. ) operaénekes színész. Tízévesen kezdett hegedűt tanulni Gyöngyösön. Miskolcon a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában érettségizett. 1976 és 1981 között a Liszt Ferenc Zeneakadémia magánének szakán Kutrucz Éva és Bende Zsolt növendéke volt. Később Bécsben is tanult Hans Hotter és Prof. Alexander Kolo mesterkurzusán. A főiskolai évek alatt két évig hegedült a budapesti I. István Gimnázium Szimfonikus Zenekarban, és tagja volt a Budapesti Madrigálkórusnak is. Főiskolásként Iluska szerepét énekelte az Operaház szólistáival a Tokaji Nyári zenei fesztiválon, végzősként eljátszhatta Sylvia szerepét a Jancsó Miklós által rendezett Csárdáskirálynő című előadásban. 1981-



ben diplomázott, mint énekművész és művésztanár. Első szerződése a Miskolci Nemzeti Színházba szólt, 1982-től 1984-ig a győri Kisfaludy Színház magánénekese volt. 1984-től a Magyar Állami Operaház tagja. Vendégművészként fellépett többek között Miskolcon, Debrecenben, Szolnokon, Szegeden és Kaposváron is, részt vett külföldi turnékon Bécsben, Németország több városában, Moszkvában, Grúziában, Amsterdamban, Lisszabonban, Kairóban, Athénban, Tel-Avivban és Amerikában is. Az operák mellett, daljátékokban, operettekben primadonna- és szubrett szerepeket is játszik. Jelmeztervezéssel is foglalkozik és rendezőként is bemutatkozott 2018-ban;

**Csoóri Sándor**, ifj. (Budapest, 1956. február 19.) hegedű-, duda-, nagybőgőművész, tanár. Zenei tanulmányait a Lórántffy Zsuzsanna Zenei Általános Iskolában kezdtem, ahol a kötelező furulya mellett klasszikus gitárt tanult 8 évig. 1973-ban alapító tagja a Muzsikás Együttesnek, amely a magyar népzene terjesztését tűzte ki célul; itt 23 évig zenélt itthon és külföldön. 1997-től új együttesével, az Ifjú Muzsikás Együttessel játszik. 1977 és 2002 között az Óbudai Népzene Iskola tanára, ahol népi hegedűt, brácsát, bőgőt, tekerőlantot és bőrdudát tanítottam, 2002 óta az Ürömi Zeneiskola tanára. 2000-ben Jézus születése címmel folk operát írt, valamint megjelentette a zenetanításról szóló, Varázsjelek című könyvét;

**Demeterné Holló Ilona** (Miskolc, 1956. május 21.) trombitatanár (Állami Zeneiskola, Sopron-rézfúvós- és rézfúvós kamarazenetanár; Soproni Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Dezső Erzsébet** (Pápa, 1956. május 7.) népművelés-, ének-zene tanár (Batók Béla Állami Zeneiskola, Pápa-zongoratanár);

**Dobos László** (Pécs, 1956. április 7.) zenei rendező, hangmérnök, zenetanár, karnagy. Eddigi pályafutása során több mint 500 zenei kiadványt készített, mint zenei rendező, hangmérnök, valamint számos országban koncertezett, mint karnagy vagy énekes. 1980-ban a Pécsi Tanárképző Főiskola magyar-ének-zene szakán végezte el tanulmányait. 1985 és 1995 között a pécsi Kodály Zoltán Gimnáziumnál dolgozott mint ének, karvezetés és zeneelmélet tanár. 1985-ben megalapította a Bach Singers nevű együttest, amelynek 1999-ig művészeti vezetője volt. 1981-ben megalapította a *do-lá stúdió* nevű hangstúdiót, amely komolyzenei hangfelvételek készítésével és megjelentetésével foglalkozik.

Megalapítása óta a stúdió mintegy 406 különböző CD-kiadványt adott ki, ezen kívül száznál több hangfelvételt készített, többek között a Hungaroton Classic, a Naxos, a Marco Polo, a Koch Schwann, a Re Nova Classics, a Phaedra, a Dorian, a Gramola, a Brilliant Classics, a Centaur, az OEHMS Classics, és a Somm Records kiadók számára. 1994-től 2011-ig az UniCum Laude énekegyüttes basszistájaként énekelt. Karnagyként többek között vezényelt a Magyar Rádió stúdióhangversenyein és a Nemzeti Filharmónia koncertjein. Énekesi és karnagy munkássága során külföldi koncerten vett részt. Eddigi pályafutása alatt több mint 600 zenei kiadványnál (CD, LP és MC) működött közre, mint zenei rendező és hangmérnök. A Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. munkatársaként, a pécsi Kodály Központban dolgozott főállásban, mint akusztikus és zenei rendező 2019-ig. 2015-től a Pannon Filharmonikusok Fesztiválkórus művészeti vezetője Vass Andrással közösen;

**Dobra János** (Győr, 1956. szeptember 15.) karmester, karnagy. Tanulmányait a Győri Zeneművészeti Szakiskolában kezdte gordonka és ének szakon, ahol tanárai Tárnai Antal és Vági Istvánné voltak. 1975-80 között végezte a Zeneművészeti Főiskolát Tibay Zoltán és Simon Albert tanítványaként. 1980-86 között a Zeneművészeti Főiskola zenekari művészeti titkára, tanszéki főelőadója, 1986-tól a Zeneműkiadó zenei szerkesztője. 1978-tól a Tomkins Énekegyüttes művészeti vezetője. 1995-ben létrehozta a Purcell fesztivált, amelynek művészeti vezetője;

**Donászy Tibor /Tipcsi/** (Budapest, 1955. november 7.) dobos, több neves magyar rockegyüttesben játszott. Zenekara volt a Beatrice, az Edda Művek, a Gépfolklór, a P. Mobil a H.A.R.D., 1981 végétől a Rolls Frakció, 1997–2006 között a TRB, 2007-től az iCON, 2009-től a Zöld, a Bíbor Band, 2010-től 2015-ig, majd 2017-től 2024-ig újra a Mobilmánia és a RockBand tagja, emellett a Private Colt zenekart erősíti. 2012-től alapító tagja a nagyrészt egykori Edda Művek tagokból álló Zártosztály nevű zenekarnak;

**Entzné Tőkés Emese** (Marosvásárhely, 1956. június 6.) zongoratanár (Zeneiskola, Székelyudvarhely-zongoratanár; Fővárosi XI. kerületi Weiner Leó Állami Zeneiskola-zongoratanár);

**Fazekas Mihály** (Nádudvar, 1956. október 24.) zenetanár, harsonás (Állami Zeneiskola, Püspökladány-nádudvari kihelyezett tagozat-rézfúvós tanár; Állami Zeneiskola, Nyírbátor – rézfúvós tanár és az iskola rézfúvós zenekarának

megalapítója és vezetője; A Szabolcsi Szimfonikus Zenekar szólamvezető harsonása);

**Fekete Ildikó** (Nyíregyháza, 1956. március 11.) zongoraművész-tanár (Fővárosi XIII. kerületi Szabó Ferenc Állami Zeneiskola – zenetanár);

**Fodor Gábor** (Szolnok, 1956. június 5.) klarinét kamaraművész, középiskolai klarinéttanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar zenekari művész; Tömörkény István Zeneművészeti Szakközépiskola, Szeged-klarinéttanár);

**Friczné Horváth Margit** (Budapest, 1956. szeptember 21.) szolfézs- és zeneelmélettanár (Állami Zeneiskola, Paks-szolfézstanár);

**Gajdosné Regényi Hedvig** (Kalocsa, 1956. május 3.) zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Mosonyi Mihály Állami Zeneiskola, Mosonmagyaróvár-zongoratanár);

**Gasner János** (1955–2009) a magyar alternatív rock gitárosa, a budapesti underground jellegzetes figurája, sokoldalú zenésze. Számos zenekarban szerepelt meghatározó tagként, zeneszerzőként, emellett performer, grafikus, színházcsináló, valamint a Tibetet Segítő Társaság tagja volt;

**Gárdainé Gabnai Sarolta** (Orosháza, 1956. december 12.) zenekari hegedűművész-tanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Orosháza-hegedűtanár; Szegedi Nemzeti Színház Zenekara-zenekari hegedűművész; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szeged-hegedűtanár);

**Gárdonyi László** (Budapest, 1956. július 3.) magyar születésű amerikai jazz zongorista és zeneszerző. Gárdony szólóban lép fel, valamint saját triót, kvartettet és sextettet vezet. Számos más együttesben is közreműködik kísérőként. Gárdony a budapesti Bartók Béla Konzervatóriumban tanult, ahol 1979-ben végzett. Emellett matematika-fizika szakon szerzett mesterdiplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 1983-ban ösztöndíjjal az Egyesült Államokba költözött, hogy a bostoni Berklee College of Musicban tanuljon. Ő volt az első diák az iskola történetében, akinek a diploma megszerzése után tanári állást ajánlottak fel. Közel két évtizede zongoraprofesszor a Berklee-n. Még a Berklee hallgatójaként megalapította a Forward Motion együttest Tommy Smith- szel, Terje Gewelttel és Ian Fromannal. Hamarosan megalakította első trióját Fromannal és Miroslav Vitousszal, akikkel felvették a *The Secret* című albumot az Antilles Recordsnál. Második albumán, a *The Legend of*

*Tsumi* (Antilles) címűn Dave Holland és Bob Moses közreműködött. 1987-ben első díjat nyert a Great American Jazz Zongoraversenyen. 1987 óta a Berklee Egyetem zongoraprofesszora. 2023-ban Gárdonyt meghívták a Nemzeti Hangfelművészeti és Tudományos Akadémia/GRAMMY-díjak szavazati jogú tagjává;

**Geötz Judit** (Miskolc, 1956. április 6.) magánénekes (Pécsi Nemzeti Színház Operatársulata-magánénekes);

**Gerendás Péter** (Budapest, 1956. április 13.) zeneszerző, előadóművész, szövegíró. Zenéjét leginkább a latin, rock és lírai dallamok jellemzik, de közel áll hozzá a jazz is. Tanulmányait a budapesti Deák Téri Általános Iskolában kezdte, érettségét a Faipari Szakközépiskolában szerzett. Ezután rövid ideig a Déryné Színház tagja volt, majd belépett a dél-amerikai népzenei játszó Los Pachungos együttesbe. Eközben felvették a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola jazz-ének szakára, ahol 1979-ben végzett. 1976-ban megalakította saját együttesét Láma néven. Gerendás közreműködött az LGT angliai '83-as koncertkörútján is. Ezt követően négy évig Norvégiában zenélt, az Oxygen nevű zenekarban. Hazatérése után szóló pályára lépett. 1988-ban megnyerte a Magyar Televízió Dalversenyét „Hóból vagyok” című dalával. Szerzőként is egyre ismertebb lett, több felkérést kapott. Így került kapcsolatba Koncz Zsuzsával, Katona Klárral, Zoránnal, Bródy Jánossal, Dusánnal, Demjén Ferencsel, Somló Tamással, Dés Lászlóval, Friderikával. Dalszövegeket is írt nemcsak saját magának, hanem más művészeknek is: Wolf Katinak, Kovaxnak, Popper Péternek és a Jeff Porcaro Emlékzenekarnak. Kilenc gyermek édesapja, akik közül többen fellépései során együtt zenél;

**Geröts Zoltán** (Budapest, 1956. augusztus 4.) zeneszerző, orgonaművész, kártyajáték-fejlesztő;

**Gurbán János** (Hajdúnánás, 1956. május 15.) operaénekes. Zenei tanulmányait magánúton végezte Révhegyi Ferencnél és Mircea Breazunál. 1975-től 1982-ig a Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének Férfikarában énekelt. 1982–1989 között a Szegedi Nemzeti Színház énekese volt, ezt követően pedig a Magyar Állami Operaház szerződtette. Elsősorban az olasz és német repertoár kisebb szerepeit énekli, de több főszerepet is vállalt. Több alkalommal vendégszerepelt Ausztriában, Svájcban, Németországban, Hollandiában.

**Győrffy József** (Miskolc, 1956. szeptember 18.) zenekari gordonkaművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari gordonkaművész); Orchestra Sinfonica dell' Emiglia Romagna, Parma-zenekari gordonkaművész; Devlet Konservatuvarı Bilkent Üniversitesi, Ankara-gordonkatranár);

**Hadady László** (Békésszentandrás, 1956. március 14.) magyar zenész, oboaművész. 1962-től Debrecenben tanult. Kányási József debreceni növendékeként került a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára; itt Kurtág György zeneszerző nagy hatással volt rá. 1976–1980 között a Ferencsik János vezette Magyar Állami Hangversenyzenekar tagja volt. 1979-ben kapta meg oboaművészi és tanári diplomáját. 1980–2010 között a Pierre Boulez párizsi kamarazenekarának oboása volt. 1985-től a Nielsen Fúvósötös tagja volt. 1990-ben megszerezte a Francia Állami Tanári Diplomát is. 1993-ban Londonban és Párizsban a londoni Philharmonia Orchestra kísérte Elliot Carter oboaversenyén is részt vett. 1995-ben két koncerten lépett fel Chicagóban, a Chicago Symphony Orchestra meghívására. 1995-től a Párizsi Zeneakadémia kamarazene és pedagógia tanára. Rendszeresen fellépett a Liszt Ferenc Kamarazenekarral, a Párizsi Opera Zenekarával, a Francia Rádió Szimfonikus Zenekarával és a Budapesti Fesztiválzenekarral. Szólistaként angol, francia, német, argentin és magyar zenekarokkal szerepelt. 45 éves pályája során a világ 60 országában több mint 2000 koncertet adott. Az oboisták „Stradivariján”, Lorée Royalon-on játszik;

**Hajabács Ernő Péter** (Pásztó, 1956. december 19.) zeneiskolai kürttanár (Körzeti Állami Zeneiskola, Gödöllő-fúvós tanszakvezető; Állami Zeneiskola, Lőrinci – igazgató);

**Hajdu Márta** (Makó, 1956. október 21.) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Makó-zongora- és szolfézstanár);

**Hegedűs István** (Endrőd, 1956. június 18.) zeneiskolai rézfúvóstanár (Általános Iskola, Dömsöd- ének-zenetanár; Körzeti Állami Zeneiskola, Dabas – Dömsödi Kihelyezett Tagozat-rézfúvóstanár; Körzeti Állami Zeneiskola, Ráckeve – Dömsödi Kihelyezett Tagozat – rézfúvóstanár);

**Hellingerne Hégyel Katalin** (Békés, 1956. március 8.) zenetanár (Állami Zeneiskola, Békés-szolfézstanár; Körzeti Állami Zeneiskola, Érd-hegedű- és szolfézstanár);

**Henterné Istvánfalvy Andrea** (Budapest, 1956. szeptember 14.) hegedűtanár (Fővárosi XIX. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Kodály Zoltán ének-zenei általános iskola-hegedűtanár);

**Holczinger Lajos** (Mosonmagyaróvár, 1956. május 18.) kürt-és szolféztanár (Állami Zeneiskola, Kisbér-rézfúvó- és szolféztanár; Állami Zeneiskola, Komárom-rézfúvó- és szolféztanár; A mosonmagyaróvári Bertóké Banda Népzenei Csoport vezetője, primás);

**Holló Gyuláné Csík Erzsébet** (Szolnok, 1956. január 4.) hegedűtanár (Fővárosi XXI. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár);

**Holló József** (Debrecen, 1956. június 1.) előadóművész, zeneszerző (Református Egyház, Tök-organista; szabadfoglalkozású zeneművész); ű

**Horváth István** (Salgótarján, 1956. június 2.) zeneiskolai fagott-tanár (Állami Zeneiskola, Salgótarján-fagott-tanár);

**Horváth Sándor** (1956. április 1.) klarinéttanár, zenész, szobrászművész.  
Iskolák: Budapest, XV. ker. Zeneiskola - Bakos József, Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola - Vécsei István, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanárképző - Meizl Ferenc. Munkahelyek: Szentendre-Budakalász Zeneiskola 1976, Budapest XVI.ker. Zeneiskola 1976–2013, Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola 1990–1993, Vám- és Pénzügyőr Zenekar 1993–2005, Körszínház-Thália Színház 1969–1972, 1975–1976, Fővárosi Operettszínház 1979–1984. Eredmények, kitüntetések: Kamarazene Fesztivál-Kaposvár 1982,1985 I. díj, Szoc. Kultúráért 1986, Szolgálati Emlékérem 2009, Év pedagógusa 2011. Magyar Köztársaság Művészeti Alap tagság 1987. Zeneiskolákkal kapcsolatos szobrászati érmek, emléktáblák: Rácz Aladár Zeneiskola 1988, Dohnányi Ernő Zeneiskola 1990, Molnár Antal Zeneiskola 1993, Hubay Jenő Zeneiskola 2007;

**Ittesné Nyeste Erzsébet** (Mezőkövesd, 1956. május 15.) történelem-, ének-zene- és hegedűtanár (Általános Iskola, Sirok-ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Eger-hegedűtanár; Egri Szimfonikus Zenekar- zenekari hegedűművész);

**Karácsony Lajos** (Berettyóújfalu, 1956. november 1.) zenekari trombitaművész-tanár (Miskolci Nemzeti Színház Zenekara-zenekari trombitaművész; Állami

Zeneiskola, Kecskemét-trombitatanár; Kecskeméti Városi Szifonikus Zenekar-zenekari trombitaművész);

**Kecskés Istvánné Antal Anna** (Gyöngyös, 1956. augusztus 7.) általános iskolai ének-zenetanár, zenetanár (Palotási János Állami Zeneiskola, Jászberény-ütőtanár);

**Kelemen Éva, R.** (Salgótarján, 1956. szeptember 6.) zenetudós, zenei könyvtáros (Országos Széchényi Könyvtár-Zeneműtár) Írásainak legfőbb témája a 20. század magyar zeneszerzők;

**Klembala Géza** (Budapest, 1956. május 14.) középiskolai ének-zenetanár, karnagy. A Zeneakadémián Párkai István (vezénylés) és Kistétényi Melinda (szolfézs) voltak főtárgy tanárai. Sebestyén Jánosnál csembalózni tanult. 1980, 1981 és 1982 nyarán Belgiumban részt vett Kenneth Gilbert és Jos van Immerseel művészkurzusain. 1980 óta a Camerata Hungarica együttes tagja, ahol régi billentyűs, fúvós és ütőhangszereken játszik. Alapítója és művészeti vezetője a Régi Zene Stúdió együttesnek. A Zeneművészeti Főiskola elvégzése után a Budapesti Táncsics Mihály Gimnáziumban kezdett tanítani. 1983-ban speciális gimnáziumi ének-zenei tanterv kidolgozására és bevezetésére kapott megbízást. 1986/87-ben Bostonban a Kodály Center of America meghívására három szemeszteren keresztül szolfézszt, népzene és karvezetést tanított, valamint az intézet gyermek- és felnőttkórusát vezette. A Magyar Rádióban több sorozatot vezetett, így A reneszánsz zenéje (1985/86), a Kódexek zenéje (1989/90, Nívó-díjjal tüntették ki), majd az Ünnepek zenéje (1990/91) címmel;

**Konrád Péter** (Budapest, 1956. február 10 – Budapest, 2014. április 28.) ütőhangszeres művésztanár. 8 évesen, egy év hegedülés után kezdett zongorázni Dévai Tibornál, majd 11 éves korában az ütő tanszakon Varasdi Ernő tanárnál. 12 évesen már játszott az I. István Gimnázium Szimfonikus Zenekarának badacsonytomaji táborában az ütő szólamban. Már főiskolásként, 1974 szeptemberétől a Postás Szimfonikus Zenekarban (Ma Concerto Budapest) játszott timpani szólamvezetőként egészen a zenekar átalakulásáig (2009). Betegségének előrehaladtával néhányszor kiegészítőként még részt vett a zenekar munkájában. 1979-től 1988-ig tanított a hatvani Kocsis Albert Zeneiskolában, és a 90-es évekig részt vett különböző budapesti színházi produkciókban is. Míg egészségi állapota engedte. 1998 szeptemberétől a Szabolcsi Bence Zeneiskolában tanított;

**Kopácsiné Gerstenbrein Mária** (Budapest, 1956. október 2.) harmonikatanár (Fővárosi Ligeti Károly Ének-zenei Általános Iskola-tanító; Fővárosi XXI. kerületi Állami Zeneiskola-harmonikatanár);

**Kovács Imre, ifj.** (Budapest, 1956. január 3.) zenekari fuvolaművész (Magyar Állami Hangversenyzenekar-Nemzeti Filharmónikus Zenekar-zenekari fuvolaművész /I. fuvola/;

**Kovács László** (Nyíregyháza, 1956. szeptember 18.) karmester A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végzett karmester és harsona szakon, majd a moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban és a Nagyszínházban tanult Jurij Szimonovnál. 1985-ben elnyerte a Doráti Antal által alapított Ferencsik János-émlékdíjat, és a Royal Filharmónikus Zenekar meghívására egy hónapot töltött Londonban. A Magyar Állami Operaházban 22 éves korában mutatkozott be mint karmester, és ugyancsak ekkor kezdődött miskolci pályafutása is: Mura Péter mellett volt segédkarmester a Miskolci Szimfonikus Zenekarnál. 1984-től a Miskolci Szimfonikus Zenekar művészeti vezetőjeként és zeneigazgatóként dolgozott. 1985 és 1998 között a Pro Brass együttest is vezényelte, 1993-ban a londoni Abbey Road stúdióban felvétel is készült velük. 1998-tól miskolci munkájával párhuzamosan a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara karmestere, 2004-től 2008-ig első karmestere volt. 1981-től 2007-ig tanított a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. 1989 és 1999 között művészeti vezetője volt a nyírbátori nemzetközi zenei tábornak. Évente 70–80 hangversenyt vezényel. Számos hangfelvétele és tv-felvétele készült, a világ sok országában fellépett, Európán kívül Ázsiában, Amerikában és a Közel-Keleten is. Rendszeres zongorakísérője volt Marton Éva dal- és áriakoncertjeinek. Több nemzetközi karmesterverseny zsűrijében vett részt. A Liszt-világnap (World Liszt Day) keretén belül 2011. október 22-én Bayreuthban vezényelte Liszt *Krisztus* című oratóriumát. 2010-ben Baross Gábor halála után, a nyílt pályázat győzteseként – miskolci karmesteri pozíciója mellett – Kovács lett az ELTE „Eötvös” Művészeti Együttes Bartók Béla Énekkarának és Egyetemi Koncertzenekarának karnagya. A Miskolci Szimfonikus Zenekar élén végzett három évtizedes művészeti igazgatói tevékenysége után, 2014. január 27-én munkaviszonyát megszünt.<sup>1</sup> 2014-től a Kodály Filharmónikusok, Debrecen állandó karmestere;



**Kovács Mónika** (Budapest, 1956. augusztus 23.) hárfa kamaraművész-tanár (Győri Kisfaludy Színház-zenei kamara művész);

**Kovácsné Csuka Katalin** (Kaposvár, 1956. március 8.) zeneiskolai ének-, szolfézs és általános iskolai ének-zenetanár (Általános Iskola, Kaposvár-ének-zenetanár; Általános Iskola, Kétely-ének-zenetanár);

**Kovács Attila** (Csongrád, 1956. július 7.) magyar-, ének-zenetanár, kórusvezető, hivatásos előadó /gitár-énekes/ (Általános Iskola, Csongrád-ének-zenetanár; Városi Pedagógus Kórus, Csongrád-karnagy, Magyar Állami Népi Együttes Zenei kamara művész);

**Kőhalmi Erika** (Kaposvár, 1956. január 13.) szolfézs- és zongoratanár (Debreceni Kodály Kórus-énekkari művész; Állami Zeneiskola, Nagyatád-szolfézs-és zongoratanár);

**Kutiné Majnay Judit** (Szigetvár, 1956. március 8.) zeneiskolai szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Kaposvár-tanár);

**Lajhó Géza** (Miskolc, 1956. február 26. – Budapest, 2020. november 5.) nagybőgőművész, a Budapesti Fesztiválzenekar alapító tagja. Középfokú zenei tanulmányait 1971 és '76 között szülővárosa zeneművészeti szakközépiskolájában végezte Vogel Gáspár tanítványaként. 1977-től a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gordon szakán Tibay Zsolt és Pege Aladár növendéke volt. Négy évig játszott a Simon Albert (Jumi) vezette kamarazenekarban. Az utolsó főiskolai évben, 1980-ban a Magyar Állami Hangversenyzenekar tagja lett. Megalakulásától, 1983-tól játszott a Budapesti Fesztiválzenekarban, amelynek annak állandósulása, 1992 óta volt tagja. 2019-ben nyugdíjba vonult, de továbbra is szerepelt az együttes koncertjein. Játszott az Erkel Ferenc Kamarazenekar bőgőszólamában is;

**Lehr Tibor** (Budapest, 1956. január 28.) kürttanár (Fővárosi XIII. ker. Szabó Ferenc Állami Zeneiskola);

**Lévay Tibor** (Szabadka, 1956. május 27.) magyar származású zeneszerző, és zongoraművész. Tanulmányait a szabadkai Zeneiskolában kezdte. 1971-ben megalapította első rockbandáját a „Super Session”-t, majd 1972-ben csatlakozott a „Purgatorium” nevű csapathoz. Később a csapat megváltozott felállásban zenélt. 1975-ben Lévay Budapestre költözött, és a Bartók Béla

konzervatóriumban tanult, majd csatlakozott a Piramis együtteshez. Hazatérése, és katonai szolgálata után megalapította a „LYTY 33” nevű triót, majd ezt követően csatlakozott a „Smak” nevű kragujevaci csoporthoz. 1979-ben Münchenbe költözött, ahol elkezdődött zenei karrierje. Itt együtt dolgozott Udo Jürgensszel, és Peter Alexanderrel is, részt vette a tokiói Yamaha Fesztiválon. 1985-ben megjelent a Gipsy Boobie című kislemeze az azonos című albumról. Saját stúdiót alapított, ahol reklámzenéket, és filmzenéket ír, valamint bátyja, Sylvester produkcióiban vesz részt.

**Lóczy Bíró János** (Budapest, 1946. június 8.): operaénekes. Kezdetben gordonkázni tanult, 1964–66-ban Érsek Máriánál, majd Jámbor Lászlónál énektanulmányokat folytatott. 1971–76-ban az Operaház énekkari tagja, 1976–1980 között a debreceni Csokonai Színház magánénekes, 1980-tól 1984-ig a Népszínház szerződtette, majd 1988 óta ismét az Operaház magánénekes;

**Lőrincz Melinda** (Kaposvár, 1956. november 22.) zenekari hegedűművész, tanár (Győri Filharmonikus Zenekar-zenekari hegedűművész, Magyar Állami Operaház-zenekari művész);

**Ludmány Antal** (Debrecen, 1956. március 25.) oboa-angolkürt zenekari művlést, oboatanőr (Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekar (ma Kodály Filharmonikusok) oboa-és angolkürt hangszereken játszó művész, szólamvezető; Állami Zeneiskola, Bonyház-oboatanár

**Lukács Tibor** (Eger, 1956. június 22. – Budapest, 2020. január 27.) hegedűművész, prímás. A Rajkó Zenekar örökös tagja. Muzsikás cigány családban született, zeneiskolai tanulmányait szülővárosában kezdte, majd 1970-ben 14 éves korában felvételt nyert a Rajkó Zenekarba, ahol az együttes vezető prímása lett. A Rajkó Zenekarral szinte az egész világot bejárta;

**Lukin Márta** (Budapest, 1956.) magyar opera-énekesnő (mezzoszoprán). A Városmajor utcai Általános Iskolában tanult, ahol 1970-ben végzett.<sup>[1]</sup> Felsőfokú tanulmányait az ELTE Bölcsészettudományi Karán kezdte angol-orosz szakon, majd 1979-ben átment a Zeneakadémia ének szakára. Sipos Jenő és Bende Zsolt osztályában tanult, 1984-ben diplomázott. Ezután további tanulmányokat folytatott Rózsa Veránál Londonban, illetve Blum Tamásnál Zürichben. A Magyar Rádió és Televízió Énekkarában énekelt. 1988-ban debütált Győrben Verdi *Don Carlos* című operájának Ebolijaként. Később Miskolcon és Pécsen énekelt. A Magyar Állami Operaházban 1992-ben mutatkozott be *Parsifal* Kundry szerepében. Fellépett Európa számos

operaházában, de énekelt az Egyesült Államokban és Japánban is. Gyakran énekel a Nemzeti Filharmónia és a Magyar Rádió hangversenyein, Bach, Händel, Rossini, Brahms, Verdi, Mahler oratóriumaiban;

**S. Major Kornélia** (Nagykanizsa, 1956. február 28.) gordonka-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár. (Állami Zeneiskola, Dunaújváros-szolfézs- és gordonkatanár);

**Márkus Tibor** (Szombathely, 1956. december 17.) dzsesszzenész, zongorista. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Jazz-zongora szakán tanult. 2008-ig az Erkel Ferenc Zeneiskola és Szakközépiskola, ezt követően a Tóth Aladár Zeneiskola, illetve a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola jazz-zongora, jazzelmélet és jazztörténet tanára. 2000. szeptemberétől a nyugdíjba vonuló Gonda János utódjaként a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Jazz Tanszékén adjunktusi minőségben módszertant, tanítási gyakorlatot és kötelező zongorát tanít. Publikációival (Jazzpress, Parlando, Muzsika), zenekritikáival (Gramofon) és elméleti munkáival („Alapfokú jazzoktatás. Jazzelmélet”, „A voicing gyakorlati alkalmazása a jazz-zongora és a kötelező zongora oktatásban”) jelentősen hozzájárult a jazzművészet széles körű ismeretterjesztéséhez. A műfaj aktív művelője. Zenekarának (Equinox) eddig hat CD-je jelent meg, melyek saját kompozícióit tartalmazzák a magyar jazz élvonalbeli művészeinek közreműködésével. 2005-ben megválasztották a Magyar Jazz Szövetség elnökének, majd 2007-ben, 2009-ben és 2011-ben is újraválasztották e tisztségre. Kezdeményezésére megvalósult a „Magyar Jazz Ünnepe” koncertsorozat vidéki városokra, majd külföldi, magyarok lakta területekre való kiterjesztése;

**Marosi István** (Miskolc, 19856. január 3.) zeneiskolai fagott-, szoldfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Liszt Ferenc Zeneiskola, Kaposvár-fagott- és szolfézsstanár; Kaposvári Szimfonikus Zenekar I. fagottos; Kaposvári Csiky Gergely Színház zenekara-zenekari művész);

**Marton Melinda** (Kolozsvár, 1956. augusztus 14.) magánénekes, zeneakadémiai tanár. A Kolozsvári Zeneliceumba járt zongora szakra (1963–1975). Utána két évig korrepetitor volt a Kolozsvári Magyar Operában, 1977 és 1982 között a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia énekszakos hallgatója. Már ekkor főszerepekre hívták meg a kolozsvári operába, ahol Erkel, Verdi, Mozart, Strauss műveiben mutatkozott be. 1982-től a Kolozsvári Magyar Opera

magánénekese. 1990 és 1994 között a Budapesti Operaház állandó vendége volt a Hunyadi László, Bánk bán, Rigoletto, Don Pasquale női főszerepeiben.

1992–2004 időszakban a kolozsvári Erkel-sorozatban a női főszerepeket alakította. 2007-ben megvédett doktori dolgozata is Erkel operáinak zenei és a szerepek énektechnikai elemzésével foglalkozik. 1997-től tanít a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémián, és mesterkurzusokat tart Budapesten.

Operettprimadonnaként (Marica grófnő, Viktória, Csárdáskirálynő, A víg özvegy, Tokaji aszú) több külföldi turnén lépett fel, többek között az Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Olaszország, Izrael színpadain

**Mészáros János** (Kunhegyes, 1956. szeptember 4.) zenekari kűrtművész-tanár (Magyar Állami Hangversenyzenekar);

**Mike Hanna** (Szolnok, 1856. december 31.) zongoratanár (Állami Zeneiskola, Dunaújváros-zongoratanár, korrepetitor; Fővárosi IX. kerületi Állami Zeneiskola (ma Ádám Jenő Zeneiskola) -zongoratanár;

**Mikes Attila** (1956. február 17.) zenész, énekes, a 100 Folk Celsius tagja;

**Milán Zoltánné Nagy Gabriella** (Debrecen, 1956. február 5.) gordonkatanár (Bakfark Bálint Állami Zeneiskola, Oroszlány- gordonkatanár);

**Molnár Éva** (Kemecse, 1956. május 10.) magánének-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Nyíregyháza- magánénektanár; Pedagógiai Főiskola, Nyíregyháza- óraadó hangképzés-tanár);

**Molnár Zsolt** (Debrecen, 1956. április 19.) gordonkaművész-tanár. A debreceni születésű művész alap- és középfokú zenei tanulmányait szülővárosában végezte, majd gordonkaművész, szakközépiskolai gordonkatanár diplomát szerzett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Mező László és Perényi Miklós tanítványaként. Posztgraduális továbbképzésen vett részt a Moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban és a Luzerni Konzervatóriumban. Oktatói tevékenységét a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában kezdte, ahol 1984–2001-ig gordonkát és kamarazenét tanított. Öt éven keresztül az iskola igazgatója volt (1996–2001). A Zeneművészeti Karon 1993-tól kamarazene és gordonka főtárgy tanárként tevékenykedik. Rendszeres koncerttevékenysége (szóló, kamarazene) mellett szakmai továbbképzéseket tart, versenyeken zsűrizik. Szakmai vizsgák bizottságainak tagja. Publikációi (zenei írások, kritikák) a helyi sajtóban és egyéb folyóiratokban jelennek meg;

**Monostori István** (Szeged, 1956. július 31.) zenekari kürtművész-tanár (Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari kürtművész; Állami Zeneiskola, Hódmezővásárhely-tanár; Liszt Ferenc Állami Zeneiskola, Szeged-rézfúvóstanár);

**Muck Ferenc** (1956. szeptember 15.) szaxofonos. 1978-ban végezte el a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola klarinét szakát. 1982-ban a Jazz tanszak szaxofon szakát. A Várkonyi Mátyás vezette Rock Színház tagja 1989-ig. Nemzetközi dzsesszfesztiválok résztvevője Pege Aladár együttesével 1982-től 1984-ig majd 1986-tól 1989-ig, valamint szólistaként EBU fesztiválokon Strassbourg, Helsinki, Tallin stb;

**Nagy Katalin** névvariáns: **Nagy Kati** (Budapest, 1956. november 5. – Budapest, 2010. november 5.) énekesnő, billentyűs, szaxofonos, gitáros, zeneszerző. „Hatéves koromtól foglalkozom zenével. A Rádió gyermekkórusában énekeltem, a Bartók Béla zenei szakközépiskolába jártam, zeneszerzést és zongorázni tanultam.” Zenei általános iskolába járt, tagja volt a Magyar Rádió Gyermekkórusának, ott tanult meg énekelni és zongorázni. A nyolcadik osztályban budapesti döntőt nyert a zongoristák vetélkedőjén. Felvették a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolába, ahol klasszikus zenét tanult. A billentyűs hangszereken kívül szaxofonon, bendzsón, mandolinon és gitáron is megtanult játszani. Bergendy Istvánról mesélte: „Ő tanított meg szaxofonozni, mert észrevette, hogy fordítva fújtam a hangszert. Már olyan volt a szám, mint a bantu négereké.” 1970-től még a Teleki Blanka Gimnázium diákjaként, az első női beatzenekarban a Beatrice együttesben zenélt, Csuka Mónika, Csuka Mária és Hamar Krisztina mellett. 1971-től a Tűzkerék, 1972-ben a Volán együttes tagja lett. 1973-ban megalapította a Vadmacskák nevű női zenekart. A kétéves fennállásuk alatt számos koncerten léptek fel, előzenekarként a korszak népszerű hazai zenekaraival (Fonográf, Bergendy, Omega) országjáró turnékon vettek részt, rádiós és televíziós felvételeken szerepeltek;

**Nagy László** (Mezőkövesd, 1956. szeptember 20.) zenekaru oboa- és angolkürtművész, tanár (Állami Zeneiskola, Székesfehérvár- oboatanár; Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Németh Alajos** (gyakori becenevén **Lojzi**) (Budapest, 1956. október 20.) zeneszerző, dalszövegíró, hangmérnök, producer. Jazz tanszakra járt, basszusgitáron, nagybőgőn és szintetizátoron játszik. Gyermekként

hegedülni tanult, mivel Gábor bátyja akkor már gordonkázott, Lujza nővére pedig zongorázott. A könnyűzenére áttérve basszusgitározni kezdett, amihez eleinte nem sok kedve volt, de a bátyja vezette amatőr együttesben az övé volt a szólógitáros posztja. A basszusgitárban rejlő lehetőségeket Orszáczky Jackie játékát hallva ismerte fel, és ezután hangszeres tudását a Zeneakadémia Bartók konzervatóriumának jazz tanszakán fejlesztette. Ott ismerkedett meg a kor meghatározó zenészeivel. Mindössze 17 és fél éves volt, amikor Berki Tamás meghívta az Interbrass együttesbe, ahol egy évet játszott (1974–1975). 1975-ben hívta meg Török Ádám a Mini együttesbe, és máig úgy véli, hogy az ott töltött négy év (1979-ig) volt életének legfelhőtlenebb korszaka. 1979-ben alapító tagként lépett a KISZ Központi Bizottsága által supergroupnak szervezett Dinamit együttesbe, ahol három évet játszott (1982-ig) 1982-ben került basszusgitárosként az akkor még Nagy Feró vezette Bikini együttesbe. Fokozatosan vált az együttes zenei főszereplőjévé dalaival és szövegeivel. Apránként a stúdiófelvételeket irányító producer munkáját is átvette. A Bikinit egyszer feloszlatta, majd újraalapította. Jelenleg is ott játszik. 2022 óta az Artisjus elnöke;

**Némethy Attila** (Budapest, 1956. szeptember 5.) zongoraművész-tanár, rádiós szerkesztő-műsorvezető. Már 12 évesen felvették a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola előkészítő osztályába, ahol Máthé Miklóstól, a rendkívüli tehetségek osztályában pedig Hernádi Lajostól és Kadosa Páltól tanulhatott zongorázni. Ugyanebben az időszakban gyermekszínészként fellépett a Madách Színházban, de látható volt a Fábri Zoltán által rendezett A Pál utcai fiúkban Wendauer szerepében, valamint játszott A ló is ember és a Nem vagyunk angyalok című filmekben, szinkronszínészként pedig Mészga Aladár hangjaként ismerhette meg az ország. 1977-ben szerezte meg zongoraművészi diplomáját. 1977-ben második helyezést ért el az athéni nemzetközi zongoraversenyen, az Ifjú Zongoristák Nemzetközi Liszt Találkozóján pedig első lett. 1978-ban többszörös díjazott volt a brüsszeli Erzsébet Királyné versenyen, valamint ötödik lett a tokiói nemzetközi versenyen. 1979-től az Országos Filharmónia szólistája volt, egy évvel később pedig a Magyar Rádió külső munkatársa lett. 1986-ban kezdte meg oktatói tevékenységét a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, ahol a mai napig is mestertanárként zongora főtárgyat tanít a Billentyűs és Akkordikus Hangszerek Tanszékén, valamint a Rendkívüli Tehetségek Képzőjében. Az ország számos pontján, valamint külföldön is tartott már mesterkurzusokat (Budapest, Pécs, Balassagyarmat, Miskolc, Nyíregyháza, Debrecen, Peking, Szöul, Sapporo, Pusan, Tegu, Schondorf). Hazai és külföldi versenyek zsűritagja

(Weimar Nemzetközi Liszt Zongoraverseny, 2000; Koreai Liszt Ferenc Zongoraverseny, 2014-2015; Szegedi Nemzetközi Bartók Béla Zongoraverseny), a Szekszárdi Zenetanárok Országos Zongoraversenyének állandó zsűritagja. Zongoraművészként nemcsak hazánkban, de Európában és számos más országban is fellépett. A Bartók Rádió klasszikus zenei műsorainak;

**Noszek János** (Kőszeg, 1956. február 28.) ütőhangszeres tanár (MH Központi Zenekar; BM FRE Zenekar – ütő szólamvezető; Fővárosi XVI. kerületi Állami Zeneiskola-ütőhangszeres tanár);

**Ottlakán György** (Kétegyháza, 1956. augusztus 8.) zenekari kürtművész-tanár (Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar zenekari kürtművész; Szegedi Szimfonikus Zenekar-zenekari kürtművész);

**Papp Zsuzsanna** (Berettyóújfalu, 1956. november 28.) általános iskolai történelem, ének-zenetanár. (2. sz. Általános Iskola, Berettyóújfalu-tanár; Arany János Gimnázium, Berettyóújfalu-ének-zenetanár);

**Paulik Béla** (Eger, 1956. október 19.) zenekari brácsaművész-tanár (Postás Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Pellády Eszter** (Pápas, 1956. július 10.) zenekari hegedűművész-tanár, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Győri Kisfaludy Színház Zenekara-zenekari művész; Győri Filharmonikus Zenekar – zenekari művész);

**Perecsényi Zsuzsanna** (Berettyóújfalu. 1956. október 17.) általános iskolai ének-zenetanár, ütő- és szolfézs tanár (Állami Zeneiskola, Püspökladány-ütőhangszeres-tanár);

**Póka Éva** (Szabadka, 1956. március 4. –) színésznő, énekes színész, rendező. 1980-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán Simon Zsuzsa osztályában. 1980-tól 1982-ig szülővárosában, a Szabadkai Népszínház, 1983-tól 1988-ig a Fővárosi Operettszínház tagja volt. Azóta szabadfoglalkozású színművésznő. 1986-tól játszik a Madách Színházban. Vendégművészként szerepelt Újvidéken a Szerb Színházban, az Örkény Színházban és a Benkő Gyula Színházban. Zenés műfajokban otthonos, szonokat és táncdalokat is énekel. A leányfalusi Székér Színházban rendezőként is tevékenykedik. Tanítással is foglalkozik;

**Prinyiné Győrfi Katalin** (Debrecen, 1956. szeptember 12.) középiskolai énekzenetanár, karvezető (Állami Zeneiskola, Berettyóújfalu-szolfézs-és zongoratanár; Debreceni Tanítóképző Főiskola Művészeti Tanszék-tanársegéd);

**Prönik József** (Tata, 1956. szeptember 22.) zeneiskolai fagott-, szolfézs- és általános iskolai ének-zeetanár (Magyar Rádió Körzeti Stúdiója, Győr-zenei szerkesztő; Általános Iskola, Tata-ének-zenetanár; Állami Zeneiskola, Tata-fafúvós-tanár);

**Pusker Imre** (1956) csembaló, zongoraművész, karmester, zenetanár. A Kiskunfélegyházi Balázs Árpád Alapfokú Művészeti Iskola zongoratanára, de zongorakísérőként működik Kecskeméten, a Kodály Zoltán Iskola Szakgimnáziumában, és egy diákokból álló zenekart is vezet. Rendszeresen közreműködik koncertesten és hangversenyeken, különösen barokk zenével és kamarazenével. Orgonaművészként és zeneszerető előadóként is aktív fellépéseket tart, többek közt Johann Sebastian Bach és Antonio Vivaldi művek interpretálásában;

**Radácsiné Holló Katalin** (Abaújszántó, 1956. július 22.) általános iskolai énekzenetanár (Általános Iskola és Gimnázium, Demecser);

**Ribli Ilona** (Komló, 1956) gordonkaművész. 1980-ban diplomázott a Zeneakadémián Banda Ede tanítványaként. A Magyar Virtuózok Kamarazenekarral is rendszeresen fellép. A Danubius Quartet alapító tagja;

**Solymosi Tamás /Solymosi Thomas/** (Budapest, 1956) francia-magyar zeneszerző, akinek zenéje múltista, a barokk hagyományokhoz nyúlik vissza formában és hangzásban. 1956-ban Budapesten született. Zongoratanulmányai után Baróti Istvánnak, az Esztergomi Bazilika orgonistájának növendéke volt. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnáziumban érettségizett 1979-ben. 1980-ban emigrált Franciaországba, és Bordeaux-ban telepedett le. Francis Chapelet tanítványa lett, majd zenei diplomát szerzett. A St Martial (1980–1986, 1996–1999), St Remi (1986–1989), St Geneviève (1986–1988), St Ferdinand (2000–) templomok orgonistája lett. A S.A.C.E.M. tagja lett. Solymosi Tamás sok művét egzotikus, a legtöbb orgonista számára érdektelen hangszerekre írta. Ilyenek a portugál orgonákra írt pedál nélküli művei, például a Passacaille portugaise. Sok művet írt korzikai orgonákra, ilyenek pl.: Hymne de Lumio, Hymne de Vallica, Hymne de San Antonio, Hymne de Calvi, ez utóbbinál az orgonán található 2 nyelv billentyű (nem



regiszter, csak 2 hangmagasságban szól!) különleges hangzását használta ki. Magyar orgonákra is komponált, az Etyek himnusza című művének 2008 októberében volt ősbemutatója az etyeki Római Katolikus templomban;

**Soósné Előd Judit** (Budapest, 1956. március 19.) zeneiskolai fuvolatanár (Kodály Zoltán ének-zenei általános iskola, Budapest-fuvolatanár);

**Soskóné Gráf Györgyi** (Kőszeg, 1956. június 8.) karnagy, korrepetitor (Színház- és Filmművészeti Főiskola. tanársegéd; MN Művészegyüttes-korrepetitor; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Debreceni Tagozata-tanársegéd);

**Szabó Éva** (Békéscsaba, 1956. július 3.) énektanár, népművelő (Általános Művelődési Központ-közművelődési igazgató-helyettes);

**Szabó József** (Budapest, 1956. június 4.) zenetörténész, műsorszerkesztő (Országos Filharmónia-szerkesztő);

**Szabó Sándor** (Törökszentmiklós, 1956 ) magyar gitárművész, zeneszerző, zenekutató, hangmérnök. Hangszerei: 6, 8, 10, 12 és 16 húros gitár, koboz, guzheng. Tanulmányait klasszikus gitáron kezdte magántanárnál. A hetvenes évek közepétől figyelme a jazz és az improvizáció felé irányult. A nyolcvanas évek elején tanulmányokat folytatott Budapesten a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskola Jazz Tanszakán, mint vendéghallgató. A művészt 1980-tól kísérhetjük figyelemmel. Magyarországon elsőként kezdett szólóban modern akusztikus gitárzenét játszani. Minden energiáját a külföldi jelenlétre összpontosította és ennek eredményeként külföldön hívta fel magára a figyelmet különböző kultúrák húros hangszereinek technikáját ötvöző gitározásával, modern darabjaival és mély szellemiségével. Lemezei Angliában, az Egyesült Államokban, Németországban jelentek meg. A hazai kiadványokon a SzaMaBa Trió immár 4 lemezből álló sorozatán, valamint számos szóló kiadványon hallható játéka. Muzikológusi törekvéseit és kutatási eredményeit ázsiai és távolkeleti zenei szakemberek is elismeréssel fogadták, melynek eredményeként 2013-ban meghívták Közép- Ázsiába a szamarkandi Sharq Taronalari fesztiválon megtartott nemzetközi keleti zenei konferenciára, ahol bemutatta kutatásának eredményeit, melyet élő zenével illusztrált. 2010-ben jelent meg könyve „A zene metafizikája” címmel a Püski Kiadó gondozásában;

**Szabó Zoltán Tibor** (Fehérgyarmat, 1956. november 18. (zeneiskolai nagybőgő-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár, karnagy (Debreceni Kodály Kórus-énekkari művész, szólamvezeztő; Állami Zeneiskola, Püspökladány-nagybőgő- és szolféztanár; Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneiskolai Tanárképző Intézet Debreceni Tagozat – gyakorlatvezető tanár; Püspökladányi Városi Vegyeskar-karnagy);

**Szabóné Hanzó Katalin** (Szarvas, 1956. május 10.) zeneiskolai mélyhegedű-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Fővárosi XXI. kerületi Állami Zeneiskola-tanár);

**Szegezdy Edina** (Miskolc, 1956. június 26.) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Leninvárosi-hegedűtanár);

**Szeghy Iris, dr.** (Eperjes /Prešovban - Kelet-Szlovákia/ 1956. március 5.) zeneszerző, tanár. A kassai konzervatóriumban (1971 – 1976) zeneszerzést és zongorát tanult, később a pozsonyi zeneakadémián (1976 – 1981) folytatta zeneszerzés tanulmányait, amit a kiváló eredménnyel zárt le. Ugyanitt doktorált zeneszerzésből 1989-ben. 1984 és 1986 között a Pozsonyi Zenei Alapítvány ösztöndíjasa, 1992–1993-ig az Akademie Schloss Solitude rezidens zeneszerzője Stuttgartban. Rövidebb időtartamú ösztöndíjakkal dolgozott Budapesten (1989) és Varsóban (1991), 1994-ben a San Diego-i University of California vendégzeneszerzője volt, míg 1995-ben az amszterdami STEM Studio és a hamburgi Állami Opera rezidens zeneszerzőjeként működött. 1999-ben egy évet a worpswedei Künstlerhäuser-ben (Németország) töltött, 2001 és 2002 között néhány hónapot a boswili Künstlerhaus-ban és Stein am Rhein-ben Svájcban. Az utóbbi években rezidensként dolgozott Willisau-ban (Svájc), Mojácar-ban (Spanyolország) és Párizsban a Cité Internationale des Arts-nál. Jelenleg szabadfoglalkozású zeneszerzőként Zürichben él. Első lemezét 2001-ben a brémai Hastedt Verlag és a brémai Német Rádió közösen adta ki, míg a második albumot a svájci Musiques Suisses/Grammont gondozta;

**Szekeres Gizella** (Szeged, 1956. augusztus 19.) hegedű kamaraművész, szakközépiskolai hegedűtanár (Zeneművészeti Szakközépiskola, Győr – hegedűtanár; Magyar Állami Hangversenyzenekar-zenekari hegedűművész; Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola-hegedűtanár);

**Sziksainé Dobronyi Erzsébet** (Nyíregyháza, 1956. február 17.) középiskolai ének-zenetanár, karnagy (1. sz. Általános Iskola, Újfehértó; Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza-tanár);

**Szilágyi Péterné** (Kisvárd, 1956. szeptember 16.) magyar- és ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Berettyóújfalu-tanár);

**Szilvási Zsolt** (Debrecen, 1956. július 26.) zenekari gordonkaművész-tanár (Állami Zeneiskola, Nyíregyháza-gordonkatanár; Állami Zeneiskola, Hajdúszoboszló-gordonkatanár; Szabolcsi Szimfonikus Zenekar-zenekari művész);

**Szomolányi Beáta** (Budapest, 1956. május 28.) zeneiskolai hegedűtanár (Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Fővárosi V. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár);

**Szuromi Antal** (Hajdúnánás, 1956. március 19.) kürt kamaraművész, szakközépiskolai kürttanár (Magyar Állami Operaház-zenekari kürtművész; Budapesti Filharmóniai Társaság-zenekari kürtművész);

**Takács-Nagy Gábor** (Budapest, április 17.) hegedűművész és karmester. Hegedűtanulmányait 8 éves korában kezdte a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, ahol Hubay Jenő-díjat is nyert. Zeneakadémiai tanárai voltak többek között Rados Ferenc, Mihály András és Kurtág György is. 1975-ben Schranz Károlyal, Ormai Gáborral és Fejér Andrással együtt alapította meg a Takács Kvartettet. A kvartett a Hungaroton és a Decca Records lemezkiadóknál készített felvételeket. Takács-Nagy 1992-ben kilépett a formációból kezének betegsége végett, amiért fel kellett hagynia a hegedüléssel is. 1996-ban Várjon Dénessel (zongora) és Szabó Péterrel (cselló) együtt megalapította a Takács Zongoratriót, és emellett a Budapesti Fesztiválzenekar koncertmestere is lett. 1997-ben a genfi Conservatoire de Musique de Genève vonósnégyes professzoraként csatlakozott a tanszékhez. 1998-ban Tuska Zoltánnal (második hegedű), Papp Sándorral (brácsa) és Perényi Miklóssal (cselló) megalapította a Mikrokosmos vonósnégyest. Takács-Nagy a karmesterség iránt is érdeklődni kezdett. 2005-ben a genfi Festival de Bellerive rezidens együtteseként, amelynek társművészeti vezetője is volt megalapította a Camerata Bellerive vonószenekezt. 2007-ben a Verbier Fesztivál Kamarazenekezt zeneigazgatója, valamint a Magyar Állami Szimfonikus Zenekar és a MÁV Szimfonikus Zenekar vezető vendégkarmestere lett. 2010-ben a MÁV Szimfonikus Zenekar

vezető karmestere és művészeti vezetője, 2012/2013-as évadtól pedig a Budapesti Fesztiválzenekar vezető vendégkarmestere lett. 2010-ben a Manchester Camerata Bellerive vonósenekar bejelentette Takács-Nagy kinevezését ötödik vezető karmesterévé (és zeneigazgatójává) a 2011-2012-es évadtól kezdődően. Azóta a Manchester Cameratával kereskedelmi felvételeket is készített az Avie kiadónál, majd a Chandos Recordsnál is. A Chandos a Manchester Cameratával és Takács-Nagy Gáborral egy többéves projektbe kezdett, amelynek keretében a kiváló zongoraművésszel, Jean-Efflam Bavouzet-tel közösen adják elő és rögzítik Mozart összes zongoraversenyét Stoller Hallban, a Chetham School of Music koncerttermében. Takács-Nagy Gábor 2013-ban az Irish Chamber Orchestra (ICO) vezető művészeti partnere, és a Royal Northern College of Music nemzetközi kamarazenei tanszékének vezetője lett;

**Tihanyi Erika** (1956. december 14.) zeneiskolai hegedűtanár (Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár; Fővárosi XII. kerületi Állami Zeneiskola-hegedűtanár);

**Tihanyi László** (Budapest, 1956. március 21.) zeneszerző, karmester. 1970 és 1974 között a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában tanult zeneszerzés szakon, tanárai Huzella Elek, C. Nagy Béla és Fekete Győr István voltak. Tanulmányait 1974-ben folytatta a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, ahol Sugár Rezsőnél zeneszerzés szakon, Kórodi Andrásnál karmester szakon tanult. 1981-ben zeneszerzői és zeneelmélet-tanári, majd 1982-ben karmesteri diplomát szerzett. 1979-től tanít a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, 1999-től egyetemi docens, 2000 és 2004 között rektorhelyettes, 2004-től egyetemi tanár. 2000-ben habilitált. 1978-tól 1990-ig a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában szolfézszt és zeneelméletet tanított. Tihanyi László zeneszerzőként és karmesterként egyike a magyar zenei élet legaktívabb és legkeresettebb résztvevőinek. 1980 és 1988 között a Budapesti Műszaki Egyetem Szimfonikus Zenekarának vezető karmestere. A 20. századi és kortárs kamarazenét játszó Intermoduláció Kamaraegyüttes (Ensemble Intermodulation) alapítója (1985) és művészeti vezetője. A legtöbb magyar zenekarral dolgozott már együtt, megfordult Európa szinte valamennyi zenei központjában, olyan kiváló kortárs zenei együttesekkel lépett fel, mint az Ensemble Modern, a Contrechamps és a Musikfabrik. 1991-ben Eötvös Péter társkarmesternek kérte fel Bruno Maderna: Hyperion című művének előadására és turnéjára. Ugyancsak Eötvös felkérésére a Három

nővér című opera budapesti (Tavaszi Fesztivál), bécsi (Wiener Festwochen) és zágrábi (Zágrábi Biennále) bemutatóján a színpad mögötti zenekart vezényelte. Tihanyi László 2007 óta a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja;

**Tóth Mariann** (1956. augusztus 24.) zeneiskolai zongora-, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Állami Zeneiskola, Mátészalka-zongoratanár; Állami Zeneiskola, Hajdúszoboszló-szolfézsstanár; Simonffy Emil Állami Zeneiskola-szolfézsstanár, Debrecen- szolfézsstanár);

**Tóthné Majzik Rozália** (Szeged, 1956. február 18.) hegedűtanár (Állami Zeneiskola, Sáropatak-hegedűtanár; 6. sz. Általános Iskola, Miskolc-hegedűtanár; Liszt Ferenc Zeneiskolai Tanárképző Intézet Miskolci Tagozat-hegedű gyakorlati tanítás vezető);

**Tyukodi László** (Sátoraljaújhely, 1956. május 28.) kürttanár (1. sz. Általános Iskolola Zeneiskolája, Városnamény-kürttanár);

**Tyukodi Lászlóné Pertrik Klára** (Nyíregyháza, 1956. szeptember 22.) zenetanár (Állami Zeneiskola, Eger-ütőtanár; 1. sz. Általános Iskola Zeneiskolája, Városnamény-zongora-, szolfézsatanár);

**Újvári Andrea** (Gyula, 1856. december 16.) zenekari hegedűművész (Szombathelyi Szimfonikus Zenekar-zenekari hegedűművész; Orquesta Sinfonica de Asturias, Ovideo-zenekari hegedűművész);

**Vámos Tamás** (Ózd, 1956. augusztus 25.) zenekari oboaművész-tanár, szolfézs- és általános iskolai ének-zenetanár (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Szimfonikus Zenekara-zenekari oboaművész; Debreceni MÁV Filharmonikus Zenear-zenekari oboaművész; Erkel Ferenc Zeneiskola, Ózd-oboatanár);

**Varga Miklós** (Budapest, 1956. december 4.) énekes, színművész, rockzenész. geológusi-, illetve kereskedelmi üzemgazdász-végzettsége van. A hetvenes évek közepétől kezdve számos együttes tagja volt, szólókarrierje 1990-ben indult. Számos zenés színházi és filmes produkcióban volt látható, közülük talán a legismertebb az István, a király. Kivételesen nagy hangterjedelemmel rendelkező énekes, számos elismerést tudhat a magáénak;

**Vargáné Fábián Márta** (Fehérgyarmat, 1956. június 10.) magyar-, rajz- és ének-zenetanár (Általános Iskola, Kisar; Zalka Máté Gimnázium, Fehérgyarmat-tanár);

**Vörös István** (Budapest, 1955. január 27.) énekes, gitáros, zeneszerző, szövegíró, hangszerelő. 1975-ben szerezte meg ORI-s működési engedélyét, ugyanebben az évben Radics Bélát váltotta a Nevada együttes gitárosaként. A katonaság alatt megalakította a Hadirock nevű együttest, majd 1981-ben ebből a Prognózis együttest. 1988-ban létrehozta a rövid életű Piknik Club együttest. 1991-ben Vörös István és a Prognózis néven új együttest alakított. Első jelentősebb külföldi fellépése saját dalaival Mexikóban volt;

**Wrchowszky Miklós** (Sopron, 1956) tubaművész-tanár. Zenei tanulmányait 1980-ban fejezte be a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. 1977 óta tagja a Magyar Állami Operaház zenekarának. 1980-ban választották a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának tagjai közé;